
UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 01451212 3

NYT LAND

OTTO SVERDRUP

NYT LAND

FIRE AAR I ARKTISKE EGNE

ANDET BIND

KRISTIANIA
FORLAGT AF H. ASCHEHOUG & CO. (W. NYGAARD)
1903

AKTIE-BOGTRYKKERIET
(DET MALLINGSKE BOGTRYKKERI)

INDHOLD

ILLUSTRATIONER[1]

HELSIDESILLUSTRATIONER

TEKSTILLUSTRATIONER

[1] Hvor intet andet er bemerket, er Illustrationerne reproduceret efter Fotografier tagne under Færden.

KARTER

„FRAM“ I BRAND

BRAND PAA „FRAM“

Det var Søndag 27de Mai 1900 i Middagstiden.

Simmons gik og drev oppe paa Dækket i sine egne Betragtninger. Ret som han gik, fik han se, at det store Skibstelt holdt paa at tage Fyr; formodentlig var en Gnist fra Skorstenen paa Kabyssen føget hen i Seildugen og havde fænget.

Han gjorde øieblikkelig Anskrig, og et Par Sekunder efter var hele den tilstedeværende Besætning, 9 Mand, paa Dæk. Baumann, som først kom styrtende, satte lukt paa Teltet for at skjære Dugen ud rundt Stedet, hvor det brændte. Men Ilden slikkede allerede op om Mønen, og Staalliget, som gik langs Teltet, hindrede ham fra at faa kuttet Seildugen over.

Nu kom ogsaa Styrmanden løbende til, men forgjæves. Der gik nogle Sekunder; saa stod Storseilet i lys Lue.

Med samme rasende Fart aad Ilden sig ogsaa nedover til en hel Haug tynde, knusktørre Bord og til de femten seksten parafinerte Kajaker, som laa under Teltet.

Nu blev Faren overhængende. Flammerne hvislede opover Stormasten; Taljerebene paa begge Sider og Klædningen opover Vanterne tog susende Ild, Stormasten ligesaa,

og Rogen veltede graa og kvælende op fra de brændende Kajaker. Der blev glohedt paa Dæk; hvert Øieblik kunde man vente, at Krudtkasserne, som stod der borte, ganske tæt indpaa Teltet, vilde explodere, og da var det hele færdigt. Men Gutterne gik paa uden at blinke og lempede Kasserne væk en efter en ud af den stegende Hede. Det var nok i sidste Øieblik.

Dog, midt inde i Ildhavet stod den største Farekilde og truede. Det var en Jerntank med ca. 200 Liter Sprit! Den stod slig til, at det var ugjørligt at faa den væk; og gik der Fyr i Spriten, var „Fram“s Skjæbne beseglet og med den kanske hele Expeditionens. Den holdt, Gudskelov; men saa sterk blev Heden, at Fortinningen paa Udsiden af Tanken smeltede.

Paa begge Sider af Brandstedet stod Dørene oppe, og før man rak at faa smekket dem igjen, slog Luerne ud paa Mellemdækket, dog uden at faa gjort videre Skade.

Det store Held var, at der fandtes rigeligt med Vand lige ved Skibssiden, og da Krudtkasserne vel var lempet væk, kan du tro, det gik som Kjepper i Hjul med Slukningen. Vandpøs efter Vandpøs slog susende og fræsende ind over Dækket; Folk ropte, og Folk sprang, ud og ind i Heden, mens Sveden stod dem af Panden, og Næverne var svarte af Sod. Rappe sjauede de frem og tilbage, op paa Skuden og ned paa Isen, for Skuden var kjær, og der skulde staa en Strid om hver Planke paa gamle „Fram“, vor eneste Bit Norge deroppe i Ensomheden.

Da vel en halv Time var gaaet, stod der endel andpustne, dampende Mænd paa Dæk, pegte, spyttede og stirrede, snart tilveirs efter Stormasten, snart over Dæk; men Ilden var kverket, og „Fram“ var frelst.

Branden havde paaført os betydelige Tab.

Først og fremst var alle Kajakerne brændt op; dernæst var en hel Del Ski og Træmaterialier gaaet fløiten, et Snes

præparerte Polarokseskind og endel Bjørnehuder ligesaa. Seilene til Storriggen laa under Presenningen over Storseilet og strøg med allesammen; Storbommen og Gaffelen brændte, ligesaa alt løbende Taugverk, som var opkveilet, foruden endel Blokverk; Naglebænken paa styrbord Side strøg ogsaa med.

Selve Skroget havde ikke taget nogen nævneværdig Skade; Dækket var lidt forbrændt, det var det hele. Heller ikke Masten led synderlig Overlast; vi høvlede bort endel Forkulling, dermed var den lige god igjen. Skulde Ulykken først være ude, kunde vi vanskelig have sluppet for billigere Kjøb; vi havde jo Taugverk og Seildug nok, og snart bar Skuden sin Rig som før.

SCHEIS BERETNING

Schei og Peder var kommet ombord første Pinsedags Morgen, altsaa Dagen før os, og befandt sig i bedste Velgaaende.

Om deres Tur vil jeg lade Schei selv fortælle:

„Den 20de Mars havde jeg og Hendriksen forladt „Fram" i Følge med Kaptein Sverdrup, Isachsen og Fosheim, og efter at have fulgt Returningpartiet saa langt tilbage som til Depotet ved Bjørneborg, begyndte jeg en mindre Tur vestover.

Denne Tur gjaldt først North Kent og en Ø eller Øgruppe nordenfor denne samt senere et Fjordparti paa Kongs Oscars Land.

Langfredag Morgen den 13de April 1900 befandt vi os saaledes i en Leir paa North Kents østre Strand med fulde Læs og temmelig udkjørte Hunde. Stygveir havde vi havt — det tvang os Dagen i Forveien til at slaa Leir herude lige under Land —, og Stygveir havde vi fremdeles. Baumann, Styrmanden og Stolz, som havde fulgt os fra Bjørneborg og nu skulde vende tilbage, var ikke før kommet afsted, før de var forsvundet for os i Nordenrokket.

Snart var ogsaa vi kjøreklar og gav os i Vei nordover langs Stranden. Veir og Føre var lige ubehagelige; Hundene

gik daarlig, og Kjælkerne stod fast i ett væk. Inde under en brat Elveskrent slog vi os fore. Her havde vi lidt Læ for Teltet og Hundene og let Adkomst til Øens høiere Partier op igjennem en kort, trang Dal. Næste Dag, da Veiret var rimeligere, tog jeg en Tur op igjennem Dalen, hvor et Par eiendommelige Snefonner optog mig i nogen Tid.

Egentlige Bræer findes der ikke paa denne Del af Øen; men de 20—30 Meter mægtige Snefonner, som i Løbet af Vinteren samler sig paa Skrenterne i Læ af de fremherskende Vinde, ligger fra Aar til Aar, og hvad der ikke smelter om Sommeren, omdannes til Is; naar nu denne Ismasse — som saa ofte — frembyder en høi, lodret eller endog udoverhængende Væg af stribet Is, har den stor ydre Lighed med en virkelig Bræ.

Dette var Tilfældet med en af disse, som sydlige Vinde havde bygget op under Kammen paa Sydsiden af Dalen. Her var Skavlens Kant i den Grad udoverbygget, at dens ydre Del tilsidst var styrtet ned og nu laa som en regenereret Fonn i Dalbunden.

Den høiere liggende Del af Dalen stryger fra Syd mod Nord; en mindre Sidedal slutter sig til den fra Vest foran en trang, af bratte Fjeldsider begrænset Port, hvor Hoveddalen bøier skarpt mod Øst. Nordover den nævnte Sidedal har Nordvesten bygget op en Fonn i Læ af Styrtningerne og fuldstændig stængt Dalen. Den opdæmmede Sænkning ovenfor har sydlige Vinde fyldt med Sne. Op igjennem denne Snemasse, i Række efter hverandre opover Dalen, rager adskillige spidstoppede Hauge, som er langagtige i Dalens Retning og bestaar af Grus og Smaasten, Resultater af Elvens Byggevirksomhed, efterhvert som den i Sommerens Løb har arbeidet sig bagover op gjennem Fonnen.

I en Dal nord for Land's End paa Kong Oscars Land giver en lignende Fonn under lignende Omstændigheder Anledning til Opdæmning af en Sjø. Elven formaar ikke at skjære

gjennem Fonnen og dæmmes op. Senere aabner den en Tunnel i Fonnens Bund, og Sjøen formindskes uden at forsvinde. — Jeg saa den tilfrossen om Høsten.

Men tilbage til North Kent: Jeg havde passeret de tidt omtalte Fonner, havde været oppe paa Plateauet overfor Dalens Nordside og var allerede vendt om, da jeg fik se et Dyrespor, rigtignok baade gammelt og utydeligt, men dog nok til at faa Blodet til at løbe lidt raskere i Aarerne. Sporet viste over til den anden Side af Dalen; did maatte jeg altsaa op, og det varede ikke længe, før jeg befandt mig paa det lavere Randparti af det svagt hvælvede Plateau, som — stort seet — danner Overfladen af den nordlige Del af North Kent. Dalene er her i sin nedre Del, hvor de gjennemskjærer Plateauets bratte Affald mod en smal Bræ af lavt Forland, trange og dybt indskaarne, men gaar hurtig og med sterkere Stigning op i de Sænkninger, som gjennemsætter Plateauets Rand, indtil de lidt efter lidt gaar over i selve Plateauet. Paa de fladt hvælvede Rygge og Hauge mellem disse Sænkninger, som nu for en stor Del er fyldt med Sne i vældige Fonner, var Snelaget tyndt og af en ganske egen Beskaffenhed. Istedetfor en jevn Snemasse fandtes her under en tynd, glinsende Skorpe et ujevnt, løst og lokkert Snepulver, næsten som et grovkornet Rim.

Op gjennem dette staar de større Stene og de enkelte Græsstraa, og naar Foden stryger Skaren af, falder det underliggende Krystalpulver sammen, saa at det dækker Grunden med et tyndt Lag, hvorigjennem den sparsomme Vegetation af Lavarter og enkelte Græsstraa træder frem.

Dette Forhold havde Dyrene opdaget. Talrige Skrabninger og Spor viste, at de ofte havde beitet her. Men Sporene var gamle, og alligevel maatte jeg fortsætte et Stykke bortover.

Stille var det, og Solen skinnede klart gjennem en tynd Dis ned paa de glacerede Sneflader, hvor Lyset brødes i

Isprismerne og kastedes tilbage fra de utallige Krystalspeile, saa at Solskinnet syntes at staa og dirre i Luften over Kollerne, og hvor man vendte sig, blendedes Blikket og forvirredes Synet. Alt levede og rørte sig. Ret som det var, saa jeg borte paa en Haug de mørke Legemer af Polarokser. Nogle faa Skridt videre, og jeg saa, at det kun var et par mørke Stenblokke ganske i Nærheden. Det trak mig stadig videre dette, og tilsidst var jeg kommet frem paa det høieste Punkt af Kammen paa Affaldet mod Sundet. I Syd og Vest havde jeg de solbeskinnede Hauge paa North Kent, nedenfor og foran mig Sundets Is, til høire afbrudt af den aabne Sjø. Hinsides dette saa jeg idag Kong Oscars Land, nordover med runde Fjeldformer og brede Dale, som munder ud mod et smalt Forland, sydover et høit, udelt Plateau, som ender i steile, utilgjængelige Vægge, gjennemskaaret af bratte Skar med vældige Fonner, som truede med at styrte ned i Sjøen dybt nedenunder. Nordover Land og Is, hvidt i hvidt, fremhævet af Dalenes blaalige Skygger, — sydover de sorte, ubrudte Fjeldvægge lig Kjæmpedæmninger, som stemmede Snehavet op fra Sjøen nedenfor.

Som jeg vendte mig fra dette imponerende Panorama og tilfældigvis saa indover Landet, fik jeg atter Øie paa et mørkt Punkt paa en liden Kolle foran en Dal, som sænkede sig gjennem Fjeldkammen sydover mod Sundet. Jeg troede ikke at have seet det før, og derfor: Op med Kikkerten! Mens jeg rettede den ind, vokste Punktet, og da jeg havde det i Kikkerten, saa jeg — en R e n! Straks efter kom ogsaa en anden op paa Kollen. Jeg havde aldrig seet Vildren før, end sige skudt nogen, og Jagtfeberen rystede mig, saa det skranglede baade i Børsen og Kikkerten, som jeg holdt paa. Der stod jeg da og skalv og spekulerte: Vinden havde jeg imellem mig og Dyrene; men vi befandt os hver paa vor Kolle, og det var umuligt at stille fra det Sted, hvor jeg stod, over den jevne Sænkning, som laa

imellem os. Renerne var 700—800 Meter borte, og jeg vilde forsoge at drage mig bort i Skjul; men ikke før havde jeg rort mig, før de blev opmerksomme, blev saa staaende en kort Stund og stirre paa mig — og væk var de paa den anden Side af Kollen. Jeg paa Sprang op paa Kollen og faar igjen se dem nogle hundrede Meter nedenfor. Her var

PEDER MED SCHEIS HUNDE.

de stanset; de stod og saa opover, og fik nok straks Øie paa mig, skjønt jeg øieblikkelig hukede mig ned og lagde mig paa Bakken. Da jeg igjen keg op, kom Renerne travende opover, nysgjerrig speidende. Saa fik de travelt med at beite; men atter blev Nysgjerrigheden efter at faa Rede paa dette mørke, som laa og duppede op og ned der oppe paa Kollen, for sterk, og de maatte tage et Løb opover igjen, men stansede paany og speidede, sprang atter og beitede tilsidst rolig, blot med et og andet Blik opover mod mig.

FESTDAG OMBORD.

Imens laa jeg færdig til Skud med den vesle Riflestubben og gløttede op alt i ett, dels for at holde Øie med Dyrene, dels ogsaa for at animere dem. Dog, tilsidst vilde de ikke komme nærmere, og skjønt jeg fandt Holdet drøit, krøb jeg saa langt frem paa Bakken, som jeg turde, og med Anlæg paa Kikkertfutteralet og Sigtet sat op paa 200 Meter med grovt Korn tog jeg Mod til mig og brændte af. Renerne bare saa op, veirede og beitede videre. Jeg ladede og skjød igjen — og atter — og igjen! Da reiste jeg mig halvt op og fik nu se, at Holdet var kort, satte derfor ned Sigtet og skjød paany. Dyret gjorde et Sprang i Veiret og galoperte nedover. Rasende ropte jeg til den sidste, da den satte i Trav for at følge efter, at det kunde den have til Farvel, og slængte et Skud efter den. Den faldt! Ja virkelig, den faldt! Jeg sprang nedover til den og dræbte den med et Skud i Nakken og stirrede langt efter den andre. Stor blev min Forbauselse, da jeg fik se, at den havde lagt sig dernede. Jeg gik nedover og begyndte at nærme mig; den syntes ikke at bemerke mig. Jeg gik helt hen til den; den rørte sig ikke: den var stendød! Nu kom jeg efterhaanden til mig selv og blev mig bevidst, at jeg havde skudt min første og anden Ren; jeg havde nu noget at trumfe de andre ombord med! Saa kom jeg til at tænke paa mine stakkars sultne Hunde og glædede mig paa deres Vegne. Da jeg gik op og hentede Kikkert og forskjelligt andet deroppe, hvor jeg først laa og skjød, maatte jeg skamme og ærgre mig; for ved Siden af Kikkerten laa 6 — seks tomme Patroner; men saa havde jeg dog mine to Rener, og at bedømme Afstanden er i visse Tilfælde vanskeligt og læres kun ved Øvelse, den jeg ikke havde. Flaaningen var snart besørget i det vakre Veir, og snart svedede jeg under en Bør af Marvben og Bifkjød indrullet i det ene Renskind. Men jeg svedede villig, og den halvanden Times Marsch ned til Teltet var gjort, før jeg vidste af det.

Hendriksen havde for en Gangs Skyld forgjæves forsøgt sig paa Storkobbe, som laa op, og hilste mig, da jeg mødte ham paa Hjemveien, med, at Tidernes Tegn var kommet. Vi havde talt om, hvor bra Hundene vore skulde faa det, naar Sælen begyndte at lægge op. Jeg sagde imidlertid ingen Ting om min Jagt. Da vi kom i Nærheden af Teltet, fik han se Renskindsbylten; han nidstirrede paa den, lige til han kom saa nær, at han var sikker: „Ha' du skote Rein? Nei, du og du! Ha' du skote to? Naa ska' Hojndan faa!"

Den Aften var Stemningen mer end vanlig høi under vort lave Tag, løftet af Marvbensuppe og Todtsup; og en livlig Passiar om Jagt og Ren paa Kong Oscars Land og Spitsbergen gik til langt paa Nat.

Dagen efter skulde „Hojndan faa", og de fik, til der ikke var andet end nogle afgnagede Knokler igjen.

Ved denne Leilighed havde jeg den Ærgrelse at miste en Hund; det var en Hvalp, og den hørte ikke til Koblet; jeg havde blot faaet den tillaans i Stedet for min gamle „Bas" (hæderlig Ihukommelse!), som var bukket under for Alder og Sygdom. Hvalpen fulgte med til Foringen, men blev efter paa Hjemturen — og var endnu ikke kommet Morgenen efter. Jeg fik derfor traske i Vei opover og se efter den, men fandt den ikke, og vi kjørte uden den, idet jeg slog mig til Ro med, at den udspekulerte Slyngel havde omgaaet Teltet og lagt paa Hjemveien. Otte Dage senere kom den til Kand. Bay ved Bjørneborg, smekfed og glad. Mellemtiden havde den antagelig tilbragt ved Hvalroskjødet i Hvalrosfjorden og først forladt det, da en Bjørn kom og jagede den. Saaledes havde den gaaet de 40 Kvartmil paa egen Haand.

Efter en Dags Slid i Stygis — vi endte den forresten i en Harejagt — og en halv Dags let Kjøring kom vi til De Lazy Point, hvor jeg vilde ligge over en Dag for Exkur-

sioner iland og Observationer for Stedsbestemmelse. Men Veiret, som var i høi Grad ustadigt eller rettere sagt meget stadig slet, forhalede vort Ophold til tre og en halv Dag.

I al denne Kjedsommelighed var en Bjørnejagt den eneste Afveksling. Den anden Morgen, vi laa der, var vi netop kommet til Morgenkaffen, da mine Hunde begyndte at gjø, og Hendriksen, som var „rigga", det vil sige, havde Finsko paa, krøb straks ud af Teltdøren. Hundene gjøede fremdeles — de sad og stirrede i en bestemt Retning, og ved at se til samme Kant blir han var en stor Bjørn, som staar og betragter Leiren, 20 Skridt bagom Teltet. Da Hendriksen reiste sig op, syntes den at være kommet til det Resultat, at det var sikrest at trække sig tilbage, indtil videre i hvert Fald, og ved Hendriksens første Skud paaskyndede den Tilbagetoget sterkt. Imidlertid havde jeg faaet paa mig Sko og kom tidsnok til at se Tassen gjøre sit sidste Hop for det andet Skud af Hendriksens Rifle. Der laa den nu, stor og svær, til Nytte for os, til Glæde for Hundene. I to Dage aad de, saalænge de var god for at svelge, og da vi tredje Dag kjørte med dem, var det, som om vi havde faaet nye Kobbel; de sprang med de tunge Læs, som de før neppe havde kunnet slæbe afsted.

Det bar nu i Vei med en formodet Kurs for en Ø eller Øgruppe, som vi havde skimtet engang for nogle Dage siden; først lige før vi slog Leir om Kvelden, fik vi se den, og Dagen efter var vi iland.

Det viste sig at være den søndre og mindre af to Øer, begge af en eiendommelig Beskaffenhed. Paa denne søndre, Buckingham Island, findes ikke fast Fjeld.

Midt paa Øen hæver sig en Gruskolle til omtrent 150 Meters Høide. Fra denne straaler talrige Elverender ud, dybt nedskaarne i Kollens Rand og det jevnt skraanende Forland af Grus- og Lersletter rundt denne; de ender i store Ører, som danner et fladt Strandbelte af lave Odder

og grunde Bugter, hvorover det smaakuperede Forland hæver sig langsomt i svagt skraanende Lermarker, græsbevoksede i Sænkningerne og afbrudt af nøgne Grushauge, som især i Nærheden af de større Elverender er ordnet terrassevis langs disse.

Talrige Spor af Ren syntes at vise, at Dyrene var kommet søndenifra og var gaaet nordover. Spor saa vi ogsaa af Smaavildt, Hare, Rype og Ræv.

Da vi forlod denne Leirplads og havde kjørt et kort Stykke langs Landet, traf vi paa en Bjørnebinne med Unge, som sad udenfor Krakken, og vi bestemte os til at føre Hundene. Mine var allerede blevet opmerksomme ved, at jeg tog Geværet af Læsset, begyndte at se sig omkring og fik straks Øie paa Bjørnene. Disse var omtrent 400 Meter borte, og Føret var tungt, saa jeg slap straks Hundene i den Tro, at de hurtig skulde sætte Binnen, saa meget mere som den havde en liden Unge. Men heri blev jeg sørgelig skuffet! Ungen var en Fjorunge, og det bar afsted med Bjørne og Hunde, saa jeg snart bare saavidt kunde skimte dem borte paa Isen. Jeg drog efter, saa raskt jeg kunde, mens Hendriksen tog min Kjælke paa Slæb og virkelig kom efter med begge Kjælker, da hans Hunde, som ogsaa havde merket Vildtet, trak som rasende. Bjørnene kom saa raskt afsted, at det varede en lang Stund, før Hundene indhentede dem, og da de naaede indpaa, blev det alligevel ingen Stand; thi Bjørnene holdt Kampen gaaende paa den flade Is og trak sig stadig unda. Det gik dog nu saa smaat, at jeg efterhaanden halte godt indpaa dem; men saa skilte Ungen Lag og satte Kursen tvers paa den, som hidtil var fulgt, ledsaget af en af de dristigste af Hundene. Denne passerte jeg, idet jeg fulgte efter Binnen; langt om længe vendte da denne og kom tilbage efter Ungen, saa jeg kunde afskjære dem Veien, og vi mødtes endelig, idet jeg kom frem bag en liden Skrugard. Den sloges rasende med Hundene; men

idet den opdagede min Ringhed foran, tilkastede den mig først et forbauset-foragteligt Blik, der syntes at sige saa meget som: „Der er s'gu ogsaa en"; saa blev den vred og fnyste, men maatte i det samme afslaa et Angreb fra „Rotta", under hvilket den fik et Bogskud. Den faldt, men reiste sig igjen og gjorde fnysende og rasende Front, saa jeg fik „Skotflekken" midt i Brystet at sigte paa; da stupte den Kraake baglængs og laa urørlig, død. Et Skud i Skotflekken træffer Hjertet, og idet den, som Bjørnen sedvanlig gjør, skulde forsøge at bide over Saaret i Brystet, var det, at den faldt bagover.

Det var et lidet, uanseligt Dyr til voksen Bjørn at være; gul og skidden var den i Skindet, og Kjødet var næsten sort og magert; vi rørte det ikke; men vore firbenede Jægere aad op hele Bjørnen om Natten.

Imidlertid var de to Kjælker blevet Hendriksens Hunde for meget, og mens han ventede paa mig, gik han udover efter Ungen og saa da, hvorledes Hund og Bjørn vekselvis jagede hinanden med smaa Hvilestunder imellem. Men alt i ett drog de sig udover, og han vendte derfor om. Først da vi havde kjørt frem Kjælkerne, flaaet den faldne Bjørn og derefter reist Teltet — vi kunde ikke kjøre fra Hunden heller — først da kom den tilbage, træt og udaset.

Denne Jagt, som vi fra først af tænkte skulde vare en Times Tid i det høieste, havde nu ødelagt det bedste af Dagen, og vi havde ikke andet at gjøre end at lade Teltet staa, krybe ind og vente paa Morgendagen.

Denne meldte sig for mig ved et Skud udenfor Teltvæggen. Hendriksen havde ligget vaagen og hørt Hundene begynde at blive urolige; straks fôr han ud; men før han fik Tid til at reise sig op, maatte han gribe mit Gevær, som laa færdigt ved Teltdøren, og prøve at stagge en gammel, stor Hanbjørn, som med fuld Fart stilede ret paa Teltet. 15 Skridt fra dette fik den Skuddet og faldt halvdød. Der-

med vaagnede jeg, som sagt. Hendriksen tog sin egen Rifle og gav den Naadeskuddet, mens jeg hørte et foragteligt: „Naa kan du snøse, naa, Gammeln." Da forstod jeg jo, hvad der gik for sig, og spurgte, om den havde gjort Hundene noget. Nei, den var kommet den anden Vei og havde holdt ret paa Teltet og heller sat større Fart paa, da den

DEN SYDLIGSTE AF „SYLENE".

fik se Hendriksen. Dette var en Fiende, som angreb os, og som vi kun skjød i Nødverge; vi trængte den ikke og lod den ligge urørt.

Klokken var 4, og jeg kogte Frokost. Mens vi drak Kaffe, kom en Rype og sad og kaglede og skrattede straks inde ved Teltvæggen. Det var en Lykkefugl, sagde Peder; nu skulde vi faa Godveir! Snespurven derimod likte han ikke; den bragte Stygveir, paastod han.

Et Par Dage senere — vi laa da paa Graham Land — gjorde jeg en Exkursion over Forlandet til et Par Dale, som

fører op til det indre af Øen. Veiret var tykt med sterk, nordvestlig Vind. Midt paa Dagen lettede Snetykket en Stund saa meget, at jeg bl. a. blev var en Flok Polarokser, som gik paa Lavlandet et Par Kvartmil unda; men snart var det lige tykt igjen. Intet er at se i saadant Veir, allermindst den Sne, som man ved næste Skridt skal sætte Foden paa. Da jeg saaledes i Blinde ravede fra Høiden ned igjennem en liden Dal og troede at have jevne Bakken foran

PAUSE.

mig — jeg gik naturligvis paa Ski —, fandt jeg mig pludselig begravet i en løs Skavl, der gik ud fra en Odde paa Dalsiden. Kommen paa ret Kjøl igjen gik det imidlertid videre, til jeg naaede til den nederste Del af Dalen, hvor denne munder ud i Fladlandet. Her gjorde Dalen en Sving, og idet jeg skulde skraa over en udskydende Tunge, gik jeg uforvarende lige paa et hvidt Dyr, som laa paa Bakken og i det usigtbare Veir tog sig skrækindjagende stort ud. Karabinen var klar i et Øieblik, og da jeg reiste mig op igjen — jeg havde huket mig ned for at gjøre klar Geværet, det samme jeg blev Dyret var —, reiste Uhyret sig ogsaa paa

sine lange Ben: Det var en Renokse, som tog sin Middagshvil. Mens den tvilraadig blev staaende, lod jeg mig paa Skiene glide ret imod den; den merkede øiensynlig ikke Bevægelsen straks, men stod fremdeles stille; da den endelig drog afsted, stansede jeg og skjød den. Det var nok snarest en Velgjerning; Livet havde vist faldt Stakkaren tungt i det sidste; ensom havde den fristet en tung Tilværelse; dens sidste Maaltid havde bestaaet ligesaa meget af Jord som af Lav, Blade, Kvister af Salix etc. Med det meste af Kjødet paa Ryggen, foruden hvad jeg havde før af vegtige Sager — Gevær, Hammer og diverse Stene —, fik jeg en tung Marsch til Leiren. I Snefokket var Skisporene fra om Morgenen udslettet, og jeg maatte holde Kursen efter Vindens Retning. Hendriksen gik frem og tilbage foran Teltet; han troede, jeg skulde gaa mig vild, sagde han.

Men atter skinnede Solen varmt, og Stille og 25 Grader lovede os en god Kjøredag. Vor Vei gik over Fladlandet mod et Dalstrøg, hvor jeg ventede at finde en bekvem Overgang til Nordsiden af Øen.

I landskabelig Henseende udgjør Graham Island et centralt, jevnt 12—1500 Fod høit Tavleland, omgivet af et skarpt afgrænset Belte af lavt Fladland. Stort seet er Tavlelandet en jevn Flade; men i smaat brydes Jevnheden af Bækkerender og lave, men bratte, trinformede Styrtninger; korte, dybe Dale fører gjennem Fladens Rand over Fladlandet til Havet. Op gjennem en saadan Dal naar man i dens øverste Parti de flade Sænkninger, hvorfra Elven eller Bækken har sit Udspring fra talrige Vandsig i den lerede Stenbund.

Til den ene Side grænser Sænkningen mod en lav Ur, der som et Trappetrin fører op mod en skraanende Flade; til den anden Side stiger man opover en svag Heldning og befinder sig snart ved Randen af en lignende Ur, hvorfra

Sletter trinvis fører nedover i synkende Terræn, indtil den sidste Ur med sit Fald paa optil 1000 Fod danner Grænsen mod det Fladland, som omgiver Tavlelandet. Disse Urer vender mod Sydøst, mens Sletterne sænker sig mod Nordvest.

Den store Jordbygger, Havet, har her opdynget Lag paa Lag af Sand i flere tusen Fods Høide, til en Begyndelse løs Sand, hvori det hist og her indleirede en utydelig Rest af en Stamme eller en Stribe Kul, som om det vilde vise, at det Land, det beskyllede, bar en Vegetation og nærede et Liv, hvis Art og Vælde Efterverdenen kun skulde faa Lov til at ane, men ikke at overskue. I alle Fald er rigeligere Rester til Dato ikke fundet.

Da Havet saa forlod sit Arbeide, stivnede Sandlagene under andre Magters Paavirkning til Sten, blev brudt i Stykker og forrykket, regelmæssig, saaledes at Stykkernes nordvestlige Kanter kom til at ligge lavere end de sydøstlige, og hele Fladen kom til at ligne en kolossal Pløiemark. Paa denne Overflade faldt der Regn og Sne, og det rindende Vand begyndte at udmeisle Formen i større Mangfoldighed. Først seg det i smaa Render nedover hver enkelt „Pløietorv“, hvert heldende Stykke, samlede sig langs den øvre Kant af den nedenunder liggende „Torv“ og randt langs denne, indtil det traf et Brud, fulgte saa dette og fortsatte langs den næste Kant o.s.v., o.s.v., indtil Vandet som en Elv naaede Randen, hvor det styrtede sig udover i et brat Fald. Lidt efter lidt grov Elven sit Leie ned, udvidede det bagover og til Siderne og erobrede lidt efter lidt flere Furers Tilførsel.

Nu mødes Sigene fra mange Kanter og skynder sig i raske Bække gjennem bratte Smaadale ned til en dybt nedskaaren Dal med høie, steile Vægge og flad Bund, hvorigjennem en større Elv snor sig nedover mod Fladlandet og Havet udenfor.

Der, lavest nede i Dalsiderne, findes et Jordsmon af stenblandet Ler, som paa de laveste og fugtigste Steder nærer en tarvelig Vegetation, væsentlig bestaaende af Cassiopelyng paa de fugtigere Steder og Salixbuske paa de tørrere Græsmyrer.

Urerne klædes af Lavarter og Mos, især i sin nedre Del, nedenfor de om Vaaren smeltende Fonner, hist og her ogsaa en Moseflek, en Lyngdusk eller et og andet Græsstraa. Spredt, men almindelig forekommer dog ogsaa en hel Del Blomsterplanter, den violetblomstrende Sildre *(saxifraga oppositifolia)*, den arktiske Valmue med sine lysgule Blomster *(papaver)* og Renblomsten *(dryas)* o.s.v., o.s.v.

Aldeles gold eller kun klædt med en eller anden Lavart er Urernes øvre Rand og det Terræn, der som et Hav af store, skarpt kantede Stenblokke fortsætter nedover Fladerne, indtil disse i sine lavere Dele blir til stenblandet Lere med et og andet Græsstraa, en og anden Tue af Fjeldblomst *(cerastium alpionum)*, Stjerneblomst *(stellaria longipes)* o.s.v., o.s.v.

Ligesom det vegetative Liv staar i Rapport til Egnens Geologi, saaledes ogsaa Dyrelivet, og Jægeren og Geologen gaar naturnødvendig Haand i Haand.

Urerne er Tilholdsstedet for Smaavildtet. Her finder Haren et lunt og godt gjemt Sæde, naar den har fourageret paa Rabberne i Dalen, og Ryperne har her sine Reder paa Mosflekkerne mellem Stenene. Rundt om sig har de Cassiopelyng, Salixbuske og andet for Ungerne, før disse endnu kan flyve og derfor vel trænger det Skjul, Uren byder dem mod enhver truende Fare, baade ved sin graabrune og spettede Farve og ved sine Gjemmesteder imellem Stenene. Først senere paa Aaret, naar Sneen falder i Høiden, vandrer det nu flyvedygtige Kuld nedover for at fouragere paa Rabberne langs Elven, som Vinden holder bare; men sit Standkvarter har det endnu og hele Aaret igjennem snart i en, snart i en anden Ur.

Mens Urerne dels i Dalen, dels i Høiden er Smaavildtets Tilholdssted, finder vi Storvildtet i de store Dale og paa Slettelandet. Ren og Polarokser trækker sig op i de lune Dale for at finde Ly for Uveir og for at overnatte, eller fordi de her har gode Forsvarspladse, naar de angribes; men sin Føde finder de paa Fladlandet udenfor.

Dette er gammel Havbund og Strand, væsentlig opbygget af løse Masser i en geologisk nær Tid. De laveste Partier er ganske flade Sand- og Lersletter; høiere oppe er det mere kollet. De Elve, som kommer fra det indre Høiland, har bygget op Grushauge og skaaret ud Skrenter, og Havet selv har, da det bemægtigede sig det nedslæbte Materiale, lagt Gruset i Terrasser og spidse Odder ved Bugternes Mundinger, men bredt Leret ud i flade Forsænkninger i større Afstand paa Stranden. Planløst udover det hele, som graanende Brudd i Lerets jevne Græsdække, ligger store Stenblokke, som Isen har hentet fra de steile Strande og strødd udover hist og her, idet den flød bort, en paa Toppen af en Haug, en anden i en Sænkning.

Dette svagt bølgende, jevne Fladland sopes ved Vintertid snebart paa Rabberne og byder saaledes Storvildtet et Underhold ogsaa i den lange Vinter. Dette Forhold gjælder ikke blot disse Øer, men hele Vestsiden af Ellesmere Land og Egnene om Heureka Sund. I Sænkningerne mellem Rabberne ligger derimod Sneen fastpakket og frembyder en god Kjørevei, som vi benyttede en Solskins 2den Mai, idet vi drog fra Isfoden opover Slettelandet langs Østsiden af en større Elv. Paa godt Føre i det vakre Veir gik det raskt opover, indtil jeg pludselig, idet jeg fik se fremover en liden Forhøining, maatte stoppe op: forud og lidt til Venstre gik fire Rener i Ro og Mag og beitede.

Da Hundene merkede Dyrene, satte de naturligvis i at gjø og hyle, fordi de ikke fik komme afsted efter dem — vi havde som sedvanligt Sikringsmiddel herimod veltet Kjælkerne

—, og saa lagde da Renerne paa Sprang, men stansede atter i nogen Afstand. Senere paa Dagen passerte vi en Flok paa tre Dyr; de ænsede os slet ikke.

Ved Middagstid, da vi havde naaet op imod Foden af Høilandet, fik vi en Polarokse ret forud. Det var et godt Hundefôr, og vi besluttede at jage den. Hendriksen havde ikke skudt Polarokser før; han gjorde derfor sin Rifle klar og fik mine Hunde, som gik foran og skulde slippes paa Dyrene. Oksen gik paa en Rabbe paa Nordsiden af et Bakkedrag, og endnu da vi kom kjørende søndenfra ud paa den modsatte Elvebred og kun var 3—400 Meter borte, havde Dyrene — det var ialt tre Stykker — ikke merket os; de to laa, og vi saa dem derfor ikke til at begynde med. Hundene havde forlængst faaet Veiret af Dyrene og trak som rasende. Nu fik de ogsaa se dem og susede afsted som Raketter, da Hendriksen slap dem. Jeg slap da ogsaa det andet Kobbel.

Først da Hundene havde passeret Elven og kom opover Bakken, blev Dyrene dem var. De sluttede øieblikkelig Karré, og der stod de, til vi kom, stille, i et Triangel, kun nu og da et Udfald mod en Hund. Hendriksen havde det første Skud og skjød under Hornene paa den gamle Ko, som den stod ludende med Hovedet. Den blev — selvfølgelig — staaende, men blødte sterkt, og Hendriksen spurgte halvt forfærdet, halvt ærgerlig, hvor disse Dyr skulde skydes for at falde for første Skud; som gammel Ishavsjæger mente han ikke at burde behøve at skyde mere end én Gang paa hvert Dyr. Idetsamme sænkede Oksen, som jeg havde ret foran mig, Hovedet til Angreb paa en mer end almindelig næsvis Hund, og saa gav jeg den Skuddet i Nakken. Den sank sammen som lynslaaet. Saaledes skjød da ogsaa Hendriksen de to andre, og saa havde vi hele Familien, en gammel Ko med to ganske unge Dyr. Magre var de alle. Saa var det Leirslagning — og Flaaning. Vi tog det bedste

Kjød selv; Resten aad de to Kobbel i Løbet af Natten, og Morgenen efter angav en Hob afgnagede Knokler og nogle Skindfiller Stedet, hvor tretten Rovdyr havde huseret.

Dagen efter fortsatte vi Kjøringen i fint Veir, fandt ganske rigtig Pasovergangen og naaede Isfoden paa Nordsiden af Øen. En Renokse, som vi passerte i 500 Meters Afstand, saa os og kom løbende efter os flere Gange for at faa nøiere Rede paa Optoget; tilsidst stod den stille en lang Stund og stirrede, saa opgav den vist at spekulere videre og gav sig istedet til at græsse.

Nogle Dage senere forlod vi Øerne. Tre Dages Kjøring bragte os til Hyperitodden og videre til Bjørnesund i Heureka Sund, Egne som baade før og senere er besøgt af andre, samme Aar af Isachsen og begge de følgende Aar af Kapt. Sverdrup.

Efter nogle Dages Ophold tiltraadte vi Tilbagereisen ombord, og Pinsedags Morgen Kl. 5 vækkedes de ombordværende i sin blide Slummer af vedholdende Hyl: det var vore firbenede Venners Hilsen til de hjemvendende. Vore egne fik en extra Foring og sattes saa fast: det var den Tak *de* fik for vel udført Arbeide.“

RETURNINGPARTIETS OPLEVELSER

Baumann fortalte, at Returningpartiet mødte sin første Bjørn allerede et Par Aftener efter, at de skiltes fra os oppe paa Norskebugten; den kom traskende bent opover mod Leiren, netop som de holdt paa at koge til Kvelds. Et Par af Karerne var alt gaaet ind i Teltet; men de fleste var ude endda og drev saa ivrig paa med sit Arbeide, at de ikke fik Kjending af Bamsen, før han var klos inde ved Leiren. Hundene merkede ham heller ikke; de laa og gnog Fisk. Saa kom Gamlen sjøl tassende, labbede tvers igjennem et Par af Koblene, gav en Dask her og en Draveleis der, saa Bikjerne dansede bortover, skrævede saa bred og tryg videre og satte Kaasen lige paa Leiren.

Stolz stod et kort Stykke fra Teltet og strævede med at faa Tag i lidt Kogis, da han pludselig fik se „Kviten“ lige foran sig; — han i Vei efter Karabinen. Men da han fik den ud af Hylsteret, opdagede han, at han havde faaet Mekanismen saa fuld af Is, at den ikke vilde virke. Saa skreg han bortover til de andre, at de maatte skyde, og tilslut bar det da overende med den paatrængende Gjest; det var Baumann og Schei, som sørgede for Traktementet.

Det var en stor, rigtig fed Rugg, som kom godt med for Hundene.

Returningpartiet fulgte vor Vei nedover Bugten, saalænge det var stille Veir; men da de kom ned i „Trangsundet“, som vi kaldte det smaleste af Hell Gate, fik de stiv Kuling og maatte paa flere Steder foretage Veiarbeider for at kunne avancere. En hel Del af den faste Is var flydt væk, saa Fremkomsten for dem mangesteds endog var værre end for os; men saa kom det dem tilgode, at de næsten ingenting havde paa Kjælkerne.

BRÆ I RUTHERFORDBUGTEN.

I den vestlige Del af Jones Sound saa de meget aabent Vand, især ved vestre Kap og ved Hvalrosfjorden.

Da de kom kjørende did, hvor vi havde lagt igjen Hvalroskjødet, laa der en Bjørn, som af Hjertens Lyst tog for sig af Varerne. Jagten paa den mislyktes; den blev skadeskudt, men bergede sig ved en ilsom Flugt.

Til Bjørneborg ankom de i stygt Veir den 5te April efter seks Dages Kjørsel.

De gik straks i Gang med Smaareparationer og med at udtage og fordele Scheis og Peders Proviant. Da de saa fik en Dags Solskin, benyttede de den velkomne Anledning til at tørke Soveposer og Skindtøi, før de drog nordover igjen i Følge med Schei og Peder.

Den 8de April var de atter paa Fart fra Bjørneborg, idet de holdt sin egen Vei vestover til Hvalrosfjorden. Da de kom did, hvad tror du saa de fik se? Jo, atter en Bjørn, som laa og gnaskede paa Spæk og Kjød. Men han var baade forsynlig og forsigtig og sørgede vel for at fordufte, før de fik Ram paa ham. Desuden fandt de, at der ingen Tid var at ofre paa Bjørnejagt nu; de havde jo Kjød nok.

I Sundet blaaste det næsten bestandig; ikke en eneste Gang omtrent kunde man opnaa en retskaffen, stille Dag der, og denne Gang var det rent slemt. Den 8de og 9de April havde de en voldsom Snestorm, som om Eftermiddagen sidste Dag gjorde kort Proces med Baumanns Telt; den knækkede Mønsaasen, saa de fik et Par Timers Arbeide, før Teltstangen var spjelket og Teltet atter strakt. Ikke saa snart havde de faaet det i Orden — saa løiede Vinden af.

Næste Morgen begyndte de at koge ved Femtiden, men havde sligt Besvær med at bøde Skaden og grave Kjælkerne ud, at de ikke kom afsted før ved Nitiden, og det, som da forestod dem, var et stort og vanskeligt Veibygningsarbeide. Paa en Strækning af et Par hundrede Meter var nemlig Isfoden strøget med, og Veien maatte lægges temmelig høit i Uren. Videre fremover gik det ogsaa smaat i Snefokket og over alle Stenene paa Isfoden.

Ved „Trangsundet“ lagde de efter sig et Depot med Hundemad bestaaende af Spæk og Fisk, og i bidende Vind fra Nord satte de den 12te April skraa over Sundet mod North Kent.

Skjønt Baumann og Styrmanden skiftede paa med at kjøre først, blev de begge stygt forfrosne, Baumann især paa Haandleddene, Styrmanden væsentlig paa Overlæben med den Følge, at han — mistede sine Knebler. Heldigvis fik ingen af dem noget varigt Men af dette.

Lige under Land slog de Leir og stivede Teltet op med adskillige Extrabarduner.

Det var sidste Dag, Returningpartiet fulgte Schei og Peder, og i den Anledning holdt disse to et Afskedslag.

Næste Morgen skiltes de fra dem i noksaa pent Veir, men var ikke kommet langt fra Land paa Vei hjemover, før de havde Kulingen gaaende lige voldsom som Dagen forud. Men nu havde de den i Ryggen, og det gik saa raskt med de tomme Kjælker, at de paa en Time klarede hele foregaaende Dags Marsch.

Ogsaa denne Dag generedes de meget af al den Sten, som i den sidste Tid var drattet ned fra Uren, og Nysølvet bar og brugte sig, saa det hørtes lang Vei, uden at de kunde tage større Hensyn til det.

Ved Tretiden om Eftermiddagen var de gjennem Sundet, men fortsatte med én Gang til Hvalrosfjorden, hvorhen de kom halvanden Time senere. Da de imidlertid ikke fandt noget lunt Sted til Leirslagning, søgte de helt hen til Kappet mellem Gaasefjord og Hvalrosfjord. Rart bevendt var det vistnok ikke her heller; men de gik dog i Gang med at strække sit Telt.

Netop som de havde reist Teltet, kom der en Byge susende og knækkede den ene Teltstav. De skaalede og surrede den efter bedste Evne, men flyttede omsider ud i Krakken til en Plads, som kjendtes lunere. Neppe havde de faaet Teltet fragtet did ned, saa blaaste det her op værre end nogetsteds. Tilbage til første Plads igjen! Mens de her for anden Gang holdt paa at reise Teltet, kom Nordenvinden atter sættende, knækkede den anden Teltstav og spjærede

Teltet et langt Stykke paa den ene Side, uagtet Dugen var ualmindelig sterk.

Det var ingen hyggelig Oplevelse at faa sit Telt revet istykker under en Storm og med en Temperatur af ca. ÷ 25° C. Naar saadant indtræffer, er man som Regel henvist til at søge Ly ved at grave sig ind i en Sneskavl; men det er jo saa sin Sag; thi en faar alt sit Tøi tilklint med Sne, og man blir snart saa nediset, at man ikke kan holde det gaaende saa ret længe paa den Vis, især dersom Veiret skulde vedblive at være saa leit, som det længe havde været den Vaar.

De valgte den eneste fornuftige Udvei: at samle sine Sager sammen, bryde Leir og fortsætte saa snart som muligt for at prøve at naa Bjørneborg engang i Nattens Løb.

I en Fart blev Læssene surret, og afsted bar det i Uveirsnattens Mulm og Mørke, først med Vinden tvers, siden agterind. Da gik det strygende paa den blankpolerte Isfod! Hist og her stak der op en fastfrossen Sten; af dem tog de stadig væk Anstød. Thi Fodfæste, saa de kunde styre Kjælkerne, var der ikke Tale om at faa, og Hundene havde saa evig nok med at holde sig unda Slæderne. Hvor mange Gange Kjælkerne var „i Velten“ er ikke saa let at sige; faa Gange var det ialfald ikke. Ret som det var kjørte Koblene op i hverandre, for det stod ikke til at stanse i rette Tid.

Naar Hundene var saa animeret, var det for meget forlangt, at de skulde lade være at slaas, og slaas gjorde de realt en Gang imellem. Men saa kom Dragstjerterne i Floke, og saa havde man det gaaende lange Stunder med at faa dem greiet ud.

Ved Ellevetiden om Aftenen kom de frem til Bjørneborg og purrede Bay.

Der var jo ikke saa stor Plads i Kommandantboligen, og det var hele tre Mand, som var husvilde. Men det viste sig atter, at Hjerterummet gjorde Husrummet stort nok, og

man fandt sig efter Omstændighederne særdeles vel ved hele Natten at sidde en i hvert Hjørne af et varmt Telt istedetfor at bakse i Kulden ude paa Isen. Nogen Nød led de ialfald ikke.

Dagen efter repårerte de Telt og Teltstænger, reiste Teltet og krøb tilkøis.

Ganske udhvilt startede de østover til „Fram" den følgende Dag, 15de April, og tog med sig tre Bjørneskind.

STYRMAND RAANES.
EFTER ENDT DAGVERK.

Den 17de April kom de ombord.

De gik straks i Gang med at reparere Telt og Bagage for at være færdige til næste Tur, drev lidt Bjørnejagt og udførte forøvrigt sin daglige Gjerning med Observationer etc., helt til de den 4de Mai tog fat paa Tur Nr. 2, paa hvilken de skulde foretage Observationer ved Land's End og paa Tilbageveien hente Baaden i Baadsfjorden.

Ved østre Kap i Gaasefjorden mødte de saa meget aabent Vand, at de maatte ty til Isfoden, et godt Stykke indenfor det Sted, hvor vi ivaar havde kjørt den; derfra lagde de saa Veien indover Hvalrosfjorden, idet de den Gang ikke havde Anelse om, at dette praktisk talt er den samme Fjord; naar det gjælder Slædeexpeditioner, spiller det smale, lave Eide mellem dem ingensomhelst Rolle.

Efter en Stunds Kjørsel naaede de Indre Eide, og da de saa fortsatte et Stykke videre, skjønte de, de var kommet ind i Gaasefjorden. En to tre Kvartmil indover saa de intet andet af Land end steile Styrtninger og bratte Stup med Sjøen klos ind til Fjeldets Fod.

Om Kvelden slog de Leir ved Mundingen af en Elv, der løb gjennem et stort Dalføre, som skar sig ind gjennem Landet i vestlig Retning, og besluttede at vælge denne Vei for sin Fremtrængen mod Vestkysten. De blev enige om, at Baumann og Styrmanden skulde drage afsted med et Spand, mens Stolz skulde ligge igjen ved Leiren og gaa paa Jagt.

De to fandt en forholdsvis rimelig Overgang, og det tog ikke saa ret mange Timer, før de var oppe ved Vandskillet, hvorfra de kunde se over til Sundet paa den anden Side af Landet. Nedover fulgte de en liden Bræ, og efter seks Timers Marsch naaede de Stranden ved Renbugten.

Det Indtryk af Sundet, de nu fik paa sin Fart nordover, var betydelig forskjelligt fra det, vi tidligere havde faaet; men derved er rigtignok at bemerke, at de ikke reiste gjennem den trangeste Del af det, den Del, som altid viste sig værdig til det Navn, det efterhaanden fik.

De havde et straalende Vaarveir paa Turen nordover. Isen var midt oppe i Vaarkniben med Sneslaps og Smeltevand. For dem føltes det som at komme fra en uddød Isørken til et Land fuldt af Liv og Varme. Det var som en Vaardag hjemme i Norge; Isen braanede og Bækkene sprang.

Havnefjorden var som et Afhul i Modsætning til Hell Gate denne Gang. Sæl og Hvalros solede sig i lange Baner ude paa Isen; Bjørn havde traakket omkring i Kryds og Kroger. Kort sagt, Hell Gate presenterte sig for de forbausede Frammænd som et Eldorado for Jægere. Fristelsen blev dem for sterk; to Gange stillede de ind paa Hvalros, men uden Held; thi begge Dyrene fik Veir af dem og gik ned.

Længer nord mødte de en Bjørn og slap saa de to mest krigerske af Hundene. Men de syntes vist ikke, de havde noget usnakket med Bamsen, for de lod den seile sin egen Sjø. Først da den var kommet et godt Stykke i Vei, satte de efter og forsvandt snart, baade de og Bamsen. De saa ikke et Dust mere af dem. Hundene gik nok paa Langtur for egen Regning; det var nemlig dem, som Fosheim og jeg mødte paa vor Tur til Bjørneborg. Heldigere var de ved Land's End, hvor de skjød en Snadd, og paa Sydtur, da de expederte to Storkobber.

Den 10de Mai naaede de Land's End, hvor de tog baade Længde- og Breddeobservationer.

Her skulde de nedlægge Beretning med Kartskisse over Overgangen til Hvalrosfjorden og saa gjøre Helomvending.

Ude ved Odden fandt de ingen Materialier til at bygge Varden af; de reiste den derfor inde i Bugten lidt nordøst af Odden og lod vort vakre Flag vaie fra Toppen.

Den 12te vendte de om og drog i henrivende Veir sydover, samme Vei de var kommet. De passerte Bjørneborg og tog Veien ind til Baadsfjorden, hvor de skuffede Baaden ud og surrede den paa Vandkjælken. Baaden var af Ek og rigtig en tung Lurk, som satte stramme Fordringer baade til Kjælke og Hunde.

Foran kjørte Stolz med Bagagen; saa kom et Kobbel næsten med tom Kjælke, men med lang Slæber til Baaden, som tronede oppe paa Vandkjælken trukket af Styrmandens Kobbel.

17de Mai om Morgenen forlod de Lille Sandør og kjørte ned af Isfoden; det var et alvorligt Chok, Kjælken fik, da det bar udover Bakken, og det er rent ubegribeligt, at den holdt, slig Last som den havde. Paa den knudrede og skruklede Is østover begyndte der nu en Hopsa, som ikke altid gik i Takt, men som alle Vedkommende klarte med

SCHEIS ANKOMST TIL LEIREN EFTER EN HELDIG JAGT.

stor Bravur og paa kort Tid, tiltrods for at Sne og Storm, saa godt de kunde, hjalp Føret til at hindre Fremkomsten.

Dagen feiredes med en enkel Festmiddag med en Toddy efterpaa.

Var den 17de slem, blev den 18de ikke bedre.

Der er meget rart, som hænder her i Verden. Lidet havde vel de tre Framkarer anet, at de midt oppe i tykkeste Isen skulde komme til at øve sig i Tandemkjørsel; det skede rigtignok den 18de Mai, men nogen Hallucination var det ikke. Alle 16 Hunde spændtes for; men det gik saa traat,

ISACHSEN. HASSEL.
HJEMKOMST FRA LANGTUR.

at man alligevel fandt det raadeligst at slaa Leir midt ude paa Sydkapfjorden allerede om Formiddagen.

Ved Middagstid røg der op en Snestorm fra Sydvest, og Teltet trængte en forsvarlig Forstøtning. Men saa fik Vinden det Indfald at gaa over til Øst og øge til Storm. Da var Teltet nær blaast overende. De maatte ud i en Fart og snu det efter Vinden, saa Døren ikke vendte til luv Side. Da de indsaa, det vilde være en stor Fordel at faa det reist i Læ af Baaden, gik de straks i Gang med dette Arbeide; men det var ingen letvindt Affære. Baaden maatte først skuffes ud af en Skavl, kjøres frem, saa den blev klar af Skavlen, og derpaa tørnes rundt. Det gik heldig, Teltet fik en lun Plads i Læ af Baaden, Karerne krabbede ind igjen og lukkede godt igjen efter sig; men for alle Tilfældes Skyld forsynte de sig først med Proviant for nogen Tid.

Næste Dag var Veiret en Smule rimeligere, men Føret lige ilde. De slap noksaa heldig forbi Skjærene syd for Skreia; men da var det ogsaa slut. Kjælken maatte i et væk skuffes løs, og Hundene sled vederstyggelig.

Om Eftermiddagen slog Partiet Leir ved Odden udenfor Havnefjordsgabet og kogte Kaffe, mens Hundene fik hvile i tre Timer. Kl. 8 bar det igjen afsted; men de aarkede ikke at greie Baaden længer end midt ud paa Bugten. Der lod de den staa og kjørte til „Fram“, som de naaede paa Morgenkvisten Søndag den 20de Mai.

En Dag eller to senere blev Baaden hentet af fem Mand og 26 Hunde; men da gik det ogsaa som en Røg indover!

Da Karerne ombord fik høre om den paatænkte Slædeexpedition vestover til Bjørneborg og nordover til Land's End efter Isachsens Parti, tilbød straks Schei og Baumann sig at reise. De rustede sig i Løbet af Dagen for at kunne starte Morgenen efter min Ankomst, altsaa tredje Pinsedag. De fik mit eget Kobbel som Løsspand, idet Fosheim af

Hensyn til Depottransporten ogsaa maatte disponere over et Kobbel; Baumanns Hunde, som Fosheim havde brugt, siden vi skiltes paa Norskebugten, kom nu atter i sin Herres Hænder.

Stolz og Simmons slog Følge med Schei og Baumann; de fik i Opdrag at hente en Del af Baadredskapen, som endnu laa igjen inde i Baadsfjorden. Simmons gjorde sig Haab om ved samme Leilighed at kunne foretage endel botaniske Indsamlinger.

Den 5te Juni ved Syvtiden om Aftenen forlod de Skibet.

Kameraterne ombord havde i Vaarens Løb oplevet flere spændende Bjørnejagter. Især gik der store Frasagn om en Jagt, hvor Olsen havde været Hovedmanden.

Olsen var en umaadelig ivrig Jæger; men da han var saa nærsynt, at han ikke saa saa ret mange Børselængder fremfor sig, var det ikke altid, Resultatet svarede til Forhaabningerne. I lang Tid havde det nu været hans høieste Ønske — og antagelig indflettet i hans Aftenbøn — at faa Anledning til at skyde en Bjørn.

Hele Vaaren udover, lige siden der blev lyse Dage, havde han moret sig med at indkjøre Hvalperne. Jeg vil ikke netop paastaa, at han absolut var den rette Mand til at banke Dressur ind i dem. Selv syntes han nu ialfald, det gik svært godt, og god To som det var i Hundene, var det næsten utroligt, hvor herlig det gik bortover Isen.

En Dag han kjørte som bedst ud gjennem Sundet for at se til, om han ikke kunde faa Has paa en Bjørn ude ved Skjærene, fik Hvalperne Veiret af Vildt og satte fuld Speed paa udover. Det var en Binne med to Unger. Men Udyrene kom snart i Skjul for dem bag nogle store Iskoss. Med sit skarpe Syn troede Olsen straks, at Bjørnene havde

rendt saa langt afsted, at han ikke kunde se dem mere, og han efter. Ikke lidet overrasket blev han, da han lige bag Iskosset næsten stupte i Armene paa Gamla, som stod der og fræste mod ham.

Han slap øieblikkelig Hvalperne og sprang op fra Slæden. Ikke saasnart merkede Hvalperne, at de var fri, før de strøg i Vei efter Ungerne; lige Børn leger bedst, heder det jo. Men i det samme Olsen farer op for at give Bjørnemor en Smagebid fra Krag-Jørgensens Kjøkken, stuper han paa Hodet ned i en Snefonn og kjører Børsen saa ordentlig fast i Sneen, at han grov baade godt og grundig, før han fik den op igjen.

Bjørnen var ikke saa morsk, som den saa ud til, der den stod og fræste; taalmodig blev den staaende og vente, til Olsen havde faaet Børsepiben op igjen, og da saa Piben blev rettet mod den og det smaldt, var den godmodig nok til at tage imod Kuglen og lade sig falde. At den var død med det samme, skal jeg ikke paastaa; jeg tror nok, den fik et Skud eller to til; men nok er det, den blev liggende, hvor den laa, uden at røre sig af Flekken.

Imidlertid havde Hvalperne taget sig af dens vakre smaa Unger; de var ikke mange Ugerne gamle, og deres Forsvarsevne var vel ikke saa stor. Olsen fik Tag i dem begge to og gjorde ialfald Ende paa den ene, mens det foresvæver mig, som jeg har hørt, at han havde den anden levende med ombord.

Efter endel Stræv fik den lykkelige Jæger omsider bakset Binnen op paa Slæden, anbragt Ungerne ovenpaa den igjen og kjørte saa i Triumftog hjemover til „Fram“.

Dette var Olsens stolteste Dag, og jeg tror nok, han vil bevare Mindet om den til sit Livs Ende. Ofte talte han om denne Begivenhed, og altid blev han i straalende Humør. Naar Historien blev serveret, lød Omkvædet bestandig: „Ja, jeg reiste som en Fant, men kom tilbage som en Storkar!“

Efter Pinse tog Styrmanden og Peder fat paa at spække og salte Skindene af alle de Bjørne, som var skudt i Løbet af Høsten og Vinteren. De to havde mange Dages Arbeide, og en hel Del Tønder gik med.

Derpaa kom Turen til Dækket; det maatte skrabes og skures, for det saa rent forfærdelig ud efter alt det Kjød og Spæk, som i længere Tid havde ligget der. Vi riggede ud et Par store Bommer paa styrbord Side og hængte op paa dem alt gjenværende Kjød og Spæk af Hvalros og Bjørn, saa vi kunde undgaa den uafladelige Dryppen af Fedt og Tran. Mesteparten af Hvalroskjødet var forresten opbrugt; det var hovedsagelig bare Bjørneskrotter igjen nu; men dem var der ogsaa nok af. Vi havde rigeligt med Hundefôr, saalænge vi blev liggende i Havnefjorden.

Der var meget Arbeide, som skulde udføres, før vi kunde forlade vort Vinterkvarter. Det mest omfattende var Reparationen af Storriggen; denne maatte klædes et langt Stykke opover og „Jomfruerne“ spleises ind.

Styrmanden og Peder tog snarest muligt fat paa dette.

Men der var mere, som skulde gjøres. Nyt Storseil skulde syes og Rundholter til dette laves istand. Ogsaa i Maskinen var der forskjelligt, som skulde være færdigt, før vi kunde stikke tilsjøs. Dernede var det Olsen, som huserte.

Omkring 9de Juni holdt Godveiret sit Indtog i Havnefjorden. Da tog det til at smelte oppe i Lierne, og Bækkene begyndte at hoppe og springe udover Skrenterne. Nu behøvede vi ikke længer at hente Kogis; nu kunde vi tage Vand ombord direkte fra Isfoden.

Kunde vi bare faa beholde dette Veiret en Stund udover, saa skulde nok Isen snart smelte i Fjorden og vi begynde med vore Bundskrabninger og andre Sommerarbeider, før vi lagde ud i Jones Sound.

Efter nogle Dages Fravær returnerte Simmons og Stolz med alt det, som var efterladt i Baadsfjorden. Men det botaniske Udbytte var lig Nul; der laa nemlig endda saa meget Sne derinde i Fjorden, at der ingenting var at gjøre for Botanikeren. Nu varede det imidlertid ikke mange Dagene, før han kunde begynde at tage for sig oppe under de bratte Vægge paa Nordsiden af vor Havn. Paa de bedste Solskinsdage trak ogsaa Bay i Vei, og snart fortalte han med aabenbar Glæde, at han atter begyndte at se baade Fluer, Humler og andre af sine gamle Venner og Bekjendte fra Insekternes Rige. Helt fuldkommen blev dog først hans Glæde, da ogsaa Sommerfuglene viste sig for ham og lod sig flagrende fange.

ISACHSEN FORTÆLLER

Den 19de Juni kom Isachsen og Hassel ombord.

Om sin Tur har Isachsen afgivet følgende Beretning:

„Den 16de April, 2den Paaskedag, da vi skulde kjøre om Morgenen, fik vi se Skimt af Land i Vest.

Efter en kort Raadslagning blev det bestemt, at Hassel og jeg skulde drage over til dette „nye Land“, vende tilbage og saa faa Rede paa Landet sydover og østover.

Efter et kort „Adjø“ og „God Tur“ kjørte Kapteinen og Fosheim nordover. De forsvandt straks i den ujevne Is.

Vi gik øieblikkelig i Gang med at læsse vore Slæder om, idet vi medtog Proviant for kun 14 Dage. Resten grov vi ned i en Sneskavl og satte Merke. Nogen større Risiko var ikke forbundet hermed, da vi intet Bjørnespor havde seet nordenfor Kap Sydvest.

Det svage Skimt, vi om Morgenen havde havt af Landet i Vest, forsvandt straks i den disige Luft og kort efter ogsaa „Kap Levvel“ bag os.

Til Retledning havde vi saaledes kun Kronometer og Solen, der af og til skinnede igjennem. Sneskavlernes Form, der betinges af den fremherskende Vindretning, er jo ogsaa til nogen Hjælp, medens man i disse Egne lidet kan fortrøste sig til Kompasset alene.

I den ujevne Is først paa Dagen brækkedes atter Gaffelen paa Odometret. Siden kom vi ud paa større Gammelflorer med høie Sneskavler.

I de følgende Dage saa vi intet til Land, før vi den 20de om Kvelden, da det klarnede op, saa, at vi var ved Isfoden, der begrænsedes af en høi Isbarrière.

LEIR VED ISFODEN.

Kystlinjens Retning var her nordvest—sydøst. Vi fulgte Isfoden sydover. Indenfor os havde vi en stor Sandør, bag hvilken Landet hævede sig svagt med høiere Partier nordenfor og søndenfor. Alt, hvad vi kunde overse, havde vistnok ikke Høider over ca. 300 Meter. Landet var jevnt snedækket. Kun hist og her, hvor Terrænet faldt lidt brattere af, var der snebare Partier. Paa disse saa vi adskilligt Mos og Lav. Om Vegetationen forresten var det vanskeligt at danne sig nogen Mening, da der laa saa meget Sne paa de

Steder, hvor der burde vokse mest. At komme til anstaaende Fjeld for at faa nogle Stuffer var heller ikke saa let.

Efter Bestemmelsen kjørte vi tilbage til Kap Levvel, hvor vi kom den 28de April. I tre Dage havde vi Kuling fra Sydøst. Den 25de slog Vinden om til Nordvest med Snefokk.

Hundene slider ondt i sligt Veir. „Vesla“ fik fire Hvalper, som „gik i Hundene“. „Gammel'n“, Stakkar, blev vi nødt til at skyde. Elendig havde den jo altid været; men nu kunde den ikke mere. Nogen „Ungsau“ var den jo heller ikke. Den følgende Morgen var der kun nogle Haardotter igjen af den; Resten havde Kameraterne besørget.

Efter at have nedlagt Underretning til Kapteinen paa aftalt Sted ved Kap Levvel, kjørte vi sydover med en forrygende Kuling af Nordvest efter os, og svingte østover ved Kap Sydvest 2den Mai.

Straks vi havde passeret Kappet, var det stille og det deiligste Solskinsveir. Dette var meget velkomment, og vi benyttede straks Anledningen til at vrænge vore Soveposer og lade dem faa nyde godt af Solen. Virkningerne af den vaade Pose viste sig paa forskjellig Vis. Hassel drømte saaledes en Nat, at han syntes, han var ombord og blev sat paa Gangspillet, medens alle Mand stod omkring og sprøitede paa ham med hver sin Vandslange.

Det har en ganske anden Karakter dette Land end det der vest. Istedetfor den bølgeformige Overflade og de lave Høider findes her bratte Styrtninger og Høider optil ca. 1500 Meter. Hist og her stikker en Bræ frem. De synes — ialfald for de sydligstes Vedkommende — at udgaa fra en central „Ice Cap“ og naar sjelden Kysten. Medens Fjeldet mellem Kap Levvel og Kap Sydvest falder temmelig ret ned i Sjøen, er der paa Sydkysten adskilligt Underland, og ikke saa skarpe Overgange i Fjeldkonturen. Kystlinjen er ogsaa jevnere i sit Forløb end paa Vestkysten.

Paa Norskebugten laa Sneen dyb og løs, hvorfor Føret var usedvanlig tungt.

Den 6te Mai passerte vi Hyperitodden. Heromkring var der meget Bjørnetraakk.

Straks vi kjørte over Odden, fik vi Nordenkulingen lige i Synet. Vi teltede midt paa „Ulvefjorden“, som den senere kaldtes. Østenfor stod Fokket ud af nok et Indløb. Landet imellem Indløbene saa ud til at være to Øer. Vi vilde imidlertid faa Greie paa dette, naar vi kjørte ind paa Østsiden af nævnte Land.

Da Vind og Fokk var endnu værre den følgende Dag, maatte vi overlade os til „stille Betragtninger“. Vi *maatte* nemlig *se* nu.

Da vi skiltes fra det hjemgaaende Parti den 31te Mars, havde vi Mad for 50 Dage. Af den skudte Bjørn fik vi 6 Foringer. Nu var 38 Dage gaaet, og vi skulde saaledes kun være provianteret for ca. 18 Dage til. 12 Dage, mente vi, maatte antagelig paaregnes til at komme herfra til Bjørneborg. Landovergangen vilde jo komme til at tage Tid. Efter vor Beregning mente vi saaledes at kunne kjøre 3 Dage fremover. Fik vi saa Vildt, kunde vi strække os endnu længere.

Ærgerligt vilde det ogsaa have været at maatte kjøre sydover nu, da vi stod ved Indgangen til „det forjættede Land“.

Den 8de Mai kjørte vi nordover i østre Indløb. Vi fulgte vestre Land til forbi et lavt Eide. Den sydlige Kolle var altsaa ingen Ø. Langt nordpaa saa det ud, som en større Ø laa midt i Farvandet. Vi holdt omtrent paa vestre Ende af denne. Odometret knækkede i disse Dage for tredje Gang. Jeg satte det vistnok istand igjen; men Stangen var nu blevet saa kort, at det var praktisk talt ubrugeligt. Vi havde i disse Dage et for Øinene høist anstrengende Veir. Luft og Sne samme Farve — graat i graat. Vi havde

derfor meget ondt for at se, hvorledes Isen saa ud fremover.

Fjeldet her paa Vestsiden er i den ydre Del usedvanlig høit; paa Østsiden lavere.

Lyng, Exkrementer af Polarokse og Hare laa blaast udover Isen her og der, og vi speidede derfor ivrig efter Dyr.

Da vi havde passeret den anden Fjord her paa Vestsiden, fik jeg se to mørke Punkter oppe under Uren. Om lidt saa jeg, de bevægede sig. Det var altsaa Dyr. Jeg var ikke længe om at faa Karabinen frem, og opover bar det. Da Dyrene gik unda, ropte jeg til Hassel, at han skulde slippe Hundene. Dyrene — det var Okse og Ko med Kalv — havde imidlertid kun gaaet i Stilling oppe paa en stor Kolle, som var meget vanskelig at komme til, da Sneskavlen gik brat og haard ud fra den. Hundene og jeg var samtidig fremme. Jeg gik i Dyrenes Spor paa Hænder og Fødder til Overkanten af Skavlen. Der stod de udfordrende med lavt Hode, sparkede i Bakken med Forbenene, fnyste og saa rigtig morske ud. Det var imidlertid ingen Tid til Spekulationer, der jeg stod, hvorfor jeg straks brændte løs paa Koen. Oksen satte øieblikkelig ret paa mig; men to Skud — paa 4—5 Skridts Afstand — fik den til at ramle overende for mine Fødder.

Kalven, som jeg hidtil ikke havde bemerket, fordi den havde gjemt sig i Ragget paa Koen, havde Hundene faaet fat paa, og jeg maatte levere et lidet Slagsmaal med dem for at hindre Seigpiningen.

Det er med underlige Følelser man staar overfor disse Dyr. Omgivelserne og Dyrenes eiendommelige Udseende bringer Tanken hen paa længst svundne Tider.

Vi veltede nu Dyrene ud over Sneskavlen og aabnede dem efter først at have melket Koen. Det ene Dyr fik Hundene helt for sig, medens vi spændte alle tolv Hunde foran det andet og kjørte det paa Skindet nedover Skavlerne

til Slæderne paa Isen. Nu fik vi det, vi længe havde længtet efter — Blodpudding baade god og meget. „Det er mangen en, som gaar og be'r hjemme, som ikke har saapas til Mad," sagde Hassel, som vanligt, naar han skulde betegne, hvor udmerket det var. En Todtsup i Form af en Spiseske Kognak tog vi ogsaa, og det led langt paa Smaatimerne, før vi kom i Posen.

Næste Dag saa vi en Fjord, som gik i østlig Retning. Da det var vigtigt at faa godtgjort, hvorvidt denne Fjord var den samme, som Braskerud og jeg havde seet fra Bræen 1899, bestemte vi os for at reise ind i denne og derpaa følge Østsiden sydover. Nordenfor blev Landet lavere og lavere og saa ud til at være sammenhængende paa begge Sider. I Kikkert kunde vi tvers over hele Farvandet følge en Skrugard, som vi antog viste Kystlinjens Forløb.

At undersøge dette nøiere var det desværre ikke Tid til. Vi havde jo nu Midten af Mai, den Tid, da det antagelig vilde være aabent Vande i Helvedesporten.

Heller ikke lykkedes det os at faa de nødvendige Observationer i den østre Fjord, da der i Dagene fra 13de til 19de Mai var omtrent jevnt Snefald.

Sidstnævnte Dag havde vi Snestorm fra Sydøst. Vi grov os ned, saa bare Mønet af Teltet stod over Sneen; men endda er det merkeligt, at Teltet holdt.

Vi havde tidligere samme Dag kjørt over en Raak, som „Storebron" og „Skelettet" havde gaaet sig ned i. Dette i Forbindelse med det paafølgende Uveir tog saa paa „Skelettet", at vi desværre maatte skyde den.

Den 21de havde vi atter en Oksejagt. Vi saa denne Gang, hvor vanskeligt det er at skjelne en liggende Polarokse fra en Sten med Lav eller Sne paa. Det er den lyse Flekken paa Ryggen, som er saa skuffende.

Pudsigt var det ogsaa ved denne Leilighed at se en af Okserne tage en Kalv paa Hornene og slænge den tilveirs,

hvorpaa Kalven bæljende faldt ned paa stive Ben. Oksen tog oiensynlig i Sinne Kalven for en Hund.

Da vi var næsten lens for Brød, fandt vi paa at forsøge Maveindholdet som Jevning paa den traditionelle Blodpudding. Jeg kjendte straks, at det smagte vondt, men roste Maden i høie Toner for at faa Afsætning paa den. Da jeg saa, det ikke nyttede længer, spurgte jeg Hassel, hvorledes han fandt, denne Ret smagte. „Jeg synes det smager omtrent som Kumøkk, jeg," sagde Hassel.

Den 28de Mai var vi atter paa Norskebugten. Det merkedes nu, at det begyndte at vaares. En og anden Maage eller Tyvjo drog skrigende nordover for at „ligge paa Landet".

Vi kjørte nu om Natten af Hensyn til Føret, som var af værste Sort. Sneen var nemlig ved Overfladen af omkr. 0 °, medens den længer nedi holdt Kuldegrader, hvilket bevirker, at der lægger sig Is under Meierne.

Fra nu af var det slut med kogt Mad. Vi havde nemlig brugt op Parafinen. Med høitidelig Stemme ropte Hassel, som fyldte Primusen: „Ja, nu gik den sidste Primusen, Isachsen!" „Ja, ja," mente jeg, „vi dør nu ikke, saalænge vi har raat Kjød og Hundemad." Værre var det at faa tilstrækkeligt Drikkevand. For at faa dette maatte vi bruge Kropsvarmen som Varmekilde. Disse vore Maaltider havde dog den Fordel, at de var letvindte at lage istand.

Jeg var siden en Gang ombord saa uforsigtig at sige, at Hundemaden var — god, hvorfor en velvillig Sjæl altid siden pleiede at lægge en saadan Lons paa min Plads ved Bordet ved festlige Anledninger.

Den 3dje Juni — Pinsedagen — ved Minatstider saa jeg en stor Bjørn svinge om Bjørnekap og komme mod os. Da Veiret stod fra den til os, var det at vente, at den skulde bære af for at faa Veiret af os. Det gjaldt derfor at hindre den heri, hvorfor *vi* luffede op. Den gav da op og gik ret

paa os, og om ikke længe valsede Bjørn og Hunde om hinanden. Bjørnen satte sig paa Bagdelen og slog om sig som en Helt; men et Par Kugler gjorde det braat af med den. Men jeg maatte helt indpaa den, da det var næsten umuligt at komme til Skud, da Hundene var i Veien. „Hviden“ havde imidlertid faaet en ordentlig Smek. Den var slængt ca. 10—15 Skridt bort og laa nu og ynkede sig. Det viste sig, at Rygraden var knækket og Bagdelen aldeles lammet. Den maatte siden skydes.

Nu havde vi altsaa faaet Spæk til at fyre med, og vi spiste denne Kveld baade vel og længe. Og hvad Hundene ved slige Leiligheder kan lægge i sig, er utroligt. Bjørnelever har de imidlertid ikke stort tilovers for, og de, som æder denne, pleier som Regel at blive syge. „Storebron“, som var ung og uerfaren, maatte saaledes levere sit igjen.

Da vi den 8de Juni kjørte i den nedre Del af Helvedesporten, fik vi se, at den Flore, vi kjørte paa, svingede sydover paa Vestsiden af Sundet. Det gjaldt derfor hurtigst muligt at komme sig til Land paa Østsiden, hvor den endnu laa an. Isen var saa daarlig, at det gik igjennem, ret som det var, og Hundene var desuden som besat efter at komme hen til Hvalros, der enkeltvis og i Flok stak Hodet op hist og her. Vi kom os imidlertid ud af det og opunder Land igjen.

Da der længere syd i Sundet kun var aabent Vande, maatte vi her tage over Land.

Efter at have kjørt op til ca. 350 Meters Høide traf vi paa et Gjuv, som vi tog ned igjennem, og kom ned paa Gaasefjorden, tvers af vort sidste Vinterkvarter.

13de Juni kom vi til Bjørneborg. Her var mod Formodning ingen Folk, men derimod to Hunde, „Fischer“ og „Turisten“, fede som Svin. Styrmanden havde nemlig den 10de Mai sluppet dem paa Bjørn, og siden havde de været

savnet. De har sikkerligen levet høit ved at gaa Bjørnen i Næringen, jage den væk fra Sæl og andet.

Der var imidlertid adskillig Mad igjen her paa Bjørneborg, og da vi i den sidste Maaned næsten ikke havde spist Brød, smagte dette fortræffelig.

PAA EXKURSION I HAVNEFJORDEN.

Da der hidtil kun var lagt lidet Arbeide paa Strækningen herfra og til „Fram", benyttede vi de følgende Dage til dette Stykke, og kom saa, svarte og fæle, ombord den 19de Juni, netop som Karerne var purret til „*the plenty*"[1] Frokost."

[1] Stuertens Udtryk for alt stort og gildt.

SOMMERFÆRDER OG FRUGTBARHED

Den 20de Juni indtraf Baumann og Schei. De havde forladt „Fram“ i Følge med Simmons og Stolz den 5te Juni ved Syvtiden om Aftenen. Føret var nu adskillig bedre om Natten end om Dagen, og man foretrak ofte at kjøre ved Nattetid.

Den 7de satte Simmons og Stolz Kursen for Baadsfjorden, mens de andre to fortsatte vestover og kom til Bjørneborg ud paa Eftermiddagen, hvor de fandt Fosheim i bedste Velgaaende.

Skraataget var nu færdigt, saa Huset var tæt og godt, og Blikbokserne var gaaet over i Reserven.

Jagtlykken derborte havde til en Begyndelse været skral, idet Veiret var saa daarligt; men samme Dag som Baumann og Schei kom, havde Fosheim skudt en Storkobbe og desuden to Bjørne, som kom anstigende i Følge. Den Dag kunde han derfor ikke klage. Han stod netop i fuldt Arbeide med Flaaningen af Bjørnene, da Partiet naaede frem.

Under Flaaningen var han imidlertid saa uheldig at skjære sig i en Finger. Det var et ganske ubetydeligt Saar, som han i Førstningen ikke agtede større paa. Han anede ikke den Gang, at der skulde blive en alvorlig Historie af

det; men det gjorde det virkelig. Der satte sig nemlig i Fingeren, hvad Fangstmænd gjerne kalder for „Ishavsverk“. Det er, saavidt jeg ved, en lokal Blodforgiftning, der som oftest fremkaldes ved, at man gaar og roder og steller med Spæk, efterat man har faaet en liden Rift, som man knapt lægger Merke til engang. Efter min Erfaring er Spæk noget af det allerværste, man kan komme i Berøring med under slige Omstændigheder, og mangen staut og bra Fangstmand har sat Livet til bare for en slig Bagatel. Skal man undgaa, at der sætter sig noget Galskab i Saaret, maa man bruge den største Forsigtighed og desinficere Saaret omhyggelig, f. eks. vaske det flittig med Karbolvand.

Fosheim blev gaaende hele Sommeren udover med ondt i Fingeren, og det var en syndig Plage for ham; thi han var jo faktisk arbeidsudygtig. Naar det sætter sig til slig, som det gjorde i hans Finger, da er der intet andet at gjøre end at skjære den op Gang paa Gang for at tappe Blodet af den, ellers vil Armen blive vond og hoven langt opover. Men en maa skjære helt ind til Benet, ellers duger det ikke. Det kvier man sig gjerne for; men man staar sig absolut paa det, jeg har ikke seet andet. Fosheims Finger blev skaaret flere Gange af Simmons, uden at vi kunde merke nogen egentlig Bedring. Men saa rispede jeg en Dag en lang Flære helt ind til Benet, og det var sidste Gang den blev skaaret.

Da Baumann og Schei kom ind til Bjørneborg, var Fosheim endda alene, og de bestemte sig da til næste Dag at reise vestover alle tre.

Deres første Kvarter var ved Ytre Eide, hvor Baumann tog endel Observationer.

Dagen efter kjørte de indover Hvalrosfjorden, lagde Veien over Indre Eide og slog Leir ved Bunden af Fjorden nær en Elv. Føret var slasket og blødt, tildels med dyb,

kornet Sne, som gjorde det slemt for Hundene at komme frem. Ogsaa her fik Baumann Anledning til at tage Observationer.

Mens Schei foretog en geologisk Exkursion op gjennem Dalen, gik Fosheim og Baumann om Eftermiddagen paa Jagt. De skjød to Polarokser af en Flok, som i det hele talte et halvt Snes Dyr, og desuden en hel Del Gjæs. Allerede paa første Dagsmarsch havde de seet Gjæs; det var vel de første det Aar; men i Fjorden og Dalen der vest vrimlede det formelig af dem. Navnet „Gaasefjorden" bærer derfor denne Fjord med Ret og Ære.

Næste Dag drog de i Vei med alle Koblene, men bare den ene Kjælke, opover til det Sted, hvor Polarokserne laa; Hundene skulde fores.

Den 12te Juni Kl. 6 om Morgenen reiste Baumann og Fosheim nordover til Land's End med én Kjælke og to Kobbel, mens Schei blev igjen ved Leiren, da han havde adskilligt Arbeide at udføre der.

Føret var yderst slet op gjennem Dalen; det skortede ofte paa Sne, og i Elvene var der saa meget Vand, at det var forbundet med store Vanskeligheder at komme over dem. Hvor der fandtes Sne, laa den langs Elvefarene, som man altsaa paa lange Strækninger var henvist til at benytte. Langt om længe kom de over Eidet og ned paa Havisen paa Nordsiden, og denne fulgte de frem til Land's End.

Straks efterat de havde passeret Vandskillet, opdagede de to Polarokser i en Skraaning langt borte. De vilde gjerne age sig forbi dem, da de ikke fandt, at Tiden tillod dem nogen Vidtløftigheder; men mit Kobbel, som Fosheim førte som Løsspand, fik desværre Tæft af Dyrene, og da skal du have Tak. Afsted bar det op gjennem Skraaningen fortere end svint. De prøvede at lokke Hundene til sig igjen; men det var absolut umuligt. Det var ingen anden Raad:

de maatte skyde begge Dyrene, før de kunde fortsætte videre mod Vest.

Efter Isachsen og Hassel saa de ingen Spor.

Ved Land's End byggede de saa en Varde og nedlagde en ny Beretning med Kartskisse af Overgangen over Landet, og saa slog de sig ned der for Natten.

Men det blev en meget ubehagelig Nat. De førte nemlig ikke Telt med, og Veiret var blevet rigtig stygt: Regn og Slud om hverandre.

Mens de holdt paa at koge tilaftens, blev de opmerksomme paa, at der nede ved Krakken stod en Bjørn, som nysgjerrig iagttog hver eneste af deres Bevægelser og syntes at spekulere hardt paa, hvad det kunde være for Slags Dyr, som dominerte slig deroppe i Uren. Den flyttede sig over fra Iskoss til Iskoss; den reiste sig paa to for at kunne glane saa meget bedre; den vuggede og ruggede paa Overkroppen og strakte Halsen baade hid og did, mens den veirede og snuste, saa Næsen paa den sad baade skak og skjæv; men paa Afstand holdt den sig, saa Hundene ikke blev den var. Og glade var baade Baumann og Fosheim, da de omsider saa, at den luskede af; thi Kjød havde de Overflod paa, men ikke paa Patroner; tilsammen havde de vist ikke mere end en fem seks Stykker igjen.

Næste Dag bar det hjemover med dem. Føret paa Sjøisen var omtrent som tidligere; men havde det været slemt at komme frem over Land, da de kjørte nordover, var det ti Gange værre nu. Sne fandtes jo omtrent ikke andre Steder end i Elvefarene; men der gik Vaarflommen saa dundrende, at en næsten kunde sige, der var Top paa hver eneste Bæk. Havde der bare været Sne, vilde Terrænet været let at komme frem i; nu blev det svært til Mas.

Endelig sled de sig da op til Eidet, hvorfra de tog med sig fire Oksestege og to Skind, idet de ikke havde flaaet de

to sidst skudte Dyr. De kom da omsider frem til Leiren den Gang ogsaa; men Veiret var slemt. Det var efter denne Tur, Fjorden fik Navn af „Gaasefjorden“; thi Gaas havde de truffet paa næsten overalt oppe i Dalen og i den indre Del af Fjorden, helt ud til „Middagskollen“ — saa kom vi senere, da vi opslog vort Vinterkvarter der i Fjorden, til at

SIMMONS. BAY. FOSHEIM. RAANES. LINDSTRØM.
SOMMER OMBORD.

kalde en Høide, som laa paa en fremstikkende Odde ca. 5 Kvartmil fra Bunden af Fjorden.

Det er et vakkert Strøg det derinde omkring Bunden af Gaasefjorden, og Gjæssene har ikke været saa dumme endda, den Gang de fandt denne Fjord med dens tilliggende Dale. Dalføret fra Bunden af Fjorden og opover mod Vandskillet var bredt og fladt, med saa liden Stigning, at en knapt merker den de første fem Kvartmilene. Høiere oppe er

Stigningen noget sterkere, men ikke meget. Paa enkelte Kanter laa der store sammenhængende Græssletter, som gav rigeligt Beite for Storvildt. Paa Nordsiden af Eidet havde de ogsaa seet nogle faa Ren.

Dagen efter Tilbagekomsten fra Land's End, den 15de Juni, blev Leiren brudt, og alle tre kjørte ud gjennem Fjorden ved Femtiden om Formiddagen.

Paa Isen udenfor Middagskollen var Sneen paa det allernærmeste smeltet helt bort; men da Vandet endda ikke havde faaet Tid til at skjære sig ned, stod det et godt Stykke over Isen, saa der ikke fandtes andet at kjøre paa end Slaps og Slask. Udpaa Dagen fik de til Overflod Regn og Slud igjen, og da de slog Leir et Sted i den ydre Del af Fjorden, var de ordentlig gjennemvaade allesammen; men det var ikke saa farligt nu de havde Teltet med sig. De to Skind, de bragte med, forstod de ogsaa at drage sig til Nytte, saa de fik det godt og varmt inde i Teltet, og snart glemte de baade Regnveiret og Vanddammene derude paa Isen.

Næste Morgen vaagnede de ved, at en Snestorm fra Sydøst ruskede og rev i Teltet. Hastverk havde de ikke; det var intet, som gjorde det nødvendigt for dem at kjøre i sligt Stygveir. De blev derfor liggende over hele den Dag, og først Dagen efterpaa, den 17de, da Veiret havde bedaget sig, kjørte de tilbage til Bjørneborg.

Der fandt de en Beretning fra Isachsen og Hassel om, at de var kommet, havde taget med en Del af Depotet og allerede begivet sig paa Vei østover til „Fram". Da havde de ikke mere at gjøre i Bjørneborg for den Gang og reiste saa Dagen efter med Resten af Depotet hjem til Skibet, hvor de ankom den 20de Juni med temmelig saarbente Hunde.

Samme Dag som Bjørneborgerne ankom, havde Simmons, Bay og jeg taget en Tur ud gjennem Fjorden til

Stordalen, Simmons for at samle Planter, Bay for at jage efter Insekter. Udbyttet blev magert; det eneste, vi fandt, var endel Eg efter en Sneppefugl.

Paa Turen indover mødte vi først Schei, hvis Hunde var villigst til at trække under al denne Saarbenthed; lidt efter kom de andre. Ude ved Skjærene havde de seet et Par Raaker, ca. en Meter brede. Da Bay fik Nys om det, bestemte han sig øieblikkelig til at skrabe derude, og jeg fulgte med ham Dagen efter. Men vort væsentligste Resultat var, at vi fik Vished for, at Bunden ikke egnede sig videre for Skrabninger.

Partiet, som kom vestenfra, berettede, at det saa langt mere sommerligt ud der vest end inde i Havnefjorden. Inde hos os havde vi nemlig havt et stygt Tilbagefald i Veiret. Kjøligt var det, og adskillige Gange havde der faldt ikke saa lidet Sne. Det havde rigtignok ikke saa svært meget at sige; det var jo tidligt paa Aaret endda, og vi kunde alligevel faa en god Sommer.

Den 22de Juni reiste Simmons, fulgt af Olsen, indover til Sydkapfjorden for at botanisere. Men det blev rigtig en Snarvending; allerede et Par Dage efter kom de hjem med en rent diminutiv Fangst. Der laa endnu meget Sne inde i den Fjord, og paa de snebare Steder, som de besøgte, kunde de næsten ikke opdage Spor af Vegetation. Sydkapfjorden er forresten efter vor Erfaring en af de goldeste Fjorde paa hele Sydsiden af Landet.

Baumann og Isachsen var i den første Tid efter sin Hjemkomst optaget med at regne ud endel af sine Observationer; det var et vidtløftigt Arbeide, og skal det have nogen Betydning, maa det jo foretages med den allerstørste Nøiagtighed.

Foruden sine Observationer havde Baumann ogsaa at besørge Aarsopgjøret for Provianten. Til vor Glæde viste det sig, at vi havde brugt adskillig mindre af de forskjellige

Sorter i det sidste Aar end Aaret forud. I den Henseende var vi saaledes fuldstændig paa den trygge Side.

Baumann havde imidlertid flere Jern i Ilden. Først og fremst maatte han i Godveirsdage passe paa at faa taget sine magnetiske Observationer. Men ikke nok hermed. Vi maatte jo have nye Seil til Storriggen, naar vi engang paa Eftersommeren skulde til at lægge ud i Jones Sound. Baumann paatog sig at tegne og tilskjære Seilene. Siden hjalp han ogsaa Styrmanden med at sy dem.

Nu var Tiden kommet for Sælen til at slaa sig ned paa Isen og sole sig. En og anden Gang gjorde vi Jagt paa den ude i Fjorden, og Lykken var ikke værst. Bortseet fra det Kjød, vi endnu havde igjen siden Vinteren, fik vi snart paa den Maade en rigelig Beholdning af ferskt Kjød til Hundene, fuldkommen tilstrækkelig for hele Sommeren.

Simmons havde i længere Tid snakket om, at han gjerne vilde gjøre en Botanisertur til en af de vestligste Fjorde. Der havde jo gaaet saa store Lovord om de frodige Græsgange i Vest, at han haabede paa en rig Høst derborte.

Bay var ikke mindre interesseret for at komme afsted. Foruden Insekter vilde han nu absolut se til at komme over et Skelet af en rigtig stor Polarokse.

Saa blev det da besluttet, at Simmons, Bay og Isachsen skulde slaa Følge, og den 28de Juni drog de fra Skibet.

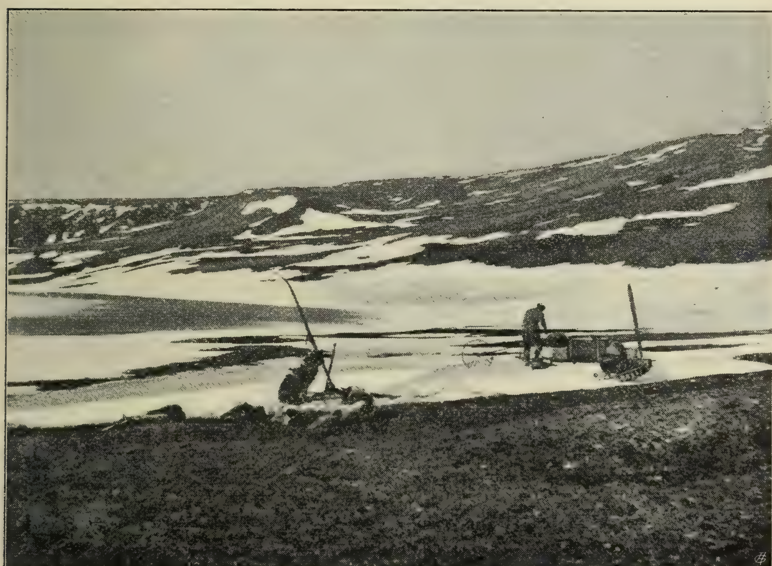
Schei havde kastet sine Øine paa Bræen ved Bunden af Havnefjorden; den vilde han gjerne maale og samtidig gaa Fjeldene derinde lidt nærmere efter i Sømmene.

Den 2den Juli satte han og jeg Kurs for Bunden af Fjorden.

I de sidste Dage havde vi havt godt Veir, og Landet var nu praktisk talt snebart over det hele. Bække og Elve bruste kaade og vilde udover Stup og Styrtninger, saa vi hørte Duren af dem paa lang Lei. Sommesteder, hvor Skraa-

ningen var liden og Dalen bred, gled Elven rolig og høitidelig, som om den grundede dybsindig over Tilværelsens dunkle Gaader; men ret som det var, havde den glemt hele Filosofien og gjorde et Par lystige Hallingkast udover de braabratte Skrenter, saa Skumsprøiten glitrede som Søljer i Solskin.

Fjordisen havde faret ilde i disse varme Dage; den saa høist bedrøvelig ud; bare Vassdam i Vassdam hele Fjorden

SOMMERLIV.

indover. Men for Sælen var det en herlig Tid; den laa i Skok og Skare slængt henover Isen og stegte sig i Sommersolen.

Vi slog Leir paa Østsiden af den store Elv, som kommer ned lige ved Bunden af Fjorden.

Udenfor Elveoset havde der dannet sig en stor Raak, og der var det Moro kan du tro! Edderfugl, Teister og Maager holdt det gaaende, saa en næsten kunde blive for-

tumlet i Hodet af at høre paa. Vi gjorde Jagt paa dem senere om Kvelden; men de var saa sky, at vi ikke var god for at komme dem paa Skud. Ja, ja — saa maatte vi da ialfald finde Harer derinde; thi forrige Aar, da vi tittede ind gjennem Fjorden, havde vi jo seet Flok paa Flok. Men nei! — Ikke en eneste Hare at se. Vor Forbauselse var ubeskrivelig.

Og Gjæssene, som vi havde haabet paa, hvis alt andet slog feil? Ikke saa meget som en Fjær! Her var ikke noget Gaaseland, lod det til.

Grundigere kan en Jæger neppe skuffes.

Tidlig næste Morgen bar det opover Dalen, hvor Schei fuldførte sit Arbeide. Da vi var kommet tilbage til Leiren igjen, skjød vi virkelig nogle Edderfugl; men de var sky som sagt og ikke greie at komme paa Skud, og selv om vi kom i Hold, var det ingen letvindt Affære at faa dem iland. Enten maatte vi vente, til Strømmen drev dem ind til Iskanten, eller ogsaa fik vi vade ud efter dem, og det gjorde vi flere Gange. Vi havde vandtætte Bukser og var nedi, saa Vandet gik os op paa Laaret; men da sagde vi ogsaa stop; thi vi vilde nødig gaa over Stregen. Især var jeg med mine Kaschemirs Bukser ganske velbjerget i denne Henseende; naar jeg bare bandt dem tæt sammen nedentil, holdt de i det væsentlige Vandet ude. Dertil kom, at de var omtrent uslidelige; jeg begyndte saa smaat at nære et Slags Overtro til dem og følte mig derfor yderst liden i Bukserne den Dag de første Gang sprang ordentlig læk.

Næste Dag flyttede vi vor Leir over Fjorden til det Sted, hvor vi sidste Høst havde havt vor Leirplads. Nogen lang Kjøretur var det ikke, omtrent et Par Kvartmil; men den var vrien nok for det. Hundene var forfærdelig saarbente; det var nu én Ting. Men saa havde mit Kobbel sat sig i Hodet, at de absolut skulde ud i hver eneste Vanddam, vi kom i Nærheden af. Jo dybere Dammene var, des bedre

saa det ud til de likte dem, for da kunde de lægge paa Svømmen og spare sine saare Labber. Jeg brugte Svepen, saa det forslog; hvor den traf, der kjendtes det, det tør jeg garantere; men lige fuldt gik de der, de selv vilde. Og Scheis Hunde skulde naturligvis samme Vei som mine, det var klart.

Jeg vil ikke negte, at Hundene havde godt af denne Vandkur; men Læssene bekom den temmelig ilde. Alle vore Sager blev fuldstændig gjennemblødte. Baade Fotografiapparater, Geværer og Soveposer, hele Greia var, som de var trukket op af Bækken — ja det var de nu forresten ogsaa da paa en Maade; de var jo draget op af Raaken. Naa ja, det var bra Tørk i de Dage, saa Faren var ikke stor; men Fotografipladerne gik i Vasken hver og en.

Heller ikke paa dette Strøg øinede vi en eneste Hare.

Saa gik vi mod Vest opover Fjeldet, saa langt at vi kunde se ned i Sydkapfjorden; men da det ud paa Dagen satte ind med Raataage, fandt vi det raadeligst at vende.

Paa Fjeldet opdagede vi Spor efter en Bjørn, som i Løbet af Vaaren havde taget en Tur over Landet. Sandsynligvis var han kommet fra Sydkapfjorden, havde gaaet tvers over Fjeldet og var kommet ned i den indre Del af Havnefjorden. Det merkeligste ved denne Vandring var, at han ikke var gaaet ned paa Isen, men havde fulgt Landet hele Veien indover og saa taget op gjennem Dalen. Hvor det da havde baaret hen, er ikke let at sige; men at det maa have været en Landkrabbe, er tydeligt nok, for han havde hele Tiden holdt sig til Landjorden.

Efter nogle Dages Ophold derinde var Schei færdig med sit Arbeide, og vi kjørte udover til „Fram“ igjen. Vi agtede at lægge Veien paa Østsiden af den lille Ø derinde; men der maatte vi sige Pas. Vi blev stoppet af aabent Vand og maatte simpelthen gjøre helt om; thi lige fra den store Elv, som løber ud i Fjorden ret øst for Øen, og helt over til denne laa Fjorden aaben og blaa.

Vi vidste jo, at naar Solen først faar Magt der nord og sender sit Hav af Lys og Straaler ustanselig Dag og Nat, da svinder Sneen som Dugg, og Forvandlingen fra Vinter til Sommer foregaar som ved et Trylleslag. Men det er nu Maade paa Trolddom ogsaa. Da vi reiste indover, saa vi næsten ikke Antydning til Raak udenfor Elven, og nu havde Raaken ædt sig tvers over Fjorden næsten en hel Kvartmil i Bredde! Men her var ogsaa Kræfter i Virksomhed baade over og under Isen. Under strømmede Vandet fra Elven varmere og varmere for hver Dag, som gik, og tærede paa Isen. Selv ude hvor „Fram“ laa, havde Ferskvandet nu en Temperatur af seks otte Grader, og der stuper dog Elven uden at Solvarmen faar ordentligt Tag i den steil, dyb og strid lige ned fra Indsjøer, hvor Isen aldrig smelter helt. Her inde derimod løber Elven lang Vei paa bart Land med slakke Skraaninger, et Stykke endog over en Sandør, stadig udsat for Solens Straaler. Her maa jo ophobes et Fond af Varme, som er betydelig større, og som virker med en ganske anderledes voldsom Magt.

Vi gjorde som sagt helt om, kjørte over Valen vestenfor Øen og kom da langt om længe tilbage til „Fram“ igjen. Men da kom vi med Regn og Slud. Heldigvis regjerte ikke Stygveiret saa længe denne Gang; vi fik snart det samme straalende Solskin som før.

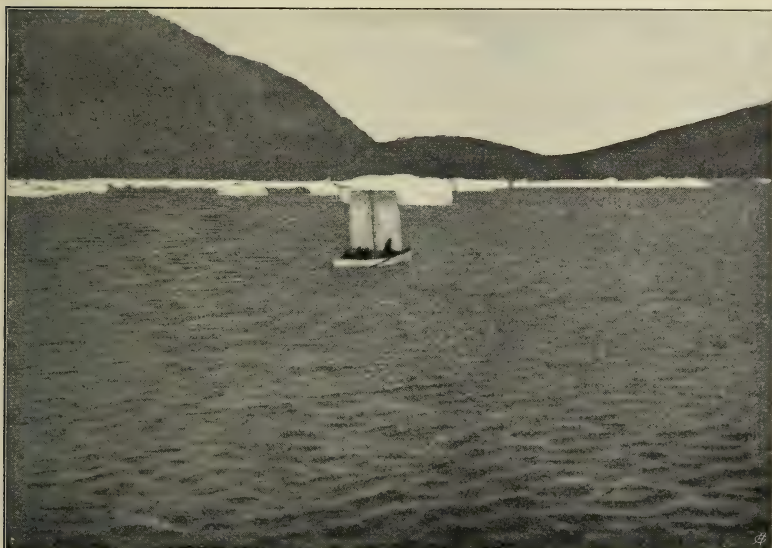
Ombord gik alt sin jevne Gang.

Baumann og Styrmanden var i travel Virksomhed med at sy paa Storseilet. Storriggen stod der fiks og færdig, saa det var en Lyst at se.

Men Fosheim Stakkar havde det ikke godt. Fingeren var fremdeles slem og gjorde ham arbeidsudygtig. En og anden Gang, naar det blev for trybelt for ham, prøvede han at gaa paa Sæljagt. Men det var ikke greit at klare sig;

han maatte jo altid bære Haanden i Bind, og da var det næsten Uraad for ham at stille ind paa Sæl, ialfald naar han var nødt til at bruge Skytterseil.

Fosheim havde før gjort Tjeneste som Tømmermand; da han nu var invalid, og man maatte have en Tømmermand, paatog jeg mig dette Hverv, idet de andre var beskjæftiget hver med sit.

SKRABEBAADEN UNDER SEIL.

Vor Storbom var jo brændt op, og da vi nu gjorde den gamle Lossebom til Storbom, maatte vi have en ny Lossebom istedet. Desuden trængte vi ny Gaffel til Storseilet; den maatte jeg ogsaa tage paa min Samvittighed.

Smien var flyttet iland, i Nærheden af Elven, og der stod Nødtvedt med Stolz som Opslager og hamrede og bankede Dag ud og Dag ind. Blandt andet var der Reparationer at foretage paa Skorstenen, ligesom der skulde arbeides Beslag til de nye Rundholter o.s.v.

Men det var ikke bare Smedearbeide, som blev udført i Skuret. Det brugtes ogsaa som — Vaskeri, idet hver Mand efter Tørn havde sin Vaskedag; det laa jo saa hændig til, det var bare at øse Vandet lige op af Elven. Det kan vel synes, som Vask og Smedning ikke saa godt skulde kunne forliges i samme Hus. Men nu maa en huske paa, at det ikke var Stasklæder, som der blev vasket, og desuden var Forholdene der i Landet saa fredelige, at vi vanskelig skulde komme i Klammeri om Bryggerhus og Rulle. Vi ventede som Regel med Vasken, til Smedene var færdige for Dagen, og saa tronede Vandkjedlen paa Essen, mens Renslighedens pristes og Sæbevandet flød. Vi gik ialfald ikke i Veien for hverandre hverken der eller andre Steder; den ene veg, og den anden raadede Grunden, eftersom det trængtes.

Ligesom i vor forrige Havn havde vi ogsaa her vort „Kringsjaa", som vi daglig besøgte paa Jagt efter Raaker i Isen derude i Jones Sound. Vort Udkigspunkt var det temmelig høie Fjeld ret op for Skuden. Deroppe, et lidet Stykke fra Stranden, var det Baumann foretog sine magnetiske Observationer, og længere ud paa Sommeren ogsaa Isachsen. I Klarveirsdage havde de det ofte saa travelt, at de ikke gav sig Tid til at komme ombord for at spise, men maatte faa Middagsmaden bragt op til sig.

Ligesom Smedene var ogsaa vore firbenede Venner emigreret fra Isen og anbragt nær Elven. Der laa de i Solstegen og pæste og pustede og bar sig slig, at vi kunde høre det lige ombord, en Strækning af over et Par hundrede Meter.

Imidlertid holdt ikke alle Hundene til dernede ved Elven. Tre fire af Tisperne, som snart skulde gjøre sin Borgerpligt, havde søgt Ly oppe ved Observatoriet. Da det først gik løs med dem, kom de Slag i Slag med en otte ti Hvalper hver. Men Fødselsstiftelsen oppe i Fjeldet blev ogsaa besøgt af andre, nemlig af saadanne, som var i den uheldige Forfatning, at de ingen Hvalper havde eller ventede, og hvad

gjorde nu de der? Jo, stjal Unger, saa godt de kunde komme til, især fra dem, som var rigest begavet. Naar de da havde faaet Tag i en af de nydelige smaa, laa de og varmede og kjærtegnede den hele Dagen, om de fik Lov.

Blandt de lykkelige Mødre var der en, som kaldtes „Silden“ eller rettere „Silla“. Ja, man skulde ialfald tro, at hun var lykkelig; thi hun havde faaet en Herrens Velsignelse med Unger; men nei, hun var ikke lykkelig *nok!* Hun syntes, hun havde for faa og saa stadig sit Snit til at kapre endda nogle flere, som hun pleiede og stelte lige moderlig og ømt som sine egne smaa. Efterhvert som Ungerne vokste til, og Mødrene begyndte at gjøre smaa Udflugter, fik hun hele Ungeflokken for sig selv, og da først saa hun ud til at like sig helt; da krøb og kryede det over og omkring hende som i en Maurtue. Vi kjørte i den saa meget Mad, som den var istand til at spise, men den blev saa skindmager, saa hjerteskjærende tynd, at den knapt hang sammen. Har nogen nogensinde fortjent Navnet „Silla“, saa var det den.

Den 15de Juli kom Bay, Simmons og Isachsen tilbage fra sin Udflugt til Moskusfjorden. Hele Veien havde Føret været slasket, især paa Retur. Allesammen havde de havt stor Lyst til at tøie Turen helt til Gaasefjorden; men Isen vestover begyndte at blive saa daarlig, at de ikke fandt det raadeligt, og de nøiede sig derfor med at kjøre ind i Moskusfjorden. Jeg for min Del tror, de kunde vente sig ligesaa gode Resultater her som i Gaasefjorden, og mener, at de handlede aldeles rigtig i at indskrænke Turen til Moskusfjorden alene.

Da de kom ind i denne Fjord, havde der allerede aabnet sig store Raaker udenfor Elvene; men det var ogsaa ganske betydelige Vandmasser, disse sendte ud i Fjorden,

især Elven fra Hoveddalføret; midt i den værste Flomtiden var det jo ogsaa. Sin Leir opslog de syd for den vestligste af Elvene, som løber ud ved Bunden af Fjorden. Det var rent Uraad at komme over den, saa stor var den.

Pludselig fik de Øie paa tre Polarokser, som beitede paa den anden Side. Dette var noget for Bay, som saa

FOSHEIM. BAUMANN.
VED BUNDEN AF GAASEFJORDEN.

nødvendigvis skulde have et Skelet. Over Elven skulde han paa en eller anden Vis, koste hvad det vilde. Og han til at forsøge. Først opover; men Skraaningen var saa brat, at Elven fôr udover i en rivende Foss og var saa dyb, at enhver Vadning var umulig. Saa bar det nedover med ham, did hvor Elven bredte sig over den store Sandør nedenfor Bakkerne. Skjønt den var baade strid og dyb der ogsaa, var den alligevel ikke i den Grad umulig som længer oppe; men saa var den til Gjengjæld flere hundrede Meter bred.

UFRIVILLIG STANS.

Dog, dette var netop noget for Bay; det var jo hans høieste Fryd at vasse i iskoldt Vand, og der kunde han sandt for Dyden faa sin Lyst tilfredsstillet.

Ja, saa drog han afsted, udrustet med Gevær, Ammunition, Flaakniv og en Stav til Støtte. Men dette blev selv Bay et stridt Stykke, og det var ikke mere, end saavidt han kunde greie det. Vandet gik ham til midt paa Livet, og Strømmen tog saa haardt fat i ham, at han fik betydelig Afdrift. Men over *skulde* han, og over kom han da ogsaa til syvende og sidst.

Saa stod Jagten for Døren. Den første Tid havde han Dækning og avancerte forsigtig henimod en stor Sten et Stykke oppe paa Land og ikke længer væk fra Dyrene, end at han havde godt Skudhold. Efter endel Besvær naaede han Stenen og gjorde sig klar til at skyde.

Men med ett faar en af Okserne Øie paa ham og kommer stille luskende og snusende nedover for nærmere at undersøge dette forunderlige Fænomen. Bay tager rigtig godt Sigte og brænder løs paa Karen. Han træffer selvfølgelig; men Oksen lader sig ikke forbløffe af saa lidet. Den fortsætter freidig, bare med den Forskjel, at den øger Farten og sætter Kursen retvisende Bay.

Bay er en af de lykkelige Sjæle, som ikke blir nervøse og skjælvhændte, fordi om et vigtigt Øieblik forestaar. Han blev ganske rolig liggende og skjød saa fort, som hans „Buchsflinte“ tillod det. Efter sigende traf han med hvert eneste Skud; men Oksen var fuldkommen lige rolig og stø som han bag Stenen.

Dette begyndte at se uhyggelig ud for de to, som stod og saa paa. Nærmere og nærmere kom Oksen i jevn Fart; Bay sendte den Skud paa Skud; men ikke ett af dem syntes at knække dens Kraft; han maatte senere tilstaa, at det var en ram Herremand, han denne Gang havde været ude for. Først da den var nogle faa Skridt fra Stenen, fik den et Skud, som bragte den til at synke sammen.

De to andre Dyr satte sig i Forsvarsstilling oppe paa en Sandrabbe et Stykke ovenfor. Men da Fienden intet Tegn gjorde til at angribe dem, trak de sig længer op i Dalen, og en god Stund udover Dagen saa man dem græsse.

Imidlertid gik Bay i Gang med at flaa og skelettere den skudte Okse. I det vakre Veir gik Arbeidet godt og glat fra Haanden; Spørgsmaalet var bare, hvordan han skulde faa Kjød og Ben over til den anden Side af Elven. Efter nogen Leden frem og tilbage fandt de længer oppe et Sted, hvor Elven snævrede sig ind til et trangt Stryk mellem to lodrette Bergvægge. Der var ikke Afstanden større, end at de kunde kaste et Taug over, og paa det Vis fik de langt om længe Størsteparten baade af Kjødstykkerne og Skelettets Dele velbeholdne over. Skjønt det gik ganske galant paa den Maade, saa dog Bay sit Snit til at vade over Elven flere Gange.

Mens Bay var beskjæftiget med Flaaning og Skelettering af Dyret, foretog Simmons og Isachsen en Tur op gjennem Hoveddalen mod Vest helt til det Sted, hvor Dalførerne deler sig. Der gik de op paa en Haug for at faa et Rundskue over Terrænet og brugte da sine Kikkerter flittig. Bedst som de sidder og kiger, faar Simmons pludselig et større Dyr i Synsfeltet. Efter et Par Sekunders Betænkning roper han: „För tusan, går inte der en Ren!“

Det var virkelig en Ren; men den var langt borte, saa de fik nok at gjøre med at stille ind paa den. Fra først af havde de fint Lænde, og Renen, som ikke drømte om Fare, tog det magelig, gik og stod, som den fandt for godt, og lagde sig tilslut ned midt paa en Slette. Saaledes kom de useet lige hen til Sletten; men længer kunde de heller ikke komme, og Holdet var for drøit. Saa tittede de frem, yderst forsigtig. I samme Nu sprat Renen op og satte paa Sprang, men stansede straks igjen og gav sig til at glo. Da smaldt det — to Skud, ikke rettere end jeg ved. Atter skvat den

nogle Skridt bortover; men da den igjen stoppede for at se sig om, fik den sin Bekomst. Jeg tror, det var Simmons, som blev dens Banemand.

Som Renerne pleier at være der nord paa den Aarstid, var ogsaa denne rent afskrækkende mager; der var ikke Fedtsmulen at opdage paa den, og Skindet var saa elendigt, at det ingenting var tes. Men en Ren er nu engang en Ren, og jeg holder med Jægerne i, at de var glade, fordi en slig Leilighed frembød sig.

Da Renen var flaaet, delte de Skrotten, tog den paa Nakken og ruslede nedover mod Leiren. Det var tung Bør, de fik paa Hjemturen; de havde jo endel Planter ogsaa. Mens de saa trasker ned gjennem Dalen, faar de rent uforvarende se et Dyr, som løber opover paa den anden Side af Elven. Distancen var temmelig drøi, og det var umuligt at afgjøre, hvad Slags Dyr det kunde være. De gjettede først paa Polarkalv; men ikke syntes de, Dyret havde den rette Skabelon, og utænkeligt var det jo desuden, at en slig liden Fyr skulde rende omkring i Terrænet ganske paa egen Haand, uden at nogen voksen fulgte med.

Hvad Slags Dyr dette egentlig har været, er den Dag idag en uløst Gaade. De gjettede ogsaa paa Jerv, og det tør hænde, den Gisning er rigtig. Vel har vi i alle de Aar, vi opholdt os der i Landet, aldrig seet nogetsomhelst Spor efter dette graadige og blodtørstige Rovdyr; men derfor kunde man jo sagtens træffe en og anden Slænger, som tager sig en Sommertur nordover. Det er en Kjendsgjerning, at Jerven findes i de søndenfor liggende Lande, og hvor Renen færdes, pleier den ikke at være langt unda.

Botanikeren fik en temmelig mager Høst paa Turen; det var forresten tidlig om Vaaren og ikke mange Arter at vælge imellem heller. Slemt var det ogsaa at komme frem nu midt i værste Flomtiden; Elve og Bække havde svulmet slig op, at en ingen Vei kom. Senere ud paa Som-

meren vilde det været langt bedre i denne Henseende; men da var Isen saa skrøbelig, at al Fremkomst i Fjordene forbød sig selv.

Efter nogle Dages Ophold derinde kjørte de østover igjen. Flere Dage havde de temmelig daarligt Veir, og paa mange Steder var Isen yderst umedgjørlig. Udenfor den store Sandør fandt de saaledes bare blaae Vandet og blev nødt til at ty ind paa Isfoden.

Paa Hjemveien stiftede de Bekjendtskab med en ganske snodig Fremtoning af en Snadd. Den laa oppe paa Isen, og Koblene satte Kurs ret paa den; men den rikkede sig ikke af Flekken. Paa en 30 Meters Afstand blev Hundene endelig stoppet, og nu tog de til at hyle og bælje og bære sig, saa det maatte være en Gru at høre paa for en stakkars Snadd. Men Snadden lod til at være en underlig Skrue; den vilde aldeles ikke „gaa i Vandet“. Isen, den laa paa, var saa lav, at Vandet gik helt op til Kroppen, og flere Gange slog den en af Forsveiverne nedi for ligesom at kjende, hvor koldt det var. Men det saa aldeles ud, som den fandt Vandet for koldt, og at den ikke hærdte at hive sig ud. Arme Snadd! Den fik bøde haardt for sin Blødagtighed. Bay sendte den en Kugle gjennem Skolten.

Paa denne Tur brugte Isachsen Stolz's Hunde. De var flinke og raske, men under de forhaandenværende Omstændigheder ikke absolut de behageligste at kjøre med. De stræbte saa altfor høit. Laa der et Iskoss i deres Vei, skulde de absolut op paa det, og jo høiere det var, desto bedre. At hindre dem, naar de fik slig en Rid, var næsten ugjørligt; ofte krøb de rent som Fluer ret opover de vederstyggeligte Koss, de kunde finde, og sligt sinker.

Over Sydkapfjorden var Føret bra, lige til man skulde ind gjennem Sundet; men der var Isen løvende tynd og paa store Strækninger helt borte. Det var rent merkværdigt, at de kunde komme frem paa saa skral Is.

Ved Femtiden Søndag Morgen 15de Juli naaede de Skibet; men da havde de rigtignok maattet lade Læssene staa igjen inde paa Krakken, hvor de senere paa Dagen blev hentet med Baad.

I det gode Veir, vi havde nu en Stund udover, gik det jevnt og sikkert fremover med vort Sommerarbeide.

Seilmagerne satte fuld Stim paa og kunde i det deilige, varme Veir stadig sidde ude paa Dækket med sit Arbeide. Begge to havde rigtignok ogsaa andre Ting at varetage, saa de maatte inddele sin Tid økonomisk; Baumann drev jo med Observationer i lange Baner, og Styrmanden havde selvfølgelig sin fulde Hyre udenom Seilmageriet.

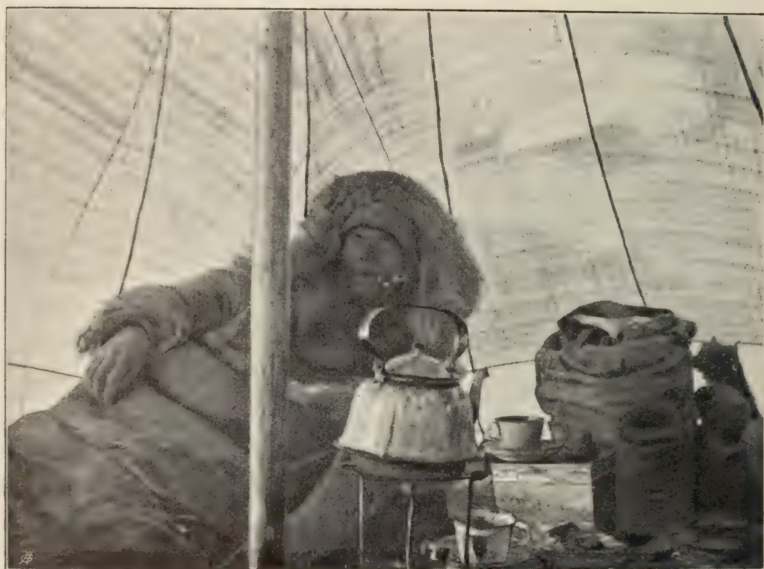
Paa denne Tid blev diverse nødvendige Omstuvninger i Rummet foretaget, og det skaffede os endel travle Dages Extraarbeide.

Torsdag den 19de Juli briste det op af Sydsydøst. „Fram“ slap det Flak, vi havde ligget fast i, og blev liggende paa Svai inde i Landraaken. Saa satte vi Varp paa Fastiskanten, hivede Ankeret op, forhalede længer ud og lod Ankeret gaa igjen klos ude ved Iskanten; vi syntes nemlig, vi tidligere laa temmelig nær ved Land og ikke havde den tilstrækkelige Længde Kjætting ude; vi var jo flere Gange blevet skubbet længer indover.

Issmeltningen skjød en fabelagtig Fart inde hos os ogsaa i denne Tid. Dagen efterat sidste Slædeparti kom ombord, var det smaleste af Sundet ved Skreia isrent, og Raaken aad sig villig væk indover Fjorden.

Allerede Lørdag 21de Juli kunde Schei og Simmons ro lige fra Skibet over Sundet og et Stykke indover Fjorden langs østre Side af Skreia. Ogsaa vestre Sund var nu aabent, og naar man erindrer den store Raak inde i Fjorden, saa vil man skjønne, det ikke var stort bevendt med Fjordisen længer.

Bundskrabningerne blev nu hyppigere, og overalt, hvor vi endnu kunde komme til, bragte de os godt Udbytte. I Særdeleshed var Bugten, vi laa ved, et taknemmeligt Felt. Baumann og Styrmanden lagede færdigt et Fiskegarn, som vi havde med os hjemmefra, og satte det ud inde ved Land; paa den Maade var vi virkelig saa heldige at faa Tag i nogle Ulker. Men de var saa knøtrende smaa, at der trængtes

EN PIBE TIL MORGENKAFFEN.

en hel Hob af dem, før det kunde lønne sig at lave dem til. Ved en Smule Taalmodighed fik vi dog langt om længe pillet sammen saapas mange, at vi fandt det Umagen værdt at spendere Stegning paa dem, og en vakker Morgen stod de nystegte og sprøde paa Frokostbordet. Det var længe siden sidst nu, og uagtet de ikke netop kunde siges at være førsteklasses Fisk, var det dog vor enstemmige Mening, at de smagte fortrinlig.

Ogsaa Stuerten havde, som han selv sagde, „slaaet sig paa Videnskaben“. Hver Kveld drog han iland og samlede Planter og Insekter.

En Kveld, han havde aflagt sit Besøg iland og skulde til at gaa ombord igjen, fik han se en Torsk komme svømmende indover mod Baaden. Enkelte Skeptikere fandt det

SØNDAGSFORNØIELSE.

høist usandsynligt, at det virkelig havde været en Torsk; men Lindstrøm mente jo. Ja, indvendte disse ondskabsfulde Sjæle, da maatte han have seet sit eget Billede i Vandet! Lindstrøm lod dem snakke; han bare lo, og det har jeg aldrig seet nogen Torsk gjøre.

I længere Tid havde jeg gaaet og spekuleret paa, hvor vi skulde lægge Veien hen, naar vi nu engang slap ud af Saksen. Min oprindelige Mening havde jo været at

gaa tilbage til Smith Sound og prøve at trænge frem til Nordsiden af Grønland. Den Plan havde jeg ikke opgivet; men saadan som Forholdene artede sig dette Aar, havde jeg mine store Betænkeligheder ved at følge den. Hvem kunde borge for, at Forholdene i Kane Basin var gunstigere det Aar, end de havde været de foregaaende to Sommere? Desuden vidste vi jo, at der laa en Expedition deroppe før.

Men dertil kom, at vi endda havde meget Arbeide ugjort i de Strøg, hvor vi nu befandt os. At gaa ifra det, ufærdigt, som det da var, ansaa vi ikke for ganske forsvarligt. Vi betragtede det som vor Pligt at udføre det Arbeide, vi nu havde begyndt paa.

Alle disse Ting sammenlagt bestemte os til at drage vestover ved første Anledning. Kunde vi faa et rigtig gunstigt Isaar, og Leilighed bød sig til at undersøge de endnu ukjendte Dele af de nyopdagede Lande der vest, saa kunde det jo hænde, vi gik ned Penny Strait og Wellington Channel for saa at tage Vinterkvarter etsteds nede ved Victoria Land.

Dog, alt dette var Luftkasteller. Først maatte vi se til at bringe lidt mere Klarhed over de Lande, vi havde begyndt at beskjæftige os med, før vi kunde tænke paa at trænge videre frem.

Hvorom alting var: jeg opgav helt Tanken paa at trænge op gjennem Smith Sound, da jeg fandt det af meget større Interesse at undersøge Landene her vest.

Vi rustede os nu til Opbrudd.

Fredag 27de Juli begyndte vi at fylde Vand paa Kjedlen, og i den Anledning var Peder og Olsen iland efter en Baadladning med Vand.

Mens de er optaget med dette Arbeide, faar de se en Røskat, som geschæftig svinser om mellem Stenene. De

gjorde straks Jagt paa den, og Peder slog den ihjel og tog den med sig.

Da de kom ombord, gik Peder hen til Bay, som jo var Expeditionens Zoolog, og fortalte, at de havde seet en Røskat mellem nogle Stene. Saa begyndte Bay at bebreide Peder, at han ikke havde gjort Forsøg paa at faa Tag i den. Peder var Uskyldigheden selv og paastod, at han ikke havde Anelse om, at Bay ogsaa brød sig om Røskatter. Men hvis det var ham saa meget om at gjøre, saa skulde det være Smaating for ham (Peder) at fange den, naar han drog iland igjen efter næste Baadladning; han vidste saa godt, hvor den sad. Bay blev rent bestyrtet over, at Peder kunde være saa inderlig naiv, og mente, det vilde være umuligt for ham at finde Røskatten igjen paa samme Sted saa lang Tid efter.

Nu var Bay og Peder Specialister i at vædde; de havde væddet saa mangen Herrens Gang, og det var ikke smaa Summer, de væddede om heller; fra 20 op til 100 Kroner var det sedvanlige. Skulde alle de Væddemaal være tabt af den ene af Parterne, saa vilde det seet stygt ud med Financerne for hans Vedkommende. Oftest var det rent hasardiøse Ting, de væddede om; f. Eks. om, hvordan Veir eller Vind vilde blive, om det vilde gaa sent eller raskt med Issmeltningen o. s. v. Sligt er minsandten farlige Sager at gjøre til Gjenstand for Væddemaal!

Men de var praktiske de to, Bay og Peder; de sørgede stadig for, at den, som sidst tabte, snarest muligt fik Leilighed til atter at tage sit Mon igjen. Slig likviderte de Gang paa Gang.

For ikke saa længe siden havde Peder tabt 50 Kroner paa denne Maade og mente nu, at her tilbød der sig en bekvem Anledning til at faa Revanche for de 50.

Det faldt ham ikke vanskeligt at faa Væddemaalet istand; det var gjort i en to tre.

Men ikke før var det indgaaet og afsluttet i de ordinære Former, før Peder trak Røskatten frem og triumferende stak den op under Næsen paa Bay.

Tableau!

Bay brugte Sprogets sterkere Gloser imod Peder; men denne gren og lo og holdt paa, at Væddemaalet skulde staa ved Magt. Nu var det jo i Grunden ikke saa forskrækkelig farlig ment med alle disse Væddemaalene, og efter nogen Disput, hvor „Kjeltring“ og „Skurk“ og lignende gemytlige Ord indtog en fremtrædende Plads, kom de til en Slags Enighed om, at Bay havde tabt.

Lørdag 28de var Issmeltningen kommet saa langt, at Schei, Simmons og Bay vilde vove sig paa en Forskningstur til det inderste af Fjorden, især langs Landet udenfor den store Elv, som kommer ned paa Østsiden. De kom tilbage Søndag Kveld; men hverken Veir eller Fangst var videre vellykket. Fjordbunden derinde viste kun sparsomt Liv, og Insekterne holdt sig i Skjul.

Nu oprandt egentlig Skrabningernes gyldne Tid. Til at begynde med var det Bay, Peder og mig, som i en af Fangstbaadene drev med dette i den ydre Del af Fjorden; men eftersom Isen smeltede og Arbeidsfeltet fjernede sig mere og mere fra Skibet, blev Styrken øget. Som Regel var vi fire i Baaden, idet Olsen og Nødtvedt skiftevis fulgte med; senere ogsaa Isachsen, ialfald da han omkring Udgangen af Juli havde afsluttet sine magnetiske Observationer. Alle havde stor Lyst til at deltage i disse Exkursioner; de bragte jo altid endel Afveksling, og allesammen var spændt paa, hvorvidt det kunde lykkes at bringe nye Dyreformer for Dagens Lys.

— „Eftersom Isen smeltede“ ja.

I disse Dage havde vi rigelig Anledning til at iagttage, hvordan Isen forsvandt. Med Tidevandet kunde der komme

Masser af Is ind gjennem Sundet til den indre Del af Fjorden. Men derinde blev den simpelthen borte; bare et enkelt Koss nu og da kunde slænge udover igjen, nedbrudt og ynkeligt at se til. Et og andet lidet Isfjeld havde rigtignok ogsaa forvildet sig herind og fôr frem og tilbage i Fjorden. Men de fik nok ordentlig Fyk derinde; det var ikke saa længe mellem hver Gang et af dem kapseiste.

Selve Fjorden var næsten helt isfri nu. I den ydre Del af begge Sund laa der en fast Iskant; men Flak for Flak løsnede fra den og drev indover med Tidevandet, saa ogsaa dens Dage snart var talte.

Paa Isflakene, som fløde omkring i Fjorden, laa Storkobben og solede sig. Hver Kveld bragte vi i Regelen med os hjem en to tre Stykker, som Bay eller Peder gjerne havde skudt, forudsat da, at Dyrene laa nogenlunde hændig til, saa Jagten ikke tog os for lang Tid.

Det var herlige Dage dette!

Vi reiste ud straks efter Frokost forsynet med Primus og Niste og blev saa ude hele Dagen. Ved Middagstid lagde vi altid til Land et eller andet Sted, hvor vi kogte og kosede os rigtig af Hjertens Lyst. Naar vi saa havde faaet os en Pibe, bar det ud i Baaden igjen.

En Dag gik vi iland paa et Skjær lige under Skreia. En hel Del Terner havde sine Reder der, og saa langt paa Aaret som nu var Ungerne udklækket og laa rundt omkring i Bergkløfterne.

Gud bevare mig for en Modtagelse vi fik!

Hele Terneflokken kom susende gjennem Luften og skreg, som det skulde være i Verdens sidste Tider. Bent imod os kom de, saa vi ventede at faa dem lige i Synet. Men i allersidste Øieblik, da de var saa nær, at vi kunde tage i dem, skar de pludselig ret tilveirs; det var bare saavidt de strøg klar af Luerne vore. Det kan være morsomt nok for et Øieblik at gjøre en slig Visit; men at det ogsaa

har sine ubehagelige Sider, fik særlig jeg merke, som gik foran. Disse Terner er nemlig nogen høist uopdragne Dyr; naar de ikke kan skræmme sine Fiender bort ved at flakse og skrige, sætter de tilveirs og begynder at bombardere dem med Projektiler, som ikke absolut virker til Fordel for Angriberens Garderobe. Jeg gik foran med rød Toplue paa Hodet; men hvordan den blev seende ud, trodser enhver Beskrivelse! Det var Flek i Flek og Spet i Spet. Peder, som gik bag mig, lo, saa han holdt paa at revne. Jeg var saa dekoreret, som jeg kom fra et større Stjernefald.

Vi trak os tilbage i kort Galop og roede fra Land i en viss Hast. Men hele Flokken fulgte et godt Stykke udover og skreg slig, at vi ikke kunde høre Mands Maal i Baaden; det skar i Ørene, saa det formelig gjorde vondt!

En Dag, mens vi drev som bedst med Skrabningen i den ydre Del af Sundet, fik vi se en Bjørn, som laa paa en stor Flore[1], henimod en Kvartmil lang. Den vilde vi have.

Vi roede udover Sundet langs Skreia og styrede op i Raaken mellem Floren og Fastiskanten for at faa Bjørnen indenfor os og hindre den fra at rende langs Iskanten og ud i Jones Sound.

Det viste sig at være en Binne med en temmelig stor Unge, som aabenbart laa og sov derude.

Uheldigvis stod Vinden slig, at Madamen vilde faa Veiret af os; men det var der ingen Ting at gjøre ved. Vi vidste, vi vilde komme til at skræmme dem, men haabede at skulle faa dem alligevel, naar vi bare kunde holde dem indenfor os, hvor vi havde aabent Vand; selv om de tog til Land, ansaa vi det for givet, at de skulde blive vore. Vi vidste jo, de for enhver Pris vilde prøve at naa Fastisen, og gav os derfor god Tid opover Sundet langs Landet.

Underveis gjorde vi endog Jagt paa en Storkobbe, skjød den og tog den med os. Det var langt borte fra Bjørnene,

[1] Tyndt og jevnt Isflak af stor Udstrækning.

saa Skuddet vilde vel ikke forurolige dem. Desuden er Dyr i Ishavsegnene godt vant med, at det smelder og brager i Isen, saa de har det ikke egentlig med at være ræd for Skud og sligt.

Da vi kom til Luvart af Dyrene, fôr de op i en Fart og satte Kursen paa skraa ind imod Stordalen. Vi efter i Hui og Hast, alt det Baaden bar, for at møde dem paa søndre Side af Dalen.

Vi fik Plunder nok med at komme frem mellem Iskossene; men før Bjørnene kom vi nu alligevel. Da jeg saa, at de tog op gjennem Dalen efter Elven, sendte jeg Peder i Vei, mens vi andre blev liggende udenfor med Baaden for at tage varmt imod dem, om de skulde finde paa at vende.

Da Peder var kommet et lidet Stykke opover, fik han se dem, lagde sig i Baghold bag en liden Bergknaus og skjød dem begge, saasnart de kom paa passe Skudhold.

Med det samme vi hørte Skuddene, tog vi tilbens opover Dalen, flaaede hele Byttet og transporterte det nedover til Baaden.

Tre Storkobber før og to Bjørne nu — vi havde ialfald Kjød nok til Middags! Vel havde vi Mad med fra Skuden; men det blev for fristende for os dette, vi fik saadan Lyst til straks at gjøre os lidt tilgode med Fangsten, at vi fik Primus i Svingen, og snart kunde vi delikatere os med en deilig Bouillon af Storkobbekjød og dertil en rigtig durabel Bjørnebif med Kaffe efterpaa.

Saa meget som ellers blev det ganske vist ikke skrabet den Dag; thi adskillig Tid var jo gaaet med til Jagt. Men endel fik vi nu udrettet da ogsaa; ialfald var vi selv vel fornøiet med Udbyttet baade i den ene og den anden Retning.

Havde vi det slidsomt mange Gange paa disse Ture, saa kunde vi til Gjengjæld have det umaadelig hyggelig.

Netop naar vi havde havt lidt Anstrengelser, smagte selvfølgelig Hyggen og Hvilen rent storartet.

Og sligt deiligt Veir, som vi havde i denne Skrabetid derude! Det var et rent Ønskeveir. Havde vi faaet Stygveir, vilde det nok blevet slut med Hyggen i Baaden.

Under disse Arbeider omkring i Sundet opdagede vi en vakker Dag en stor Grund omtrent en Tredjedel af Sundets

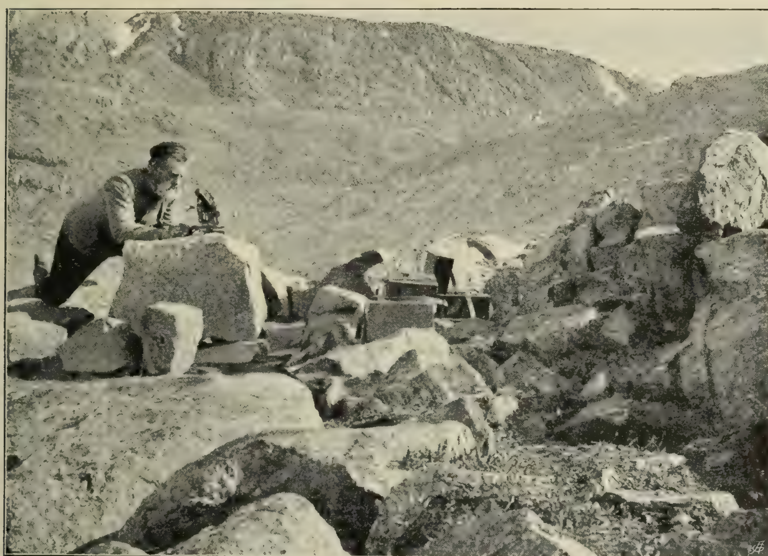
BUNDEN AF FRAMS HAVN.

Bredde fra østre Land og ret vest for den nordre Del af Stordalen. Ved Lavvand tror jeg ikke der var mere end otte ti Fod Vand der, ved Høivand en tolv Fod mere. „Fram" stak ca. 18 Fod. Det skulde seet net ud, om vi havde rendt paa der! Ikke for det, „Fram" havde vel staaet den Støden ogsaa; men ubehageligt kunde det blevet.

Schei og Simmons var stadig paa Farten, saasandt Veiret var nogenlunde rimeligt, dels indover Landet, til andre Tider i Skjegte, snart omkring Skreia, snart i vestre Sund.

Schei havde forresten overtaget en helt ny Bestilling; han var blevet Blokmager. Der var jo en hel Del Blokverk, som brændte op for os, og da vi ikke havde saa svært mange Blokhus, maatte vi sørge for, at der blev arbeidet nogle nye.

Jo længer vi kom udover Sommeren, desto skarpere Udkig holdt vi med Isen ude i Jones Sound. Hver eneste

OBSERVATORIET I HAVNEFJORDEN.

Kveld, naar vort Dagsverk var tilende, gik nogen af os op paa Fjeldet. Tildels kunde vi se store Raaker, der syntes at strække sig helt bortover til North Devon. Men Afstanden did var jo saa stor, at vi umulig kunde se Raakerne klos under Landet; efter al Sandsynlighed maatte de Raaker, vi saa, ligge omtrent midtvaters. Kunde vi bare faa lidt stadig Søndenvind, saa vilde nok Isen oppe hos os sige did, Pepperen gror, eller ialfald et Stykke fra Land.

Imod Slutningen af Skrabetiden i Sundet gjestede vi et Par Gange Østkap, fra hvis høie Top vi havde en fortrinlig Udsigt baade øst og vest langs Landet.

Ved Sydkap kunde vi se meget aabent Vand, og derfra vestover havde vi den mest udprægede Vandhimmel, vi kunde ønske os. Ligesaa mod Sydøst i Retning af Cobourg Island.

Jeg er overbevist om, at i de sidste Dage af Juli og første Dage af August havde vi netop udenfor Havnefjorden de største Ismasser, som fandtes i Jones Sound. Jeg tror ogsaa, jeg tør paastaa, at af Fjordene deromkring er det denne, som i de fleste Aar blir sidst tilgjængelig for Skibe. Ikke saa at forstaa, at Fjorden i sig selv er isbelagt; tvertimod: inde i den gik Isen tidligere op end f. Eks. i Sydkapfjorden. Men der var ligesom et dødt og stille Belte, som i en Bue strakte sig fra Sydkap og østover omtrent til „Frams Fjord“. Om man ikke kan kalde det et Dødpunkt i Farvandet, saa ligger det ialfald indenfor den haardeste Strømraas, og det er *der*, Ispakken blir liggende længst. Jeg gjorde den eiendommelige Iagttagelse, at i Strøget omkring Havnefjord blaaste det yderst sjelden fra Land; ialfald oplevede vi ikke nogen *sterk* Aflandsvind.

Jeg kom ofte til at tænke paa et Sted paa den norske Kyst, som gaar under Navn af „Stillefjerdingen“. Det er Strækningen fra Melø nordover til godt og vel forbi det bekjendte Fjeld Rota eller Kunna paa Grænsen mellem Nordre Helgeland og Saltens Fogderi. Om det rundt omkring blaaser en Aflandsvind baade for to og tre Rev, kan man i det Strøg ofte ikke have Styring paa Skuden engang; ja om der saa at sige over hele Kysten raser en Storm fra Land, kan det være næsten Havblik deroppe. Mens Vinterstormen har fræset ud fra hver eneste Fjordstump der omkring, har jeg selv været udsat for, at man i „Stillefjerdingen“ ikke har kunnet opdrive mere end et ubetydeligt Hæng af Vind.

Før vi forlod Havnefjorden, reiste vi vor afdøde Ven Braskerud et enkelt og tarveligt Gravmæle, bestaaende af et stort Trækors. Det blev forarbeidet af Olsen, bar en kort Inskription og blev anbragt paa Odden lige overfor Skreia og ret op for det Sted, hvor hans Lig blev sænket i Sjøen. Vi støttede det op med sammenstablede Stene, og som det staar der høit oppe paa Odden ud mod Sundet, synligt for enhver, som kommer i dette Farvand, skal det vidne om en Nordmand, der døde paa sin Post, bramfri og stilfærdig, som han havde levet.

VESTOVER MED SKUDEN

Der var flere Rypekuld, som holdt til i Nærheden af Havnen, og Rypejægerne holdt stadig Øie med dem, saa de til enhver Tid saa nogenlunde vidste, hvor de var at finde. De var sterkt interesseret for, om det gik raskt med Veksten, og snakkede ofte om, hvor store man kunde vente, Kyllingerne kunde blive til den Tid, „Fram“ maatte lette. De længtede nok efter at faa Rypesteg til Jul og vilde gjerne, de smaa skulde vokse saa pas, at det var Umagen værdt at skyde dem. Harer var det nemlig svært snaut med. Det var bare nu og da, vi slængte til at faa Tag i en. Til stor Trøst for de ivrige Skyttere voksede Kuldene saa meget, at de med Rimelighed kunde gjøres til Gjenstand for Jagt den sidste Dag, vi laa derinde.

Den 6te August, da Baumann og jeg var oppe paa Udsigten, saa vi, der var foregaaet adskillige Forandringer med Isen udenfor Fjorden. Vi drøftede Muligheden af at forcere os ud, men blev enige om at vente et Par Dage til.

Den 8de August om Aftenen, da vi igjen stod deroppe, besluttede vi at gjøre et Forsøg næste Dag.

Efter Tilbagekomsten gav jeg Ordre til, at der skulde fyres op i Maskinen i Løbet af Natten, saa Dampen var

oppe til Kl. 7 næste Morgen. Hvis der indtraf Veirforandring, saa Isen blev presset mod Land og hindrede os fra Afgang, skulde vi tage Kulsjau istedet.

Tidlig om Morgenen Torsdag den 9de August stod atter Baumann og jeg og stirrede udover Jones Sound. Vi blev enige om at gaa ud med Skibet, og han begav sig straks ned igjen for at give Ordre til at tage Hundene ombord. Imidlertid steg jeg høiere tilveirs for at faa bedst mulig Oversigt over Stillingen.

For en deilig Morgen, saa skinnende klar og lys! Ikke en Sky paa hele Himmelen, ikke et Pust af Vind fra nogen Kant! Solstraalerne kastedes saa sterkt tilbage fra det speilblanke Hav, at jeg blev rent blendet; jeg kunde knapt aabne Øinene. Ikke en Stump Is var at se paa hele Fjorden; blaa og blinkende laa den dernede under mine Fødder. Fjeldene tegnede sig saa fabelagtig skarpt og klart henover Vandfladen; jeg kunde næsten være i Tvil om, hvad der var Virkelighed, og hvad der var Billede. Om en vilde tage et Fotografi af dem, kunde det være omtrent ligegyldigt, hvilken Vei man snudde det. I den tørre og varme Sommer, vi havde havt, var Sneen smeltet slig, at Landet praktisk talt var snebart. Paa Skreia f. Eks. fandtes ikke Fnug af Sne tilbage; kun i det Indre af Fjorden bredte Sne og Is sig endnu over Top og Tind; men selv der var den ordentlig medfaren.

Det var slig en stille, fredelig Dag. En og anden Maage roede med lange, rolige Vingetag indover Fjorden; ikke en Lyd hørtes fra dem. Ingen Urostifter havde idag brudt Freden derude paa Terneskjæret og bragt de hidsige Fugle i Harnisk. En enslig Sommerfugl flagrede lydløst forbi, og borte i Uren tæt ved mig summede Humlerne sindige og betænkte, mens Fluerne surrede vimse omkring. De lod mig i Fred; de havde ikke faaet Smag paa Menneskeblod endda!

Jeg saa langt, langt udover Jones Sound og opdagede mere aabent Vand end før. Paa samme Tid skjønte jeg fuldt vel, at det vilde blive et Basketag at bore sig ud forbi Skjærene og over Fjordgabet. Men vi skulde ikke saa umaadelig langt forbi Skjærene heller, før vi rak frem til Raaken, som strakte sig et godt Stykke sydover, og da var det værste gjort.

Da jeg havde seet, hvad jeg vilde, gik jeg nedover til Havnen.

Jeg kom fra Naturens store Fred og Høitid paa Fjeldet og dumpede midt op i et frygteligt Lurveleven. Hundene førtes netop ombord! Hvad Bikjerne kunde præstere af Støi og Spektakel, naar det rigtig gjaldt, det grænser til det utrolige; men dette her sagde Spar-to til, hvad jeg til Dato havde hørt, selv fra den Kant. De, som stod igjen paa Stranden og ventede paa, at deres Tur skulde komme, hylte og brugte sig som besatte for at komme ombord. Men de, som var kommet ombord, de slog sig vel tiltaals? Nei langt fra! De bæljede og bar sig om muligt endda værre. Sandsynligvis var det af Glæde over igjen at være kommet ombord, og Hyl er nu engang deres Universaludtryk for Følelse. Men Herligheden varede i Regelen ikke saa længe; de var nogen rastløse Kroppe, som altid længtes did, hvor de ikke var. Ude paa Isen var Skibet eller Hundehusene deres Ønskers Maal; inde eller ombord kunde de være som gale for at komme ud paa Isen igjen. Det var ofte, de grov sig ud af sine Huse; men stængte vi Døren for dem, mens de var ude, saa blev Huset pludselig deres Lykkes Paradis, og saa grov de sig ind for et godt Ord, gjorde ialfald prisværdige Forsøg paa det. En skulde næsten tro, der var Menneskenatur i dem.

Det var ikke mere end Hundene, som skulde tages ombord den Dag. Smien, og hvad vi forøvrigt havde havt iland, var bragt til Skibet Dagen forud.

Med „Hundesjauen“ blev vi færdig omkring Kl. 11. Ved Middagstid lettede vi Anker og dampede ud fra vort andet Vinterkvarter.

Hvor var vi næste Vinter?

Gjennem det isfri Sund gik det godt; men længer ude, østenfor Skjærene, kom vi ind i Isen og blev liggende der og ramme hele Dagen. Vi kjørte paa med fuld Fart, saa langt det gik, og naar det saa stoppede op, bakkede vi, helt til vi kunde faa fuldt Sig paa Skuden, for saa igjen at give et nyt Ram. Ofte tørnede vi ud paa Isen med Stænger og Hager for at skubbe unda et og andet Flak, som voldte os særligt Bryderi.

Vi stod ret sydover helt til ude paa Hundevagten Fredag Morgen. Da havde vi brudt os Vei gjennem Isbeltet og satte Kursen vestover i aabent Vand.

Jones Sound laa endnu blankt som et Speil; men uddød var det saamænd ikke, for rundt om Baugen paa Skuden boltrede sig en Flok Sadelsæl i Lystighed og Gammen. Nogle af dem gjorde sine elegante Byks over Vandet, krummede Kroppen, beskrev en Bue og dykkede under med Hodet først. De falder ikke paa Flask de Dyrene. Andre blandt dem kom ikke op af Vandet; de bare slog og plaskede med Bagsveiverne, ene og alene for at gjøre mest muligt Spræl, saa det ud til. Akkurat som blandt os Mennesker.

Men der var nok flere, som saa paa Sælen end Folkene paa „Fram“. „Gammelgulen“ med sine Kamerater var bundet forud paa Bakken og havde derfra den herligste Udsigt forover. De laa og smaadøsede paa Morgenkvisten; men da de fik se Sælflokken for Baugen, fôr de op, som Dækket brændte under dem. Saa svært langt kom de nu ikke; de blev siddende ved Rælingen og glane paa Flokken, og saa peb og gnistrede og smaajamrede de, mens de alt i et

gjorde Tegn til at ville hoppe ud. Det havde de nu ikke gjort, selv om de var løse; men de strakte sig udover, saa langt de bare aarkede, mens Kroppen paa dem skalv og dirrede som Aspeløv af bare Jagtiver. Det var rent stygt at se paa.

De andre Kobbel havde jo ikke saa god Udsigt som Banden forud; men de forstod, der var noget extra paafærde og assisterte efter bedste Evne.

Vi havde isfrit Hav hele Veien vestover; men syd for os laa Isen helt fra North Devon og et godt Stykke nordover, saa vi maatte styre lidt nordligere end retvisende vest og skjære lidt nærmere under nordre Land, end vi egentlig havde tænkt.

En Meridianhøide, som Baumann tog den Dag, gav os en Bredde af 76° 7′.

Vi styrede vestover og nærmede os Land, seilede langs dette og gik ind i den store Bugt paa Sydsiden af „Colin Archers Halvø". Jeg havde Lyst til at undersøge Fjordene der, for Landet saa saa lavt ud vestover, at vi troede Colin Archers Halvø muligens var en Ø, og at vi ved at seile omkring den kunde komme ud til Norfolk Inlet.

Omtrent ved Midnat fortøiede vi til Iskanten paa Vestsiden af en Odde, som stikker ud mod Øst, og som vi kaldte „Nabben". Isen var meget skrøbelig og saa ikke ud til at have mange Dagene igjen. Der var Hul i Hul indover, saa langt vi fra Tønden kunde skjelne. Men for en Rigdom paa Storkobber! Det var noget af det tætteste, vi nogensinde havde seet. Egentlig skulde det vel forestille, at de laa og sov; men det var nok bare Lensmandssøvn. Alt i ett tittede de op og skakede lidt paa sig; der skulde sandelig ikke stort til for at vække deres Opmerksomhed.

Vi havde ikke Lyst til at reise fra dette Sted, før vi havde taget baade Længde og Bredde, og blev derfor liggende til lidt over Middag den 11te.

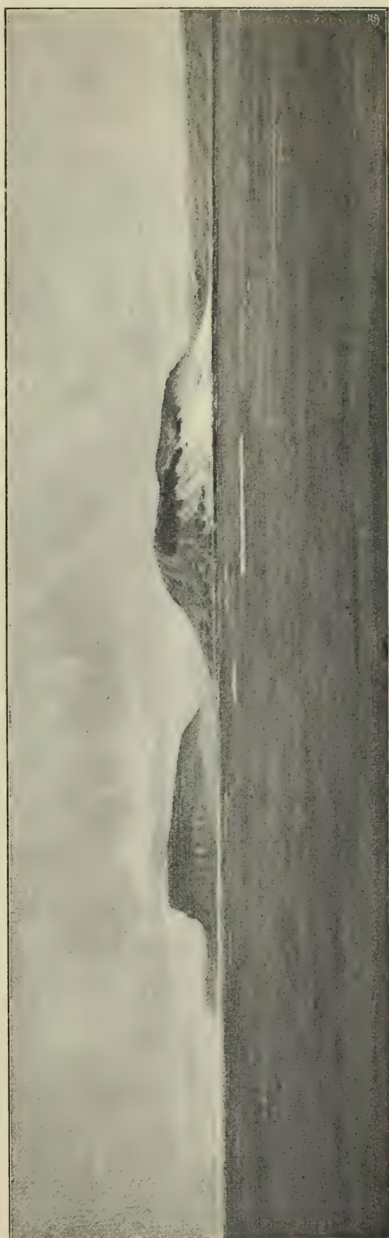
Baumann og Isachsen gik iland, bestemte paaværende Sted og maalte nogle Vinkler mellem forskjellige Nes og Kap.

Ogsaa Simmons og Schei aflagde en kortere Visit paa den smale Landtunge mellem Fjordarmene „Sandspollen“ og „Eidsbotn“. Landtungen er meget gold; det var svært lidet, den havde at byde paa af Vegetation. Noget af Interesse fandt de dog begge.

Nogen videre Høide paa Landet er der ikke hverken mod Syd eller Vest, og store Sandører strækker sig langt udover.

Straks efter Middag gik vi ud igjen.

Ismasserne i Syd for os havde nu begyndt at sige lidt mere nordover, og paa sine Steder var Passagen mellem Is og Land temmelig smal. Udenfor enkelte Ører, som stak svært langt ud, var det nok ikke stort mere, end at vi flød, saavidt jeg skjønte; men længer øst fik vi bedre Landraak. Paa østre Side af

VENDOMKAP OG KYSTEN ØSTOVER.

„Kap Vera“ havde en Mængde Iskoss og smaa Isfjeld slaaet sig til Ro paa Grunden. Store Knerter var det ikke; men de tog dog Bund, en halv op til en hel Kvartmil fra Land.

Da vi nærmede os Kap Vera, fik vi en rivende Modstrom, og det var ikke stort mere, end at vi var god for at avancere.

Dette Forbjerg er meget høit og brat, og under Væggen mod Sjøen strækker der sig en smal Strimmel Forland, kanske en hundrede Meter bred.

Landet var snebart, og oppe i Fjeldet hækkede der store Masser af Havhest.

Men hvad er det, som ligger oppe paa Landet, lige under den bratte Fjeldvæg? En hvid Prik — er det en Bjørn tro? Jeg aabnede Dampfløiten for at prøve paa at blaase Liv i den. Ikke en Bevægelse. Nei, det kunde ikke være Bjørn, ialfald ikke af de egte, for da havde den nok givet Livstegn fra sig. Men hvad kunde det saa være? Sandsynligvis var det en hvid Sten; det tog vi den ialfald for.

Efter at have dampet forbi en liden Ø ret i Nord for Kap Vera — vi kaldte den siden for „Sankt Helena“ — satte vi Kursen for Cardigan Strait.

Vi havde fremdeles Strømmen stik i Stævnen, og saa sterk var den, at det ikke blev svært mange Kvartmil, vi karede os frem i Vagten. Næsten isfrit var det hele Natten udover; vi mødte bare en og anden liden Strimmel, som havde lagt sig tvers over Strædet. Men det var ingen lang Historie at forcere sig gjennem, skjønt Strømmen holdt Isen meget tæt.

Da vi passerte Norfolk Inlet, saa vi, der laa Is derinde; men om det var Fastis eller Drivis, kunde vi ikke afgjøre. Sandsynligheden taler jo for, at det var fast Is.

Hele Veien gjennem Sundet havde vi en rasende Strøm, og „Fram“ var ikke saa grei at styre der; hun gjorde ofte næsten helt om og snudde Bredsiden til.

Sidst paa Hundevagten var vi kommet op i den nordlige Del af Cardiganstrædet, hvor der endnu laa en hel Del Is. Saa langt vi kunde skimte nordover, var Stillingen ligedan. Pludselig satte det i med tæt Taage, og før vi vidste Ordet af det, totnede Isen, og vi laa bommende, blokkende fast med det samme. Strømmen havde nemlig efterhaanden slaaet om og rendte nu lige frisk og freidig nordover, som den før havde gaaet sydover; det var vel ogsaa Grunden til, at Isen totnede saa rent braat paa Nordsiden.

Slig blev vi liggende fast, indtil Tidevandet skiftede; da slaknede den igjen. Taagen lettede lidt, og vi fortsatte nordvestover med nogenlunde Udsigt over Terrænet. I Nordvest saa vi meget Vandhimmel; Luften var aldeles mørk, og vi haabede, det ikke skulde tage saa ret lang Tid, før vi kom op i det aabne Vand der.

Men det saa snart ud til, at det ikke skulde gaa saa glat med at komme til det forjættede Vand nordpaa. Isen var meget tæt, og længer vest blev der heller ikke videre Liv i den; den bestod udelukkende af tynd „Bai-Is“ [1].

Kvartmil for Kvartmil arbeidede vi os alligevel mod Vest. Langsomt gik det; men fremover kom vi dog, idet vi stadig holdt os en tre fire Kvartmil af Land. Ofte blev vi siddende fast i Isen; men som Regel slap vi løs igjen om en Time eller to.

Vi forsøgte at styre nærmere under Land og gaa ind i Bugten paa Nordsiden af Arthur Strait. Men et Stykke inde paa Bugten blev vi stoppet af nogle store Flak, som laa klos ind paa Land. For at gaa klar af disse maatte vi styre ret nordover en Tid og arbeidede os derpaa i Retning af Table Island. En Tid hindredes vi ogsaa af tæt Taage; men værre blev det, da det blaaste op en stiv Bris af Nord-

[1] Vintergammel Is, som ikke har været udsat for Skruinger. Den bestaar ofte af store sammenhængende Florer.

vest som efterhaanden satte slig Fart paa den tynde Is, at den tog til at seile sydøstover, bare saa det kost efter.

Vi forsøgte da at holde nærmere Land, hvor vi saa, der strakte sig et Par store Raaker. Men der kom vi ikke langt; vi maatte snart ud igjen. Og slig som Isen skyndte sig afgaarde! Det var saamænd yderst vanskeligt at manøvrere i dette Farvand. Rendte vi os fast mellem to Flak og vilde bakke for at kunne give et Ram, saa vidste vi ikke Ordet af, før vi havde Skuden liggende tvers oppe i Raaken, og afsted soptes den med Isen.

Efterhvert blev vi forsigtigere; men Fremkomsten var det ikke rart med, da Isen gik for fuld Stim stik imod den Retning, vi skulde. Blev vi liggende og bore i Isen en Time eller saa, strøg vi gladelig den Vei, vi ikke vilde.

Naa ja, lidt kom vi jo fremover den Dag ogsaa, men ikke meget. Mod Nordvest lokkede og vinkede den mørke Vandhimmel. Vi begyndte saa smaat at blive utaalmodige, men haabede dog fuldt og fast paa, at vi skulde klore os opover.

Den 14de August om Aftenen gik Vinden lidt mere nordlig, og med én Gang totnede Isen til. Saa blev vi liggende aldeles blokkende fast og drev med god Fart tilbage samme Vei, vi var kommet.

Det første Døgn gik det ordentlig tilagters med os; men endnu værre blev det, da Vinden igjen agede sig lidt længer paa Nord, saa Driften af Isen gik mere mod Land. Stillingen forbedredes ikke ved, at de tynde Isflak begyndte at forskyve sig under hverandre mangedobbelt, Lag paa Lag, mens Størsteparten af de store Florer, vi før havde havt omkring os, blev opbrudt i Smaabiter. Og, som om vi ikke havde nok af Vanskeligheder alligevel, saa satte Kulden i med Nyis!

Her fik vi nok se Tiden an, lod det til. Vi tog Lodskud en Gang eller to i Vagten og benyttede Anledningen

til at faa nogle Vandprøver og Temperaturer fra forskjellige Dybder og foretage endel Bundskrabninger.

Her var Naturen ganske som uddød. Jeg tror ikke, vi saa en eneste Sæl nordenfor Cardigan Strait, og det lod heller ikke til, at Landet havde mere at byde paa end Havet.

Imidlertid drev vi mere og mere mod Land, lidt ogsaa i østlig Retning. Vi forstod jo, at vi havde Udsigt til engang i Løbet af Høsten at komme os løs; men det var kjedeligt nok at blive opholdt her i Isen saa længe. Noget Arbeide af Værd fik vi jo ikke udført her; det, vi tog os til, var mest for Tidsfordriv.

Mens vi laa slig og rækede langs Landet, fik jeg en Dag se en Flok Dyr, som jeg troede var Rener. Peder var selvfølgelig fuldstændig overbevist om, at det var en Renflok. Senere kom jeg imidlertid til den Slutning, at det snarere har været en Flok Harer; men den Gang anede vi ikke, at Harerne der i Landet undertiden optræder i store Flokke. Flokken talte sikkert sine 60 à 70 Dyr, eller, hvem ved, kanske Tallet var nærmere hundrede. Man kunde jo tro, det ikke skulde volde nogen Vanskelighed at skjelne mellem Ren og Harer; men det kan ofte være vrient nok, og som Læserne maaske vil erindre, kan det hænde selv den mest erfarne Fangstmand, at han kan gjøre sig skyldig i det Slags Bommerter.

Der var mange ombord, som spekulerte hardt paa, hvad Slags Dyr det kunde være. Ett er ialfald sikkert, og det er, at vi siden mange Gange saa Harer optræde *en masse;* om Høsten kunde vi støde paa Flokke, som talte ialfald op til 30 Dyr.

Min Erfaring gaar nærmest i den Retning, at det er temmelig almindeligt blandt Harerne i de Egne at slutte sig sammen til Vinteren og skifte Lænde. Hvad Aarsagerne kan være, tør jeg ikke udtale mig saa bestemt om. Livsvilkaarene

deroppe er jo andre end længere sydover. Der findes Strøg der nord, hvor Vinden om Vinteren Maaned efter Maaned blaaser i en enkelt fremherskende Retning. Slige Vinde vil paa lange Strækninger sope med sig alt, hvad der findes af Sne, saa Landet stykkevis blir liggende komplet snebart, mens Sneen hobes op paa bestemte Steder, hvor den faar ligge mere i Ro. Paa de Punkter, som ligger mest fri for Sne, og hvor Vegetationen samtidig er frodigst, der mener jeg Harerne har sine Opholdssteder om Vinteren. De har, om jeg saa maa udtrykke mig, et snævrere Omraade at tumle sig paa.

At dette ene og alene skulde være Grunden, vil jeg ingenlunde paastaa; men at det paa en eller anden Maade hænger sammen med Spørgsmaalet om Furagen, det tror ialfald jeg. Hvad jeg anser for givet er, at Sammenslutningen ikke sker af Hensyn til eventuelle Fiender, for af dem har Harerne visselig færre om Vinteren end om Sommeren. Heller ikke har jeg nogen Tro paa, at Haren nærer en saadan Rædsel ligeoverfor Polarnattens Mørke og Uhygge, at den af den Grund skulde samle sig i store Flokke og, ligesom Renen paa enkelte Steder, trække sydover til lysere Egne, naar Vinteren staar for Døren.

Den 24de August havde vi Kulsjau og fyldte Kulbokserne saa omhyggelig, at jeg ikke tror, de har været i den Grad fuldpakket, siden vi forlod Kristiania. Vi var nu netop kommet til Indløbet af Cardigan Strait og gjorde enkelte Gange udover Dagen en liden Spurt indover Strædet. Vi tog hver Tomme, vi kunde faa; om Skuden ikke avancerte mere end en Kabellængde ad Gangen, var vi fornøiet; thi vi laa jo næsten klos oppe ved Land.

Eftersom Dagen skred fremad, og Kulsjauen nærmede sig sin Afslutning, steg ogsaa vort Haab om snart at komme løs. Strømmen blev stridere og stridere, og saa snart Tidevandet var os gunstigt, førtes vi raskt sydover, godt klar af Land.

Med tæt Is rundt om os avancerte vi i Løbet af 25de August et ganske godt Stykke ned i Cardigan Strait, og Nat til 26de, da Strømmen skiftede og Isen totnede slig, at vi maatte stoppe Maskinen, følte vi os overbevist om, at naar Isen slakkede op paa næste Tidevand, skulde vi komme os klar af den.

Jeg lagde den Plan, at vi skulde styre søndenom North Kent og op gjennem Helvedesporten.

Men jeg gjorde Regning uden den ærede Sydost. Udpaa Morgensiden, netop i den Tid da vi ventede, at Strømmen skulde gjøre sin vante Vending, briste det pludselig op med en stiv Sydost, som snart øgede paa til sterk Kuling.

I den tætpakkede Is drev vi nu desværre med anseelig Fart nordvestover, akkurat som Kjærringa, stik imod Strømmen, saa vi om Kvelden befandt os langt nordpaa i Strædet og godt og vel pakket ind i Isen.

Haabet beskjæmmer jo ingen, og vi vedblev at haabe paa, at Sydosten snart skulde give sig, og at vi da straks vilde have det gaaende lige friskt fra modsat Kant; da skulde vi nok gaa i Hurtigrute ned gjennem Sundet!

Tak Skjæbne! Sydosten havde snart blaast ifra sig; men istedetfor Nordvest fik vi Nordnordost, ret og slet. Og saa bar det sydvestover mod Land igjen, med stadig tottere Is og uden nogen Mulighed for at komme den Vei, vi vilde.

Aldrig blev det Slut paa Nordenvinden heller! Det var rent ubegribeligt, hvor al den Vinden kom fra! Og da den saa et Øieblik spagnede lidt, troede vi, at nu var det ikke mere igjen af den. Men saa fik vi fluksens en jevn Bris af samme Ulla, vistnok ikke sterk, men kraftig nok til at holde Isen tot.

Omsider blev det da Slut paa Driften, og saa blev vi liggende aldeles urørlig paa et og samme Sted.

Kuldegrader havde vi jevnlig havt nu gjennem længere Tid, og da saa denne friske Nordenvind blaaste op, holdt

Termometret sig støt omkring seks otte Grader, stundom helt nede i tolv tretten Grader, saavidt jeg husker.

Dette var en Skuffelse større end stor.

Daglig blev nu det vigtige Spørgsmaal drøftet: *driver vi ud i Høst, eller blir vi liggende her for godt hele Vinteren udover?*

SKRABERNE KOMMER OMBORD.

Belcher Channel vilde ikke være noget hyggeligt Vinterkvarter. Her savnedes alt det, som kunde gjøre en Vinterhavn tiltrækkende. For det første var Isen saa rædsomt knultret paa Grund af de voldsomme Skruinger, som havde fundet Sted, at der næsten ikke kunde blive Tale om at kjøre Læs paa den før ialfald ude paa Vaarparten, naar Sneen havde lagt sig jevnende og glattende over al denne Styggedom. Men saa kom dertil, at vi kunde risikere at

DAL VED RUTHERFORDBUGTEN.

drive løs midt paa Vinteren, hvis Isen blev brukket op, og Gud maa vide, hvor det da vilde bære hen med os.

Nu var Sæsonen inde for Væddemaalene; det formelig suste om Ørene med svimlende Tal og skraasikre Paastande. Skeptikerne holdt naturligvis paa, at vi blev liggende der, vi laa, hele Vinteren igjennem; hvem ved, om der ikke ogsaa var dem ombord, som troede, vi blev liggende der til evige Tider, og *om* vi drev, saa ialfald ikke drev i anden Retning end længer og længer mod Nord. Vel saa vi den sortladne Vandhimmel baade i Nordvest og noget nær paa hele Østsiden af Graham Island; men omkring os saa det trist og traurig ud. Isen holdt os fast som i en Skruestikke, og sligt Veir som vi havde! Raataage og Snefokk Døgn efter Døgn, baade Dag og Nat. Alle længtede vi efter at komme iland og faa lidt Rede paa, hvad Landet havde at byde paa; men slig som Forholdene nu artede sig, fandt vi det fornuftigst at se Tiden an en Stund, før vi indlod os paa Vidtløftigheder.

Vi begyndte nu saa smaat at belave os paa Vinteren.

Mandag 3dje September slukkede vi Ilden under Kjedlen og blaaste Vandet af. Jeg vilde ikke huke Roret af endda; men vi gjorde alting klart, saa vi bare havde igjen at heise det ret op af Tapperne. Jeg havde ikke helt opgivet Haabet om at drive ud endnu, og da kunde vi jo ligesaa godt lade Roret være paa Plads.

Hundene flyttede vi ud paa Isen, tjorede dem der og tog til at spyle efter dem paa Dækket. Man merker snart, naar der findes 54 voksne Hunde og henimod et Snes Hvalper ombord.

Den 4de September var vi ca. 1½ Kvartmil fra North Devon. Peder og jeg tog et Kobbel og kjørte iland, ud rustet for en tre fire Dage. Føret var saa slemt, at det næsten ikke stod til at bruge Kjøredoning; men med den lette Oppakning gik det ikke værst endda, og det tog os ikke saa svært lang Tid at naa Land.

Vi slog Leir et kort Stykke ovenfor Isfoden og gik ud paa Jagt.

Men Jagten blev ikke noget at skreppe af. Hele Dagen drev vi omkring, og det var ikke smaa Strækninger, vi streifede henover; men af Harespor opdagede vi bare et eneste et, saa det tør jeg garantere, at meget fandtes der ikke af Harer i det Strøg, vi fôr over.

Næste Dag var det at tage Jagten fat igjen; men den Dag tror jeg ikke, vi saa et eneste Harespor engang; Spor efter andet Vildt var der ikke Tale om at træffe paa. Det eneste, vi øinede af Interesse, var et gammelt Renhorn og gamle Exkrementer efter Ren. Her havde ialfald *været* Ren, det kunde vi konstatere.

Det merværdigste ved det hele var imidlertid, at vi denne Dag netop befôr det Strøg, hvor vi for nogle Dage siden havde seet den store Dyreflok. Nu laa her den deiligste Sporsne, en Jæger kunde ønske sig; men al vor Speiden var og blev frugtesløs.

Selv oppe paa en Høide, hvor vi fik et fortrinligt Rundskue over Omgivelserne, var vi ikke istand til at opdage et eneste Dyr. Mil efter Mil bredte Landet sig for vore forskende Øine. Store slakke Dale sænkede sig ned i det bølgeformede Landskab; men lige uddød laa det overalt. Forresten, hvad skulde Dyr leve af her? Vegetation saa vi ikke andetsteds end nede ved Stranden. Kom vi et Stykke ind i Landet, mødte vi bare Sandsletter, Grushauge og Fjeld.

Langt sydover gjennem Cardigan Strait vandrede vort speidende Blik. Strædet saa ud til at være ganske isfrit, og det aabne Hav strakte sig helt til Nordkanten af North Kent, ja lige til Graham Island. Paa Vestsiden derimod fandtes der ikke andet end bare tætpakket Is. Men fra Skibet og hen til aabne Raaker, som vi kunde have fulgt nedover til Cardigan Strait, var Afstanden neppe større end en fem seks Kvartmil.

Den Dag brød vi vor Leir og kjørte udover til „Fram“, hvor vi ankom ved Halvnitiden om Kvelden.

Her var nok god Raad paa Taageveir; næste Dag fik vi akkurat det samme ækle Raaveir op igjen.

Mens vi laa her og ventede paa at slippe igjennem, kaldte vi ikke Sundet for andet end „Støpehullet“. Vi ræsonnerte som saa, at engang i Tiden skulde hele denne Ismasse presses gjennem Sundet, og nu laa vi der sammen med Isen og ventede paa at faa Tørn; det var, ligesom vi maatte passere Støbeskeens Skjærsild, før vi kunde naa vort Maal.

Alle Mand gik nu i Gang med at efterse og reparere hele sin Udrustning, først og fremst sit Skotøi, saa altsammen kunde være klart og greit, til Høstturene tog sin Begyndelse. Kjælkerne trængte ligeledes endel Eftersyn, og Trædrag maatte vi have færdige til alle Slæderne, som da skulde bruges.

Hvor vi kom til at havne for Vinteren, var det endnu umuligt at sige noget bestemt om; men det var bedst at være forberedt paa det værste. Var Ulykken rigtig ude, saa kanske vi kunde blive liggende for, der vi laa, en Tid udover Vinteren; men alligevel maatte vi ud for at skaffe os Vildt, hvor vi end skulde vende vore Vaaben. Det var derfor bedst at have sine Sager i Orden.

Fosheim var endda ikke helt bra i sin Finger og saaledes ikke arbeidsdygtig, men han hjalp dog til med Slædedragene; thi Høvelbænken kunde han til Nød greie.

Baumann og Styrmanden ytrede Ønske om at foretage en længere Jagttur ind i Landet i Retning af Arthur Strait. Vel var ikke den Mulighed udelukket, at der kunde findes Vildt længer inde i Landet, om ikke vi havde seet noget paa den korte Tur, vi gjorde iland. Men jeg havde dog visse Skrupler ved at lade dem reise; thi jeg var alt andet end tryg for Isen. Imidlertid havde vi bare havt løi Bris

af Nord næsten hele Tiden, siden vi kom did, naar vi da undtager den kortvarige Kuling af Sydøst, som drev os nordover. Og selv om saa galt skulde ske, at Vinden begyndte at blaase fra Land, og Isen drev af, saa blev det vel ikke værre, end at vi kunde faa fat i dem igjen.

Efter nøieste Overveielse lod jeg mine Skrupler fare, og Tirsdag den 11te blev fastsat som Faredag for Jægerne.

Maskinfolkene havde nu renset Kjedlen, lagt op Maskinen for Vinteren og sluttet sit Arbeide dernede. Nu gjorde de Tjeneste paa Dækket. Roret heiste vi op, men lod det hænge i Taljerne oppe i Brønden, saa det kunde være klart til at huke paa igjen.

Hundene havde det ikke videre godt ude paa Isen. De sled vondt af at ligge bundne Døgn efter Døgn under aaben Himmel. Derfor begyndte vi saa smaat at gjøre os istand til at bygge Hundehuse der; men før vi for Alvor tog fat paa det, maatte vi bygge en Smie.

Den 13de September begyndte vi paa Smien. Vort Byggearbeide gik saa raskt fra Haanden, at inden Kveld var de stolte Mure reiste, af marmorlignende, sagede Isblokke. Dagen efter skulde vi flytte Esse og Ambolt ind og sætte Dør og Tag af Træ paa Ispaladset.

Vistnok saa vi fremdeles adskillig aabent Vand baade i Nordvest og mod Øst; men den jevne Kulde, 12 à 14 Grader, lagde temmelig tyk Is paa alle Raaker og Kulper.

Hele Dagen havde vi merket endel Bevægelse i Isen, og da Vinden udover Kvelden frisknede paa til temmelig sterk Bris af Syd, blev det uroligere om os. Men Vinden var fremdeles omløbende, uden nogen Støhed.

Om Natten øgede Brisen igjen, saa der bygevis blaaste en hel Storm, og den 14de oprandt med stiv Kuling af Sydvest, tyk Luft og sterkt Snefald.

Mens vi ved Middagstid er som ivrigst sysselsat med at sætte Tag paa Smien, blir vi pludselig var, at der aabner

sig en stor Raak, retvisende Nord og Syd, en 4 à 500 Meter vestenfor os. Ved Firetiden om Eftermiddagen begyndte Raaken at skrues igjen, og da det klarnede op udpaa Kvelden, saa vi, at vi havde drevet langt fra Land. Der var meget aabent Vand indimellem Isen; men „Fram“ laa fast ved en stor Flore.

Lørdag den 15de var Situationen i det væsentlige uforandret. Den sterke Kuling af Sydøst sprang over til Nordøst; sne gjorde det fremdeles, og tykt var det. Jeg holdt med Barometret i, at det var Tid til at falde voldsomt, for Veiret var alt andet end fint.

Peder og Isachsen var saavidt gaaet i Gang med at tage en Temperaturrække, og ingenting tydede paa, at noget extraordinært var i Vente. Men pludselig merkede man oppe paa Dækket, at Isen begyndte at røre paa sig, og et og andet sagte Skvulp om Baugen forkyndte, at Isen brast rundt „Fram“. Saa lumskt og fordægtig gik det hele for sig, at før vi kunde sanse os, laa vi der fri og frank, som om vi aldrig havde ligget fast i Isen. Her foregik nok en Sceneforandring, lod det til, og det lidt gesvint ogsaa. Paa merkværdig kort Tid faldt Isen fuldstændig i Fisk. Af den store sammenhængende Ismasse var der snart bare løse Smaaflak igjen.

Her gjaldt det at berge, hvad berges kunde, og fort maatte vi fare frem. Først til Smien: Esse, Ambolt og Verktøi kom vel ombord. Saa til Hundene, som drev afsted paa et andet Flak. Vi fortøiede til dette, og straks begyndte Ombordlempningen, under Hyl og Rop. Ja, det var Gutter, som kunde synge op! Enkelte af dem var saa „rasende“ begeistret over Udsigten til at komme ombord igjen, at de ikke gav sig Tid til at vente, til deres Tur kom. De sprang lukt paa Vandet for at entre Skuden og maatte fiskes op ved Iskanten og hives ombord, mens Vandet silte af dem. Og saa holdt de stor Rystesjau, naar de lykkelig var arriveret paa Dæk.

Efter meget Mas fik vi alle Hundene velbeholdne ombord. Men imidlertid drev vi med Flaket i jevn Fart sydvestover, mens Smien, vort stolte Bygverk, seg længer og længer bort! Kunde vi bare faa Tag i de dyrebare Materialier, som vi havde anvendt til Taget! Men Distancen blev større og større; der var ikke Tanke paa at naa dem nu. Vi kunde være glade til, at vi drev ind mod Land igjen. Det vilde ikke være videre behageligt at fare saa langt væk, at vore Folk iland ikke kunde række os. Det vilde vare længe, før en kunde kjøre mellem Skibet og Land, og slig som det nu var, lod Baad sig ikke bruge.

I Løbet af Dagen fik vi berget Loddeapparaterne, som Isachsen og Peder holdt paa at bruge, da Krachet kom; men det var ikke mere end netop saavidt.

Kl. 10 om Kvelden sprang Vinden med ett om til Sydvest og øgede til Storm. Nu blev det hyggeligt tilgagns! Stormen ulte og peb, mens Sneen føg om Ørene.

Vi drog selvfølgelig den Vei, Vinden blaaste, det vil sige nordøstover, indtil den Søndag den 16de sprang over paa Nordvest. Da begyndte det ogsaa at klarne, og vi fik Landkjending. Vi var ret i Vest for Graham Island, straks under Land.

Jeg saa, at Isen sydover var nogenlunde slak, og gav øieblikkelig Ordre til at fylde Kjedlen, fyre paa og se til at faa Dampen op saa snart som muligt. Vor kjære Smie fik vi atter se, og jeg sendte Folk afsted for at berge Materialierne, mens Schei, Peder og jeg gik i Gang med at huke Roret paa igjen.

Nu drev vi paa udover Dagen alle Mand ombord, og ved Halvfiretiden var vi kommet saa langt, at vi kunde stævne sydover mod Land; vi vilde se til at faa Tag i Karerne, som var paa Jagt. For det Tilfælde at vi ikke skulde finde dem, gjorde vi færdigt et Depot, som vi agtede at nedlægge paa Land sammen med en Beretning om, at vi styrede mod

Norfolk Inlet, og at jeg vilde sende Folk nordover for at kjøre dem imøde, saa snart vi havde ankret op.

Det gik raskt sydover med os. Vi havde en stiv Kuling ret agterind, og Isen var lange Stykker meget slak; vi kunde seile Kvartmil paa Kvartmil uden at støde paa Is. Men længer sydpaa blev den noget tættere, og Fremkomsten saa mere problematisk ud. Peder holdt til i Tøn-

„DET STEMMER!“

den og manøvrerte med den store Topkikkert; thi nu, da baade Næstkommanderende og Styrmanden var borte fra Skibet, var det Peder og mig, der skiftede paa som Vagtchefer. Jeg blev ikke lidet glad, da jeg hørte Peder rope ned, at nu saa han Slædepartiet kjøre langs Stranden.

Saa løste jeg Peder af og satte Kursen mod en Bugt, hvor jeg saa, der laa Fastis. For at slippe at sætte Baad ud mente jeg bare at styre ret ind til Fastiskanten, tage de to ombord i en Fart og saa øieblikkelig drage afsted igjen.

Her gjaldt det nemlig at rappe sig; thi der var ordentlig Fart i Isen, som drev langs Landet.

Baumann og Raanes skjønte Hensigten med vore Bevægelser og klemte paa, saa godt de kunde. Imidlertid mindskede vi Farten for ikke at komme til Iskanten, før de andre rak frem.

Nede paa Dækket havde Peder mønstret alt Mandskab, som hørte Dækket til. De stod parate med Kasteender for at hive Kjælker og Hunde ombord i en Fart. Og kjapt gik det, det skal Guderne vide! Det tog ikke mange Minuter, før alt og alle var paa Dæk. I næste Øieblik lagde vi fra Iskanten og satte Kursen for Cardigan Strait.

Det var mangen Dag, siden Humøret havde staaet saa høit ombord som den Dag. Vi havde allesammen været en Smule nedstemt ved at blive liggende og drive der nordenfor Landet med Udsigt til at faa et i høi Grad uhyggeligt Vinterkvarter. Nu var der uventet for os alle skeet en glædelig Forandring, og da var det naturligt nok, at vi frydede os.

De to, som kom fra Land, havde havt Ruskveir hele Tiden og havde med Ængstelse seet, at Vinden slog om til Syd, saa Ismasserne drev fra Land. Hvad Tid kunde de nu komme ombord? Hvor der var blevet af Skibet, havde de ikke fjerneste Anelse om. Vi var jo ganske snart drevet ud af Synsvidden for dem.

Da de saa senere fik Øie paa „Fram“, var vi langt østenfor dem og styrede ret sydover. De fik det Indtryk, at Isen hindrede vor Fremkomst mod Vest, og at det var vor Hensigt at styre ned gjennem Cardigan Strait. Alligevel lysnede det for dem, da de opdagede „Fram“; thi da forstod de, at de i værste Fald kunde finde Skuden igjen i Norfolk Inlet.

De var udrustet bare for otte Dage, og straks Stygveiret indtraadte, begyndte de at spare paa Provianten, forat de

skulde have noget at gnage paa en Tid udover, hvis de skulde blive afskaaret fra Skibet.

Efter Ren havde de ikke seet noget Spor, men vel efter en Bjørn, som havde løbet langs Landet.

De havde faaet det Indtryk, at det saakaldte Arthur Strait ikke existerte, men at Landet i den Retning bestod af et lavt Eide med Indsjøer. Noget bestemt i denne Henseende kunde de imidlertid ikke udtale, da Veiret havde været saa slemt, at de ikke nøiagtig vidste, hvor de befandt sig. Det kunde jo tænkes, at det var paa et andet Sted, de havde seet Eidet med Indsjøerne.

Helt fra Kl. fire fem om Morgenen havde de holdt det gaaende den Dag, de kom ombord, og vi fandt derfor, de havde gjort sig fortjent til at slippe sin Vagt den Nat; vi var jo Folk nok alligevel.

TIL GAASEFJORDEN

Vi styrede syd gjennem Cardigan Strait i ganske greit Farvand helt til Vagtskiftet Kl. 12 Midnat. Da mødte vi en tæt Isstrimmel, som gik tvers over Sundet, og Peder, som skulde have Hundevagten, fik Ordre til at lægge bi. Det var jo liden Mening i at rode sig ind i den tætte Ismasse midt paa svarte Natten.

Ved Tretiden om Morgenen den 17de September forcerte han sig alligevel gjennem Strimmelen; men Kl. 4, da jeg kom op, havde han atter maattet dreie til for et tæt Isbelte.

Under stiv Kuling fra Nord forsøgte vi saa at gaa op under North Kent for om muligt at komme gjennem Hell Gate ved at følge Kysten af Øen. Men vi blev snart nødt til at vende; thi hele Sundet nordover var fuldpakket med Is. At komme frem med Skibet den Vei var der ikke Tale om.

Saa fulgte vi Isbeltet sydover. Den strakte sig over hele Farvandet ret nedover til North Devon. Ved at holde tæt under dette Land smat vi igjennem Beltet og prøvede saa at trænge op gjennem Hell Gate paa Østsiden af Strimmelen. Men heller ikke her lyktes det os at smutte gjennem. Isen blev os for tæt.

Da havde vi ikke andet at gjøre end at gaa østover til Gaasefjorden.

Kl. 8 om Morgenen var vi ved østre Kap og styrede indover Fjorden. Der blaaste stiv Bris ret ud Fjorden, og fort gik det ikke med os; men ved Firetiden om Eftermiddagen havde vi alligevel saget os indover og kunde ankre op paa 15 Favne Vand, $1^1/_2$ Kvartmil fra Bunden af Fjorden.

Det var Nødtvedts Geburtsdag, og Dagen feiredes med dobbelt Festglæde. Jeg tror knapt, vi paa hele Turen havde følt os saa lykkelige som paa den Dag. En bedre Vinterhavn kunde vi ikke ønske os, og saa deiligt som vi fandt alting derinde! Uveiret, som havde raset udenfor, havde ikke naaet hid ind. Her var isfri Fjord, bart Land og mild Luft; Krakken var borte næsten overalt. Det forekom os, som vi var kommet til et rent Eden.

Ankeret var ikke kommet i Bunden, før vi laarede en Baad, og Baumann, Raanes, Fosheim og jeg roede iland. Dels var det vel for blot og bart at komme iland; dels havde vi dog et virkeligt Erende: vi maatte finde et Sted, hvor vi kunde anbringe Hundene.

Vi ruslede et Stykke indover langs Stranden og saa straks, at her ingen Mangel var paa Harer. Paa vor lille Tur skjød vi seks Stykker og saa en hel Del flere, uden at vi gav os Tid til at gjøre mere af Jagten denne Gang; det fik bero til senere.

Vi drog snart ombord igjen og gik i Gang med at udruste en Baadexpedition, som Dagen efter skulde reise et Stykke udover Fjorden til en stor Dal, der gik vestover op i Landet. Simmons og Bay skulde foretage Bundskrabninger og Schei undersøge Fjeldene. Men da der burde være fire Mand i Skrabebaaden, én til at passe Skraben og tre til at ro, skulde Isachsen og Peder slaa Følge. De fik med sig et stort Fællestelt, som skulde reises nede ved Fjorden. Til denne faste Station skulde Schei drage ned hver Kveld.

Skrabebaaden reiste næste Morgen, og vi andre tog fat paa at flytte Hundene iland og vaske efter dem.

Da vi lidt over Middag var færdige med dette Arbeide, drog Baumann, Fosheim og jeg op gjennem Dalen, de to første for at se efter Harer, jeg for at undersøge, om Elven var kjørbar; vi havde havt noksaa meget Nattefrost nu og saa jo, der var Is paa Elven. Kunde den kjøres, vilde jeg straks gaa i Gang med at fragte Hundeproviant over til Nordsiden af Landet.

Idet jeg trasker op gjennem Dalen og speider til alle Kanter, faar jeg med ett se en Flok Polarokser, som laa og hvilte borte paa en Sandhaug. Der var otte Stykker af dem ialt. En saadan Leilighed kunde ikke lades ubenyttet; thi nu var vi noget nær læns paa ferskt Kjød; saa skralt havde det ikke været med os næsten nogen Gang.

Jeg skyndte mig derfor vestover til Baumann, fortalte ham, hvad jeg havde seet, og saa drog vi afsted i Retning af Dyrene. Men de laa saa uhyre slemt til, at det ikke var muligt at stille ind paa dem paa noget rimeligt Hold.

Fire af dem blev dog paa Valpladsen; Resten tog Flugten opover Fjeldet.

Mens jeg gav mig til at flaa og tage ud Indvoldene af de skudte Dyr, forfulgte Baumann den flygtende Flok et Stykke indover Vidden. Efter en Stunds Forløb kom han tilbage og fortalte, at han vistnok havde skudt en Okse til; men han havde ikke flere Patroner igjen, og hver Gang han gjorde Tegn til at komme Dyret nær, var det færdigt til at springe paa ham. Vaabenløs som han var, stod der intet andet tilbage for ham end snarest muligt at faa Tag i Patroner.

Imidlertid havde Fosheim hørt Skuddene fra den anden Side af Dalen, havde saa opgivet den lidet lønnende Harejagt og var kommet nedover til mig, som han var i fuld Gang med at hjælpe. Dette overlod han nu til Baumann

og satte indover Fjeldet, hvor han hurtigst muligt skjød det saarede Dyr.

At gjøre Jagt paa Storvildt havde ikke været vor Hensigt, da vi forlod „Fram"; derfor var vi heller ikke udrustet med slig Luksus som en Øks. Men at aabne Polarokser bare med Kniv, det hevner sig; jeg brak min prægtige Flaakniv, saa vi ikke fik flaaet mere end to af Dyrene.

Forsynet med en rigtig delikat Steg kom vi ombord ved Ottetiden, Fosheim en Time senere.

Styrmanden og Baumann drog fraborde tidlig næste Morgen for at hente det sidst skudte Dyr. Fosheim og jeg kom ikke afsted før senere; vi havde endnu ikke faaet istand mere end to Kjælker, og dem fik Baumann og Raanes.

Endelig ved Halvellevetiden var vi færdige til at reise.

Paa den halve Kvartmil indover til Bunden af Fjorden fulgte vi Isfoden, som det rigtignok ikke var saa rart bevendt med endda, den bestod hovedsagelig bare af Issørpe; men det gled nu noksaa bra alligevel. Siden kjørte vi Elven til tvers af det Sted, hvor Dyrene laa, og satte saa op gjennem nogle Græsbakker lige paa Dyrene.

Tre Dyr transportertes ombord om Formiddagen; det fjerde og femte tog Hassel og Fosheim paa sin Samvittighed om Eftermiddagen.

Helt siden vi seilede ind gjennem Fjorden, havde der blaast en stiv Kuling af Nord. Den gjorde det temmelig koldt derinde; men saa længe den stod paa, vilde ikke Fjordisen komme til at lægge sig, saa en Fordel var det jo alligevel.

Natten til 20de September løiede Vinden, og paa Morgensiden fik vi svag Bris af Sydøst. Straks begyndte der at danne sig tyk Isskorpe over hele Fjorden.

Som vi ventede, kom Skrabekarerne ombord ud paa Eftermiddagen. Sørpen tiltog saa fort derude, at de ikke

kunde arbeide længer, men bare maatte se til at pakke sig ombord, mens der endnu var Tid; det var knapt nok, de aarkede at drage Baaden frem gjennem Sørpen.

Bay fortalte, at han aldrig paa noget Sted i de arktiske Egne havde fundet saa rig en Fauna som der. Den Høst, han havde gjort, var overraskende i flere Henseender. Skade bare, at han ikke kunde holde paa længer.

SOMMERBILLEDE FRA HELVEDESPORTEN. SEET NORDOVER.

For Simmons derimod havde Turen været en Skuffelse. Plantelivet paa Fjordbunden havde været meget fattigt.

Schei havde faret omkring fjeldimellem, undersøgt Urerne og sanket en hel Hob Stene.

En Kveld, straks efterat de alle var kommet hjem til Leiren, havde de hørt noget pusle og stulle udenfor Teltdøren. De keg forsigtig ud og fik se en Ræv, som var sterkt optaget med at gnage paa Scheis Børsehylse. Den

VESTRE DEL AF JONES' SUND
af
RITMESTER GUNN. ISACHSEN.
BELCHER KANALEN
KONG OSCARS LAND
SIMMONS' HALVÖ
NORTH KENT
HELLEFJORDEN
CARDIGAN STRÆDET
NORFOLK INLET
KALVEN
COLIN ARCHERS HALVÖ
JONES' SUND
VESTFJORDEN
NESODDEN
TEGNFORKLARING
Nordstrand
Landsend
De Lacy Hd
Kap Bourgayne
Strömodden
Spækodden
Kap Dunninghausen
Falkodden
Ekskrementodden
Prince Edward Pt
Kap Harrison
Vendomkap
Hvalroskap
Maageberget
Bjørneborg
Halvøen
Olarsø
Inderedet
Kap Hawes
St Helena
Kap Vera
Storbreen
Sandspollen
Nabben
Bergholmen
Hvalbenet
Baadodden
FRAM

havde allerede draget afsted med den et Stykke, før de rak at komme ud; men da den saa Folk, lod den Hylsen i Stikken og luskede sin Vei. Ganske ugenert havde den sneget sig klos hen til Teltdøren, hvor Hylsen laa, uden at tage det Gran Notis af Pratet inde i Teltet. Den maatte have været ordentlig sulten, stakkars Dyr!

FRA HELVEDESPORTEN. SEET NORDØSTOVER.

De første to tre Dage generte Snesørpen os svært, men da blev den allerede saa sterk, at vi kunde gaa den med Ski.

Nu oprandt et Par gyldne Dage for Harejægerne, ja, vi var vist med næsten allesammen. Til en Begyndelse var vi heldige; men Strøget i Nærheden af Skibet blev snart udskudt. Ialt blev vel en 30 Harer nedlagt derinde ved Bunden.

Straks efter sin Tilbagekomst gik Schei i Gang med at undersøge Fjeldene ved Fjordbunden. Han hamrede og

hamrede og bragte for Dagens Lys en hel Del prægtige Plantefossiler. Mens han holdt paa med dette, maatte han en Tid endog have en tre fire Mand til at hjælpe sig med at fragte Stenene ombord.

Styrmanden, Fosheim, Olsen og jeg bestemte os for at tage en Tur opover Dalen for at prøve at skaffe Mad til Huset. Olsen og Styrmanden glædede sig overmaade, for ingen af dem havde endnu havt Anledning til at stifte nærmere Bekjendtskab med Polarokserne. Raanes havde vistnok været ude før; men den Gang havde Okserne bare drevet Gjøn med ham. Nu skulde det vel blive en anden Dans!

Tidlig om Morgenen ruslede vi i Vei op gjennem Dalen, og en fem Kvartmil fra Fjordbunden passerte vi en liden Indsjø. I Nærheden af Vandskillet forlod vi Dalen og steg op paa Høiderne, hvor vi fik en briljant Udsigt vestover. Efter Fosheims Udsagn skulde der være prægtige Trakter for Storvildt; men vi saa ikke et eneste Spor, ikke en eneste Antydning til, at Dyr opholdt sig der. Vi maatte vende om igjen ligesaa tomhændte, som vi var kommet.

Et Stykke nede i Dalen skiltes vi, idet Fosheim og Styrmanden gik over paa Østsiden af Elven for at prøve, om vi ikke ialfald kunde faa med os nogle Harer. Olsen havde mistet Interessen for Jagten den Dag og tog til at rusle ned gjennem Dalen langs Elven. Jeg lagde Veien op i Skraaningen paa vestre Side.

Da jeg kom et Stykke opover, fik jeg Øie paa to bitte smaa Dyr borte i et Elveleie; de legte og tumlede ret af Hjertens Lyst, saa det ud for. Men hvad Slags Skabninger det var, saa jeg mig ikke istand til at afgjøre paa saa langt Hold.

Forsigtig listede jeg mig nærmere for at undersøge dette. Det var da ganske eiendommeligt; de lignede saa paafaldende vore egne Hvalper. At de paa Frastand saa ud som Hval-

per, kunde jo ikke være saa rart; men rarere var det, at jo nærmere jeg kom dem, desto mere blev de dem lig.

Jeg gjorde store Øine, der jeg drog mig fremover, og de blev vist ikke mindre, da jeg maatte erkjende, at her var ingen Feiltagelse mulig: det var to af vore egne Hvalper! Det havde virkelig ikke faldt mig ind, at disse smaa Skabninger, som var kommet til Verden et Par Maaneder i Forveien, var istand til at krabbe sig afsted saa langt.

Saa blev jeg staaende en Stund og se paa deres uskyldige Leg. Men bedst jeg staar der, faar jeg se noget røre sig i Elvefaret lidt længer borte. Det var sandt for Dyden en Ræv, som laa og lurte paa Hvalperne! Han saa rigtig ud, som han havde Lyst til at nappe en af de smaa!

Jeg blev staaende aldeles urørlig: jeg maatte se, hvordan dette vilde „løbe af“, som Bay siger. Det var nok Kar, som forstod at stille ind paa Dyr dette. Han kjendte den Kunst at se uden at sees. Den drog sig fremover paa Maven, snart fra Sten til Sten, snart klint klos ned i Sneen, smidig og behændig som en Aal. Det varede ikke længe, før den var parat til Sprang, bare nogle faa Favne fra Hvalperne. Disse var saa optaget med sit, at de intet saa; de sprang og tumlede sig i barnslig Sorgløshed.

Flere Gange tænkte jeg: nu gyver han paa dem, og han var nok rede mere end én Gang. Men i sidste Øieblik betænkte han sig altid og trak sig tilbage igjen; det saa ud, som den ikke vaagede sig til.

Nei, jeg blev kjed af at staa og vente paa dette og begyndte at stille ind paa Ræven. Den var vel ikke mere end en 40 Meter fra mig; men alligevel havde jeg Lyst til at komme nærmere. Omsider var jeg da saa nær, som jeg vilde, og Ræven tumlede omkuld.

Jeg tog med mig baade Ræven og Hvalperne og satte Kursen for Skibet. Men de var svært saa daarlige til at gaa disse Smaakrybene; ret som det var, maatte jeg bære

dem. Naar jeg en Gang imellem drog Ræven efter mig, kunde jeg faa dem til at springe et lidet Stykke; thi da skulde de absolut nappe i den. Slig narrede jeg dem med mig et Stykke nu og da; det var for brydsomt at bære dem hele Veien.

Da vi nu havde faaet Vished for, at der ikke fandtes Storvildt igjen i Dalen, begyndte vi at ruste os til en Jagttur nordover for at skaffe det nødvendige Kjød til Vinteren. Med andre Ord: vi rustede os til at tage fat paa „Høstslagtningen“.

Essen blev ført iland, og Fosheim og Peder bøiede de nye Træmeier, som skulde lægges under Slæderne. Fosheim havde nemlig i Løbet af Høsten arbeidet paa to Par Ekedrag, omtrent fem kvart Tomme tykke. Vi skulde bruge dem ved Kjøring over Land og gjorde dem nu færdige.

En væsentlig Del af Beskjæftigelsen i disse Dage var forøvrigt Harejagt. Resultatet var gjennemgaaende godt; men Veien blev længer og længer.

I Fjeldene arbeidede uafbrudt en fire fem Mand. Nødtvedt, som var vant med Stenarbeider, lagede endel Hakker og Spet og hjalp Schei længe udover Høsten med at bryde løs Fossiler. Stygveirsdagene brugte de til at pakke Stenene i Kasser og stuve disse ned i Rummet.

Skindene af de fem sidst skudte Polarokser blev behandlet med Alunopløsning.

Den 27de September om Morgenen kjørte Fosheim, Styrmanden, Peder og jeg nordover. Vi førte med os bare tre Spand, men to Telte, et firemands og et tomands. Hvis vi nemlig skjød saa mange Dyr, at noget maatte lægges igjen,

skulde en Mand blive tilbage som Bevogtning og da benytte Tomandsteltet.

Vi kjørte opover Dalen, passerte Vandskillet, og ude paa Eftermiddagen slog vi Leir et Stykke vestenfor dette.

Her saa ud til at være et ypperligt Terræn for Storvildt; her maatte vi prøve vor Lykke.

Fosheim og Styrmanden drog sydvestover gjennem Dalføret, Peder og jeg nordover.

Bedre Lænde for Polarokser kan man vel vanskelig finde. Græssletter bredte der sig paa begge Sider af Dalen, hvor vi saa hen. Men Spor efter Vildt — nei, ikke et eneste!

Langt om længe kom Peder og jeg ned paa en Indsjø, som kunde være godt og vel en Kvartmil lang. Den fik Navnet „Storsjøen". Vi traskede over denne og steg op paa en liden Haug i Nærheden. Ogsaa her saa vi store, græsbevoksede Strækninger, men ikke ett Spor efter Dyr.

Da Partierne mødtes i Teltet om Kvelden, fik vi høre, at vore Kamerater ikke var tungere belæsset end vi. Vi maatte nok søge videre afsted, skulde Turen lønne sig.

Dagen efter kjørte vi over den Indsjø, Peder og jeg var nede paa den foregaaende Dag, og fortsatte nordpaa over Græsvoldene. Landet var fladt, havde en ubetydelig Høide over Havet, bare nogle faa Meter, og var som oversaaet med smaa Tjern og Kulper. Det saa rigtig ud til at være et ypperligt Gaaseland.

Ca. fem Kvartmil nordenfor Indsjøen kom vi ned til Kysten. Havisen var ganske nylagt og lod ikke til at være videre sterk; temmelig traat gik det ogsaa paa den. Naar Anledning gaves fulgte vi derfor Isfoden langs Landet. Sjøisen kom vi paa den Maade til at benytte bare over Bugter og Viger for at korte lidt paa Veilængden. Desuden var det jo for at gjøre Jagt paa Landdyr, vi var ude, og da havde vi ikke stort at gjøre ude paa Havisen.

Fra Isfoden gjorde vi smaa Afstikkere opover til Udsigtspunkter og speidede saa ivrig, vi kunde. Efter Polarfæ saa vi ikke et eneste Spor; men efter Harer og Ryper fandt vi mange, ogsaa efter Ræv, især paa Isfoden.

Ude paa Eftermiddagen røg en af Staalstængerne under Fosheims Kjælke, og vi maatte vakkert give os Tid til at reparere den, før vi kunde drage videre. Allerede ved Tretiden slog vi Leir den Dag.

Næste Dag fortsatte vi paa samme Vis, kjørte langs Isfoden i det indre af Bugten og tog tvers over de lave Landtunger, som stak ud.

Hele Veien kunde vi fryde os ved en yppig Vegetation; saa meget mere undredes vi over, at her ikke fandtes Vildt. Forresten egnede ikke Veiret sig netop for Jagt; det var disigt, og vi skjelnede ikke tydelig paa saapas store Distancer, at vi kunde seet Vildtet, om der havde været noget.

LYKKELIGE JAGTMARKER

Om Eftermiddagen blev vi nødt til at kjøre over en Fjordmunding, som vel kunde være et Par Kvartmil bred. Det var saapas vi vaagede os over; Isen var svært skrøbelig, og smaa Raaker gabte os imøde, ret som det var. Vi holdt os omhyggelig til de Steder, hvor vi saa, Snesørpen havde været sammenskruet, og hvor Isen altsaa maatte være sterkest; men alligevel var det vist ikke stort mere, end saavidt Baaden bar.

Naa ja, vi kom da godt og vel over. Men netop som vi nærmer os Land paa den anden Side af Fjordmundingen, faar vi Øie paa en Bjørn, som staar borte i Krakken og glor paa os. Den havde aabenbart holdt Øie med os en Stund. Da Vinden stod ret fra Land, og Hundene med ett blev urolige, antog jeg, de havde faaet Veiret af Bjørnen; jeg rykkede derfor Samlestjerten løs, og afsted bar det som en Røg.

Jeg havde den Gang en Unghund med i Koblet. Den var bare ni Maaneder gammel og gjorde sin første Tur, saa den endda havde adskilligt at lære, før den fik Erfaring nok til at greie sig. Nu da det bar afsted efter Bjørnen, viklede den sig ind i Kameraternes Dragstjerter og fik fri

Skyds bortover Isen. Stakkars Fyr! Der vankede mangen Dunk og Dask, mens den hoppede og sprat som en Viskelærsball hen over den knultrede Is; snart laa den paa Maven og holdt igjen med sprikende Labber, snart skurede den i Vei paa Ryggen og fegtede fortvilet med alle fire i Veiret. Den glemte nok ikke saa snart sin første Færd!

Men hvad i al Verden gik der af Hundene?

INDRE DEL AF GAASEFJORDEN.

Til min store Forbauselse strøg hele Flokken ret forbi Snuden paa Bjørnen og satte paa Sprang opover Bakken!

Jeg blev saa sint over denne gemene Manøvre, at jeg tror, jeg havde kverket hele Bikjerøisen, havde jeg saasandt faaet Tag i dem! Men jeg maatte nøie mig med at sende min varmeste Velsignelse efter Kjøterne, der jeg saa dem forsvinde over Aasryggen paa den anden Side.

Der var intet andet at gjøre end at slippe et Kobbel til. Det var Styrmandens. De tog sig nok paa en Vis af

Bjørnen; men de fleste var nogen elendige Stakkarer, som ikke havde Mod til at gaa paa.

Til Styrmandens Kobbel hørte en ganske ung Tispe, som hed „Kari“. Dette var vel dens første Bjørnejagt, og ung og uerfaren som den var, satte den med et modigt Sæt bent paa Bjørnen. Til Tak for Umagen fik den sig en Tørk

GOD BEITEPLADS.

saa kraftig, at den fôr flere Meter bortigjennem Luften. Den var betydelig spagere, da den drattede ned paa Isen igjen. Med Halen mellem Benene luskede den ganske stilfærdig hen til et Iskoss, satte sig ned der og saa paa Resten af Jagten uden at rikke sig af Flekken.

Bjørnen havde først rendt paa skraa ind gjennem Fjorden; men da han nærmede sig det andet Land, satte han pludselig Kursen ret udover. Styrmanden og jeg havde begge lagt paa Sprang for at afskjære ham Veien. Styr-

manden holdt en mere vestlig Retning, og da Bamsen travede udover, fik han første Chance for Skud. Han skjød nok Bom i Farten; for Bjørnen løb lige kjækt, men ændrede Kurs for Skuddet og kom sættende i Retning af mig. Den fik sin Kugle og stupte, med hele Hunderøisen over sig. Nu var de blevet modige, Kujonerne ogsaa; de satte ret paa Skrotten og ruskede og rev i Pelsen som rasende. Bjørnen slængte lidt paa Hodet en og anden Gang og glefsede efter sine Fiender; men da vi naaede frem, var den død.

Samtidig med at Styrmanden og jeg satte afsted paa Bjørnejagt, langede Fosheim ud for at knibe mine Hunde, som var rømt opover Bakkerne. Mens vi nu stod og betragtede „Kviten“, fik vi til vor Forbauselse høre, at Hundene havde Standlos paa den anden Side af Aasryggen. Vi saa paa hverandre og maatte erkjende, at vi havde gjort dem Uret. De var nok ikke saa gale endda de Bikjerne! De vidste nok at vurdere Vildtet, lod det til. Ikke et Øieblik var vi i Tvil om, at det var Polarokser det her gjaldt.

Vi blev enige om, at Styrmanden skulde greie Bjørneskrotten og jeg skynde mig opover til Fosheim.

Jeg var ikke kommet mange Skridt paa Veien, før jeg hørte det smaldt, Skud i Skud. Da skridtede jeg ud, næsten mere end jeg havde godt af; men da jeg kom over Aasryggen, var Ilden allerede stanset.

Der stod Fosheim med dampende Børse og ved hans Side Peder med sin bedste Hund. Foran dem laa i bloddampende Klynge en Flok Polarokser, elleve Dyr ialt. Fosheim havde skudt hele Flokken alene; Peder var ligesom jeg kommet forsent til Gilde.

Vi fik nu travelt alle tre med at tage Indvoldene ud. Flaaningen fik udstaa til næste Dag; men forat Skrotterne ikke skulde fryse og blive altfor uhaandterlige, lagde vi Benene under dem og stablede dem op, Krop ved Krop, tæt ind til hverandre.

Efterat Hundene havde fraadset længe nok, og vi havde forsynet os med Suppekjød, drog vi nedover til Slæderne igjen, kjørte dem et Stykke længer indover mod Land og slog Leir ved Isfoden ret ned for Slagterpladsen.

Mens mine tre Ledsagere kjørte Dyrene nedover næste Dag, Søndag 30te September, besteg jeg et Fjeld paa Nordøstsiden af Pladsen.

Det var straalende klart Veir og Udsigten over Hav og Land storslagen. Jeg kunde se lige til Kap Sydvest, ca. 100 Kvartmil.

Hvad jeg saa, var derimod ikke saa glædeligt. Isen nordover var meget miserabel, og ude ved en liden Ø nogle Kvartmil længer nord saa jeg aabent Vand; ligesaa langs Store Bjørnekap og saa langt jeg i den Retning kunde skimte — aabent Hav og Vandhimmel!

Jeg fik det Indtryk, at den aabne Strækning gik helt fra Bjørnekap til Nordsiden af Graham Island og bortover mod Kap Sydvest. I Isen søndenfor opdagede jeg Raak paa Raak, næsten hvor jeg vendte Øiet hen, og ikke rettere end jeg kunde skjønne, vilde det være absolut umuligt at kjøre over til Øerne; ialfald kunde man ikke kjøre længer nordover end til Odden, vi nu laa ved.

Jeg kom tilbage fra min Fjeldtur, mens de tre var oppe for at hente det sidste Kjød. Kl. 10 om Formiddagen var alle Skrotterne bragt ned til Teltet, og Flaaningen tog sin Begyndelse. Kl. 12 var den expederet. Saa raskt kan det gaa, naar øvede Hænder flaar.

Derpaa blev hver Krop kløvet i to og hele Beholdningen lagt udover til Frysning. Jo større Stykkerne var, des sikrere kunde vi være for ikke at miste nogen af dem under Farten. Vi havde jo oplevet noget af hvert i den Retning.

Bjørnen blev ogsaa hentet og Huden spækket af.

Resten af Dagen hvilte vi og lod Hundene mæske sig med Bjørnespæk og andre Delikatesser.

Peder spurgte, om han ikke kunde faa være igjen som Vagtmand ved Depotet her, naar vi andre Dagen efter kjørte vor Vei. Da jeg indvilgede i dette, lyste hans godmodige Ansigt af Fryd. Han skulde nok skyde Vildt, mens vi var borte! Baade Ren, Polarokse og Ulv! Ja, gjerne Bjørn ogsaa, men det satte han mindre Pris paa; thi Bjørnen var for ham en gammel Kjending. Nei, da havde han mere Lyst paa Ulv!

Med vældige Kjødlæs drog vi tre sydover Mandag Morgen, slog ind paa vor gamle Vei og fulgte den. Hver Stans nyttede jeg til at trave et lidet Stykke op paa Land for at speide efter Vildt. Vi trængte mere Slagtekvæg.

Da vi ude paa Dagen skulde til at kjøre over en større Elv, gjorde jeg atter en Afstikker opover langs Elvemælen og gav mig til at kige. Jo virkelig, paa en vid Slette langt borte kunde jeg skjelne en Flok Dyr; men det var heller ikke mere, end at jeg kunde tage dem ud af Terrænet, saa disig som Luften den Gang var.

Jeg gjorde mine Ledsagere bekjendt med Opdagelsen, og vi kom overens om at kjøre opover Elven og angribe derfra.

Det varede ikke mange Øieblikkene, før mit Kobbel fik Veir af Dyrene og drog opover som vanvittige. Elven var ganske bred med høie Sandmæler paa begge Sider. En halv Kvartmil længer oppe kom vi til en stor Raak midt ude i Elven og maatte da holde os paa den ganske tynde Is mellem Raaken og Land. Men vi kom ikke langt Stykke, før Isen blev saa skrøbelig, at vi maatte ty op i Bakken, hvis vi ikke skulde dumpe udi.

Var Isen farlig, saa var Bakken næsten umulig at tage sig frem i, saa brat som den var. Mangesteds fandtes der saa lidet Sne, at Læssene sad borende fast, saa Hundene ikke var god for at rokke dem af Flekken. Men da kan du tro, der blev Leven! De var saa utaalmodige efter at

naa frem til Vildtet, at de reiste sig paa Bagbenene, rykkede og ruskede, som det gjaldt Livet, og naar det saa alligevel ikke lyktes dem at rikke Læsset, satte de i at hyle og pibe, saa det var en Ynk at høre.

Det varede og det rak, før vi fik krunglet os forbi Raaken; men det gik nu det ogsaa, og da vi atter kunde styre ned paa Elveisen, tog det os ikke lang Stund, før vi var naaet saa langt, at vi skulde sætte Kursen op paa Land. Der saa vi vort Snit til at følge en liden Slugt, hvor Opkjørselen kunde foregaa nogenlunde letvindt, og snart befandt vi os oppe paa Sletten.

Men hvor var det blevet af Dyrene? Vi skulde jo være dem ganske nær nu, og alligevel saa vi ikke Dust af dem. Men Hundene var saa rent ude af sig, at jeg skjønte, „Tampen brændte", og forstod, at Dyrene holdt til i en Sænkning i Terrænet. Saa støt og paalideligt som mit Kobbel havde vist sig, nærede jeg ingen Betænkelighed ved at slippe det alligevel, og jeg rykkede Samlestjerten løs. Et Par Sekunder efter suste de afsted langt bortover Sletten.

Straks efter naaede Styrmanden og Fosheim frem, og da Styrmanden endda ikke havde havt Anledning til at skyde Polarokser, blev vi enige om, at han skulde tage Tørn denne Gang.

Ja, han greb Børsen og ruslede i Vei bortover. For Sikkerheds Skyld tog jeg ogsaa Gevær og fulgte efter, mens Fosheim blev igjen for at pusle med noget ved Slæderne.

Samtidig blev Fosheims og Styrmandens Kobbel sluppet; men de Kjøterne havde ikke Begreb om, at der fandtes Vildt i Nærheden. De fløi bare og legte og vævede og lagde sig foran Benene paa Raanes, saa han flere Gange holdt paa at snuble over dem. Slig drev hele Flokken paa, lige til de var tæt inde ved Karréen, hvor mine Hunde holdt det gaaende.

Styrmanden gik paa passe Hold og gav sig til at fyre; men han var ikke videre heldig med Skydningen den Dag.

Skuddene vilde ikke rigtig bide paa, og jeg fandt det bedst at assistere ved Nedskydningen af de sidste.

Da hele Flokken var expederet, gik vi hen til den og begyndte at tælle. Det kan nemlig ofte have sine Vanskeligheder at tælle, hvormange Dyr en slig Karré bestaar af, især naar der som denne Gang findes Ungdyr inde i den. De staar saa tæt og er saa langhaarede, at hele Flokken fortoner sig som en eneste stor lodden Klump; derfor er det ogsaa næsten umuligt at faa et ordentligt Fotografi af dem.

Vi bragte omsider paa det rene, at 11 Polarokser var slagtet.

Men paa Valpladsen laa der desværre 12 Dyr. Til min store Sorg fandt jeg „Basen“ liggende mellem sine faldne Fiender paa den bortre Side af Karréen. Ved nærmere Eftersyn opdagede vi, at et Projektil, som først havde gjennemboret en af Okserne, efterpaa havde rammet Hunden gjennem begge Bogerne; den maatte være falden paa Flekken.

I „Basen“ tabte jeg en flink og trofast Hund. Hele Tiden havde vi været fine Venner, og fremfor alt gjorde det mig ondt at miste den paa en saadan Maade. Det er saa rart paa en slig Tur, hvor saa meget afhænger af Hundene. Der opstaar et gjensidigt Tillids- og Hengivenhedsforhold, saa en kommer til at betragte sit Kobbel som en Flok Venner.

Vi gik straks i Gang med at vomme Dyrene ud; men før vi tog fat paa Flaaningen, hentede vi Slæderne, reiste Teltet og fik os lidt tillivs. Det tog ikke mange Minuter at lage Kaffe og endda færre at drikke den og spise lidt Smørrebrød til; saa var det paa'n igjen for fuld Stim.

Da Kvelden kom, laa der bare tre Dyr igjen med Huden paa, og de fik ligge til næste Dag. Det var jo ved Firetiden om Eftermiddagen, Skydningen havde fundet Sted, saa vi havde Grund til at være vel fornøiet med vort Dagverk.

Vi traf Aftale om, at Styrmanden og Fosheim næste Dag skulde kjøre nordover til Peder for at hente Kjødlæs

og saa tage Peder med tilbage, saa hvert Læs havde sin Mand. Imidlertid skulde jeg greie med de tre Dyr, som vi ikke var færdige med.

Ude paa Eftermiddagen kom de tilbage. Peders Ansigt lyste af Glæde over vor Jagtlykke, skjønt jeg nok kunde forstaa, det gik ham lidt nær dette, at han ikke havde faaet være med paa nogen af de to Jagter. Det sagde han nu ikke noget om; men hvad han i høie Toner beklagede, var, at de to Fyrerne kom og overrumplede ham om Morgenen.

Han havde netop kogt sig en deilig Chokolade og ofret mere Melk paa den, end han strengt taget burde gjøre, naar han skulde ligge der en Tid; det var jo første Dag dette. Og akkurat som han havde faaet Gryden i Kog, kom de anstigende gjennem Teltdøren disse to Knegtene; saa havde han ikke andet at gjøre end at dele med dem. Og hvad havde han igjen for det? Ikke saa meget som en Tak engang! De andre svarede ham med samme Mynt; de syntes ikke, det kunde være for meget, om „Hr. Guvernøren“ trakterte en Kop Chokolade paa dem, især naar Omkostningerne blev baaret af „det Offentlige“.

Ved den nordligste Slagterplads laa der nu ikke mere Kjød igjen, end at man kunde klare det i én Vending, og næste Dag drog de tre afsted, mens jeg blev igjen som Vagtmand ved Kjødhaugen.

Men at gaa og rusle alene der omkring Teltet og ingen Verdens Ting tage sig for smagte forfærdelig flaut. Da Klokken var 10 om Formiddagen, havde jeg næsten kjedet Livet af mig, og det var jo ikke netop min Hensigt med Færden. Alle Argumenter talte saaledes for, at jeg tog mig en liden Svip op gjennem Dalen. Det var ikke min Mening at gaa paa Jagt; nu havde vi jo Kjød nok for Vinteren; men

jeg tog alligevel Riflen med. Det var ikke saa godt at vide, hvad der kunde hænde paa en slig Tur.

Jeg lagde Veien over et ganske lavt Bakkeheld nær Teltet og tog op over nogle store Græssletter, som svagt bølgeformet bredte sig langt syd mellem Fjeldene.

DE SIDSTE PAA SKANSEN.

Det var et frodigt, godt vandet Landskab dette, med Tjern og Bækkesilder strødd udover i rig Overflødighed og med mange Tilløb fra talrige Tverdale.

Da jeg havde spaseret en Stund, svingede jeg op i en slig liden Dal, som skar sig ind i næsten sydlig Retning. Bevares vel, for et Traakk her var efter Harer! Talløse Spor paa kryds og tvers, i alle mulige Retninger. Aldrig i mit Liv havde jeg seet Magen til dette.

„HVOR BLEV LONSEN AF?“

Da jeg blev lei af at følge Dalen, gik jeg op gjennem Skrenterne paa østre Side. Her kom jeg nok midt op i Alfarveien, saa det ud til. Sneen var paa mange Steder deroppe formelig haardtraakket til ordentlige Stier.

Mens jeg stod og undredes over det, fik jeg pludselig se en hel Hob hvide Prikker paa en Flade et Stykke borte fra mig. I Førstningen kunde jeg ikke blive klar over, hvad dette var for en Fremtoning. Det saa nærmest ud som en Mængde hvide Stene drysset udover det magre Lænde. Nei, Udtrækskikkerten maatte nok til, skulde jeg faa Rede paa dette. Jeg blev høilig forbauset, da jeg saa, at hvert eneste hvidt Punkt derborte repræsenterte en Hare!

Dette maatte jeg tage nærmere i Øiesyn. Jeg gik henimod Sletten og kunde snart tælle 31 Dyr. De 30 sad aldeles urørlig hele Tiden; det saa ud, som de sov. Men den enogtredivte var tydeligvis Vagtmand. Han ruslede omkring i Flokken og var Aarvaagenheden selv. Ret som det var stillede han sig paa to og lyttede lange Tider; men da han intet mistænkeligt kunde opdage, fortsatte han hver Gang sin Runde mellem Rækkerne.

Jeg sneg mig nærmere, saa sagte jeg kunde. Men det varede ikke mange Øieblikke, før Vagtmanden var blevet opmerksom paa mig og blev mere og mere urolig. Hver Gang han begyndte at vise Tegn til Uro, stod jeg dørgende stille en Tid, og naar han saa var beroliget, tog jeg atter nogle Skridt fremover. Men ikke saa snart havde jeg begyndt at røre lidt paa mig, før han iagttog mig lige skarpt som før og paany blev nervøs.

Jeg havde imidlertid Tiden for mig og tog det ganske "*coolly*", saa jeg kom Flokken temmelig nær paa denne Maade. Men til syvende og sidst syntes han nok, jeg blev for nærgaaende, og saa fôr han op med ett, rendte som han var gælen rundt hele Flokken og slog Bagbenene i Bakken, saa det klask. Saa satte han afsted opover mod Skraaningen,

og hele Kodiljen Hak i Hæl efter ham i en lang, ret Linje. Det saa ud, som en hvid Snor blev trukket opover Skrenten og over Aasryggen.

Da de var forsvundet bag Høiden, blev jeg staaende en Stund og glo efter dem. Det var saa eiendommeligt alt dette, at jeg ligesom maatte summe mig lidt.

Et Stykke længer borte sad der to Harer for sig selv; de hørte ikke med til Hovedbølet, kunde jeg forstaa. Jeg fik Lyst til at tage mig en Trip bortover og se, hvordan de Karerne havde det, men indsaa, jeg maatte bruge en anden Taktik, skulde jeg komme dem paa nært Hold. Tidligere engang paa Færden havde jeg havt Lyst til at agere Bjørn, men lod det være af Hensyn til en Krag-Jørgensenrifle. Nu tænkte jeg, det kunde være passende at agere Ren eller andet Storvildt, og saa gav jeg mig til at væve frem og tilbage bortover Sletten og lade, som jeg beitede. Imidlertid holdt jeg skarpt Øie med Dyrene og sørgede altid for at avancere i Retning af dem.

Harerne blev snart opmerksomme paa den Figuren, som kom drivende henimod dem, reiste sig fluksens paa Bagbenene og stod og glante paa mig i lang Tid. Øieblikkelig stoppede jeg op, stod bom stille og gloede paa dem igjen.

Da de langt om længe blev stillet til Ro, begyndte jeg atter at svive rundt paa Græsvolden, og omsider blev de saa fortrolige med den Skikkelse, som nærmede sig, at de ikke længer tog Spor af Hensyn til mig.

Paa denne Vis rykkede jeg fremad, saa jeg tilsidst ikke stod mere end en tre fire Alen fra dem. Det var ganske rørende at se disse store, troskyldige Polarharer sidde der et Par Skridt ifra mig og gnage Rødder. Den eneste Opmerksomhed, de ofrede mig, var, at de en Gang imellem veirede lidt henimod mig.

Som jeg stod der og saa paa dem, kom den ene ganske ugenert gaaende bortover mod mig. Saa nær kom den, at

jeg strakte Haanden ud for at klappe den. Det havde den dog ikke Lyst til og skvat et Par Skridt tilbage, men begyndte saa igjen at spise.

Jeg gik længe og somlede sammen med Harerne nede paa Sletten. Tilslut brød vi os ikke det Gran om hverandre. De drev paa med sit og jeg med mit, i al Troskyldighed. Jeg kjendte mig næsten som Adam i Paradis, før Eva kom og dette med Slangen hændte.

Saa tog jeg Veien nedover mod Elven, hvor vi Dagen i Forveien havde seet Raaken. Der laa nu en enslig Edderfugl og dukkede. Hvorfor var den blevet igjen? Alle dens Kamerater var jo forlængst draget. Det var vel en Ungfugl, som ikke havde aarket at følge Flokken paa dens Flugt mod Syd, og saa havde den da slaaet sig ned paa denne Plet. Stakkars Fugl! En Dag vilde den finde Raaken igjeniset, og saa var dens Saga ude. Saa vilde de blanke Øine lukke sig, det ensomme Nødskrig tie. En skulde aldrig give sig over i denne Verden! Nei heller flyve, til Vingen knak og en stupte død med det samme!

Det var nu ledet saa langt paa Dag, at jeg maatte svinte mig hjem til Leiren, hvis jeg skulde være paa Post, naar Karerne kom. Og det var paa høi Tid; da alt var i Orden og jeg paa Post, stod Læssene for Døren.

Næste Dag drog Fosheim, Styrmanden og jeg med hvert vort store Læs sydover. Peder blev igjen som Vagtmand.

Veiret var taaget og lidet sigtbart, Føret paa Havisen temmelig traat. Naar vi kunde, holdt vi os paa Isfoden, men over de dybeste Bugter maatte vi jo ud fra den.

I det hele taget gik det bra med os alligevel, helt til vi kom et Stykke op paa Eidet; men der laa Sneen saa

sparsomt, at vi næsten ikke fik Læssene af Flekken. Taagen hindrede os jo i at finde den bedste Fremkomst.

Længer syd blev det endda værre. Vi kom op paa nogle store Sletter uden Tegn til Vegetation, bare Sten og Grus. Det var et nydeligt Terræn for Kjøredoning med Meier! Meierne sled vi rent ud, ligesaa alle de Ski vi førte med os. Af Ekedragene, som Fosheim med megen Omhu havde lagt under Nysølvmeierne, blev der ikke andet end Fliser igjen.

Dette kunde vi ikke greie.

Midt oppe paa Eidet blev to Læs sat igjen og Styrmanden efterladt som Vagtmand, mens Fosheim og jeg kjørte ombord med "Vasslæden", der, som jeg før har fortalt, var forsynet med Staaldrag.

Paa søndre Side af Vandskillet ved Indsjøen i den øvre Del af Gaasedalen mødte vi Bay paa Jagt.

Han fortalte, at Schei et Par Dage tidligere havde seet fem Ulve oppe i Dalen uden at være kommen dem paa Skudhold. Han havde nok forsøgt med et Skud; men Distancen var saa stor, at han skjød Bom. En Tid, før vi traf Bay, havde vi selv seet endel Ulvespor, som førte nordover.

Da vi naaede „Fram" den 5te Oktober, var det første, som stod for Tur, at lave nye Slædedrag til Kjødtransporten nordfra.

Flere Dage gik med til dette Arbeide.

Allerede den 6te blev Kjødet hentet fra Eidet, og Styrmanden kom ombord.

Tirsdag 9de Oktober drog Baumann, Raanes Fosheim, Isachsen, Stolz og Hassel nordover. De var udrustet for fjorten Dage og tog med sig syv Kobbel deriblandt ett Løsspand. Bay skulde egentlig været med; men en Dags Tid i Forveien blev han angrebet af heftige Gigtsmerter i Ryg-

gen, saa han istedet maatte gaa tilkøis, hvor han holdt til i flere Dage.

Expeditionens Opgave var at kjøre alt det gjenlagte Kjød sydvestover til Mundingen af den store Elv, som løber ud i Havet paa Nordsiden af Eidet. Derfra skulde det hentes senere paa Aaret, naar der faldt mere Sne.

Baumann og Raanes bad om at faa ligge igjen som Depotvagt, beholde sine Kobbel hos sig og kjøre ud paa Bjørnejagt. Det fik de Tilladelse til. Seildugsteltet, som forrige Aar havde staaet paa Bjørneborg, førte de med som Vagttelt.

Nu satte det ind med jevn Bris af Nord. Veiret var som Regel klart; men Temperaturen sank temmelig fort. Jo koldere det blev, des mere blaaste Vinden ret ud Fjorden.

Sammen med Schei gik jeg an paa at skjære ud alt løbende Taugverk. Det kveiledes op, blev merket og lagt ned i Kabelrummet. Det var en sur Job at ligge tilveirs med sligt Arbeide i den gjennemtrængende Vind. Men det var ingen Raad for det; Arbeidet maatte gjøres.

Det var Meningen, at naar Kjødtransporten kom tilbage, skulde Schei og Isachsen tage hver sit Kobbel med udover Fjorden, lægge sig for ved et af Kappene der og drive Bjørnejagt.

Vi var nemlig fuldstændig læns paa Ferskmad til Hundene. Siden vi forlod Havnefjord, havde vi skudt bare en to tre Sæl og aldeles ingen Hvalros. Ferskt Kjød kunde det være godt at have det Aar som de foregaaende.

Hvis ikke Veiret blev altfor barskt, maatte vi kunne kapre lidt Hundemad endnu; stod Lykken os bi, kunde vi kanske ogsaa hole nogle Hvalros derude i Fjorden.

Da vi var færdige med Afrigningen af Skuden, tog Schei atter til at grassere og dominere oppe i Uren. Det var anselige Kvanta af Mineralier, som kom ombord den

Høst. Han drev ogsaa paa med at ruste sig til Turen udover Fjorden for at være klar, straks Isachsen kom tilbage.

Lørdag 13de Oktober kom Partiet nordenfra, allesammen med saa store Læs, som de var god for at kjøre over Eidet. Alt det Kjød, som de ikke havde med sig, var stablet i en stor Haug et lidet Stykke oppe i Elvedalen nordenfor Eidet. Dette Sted fik Navnet „Nordstrand“, og Elven blev kaldt „Nordstrandselven“.

Baumann og Raanes havde tiltraadt sine Poster som Vagtmænd ved Oplaget og bygget sig et godt og varmt Hus, idet de havde dækket Tag og Vægge med Oksehuder. Det er vist faa Huse hjemme i Norge, som er varmere, end deres Hus paa Nordstrand var.

Under sit Eneboerliv havde Peder havt Besøg af en Bjørn og fem Ulve.

Den Gang han saa Bjørnen, var han ude paa et Tjern for at hente Kogis; men før han kom sig hjem og fik Tag i Børse, var Bjørnen vel forvaret langt ude i Drivisen.

Ulvene derimod havde besøgt ham hver eneste Nat. Men de var saa sky, at det var ham rent ugjørligt at komme dem paa Skud. Han var ikke sen med at krabbe ud af Teltet; men hver Gang saa han dem i fuld Flugt.

En Blikboks med Sælspæk i var en speciel Attraktion for Graabenene. Flere Gange havde de været i Kast med den uden at faa Tag i noget videre af Indholdet, idet der var bøiet en Blikplade som Laag over Boksen. Naar de tog til at manøvrere med disse Greier, rumlede og skranglede det slig, at de antagelig skræmte sig selv, før de hørte eller saa noget til Peder.

„Basen“, som var blevet liggende, hvor den blev skudt, havde de ligeledes gjestet. Den laa fastfrossen; men de havde rykket den løs, slæbt den et godt Stykke i Vei og ligget og gnasket paa den, før Peder var paa Farten.

Før Ulvene besøgte Peder, havde han ikke Fred for Ræven hverken Nat eller Dag; den skulde støt passe sit Snit for at komme og gnage paa Kjødhaugen. Saalænge

EFTER BRANDEN.

Ræven holdt til i Nærheden, fandtes der ogsaa en sand Overflod paa Harer oppe under Aasryggen lidt borte fra Leiren. Men ikke før havde Ulven vist sig, før Ræv og Hare med en gloende Gang var sporløst forsvundet. Om

de havde trukket derfra eller bare holdt sig gjemt uden at vaage sig frem, kunde han ikke afgjøre. Som bekjendt er Ulven ingen Kostforagter; han tager lige gjerne tiltakke med Ræv som med Hare.

Endel af Hvalperne fra Sommeren blev skudt den 15de Oktober og Skindene spilet ud til Tørring for af Nødtvedt at tages under Behandling udover Vinteren. Vi trængte meget Skind til Handsker.

Dagen efter kjørte Isachsen og Schei ud Fjorden. Selv var de provianteret for tre Uger, men udrustet med Hundefôr bare for otte Dage.

SNESTORM OG ULYKKE

Ombord maatte vi nu først og fremst gaa i Gang med at opføre Smie, dernæst Hundehuse. Det havde rønet svært paa Slædedragene under disse Ture over Eidet. Vi maatte snarest muligt erstatte de udslidte Drag.

Vore Erfaringer fra Farten over Gaasedalseidet gjorde, at Fosheim straks fik i Opdrag at arbeide tre nye Slæder efter Model af „Vasslæden". Denne Slæde havde skuret over bart Land i aarevis, saa Staalstængerne var ubrugelige. Nødtvedt og Peder fik travelt med at lægge nye Stænger under den for siden at beslaa de tre nye Kjælker, naar disse var færdige fra Fosheims Haand.

Nu kneb det om Materiale. Vi havde ikke noget, som egentlig passede til Slædestaal, og maatte saa gribe til at hugge op nogle af Issagene, hvis Blade var gjort af overmaade haardt Staal. Ved at hugge dem op og sveise dem sammen fik vi særdeles gode Beslag under disse Kjælker.

Kjød og Skind blev hængt op i Salonen til Optining. Derefter blev Kjødet oplemmet og sorteret. Bringkoll og Tunge blev saltet for sig. Nyretalg, Slagsider og forskjellige Smaastykker af rigtig fint Kjød blev overleveret Stuerten til Fabrikation af Rullepølse. Hoveder og Klover skiltes fra

Skindene, ligesaa alt Fedt og andre uvedkommende Ingredienser.

Lige siden jeg kom ind i Fjorden, var det min Agt snarest muligt at foretage en Tur nordover for at undersøge østre Del af „Norskebugten“.

Flere Omstændigheder gjorde det klart for os, at der fra et eller andet Sted ved Norskebugten maatte gaa et Sund nordover mod Greely Fjord. De store Isfjeld, vi i Løbet af Sommeren havde stødt paa i den østre Del af Bugten, maatte være kommet langveis fra, og de Fjorde og Fjelde, vi forrige Aar havde seet fra „Bays Fjord“, var det ikke lyktes os at finde igjen paa Vestsiden.

Skulde der ikke her gaa et Sund nordover, maatte det se ganske merkværdig ud. Ialfald brændte jeg af Lyst til at komme opover for nærmere at undersøge Fjordene deroppe.

Olsen havde endnu ikke deltaget i nogen Slædeexpedition. Det var ikke Lysten, som manglede, tvertom; men Anledningen havde ikke været der. Saa spurgte jeg ham, om han vilde slaa Følge nordover Bugten. Jeg behøver vel ikke at føie til, at min Forespørgsel voldte ham stor Glæde, og han begyndte øieblikkelig at ruste sig.

Om Morgenen den 18de Oktober drog vi afsted, udrustet bare for ti Dage; thi Føret over Eidet var saa skralt, at vi ikke brød os om at trække med os mere Proviant end høist nødvendigt. Jeg vidste, at naar vi kom opover til de store Fjorde, blev der noget at leve af baade for os og Hundene.

I mit Kobbel havde jeg denne Gang to Unghunde, „Sultan“ og „Rex“ eller „Slasken“ og „Slusken“, som de kaldtes, naar vi var i daarligt Humør. „Basen“ var jo borte nu, „Lillemor“ havde for Tiden en stor Hvalpeflok at passe, og Unghundene kunde have godt af at blive indkjørt paa Høstparten, saa de havde lært lidt, naar Vaarsæsonen

kom. „Sultan" tegnede til at blive rigtig en flink Hund. „Rex" var ogsaa sterk og villig til at trække; men han var saa kjedelig at have med at gjøre, han var bestandig ræd baade Folk og Hunde.

Hele Dagen havde vi vakkert Veir, og det gik saa godt over Eidet, at vi i god Tid kom til Nordstrand. Der traf vi Baumann og Styrmanden, af hvem vi blev inviteret til Middags.

De havde indrettet sig rigtig bekvemt og faaet istand et ypperligt Hus. Men det takker jeg dem ikke for; thi de havde Huder nok at lægge i Lag over Taget og rundt Væggene. Udenfor Døren havde de bygget en meget rummelig Husgang, hvor de kunde opbevare Proviant og forskjellige Redskaber, som de ikke vilde have inde i selve Hytten.

Endda gildere vilde Huset blive, naar de fik sat op Indreteltet, som jeg havde syet til dem og nu havde med.

Udover Kvelden klarnede Veiret mere og mere, saa det efterhaanden blev rigtig fint. Fuldmaanen kastede sit blaalighvide Skjær over Sne og Is, over Stup og Skrenter. Det var saa lyst som en Dag og saa stille, saa vidunderlig stille. Ikke et Pust at kjende fra nogen Kant, ikke en Lyd at høre af noget Liv uden fra vore Hunde.

Vi sad længe oppe den Kveld. Det var ligesom vi ikke havde Lyst til at lægge os. Pratet gik saa livlig, og Kaffen smagte saa fortræffelig, at skjønt vi maatte tidlig op næste Dag, var det allerede over Midnat, da Olsen og jeg krabbede ind i vort eget Telt. Baumann havde bestemt sig til at tage en Trip over Eidet til „Fram" for at hente forskjellige Smaating, som de havde raget op for, og Olsen og jeg agtede os over Norskebugten, først til Grahamøen og derfra opover til de store Fjorde længer nordpaa.

Men vi havde nok keget for dybt i Kaffekoppen. Hverken Olsen eller jeg fik videre Blund paa Øinene hele Natten. Allerede Kl. 4 var jeg ude en Tur og saa paa Veiret.

Da det var lige straalende som om Kvelden, begyndte vi straks at gjøre Frokosten istand; det var jo bedst at nytte Dagen. Hvorlænge Godveiret vilde holde, var ikke godt at vide.

I det andet Telt var Situationen ligedan. De var heller ikke synderlig oplagt til at sove og tørnede ud omtrent paa samme Tid, saa Baumann var kjøreklar, allerede før det blev lyst. Han drog over Eidet med et passeligt Kjødlæs; Snelaget var ikke videre solid endda.

Olsen og jeg bestemte os til at tage Slædedragene væk og kjøre opover Bugten bare paa Nysølvet. Derfor kom vi ikke afsted før en Time efter Baumann.

Styrmanden vilde anvende Tiden til en Jagttur og drog i Vei samtidig med os.

Med det samme jeg kjørte nedover Isfoden og ud paa Nyisen, som laa hele Bugten nordover, slet og fin, saa langt jeg kunde øine, kom jeg tilfældigvis til at vende mig om og blev da i Syd var en Uveirsbanke, som pludselig var trukket op. Den saa saa mørk og truende ud, at jeg med én Gang tabte Lysten til at fortsætte paa den nylagte Is over Bugten. Det var ikke godt at vide, hvor sterk Isen nordover var, og af Luften saa jeg, det vilde ryge op til et ordentligt Uveir.

Øieblikkelig svingede jeg indover mod Isfoden igjen. Jeg mente som saa, at det var forsigtigst at holde Isfoden, indtil Uveiret brød løs, og vi fik kjende, hvor kraftig det tænkte at tage fat. Det blev jo ikke nogen større Krog alligevel, og det var letvindt nok at svinge ud igjen, hvis da ikke Stormen blev altfor unaadig.

Det havde nylig været Springflod, og Høivandet havde staaet langt over Isfoden, saa denne bare bestod af speilblank Is; saa glat og blank var den, at det paa sine Steder holdt haardt for Hundene at faa Fodfæste.

Ikke før var vi kommet op paa Isfoden, før det tog til at blaase, og det med fuld Besked!

Ved forskjellige Leiligheder har jeg seet Uveir komme braat og voldsomt, men sjelden har jeg seet Magen til dette. Det kom sopende henover Isen med en rasende Fart.

Til Gjengjæld troede jeg, at naar det tog saa hvast i, blev det bare en Byge, som snart vilde give sig. Om en Times Tid vilde det nok begynde at løie af igjen.

Men deri tog jeg skammelig feil. Veiret var ikke i det Lune den Dag. Stormen øgede ustanselig, og udpaa Dagen blaaste det slig, at vi knapt kunde staa, alt imens det føg og gøv, saa vi næsten ikke kunde faa et Øie op. Men Isfoden var blank og Stormen agtenfor tvers, saa vi suste afgaarde, saa Røgen stod efter os.

Jeg var jo kjendt i Terrænet, og det voldte os ingen Møie at finde frem selv over de Bugter, som skar sig dybest ind i Landet.

Vi havde netop passeret en slig Bugt og var saavidt naaet op paa Isfoden igjen, da der kom et Vindstød og slængte Olsen med Læs og Spand som en Vaatt bortover Isen. Kjælken tørnede voldsomt mod en Knult; Olsen fôr flere Meter afsted gjennem Luften og tog Isen med Skulderen først.

Han var paa Fødderne igjen som en Kat, men fortalte, han havde slaaet sig saa stygt, at han ikke kunde bruge Armen; den var vist gaaet af Led.

Jeg mente, det vel ikke var saa farligt, og at det nok snart vilde give sig. Vi fik peise paa fremover Isfoden, saa godt det lod sig gjøre; thi her paa blanke Isen, hvor der ingen Livd fandtes, kunde vi ikke tænke paa at faa vort lette Reisetelt til at staa i et forrygende Uveir som dette.

Saa klemte vi paa, det vi aarkede indover, og Olsen holdt tappert Stand; men Armen blev snarere værre end bedre, og jeg begyndte nu selv at tro, at den virkelig var af Led.

Vi maatte altsaa slaa Leir. Men det var lettere sagt end gjort, slig som Tingene nu artede sig. I en eller anden af

de skarpe Elvedale kunde vi nok have fundet en lun Plet; men hvem vaagede at slaa Leir i en slig Dal, naar man kunde risikere, at hele Greien var fyldt med Sne, før man fik Suk for sig? Vi havde jo ikke reist nordover for at lade os begrave levende!

Forlandet, som strakte sig Mil efter Mil udover mod Havet, var absolut slet og fladt. Ly mod Veiret fandtes der

YDRE DEL AF GAASEDALEN.

ikke andre Steder end i Elvedalene, der gjennemfurede Landskabet som dybe Sprækker i et Stuegulv.

Men da Veiret endda ikke gjorde Tegn til at bedre sig, begyndte jeg at faa Skrupler ved at fortsætte nordover, især naar det var saa galt fat med Olsens Arm.

Vi fik nok gjøre Vendereise og forsøge at finde tilbage til Nordstrand. Det var ikke saa ligetil nu, da vi fik Veiret midt imod; men friste maatte vi alligevel.

Og saa satte vi Kursen for Nordstrand igjen med Storm og Rokk bent i Brystet og Hundene mangen Gang ude af Stand til at kare sig frem paa den staalblanke Is. Det kunde være vondt nok for den, som var frisk, end sige for Olsen, stakkar, som havde bare én brugbar Arm og led voldsomme Smerter i den anden.

STOLZ. FOSHEIM.
NØDTVEDT. OLSEN.
EFTER KULSJAUEN.

Det var en alt andet end hyggelig Kjøretur. Kunde noget være værre, saa maatte det være den Stilling, vi var kommet i, om vi havde vaaget os ud paa Bugten. I heldigste Fald, om vi ikke havde gaaet tilbunds, naar Nyisen blev brudt op, var vi vel blevet afspærret fra vore Venner paa ubestemt Tid. Trods alt havde vi Grund til at prise vor Lykke, fordi vi i Tide var blevet opmerksomme paa Uveiret.

Vi havde megen Møie med at finde frem. Først da vi efter flere Timers Kjørsel stødte paa Nordstrandselven, havde vi vort paa det sikre. Kort efter var vi fremme.

Styrmanden var netop kommet tilbage fra sin Jagttur. Han havde holdt paa at gaa sig rent vild; thi han saa jo ingenting fremfor sig. Men han var ogsaa saa heldig at faa fat i Elven, og da var han berget.

Ikke flere end vi nu var i Leiren, kunde vi greie os med Stationsteltet, og Olsen blev straks transporteret ind. Da saa Hundene var foret og Primus tændt, gik vi i Gang med at faa Klæderne af vor syge Kamerat og Armen undersøgt. Vi kom øieblikkelig paa det rene med, at den desværre var ude af Led ved Skulderen. Alle vore Forsøg paa at faa den i Led igjen mislyktes. Den trodsede alle vore Anstrengelser.

Da Maden var færdig, gjorde Styrmanden og jeg god Ret for os i Madfadet, men anderledes gik det med den stakkars Patient; han var næsten ikke god for at faa en Bid ned. Endel Kjødsuppe fik vi truet i ham, og han kviknede lidt til efter det. Senere pluggede vi ogsaa i ham lidt Mad; men stort blev det ikke. Man fik ikke gaa i Rette med ham, om hans Sindsstemning nu var nedtrykt. Han frygtede for, at han ikke kunde faa Armen i Led igjen, men skulde blive Krøbling for Livstid; vi havde jo ingen Doktor mere. Jeg forsøgte at holde hans Mod oppe, saa godt jeg kunde, og mente, at vi nok skulde faa Armen i Led, naar vi bare kom ombord igjen. Her i Teltet var det ingen let Affære at være Leddoktor.

Udenfor raste Stormen villig væk med usvækket Kraft og ruskede og rev i Hytten, saa det ordentlig bragede.

Endelig skulde vi da gaa til Ro. Men for Olsen blev det nok smaat bevendt med Søvnen; han fik ikke en Blund hele Natten.

Det varede ogsaa en god Stund, før jeg faldt i Søvn. Jeg kunde ikke lade være at tænke paa Hundene, som laa

derude i sligt Herrens Veir. Bare de ikke føg ned, saa vi mistede nogen af dem. Men hvad var her at gjøre ved det?

Jeg tror, det blaaste endda mere næste Morgen, hvis det overhodet var muligt. Styrmanden og jeg tørnede ud for at se efter Hundene; med bange Anelser arbeidede vi os bortover til dem, og vor Glæde var stor, da vi fandt altsammen i skjønneste Orden. De havde klaret sig godt, lod det til, og begge Koblene laa i en Klump hvert paa sit Sted.

Vi gav dem en Extraration, tog Tørnene ud af Dragstjerterne, stelte med dem, saa godt vi kunde, og krøb saa ind igjen.

Ved Femtiden var Styrmanden atter ude. Vinden havde da snudd lidt paa sig, og der havde føget saa meget Sne, at det bare var saavidt, mit Kobbel klarte sig. Klos inde ved dem laa der en stor Hængeskavl, som var meget over Mandshøide; de havde flyttet og flyttet, og nu var det ikke mere, end Dragstjerterne rak til.

„Sultan“ havde en ren Mani for at vase Dragstjerten rundt og var derfor bundet for sig selv et Stykke fra de andre. Til ham saa vi ikke ringeste Spor; han maatte være mange Meter under Sneen.

Vi greb hver vor Spade og begyndte at skuffe, alt hvad Remmer og Tøi kunde holde. To tre Timer udover Kvelden arbeidede vi i vort Ansigts Sved. Men alt vort Stræv var forgjæves. For hver Spade Sne, vi skuffede væk, kom der mindst ligesaa meget igjen; at slide med dette var brødløst Arbeide. Det var vondt at miste en Hund slig, men vi kunde ikke bøde paa det alligevel nu; om vi fandt den aldrig saa meget, vilde den jo være død for lang, lang Tid siden.

Vi sluttede Arbeidet og lod Sneen beholde sit Ran.

De øvrige Hunde flyttede vi til et Sted, som jeg ansaa for nogenlunde trygt mod Fokket, og krabbede saa ind i vor lune Hytte.

Den Nat, som da fulgte, glemmer jeg aldrig. Mangen Uveirsnat har jeg oplevet i Polaregnene, men ikke mange som denne. Det var et Veir, som om Verden skulde staa for Fald!

Om Morgenen, da Styrmanden skulde ud af Hytten, fandt han, at vi var aldeles nedføget; han maatte bryde sig Vei gjennem Taget paa Husgangen og skuffe sig frem ad den Kant.

Over hele den store Forsænkning, hvor Teltet stod, laa der et jevnt Snelag flere Meter høit. Til den svære Kjødhaug, som var stablet op i ca. halvanden Mandshøide, saa vi ikke det ringeste Spor. Vi vidste, vi havde vore Slæder staaende et Sted i Nærheden af den; men helt sikre paa Stedet var vi ikke, for det havde ikke faldt os ind at tage nogen Peiling af Kjælkerne.

Det allerværste var dog, at mine Hunde var neddrevet. Af de fire saa vi lidt af Ryggen, men af „Lasse“ saa jeg absolut intet. Endelig fandt Styrmanden ham liggende med en otte ti Tommer Sne paa Ryggen. Den laa præcis, hvor den havde lagt sig om Kvelden, tæt sammenrullet, som Hunde pleier i Stygveir.

Den var død.

Jeg kan den Dag idag ikke skjønne, hvad der gik af Hunden, at den gav sig til at krepere med et saa tyndt Snelag over sig. Kraftig som „Lasse“ var, skulde det dog ikke været nogen Sag for den at komme sig væk. Det underligste var alligevel, at den ikke havde gjort det mindste Forsøg paa at reise sig fra Stedet, den laa paa.

Med Olsens Hunde var der intet iveien.

Saa var det Kjælkerne, som stod for Tur. Vi fik fat i hver vor Stang og begyndte at sokne. Men sokne gjorde vi baade vel og længe, før vi kom over dem.

Vi fandt dem nu omsider, men saa gjaldt det at faa dem frem, og det var værre; det tog os næsten hele Dagen.

Da vi med meget Mas havde faaet dem løs, drog vi dem op paa en liden Haug for at være sikre paa, at de ikke skulde drive ned igjen, og bandt Hundene i Læ af dem.

Den Dag huserte ikke Uveiret saa voldsomt som de foregaaende; men at komme nogen Vei var der ikke Tale om.

Værst var det for Olsen, som hverken Dag eller Nat fik Ro for de ulidelige Smerter. Han vidste næsten ikke, hvor han skulde gjøre af sig. Mesteparten af Tiden stod han paa Knæ med Hodet nede paa Soveposen. Men han holdt sig haard; ikke en klagende Lyd kom over hans Læber.

Ud paa Natten løiede Vinden af, og over Midnat gav den sig næsten.

Ved Firetiden tørnede Raanes og jeg ud, lagede Frokost, gik i Gang med at lægge Drag under Kjælkemeierne og gjøre os klar til at kjøre. Jeg bestemte, at Styrmanden skulde følge med over Eidet, og at vi skulde reise med næsten tomme Slæder.

Mens vi holdt paa med dette, lagde vi Merke til, at Isen var brudt op ude paa Bugten, saa det aabne Vand strakte sig fra Sundet og langt nordover, efter Himmelen at dømme helt nordenom Øerne.

Da alt var klart til Afmarsch, iførte vi Olsen fuld Ulveskindshabit. I disse Uveirsdage havde vi nemlig havt rigelig Anledning til at tørke og stelle vort Skindtøi, og den Anledning havde vi benyttet i fuldt Maal.

Det var sandelig ikke greit at være Olsen den Dag heller. Skulde han sidde paa Læsset, gjorde det ondt i Armen, hver Gang Slæden stupte mod de bratte Skavler. Skulde han gaa, smertede Armen for hvert Skridt, han tog. Han prøvede begge Metoder og valgte at sidde paa. Pinen var omtrent den samme; men han kom fortere frem paa den Maade.

Lidt over Middag var vi ombord.

Jeg havde været noksaa illsvien for Baumann, som ogsaa havde faaet noget af Uveiret paa Farten over Eidet. Han var imidlertid kommet vel og vakkert over samme Dag han reiste. Det heldige var, at han var ude saa tidlig om Morgenen, at han havde kommet sig over Vandskillet og faaet fat i Gaasedalen, før Uveiret brød rigtig løs, og der havde han rake Veien at holde sig til.

Han ærgrede sig nok ikke længer over Kaffen, som havde holdt ham vaagen om Natten.

Saasnart vi kom ombord, satte jeg Simmons i Gang med at finde frem endel af Doktorens Bøger for at se, hvordan man burde behandle Olsens Arm; vi maatte jo se til at faa den i Led igjen. Vi fandt nogle illustrerte Anvisninger paa forskjellige Maader og bestemte os efter nogen Overlægning for den Metode, som forekom os simplest og mest ligetil.

Sagen vilde ikke paa nogen Maade været saa vanskelig, hvis vi havde turdet kloroformere Olsen; men det havde vi ingensomhelst Lyst til at indlade os paa. Hvad skulde vi saa finde paa? Flere Dage var jo gaaet hen, saa Armen var baade hoven og styg, og uøvet som vi var, vilde vi vel komme til at pine Patienten forfærdelig, før vi fik Armen i Led igjen.

Jeg valgte da den Udvei at give Manden — en ordentlig Rus. *Dens* Virkninger var mere overskuelige.

Først prøvede vi med Nafta; men det gik ikke. Han syntes, det smagte saa vondt, at jeg ikke kunde bekvemme mig til at true mere i ham. Nei, da havde vi andre Sager, som smagte adskillig bedre.

Jeg gik i Kompani med Brændevinsdjævelen, lod hente en Flaske rigtig fin Kognak og gav mig til at skjænke Dram efter Dram. Men det vilde være for meget forlangt, at

Olsen skulde drikke sig en Perial paa tørre Drammer mutters alene uden at have nogen at underholde sig med.

Saa satte jeg mig da til at prate med ham om løst og fast. Selv var han jo overmaade optaget af Armen; men fra den gled vi ind paa Turen i Almindelighed. Saa kom vi over til Jagt, og efter utallige Afstikkere havnede vi endelig i Lofoten. Som Nordlænding interesserte han sig svært for Fisket, havde vist selv ogsaa været med.

Paa den Maade kom han lidt efter lidt i et briljant Humør, blev livligere og livligere for hver Dram, og Fosheim og Simmons, som var udseet til at foretage Ledsætningen, sad og ventede paa det Øieblik, da han skulde blive tilstrækkelig overseilet. De fulgte i stor Spænding de forskjellige „Stadier“ under Rusen, mens jeg passiarte af alle Kræfter for at faa ham til at drikke tættere og derved fremskynde Krisen i dette tragikomiske Skuespil.

Det varede heller ikke saa længe, før Olsen selv lod til at more sig ganske kostelig over hele denne Tilstelning; han syntes, det var noget af det muntreste, han i sine Dage havde været med paa!

Da han havde sat tillivs saadan henimod en halv Flaske Kognak, fandt vi, han burde være moden til at tages. Vi placerte ham paa en Kiste, og Ledtrækkerne begyndte at arbeide. Men nei — det gik ikke.

Halvt sanseløs, som Olsen var, tog han det hele med Ro og fandt sig føielig i, at Fosheim og jeg begyndte at experimentere med ham efterpaa.

Til vor Overraskelse lyktes allerede vort første Forsøg.

At det var med usigelig Glæde, vi hørte Smeldet, idet Armen glap ind i Ledskaalen, vil en let kunne skjønne.

Og Olsen selv?

Trods alt havde han ikke været værst betaget, mens vi drev paa med ham som skarpest. Det var vel Smerten og Spændingen, som holdt ham i Vigør. Men i samme Øie-

blik Armen smaldt i Led, var det, som Rusen blev kastet over ham; han blev pærefuld.

I en Fart blev han baaret ind i sin Lugar, lagt i Køien og en Mand sat som Vagt inde hos ham. Vi tænkte os Muligheden af, at han kunde blive vidtløftig af sig, for som tidligere bemerket var han jo ikke *ganske* ædru. Fosheim tog første Tørn.

STUBSA. OBERSTEN.
SVARTE NERGAARD.
FRA BAYS KOBBEL.

Men Olsen var pen Gut hele Natten, og næste Morgen var han rigtig kjæk igjen. Vi lagde en Bandage over den syge Arm, saa det var umuligt for ham at røre paa Leddet; slig skulde han gaa i en to tre Uger.

Det var rent rørende at se, hvor lykkelig Olsen var, som han gik der med Armen i Bind efter vellykket Kur. Han havde ikke havt mindste Haab om at blive bra, og

under sine ulidelige Smerter havde han malet Fremtiden sort i sort for sig.

Var Olsen glad, saa var vi Kvaksalvere ikke mindre glade og stolte. Vi havde jo opfundet en splinter ny arktisk Kirurgi med selveste Brændevinsdjævelen som Assistent. Men det er jo altid saa: det geniale er simpelt, og ondt skal ondt fordrive.

Den 23de Oktober, Dagen efterat vi var kommet ombord, reiste Baumann og Raanes atter opover til Depotet ved Nordstrand.

FORAN POLARNATTEN

I Proviantrummene agter havde vi endel Proviantsorter, som vi omtrent daglig var nødt til at bruge. Men hver Gang Lugen aabnedes i den kolde Aarstid, dannede der sig Is baade i Rummene og paa Proviantbokserne, saa vi hver Vaar havde et svært Arbeide med at skrabe den væk. For saa at slippe at aabne Lugen mere end høist nødvendigt tog vi hver Høst ud fra disse Rum saa meget af de forskjellige Sorter, som vi antog fornødent for Vinteren, og anbragte det i Skabene oppe paa Mellemdækket.

Med dette Arbeide var Hassel og Stolz beskjæftiget netop i disse Dage.

Det var forresten ikke bare for at undgaa Overisning, vi gjorde dette, men ogsaa for at have Provianten lettere for Haanden, om vi pludselig skulde blive hjemsøgt af Ildebrand. Af samme Grund brugte vi hver Høst at placere endel Proviant paa lettere tilgjængelige Steder end Storrummet.

Vi havde det samme urolige Veir som før, og det saa ikke ud til, at Isachsen og Schei skulde gjøre nogen videre indbringende Jagt ude i Fjordmundingen. Det eneste skikkelige Veir havde vi den Dag, Styrmanden og jeg kom ombord med Olsen, og første Del af næste. Men allerede udpaa

Eftermiddagen 23de Oktober var det samme Leksen op igjen. Det blaaste fra alle mulige Kanter; den ene Storm løste den anden af, og Luften var saa tyk, at man knapt kunde se en Haand foran sig.

Jeg ærgrede mig som en Hund over, at vi ikke kunde faa bedre Veir. Det havde været min Mening at tage nordover igjen, saasnart vi havde bragt Olsen ombord, for allerede ihøst at aflægge et Besøg i de store Fjorde; det vilde jo have noksaa meget at sige for vort Arbeide til Vaaren, om vi kunde orientere os der nord allerede nu. Men Veiret satte en Pind for alle slige Planer. Forresten havde vi vel heller ikke mødt andet end bare blaae Havet over Norskebugten. Den lille Isstrimmel, vi saa langs Landet paa Veien fra Nordstrand, var selvfølgelig for længe siden sopt væk.

Smedene, Nødtvedt og Peder, havde været sterkt optaget med at lage gode Staalstænger til Beslag under Kjælkerne. Derefter tog Peder fat paa at gjænge op Skruer og Møtriker, og da han saa havde gjort et tilstrækkeligt Antal Skruer, gik han sammen med Stolz og Hassel i Gang med at bygge Hundehuse. Bay, som havde havt travelt med at præparere Okseskindene, opsatte dette Arbeide og sluttede sig til Bygmestrene, for senere igjen at tage Skindene under Behandling, men da med Assistance baade af Styrmanden, Peder, Hassel og Stolz. Fosheim og Nødtvedt gav sig til at lægge Beslag under Kjælkerne, deriblandt under en ny Kjælke, som Fosheim havde arbeidet. Da han ogsaa havde repareret vor gamle „Vasslæde“, fik vi nu to staalbeslaaede Kjælker, som kunde bruges til Kjødtransporten over Eidet. Til de øvrige Kjælker, som skulde benyttes ved denne Anledning, lavede han Trædrag. Senere arbeidede han endda to Transportslæder efter samme Princip.

Den 27de Oktober havde vi nogenlunde rimeligt Veir, ialfald saapas, at vi saa Solen i Middagstiden; men det var bare saavidt den gik klar af „Middagskollen“. Om vi fik

Klarveir Dagen efter, kunde Solen neppe greie at komme over Kollen. Forresten var det aldeles utænkeligt, at vi skulde faa to Godveirsdage paa Rad, saa grættent og utækkeligt som Veiret havde vist sig hele Høsten udover. Derfor bød vi ligesaa godt Farvel med den allerede den 27de.

Den 28de kom Isachsen og Schei ombord. De havde havt sin Leir ved østre Kap og havde tidlig og sent været paa Farten for at speide efter Vildt. Men det uafladelige Ruskveir havde ødelagt alle mulige Forhaabninger om Jagtudbytte. De havde ikke skudt et eneste Dyr, og alt det, de havde keget og stirret, havde de alligevel ikke været istand til at opdage mere end én — siger og skriver én — Ræv, siden de forlod „Fram“. Det var det eneste levende Væsen, de havde seet paa hele Færden, naar de da undtog sig selv og Hundene.

Da de kom udover til Jones Sound, laa Havet isfrit foran dem, saalangt syd og vest, som de kunde øine. Men saa begyndte de sydlige Storme, og da kom der drivende endel Is nordover, saa der blev liggende en Strimmel langs Landet, saa langt, som de kunde se i vestlig Retning. Isbeltet var dog ikke bredere, end at de kunde se det aabne Vand paa Sydsiden.

Naar Veiret var nogenlunde skikkeligt, havde de foretaget Kjøreture. Saaledes havde Schei aflagt Besøg baade paa Ytre Eide og paa Hvalrosfjorden.

For at bøde paa den skrale Jagtlykke ved østre Kap havde de nu Lyst til at gjøre en Tur nordover og opholde sig nogle Dage i den nordlige Del af Hell Gate. Deroppe maatte de da vel sagtens kunne faa Tag i en Bjørn, om ikke andet.

Jeg havde ikke noget at indvende mod, at de gjorde en saadan Udflugt, skjønt jeg ikke nærede stort Haab om et heldigt Udfald, da Veiret vel vilde fortsætte lige leit og slemt, som det havde været. Men det kunde jo være et Forsøg værdt.

Dagen efter sin Hjemkomst begyndte de derfor at ruste sig igjen, og med Proviant for fjorten Dage reiste de afsted den derpaa følgende Dag, Tirsdag den 30te Oktober.

Vi havde nogenlunde løi Bris om Morgenen; men ikke saa snart var de to draget i Vei, før det atter tog til at blaase op, saa vi udover Dagen fik et alt andet end hyggeligt Veir.

Til en Forandring klarnede det op den 31te Oktober; Dagen blev anvendt til Iskjøring til Hundehusene, og Arbeidet skjød rigtig rask Fart.

URO UNDER HVILEN.

Saa sterkt optaget som alle Mand var, troede jeg, Dagen skulde glide over i al Stilhed, uden at nogen erindrede min Fødselsdag. Men nei, deri tog jeg feil; der var sandelig nok af dem, som huskede Dagen, og der blev festet som sedvanligt paa slige Dage. Kvelden forløb rigtig hyggelig, og vi skiltes ikke, før Klokken var godt og vel 12.

Jeg var blevet i høi Grad begavet med Presenter. Blandt andet fik jeg Hammer og Krumpasser, begge Dele hjemmelavet i „Fram"s Smie. Den vegtigste Gave kom dog fra

Fosheim, som berigede mig med — en hel Dunk Tobak! Saa forsynlig havde den Mand været, da han reiste ud, at han af sine rige Lagre kunde afse en hel Dunk af en saa dyrebar Vare.

Den 1ste November begyndte Peder sine Ismaalinger for denne Vinter. Han drev dem paa samme Maade som tidligere, maalte Isen paa forskjellige Steder og med regelmæssige Mellemrum, enkelte Steder hver tiende eller fjortende Dag, andre Steder hver Maaned.

Den 4de November havde vi tre Hundehuse færdige, og Tømmermændene lagede sig istand til at bygge Hus for Fosheims Kobbel. Han havde nemlig været til det yderste optaget med andre Gjøremaal og ikke havt Stunder til at tænke paa Hundene.

Mandag 5te November begyndte Peder, Hassel, Stolz og Bay at gjøre sig klar til en Reise til Nordstrand for at hente Kjød, mens jeg tog mig en Tur op gjennem Dalen for at undersøge Føret og finde den bedste Vei for dem.

Tirsdag 6te spiste vi Frokost Kl. 7, og Karavanen drog afgaarde lidt før 8; jeg fulgte dem et Stykke opover som Veiviser, og det gik flot nordigjennem Dalen.

Ved Firetiden næste Eftermiddag vendte de tilbage i Følge med Baumann.

Fra Depotet havde Baumann og Peder kjørt hver fem halve Dyr, Bay, Stolz og Hassel hver fire, i alt 22 halve Dyr. Men oppe ved Vandskillet havde de tre sidste kjørt sig fast i nogle Grushauge og Stenrabber og blev nødsaget til at lægge igjen en Del af Læssene, henholdsvis to, to og ett halvt Dyr. Følgelig bragte de sytten halve Dyr med sig.

I stiv Kuling af Nord hentede de næste Dag det efterlagte Kjød og førte det velbeholdent ombord.

Fredag 9de November kjørte Bay, Hassel, Stolz og Peder atter opover til Nordstrand og tog med sig Baumanns Kobbel som Løsspand til Styrmanden. Alle fem vendte til-

bage næste Dag med Slumpen af Kjødet og med alt, vi havde efterladt dernord; det eneste, som nu stod igjen der, var en sekstiliters Dunk Parafin.

Efterhvert som Kjødet kom ombord, blev det hængt op i Forsalonen til Optining, derpaa lemmet op og sorteret. Stuerten fik hver Gang til Forvaring og extra Behandling alle Slagsider, Tunger og Bringkoll.

Jeg bestemte mig for at salte ned en Tønde Kjød og tage den med som en Smagebid til Rederiet. Salpeter eiede vi ikke; men det gjorde intet til Sagen, for Schei paatog sig at lave, og ude paa Eftermiddagen blev Kjødet saltet ned efter alle Kunstens Regler med Sukker, Salpeter og mere. Fedt og delikat var det, saa jeg havde Grund til at tro, det skulde blive rigtig bra.

Udpaa Eftermiddagen den 9de kom Schei og Isachsen ombord. De havde lagt Veien om Nordstrand og taget med sig endel Kjød. De bragte den sørgelige Efterretning, at tre af Scheis Hunde, „Messalina“, „Svarten“ og „Tigeren“, havde bukket under for Frost og Uveir.

Nordefter Norskebugten var det ikke andet end bare blaae Havet at se helt fra Sundet til Grahamøen. Heller ikke fra Nordstrand var de istand til at se andet end aabent Vand hele Veien mod Nord. Hvor Isen havde taget sin Kaas, maa Vorherre vide. Olsen og jeg var heldige, den Gang vi lod være at kjøre over Nyisen paa Bugten. Vi var nok ellers blevet temmelig længe borte fra „Fram“ og Vennerne ombord.

Nu holdt Vinteren for Alvor sit Indtog. Nordenvinden feiede atter strid og sterk nedover Dalen og ud gjennem Fjorden. Jo sterkere det blaaste, desto koldere blev det. Til at begynde med fik vi en Kulde af 36 à 37 Grader, senere stadig mellem 40 og 50 Grader. Dag efter Dag blaaste Vinden ubarmhjertig sterk, snart som stiv Kuling, snart som Storm med en Hastighed af 10, optil 16 à 17 Meter i Sekun-

det. Luften var klar; men Fjord og Dal stod ofte i en eneste Røg. Og slig som Skibet laa, med Bredsiden mod Vindretningen, fik vi snart føle, at der kan staa temmelig koldt af saadan Vind. I Krogene paa lo Side af Salonerne dannede der sig baade Rim og Is overalt, hvor en liden Spræk i Væggen slap lidt kold Luft ind.

Her gjaldt det at hytte sig efter bedste Evne.

GAASEFJORDENS FØRSTE SMEDEVERKSTED.

Som sedvanligt ved Vinterens Komme, dækkede vi Skylighterne udvendig med Seildugskapper og Snemure; men paa Indersiden af dem spigrede vi desuden gamle Soveposer, som vi atter af Skjønhedshensyn dækkede med Seildug. Foran alle Døre, som vi ikke brugte til dagligdags, spigrede vi ligeledes gamle Soveposer.

Men vi maatte ikke glemme vore firføddede Venner. Der trængtes ialt henved et halvt Snes Hundehuse, saa vi

PROMENADE OG KURTISE.

maatte drive paa. Og det gjorde vi da ogsaa af alle Kræfter; det gik i en Ruff.

I det hele havde Hundene ikke havt det godt denne Høst. Det uafbrudt stormende Veir havde taget svært paa dem; mange af dem havde ikke stort Kjød paa Benene længer. Derfor begyndte vi ogsaa fra nu af at fore dem kraftigere end før.

Vi talte op vor Beholdning af Hundeproviant og fandt, der endnu var saa meget Brød igjen, at vi havde god Raad til at øge Brødrationerne fra $3^1/_2$ til 5 Kjeks pr. Hund pr. Dag. Da vi ikke længer eiede en Bid ferskt Kjød, tog vi Hul paa vor Beholdning af Fedtegrever og lod Hundene afvekslende faa Kjeks, Fedtegrever og Fisk.

Det varede ikke længe, før vi atter havde den Glæde at se dem trives og tiltage i Vegt.

Saasnart Husene var færdige, traadte det tidligere Vinterreglement paany i Kraft for Hundenes Vedkommende: ude paa Isen hver Formiddag fra Kl. 9 til mellem 12 og 1; Resten af Døgnet inden de fire Vægge.

De levede forresten fredeligere denne Vinter end tidligere; Slagsmaal og Krangel hørte vi yderst sjelden noget til. Opstod der Klammeri mellem dem en enkelt Gang, var det oftest bare lidt Knubs inden Koblet, mens de voldsomme Feider mellem Koblene var ophørt. Formodentlig syntes de, de havde taget saamangt et Basketag og saa godt kjendte til, hvem der brugte at faa Prygl, at det havde tabt Nyhedens Interesse for dem at slaas. Men det kunde jo tænkes, at de vilde tage fat igjen, naar det atter lysnede af Dag.

Ogsaa denne Vinter forelaa der en Række vidtløftige og forskjelligartede Arbeider, som alle maatte udføres, inden Vaarsæsonen tog sin Begyndelse. Der var mere end nok at gjøre, og begge Saloner var optaget med Arbeidsfolk og Redskab, saa man knapt kunde komme frem noget Sted.

Olsen gik i Gang med Reparation af Odometerhjulene, som begge maatte have nyt Træverk, mens Mekanismen og selve Hjulene saa nogenlunde var i Orden. Vi vilde nu ogsaa faa Brug for et tredje Odometer; det maatte han arbeide helt fra nyt af. Blandt mange andre større eller mindre Apparater, som Olsen fik Bestilling paa, kan jeg nævne to Diopterlinealer. Teodoliterne skulde pudses, og det store Universalinstrument, som vi ikke havde brugt siden vort Ophold i Godhavn, maatte ogsaa have sig en Omgang, forat det ikke skulde ruste og irre.

Saa var det Kjælkerne.

Foruden en hel Del Smedarbeide af anden Art — som f. Eks. Indsætning af nye Kaminrør istedenfor de gamle skrøbelige, som vi ansaa for ildsfarlige — fik Nødtvedt i Opdrag at beslaa en god Slump Kjælkemeier. Fosheim fik Ordre paa mangehaande Snedkerarbeider, men blev dog væsentligst beskjæftiget med Slæderne, som alle skulde eftersees og for en større Del repareres. Saaledes var Meierne for tynde i Bøien forud; paa hver eneste Kjælke blev de derfor løsnet og paaforet, hvorefter Nysølvet atter lagdes paa. De Træbuer, vi havde faaet i Kristiania, var for smekre og blev kasseret. De nye Buer gjorde vi af dobbelt og tredobbelt Virke, det ene bøiet udenpaa det andet og det hele klædt med Mærling. Endvidere fik Fosheim Leverancen af nye Meier og Fløitstokke. Ogsaa med nye Teltstænger forsynede han os; de gamle havde vist sig altfor spinkle.

Ingen misundte Fosheim; thi hans Arbeide var det sureste af alt. Han havde jo sit Verksted paa Mellemdækket, og havde Kulden derude de tidligere Vintre været stram, saa var den det endnu værre i Vinter. En Temperatur af ÷ 27° C. hørte ikke til Sjeldenhederne. Prøve det, hvem som vil! Jeg tror ikke, nogen vil finde det videre behageligt Dag efter Dag at staa ved Høvelbænken i nogle og tyve Graders Kulde! Fosheim blev jo efterhaan-

den godt vant til det; han var forresten ikke af dem, som var kjælen heller, og jeg hørte aldrig, at der af den Grund kom et klagende Ord over hans Læber.

Ogsaa Sømmen optog os overmaade meget denne Vinter.

Først og fremst var det Soveposespørgsmaalet, som lagde sterkt Beslag paa os. Alle Poser, som vi havde bragt med hjemmefra, og som vi uafladelig havde havt med paa vore Ture, var udslidt, saa vi maatte have nye over hele Linjen.

Vel indsparer man noget i Vegt ved at bruge Tomandsposer, og man ligger ogsaa en god Del varmere i dem. Men de var alligevel ikke videre populære; de fleste foretrak absolut enkeltmands. Da nu Vegtbesparelsen ikke var saa væsentlig, at den spillede nogen Rolle, og vi havde fuldt op af Materiale, lod jeg hver Mand have frit Valg i saa Henseende, og sammen med Schei — senere ogsaa med Assistance af Styrmanden — gik jeg i Gang med at sy saamange Poser, at vi havde helt Sæt af begge Sorter.

Efter de indvundne Erfaringer bestemte jeg mig til at give de nye Poser en ændret Konstruktion. Vi gjorde dem et Hode kortere, saa de ikke rak længer end til Skuldrene. Men i Laaget snittede vi et Hul til at stikke Hodet igjennem, og Hullet kantede vi med en ca. fire Tommer bred Renskindskrave. Nedover Hodet kunde vi da trække vore Skindluer, og naar det blev sprakende koldt, dække Ansigtet med en Skindlap. Det var klart, at vi paa den Maade vilde undgaa Størsteparten af den brysomme Fugtighed.

Hvad Søm forøvrigt angaar, forestod der en grundig Reparation af Ulveskindsklæderne. Videre fik Hassel og Stolz i Opdrag at berede Hundeskind til at sy Ladder og Handsker af, ligesom de spilede endel Kobbeskind for senere at anvende dem til Bund i Finskoene. Endelig fik Baumann Bestilling paa et Silketelt med tilhørende Indretelt.

Et nyt Fotografiapparat maatte vi ogsaa skaffe os. Vi havde nemlig brugt op en Masse af Pladerne til de almindelige Reiseapparater, mens vi endnu havde Overflod paa Plader af Størrelsen 12×16½. Men det tilsvarende Apparat var saa enormt tungt, at det var noget nær ugjørligt at drage det med sig paa længere Slædeture.

Schei fik da den Opgave at lage et nyt Reiseapparat, og det klarede han fint.

Naar jeg saa nævner, at Tidevandsmaaleren blev sat ned, straks Hundene havde faaet Hus, at Observationerne med den og de andre Apparater gik sin jevne, rolige Gang, og at Baumann ligesom en af de tidligere Vintre holdt et godt besøgt Aftenkursus i Navigation, vil man have faaet et Totalindtryk af vort ordinære Arbeide ombord paa „Fram“ udover Vinteren.

Og dog var det intet af dette, der satte sit Særpræg paa første Del af denne Vinter. Det var, som vi snart skal høre, noget ganske andet.

ULVEVINTER

Den 22de November var Fosheims Fødselsdag og saaledes en Merkedag i hans Liv; men at den ogsaa skulde blive en Merkedag for os alle ombord paa „Fram“, kom os temmelig uventet.

Dagen feiredes paa vanlig Vis. Vi holdt til i Forsalonen udover Kvelden og turede til lidt over Kl. 11. Taler holdtes, vi drak Toddy, spilte Kort og morede os med mangt og meget.

Bay havde Meteorologvagt den Nat.

En halv Times Tid efterat alle var gaaet tilkøis, begav det sig, at Bay gik op for at tage Midnatsobservationerne. Men han kom farende ned lidt fortere, end han havde gaaet op. Han ropte, at der var to Ulve lige inde ved Skibssiden, greb sin berømte Buchsflinte og styrtede paa Dør med samme Fart. Omtrent samtidig løb ogsaa Baumann op, men uden Børse.

Saa faldt der et Skud.

Jeg skyndte mig op og kunde saavidt skimte Baumann og Bay ude paa Isen. De stod lige ved Siden af et Dyr, som lod til at være saa dødt, som det efter menneskelige Begreber kunde blive. Men det var ikke nok for Bay; han skjød baade ett og to Skud, før han gav sig.

Jeg syntes, denne Situation trængte en smule Belysning og sprang saa ned paa Mellemdækket efter en Lygte.

Da jeg atter var oppe, kom de to trækkende med Byttet op efter Ladderen.

Jeg blev ikke lidet forbauset, da jeg saa det Dyr, de kom bærende paa. Det saa livagtig ud, som det var „Storlurven“ — en af Stolz's prægtigste Hunde — der havde

PARTI AF FRAMS FJORD.

maattet „bide i Græsset“ for Bays Jagtiver. Men nei, jeg tog heldigvis feil; den var egte nok, den Ulv, de kom bærende med, selv om det bare var et Ungdyr.

Ulvene havde gjestet Søppelhaugen, men blev skræmt ved, at Bay kom op, trak sig saa forover, og idet de var tvers af Ladderen, peiste Bay paa dem, saa den ene straks fik sin Bekomst.

At vi fik Ulvebesøg var i og for sig ikke saa rart, vi havde seet Spor flere Gange i Løbet af Høsten; Schei havde jo endog seet fem Stykker paa én Gang.

Nei, det merkelige ved denne Jagt var, at Bay i det hele taget traf. Det var jo Rifle, han brugte, og det var meget mørkt. Selv blev han formodentlig lige forundret over, at Ulven tumlede omkuld; ellers havde han vel ikke

LINDSTRØM.

JULETRÆET ER LAVET.

ødelagt Kraniet ved unødvendige Skud. Jeg skal vædde ti mod én paa, at under almindelige Omstændigheder vilde den godeste Bay saa gladelig have skudt Bom, og jeg har en sterk Mistanke om, at Begeistringen efter Geburtsdags-gildet havde sin Del i hans natlige Jagtheld.

Med ett Slag var „Fram“s rolige Fysiognomi forandret. Der skulde ikke mere til, før Spekulationsfeberen blussede op igjen. Nattevagterne kom pludselig høit i Kurs, og Kjøb og Salg dreves med megen Iver.

De, som havde spekuleret i første Nattevagt, blev dog eftertrykkelig skuffet. Og første Nats Skuffelse efterfulgtes af flere. Vistnok baade saaes og hørtes Røverne snart af den ene, snart af den anden, og mangen ærlig Patron gik i Heisen for disse Ulvesyners Skyld; men lige magert var Resultatet. Bay blev fremdeles alene om Ulven, og du kan tro, han var Kar! Han var snart ikke til at staa i Baas med længer!

Ulvene selv forstod snart, at det var en ufarlig Fornøielse at færdes mellem Skuddene fra „Fram“. Naar der lød et Skud, skvat de vel et Stykke bort fra Skibet, men kom snart luskende igjen, som om de aldrig var skræmt.

Vi kunde høre dem labbe omkring os, uden at vi saa dem, og sommetider hylte de rent ustyggelig.

Imidlertid havde Bay og jeg flaaet og skeletteret den skudte Ulv og saltet ned baade Skind og Ben. Kjødet gav vi Hundene; men de var for store paa det, de vilde ikke spise Kjødet af sin hedenske Fætter. Rævekjød lod til at smage dem fortræffelig, og en og anden pervers Fyr fandt ogsaa Behag i at fortære sine egne Kamerater. Men Ulvekjød? Nei, ellers mange Tak!

Efterhvert som Nætterne gik, og Ulvejagten blev mere og mere problematisk, blev Riften efter Nattevagterne stadig mindre, og da saa Ulven var rent borte en Uges Tid, sank de saa voldsomt i Kurs, at de blev absolut usælgelige. Ja om nogen var generøs nok til at ville forære bort en af dem, tror jeg ikke, han fik nogen til at modtage den.

Thi den egentlige Ulveperiode indtraadte først senere. Da Maanen begyndte at skinne, fik baade den ene og den anden Øie paa Udyrene.

En af de mest begunstigede i saa Henseende var visselig Isachsen; han fik nok Anledning til at fyre en fem seks Gange. Baumann var heller ikke ueffen.

Bæsterne var gjerne to tre i Følge; men naar vi kom op paa Dækket, saa vi dem langt ude paa Isen, eller de sad oppe i Uren nær Skibet og tudede og bar sig, mens Bikjerne svarede i samme Toneart inde fra Husene eller oppe fra Dækket. Det er paafaldende, hvor de hyler ligt.

En af de første Dage af December, da Nødtvedt ved Nitiden en Kveld kom op, fik han se tre Ulve, som stod og gnog Levninger borte ved Søppelhaugen.

Han sprang øieblikkelig ned efter Gevær. Straks skjønte flere, hvad det gjaldt, og fulgte med op; men Ulvene havde allerede taget Flugten, og i det halvklare Maaneskin saa de dem henved et Par hundrede Meter ude paa Isen. Selvfølgelig knaldede der nogle Bommer bortover Fjorden.

Senere paa Kvelden gik Isachsen og Nødtvedt ud for at lede efter dem. En af dem saa de ogsaa; men Rifleskydning og Vinternætter harmonerer jo ikke saa extra godt, og det var ikke muligt at komme den paa rimeligt Skudhold. Den sørgede altid for at holde sig paa Afstand. Men det var tydeligt, at Karen var nysgjerrig efter at se, hvad Slags Skabninger det var, som lunkede slig omkring efter den paa Nattens Tider.

Hvorlænge Isvandringen vilde have staaet paa, er ikke godt at vide. Men det hørtes ud til, at dens Kamerater oppe i Dalen blev utaalmodige, for de tog paa at hyle og tude. Da strøg den opover til dem og forsvandt for den Nat.

Efter dette steg Nattevagterne atter sterkt i Kurs.

Men Skydning duede nok ikke. Der var ingen Fødselsdag ivente nu, og Bay fandt det ikke værdt at prøve sin Lykke oftere; han kjendte sig selv bedre end som saa. Nei, Sagen maatte gribes anderledes an, skulde vi faa Tag i nogen af Knegtene, og vi begyndte at pønse paa andre Fangstmetoder.

Inde ved Søppelhaugen, som var deres Paradis, forsøgte vi med Snarer. I dem vilde de ikke gaa. Saa satte Styrmanden, Peder og jeg en Vippesnare ude paa Odden. I Maaneskin lignede den en Galge, og deraf fik Odden Navnet „Galgeodden“. Men Ulven er en forsigtig General. Han gik rundt omkring Snaren og studerte vist Apparatet ligesaa dybsindig som vi, men holdt sig klogelig paa ærbødig Afstand.

Nei, Snarer duede heller ikke. Fælder vilde være mere probate; men det kneb stygt om Materiale til dem. Træverk havde vi ikke Raad til at ofre. Saa slemme som slige Krabater er til at grave sig ud, nyttede det ikke at holde dem længere Tid i Fælder af Is, og Sten var det ikke muligt at faa fat i.

Men saa fik Olsen og Fosheim overladt to af de store Fedtegrevekasser. Dem satte de sammen, beslog dem indvendig med Blik og forsynede dem med en Falddør, som blev tungt belæsset med Bly. Denne Fælde stillede de op ude ved en stor Sandør paa Østsiden af Fjorden.

Stolz og Hassel tog Patent paa en splinter ny Metode. De prøvede paa at — *fiske* Ulve!

Om Eftermiddagen, efterat alle Hundene var stængt inde, lagde de ud ved Søppelhaugen et Aate, bestaaende af en Bit Spæk og en diger Kveiteangel, som ved en lang Line var fæstet til — Kolben i Skibsklokken! Opfindernes Tanke var altsaa, at Ulven selv skulde signalisere, naar han sad fast. Et Par Gange hændte det vist ogsaa, at Ulven tog fat i Aatet. Men Skrubben skal jo aldrig sluge Byttet paa Stedet; den skal altid transportere det et Stykke væk, før den giver sig til at gnage paa det. Og naar Linen strammedes, og hele Alarmapparatet var i fuld Gang, blev Graabenen saa ræd, at han smurte Haser. Naar saa Jægerne forventningsfulde kom styrtende op paa Dækket, fik de i heldigste Fald se ham i fuldt Sprang indover Isen. Forresten var Vargene saa skye, at det næsten ikke var Raad at sætte Foden paa Dæk, før de rømte.

Men den levede ikke videre længe denne Ulvefiske-indretning.

Ombord paa „Fram“ opholdt der sig nemlig ikke bare tobenede Væsener; hele Hvalpeflokken havde sin Tumleplads paa Dækket. Dels var de for smaa til at slippes ud paa Isen paa egen Haand, dels turde vi ikke gjøre det af Hensyn til Ulvene.

Men saa en vakker Dag, mens disse Krabater drev Legen oppe paa Dækket, snuste omkring og stak sine Næser i alle Ting, opdagede de pludselig, at Klokken gav Lyd, bare de trak i Snoren. Og da var hundrede og et ude. Siden fik ikke Fiskerne Fred hverken Dag eller Nat, slig Moro var det at hale og drage i den Linen!

Om Natten, naar Klokken begyndte at kime som værst, og en halvvaagen Ulvefisker kom styrtende op paa Dækket med en Fart, som om Landet var løst, saa kunde han se en liden Hvalpeknegt sidde i al Ro og Mag og veive frem og tilbage med Hodet, mens den nidnappede i Klokkesnoren. Det var et opbyggeligt Syn for en varmblodig Sportsmand! Det nyttede ikke stort, at vi løftede den op fra Dækket heller; de saa sit Snit til at faa Tag i den igjen.

Da Olsen den 6te December skulde efterse Fælden, opdagede han, at Spækbiterne, som var strødd omkring paa Isen, var sporløst forsvundne. Da han kom til selve Fælden, fandt han Døren smekket i. Aha! Her var Ulv, tænkte han; det var alligevel ikke saa daarligt Paafund dette med Fælden! Han løb fluks ombord og varslede Fosheim.

De strøg øieblikkelig afsted og tog Kjælke med for at føre Fælden ombord. Men de blev en Smule længer i Ansigtet end vanligt, da de forstod, at det var Ulven, som havde spillet dem et Puds og ikke omvendt.

Først havde den sat tillivs, hvad der fandtes som Lokke-mad ude paa Isen. Derpaa havde den givet sig til at rumstere inde i Fælden og spist op Rub og Stub af Agnet. For

saa rigtig at drive Gjøn med Opfinderne havde den tygget i sig Tauget, som førte til Stillepinden, og efter saaledes at have forsynet sig med alt, hvad Huset formaaede, og mere til, havde den i Ro og Mag løftet Døren op og endog været saa udsøgt høflig at lukke efter sig!

Det var et stridt Stykke for Olsen og Fosheim; men de tog Lærdom af det passerte og gik ufortrødent i Gang med at nyttiggjøre sine Erfaringer. De forsynte Døren med en Jernbolt og en Fjær, som trykkede Bolten ind, naar Døren faldt ned.

Næste Nat var Ulven paafærde igjen. Biterne omkring Fælden var snart expederet. Dernæst kom Turen til de Biter, som laa strødd omkring inde i Fælden; men den undgik omhyggelig at røre ved selve Agnet!

Af let forklarlige Grunde skulde det holdes hemmeligt, at Ulven havde været der den Nat igjen; det blev ikke fortalt til andre end mig, og jeg skal nok ikke forsnakke mig.

Heller ikke Fangstapparatet paa Galgeodden havde Lykken med sig. Vi forandrede det derfor til en Isfælde med Faldlem for; men Ulven bed ikke bedre for det.

Nat til Lørdag 8de December laa Fosheim og jeg i et Tremandstelt oppe ved Smien for at prøve de nye Soveposer.

Ingen af os var om Morgenen med paa at se til Fælderne; Olsen labbede alene bortover til sin og Fosheims. Men denne Gang var han sikker i sin Sag, da han kom farende med Aanden ud af Halsen og fortalte, der var Ulv i Fælden.

Fælden blev taget ombord og undersøgt; jo ganske rigtigt, der var Ulv i den.

Der blev vel en Opstandelse. Alle Mand agterud gik straks i Vei med at lave et Ulvebur af Planker, som de beslog med Blik, forat Karen ikke skulde gnave sig ud.

Vi havde haabet at faa det færdigt i Løbet af Lørdagen; men det gik ikke; den fik finde sig i at holde til i Fælden

til Mandag. Den havde Rum nok til at motionere derinde i de to Kasser. Men den laa ganske urørlig; den var vist saa ræd, at den ikke turde rikke paa sig, og Maden, som vi kastede ind til den, ænsede den i Førstningen aldeles ikke.

Søndag gik Fosheim, Styrmanden og nogle andre op for rigtig at tage Fangen i Øiesyn. De gløttede paa Døren saa meget, som de turde, og tittede ind; men hvem beskriver deres Forbauselse, da de saa, at Ulven — var blevet til to! Hvorledes det var gaaet for sig, lader sig neppe afgjøre; men Faktum er, at der fandtes to voksne Ulve i Fælden.

Vi forede dem med Kjød og Fisk; men de rørte sig ikke af Flekken hele Dagen. Først om Natten hørte vi, de tog til at trave rundt deroppe og begyndte at gnage paa det frosne Kjød. Rigtig fine Venner var de vist ikke; de knurrede ialfald til hverandre, og det pleier jo ikke netop at være Tegn paa Venskab.

Mandag flyttedes de over i Buret, som blev sat paa et lunt Sted oppe paa Dækket.

Den ene af dem havde Blodpletter paa Ryggen og saa ud til at have et Saar i Forkanten af den ene Bog. Hvad det kom af, kunde vi ikke blive klog paa; urimeligt var det ikke, at det var Saar efter Streifskud eller Rift efter Oksehorn. Saaret lod imidlertid ikke til at genere, for den var den kvikkeste af de to.

Med Hensyn til Kjønnet opstod der nu Gisninger i lange Baner. Tager jeg ikke feil, blev Sagen endog gjort til Gjenstand for Væddemaal. Men der gik baade Maaned og Aar hen, før vi blev rigtig sikre i vor Sag. De fleste heldte til den Anskuelse, at de var Par, og det viste sig da tilsidst ogsaa at være det rigtige.

Dermed var „Ulveperioden“ afsluttet.

JUL OG NYTAAR. EN FRÆK RÆV

Julen nærmede sig, og Stuerten begyndte at faa det travelt igjen; som Regel blev det langt paa Nat, før han kunde unde sig nogle Timers Hvil. Ikke for det, han havde saamænd havt nok at gjøre før ogsaa med „Kjøtsjau“ og lignende. Han havde sikkert saltet ned mindst et Par Tønder delikat Rullepølse, Bringkoll og andre lækre Sager, som ved Siden af Skinken skulde serveres opskaaret paa Frokostbordet.

Men nu blev det værre, tror jeg, end det nogensinde havde været. Han var sengeliggende forrige Jul, og denne Gang vilde han tage sit Mon igjen for Alvor; han troede jo som vi andre, at vi kunde seile hjem til Høsten, og at altsaa denne Jul skulde blive vor sidste deroppe. Foruden al Bakkelsen, som skulde gaa af Stabelen, agtede han ogsaa at faa istand et Juletræ. Vi havde nemlig med os en Masse Juletræpynt, hvoraf vi endda ikke havde brugt noget videre, og Stuerten kunde umulig bringe det over sit Hjerte at tage noget med hjem igjen. Hans Princip var, at det, som var brygget til Jul, skulde gaa med til Jul.

Man skulde ikke tro, at det at lave istand et Juletræ egentlig er nogen Mørkets Handling; men Forberedelserne til Julen synes ofte at trives bedst i Nattens dunkle Timer. Den Erfaring gjorde vi ogsaa paa Kong Oscars Land.

Det var rent rørende at se, hvor mandig Stuerten stred Nat efter Nat for at bevare sin søde Hemmelighed. Men det gik selvfølgelig ikke; dertil var man altfor nysgjerrig efter at faa Greie paa, hvad det var han strævede med.

Der holdtes Storvask agterud og i alle Lugarer. Ogsaa i Forsalonen vilde den tjenstivrige Stuert absolut skrubbe og skure; men jeg fandt, det bare var at ødsle med Sæbe og Vand.

FRA SØPPELHAUGEN.

Derimod ansaa jeg det mere nødvendigt, at Schei, Baumann, Bay og jeg efter vel besørget Lampepuds tog for os Messingen omkring Ovn og Ovnsrør; thi den var neppe rørt paa hele Turen. Der fik vi svært til Stræv; men saa havde vi ogsaa den Glæde at se den skinne omkap med Bays Ansigt, da Jobben var over.

Som vanligt blev Salonerne dekoreret med Flag og Vimpler, for Forsalonens Vedkommende saaledes, at Flagene

nøie dækkede de Steder, hvor Væggene var værst. Det var jo en kjærlig Tanke.

Julen forløb hyggelig og fredelig, normalt i de fleste Henseender. Som sedvanligt i Julen ytrede vore Maver socialistiske Tendenser og krævede normal Arbeidsdag; da dette Krav ikke blev efterkommet, gjorde de Streik og tog sig Juleferier ligesom vi. Den eneste Extratilstelning denne Gang besørgede Olsen og Nødtvedt, som fabrikerte nysølvs Drammeglas og fortinnede Kobberteskeer til Toddyen.

Det var hyggeligt at have „Fram"s solide Ekeplanker mellem os og Vinteren derude; for det var et Juleveir, som gjorde rent Bord! Nordenstorm med en Fart af 12 à 14 indtil 18 Meter i Sekundet og tvers paa Livet, mens Kviksølvet sagde pas og overlod til mindre kuldskjære Substanser at vise under 40 ned til 50° C.

Naar Veiret var saavidt skikkeligt, at vi kunde stikke Næsen udenfor Døren, gjorde vi forskjellige smaa Ture omkring Skibet. Styrmanden og jeg spaserte saaledes et Stykke op gjennem Gaasedalen for at se efter Spor af Storvildt. Men oppe paa Sletterne, hvor der fandtes Vegetation, laa der et jevnt Snelag, ganske tyndt vistnok, men saa haardføget som Is. Om der havde gaaet aldrig saa mange Okser, vilde vi neppe have seet Spor. Forresten, saa mørkt som det var, kunde vi knapt have opdaget Dyrene selv, om de gik i nogen Afstand fra os. Ved samme Leilighed rensede vi vore Fælder, som var føget fulde af Sne. I den ene af dem havde en Ræv aflagt Julevisit. Den havde gravet sig ind gjennem Sneskavlen helt til Agnet og sat dette tillivs. God og mæt var den saa gaaet ud igjen, idet Sneen hindrede Døren fra at falde i. Det lod sandelig ikke til, at Polarræven gav sin Fætter Rødræven noget efter i fin Tæft og udsøgt Høflighed.

Ogsaa Fosheim og Olsen rensede sine Fælder uden at se Spor efter Ulv. Derimod fandt de Tiden inde til at sætte

op sine Rævefælder, og det varede ikke længe, før de kneb Mikkel, tog ham med sig ombord og slap ham ind i Ulveburet.

„Naa," tænkte jeg, „da er der vel ikke mange hele Biter igjen af Karen." Og saa gik jeg op for at tage Del i Rævens Ligfærd.

Ikke lidet forundret blev jeg, da jeg saa Ræven vimse omkring inde i Buret med en Mine saa freidig og fræk, som om den var født til Herre i Huset. Ulvene oversaa han rent, lod simpelthen, som om de ikke existerte, og hændte det en enkelt Gang, at de stak Snuden saadan lidt venskabelig advarende henimod Mikkel Næsvis, generte han sig aldeles ikke for at glefse til, saa de skyndsomt trak sig tilbage. Fik den Lyst til at lægge sig et Sted, hvor en af Ulvene laa, gik den ret og slet hen og lagde sig oppe paa Ryggen af Vedkommende, og denne fandt sig taalmodig i Rævens Storsnudethed.

Men saa var det nu ogsaa en rent mirakuløs Ræv dette; den blev frækkere og mere uforskammet for hver Dag, som gik. Tilslut blev den saa hidsig, at bare Ulvene saa paa den, rendte den i dem.

Den lærte snart, at det var godt og varmt at ligge oppe paa Ulvepelsen, og det blev efterhaanden dens almindelige Liggeplads. Faldt det saa Ulven ind at reise sig og gaa lidt omkring, maa du ikke tro, Ræven umagede sig langt; den blev ganske rolig liggende deroppe paa Ryggen og lod sig slæbe med.

Eftersom Tiden gik, begyndte jeg at frygte for, at dette vilde tage en Ende med Forfærdelse for Tyrannen, at Ulvene en vakker Dag skulde blive saa irriterte, at de bed sin Plageaand ihjel. Flere Gange saa jeg, at naar Ræven blev dem altfor brysom, aabnede de sit svære Gab over Synderen, men altid saa lemfældig, at han ikke havde det bitterste Mén af det. Og Ræven var saamænd lige kjephøi for det; den lod sig ikke afficere det Gran.

En Stund efterpaa fangede Fosheim og Olsen nok en Ræv, som blev sluppet ind i samme Bur. Men dens Courage stod langt nede paa Minus, og hvem vil klandre den for det, slig som den blev hundset af Gamleræven! For det var en Kar, som ikke taalte nogen Konkurrent; han gav alle Love for det lille Samfund derinde i Buret, men var selv hævet over Loven.

Den 3dje Januar var det atter Havrelefsen og Striskjorten; Virksomheden blev gjenoptaget over hele Linjen.

Efter at have laget diverse Redskaber, som vi trængte for at kunne beslaa Kjælkerne med Nysølv, veg Nødtvedt Pladsen for Fosheim og Peder, der skulde bøie de Meier, som blev paaforet. Da blev der stor Oprigning af Dampkjedel og Damprende med alt Tilbehør. Meierne blev stukket ind i Renden, dampet og bøiet.

Efterpaa blev det at lime og klinke Foringen paa Meierne og endelig at efterse og udbedre de gamle Nysølvbeslag.

Det er af høieste Vigtighed, at Beslaget lægges saa tot ind til Meien som muligt, og jeg skal her meddele den Fremgangsmaade, vi brugte for at opnaa dette.

Vi fæstede begge Ender af Nysølvpladen til Meien efter først at have strakt denne, saa meget vi kunde, forat Nysølvet kunde blive rigtig sterkt strammet, naar Meien atter bøiede sig.

Det hele blev derpaa sat ind i to Bøiler med Skruer oventil og paa Siderne og med krumme Bunde, som svarede til Meiens Underside. Mellem Nysølvet og Bøilens Bund lagde vi en Staalplade, nøiagtig svarende til Meiens Underside, mens vi ovenpaa Meien placerte et Stykke Jern, som beskyttede Træet, naar Skruerne oventil klemte paa. Side-

skruerne virkede paa en Staalskinne, som pressede Nysølvet ind til Siderne af Meien.

Naar saa Skruerne havde øvet tilstrækkeligt Pres, stod det bare igjen med en Hammer at banke Yderkanterne af Beslaget ned til Meiens Overside og fæste det med Spiger.

Olsen havde Odometerhjul og Kogekar at faa istand, til Turene begyndte.

Prøven med Soveposerne faldt ud til afgjort Fordel for den nye Konstruktion. Ialt syede vi tolv Enkeltmandsposer efter den nye Model og syv Tomandsposer, hvoraf fire af ny Façon. Endel af Poserne blev syet af Mudder.

Hvilken Velsignelse der ligger i flittigt Arbeide, fik vi føle i fuldt Maal i Polarnattens Mørke. Vinteren gik som en Røg. Uge efter Uge svandt, næsten før vi sansede det.

Jeg besluttede at kjøre en af Fangstbaadene udover Fjorden og sætte den iland ved det yderste Kap for at kunne begynde Skrabningerne der, straks Isen løsnede. Vi skulde jo have gjort fra os dette, før Vaarturene begyndte. Men skulde Veiret klemme paa i samme Dur, hvori det hele denne Vinter havde holdt det gaaende, blev det nok en kjølig Job at føre Baaden frem.

Omkring 20de Februar begyndte Styrmanden, Bay og jeg at ruste os til Turen, og paa to af Vasslæderne anbragte vi Krabber til Baaden. Tre Spand skulde vi have med, to for Baaden og ett til at kjøre foran med Bagagen.

Vi brugte to Slæder til Baaden, fordi Styrmanden absolut vilde prøve at faa en lystig Seiltur sydover Fjorden. Døgn efter Døgn blaaste det jo ret ud Fjorden, saa Straa og Stikker føg.

Men da vi den 25de Februar havde rigget os fuldt færdig, saa vi bare havde igjen at reise Mast og heise Seil, løiede Nordenvinden pludselig af og gik over til et svagt Drag af Syd. Det var ikke lang Vei udover, og Føret var haardt og godt, saa vi ikke fandt det Umagen værdt at

slæbe paa al denne Oppakning, og saa slængte vi baade Seil og Master efter os. Vi kunde alligevel ikke lægge det igjen derude, heller ikke Taugverket; Ræven vilde med Fornøielse have spist det op eller tygget det til Smaabiter i Vinterens Løb.

Men ikke før var vi kommet udover til Middagskollen, før det begyndte at brise op, og en halv Times Tid efter havde vi det gaaende med en strygende Storm af Nord. Skjønt vi hverken havde Mast eller Seil, fôr vi udover, bare saa det kost efter. Og slig som det føg! Vi kunde knapt se hverandre. Land var det ikke Tale om at øine, om vi saa var klos under det. Et Glimt havde jeg dog faaet af et stort Fjeld derude, som vi senere kaldte „Borgen"; efter det satte jeg Kursen, saa godt jeg kunde, og beregnede, at vi skulde have Vinden omtrent ret agterind.

Vi stolede selvfølgelig paa, at Vinden ud Fjorden skulde være stø, og holdt altsaa Kurs efter Vindretningen. Efter en Times Kjørsel gik det med ett op for os, at vi var kommet lige op i Krakken. Men i sligt Rokk var det jo rent Uraad med nogenlunde Sikkerhed at slutte sig til, hvor en befandt sig. Styrmanden gjættede paa, at vi var ved en eller anden Odde paa Østsiden af Fjorden, men *hvor,* var vi fremdeles lige klog paa. At vi var midt oppe i Krakken, at vi havde endel Skruis ganske nær, og at vi var dumpet ned i et elendigt Hul, hvor det næsten ikke var muligt at faa Baaden frem, det var det eneste, vi med Sikkerhed kunde se.

Her maatte vi rekognoscere og gik saa afsted langs Krakken. Men vi blev ikke klogere for det. Et lidet Stykke oppe stødte vi paa en Bergvæg; men der er mange Bergvægge paa Kong Oscars Land, og hvad det var for en, vi stod foran, vidste ikke vi.

Vi kom snart til Enighed om, at det fornuftigste, vi havde at gjøre, var at slaa Leir. Vi baksede Baaden tvers

paa Vinden, bandt Hundene og reiste Teltet i Læ af Baaden.

Uagtet vi havde saa god Livd for Teltet, dængte Vinden slig med det, at jeg hele Kvelden udover sad og ventede paa, at den skulde spjære Dugen. En Del Teltbarduner røg om Natten; men Teltet holdt.

Om Morgenen havde Uveiret løiet af, og vi bragte da paa det rene, at vi havde landet lidt østenfor Indre Eide!

Ved Ottetiden kjørte vi i Vei og kom lidt over Middag ud til ydre Kap paa Vestsiden af Gaasefjorden. Der førte vi Baaden op paa Land, hvælvede den, fortøiede den rigtig solid og slog Leir.

Om Kvelden tog vi en Tur for at faa et Indtryk af Isen vestover.

Iaar var nok Fremkomsten langs Landet fuldstændig lige slem som forrige Aar, og et Stykke ude fra Kysten var Ismasserne i fuld Drift. Det glædede os usigelig, at vi iaar skulde være kvit al Kjøringen vestover i dette Strøg.

Oppe paa Isfoden opdagede vi Bjørnespor, men saa ikke et eneste Dyr af nogen Art.

Vi havde tænkt at friste Jagtlykken derude. Men Dyrebestanden var ikke videre talrig, saa det ud til, og da det næste Dag var disigt Veir, kunde det jo lidet nytte at ofre Tid paa sligt. Desuden tydede Luften paa, at Stillen ikke vilde blive af lang Varighed, og hvis Nordenvinden satte ind igjen, kunde det blive surt nok at kjøre indover Fjorden.

Vi tog derfor Hjemveien fat, og næsten tomme som Slæderne var, gik det raskt, helt til vi naaede „Borgen“. Men der mødte Nordenvinden os, og da skal du have Tak! Kl. 3 var vi ved „Fram“ igjen; men Vinden havde øget villig væk, og naar en stiv Bris ret imod slaar sig sammen med en Kulde paa 44 Grader, kan den nok faa det til at svie i Næsen de sidste Kvartmil!

Turen var ikke lang, men vi havde dog havt Anledning til at prøve vore nye Soveposer; de svarede fuldt ud til Forventningerne.

Vi prøvede ogsaa en ny Sort Saaler, som vi havde fabrikeret i Løbet af Vinteren. De bestod dels af to tre Lag Næver, betrukne med tyndt Vadmel, dels udelukkende

FRA „FRAM"S DÆK.

af Næver, tre fire Lag efter Næverens Tykkelse. Ladderne, vi brugte, var af Hundeskind.

Det var den bedste Fodbeklædning, vi til Dato havde brugt i det Slags Skotøi. Saalerne veier næsten ingenting og isolerer merkværdig godt. Til Rim i Skoene saa vi ikke ringeste Spor. Skjønt vi gik hele Veien udover, var vi lige tørre om Kvelden.

Da Prøven med de nye Saaler og Ladder faldt saa overmaade heldig ud, blev der straks syet fuldt Sæt af dem.

NYT LAND!

Nu fik Hassel det svært travelt en Tid udover med at veie ud Proviant til Vaarsæsonens Slædeexpeditioner. Vi havde jo tænkt paa forskjellige Ture; men jeg var lidt i Tvil om, hvorledes vi skulde lægge vort Arbeide an.

Fra det Punkt paa 81 Grader, hvor vi forrige Aar maatte vende, strakte Landet sig omtrent i samme Retning saa langt nordover, som vi kunde skjelne. Vi fandt det ikke videre sandsynligt, at det kunde gaa ret meget længer mod Nord; men *hvor* langt, kunde vi ikke afgjøre.

Heller ikke havde vi løst det Spørgsmaal, hvorvidt dette Land var et nyt Land, eller om det var sammenhængende med Kong Oscars Land.

Paa vore Reiser over Land fra Hayes Sound havde vi seet store Fjorde skjære sig ind. Hvad det nu gjaldt at afgjøre, var, hvorvidt disse Fjorde stod i Forbindelse med Norskebugten eller med Greely Fjord, eller om der virkelig gik et Sund nordover til Greely Fjord.

Allesammen holdt vi paa Sundet som det rimeligste, og at det var et nyt Land, hvis Kyster vi forrige Aar havde fulgt nordover.

Efter de Resultater, som forelaa fra Isachsens Tur forrige Vaar, maatte vi antage, at det Farvand, Isachsen havde

besøgt paa Retur, kun var en lang Fjord. Selv udtalte han sig meget bestemt i den Retning.

Altsaa, hvis der trængte et Sund nordover, maatte vi søge det længer øst.

Vi vidste, at fra Nordsiden af Bjørnekaplandet stak der dybe Fjorde ind mod Sydøst. Det kunde godt tænkes, at disse Fjorde længer østover svingede i nordlig Retning. Ligeledes vidste vi, at en Fjord skar sig mod Øst ind i Landet fra Store Bjørnekap. Vi antog derfor som en Mulighed, at Bjørnekap laa paa en Ø.

Efter grundige Overveielser og Konferancer med Hensyn til Ledelsen af de forskjellige Expeditioner blev jeg staaende ved følgende Plan:

Isachsen og Hassel skulde gaa vestover for at kartlægge de nye Lande, som de Vaaren før havde aflagt en Visit.

Selv bestemte jeg mig for at undersøge Landet nord for Norskebugten. Stødte jeg ikke paa noget Sund, gjaldt det at finde en Overgang over Land til de nordligere Fjorde.

Men da vi forrige Høst var hindret i at udlægge Depoter, blev vi nødt til først og fremst at besørge dette.

Isachsen, Styrmanden, Bay og Hassel skulde nedlægge et Depot ved Kap Sydvest eller muligens paa North Cornwall. Selv agtede jeg med Baumann, Peder og Fosheim at gjøre en Rekognosceringstur ind gjennem Fjorden østenfor Bjørnekap og nedlægge Depot etsteds oppe i Fjorden.

Veiret var ikke synderlig indbydende til Slædereiser. Dagstøt blaaste der Kuling med 15 op til 18 Meters Fart, og Termometret viste stadig mere end 40 Grader. Der var ikke stor Mening i at lægge ud, saa længe denne evindelige Blæst rasede, det vilde bare blive Hundeslid, og den drev paa ustanselig hver eneste Dag.

Vi holdt os imidlertid fuldt reisefærdig, saa vi var parat til at drage paa korteste Varsel.

Omkring 10de Mars 1901 blev Nordenvinden lidt spagere, og 12te Mars startede begge Partier, ialt otte Mand.

Det var en stille, deilig Dag; ikke et Vindpust var at kjende. Knagende koldt var det; men det faar en finde sig i, en reiser ikke til Polarlandene for at varme sig.

Mens vi om Morgenen stelte med Hundene og gjorde os klar til at kjøre, skulde Bay hale sit Læs nogle Meter forover, men var uheldig nok til at glide paa en Fokkskavl. Han faldt saa vrient, at han vrikkede Knæet, saa han maatte bæres ombord og holde Køien i flere Uger.

Schei, som havde havt forskjellige Ting at gjøre, før han blev færdig til at gaa paa Langtur, maatte ruste sig i Hui og Hast og træde i Bays Sted.

Et Par Timer efter var han reiseklar.

Imidlertid fandt jeg det ikke nødvendigt at vente med mit Parti, til Schei var færdig, men drog afsted opover Eidet.

Læssene var tunge og Føret traat, men Hundene til Gjengjæld saa spræke, at det gik strygende op gjennem Gaasedalen, og vi var snart over Vandskillet. Men det var langt paa Dag, da vi brød op, og ikke havde jeg Lyst til at forcere Hundene den første Dag, saa vi slog Leir ved øvre Ende af Storsjøen i ÷ 49 ° C.

Ikke saa længe efterat vi var kommet i Orden, indtraf Isachsens Parti og leirede sig paa samme Sted.

Det var svært til Ballade i Leiren den Nat. Omtrent alle vore Tisper var løbske, og vore firbenede Venner holdt et syndigt Spektakel hele Isen bortover, hvor de stod bundne i forskjellige Lag. Amor er international og allestedsnærværende.

Næste Morgen kom vi tidlig paa Benene; det andet Parti begyndte at koge allerede ved Tretiden. Jeg antager nok, at med de 50 ° C., vi havde, fandtes der dem iblandt os, som ikke havde været synderlig genert af Varmen den Nat.

Nu skiltes Partierne; Isachsens tog nordvestover, vi andre mod Nordøst over Storsjøen.

Vi naaede snart ned paa Havisen, og hvad nu end Grunden kan være, fandt vi Føret der betydelig lettere end over Land. Det saa ud til at skulle være af samme Art begge Steder; men min Erfaring gaar ud paa, at det paa denne Aarstid som Regel glider lettere paa Havisen.

Saa kjørte vi nordover med Kurs for Fjordene syd for Store Bjørnekap og holdt os godt klar af Land.

Da vi slog Leir udenfor den store Sandør, havde vi lagt femten Kvartmil bag os.

Mens vi var som ivrigst optaget med at binde Hundene, kom der en stor Bjørn sættende opover mod os. Men da det kom til Stykket, likte den nok ikke Selskabet; den gjorde pludselig Direktionsforandring mod Nordøst og forsvandt snart for os, da vi ikke vilde gjøre os den Umage at kjøre efter den.

Næste Dag fortsatte vi med jevn Fart nordover og rak frem til Mundingen af den Fjord, vi styrede paa.

Vi antog, at denne Fjord gik meget langt ind gjennem Landet, og at den, som omtalt, muligens stod i Forbindelse med den Fjord, vi havde seet et Aar tidligere.

Kulden var lige strid som om Natten, og ikke før var vi kommet ordentlig i Vei med Kjøringen, før vi fik en voldsom Kuling stik i Stævnen. Og slig som det føg! Det var ikke mere, end saavidt vi fik luret os til at gløtte lidt paa Øienlaagene en Gang imellem, saapas at vi kunde skimte Land.

Dagen forud havde vi brugt Ulveskindspelsen; men baade Baumann, Peder og jeg fandt den vel varm, saa vi denne Dag bare havde Vindtrøien udenpaa Islændingen. Men vi havde ikke kjørt saa mange hundrede Meter, før vi var glade til, vi havde en Pels at tage paa. I slig Frost og Kuling var det Uraad at berge Ansigtet. Ret som det

var, fik vi hvide Frostflekker, som vi skyndsomst maatte gnide varme.

Det gik paa Maafaa ind gjennem Fjorden med os den Dag, og vi vidste ikke Ordet af, før vi var oppe paa en stor Sandør. Om lidt kom vi ned i en Elvegrop, og den fulgte vi et Stykke nordover. Skjønt Vinden var løiet endel,

OVER EIDET.

slog vi Leir noksaa snart. Jeg havde Lyst til at rekognoscere lidt her; det er sjelden, det lønner sig at gaa paa som Grisen paa Næpesækken.

Mens de andre lagede Kveldsmaden istand, tog jeg en Tur op paa en Fjeldknaus paa søndre Side af Dalen.

Jeg stampede mig opover Urer og Grusrabber og slog ind i et Dalstrøg, som efter meget Mas førte mig op til en Skrent med god Udsigt østover det lave Eide.

Bortenfor Eidet laa Havet, som sendte den ene Fjordarm efter den anden ind mellem mægtige Fjeldrygge med skarpe Kamme og med Sider, der fortonede sig som svarte, bratte Vægge. Men Afstanden var drøi; jeg gissede den til en 30 à 40 Kvartmil.

Landet paa Nordsiden af Eidet var saa fladt, at det var næsten ugjørligt for mig at sige, hvor det sluttede, og hvor Havet begyndte. En Stund troede jeg endog, at den store, hvide Flade, jeg saa, var svære Sandsletter, som sendte sine Arme ind mellem Fjeldene dernord; men jeg fandt det dog sandsynligst, at det var Fjord, og anslog Afstanden mellem Eide og Hav til en 15 à 20 Kvartmil.

Hvad jeg saa deroppe fra Skrenten, vakte stor Glæde i Leiren, og freidig gik vi næste Dag an paa at kjøre op gjennem Dalen. Men Gud forbarme sig for et Føre! Vi sank nedi næsten til Knæs, og det allerdummeste ved Historien var, at vi ingen Ski havde med os. Da vi drog afsted, var jo Føret saa haardt som Ben; vi vidste, at ude paa Havisen var det ligedan, og antog, det maatte være lige haardt hvorsomhelst paa Land; men der blev vi nok ordentlig taget ved Næsen. Hele Dagen lang svømmede Bikjerne i dette løse Føre, og vi trampede til Knæs i traa Fokksne, saa vi svedede, som vi gik i Dampbad, i næsten 52 Graders Kulde!

Det var ganske underligt at kaste et Blik tilbage over Karavanen, som den sled sig frem gjennem Dalen. Hundene flød fremover i det hvide Snehav, og det ene Kobbel pustede og trak værre end det andet, mens Gutterne strævede mindst lige saa meget som nogen af sine Venner fra Dyreriget. Og fra denne lange Kolonne, som tungt, men sikkert snoede sig frem, stod der op i den stille Luft en tæt Damp, der lagde sig som en Taage over Rækken og fyldte Sænkningen, saa at jeg, en 50 Meter foran bagerste Slæde, til sine Tider ikke kunde se det sidste Kobbel.

Veien varede og rak; men vi kavede os da tilslut op paa Vandskillet den Dag ogsaa, fulgte Sænkningen paa den anden Side og slog Leir lidt østenfor Vandskillet i stille Veir, men med en Temperatur lidt under 52 Grader.

Et Stykke øst for Vandskillet laa der en fem seks Vandreblokke saa store som smaa Hus. De var helt overgroet med Sne og lignede ganske nogen svære Isklumper. Peder, som ved slige Anledninger er Nysgjerrigheden selv, maatte absolut bort og kige lidt nærmere paa dem; han kunde ikke tro, det var Stene. Men det var det nu alligevel da, skjønt der forøvrigt ikke fandtes Sten i Miles Omkreds.

Næste Morgen drog vi paa at kjøre nedover Dalen og skjønte nu, at det snart maatte blive slut paa denne Moroen; thi vi vidste, at Vandskillet ikke laa saa svært mange Meter over Havet, og Faldet i Dalbunden var temmelig udpræget.

Til lige stor Glæde for Dyr som Mennesker bedredes Føret, eftersom vi kom nedover, og de sidste Par Kvartmil var det ganske upaaklageligt.

Flere Steder saa vi Spor efter Ren og Polarokser, et Sted ogsaa efter en Bjørn, som var gaaet tvers over Landet samme Vei som vi.

I en Snævring kom vi ud paa Føre af haardeste Slags, næsten bare blanke Elveisen, og ved en krap Sving i Dalen aabnede Fjorden sig pludselig ret foran os et Par Kvartmil borte.

Vi klemte paa, og det varede ikke længe, før vi kom ned til den. Vi fandt en udpræget Krak og sluttede os til, at Tidevandet der paa ingen Maade kunde være mindre end ved Nordstrand.

Foreløbig havde vi intet andet at gjøre end af alle Kræfter at drive paa nordover langs Fjeldet med Kurs for den yderste Odde, vi saa. Og det gjorde vi med saa meget bedre Samvittighed, som Føret var noget lettere hernede.

Vi var i stor Spænding. Var det en Ø, vi saa der nordenfor Odden, og gik der et Sund østover? Eller skulde

vi lide den store Skuffelse, at Bergvæggen, høi og brat, stængte hele Farvandet for os? Det ene Øieblik saa det nærmest ud til at være en Ø; lidt efter fortonede det sig som en styg Bugt.

Mangfoldige Gange havde vi vippet mellem Haab og Tvil, da vi endelig naaede Odden. Det blev en sørgelig

LEIR I BAUMANNS FJORD.

Skuffelse; det saa mest ud til at være en afskyelig Bugt, omkranset af stygge, steile Fjelde.

Jeg kjørte saa langt frem, som jeg ansaa nødvendigt for at konstatere dette triste Faktum, og stoppede derpaa Slæden.

Men saa sagde en af Følget: „Nei, lad os kjøre hundrede Meter til indover; det kunde kanske vise sig at være Sund endda.“ „Ja, det kan jeg gjerne føie mig i,“ svarede jeg; „men Sund blir det nu ikke alligevel!“

START FOR LANGTUR. APRIL 1901.

Jeg slængte mig paa Læsset og kjørte paa. Jeg var ikke saa lidet slukøret, gad ikke se op engang.

Som jeg sidder slig og stirrer ned i Bakken, farer jeg pludselig op, idet jeg hører en rope: „Jagu' var det Sund alligevel!“ Jeg ser raskt op — og faar Øie paa et stort, vakkert Sund, som skjærer sig ind i den Retning, vi haabede.

Det var saa langt paa Kveld, at vi bestemte os til at slaa Leir. Da Hundene var sat fast og de andre gik i Gang med at reise Teltet, tog jeg Riflen og strøg opover Fjeldet for at faa et Glimt østover.

Jeg behøvede ikke at gaa langt for at bringe paa det rene, at et bredt Farvand aabnede sig østover, og at en stor Fjord skar sig ind mellem Fjeldene langt derborte i Nordøst.

Landet lod til at være vel forsynet med Smaavildt. Her var Masser af Rypespor. Jeg fik ogsaa Øie paa en stor Flok Ryper, som næsten ikke gad rikke sig af Veien for mig.

Men fandtes her Vildt i Overflod, saa havde det ogsaa Fiender. Her var Masser af Ulvespor, og Ulvespor havde vi seet fort væk, lige siden vi kjørte ned paa Fjordisen. Endel Bjørnespor fortalte jo ogsaa noget.

Paa Grund af den voldsomme Svedning, mens vi traakkede os frem i Løssneen oppe paa Eidet, var vi alle blevet endel nediset. Vore Ulveskindsklæder var alt andet end tørre; ligesaa vore Soveposer, de var fæle paa Indersiden! Peders var frossen saa sammen, at han ikke kunde komme nedi den længer end opunder Armene. Han havde det ikke overvættes varmt den Natten.

Vi fik meget godt Føre gjennem Sundet næste Dag og kom snart ind paa Storfjorden, hvis Hovedretning var saa nogenlunde sydvest—nordøst. Paa Nordvestsiden steg Landet op til høie, takkede Tinder, mens den anden Side af Fjorden begrænsedes af lave, afrundede Aasrygge. Omtrent ret i

Øst for os reiste der sig et mægtigt Fjeld, som i bratte Stup styrtede sig ud i Fjorden. For os saa det nærmest ud til at ligge paa en Ø; men meget kunde jo forandre sig, naar vi kom paa kortere Hold. Distancen til den nordre Odde anslog vi til 10 à 12 Kvartmil.

Vi satte Kurs paa Odden, idet jeg haabede fra Fjeldet der at kunne faa saapas Udsigt nordover, at vi kunde afgjøre, om der gik noget Sund videre indover i nordlig Retning. Allerede nu saa vi Fjordarme, som syntes at strække sig langt ind.

Jeg vilde ikke kjøre længer end høist nødvendigt, da alle Hundene begyndte at blive noksaa saarbente; og tog denne Sygdom rigtig Overhaand, fik vi vakkert vente i ugevis, før Dyrene blev friske igjen. Naar Veiret er saa koldt og Føret saa haardt, er det svært slemt for Hundebenene. Der samler sig smaa Isklumper inde ved Negleroden, og i en to tre aabner der sig store, gabende Sprækker i Poterne.

Egnen om Odden derborte saa ogsaa ud til at frembyde gode Chancer for Jagt, og fandt vi Dyr der, vilde jeg nytte Leiligheden og lægge ned et Kjøddepot.

Et Stykke ude paa Isen hævede der sig en vældig Skrugard, som strakte sig tvers over Fjorden. Isen var grov, saa det var voldsomme Kræfter, som her havde øvet sit Verk. Aarsagerne kunde jo være af forskjellig Art; men det, vi saa, tog vi ialfald i vor Favør og udlagde det derhen, at her maatte findes en rasende Strøm og derfor sandsynligvis et eller andet Sted et Sund nordover.

Denne Antagelse fandt vi bestyrket derved, at her næsten ikke saa ud til at existere gammel Krak. Disse kolossale Ismure, som bygges op paa Stranden, ligger betydelig længer end Fjordisen, og naar vi intet Sted var istand til at opdage nogen Krak fra forrige Sommer, var det indlysende, at Fjorden havde været absolut isfri sidste Aar.

Dette havde den direkte Følge for os, at vi maatte bruge Sne til Kogning istedetfor gammel Krakis, som vi ellers pleiede at finde nok af.

Senere opdagede vi flere Skrugarder, alle ordnede i parallele Rækker tvers over Farvandet med 1 à 2 Kvartmils Mellemrum.

Her havde været levende Væsener før; det saa vi grant af alle Bjørnesporene langs den opskruede Is. Frem og tilbage havde de labbet, paa kryds og paa tvers, og mange havde det været ogsaa.

Trods Saarbentheden gik det ganske kjapt i det glatte Føre, og udpaa Eftermiddagen naaede vi Odden. Det var min Hensigt at speide efter Vildt inde paa Bugten; det saa saa vakkert ud derinde ved den lille lune Vig. Men i det samme jeg stoppede, var det en af Reisefællerne, som bad mig kjøre nogle Slædelængder videre, saa vi kunde faa et Glimt af Bugten.

Jeg saa gjorde. Men ikke før var vi kommet til Pynten, som dækkede Vigen, før jeg fik Øie paa to Okser i en Skrent paa den bortre Side. Okserne opdagede os i samme Nu, blev staaende og stirre paa os i nogle Minuter og trak sig saa langsomt opover Skrenterne mod et Skar.

Jeg bad Fosheim og Peder tage Børser og et Par Hunde med sig og sætte efter Dyrene. Imidlertid begyndte Baumann at gjøre Leiren klar.

Efter en Stunds Forløb kom Jægerne tilbage med uforrettet Sag. Hundene havde ikke faaet Veiret af Dyrene, og disse havde trukket saa langt væk, at det den Dag blev for sent at forfølge dem.

Mens Fosheim og jeg næste Morgen drog paa Jagt, blev Peder og Baumann igjen ved Leiren for at faa væk noget af Isen paa vort Tøi. Indreteltet skulde hænges op til Tørk, Soveposerne vrænges og lægges ud i Solen. Rigtignok stod Termometret paa ÷ 50°; men i Klarveir og Stille kan

Solen gjøre Underverker selv ved saa lav Temperatur. Naar alt var kommet i Tørk, skulde de to ogsaa tage sig en Tur iland.

Fosheim og jeg gik indover Bugten og lagde vor Vei østover mod det Fjeld, hvor Dyrene havde gaaet om Kvelden.

Fjeldet saa ikke ud til at være af videre Omfang; paa Frastand lignede det mest en diger Stabbe, som stak op, og vi besluttede at gaa rundt det. Her saa vi en Masse Harespor, ja for den Sags Skyld ogsaa Harerne selv; de sad rundt omkring i Skrenterne og solede sig og saa rigtig ud til at nyde Livet. Men vi havde andet fore end at gjøre Jagt paa Harer og passerte derfor den ene efter den anden af dem uden at forstyrre dem i deres landlige Fred.

Vi gik søndenom Fjeldstabben; men da vi var kommet helt østenfor den uden at se et eneste Spor, som vi brød os om, lagde vi i Vei opover selve Fjeldet.

Det havde en snurrig Skabelon dette Fjeld.

Det kunde være saadan et Par Kvartmil langt, en Kvartmil bredt og en tusen Fod høit. Mutters alene stod det der midt ude paa en Slette, som var saa lav, at Fjeldet tog sig ud næsten som en Ø. Men brat var det, saa brat, at det kun paa de færreste Steder var tilgjængeligt for Folk. Vi steg helt til Tops for at faa rigtig god Udsigt nordover.

Lidt til Øst for os skar der sig en stor Fjord ind i Landet i nordlig Retning. Om dens Bredde kunde vi ikke danne os nogen bestemt Mening, da Fjeldene paa begge Sider ligesom skar over i hverandre; men efter Fjeldene at dømme maatte den være meget lang.

Det var mit Haab, at denne Fjord trængte opover til de Bredder, hvor Isachsen og Braskerud Vaaren 1899 havde seet de store Fjorde. Hvis den ikke stod i Forbindelse med det Farvand, som de to havde seet, maatte ialfald Strækningen over Land være ganske kort, og jeg ansaa det for givet, at vi kunde naa frem ad den Vei, enten der var Forbindelse eller ikke.

Fjeldene paa begge Sider af Fjorden gav Indtryk af at være meget høie. Men østenfor dem bredte der sig et Lavland saa langt mod Nord, som Synet rak. Landet vestenfor frembød Billedet af et vildt, sønderrevet Fjeldlandskab, gjennemfuret af dybe, svarte Kløfter og trange Fjordarme, omgivet af høie, sagtakkede Kamme, hvorfra spidse Tinder og Toppe djervt og dristig steg endda længer op.

Det varede ikke længe, før vi fandt Sporene. Dyrene havde gaaet ned paa Nordsiden af Fjeldet og begivet sig udover Sletten i nordøstlig Retning.

Da vi atter var nede paa Fladen, fik vi høre Hundeglam og skjønte straks, det var Standlos, det gjaldt. Vi kunde tænke os, at et Kobbel havde faaet Veiret af Dyrene, havde slidt sig og nu jagede for egen Regning; derfor drev vi paa en Stund i samme Retning.

Men straks efter faldt der Skud, og skjønt Hundene kunde være troendes til noget af hvert, skjønte vi nu, at Sagen alligevel havde sin Rigtighed, og luskede af mod Leiren; vi vilde ikke gaa Baumann og Peder i Næringen.

Foruden Haresporene havde vi seet en hel Hob Rypespor. Ulvespor stødte vi paa, næsten hvor vi gik, og da vi nu kom ned paa Havisen, fandt vi Bjørnespor i lange Baner langs Krakken. Det lod ret til at være alt andet end uddød det Land, vi nu opholdt os i.

Da vi atter var i Leiren, gik vi i Gang med at børste af Indreteltet de Isklumper, som endda hang igjen; det var blevet fuldstændig tørt. Soveposerne fik ogsaa en Omgang, før de vrængtes igjen og lagdes tilrette i Teltet, nogenlunde tørre. Saa gik vi an paa at koge Kaffe.

Mens vi sad og kosede os som bedst med Kaffe og Smørrebrød, hørte vi, de andre Karerne kom kjørende. Da vi tittede ud, saa vi, der paa Slæden laa en stor, uflaaet Polarokse i sin bedste Alder.

Nu byttede vi Roller; de to gik ind, mens vi tog fat paa Flaaningen.

I Fællesskab lemmede vi Dyret op, skar til passende Lonser for Hundene og forede dem rigtig godt til Kvelds, men glemte heller ikke os selv. Suppe, Kjød og lidt Breakfast Bacon dannede vort delikate Aftensmaaltid.

PARTI AF HEUREKA SUND.

Derpaa fortalte Jægerne, at de havde gaaet en Tur indover Isen og der faaet Øie paa de to Okser inde paa Sletten. I en Fart var de tilbage i Leiren, hentede Hundene og kjørte afsted.

Okserne blev snart opmerksomme paa Jægerne og tog Post oppe paa en Sandrabbe, hvor de kunde have rigelig Anledning til at slaas. Men det blev der ikke noget af. Paa passende Afstand slap Baumann sine Hunde, og Peder gik i Vei med at fælde Dyrene.

Mens de var som ivrigst optaget med at flaa den ene Okse, kom der tre Ulve strygende i fuld Karrière udover en brat Sneskavl lige mod Dyrene. Men da de blev var Jægerne og hele Hundeflokken, fik de nok Skrupler; de braastansede borte paa en Sandryg 3 à 400 Meter fra

BAY SOM INVALID. VAAREN 1901.

Aastedet, satte sig ned, og i en høilydt Hylekoncert gav de det utvetydigste Udtryk for sin dybe Misfornøielse med den nye Vaabenart, som var dukket op paa deres Enemerker. Under hele Flaaningen holdt Ulvekoret sin afskyelige Opsang gaaende. Det var rent irriterende at høre paa. Et Par Gange prøvede Skytterne at komme dem paa Skud; men det var der selvfølgelig ikke Tale om, for da trak de sig

bare over paa en anden Ryg og begyndte der at holde samme Leven. Hele Kvelden kunde vi høre dem oppe i Landet; de ulte og bar sig, og hele Hundeflokken nede svarede i samme Dur. Ja, det var en yndig Vuggesang!

Slig Helvedes Larm som den Nat oplevede vi heldigvis ikke ofte, og godt var det. Foruden denne Vekselsang mellem Varger og Bikjer havde vi disse forbistrede Hundemadamerne, som fremdeles var lige gælne. De tudede og brugte sig værre end værst; men det var kanske af en anden Grund; for de stod bundne for sig selv borte i Krakken, langt fra de øvrige, i en egen Afdeling for Kvinder. Ja den Kjærligheden, den Kjærligheden; den skal jo være værre, end nogen ved!

Af Sporene kunde vi se, at Ulveflokken i Nattens Løb havde snuset rundt Leiren og ikke været mere end ca. 40 Skridt fra Hundene.

Næste Morgen reiste Fosheim og jeg afsted for at hente det Dyr, som laa igjen paa Valpladsen, og som var blevet flaaet, straks det var skudt.

Ulvene gav Lyd idag ogsaa; hørtes det ud for, snart fra et Sted, snart fra et andet. Men deres Hyl lød adskillig muntrere end inat. De skulde da vel aldrig have holdt Gilde paa Okseskrotten? En kunde næsten tro, de vilde hovere over os, slig som de lagde ud derborte i Bakkerne. Jo, det skulde bare mangle!

Vi havde sandelig ikke saa svært meget Haab om at finde vort Slagt urørt; havde de spist sig mætte alle de Ulve, som havde trasket her siden igaar, da fandtes der vel ikke stort Kjød igjen paa Oksen.

Men ikke lidet forundret blev vi, da vi nærmede os Dyret og saa, at alle Ulvespor stoppede op i en Afstand af 80 à 100 Alen. Ikke en eneste Graaben havde vovet sig helt hen til Aastedet. De er forsigtige Generaler de Dyr, det maa man lade dem.

Det kostede os megen Møie at banke løs den fastfrosne Skrot og faa Hodet skaaret af. Men det gik da det ogsaa. Vi baksede den paa Kjælken og kjørte den ned til Leiren, hvor vi havde svært til Mas for at faa den lemmet op nogenlunde smaat.

Da vi kjørte hjem, opdagede vi, at tre af Vargerne havde fulgt vor Vei paa Bagspor næsten lige til Leiren; men der havde de taget til Lands, og hele Natten hørte vi, hvordan de holdt Musiken gaaende deroppe fra.

I Løbet af Eftermiddagen grov vi ned vort Depot paa tre forskjellige Steder i en stor Snefonn ude paa Odden. Af den Grund blev Odden døbt „Depot Point“.

Depotet bestod først og fremst af alt det Kjød, som blev tilovers af de to Dyr, efterat vi og Hundene havde stillet vor Hunger. Og det var ikke saa lidet Kvantum; thi Dyrene var store og noksaa bra ved Hold. Videre lagde vi ned endel af de andre Proviantsorter, som vi havde mest Brug for, blandt andet ca. 20 Kg. Brød. Endelig deponerte vi 450 Lonser Patenthundefôr og 60 Lonser Tørfisk samt endel Parafin. Oksehuderne tog vi derimod med os; de var særdeles haarrige, idet Røtetiden endnu ikke var begyndt.

Fosheim og jeg gjorde hver paa vor Kant en liden Tur oppe iland og skjød tilsammen tre Harer.

Huttetu, det var koldt! Midt paa Dagen var det lidt mildere; men Morgen og Aften holdt Termometret sig tappert omkring 50 Grader. Det var jo bare paa en kort Tur vi var ude, og da vi saaledes ingen speciel Grund havde til at spare paa Parafin, holdt vi Primus gaaende omtrent for fuld Damp hele Kvelden udover, lige til vi køiede. Ved saa lav Temperatur samler der sig rigtignok adskilligt Rim selv i et Dobbelttelt; men saalænge Primus stod der og surrede, varm og koselig, havde vi det saa lunt, at det kunde lønne sig at hænge op vore Sager til Tørk.

Vort nye Fodtøi viste sig at være fortrinligt, det bedste nogen af os havde havt. Alle Mand bar Næversaaler i

Bunden paa Finskoene, men vi var vist bare et Par Stykker, som brugte Ulveskindsladder om Dagen; de øvrige havde almindelige Uldladder og klarede sig udmerket med dem.

Dampbadet oppe paa Eidet bekom os derimod ikke ganske godt. Noget extra Ildebefindende ytrede sig vistnok ikke; men utrænet som vi var, faldt Marschen os temmelig anstrengende, og den voldsomme Sved skaffede os megen Fugtighed baade i Poserne og i Ulveskindsklæderne, som vi daglig gik med.

Næste Morgen tog vi Hjemveien fat. Vi havde næsten ikke Læs, og Føret var godt, saa det gik i rask Fart hele Dagen, og om Kvelden slog vi Leir i Elvedalen oppe paa Eidet, ca. 2 Kvartmil fra Fjordisen. Vi kunde godt have kjørt lidt længer; men der fandt vi alt, hvad vi kunde begjære: fortrinlig Teltplads, god Kogis og udmerket Hundefæste; længer oppe var det svært smaat med Fæstet og ingen Kogis.

Mens de andre ordnede Leiren, tog jeg Riflen og drog et Stykke sydøstover for at faa et Overblik over Omgivelserne.

Terrænet var kuperet, med lave, bølgeformede Forhøininger, og det var med meget Mas jeg trampede mig frem gjennem det tunge Føre fra Kneik til Kneik.

Ryggene var snebare, men havde hovedsagelig intet andet Jordsmon at opvise end Sand og Grus. De talrige friske Spor efter Polarokser fortalte i tydelige Ord, at denne store Slette ikke var uddød, og da maatte vel Vegetationen søges nede i de snedækkede Slugter. Sneen i Sænkningerne var nærmest at anse for Fokksne og saa ud, som den vilde bære; men bedst det var, brast den, og jeg sank i tilknæs.

Jeg blev snart lei af at gaa og traske i alt dette Uføre og vendte Næsen hjem. Aftensmaden var færdig, og vi krøb fortest muligt tilkøis; vi vilde gjerne være tidlig paa'n næste Dag for at kunne række over til „Eidsfjorden“, som vi kaldte den Fjord, der skar sig ind syd for Store Bjørnekap.

Det gik meget raskt op gjennem Dalen. Oppakningen var let, og vi havde vor gamle Vei at holde os til. Da vi havde kjørt en Time eller to, fik mine Hunde Veiret af Vildt, og opover bar det i fuld Stim, bare saa det røg efter. Oppe i en Bakke lyktes det mig endelig at stoppe dem; men i samme Nu rykkede „Sergeanten“ sin Dragstjert af og satte afsted opover.

Nylig før vi reiste ud paa denne Tur, var „Gammelgulen“ saa uheldig at raake op i et voldsomt Frier-Slagsmaal. „Gammelgulen“, som var en meget stridbar Herremand, havde nok tilslut faaet omtrent hele Bikjerøisen over sig og var blevet saa skambidt i Hodet, at jeg ikke kunde have ham med. I det hele havde jeg paa denne Tur bare tre af mine gamle Hunde med; jeg havde jo sligt Uheld paa dem forrige Høst. Istedet havde jeg faaet overladt tre af Scheis Hunde, „Sergeanten“, „Veslegut“ og „Rotta“.

Straks efterat „Sergeanten“ var strøgen afgaarde, sled „Moses“, en af Baumanns Hunde, sin Dragstjert itu og satte ligeledes opover.

„Sergeanten“ var en Undermaalsmand, hvad fin Næse angaar, og havde ikke Anelse om, hvor han nu skulde vende sig. Han dillede frem og tilbage en Stund, men gjorde saa det fornuftigste, han havde gjort paa længe, — han vendte tilbage, saa jeg kunde fange ham ind igjen!

„Moses“ fôr ogsaa og tullede rundt en Stund; men det lod ikke til, at han tænkte paa at komme tilbage saa snart.

Saa fortsatte vi Kjøringen; men straks efter fik vi høre, at Hunden havde Standlos paa den anden Side af Aasryggen.

Der stod den og gjøede paa en liden Kvige bare et kort Stykke fra Veien. Jeg bad Fosheim skyde Kvigen, og nogle Minuter senere var vi i fuld Gang med at flaa og lemme op. Hele Historien tog forbausende kort Tid. En halv Times Tid efter havde Hundene fortæret hver Smit og Smule, som kunde spises.

Kvigen var et stakkars vanskabt Dyr, hvis Klover paa den ene Fod stod ud omtrent som to Horn. Var den af Naturen blevet stedmoderlig behandlet, saa havde den visselig heller ikke havt det godt i sit kortvarige Liv; ialfald var den stygt forbidt af Udyr, sandsynligvis af Ulv. Liden og forkrøblet var den ogsaa for sin Alder.

Atter tog vi Kjøringen fat, og om Kvelden slog vi Leir nede ved Krakken ved Bunden af Fjorden. Der blaaste en skarp Vind ret ud Fjorden, og vi skyndte os med at faa Leiren istand og krabbe ind.

Paa det Sted fandt vi atter Kogis i Krakken.

Næste Morgen bar det udover til vanlig Tid. Kulingen var lige stiv som Dagen forud og øgede ustanselig paa; vi havde ikke kjørt mere end en halv Times Tid, før det blaaste slig, at vi ikke kunde se Land for bare Fokk. Naa, det gik jo lige godt for det; vi passede bare paa at holde ret unda for Vinden.

Da vi skjønte, vi var kommet til den ydre Del af Fjordmundingen, saa vi var klar af de store Sandører paa Sydsiden, svingede vi mere østlig for at komme under Land.

Hvilken Forskjel paa Veiret! Bare vi kom os under det høie Fjeld, var Luften død damm stille. Men vi kunde se, at Stormen rasede lige besat ude paa Fjorden.

Vi fandt snart vor gamle Vei og holdt den sydover. Det varede ikke længe, før vi fik en stiv Bris fra Syd; men skjønt det var temmelig ubehageligt at have den blaasende bent i Bringen, gik det alligevel saa raskt, at vi om Kvelden kunde benytte vor gamle Teltplads udenfor den største Sandør.

Ogsaa næste Dag blaaste Søndenvinden lige strid. Mens vi ved Middagstid holdt Rast paa Eidet oppe ved Storsjøen, fik vi se en Flok paa en ti elleve Polarokser, som beitede i Fred og Ro oppe i Lien et Stykke søndenfor os.

Vi var ikke lystne paa Jagt idag. Daarlig var vi udrustet med Flaaknive, og dernæst — og det var Hovedgrunden — befandt vi os paa fredet Territorium.

Vi var nemlig kommet overens om ikke at skyde Polarokser paa Eidet i Løbet af Vinteren og Sommeren. Vor Tanke var, at hvis vi ikke skjød dem ned, kunde vi kanske se vort Snit til at fange endel, som vi da kunde tage levende med os hjem. Lidt Hø havde vi ombord, og i Løbet af Sommeren kunde vi kanske skaffe os Mos og Græs. Nogle Skeletter trængte vi rigtignok; men vi antog, at Isachsen og hans Parti, som skulde lægge Veien om Graham Island, skulde føre med sig hjem et Par Stykker.

Vi lod derfor Dyrene græsse videre i Fred; det lod forresten ikke til, at de tog nogen større Notis af os heller.

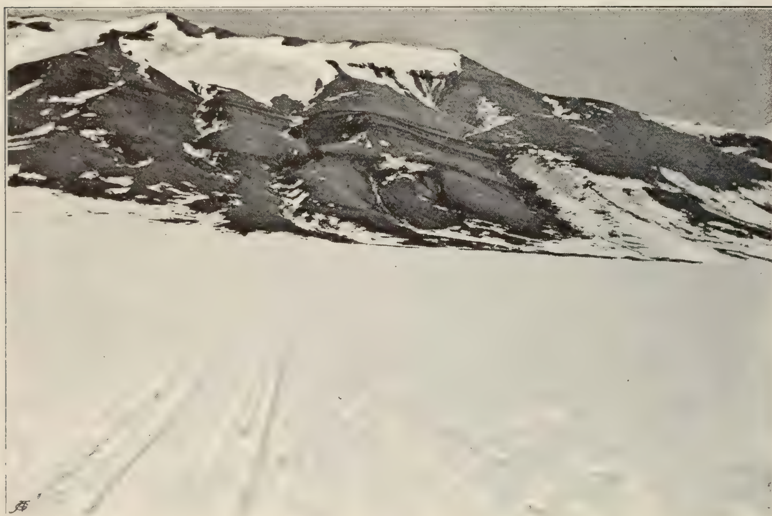
Om Aftenen Søndag 24de Mars var vi ombord igjen efter 13 Dages Fravær. Det havde været en kjølig Fornøielse. I de sidste Dage havde rigtignok Termometret steget endel, saa Middeltemperaturen for hele Reisen alligevel ikke blev lavere end ca. ÷ 45° C. Men dertil er at bemerke, at vi tog vore Observationer Kl. 8 Morgen, 12 Middag og 4 Eftermiddag, mens Nætterne som Regel var koldere.

Næste Dag Kl. 4 Eftermiddag kom Isachsen med Følge ombord. De havde ogsaa havt en haard Tur med megen Frost og Kuling; lidt Forfrysning af Fingre og forskjellige Steder i Ansigtet havde de ikke undgaaet; men nogen Overlast havde ingen af dem lidt.

Isachsen havde tænkt at nedlægge sit Depot paa North Cornwall, havde passeret Graham Island og kjørt over 30 Kvartmil ret vest. Men da han endda ikke saa noget til Land, satte han Kursen for Kap Sydvest, hvor han nedlagde et Depot. I de Par Dage, de opholdt sig der, gjorde Schei en Exkursion langs Landet nordover mod „De to Kratere“.

Paa Udturen havde de seet en Flok Polarokser paa Grahamøen. De kjørte et Stykke opover Land; men Dyrene

var temmelig langt borte, og Vinden stod slig, at Hundene ikke fik Veir af dem. Da saa Dyrene trak endnu længer væk, saa de ikke kunde se dem, fandt de, at det ikke lønnede sig at drive paa indover med de tunge Læs, de havde. De haabede at kunne faa Has paa Dyrene, naar de kom tilbage. Det vilde jo være beleiligere ogsaa af den Grund, at de skulde have Skeletterne med hjem.

FRA STENKULFJORDEN.

Paa Hjemveien kjørte de saa langs Krakken af Øen og nedlagde et Depot paa Nordsiden af den; men Veiret var saa slet, at de ikke syntes, der var Mening i at ofre nogen Tid paa Jagt.

Resultatet af denne Expedition var altsaa, at Isachsen og Hassel til sin forestaaende Tur foruden det lille Depot paa Grahamøen havde et rigt Depot ved Kap Sydvest i en Afstand af ca. 110 Kvartmil fra Skibet.

Jeg begyndte nu at spekulere paa, om jeg ikke alligevel maatte bekvemme mig til at skyde nogle af Dyrene oppe

paa Eidet, som ogsaa Isachsens Parti havde seet omtrent paa samme Sted som vi. Efter nærmere Overveielse gav jeg Styrmanden og Fosheim Ordre til at reise derop næste Dag og skyde endel af dem.

De to drog opover med et Kobbel, fandt Flokken omtrent paa samme Sted, skjød fire af dem og kom Dagen efter ombord med et af de skudte Dyr. De øvrige skulde hentes næste Dag; men da røg det op til sligt Uveir, at Turen maatte udsættes, til Veiret atter bedagede sig.

Af de fire skudte Dyr var der tre drægtige Kjør, og saavidt Jægerne kunde se, bestod ogsaa Resten af Flokken af drægtige Kjør; kanske der dog af de ti elleve Dyr var én Okse.

Fostrene blev taget med ombord; Bay tinede dem op og satte dem paa Spiritus. En af Kjørene saltede vi hel med Hud og Haar, efterat Indvoldene først var taget ud; de andre tre blev skeletteret.

VAARTURE 1901

Endda havde vi en Masse Smaating at gjøre færdig til vor lange Vaarreise, og alle Mand var sterkt optaget med dette en Tid udover.

Uheldigvis fik jeg en ordentlig Sjau med Tandpine og Reumatisme i Hovedet; jeg var i flere Dage saa elendig og rent ude af Lag, at jeg ikke var oplagt til nogen Verdens Ting, undtagen til at grine da; men det kunde jeg.

Vi blev enige om, at naar Isachsen havde et saa godt Depot ved Kap Sydvest, fik han greie sig uden noget Returningparti.

Undersøgelsen af Landet nordpaa maatte derimod læg ges an paa en bredere Basis. Vi skjønte, at deroppe vilde vi støde paa et stort Kompleks af Fjorde, hvor to Expeditioner vilde faa fuldt op at bestille. Den Vei skulde vi derfor kjøre seks Mand med hver sit Kobbel.

Schei skulde være min Reisefælle. Det var af overmaade stor Betydning at faa en Geolog med paa en slig Langtur, især i de Trakter, vi nu skulde hjemsøge. Selv havde han jo ogsaa stor Lyst til at være med, og jeg kunde ikke tænke mig nogen bedre Reisekamerat end ham.

Fosheim skulde lede det andet nordgaaende Slædeparti og følges af Styrmanden.

Baumann og Peder fik i Opdrag at ledsage os et Stykke nordover fra Depot Point og derpaa returnere til Skibet, hvorefter Baumann, fulgt af Stolz, skulde drage afsted igjen for at kartlægge den østlige Del af Norskebugten, syd for Store Bjørnekap, og de talrige Fjorde, vi paa vor sidste Tur havde opdaget. Hovedfjorden blev efter sin Kartlægger kaldt „Baumanns Fjord". Dens inderste Del gik gjerne under Navn af „Vend-om-Fjorden"; vi skal senere se hvorfor.

Stolz, som i længere Tid havde drevet paa med at fotografere for egen Regning, blev nu ansat som Expeditionens Fotograf og gik først i Gang med at forevige alle vore Hunde og tildels Skibets nærmeste Omgivelser. Desuden fik han udleveret Fotografiplader, som han skulde have med i Vaarsæsonen.

Før vi startede, lod jeg Isachsen og Hassel veie alle de Hunde, som skulde ud. Den tyngste var godt og vel 42 Kg., den letteste 26. Voksne Hanhunde holder sig gjerne omkring 35 à 36 Kg.

Hundene var ikke saa lubne nu, som da vi drog i Vei paa vor første Tur; thi uagtet denne havde været saa kort, var det ganske merkeligt, hvor de letnede. Veiret havde været umanerlig haardt, og da er det ligesom Mad ikke bider paa dem. Ombord sprængforede vi dem næsten i hele Mellemtiden, og vi saa Mon paa dem for hver Dag.

I denne Tid indtraf Paasken; men vi havde ikke Tid til at tage videre Hensyn til den. Baade Skjærtorsdag og Langfredag gik Arbeidet sin jevne Gang som paa en ordinær Virkedag. Den eneste Forskjel i det ydre var Maden.

Egentlig havde jeg tænkt at bryde op før Paaske; men ikke var jeg frisk, og ganske utrolig mange Smaating skulde gjøres, saa vi trængte godt at udsætte Afreisen, til Helgen var over.

Alle Instrumenter, vi skulde have med, blev kontroleret saa nøiagtig, som det stod i vor Magt at gjøre det. Iaar

var det jo fire forskjellige Expeditioner, som skulde forsynes, og jeg fik selv se til at nøie mig med en Lommesekstant med Glashorisont. Isachsen og Fosheim fik hver sin Reiseteodolit, mens Baumann brugte Skibets Sekstant med Kviksølvhorisont.

Mandag 8de April, 2den Paaskedag, var vi endelig kjøreklar, Stolz tog nogle Plader, og ved Titiden forlod vi „Fram“.

Veiret var koldt, men stille og straalende klart, Føret haardt og godt, om ikke netop glat; over Eidet var det ialfald saa godt, som vi ikke havde havt det, siden vi kom til Gaasefjorden. Hele Tiden kunde vi kjøre i Fred uden at stryge nedpaa en eneste Sten.

Sydvest for Storsjøen, i Nærheden af „Aamot“ — saa kaldte vi det Sted, hvor Elven fra Storsjøen og Elven fra Dalen i Syd løber sammen — sagde vi Farvel til Isachsen og Hassel, som fortsatte over til Nordstrand. Vi andre tog vor gamle Vei nordover Storsjøen, kom ned paa Havisen et godt Stykke nordenfor Nordstrand og reiste om Kvelden vore Telte nede ved Isfoden.

Straks efter Aftens hørte vi Hundene begyndte at bære sig, og vi skjønte, der var Bjørn i Nærheden.

Vi var tre forskjellige Teltlag, og Baumann og Peder havde sit Telt yderst i Rækken. Nu hørte vi, det var fra den Kant, Bjørnen kom; altsaa fik det blive Baumanns og Peders Tur at tage første Tørn. Vi nøiede os med at titte gjennem Teltdøren og saa da, at de to krabbede ud. Ikke længe efter hørte vi Skud, og alle, undtagen jeg da, tørnede ud, flaaede Bjørnen, sprængforede Hundene og grov Huden ned i en Snefonn, hvor den skulde ligge, til Baumann og Peder reiste sydover.

Næste Dag klemte vi paa nordøstover langs Landet, og tredje Dags Kveld efter Udreisen slog vi Leir under det bratte Fjeld paa Sydvestsiden af Eidsfjorden. Det var rig-

tignok tidligdags, vi stoppede op, men vi havde forskjelligt at pusle med. Vi skulde forsøge med Træmeier under Kjælkerne, for nu gled det slet; det var desuden vor Agt at lægge igjen 72 Rationer Hundemad i det indre af Eidsfjorden. Dette nødvendiggjorde blandt andet endel Loddearbeide.

Vi kunde se, hvorledes det indre af Eidsfjorden stod i et eneste Rokk, og kosede os dobbelt godt i Ly af det høie Fjeld. Mens vi holdt paa at stelle med dette Arbeide, fik vi se en Bjørn komme travende opover lige imod os. Vi blev ærgerlige over, at den kom saa sent, vi havde jo netop foret Hundene; var den kommet lidet Gran før, kunde vi have sparet et Maaltid Hundemad. Men det var nok Ærgrelsen, vi kunde have sparet og ikke Maden, for ret som vi stod og snakkede om dette, fik den Veiret af os og satte saa tilbens sydover, bare saa Løssneen gøv om den.

Da vi tørnede ud Kl. 4 næste Morgen, blaaste det ganske alvorlig ret ud Fjorden. Naar Vinden brugte sig slig her, kunde vi jo skjønne, hvordan den holdt det gaaende inde i Fjorden, og bestemte os for at blive liggende over. Men ved Nitiden løiede den af, og vi rappede os afgaarde.

Ikke saa snart var vi kommet i Kjøringen, før vi saa Snerokket paany komme sættende indover fra Store Bjørnekap. Da var vi dog heldigvis kommet saa langt, at vi havde Vinden næsten ret agterind. Ikke mange Minuter efter havde vi en rasende Storm af Vest.

Det gik godt med os indover, forsaavidt som vi skjød en ganske antagelig Fart. Værre var det imidlertid, at vi ikke rigtig vidste, hvor det bar hen.

Hundemaden skulde vi lægge igjen paa vor gamle Teltplads, som var det eneste Sted, der var en Smule markeret, og som vi derfor kunde have Haab om at finde igjen. Men hvordan skulde vi i sligt Veir kunne finde frem til Stedet? Det var og blev Uraad.

Til vor usigelige Forundring kjørte vi lige lukt paa Stedet og fik skilt os ved Boksen. Det hænder jo sommetider, at Lykken er bedre end Vettet.

Men at kare sig frem over Eidet i sligt Himmelsveir var lettere sagt end gjort. Vi besluttede dog at drive paa, saa længe det gik. Efter et Par Timers Kjøring blev vi stoppet af en dyb Tverdal, som komplet stængte Veien for os. Hvor vi var, havde vi ikke Anelse om. Al Rekognoscering mislyktes. Det bedste, vi kunde gjøre nu, var visselig at slaa Leir, og det gjorde vi.

Det var en sur Job, vi havde, før vi fik Teltene reist; men mest generte det os, at her ikke fandtes noget Fæste for Hundene. Efter en hel Del Stræv fandt vi en Snefonn, som var saa dyb, at vi kunde stikke Skiene nedi og paa den Maade sætte Hundene fast.

Jeg havde bare almindelige Uldvaatter paa den Dag; mine Hundeskindshandsker laa vel forvaret i Privatposen. Den sterke Vind sopte tvers igjennem den løse Uld, og Sneen gøv ind slig, at jeg ikke var istand til at holde Varmen i Fingrene. At slaa Leir i saadant Veir er ikke noget snargjort Arbeide; Feiningen for at holde Sneen ude er ikke den mindste Del af Strævet. Før Teltet stod reist, var derfor flere af mine Fingre frosset bort; men værre var det, at Haandbagen ogsaa havde faaet sin Bekomst.

Næste Dag oprandt med deiligt Veir, stille og klart. Ogsaa Føret havde undergaaet en merkelig Forandring: før løst og tungt, men nu saa haardt og godt, at vi kunde tage Nattekvarter et Stykke inde paa Baumanns Fjord og Dagen efter naa Depot Point, hvor vi fandt alt i den skjønneste Orden. Vi grov op det frosne Kjød og lod Hundene fraadse dugelig til Kvelds.

Næste Morgen blaaste det friskt; men Luften var disig helt til over Middag. Vi kavede svært med at grave ud Resten af Depotet, proviantere til Turen nordover og gjøre

alt istand til Afreisen næste Morgen. Ingen af os fandt det videre behageligt at staake med sligt Arbeide, tage Observationer o. s. v. i 49 Graders Kulde.

Jeg gik op paa den vestlige Del af Fjeldet, skjød et Par Harer og havde en storartet Udsigt over Fjorde, Fjeld og Sletter langt mod Nord. Der fik jeg det bestemte Indtryk, at en Fremkomst maatte kunne findes fra det indre af Baumanns Fjord til de Farvande, vi saa Vaaren 1899.

Det bestemtes, at Baumann og Peder skulde følge os to Dage mod Nord for saa at kjøre hjemover og senere tage fat paa Kartlægningen.

Da vi startede næste Morgen, var Hundene svært opsat paa at komme frem, og slig som det gik indover Fjorden! Snespruten stod om os, mens vi hoppede og humpede fra Fokkskavl til Fokkskavl og havde vor fulde Hyre med at holde de tunge Læs paa ret Kjøl. Først udpaa Eftermiddagen, da vi var kommet helt ind i den inderste Fjordarm, traatnede Føret til.

Ved Middagstid havde vi naaet Mundingen af den inderste Fjord, som lang og snæver skar sig ind i nordlig Retning.

Paa Østsiden var Landet meget fladt med lave, afrundede Aasrygge, og mod Nordøst strakte Lavlandet sig saa langt indover, at det bare var saavidt, jeg kunde øine Fjeldene i Baggrunden. Men længer nordover tiltog disse i Høide, og i den indre Del af Fjorden gik store, bratte Fjelde lige ned i Sjøen.

Ogsaa paa Vestsiden reiste Fjeldvæggene sig til en anseelig Høide, med hvasse Pigger og Takker; men hele Fjorden indover syntes Sjø og Fjeld at skilles ad af et vakkert Forland, gjennemskaaret af talrige Slugter og Elvedale.

Skjønt Vinteren endnu rugede over Hav og Strand, havde den dog ikke formaaet at udslette Sporene af det frugtbare Planteliv herinde. Langt bortover Isen laa Græsstraa og Blade strødd omkring, og paa hele Færden indover

Fjorden føg det fint og jevnt med Plantedele. Vinden stod tvers paa vor Vei, og i Slædesporene samlede der sig saa tæt med Blade, at Sporene saa ud som en mørk Stribe.

Mens vi i Tretiden rusler i jevn Dilt indover Fjorden, faar mine Hunde pludselig Veir af Vildt. Ivrigere og ivrigere trak de, og saa ordentlig lagde de sig i Sælen, at de følgende

PAA VAGT VED SØPPELHAUGEN.

Kobbel ikke aarkede at holde Tritt. Kvartmil efter Kvartmil gik det indover, og Bikjerne drev paa af alle Livsens Kræfter. Noget levende Væsen udenfor Karavanen var jeg dog ikke istand til at opdage; men nu kjendte jeg mine Hunde og vidste, det ikke var Nonsens, de fôr med.

Langt om længe stansede jeg ved en Odde, hvor jeg tænkte, vi kunde slaa os ned for Natten. Men det mente nok ikke mit Kobbel; de rykkede og sled for at komme

videre, det var næsten ikke Raad at holde dem tilbage. Jaja, saa fik jeg lade det skure afsted igjen.

I det samme vi svinger rundt Odden, faar jeg se et Par Dyr inde paa Land paa den anden Side af en Bugt. I raskt Trav gik det over Bugten, og da vi nærmede os den anden Side, vilde Hundene absolut op; de rendte over Krakken, før jeg vidste Ordet af, og lod sig ikke stoppe

FOSHEIMS OG STYRMANDENS TELT.

før et godt Stykke oppe i Bakken. Jeg rykkede Samlestjerten løs, og væk som en Vind var de alle tilhobe.

Jeg ventede paa de andre af Følget og bad dem slaa Leir, mens jeg drog efter Hundene, tog saa Riflen og ruslede afsted.

Jo ganske rigtigt: da jeg kom op paa Aasryggen, fik jeg Øie paa Hundene et Stykke borte paa Sletten. Der havde de jamænd nok at bestille; de holdt to Karréer, tre om hver!

Jeg gik henimod den nærmeste Flok og saa, at den mestendels bestod af Kjør; saavidt jeg kunde se, var der bare en eneste Okse. Men det var ogsaa en af de egte Slaaskjæmper. Han havde stillet sig op udenfor Karréen og holdt det gaaende med smaa Udfald efter den ene af Hundene, mens de to andre holdt Karréen. Den anden Karré havde ingen Slagsbror i Forpostlinjen.

Den første, jeg tog paa Kornet, var selvfølgelig Oksen; den vilde jeg gjerne expedere snarest muligt. Netop som jeg havde skudt to af Kjørne i samme Karré, kom Schei opover til mig.

Saasnart jeg begyndte at fyre, kom Hundene fra den anden Karré ogsaa sættende, og nu blev der svare til Leven. Ikke kunde jeg give mig til at skyde hele den store Flok paa en 30 Dyr, og naar jeg undtager et Par Udfald til at begynde med, var der ingen af Dyrene, som prøvede paa at gjøre Angreb; thi inde i Karréen fandtes der væsentlig Ungdyr, og Kjørne, som stod i Forsvarslinjen, var drægtige omtrent allesammen og ikke synderlig oplagt til Strid. Ikke kunde vi faa fat paa de skudte Kjør, for de laa lige inde i Linjen, og ikke kunde vi faa Tag i Bikjerne heller. De skvaldrede og gneldrede efter bedste Evne klos inde ved Karréen uden at kunne tilføie den noget Mén.

Slig blev vi staaende og glo paa hverandre en Stund; men i Længden var dette noksaa lidet underholdende og ikke videre indbringende heller. Vi fik se til at knibe vore Hunde og forsøge, om Karréen ikke da vilde sprede sig. Endnu den Gang havde vi ikke seet saa ret meget af, hvad Polarfæ kan finde paa ligeoverfor en Angriber; men vi forstod jo fuldt vel, at det var et vaageligt Verk at gaa ret frem for Snuden paa dem.

Noget maatte vi dog gjøre, og saa krabbede vi forsigtig bortover mod Dyrene. Der stod hele Flokken, Pande ved Pande og Horn mod Horn, og stirrede paa os med sine

store, mørke, forundrede Øine. Ikke én rørte sig til Angreb; men til Forsvar var de færdige; thi efterhvert som vi nærmede os, rykkede de fjernerestaaende Dyr frem og gjorde Front mod os, saa de næsten dannede en ret Linje, dog saaledes, at intet Punkt af Karréen var uden Dækning.

I en Afstand af nogle faa Meter fra Karréen fik vi endelig hugget Tag i Hundene og bandt dem i nogen Afstand. Men Flokken stod urørlig som før; den fæstede nok ikke Lid til vore venskabelige Hensigter. Saa fjernede vi os et Stykke fra den, men holdt nøie Udkig med alle dens Bevægelser.

Endelig begyndte den da langsomt at trække sig tilbage, bare nogle faa Skridt ad Gangen. En vakker Manøvre, rigtig hvad man kan kalde et „dækket Tilbagetog". Ikke et Øieblik brød de Karréen; ikke et Øieblik blotstillede de sine Kalve og Ungdyr. Og derinde i Karréen kan disse være trygge, did nytter det ikke for Rovdyr at bryde sig ind. Slig trak de sig da tilbage — et eiendommeligt Billede paa den væbnede Fred — henimod den anden Karré, som allerede havde begyndt at retirere, straks Hundene havde forladt den. Hvormange Dyr den Flok talte, er jeg ikke sikker paa; men antageligvis var der ogsaa omkring 30.

Hvert Teltlag hentede nu sit Dyr; i Leiren blev de flaaet og lemmet op, og Hundene aad, hvad de aarkede.

Schei og jeg hug ud en hel Del Marvben, og Suppen i vort Telt var kraftig den Kveld. Med Skindene under os glædede vi os alle til en extra varm Nat.

Baumann og Peder tog imidlertid Varmen paa Forskud allerede om Kvelden. De havde faaet ny Brænder paa Primus, og den passede vel ikke rigtig til Apparatet, eller hvad nu Aarsagen var. Nok er det, mens de sidder og hører paa Maskinens gemytlige Sang og glæder sig til at smage den deilige, dampende Suppe, gjør Brænderen pludselig et Hop, og i et Øieblik er Teltet forvandlet til et lidet

Ildhav. I en Fart fôr de op og ud, med Ulveskindsklæderne noget forbrændte, og rev i Skyndingen en Spjære i Teltdugen.

Ilden blev snart slukket uden at have forvoldt nævneværdig Skade, ny Brænder sat paa, og Kogningen fortsattes.

Rent ilde gik det med Fosheims Hygge den Nat. Udpaa Kvelden opdagede han, at han havde mistet en Brødsæk, og i det uskyldige Haab, at det var skeet ganske nylig, drog han i Vei for at finde sin tabte Skat.

Men det blev nok længer, end han anede. Helt til det Sted, hvor vi holdt Middagsrast, gik han og ledte uden at finde Sækken. Da havde han gaaet en Distance af ti Kvartmil og syntes, Tiden var inde til at vende om.

Det var en ganske net Spasertur, han fik, mens vi andre laa og sov — tyve Kvartmil i alt; det var ikke saa længe før Opbrudstid, han rak hjem igjen. Hele denne Geschichte skulde nok egentlig være en Hemmelighed mellem Styrmanden og ham. Havde jeg kjendt til det, vilde jeg ikke have tilladt ham at drage afsted ved Nattetid uden Verge i et Terræn, hvor Bjørn huserte.

Næste Morgen kom vi os ikke i Kjøring før ved Halvtitiden; Teltet skulde jo repareres.

Udpaa Formiddagen passerte vi en Flok Polarfæ, som stod ude paa en Odde og glante paa os. Saavidt jeg kunde se, talte Flokken 23 Dyr og var formodentlig en af dem, vi havde været ikast med igaar. Hundene fik Øie paa dem og vilde absolut aflægge dem en Visit. Men det havde vi ikke Tid til; vi maatte jo se til at gjøre en nogenlunde rimelig Dagsmarsch idag ogsaa.

Fjorden indover blev smalere og smalere, Fjeldene høiere og høiere. Dette begyndte at se stygt ud. Vort Haab om, at Fjorden skulde staa i Forbindelse med det Vand, vi havde seet længer nord, sank mere og mere, jo længer ind vi kom.

Vi tog Meridian- og Længdeobservationer, og efter Baumanns Udregning paa Stedet skulde vi den Kveld befinde os paa 77° 46′ nordlig Bredde og 83° 15′ vestlig Længde.

Næste Morgen afleverte Baumann og Peder den Proviant, som var bestemt for os, og satte Kursen mod Syd, mens vi fortsatte indover Fjorden.

Veiret var fremdeles koldt, men klart og stille. Føret derimod blev løsere og løsere, og henimod Middag var det saa sørgelig løst og traat, at Hundene svømmede i Sne til op paa Siderne og knapt nok var istand til at rokke Kjælkerne.

Nei, dette blev for trist! At plage Hundene med at slide Læssene indover, naar vi ikke var sikre paa at komme frem, var der liden Mening i. Vi svingede af mod en stor Elvedal, slog Leir udenfor den og bestemte os til at rekognoscere.

Jeg besluttede at sende Fosheim over Fjorden til et Fjeld, som lovede god Udsigt over Fjorden og dens Forlængelse, og selv bestige et Fjeld nordenfor Dalen, hvor jeg troede at kunne faa Overblik over Terrænet.

Mens vi var beskjæftiget med at slaa Leir, fik vi se en Polarhjord, som beitede et Stykke oppe i Lien paa Nordsiden, omtrent i den Retning, jeg agtede mig; men den trak sig nordvestover og skjultes snart bag Aasryggene.

I det rædsomme Føre var det en tung Tørn at arbeide sig til Tops opover den steile Fjeldside. Sneen laa saa løs, at Skiene gik helt igjennem, ret ned paa de skarpe Stene under Sneen. At faa dem til at glide var ikke muligt.

I et af de vakreste Partier paa Sydsiden af Dalen beitede der en Flok Polarokser i Ro og Fred; det var den anden Flok, vi saa den Dag.

Endelig havde jeg da trampet mig op paa Fjeldet; men da først blev Skjæppen fuld; thi da — fik jeg tæt Taage! Graa og klam kom den veltende rundt omkring mig, saa jeg intet kunde se; men saa meget skjønte jeg dog, at jeg befandt mig oppe paa et stort Plateau.

Jeg drev nordover en Stund i Haab om, at Taagen skulde lette noget. Det gjorde den ogsaa; men det blev ikke saa sigtbart, at jeg kunde danne mig noget Begreb om Terrænet. Fra de høieste Punkter paa Sletten kunde jeg se en anden Top stikke op over Taagehavet; men hvad der skjulte sig nede i Dalen, blev mig fremdeles en Gaade. Omsider maatte jeg vende tilbage til Leiren akkurat lige klog, som da jeg drog ud.

Fosheim kom straks efter uden at have været stort heldigere end jeg. Han havde seet en Flok beitende Okser, 11 i Tallet, og hvor han vendte sig hen, Masser af Spor efter Dyr, mangesteds slig Traakk som i en Sætertrø.

Det var ikke andet for; næste Dag maatte vi gjøre Rekognosceringen op igjen i mere sigtbart Veir, Fosheim indover Fjorden, jeg op gjennem den Dal, vi laa ved.

Dalen gaar omtrent ret vest; men to tre Kvartmil længer op svinger den bent mod Nord. Jeg fortsatte i vestlig Retning og besteg en temmelig høi Fjeldtop, hvorfra jeg ventede mig god Udsigt nordover. Udsigt fik jeg jo ogsaa paa en Maade, idet jeg saa meget langt nordover, i Retning af Dalen; men jeg var ikke høiere op end Vandskillet og derfor ude af Stand til at løse det vigtige Fjordspørgsmaal. At følge Dalen nordover for at faa Rede paa dette vilde blive for langt; jeg valgte at bestige en vestligere Top.

Efter utroligt Slid og Staak stod jeg endelig paa Toppen og havde der rigelig Anledning til at konstatere Umuligheden af at følge Dalen nordover. Veien spærredes uafladelig af ufremkommelige Cañons, der som brede, dybe Furer kløvede Terrænet paa kryds og tvers. Derimod fik jeg det Indtryk, at jeg ret i Vest kunde finde en Fjord.

Saa bar det atter afsted vestover; jeg var snart over Vandskillet og troede til min Glæde, at jeg havde slaaet ind paa den rigtige Vei. Men det var ikke frit for, at jeg blev en Smule længer i Ansigtet end til dagligdags, da det viste

sig, at Skraaningen bare førte ned i en kolossal Cañon, som strakte sig i nordlig Retning. Jeg fulgte denne Cañon. Den beskrev en stor Bue rundt om det Fjeld, jeg først havde besteget, og — mundede ud i Hoveddalføret!

Paa denne Runde fik jeg et godt Indblik i, hvor rent umuligt dette Terræn var at kave sig frem i, saa spækket som det var med Cañons. Fandt ikke Fosheim en bedre Overgang, stod ingen anden Vei os aaben end Tilbageveien.

Paa Turen opover saa jeg hele fem Polarhjorder. I fire af dem kunde jeg tælle til elleve — dette merkelige Tal, som synes at spille en gaadefuld Rolle ved Dyrenes Inddeling i Partier. To af Flokkene havde vi seet Dagen forud omtrent paa samme Sted. Flokken paa Sydsiden laa og gik lige ud paa den bratte Elvemæl.

Da jeg havde Moro af at se lidt nærmere paa dem fra Nordsiden af Elven, gik jeg ud paa Mælen ligeoverfor dem, saa vi bare havde Elven mellem os. Straks de fik Øie paa mig, sluttede de sig sammen i en lang Slaglinje og blev staaende og glo ufravendt paa mig.

En Kvartmil længer oppe, hvor jeg var nødt til at tage over Elven, passerte jeg paa Sydsiden atter en Flok, som, uagtet jeg ikke kom den nærmere end et Par hundrede Meter, alligevel fandt det paakrævet at sætte sig i Forsvarsstilling oppe paa en liden Sandkolle, hvor de stod og hvæssede sine Horn, parate til at give Fienden en varm Modtagelse.

I alt saa jeg den Dag over 50 Dyr, hovedsagelig drægtige Kjør med Ungdyr iblandt. Paa Østsiden af Fjorden saa Fosheim en Flok paa elleve. Naar vi dertil lægger de utallige Traakk efter Harer og Ryper, vi saa, er det ikke saa underligt, at jeg følte det, omtrent som jeg gik i en Buhage hjemme. Det var bare Bjælde som manglede.

Og slig Vegetation! Paa begge Sider af Fjorden det yppigste, vi endnu havde truffet deroppe. Jeg haabede at kunne titte indom senere og faa se Fjorden i sin Sommerpragt.

Var saaledes dette Distrikt et ypperligt Jagtterræn for Storvildts Vedkommende, saa det ikke ud til at være uslere, hvad Smaavildt angaar. Oppe i Urerne saa jeg Masser af Harer, og mange af dem kunde jeg have skudt. Men Hjemveien var for lang, og ferskt Kjød trængte vi ikke nu.

I Leiren om Kvelden hørte jeg, at ogsaa Fosheim havde faaet det Indtryk, at vi ikke burde klemme paa ind gjennem

FJELDPARTI FRA HEUREKA SUND.

Fjorden, men heller kjøre ud igjen og prøve en anden Overgang længer vest. I dette løse Føre, hvor de tungt læssede Kjælker sank helt ned paa Stenene, vilde desuden vore Trædrag slides ud paa et Par Dage.

Afstanden fra Leirpladsen til Bunden af Fjorden takserte Fosheim til 12 Kvartmil. Forlandet smalnede af indover, og paa lange Strækninger var det helt borte, saa de stupbratte Vægge styrtede lige ned i Havet.

VED BLAAMANDEN.

Af den rige Smaavildtbestand havde han skudt endel Ryper og mindst tre Harer, der var smækfede som smaa Gjødgriser. Federe Harer tror jeg knapt jeg har seet. Takket være hans Gavmildhed fik begge Teltlag Haresteg til Aftens.

Vi holdt stor Raadslagning den Kveld. Alle var enige om, at et Forsøg paa at gaa over Land herfra vilde ende i en ren Fiasko. Hundene vilde blive udslidt, Materiellet ødelagt, og ingen Vei vilde vi komme. Det eneste fornuftige, vi havde at gjøre, var at snu og friste vor Lykke længer vest.

Næste Morgen tog vi da til at kjøre ud gjennem Vendomfjorden ad vor gamle Vei. Det gik raskt og let, saa vi haabede om Natten at kunne kampere ved vor første Leirplads, der, hvor vi havde skudt Storvildtet.

Det hænder vel ikke saa hyppig, at Blødagtighed kan anspore ens Iver og Energi; men den gjorde det nu den Gang ialfald: vi tænkte paa de deilige, varme Skind, som laa derude, og glædede os storlig til at hvile paa dem.

Men ak og ve! Istedetfor de bløde, lodne Skind fandt vi bare nogle elendige Filler. Resten havde vore to Kamerater taget med. Det er jo af sine egne, man skal have det. Forøvrigt var det det fornuftigste, de kunde gjøre; de kjørte jo Veien det samme og havde ingen Læs.

Næste Morgen bar det videre udover, hele Veien klos under vestre Land, hvor Føret var haardere, end vi havde havt det paa Indtur. Det lod til, at Bjørnene likte sig bedre der; for Spor efter dem saa vi hele Veien, gamle og nye om hverandre. Ved Middagstid kom vi til Odden, hvor Landet begynder at svinge vestover, og holdt en kort Hvil udenfor Krakken; men Schei kunde ikke dy sig for at drage iland og undersøge Fjeldet lidt nærmere. Vi havde nu vænnet os til at holde en liden Rast midt paa Dagen og tog da gjerne en Beskøit med lidt Smør eller Pemmikan.

Vi var heldige med Veiret paa Udturen, stille, klart Veir hele Tiden, og da kjender en jo ikke stort til Frosten.

Da gaar det hele som en Dans baade for Dyr og Mennesker, og da kan en gjøre Dagsmarscher, som der er Mon i, selv om Føret er aldrig saa traat, havde jeg nær sagt. Med vore tunge Læs lagde vi dagstøt bag os en 16 à 20 Kvartmil, som Regel omkring 18, og det er fint leveret i Begyndelsen af Sæsonen, mens Læssene er paa det tyngste.

Uanseet hvad Slags Føre vi havde, gik vi paa Ski ved Siden af Kjælkerne, og da blir der en anden Fart i det hele. Ud paa Blankis raakede vi, naar det skulde være; men Skiene brugte vi som oftest lige fuldt.

Vi satte Kurs for den vestligste Odde, vi kunde øine, og leirede os om Kvelden ikke langt fra et lidet Skjær østenfor den.

Søndag Morgen den 21de April, med det samme vi stak Hodet ud og begyndte at gjøre os klar til at kjøre, blev vi opmerksomme paa en Bjørn, som kom sættende ret opover mod Leiren. Hundene fik straks se den og tog til at blaase Alarm, som om Verden gik sin Undergang imøde. Men Bjørnen var nok af den rette Sort; den ænsede det ikke det Gran, den stævnede i smaat Trav bent paa os.

I en Fart fik jeg Børsen frem og stod klar til Skud. Paa passe Hold fik han en Portion. Han seg i Knæ, med det samme det smaldt, men var straks paa Benene igjen og i Trav som før. Saa fik han et Skud til; men da blev det for drøit for ham. Han slængte sig rundt og var død omtrent med det samme.

Det var et prægtigt Eksemplar af en Bjørn, en Kar i sin bedste Alder og i udmerket Huld. At den havde vældige Kræfter og var sig dem vel bevidst, var klart nok; den gik jo paa med uhørt Freidighed. I det hele taget tror jeg det var den største Bamse, vi skjød paa hele Turen, med den fineste Pels, vi saa der nord. Og slige store, hvide, vakre Tænder! Rent en Fryd for en Tandlæge!

Flaaningen blev øieblikkelig sat i Verk og Hundene sprængforet. Vi tog med os en Foring til Kvelds; Resten maatte ligge. Især var det vondt for os at reise fra den

vakre Bjørnehud. Men derved var intet at gjøre; vi kunde jo ikke trække den med os hele Vaaren udover.

Mangen Gang siden snakkede vi om „Søndagsbjørnen“, og der gik Frasagn om, hvor stor og vakker den var.

Jagten opholdt os til Kl. 8; men det havde ikke saa stort at sige nu, det var lyst baade Dag og Nat.

Vi fortsatte vor Fart vestover fra Odde til Odde, og hver Gang vi kom til en ny, ventede vi at skulle se en Fjord eller et stort Sund skjære nordover. Men hver Gang brast vort Haab. Bare mindre Bugter, som begrænsedes af steile Fjeldvægge, ikke saa svært høie netop her, men større længer mod Vest. Fjeldformationen var vild og sønderreven med sagtakkede Egge, hvorfra spidse Syle og trodsige Pigger kneiste med Nakken. Men mellem disse Tinder og Toppe skar der sig ind Rækker af Dale eller dybe Skar, bag hvilke vi ikke var istand til at øine noget Fjeld. Derved blev Landskabet opstykket i en Række isolerede Fjeldkomplekser, der ude mod Kysten dannede ligesom en smal Bord om Sletterne inde i Landet.

Saalænge vi var inde paa Sundet mellem „Hovedøen“ og Fastlandet, var Føret taaleligt; men nordover blev det tyngre og tyngre, og ud paa Kvelden maatte Hundene paa lange Strækninger svømme i løs, lumsk Fokksne. Et Øieblik bar den; i næste Minut trampede Hundene igjennem den væmmelige, bundløse Masse. Alligevel gled det ikke værst; vi krækede os utrolig langt og reiste om Kvelden vore Telte oppe paa Isfoden.

Nogle Isflak paa Kant fortonede sig nemlig som Gammelis, og den vilde vi gjerne have Tag i til Kogning. Men vi blev rent narret; det var bare høstgammel Is altsammen.

Næste Dag bar det videre opover i samme fæle Føre. Ved Middagstid stoppede vi og tog en Høide.

Hele Fjorden opover stod der Spor i Spor efter Bjørn, og mens vi rastede, kom der snigende en af Arten bortover mod os. I Førstningen var den noksaa fræk; men paa ca.

400 Meters Afstand fik den nok Skrupler, snudde og satte i fuldt Firsprang østover.

Lidt ud paa Eftermiddagen kom der atter en Bamse løbende udover fra Isfoden. Det saa ud, som han var sprækkefærdig af Nysgjerrighed efter at faa vide, hvad Slags Karer vi var. Men det fik han vist neppe Greie paa. Jeg syntes rent Synd paa Fyren, slig som han keg og gløttede og veivede og vrikkede paa sig. Jeg fik saadan Lyst til at laane den en Kikkert, for den saa ud, som den vilde stirre Øinene ud af Hodet paa sig. Da den ikke aarkede mer, tog den tilbens sydøstover, men skar saa langt fra Land, at den fik Tag i vore Spor; efter dem snuste den sig frem en Times Tid, men stadig paa ærbødig Afstand.

En Tid havde vi nu styret paa et høit Forbjerg, hvorfra vi ventede, at Fjord eller Sund skulde bøie mod Nord, ialfald saa det ud til at gaa en stor Bugt nordover. Med rak Kurs paa Kappet kom vi til at skjære temmelig langt ud og slog Leir den Kveld en tre Kvartmil af Land.

I al denne Løssne var det næsten Uraad at faa sætte Hundene ordentlig fast, og vi vidste ikke anden Udvei end at stappe Ski og Skistaver godt ned i Sneen og binde Koblene til dem.

Jeg var ingenlunde tryg for Hundene den Kveld. Kommer der Bjørn, saa Jagtiveren griber dem, ved man aldrig, hvad de kan finde paa. Og slige Greier, som vi den Aften havde at binde dem til, duer jo ikke, naar de først *vil* løs. Men naar vi var opmerksomme paa dette, antog jeg, vi skulde knibe dem, før de sled sig.

Paa Morgenkvisten, netop som vi var færdig med Kaffen, varslede Hundene for Bjørn. Schei strøg ud fortest muligt, og jeg i Hælene paa ham. Men med det samme Schei satte Foden udenfor Teltet, sled Bikjerne sig og satte efter Bjørnen.

I Nattens Løb var Dragstjerterne tvundet sammen til en eneste Floke, og da de nu satte afsted, mens Samlestjerten

holdt alle Træklinerne sammen, blev det et nydeligt Rod! Bort gjennem Løssne og Uføre, alt hvad de aarkede, men altid med et Par af Stymperne paa Slæb, under Hyl og Spræl, saa Sneen gøv! Bamsen havde de fat i flere Gange, men magtede ikke at sætte den. Jeg var glad, Fyren ikke slog dem kvæk ihjel, for det kunde han saa gladelig have gjort, om han var i det Hjørne. Slig drog hele Røisen indover mod Land.

Jeg hjalp Schei med at slænge Læsset af Slæden; hans Kobbel sattes for, og saa suste han afgaarde, med Styrmanden paa Ski et godt Stykke foran sig.

Inde ved Krakken var Bjørnen sat; men før Styrmanden naaede frem paa Skudhold, saa den sit Snit til at stikke af op gjennem Uren, hvor den lagde sig under en Knaus. Men da var Bikjerne saa udaset, at de maatte opgive Ævret. Og sligt Arbeide, som Styrmanden fik med at klare ud Dragstjerterne! Forresten lod det til, at Bjørnen var lige udmattet som Hundene; thi oppe i Uren blev den siddende hele Tiden og puste og pæse.

Efter en tre Timers Fravær vendte da baade Folk og Hunde tilbage. Imidlertid havde Fosheim og jeg brudt Leiren, hængt Indreteltet op til Tørring og faaet begge Telte baade isfri og tørre.

Mens vi gik og puslede med dette, feiede Is og ventede paa Kameraterne, holdt vi i lang Tid Øie med en Bjørn, som gik og vævede et Stykke østenfor os. Det saa ud, som den havde en brændende Lyst til at stifte vort Bekjendtskab og var flere Gange paa Vei henimod os, men betænkte sig hver Gang. Endelig kom den ind paa vor Kjørevei, tog Bagspor som Bjørn flest og strøg sydøstover.

Styrmanden kunde fortælle, at under Land var Føret meget bedre. Derfor satte vi Kursen ret paa Stranden.

Ved Odden, som vi styrede paa, aabnede der sig for os en lang Fjord, som gik i nordlig Retning. Nu havde vi da vel endelig fundet det Farvand, vi saa længe havde søgt!

TROLDFJORDEN

Lidt indenfor Odden leirede vi os. Jeg havde ikke Lyst til at kjøre videre, før jeg havde taget en Tur til Fjelds. Hundene var desuden saa medtaget efter Bjørnejagten, at de ikke kom nogen Vei. Skjønt vor indkjørte Distance bare var en fem Kvartmil, fandt jeg det ogsaa af den Grund fornuftigst at stoppe op.

Da Leiren var gjort istand og Hundene foret, tog Fosheim og Raanes en Azimut, mens jeg drog op igjennem Uren sammen med Schei, han i Egenskab af Geolog, jeg for at speide. Men jeg maatte snart stanse for Uføre og brat Lænde. Saa meget saa jeg dog i det mindste, at Fjorden trængte langt mod Nord og ialfald til at begynde med havde en ganske pen Bredde.

Denne Fjord mente jeg vi burde kjøre ind over. Nu kunde vi ikke have langt igjen til den Fjord, Isachsen havde besøgt forrige Vaar, og skulde der findes nogen Overgang herindefra til de Fjorde, vi saa Vaaren 1899, talte Sandsynligheden for, at Tampen brændte her.

Omkring Odden saa det ud til, at Bjørnene havde sin Alfarvei, sligt Traakk som her var efter dem. Ved Firetiden om Morgenen purrede Hundene os, og da Schei og Raanes fra det andet Teltlag tørnede ud, saa de en Bjørn i fuldt

Sprang en 3 à 400 Meter fra Leiren. Vi lod den seile, og de krabbede ind igjen.

I vanlig Tid drog vi afsted. Føret blev haardere og haardere, og en Kvartmil eller to inde paa Fjorden begyndte vi at skyde rask Fart. Eftersom vi kom indover, sank vort Haab om Sund. Vi saa, at Bjørnesporene tog sterkt af, og det spaaede ikke godt. Men nu havde vi bestemt os for at se Bunden af Fjorden, og den skulde vi have Tag i, før vi gav os.

VOR SIDSTE LEIR SAMMEN.

Med tolv Kvartmil bag os stoppede vi lidt før Middag for at observere og drog saa atter videre.

Mens vi ved Totiden klemte paa i susende Fart ind Fjorden, kom der en Bjørn sættende udover. Den vilde jeg have.

Vinden stod slig, at Hundene ikke fik Veiret af den; men da jeg saa uventet veg af fra Kursen, skjønte de, der var noget igjære, og satte fuld Fart paa. Snart fik de Øie paa Bjørnen, og da strøg de i Vei, saa det hven under Meierne, og Læsset hoppede fra Skavl til Skavl, mens jeg stod paa Ski ved Siden af.

I en 50 Meters Afstand vil jeg rykke Samlestjerten løs; men den ene Ski kommer under Slæden, og overende bærer det med mig. Jeg havde Tag i Stjerten; men den var knebet saa fast, at det var ugjørligt for mig at røske den løs.

Nu var det min Tur at blive slæbt med, og det gjorde jeg da, saa det havde god Skik! Det er ufatteligt, hvor de Bikjerne tager Magten fra, naar det gjælder at forfølge Vildt. Da er det tungeste Læs som ingenting for dem. Det gik lige strygende, fordi om mine Ski laa paa tvers under Læsset.

Jeg likte mig aldeles ikke, der jeg laa og baksede for at faa Samlestjerten løs og fik den ene Puf mere eftertrykkelig end den anden. Og Benene! Undertiden kjendtes det ud, som de skulde slides tvers af. Flere Gange var jeg paa Nippet til at slippe hele Greia, men lod det være; jeg frygtede for, at Bjørnen kunde gjøre det af med Hundene hver og en, saa bundne som de vilde blive i sine Bevægelser med hele Læsset efter sig. Sligt Forsprang som mit Kobbel havde, vilde det jo vare baade vel og længe, før de andre kunde komme dem til Hjælp. Nei, da fik heller Bena staa sin Prøve; de holdt vel denne Gangen ogsaa!

Til syvende og sidst fik jeg da Samlestjerten løs, og glad var jeg, da jeg merkede, at Hundene føg videre, mens jeg blev liggende.

Numer to i Karavanen var Schei; han strøg forbi og slap sine Hunde paa Skudhold. Nu fik Bjørnen mange nok at valse op med, indtil Schei endelig blev dens Banemand. Vi kjørte alle Læssene bort til Valpladsen, slog Leir ved den faldne Kjæmpe og forede Hundene.

Det var bare en liden Tass af en Bjørn dette; de fire Kobbel aad den op med Hud og Haar. Det eneste, som fandtes igjen, da Hungeren var nogenlunde stillet, var en hel Del Haardotter og hist og her nogle afgnavede Ben og Skindfiller med Haar paa. Men om Natten gnog de ogsaa i sig Skindfillerne, og det eneste, som mindede om Bjørn,

da vi kom ud om Morgenen, var Benene og nogle gulhvide Haardotter, som laa og viftede i Vinden.

Bjørnejagten havde forsinket os en god Del den Dag, saa hele Distancen bare blev en seksten Kvartmil; men saa havde vi jo til Gjengjæld gratis Levemaade for Hundene, og da kunde det alligevel gaa an.

Ud paa Eftermiddagen næste Dag begyndte det at trække op, og jeg frygtede for, at vi skulde faa en Stygveirsrid herinde. Siden vi forlod „Fram“, havde vi jo hele Tiden havt glimrende Veir, og af den Sort kunde vi snart ikke vente mere paa én Gang.

Omtrent fire Kvartmil fra Bunden af Fjorden slog vi os ned for Natten.

Nu var det straks slut paa denne Fjord ogsaa, og vore Forhaabninger om, at dette var Veien til det forjættede Land der nord, var sunket mange Grader. Det var et rædsomt Hul, vi var kommet til; snævrere og snævrere blev Fjorden, jo længer ind det bar, med høie, truende Fjeldvægge paa begge Sider, inderst inde smal som en Tarm. Styrmanden kaldte den for „Troldfjorden“, og det Navn fandt vi saa passende, at den fik beholde det.

Alt Haab havde jeg dog ikke opgivet. Nu satte jeg min Lid til, at et Dalstrøg kunde føre fra Bunden af Fjorden i den forønskede Retning. Men i den Henseende saa det heller ikke videre lyst ud; for tilsyneladende sluttede Fjorden ved en brat Fjeldvæg.

Vi begyndte at kjøre i disigt Veir næste Morgen; men da en Bris af Nord feiede Skodden væk, saa vi, at mellem et høit, steilt Fjeld paa Østsiden af Fjorden og den Bergvæg, som stængte inde ved Bunden, var der en smal Aabning.

Enten maatte det være et trangt Sund, som dannede en Fortsættelse af Fjorden, eller ogsaa et Dalføre, som kanske kunde aabne os en Fremkomst nordover.

Vi var i stor Spænding, da vi reiste indover Fjorden, og Fosheim, som med tidligere Erfaring for Øie vilde fore-

bygge, at der blev lagt et mindre smageligt Navn paa Sundet, havde allerede et paa rede Haand. Han foreslog, vi skulde kalde det „Rigets Port“.

Desværre, Rigets Port var nok ingen Port alligevel; Fjorden stoppede ubønhørlig op. Men østover skar der sig ind et temmelig vidt Dalføre med flad Bund og ubetydelig Stigning. Til at begynde med ja! Et Par Kvartmil opover

VED HEUREKA SUND. SYD FOR ISFJELDODDEN.

var det slut med den Herlighed ogsaa. Der stængte atter Fjeldvæggen stor og svart.

Vi slog Leir oppe under Fjeldet for at faa Livd for Vinden, slængte Kjedlen paa, drak en Kop Te, og saa drog Fosheim og jeg ud for at rekognoscere, mens Schei og Styrmanden skulde holde sig nær Leiren, indtil Middags- og Eftermiddagsobservationerne var taget. Saa skulde Schei foretage en geologisk Exkursion og Raanes se til at skaffe lidt Harekjød i Gryden til Kvelds.

POLARIDYL

Fosheim og jeg tog Benene fat østover op gjennem Dalen, satte Skiene fra os under en brat Storstensur paa nordre Side og arbeidede os gjennem den møisommelig op paa Fjeldet.

Det var en slidsom Vandring! Det gik, som det altid gaar paa slige Ture: man tror stadig, man ser det høieste Punkt; men naar man kommer did, finder man bestandig, at der er ett, som er endnu lidt høiere.

Endelig stod vi paa Toppen og kunde se et godt Stykke nordover. Langt deroppe i Nordøst ragede nogle høie Fjeld op over en vid Flade, som vi tog for Fjord. Det kunde jo godt være en Sandslette; men vi ønskede os en Fjord der, og saa slog vi selvfølgelig fast, at det var en Fjord. Nogle Kvartmil borte fra os strakte der sig en Slette, som vi troede var Vandskillet. Men den Sag maatte vi undersøge nærmere, ligesaa Adkomsten til det Plateau, vi saa foran os.

Saa var det at traske nordover da.

Et Stykke paa Vei fik vi Øie paa en Flok Polarokser paa Østsiden af Dalen. Vi blev enige om, at Fosheim skulde fælde et Par af dem, mens jeg skulde fortsætte nordover til det formodede Vandskil.

Føret var tungt; men jeg klemte paa og havde endelig den Glæde at staa paa Vandskillet. Det var jo en Trøst at vide, at Distancen til Skillet ikke var større; da kan en jo slutte, at det ikke er saa forskrækkelig langt paa den anden Side heller. Men Terrænet nordenfor Skillet saa ikke lovende ud: svarte Fjeldvægge stængte paa den anden Side, og jeg var stygt bange for, at en Cañon førte ned mellem al den Styggedom, jeg saa derborte i Nordøst.

Saa vendte jeg om, og i den Hensigt at hjælpe Fosheim med Flaaningen satte jeg Kurs for det Sted, hvor jeg sidst saa Dyreflokken. Men da jeg rak frem, stod Fosheim allerede paa Farten, forsynet med Kjød og Lever.

Saa ruslede vi nedover for at undersøge Dalen. Paa sine Steder var den baade trang og kroget, og Uren stak op gjennem Sneen; men til vor store Glæde kunde vi fastslaa, at den intetsteds havde sterkere Fald, end at vi overalt kunde komme letvindt frem med enkelte Spand for Kjælkerne.

Men sligt Harelænde! Traakk i Traakk, hvor vi saa; Harer hoppede fra Sten til Sten, hvor vi vendte os hen. Magen havde jeg til Dato aldrig seet. Men Kjød havde vi nok af nu, lod Hare være Hare og drog til Leiren.

Styrmanden kunde præsentere os tre Harer, og Scheis Observationer var gaaet i Orden. Trods alt var jeg derfor vel tilfreds med denne Dag.

Om Morgenen bar det op gjennem Dalen.

Det gik noksaa bra, skjønt Stigningen her og der viste sig saa brat, at vi maatte hjælpe Hundene at trække.

Ved Ettiden kunde vi slaa Leir oppe paa Sletten.

Jeg drog nordover for at speide, mens de tre andre reiste med Hundene til Slagterpladsen for at hente de to Okseskrotter.

Det var glimrende Skiføre, og da jeg kom nordenfor Vandskillet, gik det strygende.

Sletten smalnede af mod Nord, og talrige smaa Elveløb og Bække søgte ned til den. De havde ført med sig

Grus og Sten, som havde taarnet op smaa bølgeformede Rygge langt bortover. Det maatte blive en stor Elv af dette tilslut; men hvor Hovedvasdraget egentlig gik, kunde jeg endda ikke blive klog paa for al Sneen, som dækkede Fladen.

I Nord begrænsedes Sletten af mørke, steile Bergvægge; mellem dem maatte vel Elven skjære sig ned, og det skulde være rart, om jeg ikke der vilde finde en udpræget Cañon. Da jeg nærmede mig Slettens nordligste Del, fik jeg se en Polarhjord lige under nogle Bakker mod Vest.

Min Vei faldt slig, at jeg vilde passere Flokken i en 150 Skridts Afstand. Jeg kom gaaende ret efter Sletten uden Spor af Dækning og ventede hvert Øieblik, at Dyrene skulde blive mig var. Men nei, de anede Fred og ingen Fare og blev ikke opmerksomme paa mig, før jeg bare var et Par hundrede Skridt fra dem.

Saa reiste de sig op, tolv i Tallet, og stod og glante paa mig en Stund; men med ett satte de opover Bakken og dannede Karré paa den høieste Kolle i Nærheden.

Ikke én Okse i hele Flokken, bare Kjør.

Med det samme de sprang, opdagede jeg, at en af dem havde en nyfødt Kalv.

Flokken satte opover en brat Sneskavl, otte ti Fod høi, og Kalven fulgte modig med. Men da den næsten var kommet op til Kanten af Skavlen, rullede den Kast i Kast nedover, helt til Foden af Snefonnen; den faldt saa rent ubehjælpelig og stygt, at jeg troede, den havde slaaet sig fordærvet. Men nei; den reiste sig op igjen og tog fat paany. Dog, anden Gang gik det ikke bedre; den tumlede overende igjen og rullede nedover. Men da skulde du have hørt, hvor den satte i at raale! Akkurat som en liden Unge, naar den er rigtig ulykkelig. Den bæljede saa bedrøvelig fælt, at jeg havde rent ondt af den og allerede stod paa Sprang bortover for at hjælpe den over den fatale Fonn. Men jeg fik mine Betænkeligheder. Om

nu Gamla skulde komme, hvad saa? Jeg kunde risikere at komme i Batalje med hende, og det vilde dog være for sørgeligt, om jeg kanske skulde blive nødt til at skyde hende for at berge mig selv. Nei, jeg fik staa, hvor jeg stod, og afvente Begivenhedernes Gang.

Endelig hørte Moren Skriget og kom susende nedover Rabben, saa Sneen stod som en Støvsky, og Gud naade

PARTI AF DRIVISEN VED ISFJELDODDEN. I. (Se Side 267.)

den, som da havde puslet med Kalven hendes! Det var blevet en hed Dag, som Troldkjærringa sa', hun skulde brændes.

Det var baade komisk og rørende at se de to. Moren kjærtegnede Kalven for ligesom at trøste den, snuste paa den overalt, for at undersøge, om den var lige hel, skubbede lidt paa den her og der, og saa ruslede hun ganske sagte opover Skavlen, men ikke samme Vei, som Kalven havde taget; den havde jo gaaet, hvor de andre gik foran. Nei, hun valgte forsigtig en bekvemmere og mindre brat Vei.

Da hun saa havde faaet den over Skavlen, sprang hun et Par Skridt foran; Farten var ikke saa stor; men Kalven aarkede alligevel ikke at følge med. Saa gjorde hun helt om, rendte bag den, og dyttede den i Agterenden med Snuden, saa den skjød lidt større Fart. Derpaa løb hun atter nogle Meter foran. Men Stakkaren kunde endnu ikke følge med. Saa bar det afsted bagenom igjen og til at puffe paany.

PARTI AF DRIVISEN VED ISFJELDODDEN. II.

Slig holdt de paa hele Veien opover, til de naaede Karréen. Der indtog hun sin Plads; Kalven krabbede midt under Bugen paa hende og gjemte sig i hendes lange Haar; det var komplet umuligt at se den.

Dette var den 27de April. Tidligere havde vi jo passeret mange Flokke med drægtige Kjør og endog skudt nogle faa med vel udviklede Fostre. I denne Flok var det bare den ene, som havde faaet Kalv, og den kunde vel være omtrent døgngammel. Alle de andre Kjør var drægtige.

Jeg fortsatte min Vei nordover og kom snart ned i en meget dyb Cañon, hvis Bund i den nærmeste Del faldt jevnt af uden bratte Stup. Men smal var den, neppe over femten Meter bred, med lodrette Vægge til begge Sider. Den gjorde smaa krappe Sving, snart til høire, snart til venstre, og i hver Sving skar Væggene om hverandre, saa Dalen syntes stængt.

Jeg maatte snart tage mine Snebriller af; saa skumt blev det dernede i de mørke Skygger, som Væggene kastede. Og Sneen var dyb; den laa slig, som den havde drysset ned, uden at nogen Vind havde blaast den sammen.

Kvartmil efter Kvartmil gik jeg, og ligedan saa Dalen ud, helt til jeg kom til et Sted, hvor en Cañon østenfra mundede ud i den første. Derfra begyndte Dalen at udvide sig betydelig; den blev bredere og bredere, Skrenterne slakkere og slakkere med Haretraakk i massevis; hvad jeg hidtil havde seet af den Slags, var ingenting imod dette. Sneen var næsten haardtrampet af Harelabber.

Nei, nu maatte jeg stoppe, skulde jeg naa Leiren i rimelig Tid. For at faa lidt Udsigt nordover gik jeg et Stykke op i Fjeldet paa Østsiden. Der laa lidet Sne i Skraaningerne, men saa meget yppigere lod Vegetationen til at være; hvor jeg vendte mig, saa jeg frodigt Planteliv.

Udsigten blev imidlertid ikke videre rar. Der kom stikkende frem en Fjeldaksel, som stængte mod Nord, netop den Vei, jeg havde Brug for at se.

Mens jeg stod og saa mig rundt der oppe, kom der en Flok Polarfæ beitende langsomt opover imod mig. Jeg havde ikke Lyst til at skræmme de fredelige Dyr og gjemte mig bag en Sten. Flokken talte omkring elleve Dyr, hovedsagelig Kjør, saavidt jeg kunde se.

Paa Optur havde jeg sat mine Ski igjen nede ved Dalbunden, men var kommet til at skraa temmelig langt mod Nord. Da jeg nu skulde nedover, faldt det mig lettere at gaa ret ned for siden at følge Dalbunden op til Skiene.

Idet jeg saa kommer slentrende nedad Skraaningen, faar jeg Øie paa en Snes Harer, som sidder og græsser paa en liden Rabb. Jeg gik meget langsomt nedover imod dem for at se, hvor nær jeg kunde komme indpaa. De blev snart opmerksomme paa mig og trak sig langsomt ihob; tilsidst var de stimlet sammen til en hvid Klump nede paa Rabben, og saa ordnede de sig med Hoderne indad og Bagkropperne ud. Men Røisen var saa stor, at der stod flere Rækker udenom hverandre, og nu gjaldt det paa harde Livet for hver enkelt af dem at komme inderst i Ringen. Slig saa det ud for mig ialfald; for de holdt en forbistret Huskestue dernede. De puffedes og sloges og bed hverandre, saa de skreg høit, og under det evindelige Slagsmaal rodede Ringen sig langsomt rundt omtrent som en Møllesten.

Det var Polarharernes Karré.

Da jeg havde staaet slig og seet paa dem en Stund i en tolv fjorten Skridts Afstand, gjorde jeg en Krog udenom dem for ikke at skræmme rigtig alt Vettet af dem. Et Stykke borte saa jeg, at Flokken begyndte at sprede sig udover Rabben og atter give sig til at beite.

Saa fik jeg Skiene paa og langede ordentlig ud for at naa Leiren saa fort som muligt. Rundt om mig oppe i Lierne, baade før og efter, at jeg passerte den trange Cañon, krydde og krabbede det af Harer, som var ude paa Furagering.

Da jeg ved Halvottetiden var tilbage i Leiren, fandt jeg Hundene i travleste Virksomhed med at gnage paa det frosne Kjød, de havde faaet. Om Morgenen havde de gjort rent Bord.

Vi kjørte afsted i vanlig Tid, passerte atter Dyreflokken omtrent paa samme Sted, hvor jeg havde seet den, og kom ganske fort ned gjennem den smale Cañon, uagtet vi paa korte Stykker over Urerne maatte være alle fire om hvert Læs.

Lidt længer fremme kjørte vi forbi en Polarhjord paa den anden Side af Dalen. Endel af dem stod oppe paa en Skrent; andre klatrede ret opover den bratte Ur omtrent som

Fluer paa en Væg. Da vi kom lige under dem, stillede de sig i Rad og Række deroppe paa Skrenten og gloede paa os.

Man kunde jo tænke sig, at i dette Terræn, som var slig oversvømmet med Storvildt og Smaavildt, skulde det ogsaa vrimle af Udyr; men hverken inde i Vendomfjorden eller paa Troldfjordeidet saa vi et eneste Ulvespor. Alting talte for, at sidste „Ulveperiode“ laa langt tilbage i Tiden. Naar her engang foregik en ny Indvandring af Graaben, vilde nok disse snart reducere det madnyttige Vildt heroppe.

Men alle disse Harespor er noget af det vidunderligste, jeg har seet; aldrig havde jeg tænkt mig Muligheden af, at Harelabber kunde fare saa grundig frem.

Jo længere vi kom, desto talrigere blev Harebestanden, og udpaa Eftermiddagen, da vi naaede den nedre Dal, blev Harer ligesom troldet frem fra Lierne. Der var slig Hærskares Mangfoldighed af dem, og de løb slig paa kryds og tvers og langs gjennem Dalen, at Hundene blev rent umulige. Det var fuldstændig Uraad at holde Styr paa dem; Gang paa Gang jog de i Vei efter Flokkene, og Harerne selv var saa fortumlet, at de ikke havde Vet til at hytte sig. De lod sandelig ikke til at være rædde af sig. De holdt sig bare nogle faa Meter fremfor Spandene, og Gang efter Gang kjørte vi løbsk. Til syvende og sidst havnede vi oppe i en brat Elvemæl. Det var ikke muligt for Hundene at faa Slæderne op paa Græstorven; men forbi hverandre vilde de, og saa tørnede hele Karavanen op lige under Toppen af Mælen, Kjælke ved Kjælke, mens Hundene selv saavidt naaede op paa Torven. Der satte de sig og lod Slæderne hænge nedover den bratte Mæl.

Ligesom for at pirre Hundene til det yderste slog hele Hareflokken sig ned bare nogle faa Meter foran Hundekjæften, stod paa to og kopte paa os. Bikjerne til at hyle og glefse efter dem og bære sig værre end uligt. Og Harerne? Nei, de rikkede sig ikke af Flekken. Hvad skulde

vi gjøre med dem? Harekjød havde vi jo nok af, og ikke vilde vi drage paa nogen unødig Last heller; men væk maatte de.

Saa bestemte vi os resolut til at gjøre en Razzia ned gjennem Dalen for at faa disse brysomme Landstrygere unda Benene paa os; det var jo Uraad at kjøre, saalænge det yrede slig af dem. Efter endel Mas fik vi saa jaget Størstedelen af Harestimmelen væk og kunde fortsætte.

Om en Stund kom vi ned i et stort, vidt Dalføre, som gik omtrent i Retningen nordvest—sydøst. Det var saa absolut fladt, at vi en Tid tog det for en Fjord; men da vi fik Øie paa alle de Stenører, som stak frem fra Sneen, blev vi snart kvit vore Tvil.

Saa drev vi paa at kjøre ud gjennem den store Dal, forbi Mængder af Harespor og Flok efter Flok af beitende Polarfæ oppe i Skrenterne, og satte Kurs for østre Land.

I Flomtiden maatte her være en Herrens Overflødighed af Vand. Tilløb efter Tilløb kom ned langs Lierne; Dalen var mindst en Kvartmil bred, og de høie, bratte Mæler paa begge Sider lagde ogsaa et Ord med i Laget. Jeg fik det Indtryk, at om Vaaren maatte her løbe Vand over hele Dalbunden; det vilde minsandten blive et voksent Vasdrag.

Udover Kvelden styrede vi paa et Nes, hvor vi agtede at kampere for Natten, og hvor vi haabede at kunne se Fjorden paa den anden Side. Denne Gang blev vi virkelig ikke narret.

Da vi kom saa langt, at vi kunde kige forbi Nesset, fik vi et Glimt af Fjorden, stort nok til at fortælle os, at vi her ikke havde at gjøre med nogen Pusling af en Fjord.

Vore Telte reiste vi ved en lav Sandmæl et Par Kvartmil fra Fjorden og fik det travelt med at observere; vi tog baade Længde-, Azimut- og Misvisningsobservationer.

Havde vor Spænding i den sidste Tid været stor og vor Ængstelse for ikke at komme op i den meget omtalte

Fjord ikke mindre, saa var vi nu mindst lige saa ivrige for at bringe paa det rene, om dette var den rigtige Fjord, eller om det bare var den, som Isachsen og Hassel havde tittet ind i forrige Aar.

Alle de øvrige følte sig overbevist om, at vi nu stævnede ind i det forjættede Land. Jeg mente, det havde baaret for lidet østover med os, og frygtede sterkt for, at det var Isachsens og Hassels Fjord („Storfjorden"), vi nu saa.

Næste Morgen, mens Fosheim gik i Gang med en Længdeobservation, og de andre tog fat paa at dele Proviant m. m. ligelig mellem Slædepartierne, saa vi fik hver vore Sager og i hvilketsomhelst Øieblik kunde skilles ad, foretog jeg en Rekognosceringstur nedover til Stranden.

Fjorden var meget stor, og nogenlunde i Retningen øst—vest trængte den sine 20, kanske 30 Kvartmil ind gjennem Landet. Isfjeld efter Isfjeld tronede i fantastisk Majestæt indover Fjorden, og østenfor den, langt derinde i Landet, skimtede jeg Indlandsisen som en hvid Stribe under Himmelbrynet. Kyststrækningen mod Nord svarede aldeles ikke til den Beskrivelse, jeg havde faaet; men med Øerne havde det sin fulde Rigtighed.

Jeg grundede og grundede, men lige klog blev jeg; thi dette saa temmelig mystisk ud. Imidlertid besluttede jeg at kjøre mod den nordvestligste Odde, jeg saa, og paa Farten stryge klos under en af de nordligste Smaaøer derborte.

Vi kom afsted saa sent, at da vi naaede Fjordisen, var Tiden allerede inde til at tage en Meridianhøide; nu gjaldt det nemlig at holde Rede paa, hvor vi var. Jeg agtede derfor at slaa Leir ved den omtalte Ø i det Haab fra Toppen af den at faa god Udsigt over Farvandet nordover. Observationerne maatte vi ogsaa regne ud snarest muligt.

Baade Veir og Føre var bra; vi kom raskt frem over Fjorden, og ud paa Eftermiddagen slog vi Leir ved et Isfjeld i Sundet mellem Øerne.

HEUREKA!

Mens Fosheim var beskjæftiget med at regne ud Observationerne, vilde jeg tage endel Peilinger fra Øen. Først tænkte jeg paa at stryge afsted uden Børse, da jeg havde saa meget andet at bære paa; men i sidste Øieblik bestemte jeg mig om.

Jeg var ikke kommet mere end et Par Skridt paa den anden Side af Isfjeldet, før jeg med ett fik se en Bjørn borte ved Krakken. Den blev staaende en Stund og glane stygt paa mig; den syntes vel, jeg blev for nærgaaende; saa tog den paa Sprang. Jeg slængte nogle Skud efter den uden at have stort Haab om at træffe paa saa langt Hold.

Det var dog kanske sikrest at forsyne sig med nogle Patroner til. Jeg gjorde en Svip til Leiren i den Hensigt og fortsatte saa min Marsch. Bjørnen gik og vasede langs Krakken udover mod Odden, saa jeg allerede havde opgivet den, da jeg pludselig saa den lægge sig. Jeg maatte undersøge dette lidt nærmere; men da jeg kom saadan bortimod Skudhold, reiste Fyren sig op og saa ud til at ville fordufte. Saa brændte jeg paa den en Gang til, og da stupte den.

Jeg havde spændt Skiene af for Skruisen oppe under Land og gik tilbage for at hente dem.

Men — hvad var dette for Ablegøier? En død Bjørns første Pligt er dog at holde sig stille. Men der begynder Fyren at spankulere opover Bakken! Jeg smeldte løs igjen, og den faldt pligtskyldigst. Nu var den da endelig færdig.

Jeg begyndte atter at samle mine Sager, og idet jeg reiser mig op for at gaa — holder Bjørnen paa at forsvinde paa den anden Side af Aasryggen!

En ser jo forskjelligt, naar en reiser i fjerne Lande; men endda havde jeg aldrig seet en død Bjørn saa rap i Vendingen! Men nu var jeg lige rap med Riflen, sendte den baade et Skud og en Velsignelse ret i Agterenden, og — dermed forsvandt den bortenfor Eggen!

Kunde jeg blive fælen og tro paa Trolddom, var det Anledning til det nu. Jeg begyndte ialfald at tabe Troen paa min Jægerkatekismus. Men det var bedst at tage Sagen med Ro; jeg fortsatte min Vei og kom snart op paa Odden. Der saa jeg Flygtningen ligge ved Krakken, aldeles urørlig. Endelig engang!

Jeg havde ikke Tid til at gaa ned om den nu, jeg skulde op paa Øen og havde vigtigere Ting fore; de tog den vel, de, som var i Leiren.

Saa kom jeg til Toppen af Øen og begyndte at se mig rundt. Uvilkaarlig kastede jeg Blikket udover langs Krakken. Men Bjørnen? Den var forsyne mig væk! Sligt skulde du aldrig have seet. Var jeg synkvervet? Var det gaaet Trold baade i Bamsen, Børsen og mig selv?

Naa, Gud ske Lov, der saa jeg den da ialfald, i langsom Dilt et godt Stykke ude paa Isen; den glante sidevendt mod mig. At skyde herfra var jo Vanvid; men Bjørnen kjendte vel, hvor mine Øine brændte, for idet jeg stirrede efter den, rullede den pludselig ikuld og blev liggende. Denne Gang var det vel saa nogenlunde dens Alvor; den rørte sig ialfald ikke mere.

Udsigten deroppefra var fortrinlig. Jeg fik Indtryk af, at der strakte sig et stort Farvand nordover fra den Odde, jeg saa længst i Nordvest. Ligeledes saa jeg en bred Fjord, som gik ret sydover. Men hvordan jeg snudde og vendte dette, kunde jeg ikke faa det til andet, end at det var den samme Fjord, som Isachsen og Hassel havde besøgt, og som havde faaet Navnet „Storfjorden".

VED SMØRGRAUTBERGET 1901.

Ogsaa paa Øen saa jeg nogle Harer tumle sig i uforstyrret Livsglæde; de havde ikke Forstand paa at være sky, og jeg kunde saa gladelig have skudt dem.

Efter Aftens drog Schei, Styrmanden og jeg udover for at hente Bjørneskrotten og tog alle Koblene med.

For at komme fortere frem skulde vi snørekjøre udover; da skulde det hele gaa i en Røg. Hundene havde ikke Veiret af Bjørnen; men de skjønte, at noget extra forestod, og rendte, som de var gale.

Det gik storartet — et Stykke udover. Men syd i Sundet kom vi til nogle durable Fokkskavler, og da blev det værre. Vi skjød en anselig Fart, og da vi saa skulde sætte nedover Skavlerne, kjørte vi ind i Koblene og fik Skiene ful i Dragstjerterne. Saa bar det overende med de stolte Snørekjørere. Men det ænsede selvfølgelig ikke Bikjerne, de drog villig væk, og da de kjendte, det blev tungere, halede de bare saa meget sterkere i; Snerøgen stod flere Meter over os. Jeg var glad, jeg lod hele Greia gaa. De andre gjorde ligedan, saa jeg.

Men Hundene havde ikke Veiret af nogen Bjørn. De var ikke før sluppet løs, før de i Flok og Følge rendte afsted til Øen i Sydøst. Saa drog vi alene udover til Bjørneskrotten.

Men var ikke dette en Mirakelbjørn, saa ved jeg ikke hvad. Laa ikke den Fyren og blinkede og blunkede til os, som den vilde sige: „Det er da Liv i mig endda!“ Styrmanden erklærede, at den ikke var „flaa'an“ endnu, og det var da sandt nok! Schei fik i Opdrag at gjøre Ende paa den; men ikke rettere, end jeg husker, maatte han give den baade ett og to og tre Skud i Nakken, før vi troede os til at flaa den; men da var den jo ogsaa forholdsvis død.

Vi havde selvfølgelig taget Gryde med for at lave os en velsmagende Blodpudding. Men der blev vi grundig snydt. Ikke en dugelig Draabe Blod fandtes der i hele Dyret; jeg begriber ikke, hvordan Livet kunde hænge i den saa længe. Ikke et eneste af de sidste Skud havde gaaet feil; men slig som jeg havde staaet til, var ingen af de ædlere Dele rammet. Dyret var kreperet af langsom Forblødning.

Da Hundene langt om længe indfandt sig, blev de godt bevertet; Resten af Kjødet blev bundet til Samlestjerten og paa den Maade trukket til Leiren, forat alle Koblene skulde have rigeligt med Natmad.

Imidlertid havde Fosheim som Facit paa sine Beregninger faaet ud, at vor forrige Leirplads laa paa 84° vestlig

Længde, mens Meridianhøiden fra imiddags gav 78° 50′ nordlig Bredde.

Næste Morgen fortsatte vi med samme Kurs, men i temmelig traat Føre. Hundene var dertil saa rent foraedt, at de var alt andet end oplagt til at trække.

Jeg gik i feberagtig Spænding hele Dagen udover. Det gjaldt bare om at komme frem til Odden, vi styrede paa, for at faa en Løsning paa det vigtige Spørgsmaal, som saa helt optog os alle: om der var Farvand nordover eller ikke.

Efterhvert som vi nærmede os Odden, blev Føret haardere og haardere, og snart var vi midt oppe i skruet Nyis, som var meget vanskelig at kjøre.

Endelig ved Ettiden var vi fremme. Vi kjørte op til Krakken, holdt en liden Rast og styrkede os med et Par Stykker Mad; thi nu gjaldt det at være Situationen voksen. Nu stod vi foran en Løsning, det følte vi alle; men om den vilde bringe bitter Skuffelse eller himmelhøi Glæde, det var jo endnu en lukket Bog for os.

Saa gik vi et Stykke op i Uren.

I større Spænding har vi aldrig speidet over Land og Strand. Og hvad saa vi?

Et stort vakkert Sund, som skar sig nordover, saalangt Synet rak!

Tvers over Sundet sydover mod „Storøen" — saa kaldte vi Storfjordens største Ø — og saa langt nord, som vi kunde øine, var Farvandet dækket med skruet Høstis, overvættes lei at tage sig frem i, saa det ud for. Men hvad brydde vi os om det? Vi havde jo skuet ind i det forjættede Land. Alle som én aandede vi som i en stor Befrielse, og det lyste og lavede af os i barnlig Glæde.

Her maatte vi tage os en Festsup. Op med Flasken! Schei og jeg havde glemt vor ombord; men saa fik Fosheim og Styrmanden spendere, og det gjorde de med For-

nøielse. Neppe nogen af os var i Tvil om, at dette var den gladeste Dag, vi hidtil havde oplevet paa hele Færden.

Vor Spænding den sidste Tid havde været enorm. Mere end én Gang havde vi tabt Modet over alle disse Omveie og alt dette fortvilede Terræn. Og hvad havde vi ikke sat ind paa at komme frem! 6 — seks — Kobbel havde noget at sige for en Expedition som vor. Var vi ikke kommet frem her, vilde jeg næsten have anseet Vaarsæsonen som spildt.

Fosheim stod atter parat med Navn; det havde vel gjæret i ham længe, tænker jeg, for han vilde nu engang komme os andre i Forkjøbet. Han døbte Sundet for „Heureka Sund“, og det Navn har det beholdt.

Da Isen var saa lei langs Østsiden af Sundet, satte vi vor Kurs skraa over til vestre Land og slog den Kveld vor Leir omtrent midt ude paa Isen.

Hele Dagen havde vi seet en Hob Bjørnespor. Vi havde blandt andet været oppe paa et lidet Isfjeld for at se os om, og deroppe var Sneen adskillig haardtraakket af Bjørn. Formodentlig havde de en af sine Udkigsposter der. Men de havde nok benyttet Isfjeldet til andet ogsaa; thi det bar utvetydige Merker af, at de brugte at age Kjælkebakke nedover Siderne paa det!

Ulvespor havde vi ligeledes seet en Masse af denne Dag, og om Natten blev vi purret af Hundene. Schei krabbede ud af vort Telt og Raanes fra det andet. Et Stykke bortenfor paa Isen faar de se to hvide Dyr, som de først tager for Bjørn; ved nærmere Eftersyn blev de til Ulve. Men de holdt sig klogelig udenfor Skudvidde og strøg tilslut sydover.

Uden Trædrag, bare paa Nysølvmeierne drog vi næste Dag paa skraa opover mod vestre Land. Det gled ikke værst; men værre var det, at vi her i Sundet fik en skarp Sno fra Nord, som bed rent uforskammet. En kunde have Lyst til at bære Næsen i en Klud eller ialfald i Maske;

men Førstemand i Karavanen har mere Brug for Øinene end de øvrige og bør nødig belemre sig med Næsemaske.

Lidt før Middag naaede vi Odden. Det var 1ste Mai idag, og vi kaldte den for „Maiodden". Herfra svingede Sundet omtrent nordvest, og det begyndte at gaa op for os, at dengang vi opdagede Sundet, havde vi paa Grund af Distancen overseet det store Lavland, vi nu saa i Nord.

Vi holdt Middagsrast mellem nogle store Isblokke, som laa skruet op paa Land, og som gav os lidt Livd for Vinden. En Meridianhøide viste en paaværende Bredde af 79° 17′.

Da Føret atter lod til at blive tyngre, vilde vi forsøge os under Lavlandet, satte derfor Kurs over mod det og slog Leir nogle Kvartmil fra Land.

Det var længe siden vi havde seet nogen Polarokser nu; men denne Kveld saa vi en Flok oppe i Skrenten mod Vest, næste Dag ligesaa. Flokkene var dog kanske identiske.

Føret blev ikke bedre, og næste Morgen lagde vi derfor vor Kurs paa skraa nordover under vestre Land.

Et godt Stykke syd for Maiodden og mange Mil vestover, saa langt vi kunde se, strakte der sig store Sletter. Landet stiger jevnt nordover, indtil det pludselig skyder Ryg ude paa Depotodden, hvorfra det styrter hovedkulds ned i Sjøen, mens hele Distriktet fra Depotodden indover er et sammenhængende Lavland. Paa Østsiden af Sundet, nord for Maiodden, breder der sig — jeg skulde tro helt op til Greely Fjord — et vidtstrakt Lavland, som paa enkelte Steder ude mod Sundet er kantet af en Krans vilde, sønderrevne Fjelde. Tvers over Sundet blinkede de store Skrugarder i lange, parallele Geledder, akkurat som inde i Baumanns Fjord.

Føret blev efterhaanden bedre, og nær det høie Kap paa Vestsiden gik det med strygende Fart paa den blanke Is.

I Ly af en stor Skrugard, som fra Kappet strakte sig tvers over Sundet, holdt vi Middagsrast. Der besluttede jeg

at lægge igjen vore Trædrag og en Boks Hundemad paa 108 Rationer.

Vi satte nu Kursen bent paa den høie, blaasorte, stupbratte Odde, vi saa i Nord for os, og som vi kaldte „Blaamanden“. Et Stykke ude paa Sundet saa vi, at i Vest for Depotodden skar der sig en Fjordarm i sydlig Retning ind i Landet, hvor langt kunde vi ikke bestemt afgjøre; thi Landet i Syd var saa lavt.

Hele Dagen havde vi havt frisk Bris, og da vi om Kvelden slog os ned midt ude i Sundet, var vi noksaa meget „i Vinden“. Det var ikke behageligt at tage sine Observationer den Kveld; man behøver ikke at være extra kjælen for at fryse paa Fingrene under slige Omstændigheder.

Næste Morgen gik det videre paa vanlig Vis. Et større Isfjeld lidt syd for Blaamanden aflagde vi en kort Visit. Det var et af de sedvanlige Udkigssteder for Bjørn, og der var traakket op rundt omkring som paa et Torv. Vi blev enige om, at det Parti, som først kom her forbi paa sydgaaende, skulde nedlægge en Beretning ved dette Isfjeld.

Lidt nordenfor søgte en høi Skrugard at sperre Veien for os; den havde lagt sig tvers over Sundet. Men vi fandt snart en rimelig Overgang og opdagede med det samme, at en stor Flok Ulve, mindst paa et halvt Snes Stykker, netop havde passeret den Vei.

Saa drev vi paa med god Fart nordover paa den blanke Is; men længer nord var der føget saa meget Sand paa den, at det begyndte at gaa smaat. Ved Middagstid stoppede vi op for at tage en Meridianhøide, og da desuden Fosheim og jeg havde adskilligt at aftale, før vi skiltes, baade med Hensyn til Kartlægning og andet, reiste vi vore Telte med det samme.

Om Eftermiddagen holdt vi Raadslagning, foretog Observationer og pleiede en Smule Selskabelighed. Vi blev nemlig inviteret til Fosheim og Styrmanden paa Kaffe og Kognak. En Flaske for hele Sæsonen var jo ikke stort at rutte med; men de var flotte lige til det sidste og mente

alligevel, de nok skulde holde saa godt Hus med Resten, at de skulde have rigeligt op til 17de Mai.

Vi kom overens om, at Fosheim og Styrmanden skulde følge den østre Del af Sundet nordover, Schei og jeg den vestre Kyst, saalænge vi kunde. Landet mod Øst gav Indtryk af at være en stor Ø; slog det til, skulde de to prøve at reise rundt den og vilde i saa Fald ikke komme denne Vei tilbage. Om Farvandet nordover vidste vi heller ikke stort mere, end hvad vi troede at kunne se. Sundet saa ud til at have en forsvarlig Længde og udvidede sig nordover, uden at vi kunde øine Land i Baggrunden. Midt i Farvandet, langt imod Nord, stak der op en Fjeldknaus, blaa og brat og vældig, af Udseende som en Ø. Senere bragte vi paa det rene, at det ingen Ø er, men at der baade mod Nord og Øst trænger store Fjorde ind; det er herfra, Greely Fjord skjærer sig mange, mange Mil mod Nordøst ind gjennem Landet.

Ret i Syd for os gik der tilsyneladende ogsaa en Fjord, paa hvis vestre Side vi troede at se en Ø; men Distancen gjorde det umuligt at sige noget med Bestemthed.

Vi tilbragte en meget hyggelig Kveld, og næste Morgen drog Schei og jeg videre nordover, mens det andet Parti gik i Gang med at reparere Beslaget under Styrmandens Kjælke.

Efter et Par Timers Kjørsel paa glat Is raakede vi op i gammel Polaris med svære, høie, afsmeltede Rygge og dybe Dale, hvor Føret var løst som Sand. Samtidig trak det op til Stygveir med nordlig Bris og noget Snefald. Vi søgte da over til vestre Land og kom efterhaanden atter ind paa vintergammel Is, hvor Fremkomsten var ganske let.

Paa denne Side af Sundet var Landet meget høit, med jevne Skraaninger og udprægede Elvedale.

Ud paa Eftermiddagen lagde vi efter os nok en Boks Hundemad og en Boks Petroleum. Vi grov dem ned i en Sneskavl og reiste min Skistav som Kjendemerke paa Depotet.

To tre Kvartmil længer mod Nord naaede vi en Odde, hvorfra der gik en Fjord vestover. Landet paa Nordsiden af den lignede nærmest en Ø; men afgjøre det kunde vi ikke. Ude paa Bugten nordenfor Odden laa en hel

NORDLIGSTE PYNT AF VAKKERKAP.

Række større og mindre Isfjeld, og gammel Polaris laa presset helt op imod disse.

Det var vor Mening at kjøre tvers over Bugten og sætte Kurs for den Odde, vi saa længst mod Nord. Men lidt nordenfor Isfjeldene stødte vi paa meget vrang Is, Veiret blev slemt og usigtbart, og da det desuden snart var slut paa Kjøredagen, leirede vi os midt oppe i Gammelisen.

FRA BAUMANNS FJORD.

Vi kavede svært i Gammelisen næste Dag, men kunde alligevel ikke greie den; vi maatte gjøre en stor Krog indover Fjorden for at komme vestenfor.

Men inde paa Bugten blev Føret tungt tilgagns; det gled rædsomt traat i Løssneen. Det varede og det rak, før vi kom over Fjorden, og ikke var det lysteligt, det vi saa, da vi naaede frem heller. Lige til klos under Land laa Gammelisen, skruet og braaket, og stængte for os. Vi fik tage Isfoden fat. Men havde Gammelisen været umulig, blev Isfoden dobbelt saa traa. Dog, hvad skulde vi gjøre? Vi fik bide Tænderne sammen og klemme paa.

Landet var meget lavt, med lange, udstikkende Sandører og syntes at byde paa en jevn og rig Vegetation. Intet Under, at der bortover Isfoden stod Masser af Harespor. Et lidet Stykke ovenfor Høivandsmerket havde nok Dyrene sin Beiteplads; der havde de gravet og rodet vidt og bredt.

Ved nærmere Undersøgelse viste det sig, at alle Spor fra Beitepladsen førte ud til Drivisen; ikke et eneste pegte op mod Land. Om Dagen holdt vel Harerne til ude i Drivisens trygge Huler og Grotter, som ydede dem ganske anderledes sikre Skjulesteder mod Ræv og Ulv end Fladlandets aabne og ubeskyttede Sletter. Om en Jæger ved Sommertid streifede over Landet, vilde han ganske vist ikke se en eneste Hare der. Jeg har selv mange Gange seet, at netop paa Steder, hvor der paa denne Aarstid kan myldre af Harer, kan man baade Dage og Nætter lede forgjæves efter dem paa den Tid af Aaret, da Drivisen ikke er skikket til Skjulested. Da trækker de længer op i Landet; thi de kan ikke opholde sig i et Strøg, hvor de ikke kan finde Ly mod sine Fiender. Hele Veien, siden vi kom ned paa Fjorden fra Troldfjordeidet, havde vi iagttaget Harespor i lange Baner ude i Drivisen. Selv midtvaters fandt vi dem ganske talrige.

Vi slæbte og sled langs Isfoden og drog sammen med Hundene, saa godt vi kunde; men det var ikke mange Øieblikkene mellem hver Gang, Læssene stoppede op.

Bedst som vi drev paa, naaede vi Odden af en langt fremstikkende Sandør, og paa Nordsiden af den var Drivisen skruet helt over Krakken op i de bratte Sandmæler, der strakte sig saa langt nordover, som vi kunde se.

Da maatte vi alligevel ty til Havisen; men gjennem en Rende med nogenlunde rimelig Fremkomst sled vi os endelig op paa et stort, gammelt Isflak, som vi kunde følge et Stykke nordover langs Landet. Føret var imidlertid lige usselt derude. Rundt Flaket laa vældige Skrugarder, som ragede flere Karshøider op, og ud gjennem Sundet, saa langt vi kunde skimte i den disige Luft, laa der Skrugard ved Skrugard.

Fra Drivisen saa vi en Flok Polarokser oppe paa Land; saavidt vi kunde skjelne, talte den elleve Dyr.

Om Natten holdt vi til mellem nogle store Iskoss og fortsatte nordover næste Morgen i nogenlunde klart Veir; men vort Haab om Godveir skuffedes fuldstændig. Ikke saa snart havde vi begyndt at kjøre, før det tog paa at brise op fra Syd med stadig mere og mere usigtbar Luft.

Bedst som vi kjørte, kom der to Ulve springende paa skraa op imod os. De tænkte nok at møde os et Stykke ude paa Isen, de Kjæltringerne. De løb i Skjul af nogle Iskoss, saa jeg ikke blev dem var, før jeg havde dem paa 100 Meters Afstand. I samme Øieblik fik Hundene se dem, og de skulde selvfølgelig sætte efter; det var ikke mer, end saavidt jeg fik stanset dem ved at kantre Læsset.

Nu gjaldt det at faa Riflen løs. Men da Bikjerne blev stoppet i sit Løb, satte de sig til at bælje og bære sig saa rent umanerlig, at Ulvene blev rædde og fôr afgaarde i slig Fart, at da jeg havde Børsen parat, var de mindst en 200 Meter væk. Jeg vilde ikke risikere et Skud, der i saa di-

sigt Veir let kunde blive en Bom, og fortsatte Kjøringen. Graabenene løb et Stykke foran os, men passede vel paa at holde sig udenfor Skudvidde. Det var forresten ganske praktisk at have dem der; thi Hundene var rent desperate for at tage dem igjen, og vi kom adskillig fortere frem med dem som Lokkemad.

Som venteligt var, blev Ulvene snart kjed af at være Forløbere for os og skar ret indover mod Land, hvor de satte sig paa en Sandhaug, i god Afstand fra hverandre, et lidet Stykke ovenfor Krakken, og opførte en skrækkelig Hyleduet.

Schei var lysten paa Jagt i Almindelighed, men paa Ulvejagt i Særdeleshed. Han havde nemlig været ude for Vargen to Gange og havde skudt paa den én Gang, uden at den stupte. Nu prøvede han gjentagne Gange at pudse mig paa Ulvene, i Førstningen forgjæves; thi jeg mente, det var bare at kaste Tiden bort; men endelig gik jeg da med paa at gjøre et Forsøg.

Schei kjørte videre med begge Koblene, mens jeg gav mig igjen bag et lidet Isfjeld og begyndte at stille. Men at komme Bæsterne paa rimeligt Hold var rent ugjørligt; jeg fik spendere et Skud, selv om det skulde bomme.

Saa tog jeg rigtig grovt Korn og holdt saa høit, at jeg bare saa det øverste af Ulveryggen, og idet Dyret et Øieblik snudde Bredsiden til, brændte jeg løs.

I det samme hørte jeg et Hyl som af en Hund; op hoppede Graabenen og til at snurre rundt og rundt som en Snurrebas udover Bakken, indtil den naaede Fladen. Først der drev den overende for aldrig mer at reise sig. Jeg kom tidsnok til at høre den trække sit sidste Suk.

Saa knopede jeg Skiremmen om Halsen paa Fyren og trak afsted med ham nedover til Isen. Det var et digert Bæst, en Herremand i sine bedste Aar; det var ikke stort mere, end jeg aarkede at slæbe den, saa tungt som Føret

var. Og sligt Gab og slige Tænder! Det var næsten som paa en passelig stor Ungbjørn.

Schei havde holdt Øie med Jagten, og da Dyret faldt, kom han kjørende. Vi flaaede Skrotten i en Fart og slængte Kjødet til Hundene. Men nei, det skulde de ikke have noget af! Der var ikke én af dem, som gad sætte Tand i det. Selv „Mosaiken“ rynkede paa Næsen, rystede paa Hodet og sagde nei tak. Og han var dog ingen Kostforagter; tvertimod — han aad som en liden Pony. Forresten gik han „Tigeren“ i Næringen som Tyv, ja han overgik ham endog i høi Grad; thi mens „Tigeren“ var en Klodrian, som stadig blev opdaget, var „Mosaiken“ en udspekuleret Laban, slu som en udlært Lommetyv. Hans Specialitet var at gaa og nappe Tørfisk og Kjød fra Læsset foran uden at røske løs nogenting, slig som Bikjer ellers bruger at gjøre, end sige lade noget dætte ned.

Mens dette foregik, trak den anden Ulv sig et Par hundrede Meter afsted, men satte sig ned igjen lidt længer borte; der hørte vi den sidde og tude uafladelig, helt til Lyden tabte sig i det fjerne.

Længer nord blev Føret bedre, og ved Odden, som senere fik Navnet „Smørgrautberget“, kom vi ind i jevn Is med glimrende Føre; der var der nemlig brudt op Raak sidste Høst. Brisen øgede efterhaanden til stiv Kuling, og med denne ret agterind sopte vi afsted nordover, bare saa det gøv om os.

Lidt udenfor Odden stoppede vi for at se os om; men her var det ikke greit at faa Rede paa Omgivelserne. Vi saa bare, at et lidet Stykke borte, hvor Nyisen hørte op, laa Drivisen atter lige styg og ufarbar som før.

Saa holdt vi os langs Landet; men med én Gang blev det slut paa Nyisen, og vi kom op i et rent Røverrede med Isfjeld og gammel Polaris, som laa rodet sammen i vildeste Uorden, her og der med voldsomme Fokkskavler iblandt.

I uklart Veir at tage sig frem i sligt Terræn, hvor Faldgrube paa Faldgrube kunde sluge os, var der liden Mening i. Bedst som Hundene krabbede som Fluer op over de bratte Skavler, forsvandt de paa den anden Side ned i store Forsænkninger, og naar saa Læssene tørnede over Eggen, rausede de udover paa den anden Side, saa vi ofte var udsat for at tyne baade Bikjer og Kjælker.

Hele Tiden havde vi gaaet paa Ski; men her maatte disse lægges paa Læsset. Hvorledes skulde det imidlertid gaa os uden Ski her i denne Skruis? Fokksneen var ikke haard nok til at bære en Mand, og ofte gik det ned mellem Isklumperne til langt op paa Livet.

Da vi var leie af denne Dans, slog vi os ned i Læ af et stort Iskoss en liden Kvartmil af Land. Gjennem Snefokket kunde vi skimte en stor Dal ret ind for Leiren. Den vilde vi undersøge; det kunde jo være Moro at se lidt paa det Land, vi nu var kommet til; efter en let Middag spændte vi altsaa Skiene paa og drog indover.

Vi havde lidt Skrupler ved dette. Teltet stod saa vel gjemt mellem de høie Skrukoss; kunde vi finde det igjen? Men Nød gjør opfindsom. Vi blev enige om at tage os en rigtig durabel Buss og saa for hvert tiende Skridt efter Tur sende i Vei en rigtig saftig Ladning. Naar vi bare passede paa at spytte paa Forhøininger i Terrænet, skulde vi nok ikke risikere, at vore „Varder“ føg ned.

Opfindelsen var lige saa enkel som praktisk. Der blev da Farve paa Sneen, det skal Vorherre vide!

Oppe i Dalen var der ikke Sne nok til Skiene, saa dem maatte vi spænde af. Langs Elven saa vi straks Masser af Spor og Exkrementer efter Harer og Polarokser. Veiret var imidlertid for stygt til, at vi kunde vente at se Smaavildt, og Sporene efter Storvildtet var temmelig gamle.

Schei fulgte Østsiden af Elven, mens jeg gik op paa nogle Aasrygge paa Vestsiden. Trods Masserne af Harespor blev

jeg overrasket, da jeg oppe paa en af Aasryggene saa en Hare. Jeg skjød den i Sædet, flaaede den paa Flekken og tog den med.

At dømme efter det lille, jeg saa af Drivisen, var den af samme Art som ude ved Leiren.

Jeg kom vel og vakkert tilbage og begyndte at koge Haren. Men Schei lod vente paa sig. Maden blev færdig,

BRÆ I BAADSFJORDEN.

og endda var han ikke kommet. Da begyndte jeg at blive urolig for ham, og ret som det var, maatte jeg ud og kige efter ham.

Uveiret havde tiltaget i Voldsomhed, uafbrudt hele Tiden, og var det slemt, da vi gik i Land, var det ti Gange værre nu. Men jeg satte min Lid til vore patente Varder. Mig ledede de brune Klatter aldeles storartet, og paa Hjemveien havde jeg heller ikke sparet paa Konfekten.

Naa — endelig kom han da velbeholden langs efter de brune. Det eneste, han havde stødt paa af levende, var nogle Rypeflokke.

Næste Dag, 7de Mai, havde Vinden givet sig, og til Erstatning havde vi faaet Snefokk og tæt Taage. Vi klemte

TO HALVAARSGAMLE KAVALERER.

paa igjen og efter mangfoldige Gjenvordigheder i den skruede Is, rak vi endelig et Sted, hvor vi kunde tage op paa Isfoden.

Tæt udenfor Land stod der langs hele Kysten en Bord af havarerte Isfjeld skubbet paa Grund, og mod disse laa Polarisen skruet op i store Dynger. Disse Isfjeld var det altsaa, vi havde at takke for, at ikke Isfoden var rent overskruet.

Men bevares vel for et Føre, saa tungt og løst! Det gled næsten ikke. Vi drev imidlertid paa, det bedste vi havde lært. Men saa begyndte Landet at bøie mistænkelig sterkt mod Syd, og tilsidst kjørte vi ret sydover. Da mistede vi Lysten til at fortsætte; det var jo ikke den Vei, vi skulde. Da alt Udsyn stængtes af Taagen, fandt vi det rettest at se os for først, og saa slog vi Leir borte ved en Odde. Ud paa Kvelden gik vi en Tur op paa Land; vel saa vi Spor efter Harer og Hornkvæg, men ikke et eneste Dyr af nogen Sort.

Under uafbrudt Stygveir blev vi liggende i den selvsamme Leir helt til 12te Mai. Vinden sendte os den ene Taagevæg tykkere og tættere end den anden, og Isen var aldeles umulig. Strøget i Vest var jo som en lukket Bog for os, og vi var rent i Uvished om, hvor vi burde kjøre hen. Havde Isen været farbar, havde vi vel alligevel arbeidet os vestover ligesaa gjerne som at ligge i Ro. Slig som Stillingen nu var, fandt vi, at vi intet havde at gjøre, før det klarnede.

Natten til den 12te begyndte det at klarne op, og vi bestemte os da til at kjøre tilbage til Smørgrautberget, der laa særdeles bekvemt til for vore Observationer. Derfra kunde vi f. Eks. overmaade beleilig tage Azimut til de forskjellige Fjorde. Stormen havde feiet væk al den løse Sne, og Føre og Fremkomst var aldeles upaaklagelige.

Inde paa en bred Bugt, vi kjørte over, saa vi en stor Flok Polarokser, som sluttede Karré oppe paa en Skrent. Hvor mange det egentlig var, ved jeg ikke; men mange var det. Vi lod dem i Fred; thi Kjød havde vi ikke Brug for nu, men vel for at komme hurtig frem.

Paa samme Bugt var der havnet en Kolos af et Isfjeld, som vi maalte. Det var omtrent 300 Meter langt og næsten ligesaa bredt. Høiden var ca. 12 Meter, og ovenpaa var det aldeles fladt.

Saa fortsatte vi nordover, og i straalende Solskin og stille Veir reiste vi ved Middagstid vort Telt ved den nordligste Odde.

Vi tog en Høide, kogte os Middag og drog iland begge to. Paa Toppen af Odden tog jeg nogle Peilinger og maalte endel Vinkler mellem Fjorde og Pynter.

Ret i Nord for os havde vi et meget høit Fjeld, som stupte lodret ned i Sjøen. Saa overvældende stort forekom det os, at vi begge mente, det absolut var det høieste Fjeld, vi endnu havde seet paa hele Færden. Vi kaldte det siden for „Blaafjeld“. Øst herfor skar Greely Fjord sig langt ind gjennem Landet mod Nordøst. I den modsatte Retning fortsatte Landet langt, langt mod Vest, gjennemskaaret af svære Fjorde.

Omtrent retvisende Vest reiste der sig et mægtigt Fjeld, som vi kaldte for „Kvitberg“. Vestenfor dette gik Landet videre i samme Retning; men længst borte i Horisonten begyndte det at svinge nordover. Tilsyneladende skar saaledes Landene om hverandre; men vi fik det bestemte Indtryk, at der aabnede sig et stort Farvand nordvestover.

Ret i Øst for os, paa den anden Side af Sundet, bredte der sig et vidtstrakt Lavland. Hvor Landet sluttede og Havet begyndte, kunde vi ikke afgjøre; men saa meget saa vi ialfald, at der skar en større Fjord langt ind gjennem Landet i sydøstlig Retning af en Odde, som Fosheim kaldte „Isfjeldodden“.

Mens jeg stelte med Peilinger og Vinkelmaalinger, travede Schei omkring og hakkede og grov i Berg og Ur.

Efter fuldendt Arbeide deroppe bragte vi vort Habengut ned til Isfoden og drog afsted opover Slettelandet lidt søndenfor Leiren. Vor første Tanke gjaldt Ruiner efter Eskimobebyggelse. Nede ved Stranden fandt vi da ogsaa fem Teltringe og nogle Levninger efter Rævefælder.

Ved en liden Elv skiltes vi ad; Schei tog indover paa Østsiden af Elven; jeg fulgte Vestsiden.

Omsider kom jeg til en Indsjø og traskede lidt omkring den for at se efter Vegetation. Men næsten ikke en Plante

kunde jeg faa Øie paa, skjønt Veiret havde feiet slig henover Landet, at der knapt fandtes et Snefnug igjen.

Et Stykke inde i Landet slog jeg over i en østligere Retning, steg over et Høidedrag og kom endelig ned i et Dalføre med noksaa frodigt Planteliv og med talrige Harespor. Jeg havde ikke streifet saa svært længe omkring, før jeg ogsaa fik se to Harer komme hoppende bortover Sletten. De brugte sine gamle Kunster og fløi omkring paa to. Hvis Harerne deroppe skal fortsætte med sin Hoppemaner, hvem ved, hvordan det da vil gaa? Kanske den, som om tusen Aar kommer til disse Lande, vil finde, at deres Forben er rent forkrøblet, og at de udelukkende bruger Bagbenene!

Slig Fart de nu kom med, forstod jeg godt, at det var den skrækkelige Schei, der optraadte som Hareskræmsel. Snart saa jeg ham ogsaa selv komme anstigende i Retning af Harerne, som imidlertid havde givet sig til at beite borte paa en Slette. Jeg gik hen til ham, og vi blev enige om, at han skulde fortsætte sin Jagt og gaa paa rigtig fint Hold for at være sikker paa at træffe. Han havde jo bare Karabin, og da skal en være temmelig stø paa Labben, hvis det ikke skal blive Bom.

Sletten gjorde en Bøining paa sig i Form af en lang Bølge, rigtig en Atlanterhavsdønning. Langsomt og yderst forsigtig krøb Schei paa Maven fremover og gjorde sig saa flad som en Tiøre for ikke at sees. Paa det Vis drog han sig saa langt frem, at han saa omtrent halve Dyret. Saa støttede han begge Armene paa Bakken og tog Sigte. Jeg kunde gjerne væddet en mod hundrede paa, at han ikke vilde træffe der; thi det er forfærdelig fult at skyde slig langs Jorden. Projektilet skal bare saavidt stryge klar af Bakken, og da kommer det gjerne til at gaa for høit. Desuden, naar Solen skinner saa sterkt, som den da gjorde, vil Luften altid bævre og Gjenstandene hildre op.

Jeg stod spændt og ventede paa Udfaldet. Vilde Harerne blive siddende eller tage tilbens?

Endelig! Der smaldt det.

Det gik, som jeg havde tænkt. Harerne rettede sig op, stod paa Bagbenene en Stund og saa sig forundret omkring. Schei laa saa stille som en druknet Mus. Harerne slog sig ganske straks til Ro igjen og tog til at gnage paany.

Nok et Skud — præcis samme Resultat. Dyrene deroppe hører saa mange Smeld og Knald i Isen, at de giver sligt en god Dag. Men saa begynder den ene af Harerne at hoppe bortover til Schei, og for hvert Skud, som fulgte, kom den nærmere og nærmere, nappede et Straa her og et Blad der, akkurat som Schei ikke var til.

Hvilken Jæger — Geolog eller hvadsomhelt — vilde ikke fly i Flint ved sligt? Schei laa og skjød og svor, saa det lyste om ham oppe paa Rabben, mens jeg stod og lo, saa jeg var færdig til at sprække. Da Harerne var en tyve tredive Skridt borte, blev Schei opmerksom paa Grunden til al denne Bomskydning og reiste sig saapas, at han slap at skyde langs Bakken. Men da stupte Haren paa Flekken. Saa tog han den anden paa Kornet og traf ved første Skud.

Med de to Harer, han tidligere havde knebet, havde vi nu fire. Dem flaaede vi og ruslede saa hjemover.

ET DØENDE FOLK

Saa langt paa Aaret, som det nu var, fandt vi det rigtigst, at begive os sydover til „Fram“. Mellem os og Skibet havde vi et stort Land, dybt indskaaret af mægtige Fjorde. Vi troede at kunne gjøre mere Nytte ved at ofre den Tid, vi endnu havde at raade over, paa at udforske det end ved at øde Tid og Kræfter paa at arbeide i denne ufremkommelige Is.

Saa skulde vi holde et Festmaaltid paa vort nordligste Sted og diske op til Kvelds med det bedste, vi havde. For Øieblikket kunde vi ikke tænke os noget deiligere end Smørgrød og saa en Harebif som „Grødpind“.

Vi gik altsaa i Gang med at koge en veritabel Smørgrød efter alle Kunstens Regler af Hvedemel og første Klasses dansk Herregaardssmør. Grøden smagte os saa fortrinlig, at vi, som tidligere nævnt, døbte Stedet for „Smørgrautberget“.

Den 13de Mai tiltraadte vi Tilbageveien.

Nu havde Veiret slaaet om. Det var graat i graat altsammen, Luften tyk og usigtbar, Føret umanerlig traat. Der fandtes ikke stort paa vore Kjælker nu; men det var dog bare saavidt det gik, Skridt for Skridt, hele Veien sydover.

Omtrent ved Middagstid naaede vi det Sted, hvor jeg havde skudt min første Ulv. Jeg havde lagt Kraniet igjen,

men bestemte mig nu for at tage det med ombord, hvis jeg bare kunde finde det, og det gjorde vi. Jeg fandt baade det og Kjødet, som Hundene havde foragtet; det laa fuldstændig urørt.

Paa Veien videre sydover opdagede vi en gammel Polarokse, som stod paa en liden Sandhaug ude paa en ganske lav Odde nogle Skridt ovenfor Isfoden. Den bestemte vi os til at skyde, hvis den bare vilde staa, hvor den stod, indtil vi kom paa Skudhold; vi vilde nemlig ikke have noget Rend efter den op over Landet, om den skulde finde paa at tage Flugten. Saa styrede vi bent paa den uden Spor af Dækning. Den stod en Stund ubevægelig og saa paa os; men da den formodentlig syntes, det gik smaat med Avanceringen, lagde den sig ligesaa godt ned, mens den ventede.

Vinden stod slig, at Hundene ikke fik Veiret af den, før de kom paa et Par hundrede Meters Afstand. Da gik det endelig op for dem, hvad det var for noget den svarte Flek, som de saa der borte paa Sanden. Men da tog de ogsaa sin Mon igjen! Oksen blev liggende uden at rikke paa sig, helt til vi var kommet en hundrede Meter fra den. Da reiste den sig op, rystede lidt paa sig, tog til at hvæsse Hornene paa Sanden og gjorde sig klar til Kamp.

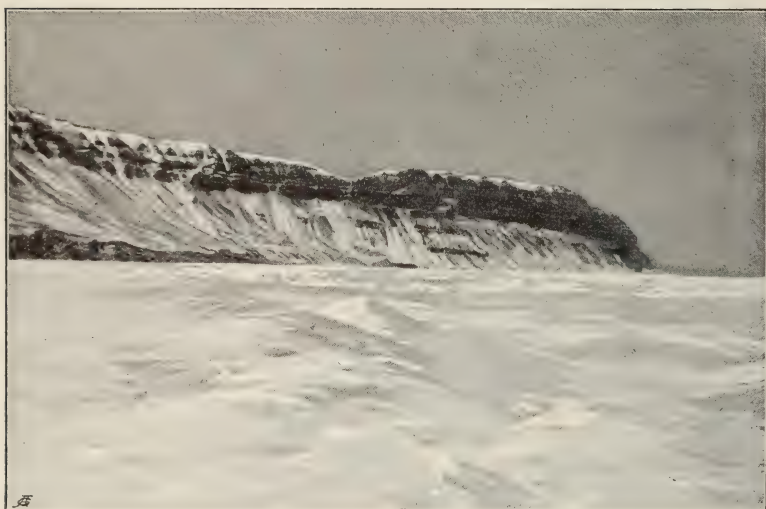
I rasende Fart fôr Hundene over Krakken op paa Isfoden. Der lyktes det mig endelig at stoppe Læsset i en liden Snefonn en seksti sytti Meter fra Oksen. Saa slap jeg mit Kobbel, mens Schei lod sit blive staaende for Kjælken; det er saa vanskeligt at skyde, naar en har saa mange Hunde om et enkelt Dyr.

Schei gav sig ikke Tid til at spænde Skiene af, før han drog i Vei for at tage sig af Fyren.

Paa ca. femten Meters Afstand gav han Oksen et Skud, som havde tilfølge et hidsigt Udfald efter Hundene, i modsat Retning af Schei. I det samme den snudde sig, fik den nok et Skud; men da kom den sættende ret imod Skytten. Vi kunde se, den havde taget sin Beslutning, og det var

sandelig ingen Smaagut at komme ud for. „Støt nu, Schei!“ ropte jeg. I det samme smaldt det, og Oksen fik en Tryk seksten midt i Planeten, saa den sank i Knæ paa Forbenene. Slig blev den staaende og bore en Stund. Den aarkede ikke at reise sig og fandt det ikke Umagen værdt at falde. Et Skud til, og saa bar det overende.

Imidlertid havde jeg faaet frem Flaakniv og Gryde til at fylde Blodet i. Oprindelig havde vi været i Tvil om, hvor-

BERGVÆG VED HEUREKA SUND.

vidt vi skulde skyde Oksen eller ikke; men Blodpuddingen havde vel kanske gjort Udslaget og voldt Oksens Død.

Men da jeg kom opover, og vi skulde til at velte Karen over paa Ryggen og begynde at flaa, blev vi enige om, at det var i tidligste Laget. Han var ikke paa langt nær „flaa'an“, slig som han laa der; han var spil levende.

Saa fyrede vi endel Skud til, midt i Skallen paa den; men nei, det lod ikke til, at det var muligt at faa Livet af den. Noget saa stygt har jeg aldrig seet. Nu er det jo

ikke saa greit heller at træffe akkurat i Hjernen paa en slig Kamerat, naar han ligger overende; der er saa meget Haar i Veien. Saa følte jeg mig for og troede, jeg kunde kjende, hvor Nakkeleddet var, satte saa Børsepiben mod Stedet og brændte løs; men lige levende var han.

Først da den var saa hullet som et Sold, var vi sikre paa, at Livet var væk, og kunde gaa an paa at flaa. Blodpuddingen blev vi skammelig snydt for; der var knapt en

17DE MAI 1902.

Draabe Blod tilovers i Dyret. Men havde den skilt sig ved Blodet, saa havde den ikke kunnet rende fra sine deilige Marvben; de var de største og bedste, vi havde seet paa alle vore Ture. Vi tog med os, hvad der blev tilovers af Kjødet, efterat Hundene havde faaet spise, saa længe de aarkede. Huden delte vi mellem os; den vilde blive god at ligge paa udover Vaaren, naar Sneen begyndte at smelte.

Ud paa Eftermiddagen klarnede det op, og om Kvelden, da vi slog Leir, havde vi et rent Ønskeveir, absolut stille

og straalende klart, ikke en Sky at se paa Himmelen. Fjeldene oppe i Greely Fjord forekom os saa nær, at vi næsten kunde tage i dem, ialfald spytte paa dem. Slig vakker Kveld havde vi ikke havt paa hele Turen. Bare det gode Veir vilde holde ved en Tid udover! Der var ikke mere end en seks syv Graders Kulde, og Solen stegte saa varmt, at det næsten kjendtes som en Sommerdag hjemme i Norge.

Hundene laa udstrakt paa Sneen, pustede og pæste og var rent opgivet af Varmen. Enkelte af dem var saa forædt, at de knapt kunde ligge paa ordentlig Vis; de laa paa Ryggen med alle fire Benene i Veiret og stønnede og bar sig slig, at vi hvert Øieblik kunde vente, de vilde explodere. Det anfegtede hverken dem eller os, at der oppe i Krakken, tvers af vor Teltplads, gik en Flok Polarkvæg og snusede omkring. Vi havde Kjød nok og lod Dyrene i Fred.

Da saa Leiren var gjort istand, krabbede vi ind i Teltet og gik i Gang med de herlige Marvben.

Men hvorlænge var Adam i Paradis?

Ud paa Natten vaagnede vi med en Følelse, som om baade vi og Teltet skulde sopes bortover Sneen. Stormen tudede og hylte, og Teltdugen skalv. Det hørtes ud for, at Veiret havde god Greie paa, hvor Teltdøren fandtes; det stod bent paa den. Slig som Sneen føg, blev der snart fuldt mellem indre og ydre Telt ude ved Døren.

Nei, dette gik ikke, saadan som Stormen huserte. Paa Morgensiden maatte vi op og snu Teltet, saa vi fik Døren unda Veiret. Vi benyttede Anledningen til at se efter Hundene; nogle af dem maatte vi flytte, forat de ikke skulde fyge helt ned.

Næste Dag blev vi liggende over. I sligt Føre og med Uveiret ret imod vilde vi saa alligevel ikke være kommet nogen Vei.

Vi havde det gaaende med Sne og Storm hele Dagen og Natten med; men om Morgenen havde Vinden løiet

noget, og vi drog afsted. Vinden var da gaaet over til Sydvest, og Fokket havde lagt sig endel, saa vi kunde glindre og se lidt en Gang imellem.

Vi langede ud, det bedste vi havde lært. Føret blev bedre og bedre, jo længer syd vi kom, og da Hundene fik Veiret af endel nye Bjørnespor, rendte de afsted rent som besat. Da vi skulde svinge imod Land ved Skrællingodden, hvor vi agtede at slaa Leir, og de skjønte, det bar iland, fløi de over Skrugarderne opover Krakken og ind paa Isfoden, som om de vilde gjøre Ende baade paa os og Kjælkerne, og stoppede ikke før langt oppe i en Ur, hvor Nysølvbeslagene blev endel skamferet.

Da vi havde reist vort Telt, var Vinden stilnet noget og Veiret saavidt rimeligt, at vi kunde drage ud for at søge efter Ruiner. Vi syntes, denne Odde laa saa beleilig til, at skulde vi noget Sted med Held lede efter Ruiner fra Eskimoernes Tid, saa maatte det være her.

Vi blev heller ikke skuffet.

Ikke mange Skridt fra Leiren stødte vi paa Levninger af det ene Bygverk efter det andet, baade af Telte, Kjødgrave og Fælder, som tydelig vidnede om, at ogsaa disse Lande en Gang i Tiden havde været beboet.

Det er merkeligt med dette Folk. Hvilke uhyre Strækninger har det ikke spredt sig over i disse ugjestmilde Lande med flere Maaneders Nat og under klimatiske Forhold, hvor man skulde tro, alt Liv maatte ophøre! Hvor er der blevet af dem? Har de trukket sydover til mildere Egne? Eller har de fortsat en haabløs Kamp mod Vinternattens knugende Mørke og Frost, indtil de alle er bukket under for den mægtige Fiende, som ingen Skaansel kjender?

Det er en sælsom Følelse af Forladthed og Øde, som griber en, naar en ser alle disse Ruiner, som fortæller, at ogsaa her har der boet menneskelige Væsener, der har havt sine Sorger og Glæder ligesom vi. Her ude paa Odderne

i de stille, klare Sommeraftener har Luften gjenlydt af Naturbørnenes sorgløse Latter og Barneflokkens glade Rop. Naar saa Høsten kom og Mørketiden stod for Døren, har de vel med sin opsparede Sommerfangst trukket sig tilbage til en eller anden lun Krog, hvor de har havt sine Vinterhuse, og vistnok fristet en mere end kummerlig Tilværelse. I sine usle Hytter har de taalmodig ventet paa, at Solen igjen skulde kaste sit Lys paa de høie Tinder. Saa er de atter vakt til Liv og Virksomhed i den muntre Sommer. Men, hvem ved, i mangen Hytte, hvor Vinterforraadet havde været for knapt, var kanske hver menneskelig Røst forstummet!

Uge efter Uge, Maaned efter Maaned havde vi kjørt omkring heroppe og ikke truffet et eneste levende Væsen uden Vilddyr. Men den, som havde reist her i tidligere Tider, kunde altsaa have fundet Mennesker, som levede og boede for bestandig i denne Udørken. Det forekom os næsten utroligt.

Vi gjorde en Exkursion indover Landet og samlede Planter og Stuffer. Odden, som vi havde undersøgt, stak ud fra et større Lavland, som langs Kysten vestover helt til det indre af den store Bugt vestenfor os skraanede jevnt opover mod Fjeldene i Baggrunden. Vi blev bestyrket i vor tidligere Antagelse, at Landet paa Nordsiden er en Ø; men sikre blev vi ikke denne Gang heller.

Næste Morgen, 16de Mai, drog vi afsted i fint Veir og med bedre og bedre Føre, jo længer syd vi kom.

En tre Kvartmil søndenfor Skrællingodden skulde vi hente vort lille Depot med Hundemad og Parafin og kjørte derfor klos inde ved Krakken. Her laa Isen blank og blaa, tildels opskruet, meget knudret Nyis, og Hundene trak, som de agtede sig langt bort fra denne Verden.

Paa Elvegropen, Stenene og Snefonnerne kjendte vi omsider Stedet igjen; men Skistaven, vi havde reist som nøiagtigt Merke, var totalt forsvunden. Jeg gav mig til at grave paa det Sted, hvor jeg mente Sagerne skulde ligge, mens Schei gik i Vei for at pusle med et og andet oppe i Uren. Et lidet Stykke fulgte han Isfoden, og her — fandt han Skistaven! En Mængde Ulvespor meldte, hvem der havde været paafærde. Dyrene havde tygget slig paa Staven, at der var Merke i Merke paa den, og dens øvre Ende var temmelig stygt medtaget. Hvordan de har faaet den op, skjønner jeg ikke, saa haardt som jeg stappede den ned i den haardføgne Sne. Det har vel voldt dem adskilligt Bryderi at kapre den, tænker jeg.

Heldigvis traf jeg præcis paa det Sted, hvor Sagerne var gjemt. Det tog ikke lang Tid at faa dem frem, bære dem ned og placere dem paa Slæderne. Og saa bar det afgaarde sydover igjen, idet vi fulgte en Sandør, som paa Nordsiden stak langt ud over Fjorden.

I Middagstiden rastede vi under et mægtigt Kap, som vi kaldte „Vakkerkap" paa Grund af dets smukke, rene Linjer. Høit og steilt paa Østsiden og absolut lodret paa Vestsiden stak det ud mod Nord i en lang, skarp Odde, der kløvede Havisen som en Ljaa.

Schei „gik i Berg" som vanligt.

Endel nedstyrtede Sten var havnet ude paa Isen et godt Stykke fra Land. De var næsten hvide og saa porøse, at man kunde knuse store Stykker af dem bare med Fingrene. Schei kunde oplyse, at de indeholdt Gibs, og at man bare behøvede at brænde dem, saa vilde man faa den fineste Gibs.

Efter at have taget endel Fotografier fortsatte vi Farten med Kurs for „Blaamanden", men styrede den første Tid adskillig mod Syd, undgik heldig den gamle Polaris, som vi kavede slig med paa Turen nordover, og havde udmerket Føre hele Veien.

Da vi nærmede os østre Land, saa vi en stor Flok Polarokser oppe i Bugten nordenfor Blaamanden, men lod os ikke hefte af dem, da vi havde endel Observationer at tage fra den sydlige Del af Blaamanden. Stedet laa overmaade beleilig til for Observationer, især for Azimuter til forskjellige Steder, og vi vilde gjerne naa did før Kvelden.

Vi slog Leir paa Sydsiden af den store Skrugard, hvor vi paa Turen nordover havde seet de talløse Ulvespor. Den skarpe Sno havde løiet af udpaa Eftermiddagen, og Kvelden var sjelden vakker med stille Luft og straalende Solskin.

17de Mai kjørte vi afsted med Kurs for Odden paa Østsiden af „Møkkafjorden". Vi havde Lyst til at udforske Farvandene der vest. Fjorden saa ud til at skjære sig langt ind gjennem Landet og syntes at danne Vestgrænsen for det store, lave Land, som strakte sig syd og øst. Fra Odden, der for os fortonede sig som en Ø, haabede vi paa god Udsigt over Slettelandet og mente, vi derfra kunde afgjøre, hvorvidt Landet om Fjordbunden og sydover var brædækket.

Føret var haardt og glat, Oppakningen let og Hundene i fortrinlig Kondition. De frydede sig ved det vakre Veir og holdt det gaaende i rask Galop hele Veien sydover. Men da vi nærmede os Land, raakede vi op i sterkt skruet Is og krappe Fokkskavler, som vilde have været meget slemme at passere med tunge Læs. Med vor lette Bagage gik det, saa det bare husk efter.

Efter en to Timers Kjørsel kunde vi slaa Leir ved Odden med en indkjørt Distance af elleve Kvartmil. Vi tog en Kop Chokolade med Smørrebrød og drog tilfjelds, jeg med min Krokermappe med tilhørende Instrumenter, Schei med sin Skræppe til Sten, Hammer, Meisel og forskjelligt andet nødvendigt Redskab.

Vi fulgte Fjeldryggen saa langt vestover, at vi kunde se helt ned til Bunden af Fjorden og faa et instruktivt Overblik over Slettelandet, som svagt kuperet strakte sig Mil efter Mil syd og øst helt til Heureka Sund.

Derefter gik vi ned paa en Slette paa Sydskraaningen for at botanisere og blev der var flere Spor efter Polarokser og Harer.

Ud paa Kvelden var vi ved Leiren igjen, besørgede vore Observationer og gik saa i Gang med et Festmaaltid.

EN UROLIG SYTTENDEMAINAT

Al vor ledige Tid havde vi i de sidste Dage ofret Tanken paa Festligholdelsen af 17de Mai. Leiren var prydet med Flag, for saavidt var alt i Orden; men saa var det den velsignede Maden, som vi endnu ikke var kommet paa det rene med. Olsen havde foræret Schei en Boks henkogt Frugt, og det var især denne, som voldte Hovedbruddet. Hvordan skulde vi bedst lækre os med den?

Efter en hel Del Funderinger frem og tilbage blev vi enige om at stege en Eggepandekage, tage Frugten til den og saa efterpaa faa en rigtig sterk Kop Kaffe.

Det var første Gang, vi skulde lave Eggepandekage paa en Slædetur, og det vilde være Synd at sige, at vi fik den til. Ingredienserne var bra nok: Eggepulver, Hvedemel og Sukker. Men ikke kunde vi faa den rigtig til at hænge sammen, og rent umuligt var det at faa den til at slippe Panden. Forat ikke hele Stasen skulde brændes helt op, maatte vi rode rundt. Da Kagen var færdig, lignede den nærmest en Slags tyk Grød, men det kan være det samme; den smagte fortræffelig, det er jo Hovedsagen, og vi var selv rigtig stolte over vor Kogekunst.

Brændevin eiede vi ikke, men slukkede vor Tørst paa en kraftig Kaffe, og Humøret kom snart til Tops, ikke

mindst fordi Veiret var saa henrivende deiligt; det er jo en vigtig Betingelse ved en slig Tilstelning. Sneen rundt om Teltet var saa haard, at vi i den vakre, milde Kveld kunde fryde os med at labbe omkring i bare Ladder.

Vi pratede og nød den herlige Aften, og først sent paa Dag randt det os i Hu, at det kunde være paa Tide at gaa til Ro. Det var ikke store Forberedelser vi trængte til *det.*

PARTI AF GAASEFJORD MED „BORGEN“ TILHØIRE.

Vi laa ikke længer inde i, men ovenpaa Soveposerne og havde derfor bare at lægge os tilrette hver med vor Pibe.

Vi holdt netop paa at glide ganske sagtelig over i Søvnens Arme, da vi ved Ellevetiden fôr op ved, at Hundene satte i at hyle. Haahaa, her er Bjørn, tænkte vi og lagde paa Dør. Men alt det vi saa og saa, kunde vi ikke faa Øie paa nogen Fredsforstyrrer. Derimod var „Sergeanten“ og „Svartflekken“ som blaast bort. Hvad skulde *det* betyde? Vi stirrede og skottede rundt omkring, men kunde ikke faa Øie paa nogen af dem.

Saa begyndte jeg at lokke. Nei, til ingen Nytte. Men jeg fik være taalmodig og fortsætte. Og virkelig, der kom de flyende opover mod Leiren begge to.

Vi skjønte, der i Nærheden af Leiren maatte være „noget“, som de havde faaet Veiret af, eftersom de havde slidt sig og rendt afsted. Vi bandt dem begge paa Plads og krøb ind igjen.

Mine Hunde var saa slemme til at bide itu sine Dragstjerter og Sæler, at jeg altid maatte have Grimer paa dem. Det havde de ogsaa paa denne Tur.

Vi blev liggende og prate en Stund efter dette. Vi kunde ikke begribe, hvad det var, Bikjerne havde faaet Veiret af. Lidt efter lidt gik Passiaren istaa igjen, og vi havde saavidt sovnet ind, da et syndigt Leven udenfor bragte os til at styrte op. Hundene skreg og bæljede, som om Landet var løst.

Schei tumlede først ud gjennem Døren og jeg i Hælene paa ham. Idet jeg holder paa at krybe ud, sætter han i: „Hvad F . . . . . er det her for noget!“ og griber sin Børse, som laa parat lige udenfor Teltet. Lidt fortere en svint er jeg ude og river min Børse til mig.

En stor Ulveflok var ifærd med at gjøre Ende paa mit Kobbel!

For de tre nye Hundes Skyld var jeg nødt til at binde mit Kobbel i to Partier; thi naar nye og gamle Hunde stod sammen, var der Overfald og Slagsmaal den hele udslagne Nat.

Idet vi kom ud, laa en Flok paa en seks syv Ulve og rev og sled i en af Gammelhundene mine, som de havde slidt løs og draget en hundrede Meter væk fra Leiren; en fem seks Ulve stod netop parat til at gyve paa mine tre nye Hunde.

Schei begyndte straks at skyde, og jeg fulgte hans Eksempel snarest muligt. I samme Øieblik, som Skydningen aabnedes, slap Flokken den Stymper, de havde under sig, og tog tilbens; Stakkaren var vel forlængst bidt ihjel.

Jeg tror nok, jeg gjorde store Øine, da jeg saa Hunden røre paa sig, reise sig op og ryste sig. Ja, skjønte jeg det ikke! Det var selvfølgelig den ulyksalige „Svartflekken“, som igjen havde været i Ilden. Langsomt og adstadig kom den luskende opover mod Leiren.

Men saa var det en gammel Ulv, som ikke lod sig skræmme af slige Bagateller som nogle Rifleskud; den vilde ikke lade „Svartflekken“ slippe for saa billigt Kjøb og satte paa skraa bortover mod den. Men da „Svartflekken“ saa det, braste han bak med en Gang, vendte sig mod sin Fiende og viste Tænder, saa godt Grimen tillod ham det. Da var ikke Ulven fuldt saa modig længer. Den stoppede Farten, og saa begyndte de to at gaa paatvers imod hinanden, vise Tænder og knurre, men begge to halvt rædde. Saa løierligt dette var, syntes jeg nu, det kunde være nok, og jog Graabenen en Kugle gjennem begge Bogene, saa den blev liggende.

Resten af Ulveflokken var da paa vild Flugt opover mod Land. Paa Valpladsen laa der vel ikke mere end to Dyr; men to af de flygtende havde Schei saaret saa haardt, at de ikke aarkede at holde Trop med Flokken, drog sig ud gjennem Drivisen og forsvandt mellem endel Koss; der blev de formodentlig liggende.

Det var ialt tolv Ulve, som havde angrebet Leiren. Som Sporene viste, havde de gjort Anfald fra to Sider og først taget for sig mine Hunde, der stod spredt, mens Scheis Hunde, som laa samlet paa et andet Sted, vel havde forekommet dem noget talrige til at begynde med.

Men slig som „Svartflekken“ saa ud! Det var Hode og Hals, som var værst trakteret. Begge Ørene var bidt næsten af inde ved Roden. Dryp i Dryp var dens Spor farvet med Blod. Fjæset hovnede slig op, at han en Tid var stær-blind paa det ene Øie og vistnok saa temmelig lidet paa det andet ogsaa; i Grunden var han ikke stort tes langt udover Sæsonen. Nu var han Øieblikkets Helt; Kameraterne

snuste paa ham, slikkede ham og stelte med ham, saa godt de kunde, og han lod sig det naadigst gefalle.

Der er Gemyt i de Bikjerne! Det var ikke saa, at „Svartflekken“ havde faaet mere af det end de andre, han var bare mere klodset, kunde mindre tage sig iagt. Fra først af likte jeg ham slet ikke; han var Gadegut i mange Stykker og ofte utækkelig, men kunde se saa ubetalelig skøieragtig ud.

Vett havde han nu alligevel han ogsaa; han lod være at tygge paa Dragstjerten, saa han slap Grimen for Resten af Turen. Han skjønte nok Meningen med den.

Schei tog paa at flaa en af de faldne, den, han havde skudt, og skar nogle Lapper af den anden. Det var saa langt at kjøre, at vi ikke maatte belemre os med for meget. Jeg gik i Gang med at lage Kaffe. Vi syntes, vi maatte have noget at styrke os paa efter denne Historie.

Imidlertid sad de gjenlevende Graabenene oppe paa Land straks ovenfor Krakken og holdt en Dommedagskoncert for os, som havde snydt dem saa skammelig for deres Natmad.

Mens vi saa sad og kosede os med Kaffen inde i Teltet, faar vi forsyne mig høre Bikjerne synge op for tredje Gang. Jeg ud for at se Situationen an.

Jo ganske rigtigt; langt dernede i Syd kommer to Varger snigende lurt og forsigtig op mod Leiren. De gaar et Stykke fra hinanden og holder sig, saa godt de kan, stadig dækket bag Fonner og Koss.

Mens jeg ventede paa at faa dem paa Skudhold, lagde jeg mig ganske rolig ned bag en Sæk med Hundefôr lige udenfor Teltdøren.

Men de forhastede sig ikke, de Bæsterne. Langsomt luskede de fremover, og lange Stunder sad de ende ned og glante.

Nei, nu gad jeg ikke vente længer. Jeg fik friste, skjønt Holdet var godt og vel sine 300 Meter. Jeg tager den nær-

meste paa Kornet. I det samme det smelder, skvætter han op og begynder at snurre rundt, indtil det endelig bærer overende med den. Den havde nok ogsaa faaet sin Bekomst, og Vildtbestanden deroppe var atter befriet for et Udyr.

Nu skulde det være Moro at prøve, om det var muligt at faa drikke den Kaffen i Fred. Jo, vi fik baade den og en Røg, og det en rigtig god en ogsaa.

Saa drog vi ud igjen. Jeg havde jo en Ulv at se til, og Schei, som nu havde faaet Blod paa Tand, maatte have mere af samme Sort. Ulvene sad fremdeles i Skrenterne og paa Isfoden og hylte noget ganske nederdrægtig. Schei kunde ikke dy sig, han maatte bortover og forbarme sig over dem; det var formodentlig ham de skreg efter.

Først forsøgte han at narre dem ved at agere Storvildt paa Beite. Han vasede rundt omkring tilsyneladende uden Maal og Med borte paa Græssletten og gjorde, hvad han kunde for at se ud som et „Kvæg". Men det lyktes kun delvis. De hylte villig væk og ligesom udfordrede ham til at komme nærmere, saa skulde han nok faa! Saa prøvede han at stille ind paa dem; men hver eneste Gang han kom i Skjul, skiftede Pakket Plads, og naar han da efter sin Mening var naaet frem til godt Skudhold, saa sad de paa et ganske andet Sted og peb ham ud.

Han blev snart lei af hele Ulvejagten og vendte om.

Det var endnu Liv i min sidste Ulv, da jeg kom hen til den. Det er dog ganske merkværdigt, hvor længe Livet hænger i slige Dyr. Kuglen havde revet ud Indvoldene og knust Bagparten paa den; men endda fandt jeg mig beføiet til at give den et Skud i Nakken. Selv om det var Ulv, fik en være Menneske og vise Barmhjertighed.

MOD SYD, MOD SYD!

Klokken var imidlertid blevet 4 om Morgenen den 18de Mai. Men nu begyndte det pludselig at trække op til Uveir. I en Fart lagede vi Frokost, og nogle Øieblikke efterpaa var vi paa Farten sydover.

Men ikke før var vi kommet os i Kjøringen, før der blaaste op en stiv Bris af Syd, hvortil senere kom temmelig usigtbar Luft. Det blev leit for os dette paa al denne knudrede snebare Is. Vinden sopte Kælkerne paatvers bortover, og Hundene kunde ikke faa Fodfæste. Tilslut maatte vi kjøre ret op imod Vinden for at faa Tag i Isfoden. Den fulgte vi, saa længe det gik an; men da vi atter maatte ned paa Havisen, fik vi samme Historie op igjen. Odometerhjulet fik slige voldsomme Stød, at den ene Eke sprang efter den anden, saa vi tilslut maatte surre Vraget paa Læsset. For at gaa klar af al Skruisen under Land kjørte vi et Stykke nordover og kom omsider ind i noksaa jevnt Terræn igjen.

Om Aftenen kamperte vi ved Depotodden. Vi reiste Teltet klos under den høie Skrugard for at faa Livd for Vinden og drog i Vei for at hente Hundemaden og Slædedragene, vi havde lagt efter os.

Langs Krakken og især omkring Skrugarden stod der Mængder af Bjørnespor; men Depotet var urørt.

Næste Dag blev vi liggende over for Uveir og gik da i Gang med at reparere Odometerhjulet. Da Ekerne var røget, maatte vi erstatte dem med Liner. Det gik galant, og Hjulet gjorde briljant Tjeneste Resten af Turen.

Den 20de Mai oprandt klar og stille. Solen stegte slig paa os, mens vi kjørte sydover, at vi maatte kaste af os det ene Plag efter det andet. Men var Veiret vakkert, var Føret fælt. Nysølvet sad, som det var klinket fast paa Sneen, skjønt vi ikke havde mere end 5 à 6 Graders Kulde, og Sneen smeltede her og der, hvor den var lidt mørk.

Om Morgenen, mens vi gjorde os klar til at kjøre, opdagede vi, at en stor Bjørn havde staaet borte ved Skrugarden og keget paa os, men havde trukket sig tilbage igjen. Sporene var ikke føget til; følgelig havde den været der udpaa Morgenen, efterat Vinden var løiet af. Det var rart, at Hundene ikke havde merket den, saa kort som Afstanden var.

Paa en Sandrabbe et lidet Stykke op fra Krakken laa der en Flok Polarfæ og solede sig.

Om Kvelden slog vi Leir ved en stor Skrugard, som gik tvers over Sundet, og benyttede det deilige Veir til at tage Observationer og Peilinger.

Men ud paa Natten tog det til at brise op, og da vi tørnede ud, havde vi et overhændigt Uveir. Vi kjørte de fire Kvartmil til Maiodden. Men der skulde vi tage endel Peilinger og kunde ikke reise længer, før vi fik Godveir.

Hundene var rent ellevilde; de vilde absolut opover Land. Først troede jeg, der laa en Bjørn oppe i Krakken; men da vi overbeviste os om, at saa ikke var Tilfældet, skjønte vi, de havde Veiret af Dyr oppe paa Land. I slig Snestorm var det imidlertid rent ugjørligt at se nogen Ting.

Næste Dag var Veiret saa vidt bra, at vi kunde udrette vort Arbeide ved Odden. Derpaa fortsatte vi sydover med

Kurs for den vestlige Odde af Storøen. Føret var saa rent overvættes tungt, at skjønt vi drev paa, saa trut vi kunde, avancerte vi alligevel ikke mere end tolv Kvartmil. Nu fik vi se, hvad det var, som havde gjort Hundene saa urolige Dagen forud. Den ene Polarhjord efter den anden gik og beitede paa Aasryggene rundt omkring.

PAA LÆSSET UNDA BAKKEN.

Den Kveld havnede vi ude paa Isen nogle Kvartmil vestenfor Storøens Nordspids. Veiret var vakkert, og vi haabede saa smaat, at det nu for fuldt Alvor skulde sætte ind med Godveir. Men det Haab levede ikke længe. Ud paa Natten havde vi det gaaende igjen med Storm og Snefokk, saa vi vakkert maatte ligge over næste Dag.

Først ud paa Kvelden løiede det af saapas, at vi kunde komme udenfor Døren. Noget af det første, vi fik Øie paa, var en Flok Polarokser, som beitede paa en stor Slette paa

BAY OG HANS KOBBEL.

Nordvestsiden af Øen. Paa det store Sletteland vestenfor os, altsaa paa Axel Heibergs Land, saa vi ligeledes Flok efter Flok.

I det deiligste Veir, vi kunde ønske os, naaede vi næste Dag ganske snart hen til Odden, vi styrede paa, tog endel Peilinger der i forskjellige Retninger og fortsatte saa sydover langs Øen. Det lod til, at der var andre end vi, som satte Pris paa Solskinnet. Hist og her sad der smaa Flokke af Harer og solede sig mellem Stenene ovenfor Krakken, mens Rypeflokkene trippede omkring og hakkede i den sparsomme Plantevekst, væsentlig Mos og Straa.

Vi stoppede for at tage en Meridianhøide, og mens jeg laa oppe paa Bakken og observerte, fandt Schei et lunt Sted mellem nogle store Stene og nørede paa Primus. Da han saa havde faaet Primus i Svingen, gik han op i Uren, bevæbnet med sine Bergmandsvaaben, og lod den gjennemgaa en grundig Undersøgelse. Jeg paa min Kant fik det formelig travelt; jeg skulde jo passe baade Solen og Primus, saa ingen af dem fløi fra mig.

Da alt var vel overstaaet, og vi havde et forsvarligt Kvantum Chokolade og Kjeks tillivs, drog vi videre sydover og tyede om Kvelden ind paa en lun Bugt ved Øens søndre Ende.

Vi havde Hænderne fulde af Arbeide. Peilinger og Observationer skulde tages, Vinkler maales og Fjeldet undersøges.

Mens vi var som bedst optaget med vor Gjerning, fik vi med ett se den ene Ruin efter den anden af tidligere Bygverker. Det saa virkelig ud til, at Eskimoerne havde koset sig godt inde paa den vakre lille Bugt, der laa saa beleilig til for Fangst og godt i Ly for Vind og Veir. Bjørnespor gik paa kryds og paa tvers bortover Isen, og paa Landet hoppede Harerne lystig omkring mellem Stenene, mens Rypesteggen knæggede oppe under Aasen.

Vi holdt et lidet Festmaaltid den Kveld, det var jo Pinseaften; men efterpaa maatte Schei i Høiden igjen, han havde oppe i Uren fundet nogle Forsteninger, som han absolut maatte have Tag i.

At sidde mutters alene inde i Teltet paa slig en herlig Pinsekveld huede mig ikke. En falder saa let i Staver paa saadanne Dage, og det er alt andet end hyggeligt. Saa tog jeg en Tur opover til Ruinerne og grov, som jeg vilde lukt gjennem Jordskorpen. Men af forarbeidede Gjenstande fandt jeg ikke en eneste.

Det var da forskrækkeligt, saa længe Schei blev borte idag! At dyrke Videnskaben er bra nok; men alting med Maal og Maade, som Skrædderen sagde, han dængte Kjærringa med Alnen.

Naa, der kom han da ruslende langt oppe i Fjeldet. Men trøste mig, slig Bør han bar! Børse, Hamrer, Meisler, to Harer og en Skræppe, stappende fuld af Sten! Nei, over med Kaffen! Det var jo Pinsekveld, og Turen havde været drøi.

Paa den anden Side af Sundet skar der sig en Fjord i nordvestlig Retning ind gjennem Landet. Den fik vi se lidt nærmere paa næste Dag.

Pinsedags Morgen, 26de Mai, drog vi derind. Det var sydlig Bris med Snefald og saa usigtbart, at vi knapt kunde se hverandre. Fjorden var smal med næsten lodrette Vægge paa begge Sider. Hutetu, her saa det ud til at kunne blaase rigtig tilgagns! Der fandtes ikke mere Sne paa Isen end det lille Gran, som faldt i Løbet af Dagen, og under den laa Isen blank og klar. Det var rent ilde for Hundene at faa Fodfæste. De skrabte og klorede sig frem efter bedste Evne; men at faa Fart paa Kjøringen var ikke greit den Dag.

Vi reiste vort Telt ved en Odde omtrent en Kvartmil fra Bunden af Fjorden. En stor Dal skar sig i nordvestlig Retning ind mellem høie, vilde Fjelde; en anden gik nord-

over og førte, saavidt vi kunde se, op mod det store Lavland lige nordenfor. Fra begge Dalstrøg stak der en stor Sandør ud mod Fjorden.

I Anledning af Helgen kaldte vi Fjorden for „Whitsun-fjorden".

I en Fart gjorde vi Leiren istand, lagede Mad og drog iland paa en Exkursion. Det vil sige, Schei drog iland; jeg havde faaet Øie paa en stor Sæl, som laa paa Isen et Stykke inde i Fjorden, og vilde prøve paa at knibe den. Saa rustede jeg mig med et Skytterseil og fulgte Schei, til vi kom tvers af Sælen; da satte Schei Kurs for en af Dalene, mens jeg begyndte at stille ind paa Dyret.

Jeg havde Tiden for mig, stillede smaat og sikkert og kom endelig paa udmerket Hold. Sælen blev liggende paa Flekken.

Men hvad var dog dette for Slags Dyr? Det var en Skabning saa stor og diger, at jeg hele Tiden havde taget den for en Storkobbe; men det var det aldeles ikke. Den lignede en Snadd; men slig Kjæmpesnadd har jeg aldrig seet hverken før eller siden, og jeg er den Dag idag ikke sikker paa, hvad Slags Sæl det var.

Men det fik være hvad Sælart det vilde for mig; sikkert er det, at det var et solid Stykke Hundefôr! Jeg satte en Tamp i Næsen paa den, pakkede Skytterseilet sammen og begyndte at trække mod Leiren.

Det gik ikke saa raskt, som jeg havde tænkt mig. Skjønt Føret overalt var haardt, og jeg lange Stykker havde blanke Isen med en Tomme Løssne paa, var det bare saavidt jeg aarkede at slæbe den.

Det var ikke egentlig noget Hviledagsverk at slide sig frem til Leiren med slig Farkost; men det gik nu det ogsaa. Efterpaa flaaede jeg den og sprængforede Hundene med Spæk og Kjød. Desuden lagde jeg bort til dem en dygtig Portion Natmad.

Jeg var ikke mere end færdig, da Schei kom tilbage. Kobbebiffen til Kvelds smagte os fortrinlig; det var mangen god Dag, siden vi havde havt Kobbekjød i Panden, og da smager det jo altid bedst.

Schei kunde oplyse, at der i Fjeldene omkring fandtes meget, som det var af Interesse at faa undersøgt, og vi bestemte os til at ofre næste Dag der i Fjorden.

Men for et Veir, vi fik, da vi tørnede ud anden Pinsedags Morgen!

Det var med Nød og Neppe vi greiede at stampe os frem gjennem Snefokket; vi kunde næsten ikke faa gløtte paa Øinene, men strævede os alligevel tilveirs paa vestre Side af Fjorden. Der grov vi i Urerne i nogle trange Dale med nogenlunde Livd for Vinden; men det var jo ikke egentlig Veir til at faa udrettet noget i, og jeg tror ikke, det var med noget særdeles fedt Udbytte, vi ved Firetiden om Eftermiddagen atter kom krabbende udover til Leiren.

Siden Snadden blev skudt, havde Hundene levet høit paa Kjød og Spæk. Forat de kunde spise, naar de vilde, fik de være uden Grime, og det er sikkert, at de havde fordrevet Tiden paa en yderst tiltalende Maade. Skjønt de havde Overflod af Mad, maatte de selvfølgelig bide sig løs; ellers trivedes de ikke. Men nu var de blevet saa raffineret, at de ikke længer nøiede sig med at bide af den enkelte Dragstjert; nu var det Samlestjerten det gik ud over. De havde nemlig opdaget, at naar de bed den af, var hele Flokken løs; jeg vilde forresten heller sige, at da var F..... løs. Aldrig kunde man være sikker paa, hvor der blev af dem. Oftest lagde de sig jo ned ganske straks i den trygge Følelse, at nu var de fri; men fik de Veiret af et eller andet, saa kunde man risikere, at de satte afgaarde og blev borte i dagevis. Hvem havde Tid til at udsætte sig for sligt?

Ud paa Morgenkvisten næste Dag spagnede Vinden noget, og vi gjorde os klar til Afreise.

Mens vi var optaget med at koge til Frokost, fik vi høre to Stormaager skrige udenfor Teltet. Det skulde jo være Vaarbud; men Veiret kjendtes alt andet end vaarligt ud endda. Alligevel var ikke dette saa merkeligt, for Stormaagen er en haardfør Herremand, som svæver viden omkring. Rarere var det, at mens vi sad inde i Teltet og pratede anden Pinsedags Aften, hørte vi en Gaaseflok flyve snadrende indover Fjorden. Stakkars Gjæs! De havde nok fattet en overilet Beslutning, dengang de vedtog at give sig paa Tur nordover saa tidlig paa Aaret. Mange af dem kom vel bitterlig til at angre sin Letsindighed; thi selv om vi kunde skrive den 26de Mai, saa vi alligevel ikke andet end Sne og atter Sne, hvor vi vendte os hen.

I samme usigtbare Veir som før drog vi ud gjennem Fjorden og satte Kursen over til østre Land, hvor vi saa en Odde, som laa overmaade beleilig til for Observationer. Vi slog Leir paa Isen et Stykke udenfor Odden, men kunde intet udrette i Tykveiret.

Som vi havde ventet, øgede Brisen udover Natten i en uhyggelig Grad, og vi skjønte, at Søndenstormen nok vilde give os en Liggedag her.

Uveiret holdt os inde næsten hele Dagen; det var saavidt vi fik lurt os til at fore Hundene. Udover Kvelden havde det i det væsentlige huseret fra sig, og om Morgenen var det saapas, at vi kunde tage nogle Peilinger, før vi fortsatte sydover. Udpaa Dagen klarnede det.

I løi Bris af Nord kjørte vi langs Østsiden af Sundet og havnede om Kvelden paa Sydsiden af en temmelig brat Odde, inde paa en liden Bugt. Landet begyndte herfra at svinge lidt mod Øst, og Odden var netop Stedet til at tage Peilinger og maale Vinkler mellem forskjellige Fjordgab og Odder.

Jeg gjorde mig klar til mit Arbeide, mens Schei drog op i Uren. Ganske straks kom han imidlertid løbende

tilbage og fortalte, at han saa en Bjørn ude i Sundet paa Fart lige mod Leiren. Ikke mange Sekunder efter fik jeg ogsaa Øie paa den. Men da den kom saa langt, at den fik Veiret af os, gjorde den resolut helt om og satte Kursen over mod vestre Land. Vi lod den løbe; endnu havde vi jo rigeligt Fôr af den smekfede Sæl, vi havde skudt. Naar Hundene faar saa meget Spæk, trænger de et mindre Kvantum Mad; thi Spæk „sætter“ saa briljant.

Saa fulgtes vi ad nordover til Odden og krabbede saa langt opover Land, at vi fik god Udsigt over Farvandet. Bjørnene havde nok ogsaa opdaget, at her var et glimrende Udkigspunkt; der var ordentlig Vei efter dem, slig havde de traakket her.

Det saa forøvrigt ud, som de havde forstaaet den Kunst at forene det nyttige med det behagelige. En brat Sneskavl, som førte lige ned til Fjorden, havde de nemlig omdannet til en fortrinlig Agebakke; og den havde de benyttet flittig, lod det til. Formodentlig har da Ungdommen moret sig med at dyrke Sporten, mens de ældre, mere adstadige og stivbenede Gentlemen and Ladies har holdt Udkig og sørget for Fortæringen.

Omtrent retvisende Vest for os laa der en bred Fjord, som saa ud til at skjære sig langt ind gjennem Landet i nordvestlig Retning. Dens indre Del bestemte vi os til at undersøge, før vi kjørte videre sydover.

Men her skulde vederfares os en stor Overraskelse.

Schei kjendte igjen sin Teltplads fra forrige Aar inde i Bjørnesund derborte mod Vest.

Havde vi havt større Klarhed over dette Forhold, den Gang vi reiste ud, kunde vi sparet os meget unyttigt Arbeide. Vi kunde have sparet os Turen ind Vendomfjorden og Troldfjorden, idet disse Fjorde lige fuldt skulde undersøges af Baumann og Stolz. Istedet derfor kunde vi have koncentreret vort Arbeide om at udforske Landene

vest og nord for Greely Fjord. Men det kunde ikke falde os ind at planlægge Vaarturene anderledes, end vi gjorde. Vi *maatte* jo søge Sundet østenfor Storfjorden; thi Isachsen, som havde været i disse Farvande foregaaende Aar, udtalte med Bestemthed, at „Storfjorden“ var Fjord og ikke Sund.

RUIN AF ET VINTERHUS.

Som det fremgaar af hans Beretning, havde han imidlertid havt meget daarligt Veir paa denne Færd.

Nu, det var ingen Raad med dette; det lønnede sig ikke at ærgre sig over noget, som ikke kunde ændres. Vi fik være glade, fordi vi havde været istand til at løse Spørgsmaalet Sund eller ikke Sund.

TIL SKAAREFJORD

Med sydlig Kuling og klar Luft drog vi næste Dag over Sundet for at kjøre ind gjennem Fjorden. Det gled noksaa raskt, og da vi kom til Fjordmundingen, fik vi haardt Føre og Vinden ret agterind.

Den Dag slog vi Leir ved en liden Odde, hvorfra vi vilde tage endel Observationer, ligesom Schei fandt det af Interesse at undersøge Terrænet lidt nærmere.

Da Hundene var stelt, gik vi sammen opover Odden og stødte ganske straks paa en hel Række Ruiner efter tidligere Bebyggelse. Derfra spaserte vi op gjennem en liden Dal, som Vinden havde feiet næsten snebar; vi forefandt en ganske rig Vegetation, saa en Flok Snepper og stødte paa en Mængde Spor efter Polarfæ.

Da vi havde saa meget at bære alligevel, havde vi taget med os bare ett Gevær, og som sedvanligt, naar Schei og jeg gik sammen, var Schei Skytter. Efter at have fulgt Dalbunden et Stykke paa Vei tog vi op paa nordre Side af Dalen; men for at kunne komme frem maatte vi klatre opover en brat Sneskavl. Ja, jeg begyndte da at klore mig op; men Skavlen var saa haard og steil, at det var næsten Uraad at faa Fodfæste; tilslut maatte jeg hakke mig frem med Kniven.

Endelig var jeg da kommet tiltops og stod og ventede paa Schei, som gik en mageligere Vei lidt længer oppe. Mens jeg staar der, hører jeg noget, som ligner en Nysen. Nok en Gang samme Lyd. Det var da svært til Nysing, Schei havde faaet det med, tænkte jeg, og vendte mig om mod ham for at se, hvad der var i Veien. Men saa fik jeg atter høre samme Lyd og denne Gang saa tydelig, at den ikke var til at tage feil af.

Det var en Polarokse, som havde faaet Teften af Schei og nu kom veirende fremover mod ham.

Schei krabbede og krøb i sine egne Betragtninger dernede i Gropen uden at ane nogetsomhelst. Saa ropte jeg til ham, at han maatte tage sig iagt; for nu var det en stor Polarokse, som holdt paa at stille ind paa ham. Saa ændrede han sin Kurs og karede sig op did, hvor jeg stod.

Vi havde ikke Lyst til at skyde Oksen og forsøgte derfor at lure os forbi. Men den var saa krakilsk og opsat paa Slagsmaal, at det ikke stod til at slippe forbi den. Den stillede sig op paa en liden Brink et Stykke ovenfor os, begyndte at hvæsse sine Horn og erte sig op til det vildeste Raseri.

Schei forsømte sig ikke, han tog Fotografiapparatet frem. Skade, at disse Dyr aldrig „tager sig ud“ paa Fotografier; de blir bare til en Dot Uld.

Som den fornuftigere Part vilde vi gjerne undgaa Klammeri, men havde da intet andet at gjøre end at gaa tilbage, samme Vei vi var kommet, og prøve en Bestigning længer nede i Dalen.

Endelig kom vi da useet af Oksen op paa den Kolle, vi havde tænkt os til. Herfra havde vi et storslagent Rundskue over den naturskjønne Fjord med sit Utal af Bugter og Indskjæringer. Paa Vestsiden af den styrtede tre Bræstumper brat ned mod Dalbunden. Ca. 15 Kvartmil fortsatte den indover i samme Retning, men bøiede saa mere mod Nord.

Hvor den svingede, skar der sig vest ind gjennem Landet en stor Dal, omkranset af høie Fjelde. En Bræ lidt søndenfor Dalmundingen stak Snuden ud mod en stor Sandør, og tæt nordenfor Bræen saa vi ret opover en meget skarp og trang Dal.

Flere Isfjeld inde i Fjorden, tildels temmelig store, syntes at tyde paa en større Isbræ ved Bunden af Fjorden. Det viste sig imidlertid senere, at vor Slutning var urigtig.

I samme stive Kuling af Syd og med glimrende Føre skurede vi næste Dag i Vei indover Fjorden. Idet vi kjørte over en stor Bugt, hvor et større Isfjeld laa godt forankret, kom vi til at stoppe et Øieblik og blev da opmerksom paa en Ulv, som kom travende efter os.

Vi veltede vore Læs øieblikkelig, før Hundene fik Veiret af Graabenen, og jeg gjorde mig klar til at give den en passende Modtagelse. Men Fyren anede nok Uraad; før han kom paa rimeligt Hold, bøiede han af mod Land og forduftede bag et Isfjeld.

Jeg vilde nødig have en saadan Forløber flyende foran os; thi med vore lette Læs og paa det glatte Føre frygtede jeg for, at det ikke vilde bære i den Retning, vi ønskede, men at Graaben og Hund kom til at bestemme Kursen, og det havde jeg ikke Lyst paa. Derfor sprang jeg indover mod Land saa fort jeg kunde for at naa forbi Isfjeldet og komme Vargen paa Skud. Men det gik ikke; den var for let paa Foden og strøg forbi mig udenfor Skudhold. Da den kom i Læ af mig, satte den sig ned, og da syntes jeg, jeg maatte forsøge den med et Skud; jeg kunde kanske opnaa at skræmme den væk i det mindste. Jeg tog saa grovt Korn, jeg kunde, og holdt rigtig høit; men Holdet var for langt; jeg saa Snespruten af Kuglen et godt Stykke foran Vargen. Saa prøvede jeg med et Skud til, og det traf, kunde jeg se, for den gjorde et Hop ret tilveirs, snurrede rundt et Par Gange og satte paa Sprang indover mod Krakken. Men Farten sagtnede snart, og ikke før var den kommet op paa

Isfoden, før den sank sammen og blev liggende. Vi lod den ligge og fortsatte vor Vei.

Om Kvelden slog vi Leir inde ved Bunden af Fjorden mellem høie Fjeld paa begge Sider og lige udenfor en lang Sandør, som strakte sig fra Fjorden et godt Stykke op gjennem Landet næsten uden Spor af Stigning.

Her havde Stormen sopt bort Rubb og Rake af alt, som sopes kunde. Sneen var blaast bort til sidste Fnug. Jo, her kunde det nok tage ordentlig, naar Vinden faldt Fjorden ud! Begge to havde vi Lyst til at drage et Stykke op gjennem de vide Dalstrøg, vi saa foran os; men da det var sendages, og Kulingen havde øget hele Tiden, saa Veiret var surt, bestemte vi os til at ligge over og undersøge Dalen næste Dag.

Udover Kvelden stilnede Søndenvinden, og vi havde en rigtig bra Aften. Men paa Morgensiden røg der op en Bris, og straks efter blaaste der en general Storm. Det var en lækker Smagebid vi fik af Veirforholdene derinde i Fjorden. Vi havde oplevet lidt af hvert paa denne Færd; men slige Vindkast havde vi aldrig stiftet Bekjendtskab med. Naar Rosserne kom, var det, som om Teltet skulde slides i Filler og vi med samt vore Pakkenelliker sopes som Høvelspaan bortover Isen. Teltstængerne stod krogede som Fiolinbuer; Bardunerne slaknede, og før vi vidste Ordet af det, holdt Teltet paa at kapseise over Hoderne paa os. Schei maatte staa og støtte Teltstængerne, til jeg fik draget paa mig Sko og Vindklæder og kunde komme ud for at stramme Bardunerne.

Da vi ikke havde videre Lyst paa at faa Teltet spjæret, bestemte vi os til at pakke sammen jo før jo heller og rømme ud fra dette Stormhul for heller at søge Ly ude i den store Dal, vi havde seet Dagen i Forveien.

Vi lod Handling følge paa Tanke, og i en Fart var vore Sager samlet, Teltet rullet sammen, Hundene spændt for — og udover Fjorden bar det i vild Flugt. Stormen brølte og

vrælede om os, og det skal være vist, at den gjorde, hvad den kunde, for at skydse os afgaarde. Vi sad paa Læssene med Vinden ret agterind og kunde kjende, hvorledes hele Greia blev lettet og slængt i Vei, saa Kjælkerne rendte fra Bikjerne. Gjentagne Gange kom Slæderne ful i Dragstjerterne og svingede rundt, saa de blev liggende med Snuden mod Vinden.

Alligevel gik det da paa et Vis helt til Odden; men over den store Bugt søndenfor denne fik vi grundig Besked! Stormen lige voldsom, men tvers paa Livet og et Rennefokk slig, at vi maatte knibe Øinene igjen og ikke kunde se Land paa den anden Side.

Imidlertid skjønte jeg, vi vilde træffe paa den store Cañon ved at sætte ret over Bugten, og lod det derfor staa til.

Det blev ordentligt Slinger i Valsen! Hop i Hop paa tverre bortover Isen, saa det kost efter, snart paa én Mei, snart paa den anden, snart paa begge. Velte gjorde vi Gang paa Gang; det var faafængt at tænke paa at hindre sligt. En Gang blev jeg sopt afsted med saa voldsom Fart, at jeg holdt paa at brække det ene Ben, da Kjælken kantrede. Men vi trøstede os med, at det var en Overgang, som Ræven sagde, da han blev flaaet.

Endelig fik vi Tag i Sandøren paa den anden Side af Bugten, og allerede der tog Vinden saapas af, at vi kunde skimte, hvor vi skulde hen. Men i samme Øieblik, som vi svingede op i Elvedalen, var Stormen som sunket i Jorden; ikke en Luftning rørte sig. Paa Sneen kunde vi se, at det den Dag aldeles ikke havde blaast deroppe.

Vi reiste vort Telt paa en snefri Grushaug, vrængte vort Tøi af og hængte det ud til Tørk, for her stegte Solen slig paa den mørke Singel, at Sneen, som hang fast paa Slæder og Bagage, smeltede i en to tre.

For en Nydelse at komme i Ly af disse høie, bratte Bergvægge! Fra vort lune Rede kunde vi se, hvordan Stor-

men ude paa Fjorden rasede med usvækket Kraft. Overgangen var saa braa; vi følte det, som om vi var kommet til Paradis eller hjem til Norge.

Vi kogte en Lunch og drog hver til vor Kant, Schei til Bræen, jeg til den nordøstre Side af Dalen for at tage Vinkler og Peilinger.

Da vi om Kvelden kom tilbage og skulde tage Længdeobservationer, skyede det pludselig over, og vi maatte opsætte det hele til næste Dag. Men i det straalende Solskin næste Morgen tog vi vor Mon igjen.

Efterat saa Schei havde skudt ind sit Gevær, som havde faaet Sigterne i Ulage, drog vi afsted udover Fjorden i ypperligt Veir og Føre.

Der var nok flere end vi, som var ude i Solskinnet, lod det til. Sæl ved Sæl laa oppe paa Isen og nød Tilværelsen, men gik ned, saasnart vi nærmede os. Over os fløi Flok efter Flok af „Skaarer“[1]; saa mange var det af dem, at vi efter dem kaldte Fjorden for „Skaarefjorden“. En tre fire Polarokser, som græssede paa nogle Smaasletter ganske nær Isfoden, fristede os sterkt, men ikke over Evne. Vi kunde ikke befatte os med Jagt idag; vi drev ustanselig paa langs vestre Land.

Fem seks Kvartmil fra Fjordens Munding bøiede der en liden krap Fjordarm ret sydover. Vi maatte have Greie paa, om dette var Sund eller Bugt.

Vi svinger om Odden og stævner indover forbi en stor Flok Polarfæ, som staar urørlig og stirrer ned paa os fra en brat Skrent, som vi kjører forbi. Efter tre Kvartmils Kjørsel i noksaa løst Føre bringer vi paa det rene, at Fjordarmen kun er en liden Poll, og drager saa samme Vei tilbage. Da vi nærmer os Odden igjen, ser vi den samme Dyreflok beite i Skraaningen. Denne Gang tager de ikke nogen Notis af os.

[1] Unge Stormaager.

Vi stoppede nede ved Isfoden og saa paa dem en Stund, sterkt i Tvil, om vi skulde fælde et Dyr eller to. Men da vi kom under Veir med, at omtrent hele Flokken bestod af Kjør med smaa Kalve, lod vi dem i Fred og fortsatte.

Bevare os vel for et Føre vi fik et Stykke udover! Saa løst, at Hundene laa og svømmede med Sneen langt op

VESTLIGE DEL AF BLAAFJELD.

paa Siderne. Og slig som Solen stegte mod Berghammerne omkring os! Det var næsten utroligt, hvor den varmede i denne Gryde. Her kunde en blive til Bif, før en vidste Ordet af det.

Nei, dette aarkede vi ikke længer at kjende paa. Vi kunde næsten ikke røre os og slog derfor ligesaa godt Leir ude ved Krakken. Ja vi gjorde det endog med god Samvittighed; vi havde jo den Dag kjørt hele 25 Kvartmil.

BJØRNESUND OG ULVEFJORD

Straks efterat vi havde taget fat igjen næste Morgen, merkede jeg, at mine Hunde havde Teften af Dyr ret som det var; jeg troede, de rent vilde fly Vettet af sig.

Ikke længe efter fik jeg omtrent midt ude i Sundet Øie paa en Binne med to Unger, som kom travende sydover, paa skraa imod os. Vinden var ustø, saa Hundene havde Veiret af Dyrene bare en og anden Gang; men det var fuldstændig nok til at animere dem. Føret blev bedre og bedre; vi skjød god Fart og satte Kurs for en Odde et Stykke syd i Sundet.

Bjørnene havde opdaget os, og det lod til, de vilde afskjære os Adgangen til Odden; for de baksede paa, alt hvad Benene kunde bære, for at komme først frem. Snart fik ogsaa Hundene Øie paa dem, og da skulde jeg tro, Farten ikke blev mindre! Det er rart med de Bikjerne; har de sat sig noget i Hodet, ser de gjerne til at faa det udført. De vilde øiensynlig ogsaa være først ved Odden, og det blev de. Da jeg stoppede mellem nogle Iskoss og veltede Læsset, var Bjørnene endda en 300 Meter væk; men jeg tør ikke benegte Muligheden af, at vor Vei var noget kortere.

Saa tog jeg Riflen i den ene Haand og Svepen i den anden og stillede mig foran Hundene for at holde Kustus paa dem. Hele Tiden saa de Bjørnene komme traskende og havde vanskeligt for at holde sig i Skindet. I Førstningen nøiede de sig med at gnistre og pibe, men eftersom Bjørnene kom nærmere, blev de mere og mere betaget, indtil „Svartflekken“, den uopdragne Tølper, tog til at bælje og bære sig, og da var det gjort; da satte de i alle tolv.

Det skræmte Bjørnene, og de braastansede. De var ikke længer væk, end at en af dem skulde have faaet nok, hvis jeg ikke havde været saa optaget med at holde Styr paa Bikjerne. Men før jeg var klar til Skud, var de allerede i fuldt Sprang fra os, og da brød jeg mig ikke om at sende noget Skud efter dem; det sandsynligste var jo, at det blev en Bom eller i andet Fald bare et Skadeskud.

Saa fortsatte vi til Bjørnesund, hvor vi tog en Meridianhøide, og derfra til Ulvefjord, hvor vi kjørte sydover langs Øen „Ulvingen“.

Vi havde ikke kjørt saa svært længe i Ulvefjorden, før Hundene fik Veiret af nok en Bjørn, og saa bar det atter afsted sydover igjen med fuld Fart. Bjørnen kom udover Bugten paa Vestsiden af det lave, ganske smale Eide, som strækker sig tvers over Øen Ulvingen. Føret blev løsere, jo længer syd vi kom, og skjønt Hundene drog af alle Kræfter, gik det ikke videre fort.

Ikke saa snart havde Bjørnen faaet Øie paa os, før den besluttede at gaa paa. Den kom luskende nordover, lige mod os. Jeg gjorde Riflen klar; for her saa det da ud, som der skulde blive Leilighed til at bruge den. Men da Kviten var kommet paa en 2 à 300 Meters Afstand, blev den grebet af Rædsel og tog pludselig tilbens med Kurs for Odden søndenfor Bugten.

Saa kuttede jeg „Svartflekken“ løs i Haab om, at han kanske kunde opholde den, indtil vi rak at kjøre den op

med mine fem andre Hunde. Men Forspranget var stort, Bamsen snar i Vendingen og Føret tungt for Hundene, saa „Svartflekken“ ikke naaede den igjen før oppe i Krakken ved Odden.

Der begyndte Moroen. Det var den hidsigste, og jeg tror ogsaa den rappeste Bjørn, jeg nogensinde har seet. „Svartflekken“ var i fuld Vigør nu, saa det ud til; men sandelig trængte han det ogsaa, for Bjørnen gjorde saa voldsomme og lynsnare Udfald, at jeg Gang paa Gang troede, Hunden var færdig. Men hver eneste Gang Bjørnen saa slængte sig rundt for at tage Flugten, hang „Svartflekken“ fast i Bagenden paa den. Slig drev de paa ustanselig, mens vi kjørte sydover, og da vi naaede Krakken, var de vel avanceret en Par hundrede Meter opover Land. Bjørnen havde da taget Post paa en snebar Sandrabbe lige ved en lav Elvemæl. Der klarede „Svartflekken“ sig briljant, for der havde den ikke Løssneen at kave i til langt op paa Siderne.

Saa slap jeg mine øvrige fem, og da blev det muntert for Alvor. Ryk og Nap i Bjørnepelsen fra alle Kanter, og Dask og Glefs til Svar. Men Bamsen trængtes haardt i Hunderøisen; den satte sig ret ned paa Bagbenene med Ryggen mod Elvemælen og snurrede og slog med Ramerne.

Saa sendte jeg en Kugle ind i Flokken, og den gjorde en brat Ende paa Legen. Bamsen tumlede bagover og udfor Mælen. Det sidste, jeg saa af den, var Bagbenene, som stod ret tilveirs. Derpaa tog jeg Hundene med nedover til Slæden og kjørte denne op til Valpladsen, sammen med Schei, hvis Kobbel ikke havde aarket at holde Følge.

Vi slog Leir oppe paa Sandrabben og gik an paa Flaaning og Foring. Den faldne var en Binne netop i sin sprækeste Alder og i passende Huld. Denne Gang blev vi ikke snydt for Blodpuddingen; vi fik den til Kvelds, og det en, som var delikat ogsaa. Af det deilige, møre Kjød forsynede

vi os med en rigelig Portion, saa vi havde til Bif i længere Tid udover. Til Hundene skar vi af saa meget, at de gjerne kunde ligge og spise den hele Nat, om det lystede dem.

Straks efterat vi havde tørnet ind, briste det op, og snart havde vi Kulingen gaaende for fuld Kraft fra Sydvest. Men ud paa Morgenen fik vi stille Veir og varmt Solskin.

Med Kurs for Hyperitodden kjørte vi saa over Ulvefjorden i løst og tungt Føre, Fokksne af lumskeste Sort; ret som den bar, gik det pludselig igjennem, og saa blev Hundene liggende i lange Tider og kave næsten uden at komme af Flekken. Og Solen! Ved Middagstid var vi næsten opgivet. Plag efter Plag vrængte vi af os og syntes endda, vi ikke kunde greie det. Vi blev saa ludende dovne, at vi bestemte os for at holde en dugelig Middagsrast. Hvilen var vist ogsaa Hundene meget kjærkommen; for Sprængforingen i sidste Leir havde ikke netop gjort dem oplagt til at trække.

Vi havde saa rigeligt med Olje, at vi ikke behøvede at spare paa Kogningen, fyrede derfor paa Primus og lavede os en ordentlig Portion Chokolade.

Med variabelt Føre drog vi videre langs vestre Land henimod Hyperitodden, hvor vi mødte endel opskruet Is. Langs Krakken fandt vi dog en ganske god Fremkomst.

Mens jeg kjørte inde mellem Skruisen i mine egne Betragtninger, skvat jeg pludselig til. Der staar jo et kjæmpemæssigt Telt midt oppe paa Isfoden ovenfor Skrugarderne, et Spidstelt af samme Form som dem, vi brugte første Aar! Hvad i Himmelens Navn var dette? Sort og fælt saa det ud, rent spøgelsesagtig uhyggeligt. Dørsprækken kunde jeg se, Flagstangen var paa sin Plads og Flaget oppe, en skidden, sortsmusket Dug af svært Stof. De trængte det høit under Loftet de Karer, som der holdt Hus. Men hvad Folkefærd var det? Hvor kom de fra, og hvad havde de her at bestille? Tilreisende var det neppe; da maatte det

snarere være Indfødte. En Troldhytte har jeg aldrig seet; men saadan omtrent kunde jeg tænke mig den Slags Bygverk.

Slige Tanker var det, som i et Nu jog gjennem mit Hode. Men jeg fik snart andet at tage vare paa. Hundene mine var som grebne af en panisk Skræk. Det var jo

BAY MED SIN BUCHSFLINT.

Gutter, som ikke var rædde til dagligdags, og heller ikke havde jeg merket, at de var synderlig overtroiske. Men nu spidsede de Ørene, bjeffede kort og ængstelig og vilde absolut sætte afgaarde henover Isen bort fra dette lidet opbyggelige Naboskab. Scheis Hund „Mosaiken“, der som Fløimand var Utysket nærmest, vilde ikke frem paa noget Sæt eller Vis. Da vi var tvers af den mystiske Bygning,

klemte Hunden sig ind til Slæden, saa tæt som den bare aarkede, og ikke før havde vi Hytten lidt agtenfor tvers, før den, ligesom de andre, trak til og lagde i Vei, som det gjaldt at fly fra Verdens Undergang, mens den alt i ett smaabjeffede og sky skottede op mod Isfoden.

Og hvad var nu dette Skræmsel deroppe?

Forholdsvis snart kom vi paa det rene med, at det hele var en sælsom Isformation. Hvad der især virkede aldeles overvældende og ligefrem fik mig til at grøsse, var Indretningen paa Taget; en lang Islanse med et skraathængende Flag, der faldt rent haarreisende naturlig. Alt var sort af Smuds, men mest djævelsk svart saa Døren ud; den dannedes af en dyb Fure eller Grotte, der løb op i en Spids. Det var, som vi hvert Øieblik kunde vente, at et Trold skulde komme farende ud af Hytten for at se, hvad det var for fremmed Kræk, som tuslede omkring deroppe i Isen.

Der stod talrige Bjørnespor langs Landet; men det var jo ikke saa underligt; for det var jo netop her Bjørnene havde sin Alfarvei. Især fæstede vi os ved Sporene efter en overmaade stor Bjørn, som havde labbet vestover høist nogle faa Timer før os.

Vi kamperte ude paa den sydligste Odde, der hvor Schei og Peder forrige Aar havde havt sin Leirplads. Paa denne Odde fandt vi en Masse Fortidslevninger, Teltringe og Kjødgrave. En to tre Rensdyr var kommet sydvestfra og havde gaaet iland der.

Næste Dag kjørte vi ind gjennem „Gletscherfjorden“. Fjeldkjeden, som faldt lodret af paa Vestsiden af Ulvefjorden, skraanede som en durabel Skibakke jevnt nedad mod Gletscherfjorden, paa hvis Østside der bredte sig et

stort Lavland, som fortsatte meget langt mod Nord. Udenfor dette Lavland strakte der sig lange Sandører, og langs disse kjørte vi fra Odde til Odde nordover. I det Indre af Fjorden stak der frem Bræer, som saa ud til at gaa lige ned til Sjøen, og disse vilde Schei undersøge.

Paa en af Odderne saa vi den første Gaaseflok paa denne Tur. De sad oppe paa Ryggen af en Sandør og gav Indtrykket af at have det alt andet end godt. Kun en og anden mørk Plet paa Sandørerne var snebar; men der var ikke Spor at opdage af nogen Vegetation eller anden Føde for Gjæssene. De førte nok en kummerlig Tilværelse stakkars Dyr!

Vi skjød en af dem, fortsatte indover Fjorden og stoppede i Middagstiden ved en af de høieste Odder for at tage en Observation og se lidt nærmere paa Landet.

Føret var overvættes tungt, og værre saa det ud til at blive, efterhvert som vi kom indover. Vi havde allerede taget endel Fotografier af Fjorden og dens Omgivelser og fandt, at det vilde have større Interesse at faa undersøgt Bræerne paa Kong Oscars Land. Hele Tiden havde det jo været vor Bestemmelse at kjøre ind i en af Fjordene søndenfor Store Bjørnekap for derfra at trænge ind gjennem Landet til Indlandsisen, og nu var det allerede saa langt ude i Sæsonen, at vi kunde vente Mildveir, hvad Tid det skulde være.

Vi blev derfor enige om at vende, og ud paa Eftermiddagen bar det udover Fjorden med os. Men snart blev vi overfaldt af en voldsom Storm og kjørte derfor iland et Par Kvartmil nordenfor vor gamle Teltplads ude paa Hyperitodden, hvorefter vi satte Kursen paa den Elvedal, vi havde seet tidligere paa Dagen, og hvor vi haabede at finde god Livd. Slig som det nu blaaste, kunde det ikke nytte at slaa Leir uden i Ly for Vinden.

Da vi skulde svinge op i Dalen, fik vi en Tid Veiret ret imod; men det var værre end værst. Det var næsten

ARCHÆOPTERIS FISSILIS, SCMALH., FORSTENET BREGNE FRA DEVONTIDEN. GAASEFJORDEN. 1/3 nat. Størr.

ikke Raad skabt at faa Bikjerne op imod Vinden, især naar de værste Haglbygerne kom. Selv om jeg et lidet Stykke kunde faa mine Hunde til at gaa ret imod, saa vilde

gjerne Scheis Hunde bære af lige fuldt uden at bry sig om at følge efter.

FORSTENEDE MUSLINGER I KALKSTEN FRA KULFORMATIONEN. STORE BJØRNEKAP. 1/2 nat. Størr.

Efter et ulideligt Stræv fik vi endelig maset os op i Dalen; men da vi naaede frem — blaaste det lige haardt der ogsaa!

En god Stund rendte vi rundt og ledte efter et lunt og tørt Sted; saa løiede Vinden af, og en tør Teltplads var ikke saa vanskelig at finde.

Da Veiret blev bra udover Kvelden, bestemte vi os til at ligge over her, Schei for at gjøre en Tur indover Slettelandet, jeg for at bestige Hyperitodden og tage Peilinger og Vinkelmaalinger mellem forskjellige Fjorde og Odder.

I den skarpe Nordenbris næste Dag havde jeg ikke det hyggeligste Arbeide oppe paa Fjeldtoppen; men jeg fik gjort, hvad jeg skulde, og da faar en jo ikke klage. Schei kom hjem til Kvelds blandt andet med endel Harer.

Efter Aftens gik vi en Tur sammen. Omtrent hele Slettelandet nordvestover var rigt bevokset, især nede i Slugterne, og for Ryper og Storvildt var her godt Terræn; et Par Ryper bragte jeg ogsaa med til Leiren.

Baade Aften og Morgen tog vi Observationer, brød saa i glimrende Veir vor sidste Leir paa Axel Heibergs Land og satte Kursen for den nordlige Del af Bjørnekaplandet. Men vi var ikke mere end saavidt kommet klar af Hyperitodden, før vi havde det gaaende med en ordentlig Kuling af Nord. Ulvefjorden og Heureka Sund stod i et eneste Rokk. I det hele var dog Føret bra, og vi kom raskt frem.

Udpaa Dagen, mens vi kjørte og skakede som bedst, fik vi med ett se en Bjørn komme luffende op mod os; men den havde ikke før faaet Veiret af os, før den skyndsomst forduftede.

ET STENRIGT LAND

Om Kvelden slog vi Leir uden at ane, hvor nær vi var ved Land. Næste Morgen stødte vi paa Krakken allerede efter 5 Kvartmils Kjørsel og opdagede saa, at der udenfor Fjeldene bredte sig et meget lavt Forland udover mod Havet, og at det var en Bugt, vi var kommet ind i, saa Forlandet netop der var paa det smaleste, 5 Kvartmil op fra Bugten.

Vi fortsatte vor Vei opover Slettelandet, men gjorde Holdt ved en liden Elvedal, hvorfra jeg vilde svippe op paa et Fjeld for at peile og maale Vinkler, mens Schei skulde vente nede hos Hundene. Det var jo Meningen at fortsætte sydover, straks jeg kom tilbage.

Oppe fra Fjeldet havde jeg en fortrinlig Udsigt. Mod Syd strakte Lavlandet sig som en umaadelig Sneørken, hist og her med en Oase af bart Land. Mange Steder var det rent umuligt at afgjøre, hvor Hav og Land mødtes. Andre Steder kunde jeg se, at det i spidse Odder stak ud i Havet; den nordvestligste af Odderne anslog vi til en Længde af 10 Kvartmil.

Vi kom nok alligevel ikke til at forlade dette Sted saa braat; thi deroppe fik jeg Øie paa en ustyrtelig Masse Fossiler, hele Fjeldet bestod saa at sige af Forsteninger. Jeg

viste Schei nogle Prøver af mit Fund, og han kunde fortælle, at de var meget værdifulde, idet de indeholdt flere Sorter, vi før ikke havde truffet paa.

Vi blev snart enige om at ofre Resten af Dagen paa Indsamling af Fossiler, gjorde i en Fart Leiren istand, kogte os i al Hast lidt Mad og drog til Fjelds med fuld Bergmandsudrustning, Hammere, Meisler, Stensække o.s.v. Deroppe forsynte vi os med saa meget, som vi aarkede at bære, og tog efter vel udført Arbeide atter Nedturen fat.

Men da vi nærmede os Leiren, fik vi høre den ene Gaaseflok efter den anden fare snadrende nordover langs Lavlandet. Dette blev os for fristende; vi maatte aflægge dem en Visit. Men den samme Gaas var ikke saa ligetil at komme nær; den vidste at holde os tre Skridt fra Livet. Der var en Herrens Overflødighed af dem, Flok efter Flok paa flere hundrede Fugl; men det hjalp os altsammen overmaade lidet, naar vi ikke kom dem paa Skud. At stille ind paa dem var der ikke Tale om her, hvor Landet var saa fladt som et Gulv. Og slumpede vi til at komme paa rimeligt Hold, blev det som Regel Bom. Jeg tog saa mange Bommer den Dag paa disse forheksede Gjæs, at jeg var svart af bare Ærgrelse. En og anden Gang slang jeg til at træffe, og et Par Gange hændte det, at jeg fik to i Skuddet. Det var mig dog et Slags Trøst, at det ogsaa for Schei blev en Ulykkens Dag, hvad Skydning angik.

Scheis Ide med at prøve Skytterseil faldt ikke heldigere ud. Det gik flot med at stille ind paa Flokken; men det blaaste saa forbistret, at vi ikke mere end saavidt kunde greie at holde Seilet, og da var det Uraad at skyde, slig som det rykkede og rystede. Seilet maatte vi smukt rulle sammen igjen.

Naa vel, nok om Jagt. Den blev vi snart lei af og begyndte istedet at interessere os varmt for, hvorledes Gjæssene vilde tage sig ud i Gryden. Vi havde jo faaet nogle Stykker af dem, saa vi ialfald havde Kveldsmad. Ja, vi

nøiede os endog med én Gaas pr. Snude; for det var Fugl, som var fed, mæsket som en Gris, saa Fedtet flød i et tykt Lag paa Suppen. Vi syntes, at vi ikke paa aldrig saa længe havde spist noget saa delikat.

Mandag den 10de Juni brød vi Leiren i almindelig Tid, drog mod Syd over det store Lavland og agtede os ned paa Havisen i Nærheden af Lille Bjørnekap. Kvartmil efter Kvartmil kjørte vi over Sletterne; paa hver eneste bar Flek fandtes der Planteliv, og jeg fik det bestemte Indtryk, at hele Lavlandet er tæt bevokset. Intet Under, at det er et yndet Tilholdssted for Storvildt.

Udpaa Dagen blev vi var to beitende Rener borte paa Sletten. Men hvordan skulde vi komme dem paa Skud i et saadant Fladlænde uden Spor af Skjul? De eneste Forsænkninger i Terrænet var Elvefarene; men de var grunde og paa denne Aarstid næsten fyldt med Sne.

Alligevel blev vi enige om at friste vor Lykke.

Jeg blev staaende igjen, saalænge til jeg saa Schei forsvinde med begge Spandene nedi et Elvefar længer syd. Saa gik jeg rakt paa Renerne, som saa smaat begyndte at trække unda. Jeg saa, de manøvrerte for at komme i Læ og faa Veiret af mig; saa manøvrerte jeg selvfølgelig med List og Lempe for at forpurre dette, samtidig med at jeg stadig nærmede mig dem. Rædde var de vel ikke egentlig, men yderst nysgjerrige.

Da jeg saa, de ikke vilde komme nærmere, forsøgte jeg med et Skud. Holdet var langt, og det blev en Bom. Nok et Skud, det traf; men den maatte have et til; det fik den og blev liggende. Jeg sprang bortover, det forteste jeg kunde. Det var en Simle med Fjorkalv. De to sidste Gange havde jeg taget grovt Korn og holdt i Øverkant af Dyret; men Skuddene havde rammet begge Forbenene.

Imidlertid sprang Kalven i Siksak rundt omkring os, men stadig i stor Afstand.

Bedst som jeg staar og spekulerer paa, hvad jeg egentlig skal foretage mig med den, kommer en gammel Kjending tilsyne borte paa Sletten. Det var „Svartflekken", den Kjeltring, som havde hørt Skud, slidt Dragstjerten af og nu kom sættende i fuldt Sprang, saa den næsten laa flad paa Bakken. Adjø med dig, tænkte jeg; nu flyr vel du og Kalven afgaarde, saa jeg ikke faar se dig igjen paa de første to tre Døgn.

Med det samme Kalven fik se Hunden, satte den Kursen bent paa den. Men ikke saa snart var „Svartflekken" blevet klar over, at den langbenede, ulænkelige Skikkelse kom flyende lige mod den, før Skrækken greb den med uimodstaaelig Magt. Den braastansede, saa Sneen gøv, kastede sig rundt og fløi i samme rasende Fart tilbage igjen.

Jeg sænkede Børsen og lo, saa det klukkede i mig. Tænke sig til, „Svartflekken" ræd for et aarsgammelt Rækel af en Renkalv! Og ræd var den, saa det forslog. Den stoppede ikke, før den var midt inde i Koblet mellem sine Kamerater. Da først fik den Mod til at gløtte tilbage paa det skrækkelige Uhyre, som den aldrig havde seet Magen til før. En eneste Gang har jeg seet „Svartflekken" ræd paa Jagt, og det var den Gang, han kapfløi med Kalven.

Kalven maatte snart bide i Græsset; Schei kom kjørende med begge Kjælkerne, Flaaningen tog sin Begyndelse og blev fort expederet. Hundene foredes forsvarlig med Renkjød, Resten tog vi med.

Men for nogen magre Dyr! Fedt fandtes der ikke paa deres Krop. Kjød var der ogsaa lidet af, og Skindet var saa elendigt, som jeg aldrig har seet det paa nogen Ren. Det taalte næsten ikke at tages i; vi maatte være varere, end om vi flaaede en Hare. Det var ret nogen prægtige Eksemplarer af Arten!

Endelig drog vi da videre sydover og reiste den Kveld vort Telt nede paa Isfoden. Vi levede høit paa Ren- og Gaasebif; vi var nemlig saa store paa det nu, at vi stegte Bif af Gaasebrystet og kogte Suppe paa Resten.

Mens vi næste Dag kjørte videre sydover langs Isfoden, stødte vi paa Spor efter to Slæder og skjønte, at Fosheim og Styrmanden var draget sydover.

Vi passerte mangfoldige smaa Raaker, ikke bredere, end at vi letvindt kunde kjøre over dem; en af dem maatte vi dog omgaa ved at ty til Isfoden. Mængder af Sæl laa oppe og solede sig i det straalende Veir; men vi havde ikke Tid til at tænke paa dem idag; vi drev paa af alle Kræfter sydover til Store Bjørnekap, som vi skulde kige lidt nærmere paa. Det var det Maal, vi havde sat for vor Dagsmarsch. Did maatte vi, før vi slog Leir den Dag, og frem kom vi ogsaa; men Veien var lang, vi havde ikke troet, at Kappet var saa drøit at kjøre paa.

Det var en Lise at slaa Leir paa den tørre Singel, og hvad der var endda bedre, da vi saa lidt nærmere paa Singelen, viste den sig væsentlig at bestaa af Fossiler. Dette lovede godt, og vi kunde ikke dy os for at gaa lidt opover mod det lodrette Fjeld. Forlandet er her et Par hundrede Meter bredt; men dets øverste Del var oversaaet med store Stenblokke, som allesammen omtrent udelukkende bestod af Fossiler. Her var vi nok kommet op i det, lod det til; vi glædede os til Morgendagen og til at tage fat paa Undersøgelsen af dette rige Felt.

Udpaa Dagen trak det over og satte ind med Sne og Slud; det blev rent Ruskveir af det tilsidst, Sælen gik ned en efter en, og da vort Telt var reist, fandtes der ikke et Dyr paa Isen.

Næste Morgen tørnede vi ud til vanlig Tid og rustede os til at tage fat paa Forsteningerne. Der var Udvalg nok, slig ustyrtelig Rigdom som her fandtes; næsten hver eneste Sten var fuld af godt vedligeholdte Fossiler. Vi tog endel af de vakreste og gik an paa Knusningen. Jeg samlede Stenene sammen, slog dem i passende store Stykker og bar dem hen til Schei, som forestod Finhugningen. Dette

er et overmaade vanskeligt Arbeide, og vi fik en hel Hoben af dem ødelagt, idet de sprak tvers over. Men det er ikke saa nøie med en Pølse i Slagtetiden, især naar en er saa „stenrig“, som vi den Dag var. Det gjaldt jo at faa med saa mange Fossiler som muligt uden at kjøre paa nogen unødvendig Stenlast.

Vi drev paa hele Dagen til sent paa Kveld, mens Sne

NÆR JAGTENS SLUTNING.

og Slud kappedes om at gjøre os Arbeidet behageligt; men da havde vi ogsaa en nydelig Samling og syntes heller ikke, vi kunde tage større Læs. Schei havde det travelt med at pakke ned til langt udpaa Natten. Af Pakkemateriale maatte vi ofre alt, hvad ofres kunde: Ladder, Klæder, Uld, Strømper o. s. v. Fossilerne havde vist ikke ligget saa lunt og blødt paa den Dag, de kunde mindes.

SCHEI. SVERDRUP. STOLZ.

SOMMERLEIR VED KOBBEBUGTEN 1901.

FUGLEFJORD

Næste Dag bar det indover Eidsfjorden, som Schei vilde undersøge, og hvor vi skulde hente vor gjenlagte Boks med Hundemad. Men bevar's for et Føre! Der havde været sterkt Snefald om Natten, og Nysneen var saa løs og raa, at det var totalt umuligt at bruge Skiene; Kladderne sad som digre Rullepølser under dem. Paa Nysølvet derimod gled det noksaa bra.

Imidlertid stampede vi os indover, og udpaa Dagen kunde vi slaa Leir paa Elvemælen, hvor Boksen stod. Teltpladsen var ikke førsterangs, bare Blaalere, hvor vi vendte os hen; men vi maatte tage det, som vi fik det; vi havde ikke noget Valg.

Schei lod Uren gaa under Hammeren og holdt paa at dominere deroppe den hele udslagne Dag.

Kort efter hans Tilbagekomst om Kvelden tog det til at sne tilgagns, og næste Dag var Veiret saa fælt, at vi fandt det fornuftigst at blive liggende over. Men slig som det saa ud udenfor Teltdøren! Hele Leirpladsen var en eneste Velling af Lere og Sneslaps; thi Veiret var saa mildt, at Sneen smeltede paa Mælen.

Næste Dag gik det svært smaat til at begynde med; men Føret blev bedre og bedre, efterhvert som vi kom ud-

over Eidsfjorden. Vi besluttede at kjøre indover „Fuglefjorden“, hvorfra vi haabede at komme overland til Gletscherne, og med Teltet paa tør Singel kamperte vi paa det lave Eide mellem Fastlandet og den Halvø, som stikker sydover mod „Fugleøen“. Vi var nok ikke de første, som havde likt Eidet til Leirplads; her fandtes flere gamle Teltringe.

Straks Leiren var ordnet, drog Schei paa en kort Exkursion indover Landet, mens jeg forsøgte mig paa en Sæl, som dog ganske straks hyttede sit Skind ved at gaa tilsjøs. Jeg vendte snart tilbage og gik i Gang med at stege Renbif; det var et ulige behageligere Arbeide end at rende Nar efter Sæl.

I Snefald og tyk Luft drog vi næste Dag indover Fuglefjorden; vi saa omtrent ikke det Gran, men kom omsider ind paa en næsten snebar Sandør ved Bunden af Fjorden. Elveleiet var det eneste Sted, hvor her endnu fandtes Føre; der havde vi lidt Is under os et Stykke paa Vei. Vi krogede os da frem saa godt vi kunde, men maatte snart stoppe for Sten og Grus. Fy for et stygt Hul vi var kommet til! Vaadt og klissent overalt, ikke en tør Flek til Teltet! Tilslut maatte vi ty til en Stenrøs, for første Gang paa alle vore Ture. Naa, vi lempede væk endel Sten, og Pladsen blev slet ikke værst; men noget extra godt at ligge var det jo ikke.

Veiret havde efterhaanden klarnet, og da vi kom op paa Fjeldet for at se os om, fik vi god Udsigt over Dalen indenfor os. Vi kom imidlertid snart paa det rene med, at det paa denne Aarstid vilde være umuligt for os at naa Indlandsisen, som forresten maatte være temmelig langt væk; vi saa ikke Antydning til Indlandsis noget Sted.

Men saa vi ingen Indlandsis, fandt vi nok af Fugl, utallige Skarer af Tyvjo. Hvor vi vendte vort Øie, saa vi Tyvjo ved Tyvjo oppe paa Skrenterne. Jeg har aldrig seet slige Masser af denne Fugl.

Gaas fandtes her ogsaa i Overflod. Vi fik friste den en Stund. Det var forresten besynderligt, hvor „hardskudt“ Gaasen var det Aar; der suste ret mangen Bom ud i den blaa Luft. Men saa gjorde jeg et af de heldigere Kup, idet jeg nappede tre Gjæs i ett Rifleskud. Jeg tog dem, mens de stillede sig i Geled, slig som disse Fugle pleier. Den ene af dem gjorde nogle Slag videre, men deisede ganske snart ned den ogsaa.

Dagen efter drog vi udover Fjorden. Men i det trange Sund i dens ydre Del, lidt indenfor Fugleøen, traf vi aabent Vand og maatte se til at kare os indover til Krakken.

Var der en uhørt Rigdom paa Tyvjo og Gjæs inde i Fjorden, saa var den ikke saa ueffen den store Raak heller. Der var Masser baade af Edderfugl, Havel og forskjellige Arter Maage; men Edderfuglen var i Majoritet. Og der gik det lystig for sig med Plask og Flaksen, med Skrig og Hvin, saa en knapt kunde høre Mands Maal. Det var ikke uden Grund denne Fjord blev døbt „Fuglefjorden“.

Udenfor Fjorden blev Føret bedre, og vi kom raskt frem. Sæl laa strødd i lange Rækker udover Isen, især ved Kanten af alle Raakerne, og Hundene fløi som forrykte; thi i den løie Bris af Sydvest havde de nær sagt hele Tiden Veiret af en eller anden Sæl. Her havde ogsaa Bjørn gaaet og vævet rundt mellem al Sælen.

Den Dag hændte der noget, som ikke havde hændt os før, nemlig at Hundene var paa Nippet til at fange en levende Sæl. Den laa i den skjønneste Ro ved Kanten af en Raak, men nede i en Fordybning, saa vi ikke fik Øie paa den før paa ganske nært Hold. Da lettede den forundret paa Hodet og glante paa os; men i samme Øieblik slog Hundene fuld Fart forover, og før Sælen fik Tid til at summe sig, havde den hele Koblet klos indpaa sig.

Nu var Ulykken, at Sælen laa paa den modsatte Side af Raaken, saa det tog lidt Tid, før Hundene fik jumpet

over, og det var det, som reddede den. Havde den ligget paa samme Side, vilde den have været dødsens, det er jeg temmelig sikker paa; det var en ganske liden Snadd, og Bikjerne havde nok hindret den fra at hoppe ud.

De blev en Smule længere i Ansigtet end sedvanligt, da de saa den dukke i Dybet. Saa gav de sig til at staa ved Kanten og glo efter den, som om de ventede, den skulde stikke Hodet op igjen, og var næsten ikke til at rokke fra Flekken. Men saa bar det atter afsted, og straks de fik Veiret af en ny Sæl, var Sorgen slukt.

Forresten saa Sælen ud til at være „lige sæl“ med at berge sig den Dag. Den gik sjelden ned før i sidste Liten; naar vi saa skulde stoppe Bikjerne, begyndte de at synge op og bære sig, og da var det, Dyret blev skræmt. Alligevel lyktes det os i Dagens Løb at skyde en Snadd fra Slæden uden at stille ind paa den; men det var nu mest Slump da.

Da vi gik bortover for at hente det skudte Dyr, fandt vi en anden Sæl, en ganske liden Kar, liggende død nede ved samme Hul.

Om Høsten, naar Nyisen lægger sig, har Sælen fra først af en Masse Huller, men opgiver vel efterhaanden dem, som er mest udsat for Frosten, og beholder de Huller, som ligger bedst beskyttet mellem Skruisen, og hvor Sneen lettest dæmmes op. Naar nu Sælen om Vinteren gaar op og ned gjennem Aabningen, vil Sneen nærmest Hullet dels skubbes væk ved Dyrets Baksing, dels smelte ved dets Kropsvarme, saa der lidt efter hvert danner sig en lun Grotte rundt Hullet. I disse Snehvælv, som ofte kan ligge mangfoldige Fod under Sneens Overflade, holder Sælen til om Vinteren uden at komme op i Dagen.

Isbjørnen er godt kjendt med dette Forhold, og mange Steder langs Iskossene har jeg seet, at den har gravet op digre Huller i Sneen, sandsynligvis der, hvor den har faaet Lugten af Sæl, og saa har den vel lagt sig paa Lur nede ved Hullet for at faa sig en Jafs til Jul.

Hvorledes det var gaaet for sig, at den lille Sæl havde ladet sit Liv ude paa Isen, er ikke saa let at afgjøre. Nogen Molest havde den ikke lidt, og vi tænkte os ialfald, at det har foregaaet paa den Maade, at Hullet var frosset til, og at den ikke havde Styrke nok hverken til at kare det op igjen eller til at grave sig gjennem Snevæggen til Nabohullet. Der var den blevet liggende og havde bukket under i den lange, kolde Vinternat. Saa kom Vaaren, Solen brød Snemuren ned mellem de to Aabninger, og saa fandt vi Stakkaren liggende død nær Randen af det aabne Hul.

Vi fortsatte sydvestover og tænkte om Kvelden at reise vort Telt lidt østenfor den store Sandør. Men hvilken Mængde Sne her laa overalt! Det var dog den 17de Juni, og endda havde vi fuld Vinter. Aldrig havde vi seet Landet saa jevnt dækket med Sne som netop nu; omtrent ikke et mørkt Punkt at se noget Sted paa Landet syd for os. Vi maatte speide rundt baade vel og længe, før vi fandt en bar Sandrabbe at sætte Teltet paa.

Næste Dag, 18de Juni, kjørte vi paa Isfoden til Nordspidsen af Sandøren og tænkte at skraa over Bugten til det Sted, hvor vi brugte at tage over Land til „Fram". Men da vi var kommet saadan henimod midt paa Bugten, fik vi ude paa Isen se en hel Del mørke Pletter, som vi først tog for Sæl; thi Sæl skimtedes næsten i alle mulige Retninger, og jeg gav ikke større Agt paa disse Prikker.

Føret var rædsomt. Oppe paa Isen laa der et tykt Lag med Sne, og Hundene strævede og sled med Tungen ud af Halsen. Men saa begyndte Sneen at se saa snodig ud; det saa præcis ud, som der skulde være Vand under den. Jo virkelig var det Vand; mere og mere blev det af det ogsaa! Tilslut var det som at kjøre i ren Snesørpe, Kjælkerne sank nedi til helt op paa øvre Kant. Snart kom jeg paa det rene med, at de svarte Punkter ikke var Sæl, som laa paa Isen, men Edderfugl, som svømmede omkring

i Raaker! Da bøiede jeg af lidt indover mod Land. Men saa fik jeg se, at Sneen, vi kjørte paa, begyndte at kruse sig saa underlig, som om der var Bevægelse i den, og pludselig gik Sammenhængen op for mig: paa mange Steder var Isen borte, og rundt om os havde vi Snesørpe, som putrede op og ned i den rivende Strøm! I Sandhed en hyggelig Opdagelse.

Her havde vi paa et hængende Haar gaaet tilbunds med vore dyrebare Fossiler, og endnu skjønner jeg næsten

EN FALDEN KJÆMPE.

ikke, hvordan vi undgik det. Vi krækede os indover mod Land, men ret som det var saa vi Sørpen kruse sig ved Siden af os. Det var en styg Fart, vi havde, helt til vi fik Tag i noget Gammelis længer inde paa Bugten. Først fulgte vi den, senere Isfoden, lige til vi tog over Land.

Paa Eidet havde vi aldrig seet saa meget Sne før. Hele Veien over det kunde vi kjøre paa Nysølvet uden at skure nedpaa en eneste Sten.

Om Aftenen var vi ombord igjen.

Heller ikke fra Gaasefjorden lod det til, at Vinteren vilde fortrække; der var næsten ikke Spor af Smeltning at opdage, og husker jeg ikke fuldstændig feil, var 17de Juni den første Dag Termometret ombord havde staaet paa Plus.

Baumann og Stolz var kommet ombord den 28de Mai, Isachsen og Hassel den 6te Juni og Fosheim og Styrmanden den 13de.

LANDMAALERLIV OG JAGT

Baumann og Stolz drog nordover den 26de April for at kartlægge de endnu ukartlagte Strækninger ved den østlige Del af Norskebugten og omkring Baumanns Fjord. 1ste Mai traf de en Flok Polarokser. Om Jagten paa disse har Baumann leveret følgende Beretning:

„Det var Vaaren 1901 den 1ste Mai. Vi var to i Følge ude paa en Slædetur for at optage Kart over nogle Fjordgrene paa Vestsiden af Kong Oscars Land. Klokken var henved 4 om Eftermiddagen, og da vi havde kjørt nogle og tyve Kvartmil i Løbet af Dagen, syntes jeg, det kunde være nok; men da vi var i et for Jagt noksaa gunstigt Terræn, kjørte jeg først op paa en Bakkeryg og undersøgte Omgivelserne lidt nøiagtig med Kikkerten. Paa en bar Rabbe ca. 2 Km. borte saa jeg tre Rener, og et Stykke længer borte, kan hænde dobbelt saa langt, men noget nær i samme Retning, saa jeg fire Polarokser. Vi kjørte derfor straks ned i en Dalgrop og opgjorde Felttogsplanen. I korte Drag var den som følger:

Først skulde jeg søge at stille ind paa Renerne; men da Terrænet var svært aabent, var der liden Sandsynlighed for at komme dem paa Hold; vi blev derfor enige om, at

jeg skulde komme frem paa en Bakkeryg og skyde et Signalskud, hvis Renen stak af; min Ledsager skulde da tage med sig de tre bedste Jagthunde, vi havde, nemlig „Gulen“, „Moses“ og „Silla“, og komme opover, saa skulde vi i Forening rangle opover til Polarokserne; min Ledsager havde nemlig ikke tidligere været paa denne Slags Jagt.

Det gik, som jeg havde forudseet; Renen tog paa Sprang, længe før jeg var paa Skudhold; jeg skjød et Skud oppe paa Bakkeryggen, og paa Hundene hørte jeg, at mit Signalskud var blevet observeret. Afgaarde traskede jeg derfor opover mod det Sted, jeg sidst havde seet Polarokserne. En Stund senere saa jeg ogsaa min Ledsager med Hundene; jeg gik derfor lidt langsommere, forat han kunde tage mig igjen; men det kunde jeg godt have sparet mig; thi han var ikke langt Stykket kommet, før han fandt, at det blev for langt, og vendte tilbage til Teltet. Hundene var et godt Stykke foran mig og noget til høire. Jeg kunde se, at de havde Veiret af noget; men jeg fæstede mig ikke større ved det, da der næsten overalt var fuldt op af friske Polarokse-spor. Terrænet var nu blevet lidt mere kuperet, og heraf vidste jeg, det ikke kunde vare længe, før jeg var fremme paa den Plads, hvor Dyrene sidst havde været synlige. Jeg holdt derfor ganske skarp Udkig forover; men intet levende var at opdage uden Hundene, som vel kunde være ca. 1 Km. fra mig. Tilfældigvis kom jeg imidlertid til at se lidt til Siden, til venstre ned i en Dalgrop — jo sandt for Dyden, der var Dyr, ikke 4 eller 5, som jeg gik efter, nei, en hel Flok paa op imod 30, tænker jeg.

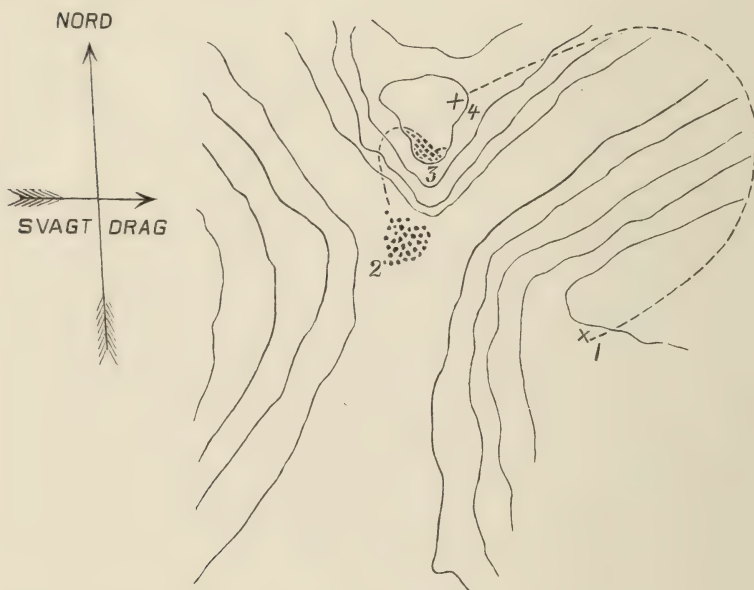
For at klargjøre Situationen hidsætter jeg paa omstaaende Side en liden Skisse af Terrænet.

Punkt 1. viser, hvor jeg var, da jeg fik Øie paa Flokken, Punkt 2. Flokken, som laa ned.

Min Ledsager kunde ikke være farlig langt borte nu, saa jeg skjød et Skud for at kalde ham tilbage. Knaldet

var ikke sterkt og rullede ikke frem og tilbage, som naar man er mellem Fjelde; men det var dog kraftigt nok til at faa samtlige Dyr paa Benene; det var jo kjedeligt; men kjedeligere var det dog, at min Ledsager syntes ikke at have hørt Skuddet; thi jeg saa intet til ham.

Mindst Arbeide og Tid vilde det koste at gaa lige paa Flokken og skyde et Dyr; muligens jeg saa fik lokket ind

Hundene, og kan hænde de øvrige Dyr da vilde gaa sin Vei, hvis de blev ladte i Fred. Som tænkt, saa gjort; men jeg var ikke kommet langt Stykke, før hele Flokken gjorde helt om og tog paa Sprang, en efter en, skraas op Bakkeskrenten og indtog Stilling ved Punkt 3. Her havde de en ganske god Forsvarsstilling; men da Landet bagenfor fremdeles hævede sig i Smaaterrasser, var det ikke sikkert, at de vilde holde Stand her. Jeg fik derfor forsøge at afskjære dem fra dette bagenforliggende Land, og jeg lagde Veien til Punkt 4. efter den punkterede Linje. Da jeg passerte

Bækkefaret, lokkede jeg paa Hundene, fik ogsaa et Glimt af dem og saa, at de var paa ret Spor. Jeg fortsatte derfor trøstig videre, idet jeg haabede, at Hundene snart vilde faa aabent Veir af Dyrene og gaa lige paa. Ubemerket kom jeg op paa Platauet og saa, at Dyrene fremdeles havde Front mod, hvor de sidst saa mig.

Der fandtes ikke Spor af Dækning, saa jeg kunde ligesaa godt gaa ret paa, og jeg var vel kommet paa saadan 100 Meters Afstand, da Dyrene pludselig blev mig var. Alt fulgte nu slig Slag i Slag, at jeg omtrent ikke fik Tid til at sanse, og at det gik langt hurtigere, end det her tager at fortælle det, behøver jeg vel neppe at lægge til.

Som sagt, Dyrene blev pludselig var mig, og i samme Øieblik havde de gjort helt om og kom nu i fuldt Galop ret paa mig.

Saa tæt paa hinanden kom de, at Hornene syntes at danne en eneste uafbrudt hvid Linje. Hovedet havde de sænket, saa det næsten berørte Bakken, Dampen stod ud af Næseborene, og der var en Snøften, Blaasen og Prusten som paa et Lokomotiv, der forsøger at sætte et for tungt Tog i Gang.

Et Kast med Hovedet sagde mig med en Gang, at det ikke kunde blive Tale om at trække sig tilbage, dertil var jeg for langt inde paa Platauet, og jeg vilde være indhentet, længe før jeg naaede halvveis til Skrenten. Det var ikke noget for det, jeg fik forsøge at holde Stand; at rives med vilde medføre den sikre Undergang. Op kom Karabinen, et Smeld, lidt Skjælven i Okserækken, og et Dyr stupte; men de øvrige sluttede sig straks sammen, og saa langt fra at Angrebet aftog, syntes det snarere at tiltage baade i Kraft og Raseri. At fortsætte Skydningen og forsøge at forsvare sig med Karabinen vilde ligefrem have været Vanvid. Kun to Skud havde jeg igjen; og man skal ikke have havt meget med Polaroksen at bestille, før man villig vil indrømme, at

der skal et exceptionelt Held til for med to Skud at træffe to Dyr, saa de blir liggende paa Pletten, naar Flokken kommer i fuldt Galop. Og selv om jeg kunde være heldig og præstere to saadanne Mesterskud, saa vilde det neppe afficere Flokken i nogen nævneværdig Grad. Vel, her var ikke Tid til Bøn eller Betænkning; skulde dette være Slutten, saa i Guds Navn fik jeg heller springe i det og faa en Slut paa det fremfor at blive staaende, thi da vilde jeg sikkerlig blive revet med, og jeg giver ikke stort for det, som ligger igjen af en, efterat en saadan Okseflok er færdig med en. Nei, enten skulde det være slut med det samme, eller Polarokserne skulde slippe mig igjennem, og med et stygt Skrig satte jeg lige paa Linjen, fegtende med Armene det bedste jeg var god for. Dette hjalp øiensynlig; thi eftersom jeg kom nærmere, saa jeg Rækken aabne sig, og jeg løb tvers igjennem den. De nærmeste Dyr var sikkerlig ikke Meteren fra mig. Reddet altsaa fra første Chok; men oppe paa Platauet var jeg, og der var intet blivende Sted; nei, jeg maatte ud til Skrenten og se til at komme over Bækkefaret igjen. Men før jeg endnu fik Tid til at tænke over korteste Vei, havde jeg hele Flokken, som havde gjort helt om, paa Linje ret mod mig igjen. Vel, var det lyktes at imponere dem én Gang, saa gik det vel nok engang, og med mit forrige Kamphyl satte jeg ret paa Linjen igjen. Ligesom sidst aabnede Rækken sig, og jeg slap helskindet igjennem. I Skyndingen havde jeg opgjort, at jeg havde korteste Vei til Skrenten den Vei, jeg stævnede, og fortsatte mit Stormløb. Atter gjorde Polarokserne helt om; men denne Gang kom ikke alle paa én Linje, men i Flokke paa fem og seks, og hvad værre var, de saa nu ud til at ville anfalde fra forskjelligt Hold. Det stod med en Gang klart for mig, at hvis jeg blev kringsat af disse Smaaflokke, da var det ude med mig; jeg anstrengte mig til det yderste og løb, hvad jeg kunde; men nærmere og nærmere kom Flokkene,

og jeg troede allerede, at jeg var afskaaret, da jeg endelig fik Hjælp fra et Hold, jeg længe havde ventet paa. Op over Skrenten kom „Moses“ gyvende som en Stormvind, og lige paa den nærmeste Flok fôr han. Overende bar det med „Moses“, Stakkar, og jeg hørte et ynkeligt Skrig; Flokken kom i Røre og opløste sig. Jeg troede naturligvis, at det var ude med „Moses“; men hel og uskadt kom han frem fra Méléet og røg lige paa næste Flok. Nu kom ogsaa „Gulen“ og „Silla“ og Gudskelov ikke sammen, men et Stykke fra hinanden, og paa hver sin Flok gik de løs.

Herved fik jeg saameget Pusterum, at jeg naaede bort til Skrenten, hvor jeg var forholdsvis sikker. Jeg stansede derfor og vendte mig for at se, hvordan det gik med Hundene. Paa kryds og tvers feiede Okseflokkene, blaaste og rodede i Bakken med Hornene, saa jeg blev rent fælen. Af og til hørte jeg et ynkeligt Hyl fra en af Hundene, og det var et rent Under, at de ikke straks blev spiddet paa et eller andet af de mange Horn, som var ude efter dem. Jeg forsøgte at lokke Hundene ind; men det var vist ikke nogen, som hørte mig. Vove mig bort over Plateauet igjen havde jeg ingen Lyst til. Jeg gik derfor over Bækkefaret igjen og gav mig atter til at lokke paa Hundene; men det var ganske frugtesløst, jeg blev rent overdøvet af Kamptummelen paa den anden Side.

Havde jeg havt Ammunition nok, kunde jeg vistnok have forsøgt at nedlægge Flokken paa langt Hold; men det er paa disse Bredder ligefrem raat, om ikke forbrydersk, at skyde andet, end hvad man er nødt til, eller hvad man kan nyttiggjøre sig. Ulv, Ræv og Røskat undtager jeg dog fra denne Regel. Bjørn derimod indgaar saa vigtig i Hundeprovianten, at den bør faa Lov til at gaa, hvis man ikke har Brug for den, eller man kan faa Skindet med ombord.

Her havde jeg følgelig foreløbig ikke mere at gjøre og traskede derfor lige saa godt ned til Teltet. Paa Nedveien

fik jeg Taage, mistede Veien, men var saa heldig, at jeg traf paa Opveien vor, gik derfor paa Bagspor lige til Teltet, hvor jeg ankom henved Ellevetiden om Kvelden.

Træt, oprørt og ærgerlig var jeg, saa jeg krabbede lige i Posen.

Dagen efter kjørte vi op med Resten af Hundene. Der stod da endnu igjen ni Dyr, og foran dem laa „Gulen“ og

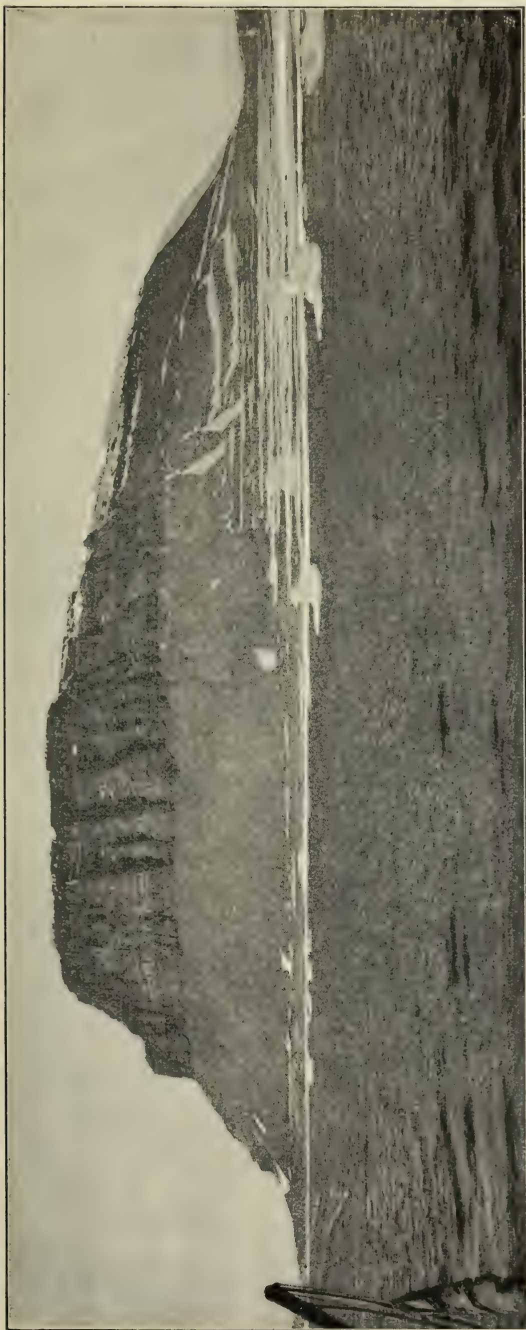
17DE MAI 1901 I CAÑON FJORD.

holdt Vagt, medens „Moses“ og „Silla“ laa borte og aad af den Polarokse, jeg havde skudt Dagen i Forveien.

Straks vi kom op paa Plateauet, begyndte de gjenstaaende Dyr Kommersen fra igaar, og der var ingen Raad for det, vilde vi have foret Hundene, saa fik vi skyde ned Flokken.

Men lige til den sidste, saa gav den sig ikke, men fór omkring og angreb Hundene, lige til den faldt.“

Den 3dje Mai slog Baumann og Stolz Leir ved Mundingen af Fjorden syd for Depot Point og blev liggende over

VENDOMKAP.

en Dag, da Baumann var angrebet af Sneblindhed; i sin næste Leir ved Depot Point blev de paa Grund af Uveir holdt igjen helt til 9de Mai.

De rak ind til Bunden af den østenfor liggende Fjord, hvor de opholdt sig hele den følgende Dag, idet dens Omgivelser frembyder stor geologisk Interesse. Der opdagede de nemlig mægtige Kullag, tildels dækket af forstenede Træstammer, som var mere end en Meter i Gjennemsnit. Fjordarmen fik Navnet „Stenkulfjorden".

Herfra fulgte de Nordsiden af Baumanns Fjord tilbage. Den 15de laa de over for Uveir paa en liden Ø længer vest og skjød næste Dag en Bjørn, som de havde forfulgt en seks Kvartmil. Den var mørkegraa, næsten sort, paa Oversiden af Labberne.

Ude paa Dagen 17de Mai satte de Kurs fra Odden syd for Troldfjorden over til Bjørnekaplandet, som de naaede tilkvelds, og hvis Østside de siden fulgte. Den 20de Mai skjød de to Polarokser, hvoraf de skeletterte den ene; 25de Mai var de atter ombord.

Foruden de omtalte Dyr skjød de to Ulve og en Binne med to Unger, ligesom de saa flere Ulve og en Flok paa tre Rener.

FOSHEIMS BERETNING

Lørdag Morgen den 4de Mai Kl. ½7 skiltes Styrmanden og jeg fra Kapteinens Parti. I 25 Dage havde vi nu været i Følge under ihærdig Søgen efter det mystiske Sund, som endelig laa der stort og aabent foran os lig en bred Kongevei, førende frem til ukjendte, endnu aldrig af hvid Mands Fod betraadte Egne. At færdes i jomfrueligt Land virker altid med en egen dragende Magt, og det var derfor ogsaa med stor Glæde, vi tog fat paa Løsningen af følgende Opgave, som Kapteinen stillede os under en hyggelig Afskeds-palaver i vort Telt Aftenen i Forveien:

Vi skulde reise nordover til Greely Fjord, følge denne østover og undersøge, om der fra denne skjærer sig Fjord eller Sund sydover. I sidste Tilfælde vilde vi altsaa komme til Bays Fjord, skulde saa følge denne udover til Øerne i Heureka Sund, derefter kartlægge dettes østre Side indtil Mundingen og derpaa vende hjem igjen enten via Nord-eidet eller paa Vestsiden af Bjørnekaplandet, alt eftersom vi selv fandt forgodt. Var der intet Sund mellem Greely og Bays Fjord, maatte vi altsaa vende samme Vei tilbage igjen og skulde da være ved Maiodden den 20de Mai. Kapteinen nærede nemlig Frygt for, at Isen ved Øerne og i Mundingen af Sundet muligens kunde gaa tidlig op.

Saa deiligt det end smagte for en Tid fuldt ud at blive sine egne Herrer og tage fat paa sin egen Opgave, saa kan det dog ikke negtes, at vi kastede lange Blikke efter vore bortdragende Reisefæller og med en viss Vemod saa dem og deres Hunde forsvinde i Skruisen. Men her var ingen Tid til ørkesløse Funderinger; i en Fart gjorde ogsaa vi os klar til Afreise og satte Kursen mod Nordøst til Landet søndenfor Greely Fjord.

Jeg havde Hendriksens Kobbel paa denne Tur; det var udmerkede Trækdyr, men da de havde liden Øvelse i at gaa i Teten, havde jeg meget Bryderi med dem de første Dagene. Efterhaanden blev de dog rigtig bra, og som Jagthunde kunde de trygt maale sig med vore allerbedste. Fra denne Ros maa jeg dog undtage salig „Sussa-Berit“, som aldrig interesserte sig det mindste for den egentlige Jagt, men saameget desto sterkere for Smausen efterpaa. Da tog „Berit“ sin fulde Andel, saa surt efter mer og stjal fra de andre, om hun dertil saa sit Snit.

Ved Middagstid passerte vi paa ca. 80° nordlig Bredde en mindre Fjord, der skar sig indover i østlig Retning med lavt Land i Baggrunden, og 4 Kvartmil nordenfor denne, som senere blev kaldt „Slidrefjorden“, slog vi Leir ret ud for en trang Elvedal. Mens jeg nu gik i Gang med at tage endel Dioptersigter, tog Styrmanden sig en Tur iland paa Harejagt. Andre Dyr saa ikke ud til at kunne livnære sig paa dette vegetationsfattige Sted. Efter nogen Tids Forløb hører jeg pludselig et Skud deroppe, derefter et til og saa Skud paa Skud. Du store min, hvor det smaldt! Engang var det en liden Stans i Fyringen, men saa brager det løs paa ny Frisk og denne Gang næsten endnu værre end før. Vel, tænkte jeg, han har vel truffet Ryper eller en Flok spage Harer, siden det aldrig tager slut med Bombarderingen. Endelig ser jeg Styrmanden komme springende nedover, saa SnefØiken staar omkring ham, vinkende og skrigende: „Ta' me'

Gryta aa Børsa aa kom!“ Jeg skjønte nu, at han havde været i Kastelag med større Dyr end Harer og Ryper, og skyndte mig opover til Kamppladsen med Geværet i den ene Haand og Storgryden i den anden. Under Bakkekammen paa Nordsiden af Gropen laa en Polarokse i Sneen, dog endda ikke ganske død. Styrmanden havde ikke flere Patroner igjen, hvorfor jeg skulde besørge den helt over i en anden Verden. Men dette var nok lettere sagt end gjort; thi Dyret syntes at være omtrent udødeligt eller ialfald udrustet med mindst ti Liv. Thi først ved det tredje Skud i Hovedet paa aldeles klos Hold opgav den endelig Aanden. Hvormange Skud nu Styrmanden i Forveien havde ofret paa den, ja, se derom tier Sagaen klogeligen.

Det var en gammel, stor Okse og i høieste Grad afmagret, næsten bare Skind og Ben og med en stor Svulst rundt Haleroden. Kjødet paa den var derfor næsten ligesaa seigt som selve Livet og havde et saa blegt og uappetitligt Udseende, at vi helt og holdent overlod dette til Hundene. Derimod havde vi stor Lyst til at prøve Hjerte, Lever og Tunge samt lidt af Blodet til Pudding — en Ret, som vi begge satte megen Pris paa. Imidlertid kunde dog dette Forsøg have sine store Betænkeligheder. Sæt at Dyret led af en smitsom Sygdom? Kanske var Blodet den rene, skjære, uforfalskede Gift? Om vi derfor først forsøgte Virkningen paa en af Hundene, f. Eks. „Tigeren“, som saa alligevel mangfoldigen havde sit syndige Liv forbrudt? Tilslut tog vi dog Mod til os og lavede en rigtig durabel Blodpudding, som baade smagte godt og bekom os saare vel.

Styrmanden havde paa Optur gaaet langs Ryggen af Elvebakken uden at merke noget til Oksen. Men da han kom nedover igjen midt efter Dalen, hører han en eiendommelig Lyd som et Menneskes Snorken. Forundret stanser han og faar til sin store Overraskelse lige i Nærheden Øie paa en Polarokse, der med udstrakt Hoved og Ben laa i

sin dybeste Søvn. Straks kom Jægerblodet i Kog, og uden nærmere Varsko vækker han den saa med en Kugle i Livet.

Den 6te Mai kjørte vi rundt Isfjeldodden, hvis nordligste Punkt ligger paa ca. 80° 20′ nordlig Bredde. Paa en Strækning af 12 Kvartmil hæver den sig langsomt og jevnt mod Høilandet søndenfor, men saa allesteds ud til at være øde og gold med sparsom Plantevekst og lidet Vildt. Det eneste Tegn til Liv var Sporet efter to Ulve, en Bjørn og nogle Ryper. I nordøstlig Retning strakte Greely Fjord sig mægtig og bred, paa Nordsiden kranset af høie Fjelde tildels med stupbratte, snebare Affald. Mod Syd skar en stor Havarm sig dybt ind gjennem Landet. Var det Fjord eller Sund? Dette Spørgsmaal skulde vi nu bringe paa det rene, og vi var meget spændte paa Udfaldet.

De Par sidste Dage havde vi kjørt som paa Blaalere, saa jeg ofte maatte mindes det forbandede Føre paa Vestkysten af Axel Heibergs Land forrige Aar. Desuden var vore Læs meget tunge endda; thi vi turde ingen Ting lægge igjen, idet vi ikke paa Forhaand kunde beregne vor Returrute. Men indover Fjorden blev Føret bedre, og vi gjorde da gjennemgaaende pene Dagsmarscher, naar ikke styg Skruis lagde altfor store Hindringer iveien.

Om Isforholdene i dette Strøg fortæller Dagbogen følgende:

„Paa hele Strækningen rundt den store Odde er Havet, saalangt Øiet kan naa, bedækket af smaa Skruis fra iaar med Klarer indimellem, af store, knultrede Gammelisflag og af en Masse større og mindre Isfjelde, der ligger strødd udover til alle Kanter. I størst Antal optraadte disse fra Oddens vestre Pynt og en 4 à 5 Kvartmil sydover. Her stod de som gigantiske Kampestene i Række og Rad, en 10—15 Stykker i lige Linje som et vældigt Gjærde til Stængsel for Isen udenfor. Alle disse Kolosser stod øiensynlig fast i Grunden. Tidevandskrakken var her en 4 à 5 Fod.“

7de Mai. „Idagmorges Kl. 4 blev vi vækket ved korte Bjæf af „Susamel“, senere sekunderet af de andre Hunde, der stod bundne lige udenfor Teltet. Da jeg krybende paa alle fire stak Hovedet ud af Døren, blev jeg ved at følge Retningen af Hundenes Blik var en Flok Polarokser paa en Bakke ret op iland ca. 600 Meter fra Krakken. Jeg afsted i Huj og Hast med Geværet, mens Styrmanden paa givet Tegn skulde være parat til at slippe Bikjerne. Straks før jeg kom Dyrene paa rimeligt Hold, maatte jeg passere et aldeles aabent Terræn, og Følgen heraf var, at hele Flokken lagde paa Sprang opover Bakken, paa hvis Kam de dog atter stoppede op og dannede Karré. Paa 100 Alens Distance faldt nu en stor Okse for et Skud i Planeten, hvorefter de andre paany tog tilbens opigjennem Aasen, saa Snespruten stod høit tilveirs, og det lange Ragget flaksede som Kapper for Vinden. Da Dyr Nr. 2 stupte i Bakken, vilde jeg ikke have flere; thi nu havde vi foreløbig Kjød nok og vel saa det; men desværre viste det sig, at ogsaa et tredje var sterkt saaret, hvorfor jeg blev nødt til at sende det endnu en Kugle til.

Under denne Batalje var baade Jægeren og Vildtet forsvundet bag Aasryggen, saa Styrmanden ikke kunde iagttage Kampens Gang og Afslutning. Nu havde jeg sprunget afsted uden Snebriller, og da jeg kjendte mig noget underlig i Øinene, løb jeg frem paa Haugen og raabte, at han skulde tage disse med. Paa Grund af den lange Afstand kunde han ikke høre, hvad jeg sagde, og troede derfor, jeg vilde have fat i Hundene, som han øieblikkelig slap. Aldeles vilde af Skuddene lagde de afgaarde alle tolv og fôr som svarte Streger opefter Lien, lugtede lidt paa de faldne Dyr og drog saa videre efter de flygtende, som nu var kommet os helt af Syne. Snart hørte vi Standlos langt indpaa Heierne; men da vi var færdige med Flaaning og Partering, var alle vendt tilbage undtagen „Ingebrigt“ og „Gammel'n“.

Disse holdt det gaaende helt til Kl. 12, idet vi af og til hørte enkelte svage Glam lige ned til Teltet, altsaa i samfulde otte Timer itræk! Det var godt gjort dette, men endnu den Dag idag er jeg forundret over, at netop disse to skulde være Karer for er saadant Mesterstykke.

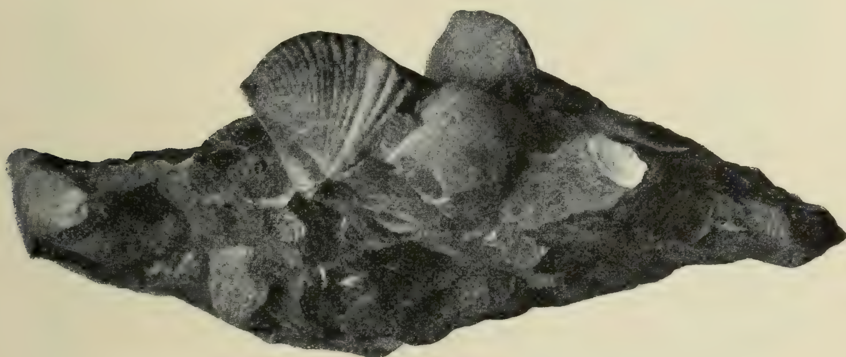
„Kari“, Stakkar, havde det ikke godt i de Dage. Mens vi reiste opigjennem Heureka Sund i 30 Graders Kulde og

FRA CAÑON FJORD.

sur Vind, kastede hun under Kjøringen den ene Hvalpen efter den anden. Men ikke havde vi Tid til at stoppe op for det. Tvertimod reiste vi dengang med fuld Damp i Dagsmarscher paa op til 20 Kvartmil og tunge Læs. Det er haardt at faa Smaa under saadanne Omstændigheder! Dog „Kari“ gav sig ikke for det. Hele Dagen paa sin Tamp laa hun i Sælen og trak som en Helt; men mistede Madhugen, det gjorde hun, blev tynd og mager. Til alt det andre fik hun sluttelig Brystverk ogsaa og vilde nu næsten ikke

smage Madbiden, saa Styrmanden var rent bedrøvet for sin kjære „Kari“. Mens nu efter Jagtens Slut de andre Hunde forsynte sig af Hjertens Lyst og proppede i sig alt, hvad de aarkede, laa hun der og sturede og lod sin delikate Kjødlons ligge aldeles urørt. Det var raakoldt Veir den Dag, saa „Kari“ begyndte at fryse, ussel og klein som hun var. Men „Kari“ er ikke bare en flink Hund, hun er ogsaa en klog Hund, og derfor vidste „Kari“ Raad. Hun ringede sig sammen til et Nøste og lagde sig klos ind til en af Kameraterne mellem dennes Ben, for der havde hun det baade

SPIRIFER SP. OG RHYNCHONELLA SP., FORSTENEDE SKJÆL I SKIFER FRA DEVONTIDEN. GAASEFJORDEN. Nat. Størrelse.

lunt og varmt. Dog dette likte nok ikke vedkommende Herremand; han var ugalant nok til at reise sig og bytte Plads. Men ogsaa denne vanskelige Situation klarede vor gode „Kari“ og det med Glans. Nu tog hun Lonsen sin, gik hen og lagde den lige for Næsen paa den anden, som vilde hun sige: „Her har du denne, du, vær nu bare snil Gut og lad mig ligge i Ro!“ Saa slikkede hun ham venskabelig om Truten og kveilede sig atter sammen paa sin gamle Plads. Og denne Gang fik „Kari“ virkelig være i Fred.

10de Mai. Vi har nu Leir paa Fjordens Vestside lige under et brat Kap, som af Styrmanden blev døbt „Kap With“.

Det er et meget imponerende og stolt Fjeld, ca. 2000 Fod høit og 2½ Kvartmil langt med regelmæssig, sagtakket Kam og bratte Styrtninger lige ned i Sjøen. Bagenfor dette i sydvestlig Retning hæver sig et vildt Alpelandskab med høie Tinder og dybe Skar. Fra Kap Lockwood paa Østsiden af Isfjeldodden og hertil er Landet temmelig lavt, men fra Kap With og sydover paa begge Sider af Fjorden er der høit Fjeldland med enkelte større Dale iblandt. Ret overfor os ligger Østkap, som danner en skarp Grænse mellem Lavlandet nordenfor og Berglandet mod Syd. Nogle Kvartmil søndenfor dette Punkt løber en større Isbræ direkte ud i Sjøen. Den er 5 à 6 Kvartmil bred og strækker sig med jevn Stigning østover, saalangt vi kan se. Dette er den eneste Isbræ, vi hidtil har observeret herinde, men jeg tror neppe, denne alene kan have produceret alle de Isfjelde, som ligger rundt Fjorden, og hvoraf enkelte er af temmelig store Dimensioner. Antagelig kommer vel mange fra Bræerne inde i Greely Fjord.

Det er en Herrens Velsignelse med Dyr i dette Land! Daglig passerer vi forbi den ene Flok Polarokser efter den anden, men da vi ingen Brug har for dem, lader vi dem græsse videre i Fred og Ro. Styrmanden, som er en baade forsynlig og økonomisk Proviantforvalter, har nemlig intet meldt om Kjødmangel endnu; og saalænge han intet siger, kan jeg for min Del være ganske tryg. Thi en slakk og slunken Kjødpose er ham en ren Forargelse. Kleint var det nu forresten ogsaa at mangle Mad paa Stabburet her, hvor man har saa rig Anledning til at forsyne sig efter Behag.

Fjorden gaar herfra i Retning Sydøst til Syd, og for alt, hvad vi nu kan se, er Muligheden for Sund ikke udelukket. I ethvert Fald kan vi ikke give os, før dette Spørgsmaal er bragt fuldt ud paa det rene.

13de Mai. Som vi idag under tungt Føre møisommelig slider os fremover, ser vi pludselig nogle Græsstraa stikke

op af Sneen lige foran os. Hvad i Alverden skal dog dette betyde? Her er jo slette Isen til alle Kanter! Vi til at sparke og grave, og ganske rigtig, der var vi snart nede paa bare Sanden! Uden at merke Overgangen havde vi kjørt et godt Stykke indover en stor Sandør, jevn og slet som et Stuegulv. Her stod vi altsaa ved Fjordens Bund, og dermed var der sat Bom for alle vore Forhaabninger om et Sund, som vilde have sparet os en Krog paa en halvandet hundrede Kvartmil. Ved en vestlig Overgang til Heureka Sund tvers over Land kunde vi dog korte ind Veien betydelig. Derfor blev vi enige om at gjøre et alvorligt Forsøg i den Retning fra en bred Dal mod Nordvest, senere kaldt „Ulvedalen“ — glorværdig Ihukommelse!

Her slog vi Leir den følgende Dag i Ly af et Isfjeld, hvor vi dog fandt liden Livd for den voldsomme Vind. Den kom kastende ned snart fra den ene Kant og snart fra den anden, rev og ruskede i Teltet med slig Magt, at vi var bange for, den skulde slide hele Greia omkuld eller i Filler. Derhos var Veiret disigt og mørkt, og Skodden drev som store Ulddotter i vildt Jag opefter Dalen. Men her gjaldt det at nytte Tiden, og derfor bar det alligevel ud paa Rekognoscering.

Hele Veien opover var der meget rig Vegetation baade af Græs og smaa, krybende Vidjer, hvoraf enkelte nede ved Roden maalte indtil en Tomme i Diameter. Det var ikke vondt om Kogeved her, saa det ud til! Overalt var der fuldt af Spor og Exkrementer efter Polarokser, men paa Grund af Stygveiret kunde jeg intet levende opdage. Engang rev det lidt i Taagehavet, og jeg syntes da at se en Dal skjære sig indover mod Vest, hvilket gav god Von om bra Fremkomst ad den Kant. Men ikveld var der hverken Tid eller Veir til at anstille nærmere Undersøgelser om dette vigtige Spørgsmaal, hvorfor jeg ruslede nedover til Teltet igjen. Vinden var nu vokset til en hel Storm, og da

jeg kom saa langt, at jeg gjennem Snefokket og Skoddedrevet kunde skimte Leirpladsen, blev jeg til min store Forundring var en Skikkelse, som ilsomt løb frem og tilbage der udenfor. Det var min omtænksomme og resolute Reisekamerat, der var ifærd med at lave en forsvarlig Mur af Is og Sne rundt Teltet til Beskyttelse mod Vindstødene, som i voldsomme Kast slog ned rundt Hjørnet af Isfjeldet og larmende greb fat i Tagskjegget, saa det smaldt som smaa knitrende Børseskud.

Næste Morgen drog vi begge to ud paa fornyet Rekognoscering. Kommen op paa en Bakkekam ser Styrmanden — af Kapteinen ogsaa kaldet „Falkeøie“ — to Polarokser paa en Slette hinsides Dalen. Bikjerne kunde nu have godt af et Sprængmaal igjen, hvorfor vi bestemte os til at skyde en af dem. Efterat have gaaet en stor Omvei for at faa god Stillingsvind, nærmede jeg mig Dyrene i Ly af nogle store Sandhauger. De sidste 300 à 400 Meter var imidlertid Terrænet saa jevnt, at jeg snart maatte krybe paa alle fire, snart drage mig varligen fremover som en Slange paa sin Bug. Naar Okserne lettede paa Hovedet, laa jeg stille som en Mus; naar de atter græssede, smøg jeg mig fremover forsigtig som en Kat og kom saaledes tilslut paa nogenlunde skikkeligt Hold. Da det første Dyr var skudt, og det andet ikke godvillig vilde vige Pladsen, maatte jeg ogsaa lade dette dele Skjæbne med sin faldne Kamerat. Uheldigvis havde jeg kun taget med nogle faa Patroner i Magasinet, og disse slap op, før Dyret var helt død. Det lagde sig ned, reiste sig igjen, naar vi nærmede os, og gik nogle Skridt for atter at lægge sig paany; Styrmanden, som næsten aldrig vilde deltage i Jagten, havde lagt sit Gevær igjen ved Teltet. Nuvel, tænkte jeg, det er vel snart forbi. Men da vi næste Dag kom opover igjen, var Oksen intetsteds at finde. Rimeligvis blev den et velkomment Bytte for en Flok graadige Ulve, som her fik sig et ordentligt Herremaaltid.

Baade denne og den følgende Dag saa vi mange smaa Flokke af Polarokser paa to, tre og fire Stykker i hver; af Kviger eller Kalve derimod ingen, og det er derfor sandsynligt, at alle slige udenfor Familien levende Dyr udelukkende er Hanner, der om Vaaren og Sommeren vegeterer paa Ungkarsmaner, indtil Parringstiden begynder, hvilken formentlig indtræffer i August og September Maaned.

Som vi under vor Marsch kom til Skrenten af en trang liden Sidedal, blev Veien os pludselig sperret af en stor Okse, som saa alt andet end hyggelig ud. Den grov med Forbenene som en olm Stud, skubbede op Sanden med sine vældige Horn og havde i det hele taget et saa kamplystent Udseende, at vi fandt det raadeligst ikke at forcere Overgangen kun bevæbnede med Flaaknive og en Rifle uden Patroner. Jeg har aldrig nogensinde været udsat for Angreb af Polarokser; men denne ensomme grætne Kavaler saa virkelig ud til noget af hvert. Den var aabenbart ikke at spøge med.

Ogsaa Harer var der en Masse af opefter alle Skrenter og Barknauser. Paa sine Steder formelig yrede der af dem, naar Veiret var stille og pent. En enkelt var saa spag, at jeg næsten kunde stryge den paa Pelsen. Hvor vakker den var, som den laa der rund som et Nøste og hvid som Sneen! Endelig reiste den sig langsomt, lagde det ene Øre bagover, satte det andet ret tilveirs, strakte sig dovent først med den ene Bagfod, saa med den anden og rettede Snuden iveiret ligesom med et svagt Forsøg paa at „gjæspe". Pus var øiensynlig træt endda efter Natteranglen. Saa kom en Sten susende og gjorde ublidt Ende paa denne paradisiske Idyl. Den skvat et Par Hop til Siden, skrabede Sneen væk med Forpoterne og begyndte saa atter at beite paa ny Frisk.

Den følgende Nat baade sad der, laa der og løb der Harer opefter alle Lier og Bakker.

Efter at have undersøgt Dalen i en Strækning af seks Kvartmil fra Sjøen bestemte vi os for at forsøge en Overgang her. Det saa nemlig ud til at være bra Fremkomst; Bunden var jevn og snedækket, Stigningen liden og Dalens Retning bra — om den bare ikke slog Krog paa sig der længer mod Vest.

Den første Del af Veien opover gik det over al Forventning let; thi allerede efter to Timers Kjøring havde vi tilbagelagt de fire Kvartmil op til den skudte Okse. Her fik nu Hundene sætte tillivs alt det Kjød, de paa nogen Maade aarkede at faa i sig, og hvile godt ud, hvorefter vi om Kvelden fortsatte videre opigjennem Dalen. Veiret begyndte nemlig nu at blive saa vidt godt, at vi fandt det bedst baade for os og Bikjerne at kjøre om Natten og ligge i Ro om Dagen. Ogsaa i den vestgaaende Dal gik det i Førstningen glat nok; men efterhaanden blev den trangere og trangere, Sneen løsere og Føret saa tungt, at vi ofte maatte hjælpe Hundene at trække, og endda var det mangen Gang ikke mere, end saavidt vi kom af Flekken. Dog dette kunde muligens rette paa sig siden; men værre var det, at Dalen nu syntes at tage en anden og for os ganske forkjert Retning. Vi op paa et høit Fjeld i Nærheden, fra hvis spidse Kegle vi havde en briljant Udsigt til alle Kanter. Dalen grenede sig her i to: en mindre mod Nordvest og en større i retvisende Syd; men mod Vest, hvor vi skulde frem, der var Veien os ubønhørligen stængt!

Midnatsolens blege Straaler belyste her et Landskab, hvis vilde Skjønhed virkede betagende paa Sind og Sanser. Kolde og utilgjængelige ragede Fjeldene 3 à 4000 Fod ende tilveirs; men hvor stolte de end tog sig ud, og hvor vakkert end det hele Panorama laa der foran os, badet i denne underlige Belysning, som har noget af Maaneglansens magiske Skjær over sig — der var dog ingen Tid til ørkesløse Naturbetragtninger under disse Omstændigheder. Her var intet Valg os levnet. Vi maatte snu igjen, hvor nødig vi

end vilde, og paany tage fat paa Sjøveien efter næsten ti Kvartmils Kjøring opigjennem Landet.

Da vi ud paa Morgenkvisten atter nærmede os vor gamle Leirplads nede paa Isen, kom en Flok paa otte Ulve løbende imod os. Det saa først ud, som havde de ondt i Sinde. Men inden de kom os paa Rifleskuds Afstand, betænkte de sig og ruslede i spredt Orden bortover til Isfjeldene.

17de Mai. Idag storartet vakkert Veir, mildt og stille med tindrende Solskin. Nu skulde vi holde Fest og det tilgagns. Thi Mad og Drikke havde vi nok af, og Dagen var vor, da vi kjørte om Natten. Efterat have anbragt det norske Flag i Gavlen over Døren og os selv i vor sedvanlige magelige Stilling med Soveposen til Underdyne, „Privater" og Ulveskindspæsker til Rygstød og Primusen surrende lystig imellem os, da følte vi isandhed et Velvære, som man i den civiliserede Verden sjelden kjender Mage til. Den Dag blev der heller ikke sparet paa Ingredienserne til de forskjellige Retter, hvor knebne vi end ofte ellers kunde være, og det skar nok vor gode Proviantforvalter i Hjertet at maatte ofre saa meget Smør til Festens Glansnummer paa det kulinariske Omraade, en rigtig delikat Eggepulverdænge. Af Flaskeforet havde vi gjemt saa meget, at vi kunde drikke en Skaal for 17de Mai og gamle Norge.

Alt dette var nu godt og vel, men det bedste kom nu alligevel tilslut. Helt udenfor Programmet fik vi nemlig et Extranummer, som mer end noget andet gjorde os Dagen uforglemmelig.

Bedst som vi sidder og nyder vor Eftermiddagste, stemmer Hundene pludselig i den velkjendte Melodi, som usvigeligen varsler om Storvildt i Farvandet. Jeg ud i fygende Fart og ganske rigtigt: der staar to Ulve inde ved Land omtrent 200 Meter fra Teltet. Børsen laa som altid parat med Patroner i Magasinet, hvorfor det var et Øiebliks Sag at gribe den, lægge an og give Fyr. Jo, der stupte'n i isen!

Den anden tog nu tilbens og sprang en 50 Meter bortover, men kastede sig saa atter rundt for at se efter Kameraten og faa Greie paa, hvad dette var for Kommers. Men denne Nysgjerrighed kom den dyrt at staa; thi nu var jeg atter klar til Skud, og da det smaldt, tumlede ogsaa denne overende, truffen lige bag Bogen. Det hele var et Øiebliks Sag,

NAAR ISEN FORSVINDER. GAASEFJORDEN 1902.

og Styrmandens Bravo! var et høilydt Udtryk for den Glæde, vi begge følte ved denne heldige Doublé paa Ulv.

Det var to Hunner i saa godt Huld, som man sjelden finder det hos Rovdyr med Undtagelse af Bjørn. Fedtet saa virkelig saa fint og hvidt ud, at vi fik Lyst til at smage paa det, og da kunde vi jo gjerne med det samme forsøge Hjerterne ogsaa. Skjønt de fleste vistnok vil finde, at dette er en mere extraordinær end egentlig velsmagende Ret, tror

SOMMER I JONES SOUND.

jeg dog, at Fordommen her spiller en stor Rolle. Vi for vor Del fandt den over Forventning bra.

Paa Retur blev vi ikke heftede med Kartlægningsarbeide, før vik om til „Veslefjord", ni Kvartmil nordenfor Bays Fjord. Desuden kjendte vi nu Leien og havde gjennemgaaende bra Føre, saa vi gjorde gode Dagsmarscher paa 16 à 20 Kvartmil. Opefter Fjorden saa vi atter en Mængde Polarokser; paa Lavlandet nordenfor Kap With gik der saaledes mindst 50 Dyr, og da Vinden stod ret fra denne store Flok, duftede det saa godt i Hundenæserne, at de løb som besatte Mil efter Mil.

Natten til 20de Mai skjød vi to gamle Okser, som gik for sig selv nede ved Stranden, og tog af disse med os Bikjefôr til tre Dage; thi det var lang Vei hjem igjen og derfor bedst at spare paa Patentmaden mest muligt.

Ved Isfjeldodden havde vi et kort Besøg af to Ulve, som begge slap uskadt bort; men værre gik det en tredje, som vi et Par Dage senere traf længer syd i Sundet. Netop som vi stoppede op for Leirslagning ved vestre Land, og Styrmanden gik afsted for at finde en lun Teltplads borte ved et Isfjeld, faar jeg pludselig Øie paa en Ulv, som i en 70—80 Meters Afstand stod ganske rolig og glante paa os. Heldigvis havde Hundene endda ikke seet den, ellers vilde det sikkerlig være blevet en vild Jagt bortefter Isen. Hurtig veltede jeg nu begge Slæderne, rev Børsen ud af Futteralet og gav den et Skud, saa den faldt overende. Men Mester Urian reiste sig paany og hinkede paa tre Ben indover mod Land, ledsaget af „Turisten", som havde slidt sig løs og fulgte den Side om Side, dog altfor feig til at vove et Angreb. Af Frygt for at ramme Hunden holdt jeg mit andet Skud tilbage. Men endelig stupte Ulven og denne Gang uden at reise sig igjen. Blodveien laa som en rød Stribe bortefter Sneen. Det var en fuldvoksen Kar, en gammel mager Han med Kjød saa seigt og ildelugtende, at selv Hundene mod-

tog sin Lons med en viss grætten Modbydelighed. Ja, to af dem gjorde ligefrem Streik. Heller vilde de sulte end æde sligt Svineri.

Det maa være godt om Ulv i disse Trakter; thi ogsaa den følgende Dag saa vi en Flok paa fem Stykker, som kom løbende tvers over Sundet. Vi forsøgte ved forceret Kjøring at afskjære dem Landgang, men fandt det snart klogest at opgive denne frugtesløse Jagt, skjønt vi kløede i Fingrene efter at faa Tag i dem. Thi Ulvene havde vi uden Undtagelse svoret Krig paa Kniven.

Nu skraaede vi over til Heurekasundets østre Side og ankom første Pinsedags Morgen til Veslefjord, der med rette bærer sit beskedne Navn. Thi allerede næste Nat kjørte vi til Bunden af samme og helt ud igjen til Mundingen ved søndre Kap; likere til Fjord var det altsaa ikke. Den er 12 Kvartmil lang og 4 à 5 Kvartmil bred ved Indløbet, men snævrer sig efterhaanden ind til kun $1^1/_2$ Kvartmil henimod Bunden, hvor der ligger en Ø eller Halvø, hvilket kunde vi paa Grund af den tætte Taage ikke med Bestemthed afgjøre. Mod Øst er Landet aabent og temmelig lavt, mens Fjorden paa de andre Kanter er omgivet af bratte, tildels temmelig høie Fjelde.

Sydover langs Landet til Bays Fjord havde vi ualmindelig tungt Føre; tæt og jevnt faldt Sneen i dybe Lag, traadt gled baade Ski og Kjælker, og smaat avancerte vi derfor, mangesteds i meget styg Skruis. Heller ikke Hundene var rigtig i Humør den Dag, som rimeligt kunde være; thi vondt sled de, formelig svømmende frem i den bundløse Sne, og „værsjuke“ var de vist ogsaa i dette triste, fugtige Veir. Sluttelig naaede vi dog frem til et stort, baadformet Isfjeld ved Nordodden, hvorfra vi skulde sætte Kursen østover for nærmere at undersøge det Fjordkompleks, som Kapteinen og Bay samt Isachsen og Braskerud havde seet fra Ellesmere Land Sommeren 1899. Udover Dagen begyndte Skod-

den at lette, en frisk Bris kom og rensede Luften, og snart havde vi vakkert Solskin, saa jeg fik taget baade Observationer, Peilinger og endel Fotografier af Landskabet.

Om Morgenen den 29de Mai havde vi Leir paa Nordsiden af Fjorden og blev her efter grundige Overveielser enige om ikke at fortsætte længer mod Øst. Aarsagerne hertil var følgende:

„1. Ved Undersøgelser helt til det inderste af Cañonfjord er det bragt paa det rene, at Bays Fjord, hvis Bund ligger omtrent paa vor nuværende Bredde, ikke munder ud nogensteds paa denne Strækning ligesaalidt som søndenfor dette Punkt. Fjordens Fortsættelse maa altsaa være her; noget andet Alternativ kan vanskelig tænkes. Bundens Beliggenhed er bestemt, de ydre Dele ligesaa, og da finder vi det mindre magtpaaliggende at foretage Detaljundersøgelse af det mellemliggende Parti.

2. Er Tiden saa vidt fremskreden, at vi neppe tør risikere at reise længer indover. Det er langt til „Fram“, hvorhos Isen ved Mundingen af Sundet muligens bryder tidlig op. I denne Forbindelse kan nævnes, at vi igaar saa en Ismaage, den første iaar, og dette opfattede vi som Tegn paa aabent Vand, om ikke i Nærheden, saa ialfald ikke nogen stor Distance.“

Den følgende Dag besteg jeg Toppen af den høieste af de tre Øer, som har faaet Navnet „Grethas Øer“, og fik da vor Anskuelse om Bayfjordens Udløb her end yderligere bekræftet. Efter Forsænkningen i Fjeldmassen at dømme løb den nemlig først et kort Stykke i nordlig og derefter i østlig Retning henimod en stor Fjeldkjede med høit, snedækket Land i Baggrunden.

Skjønt vi endnu havde fuld Vinter med 10 Graders Kulde, traf jeg dog den 30te Mai inde paa Øen en Flok paa seks Snepper omtrent af Størrelse som en liden Trost. Underligt var det pludselig at støde paa disse smaa Træk-

fuglpionerer her midt oppe i Polarlandenes uendelige Sne- og Ismarker, hvor der ikke fandtes andre Barflekker end dem, som var dannet af Vind og Storm. Et Par Dage senere saa vi ogsaa en stor Flok Rapgjæs, som under munter Snadren trak nordover Sundet. Trods Sne og Kulde syntes de aabenbart, det var „herligt at fare“, om end Reisen gjaldt et Land, hvor der endda ikke fandtes en tien Flek eller en Vasspyt saapas stor, at en Gaas deri kunde stikke sit Neb.

Ifølge given Ordre fortsatte vi Kartlægningsarbeidet sydover langs Østsiden af Sundet. Søndenfor Øerne er Landet temmelig lavt, men senere gaar det over i et vildt Fjeldlandskab, der fortsætter henimod Baumanns Fjord. „Her er stygt,“ sagde Styrmanden, og deri kunde han paa sin Vis have Ret. Ende op fra Sjøen hæver lodrette Bergvæggen sig til en Høide af en 2000 Fod med bratte Afsatser, skarpe Kamme og takkede Tinder. Dale og Forland findes næsten ikke, og med Vegetationen lod det til at være smaat bevendt. Paa denne lange Strækning saa vi heller ikke en eneste Polarokse, hvorimod vi næsten daglig havde Anledning til at levere en Batalje med Bjørnen. Inden vor Ankomst til Norskebugten havde vi saaledes skudt fire Stykker, af hvilke den ene var en liden Aarsunge, hvis Kjød smagte omtrent som Smaagrisesteg. Skjønt jeg altid finder Bjørnejagten interessant og spændende, skal jeg her kun omtale den ene, som synes mig et særlig typisk Eksempel paa Eskimohundens Vildhed og Mod.

Netop som vi havde passeret et aldeles friskt Bjørnespor, roper Styrmanden fremover: „Bjørn inde mod Land!“ I en Hast gjorde jeg Børsen klar og svingede Koblet indover under hidsende Tilrop, saa Bikjerne straks skjønte, hvad dette gjaldt. Afsted bar det i fygende Fei! I Førstningen løb Bjørnen ret imod os, men stoppede saa op paa nogle hundrede Meters Afstand, uviss om, hvad dette var for nogen Væsener. Aabenbart fik den nu Betænkeligheder,

gjorde helt om og langede afgaarde, saa Snespruten stod omkring den. Nu løsnede jeg Samlestjerten, og Hundene rausede afsted til hidsig Jagt paa den stakkars Bjørnetas — det var nemlig en Ungbjørn —, som nu bittert fik angre sin utidige Nysgjerrighed. I det vilde Kapløb maatte Bjørnen snart give tabt; som Klæggen sad Hundene i den, rev og bed og sled, og kladask, der slog de den helt under sig i Sneen! Bjørnen op igjen og afgaarde, men Hundene efter den paany, bed den i Laarene, saa Blodet randt, og for anden Gang maatte Bjørnen overende paa Isen. Slig laa de og holdt den, da jeg kom til Kamppladsen, og jeg er aldeles overbevist om, at de snart havde gjort Kaal paa hele Bjørnelarven, om ingen anden havde grebet forstyrrende ind. Det var rent en Ynk at se, hvordan Stakkaren laa der og sprellede og sparkede for at komme løs og blive sine blodtørstige Plageaander kvit. At skyde under disse Omstændigheder gik umulig an, endskjønt jeg satte Børsepiben helt ind paa Bjørnens Krop; thi lettelig kunde jeg risikere samtidig ogsaa at sende en af Hundene over til de evige Jagtmarker. Her var ingen anden Raad end at hjælpe Fyren paa Benene igjen for at faa frit Skud. Efter diverse Spark og Spænd samt Stød med Geværkolben fik jeg endelig jaget Hundene saapas væk, at den ulykkelige Bjørn kunde reise sig og tage Flugten. Men nu faldt den for en Kugle i Nakken.

Dagen efter mistede jeg „Bismarck“, en af mine kraftigste Hunde. Desværre kan jeg ikke give ham det hædrende Eftermæle, at han faldt paa Ærens Mark, da han simpelthen — aad sig ihjel! Det var forresten en uforbederlig Kranglefant den samme „Bismarck“ og dertil en Stivnakke, som aldrig tog Tugt. At rundjule ham, det var som at skvætte Vand paa Gaasen. Fem Minuter efter en grundig Omgang med Svøbeskaftet var han lige freidig og fræk, parat til nye Overfald og Skarvestreger.

Fra Mundingen af Heureka Sund satte vi tvers over det 17 Kvartmil brede Indløb til Baumanns Fjord og naaede Bjørnekaplandet den 1ste Juni. Omtrent langs hele Vestkysten af samme løber et lavt Forland, der paa store Strækninger har Karakteren af en Sandør, hvoraf lille Bjørnekap rager op som en fritstaaende Kegle. Vegetationen var frodig,

DRIVIS UDENFOR HVALROSFJORDEN.

Dyrelivet rigt og Landet et sandt Eldorado for Jægere, et af Vestkystens allerbedste Forraadskamre. Her skjød vi baade Polarokse og Ren og havde ved Teltet Besøg af en Flok Ulve, der nær havde bragt os i en slem Knibe. Derinde paa slette Sandøren havde vi nemlig ingenting at sætte Hundene fast i, hvorfor vi stak Skiene ned i en Snefonn og bandt dem til disse. Ved Synet af Ulvene rykkede Bikjerne til, sled sig løs, og afsted bar det med begge Koblene i vildt Løb.

Jo, dette saa isandhed hyggeligt ud! Uvist var det, naar vi atter fik Rømlingerne igjen.

Men heldigvis kom Tilfældet os denne Gang til Hjælp i Form af en gammel Polarokse, som gik for sig selv nede i en trang Dalgrop. Saasnart Hundene opdagede denne, lod de Ulv være Ulv og gav sig heller i Kastelag med Oksen. Som en klog General havde denne indtaget en god Forsvarsstilling med Ryggen mod en brat Fjeldvæg og gjorde her rasende Udfald mod sine elleve Angribere. Den klarte sig med Glans og var øiensynlig Situationens Herre og Mester, indtil vi kom til og blandede os i Striden. Før den opgav Aanden, havde den dog givet „Turisten“ en saa styg Flænge i Siden, at baade en Stump af et Ribben og en Tarmløkke stak ud af Saaret. At greie dette var imidlertid en smal Kunst for Styrmanden. Da vi kom til Teltet, skar han Benstumpen væk, puttede Tarmen ind igjen og syede Skindet sammen med gul Bogbindertraad. Om otte Dage var „Turisten“ lige god.

Fra Bjørnekap satte vi Kursen direkte hjem og kom ombord den 13de Juni. Vi havde da været ude i 67 Dage og ialt kjørt 835 Kvartmil eller 12½ Kvartmil i Gjennemsnit pr. Dag.

Af Provianten havde vi mindst Fjerdeparten igjen.

ISACHSENS OG HASSELS REISE VAAREN 1901

8de April, anden Paaskedag, kjørte samtlige Slædepartier i Følge nord gjennem Gaasedalen til Storsjøen, hvorfra Isachsen og Hassel fulgte Nordstrandselven og drog ned paa Havisen med Kurs for Nordpynten af Graham Island. De kom raskt frem med sine lette Læs; den væsentligste Hundemad for Turen blev jo allerede i Mars Maaned deponeret ved Kap Sydvest. Graham Island gjemte sig imidlertid saa godt i den usigtbare Luft, at Kjørerne ikke saa et Skimt af det.

Den 13de April naaede de Kap Sydvest og opdagede, at Depotet allerede var blevet inspiceret. Den nedstenede Hundemad var gravet frem og Sækkene flænget paa kryds og tvers. En Dunk med 30 à 40 Liter Parafin var med et raskt Greb sendt helt ned til Isfoden. Der savnedes dog høist ubetydeligt af Hundemaden, og Isachsen helder nærmest til den Anskuelse, at Gjesterne havde været Polarokser.

15de April forlod de Kap Sydvest med ca. 250 Kg. paa hver Slæde. Isen var kuperet, og Kjælkerne rendte ofte Snuden fast i de store Sneskavler.

De saa ingenting omkring sig, men den 17de April skjønte de paa Isens Form og paa Planterester, de fandt, at Landet

ikke var langt borte; snart bar det imod Bakke, og de stod paa det nye Land. I to Dage holdt Veir og Vind dem i Arrest; men det kom i Grunden vel tilpas, for Hassel havde stukket en Merlespiger i Haanden paa sig; der havde sat sig Verk i Saaret, og det var netop nu paa det værste.

20de April tog de Veien fat igjen. Over det vidtstrakte Lavland mod Syd kneiste der et mægtigt Fjeld af Høide som Kap Sydvest, og straks nordenfor dette Fjeld syntes Landet at trække sig tilbage mod Vest. Enten var her Sund, eller Landet var saa fladt, at det gik an at kjøre over det. De bestemte sig for at undersøge dette; det vilde jo være Tidsspilde at reise rundt Sydspidsen af North Cornwall, som er kjendt fra før.

Den 21de April bragte de paa det rene, at det høie Fjeld, de havde seet ret i Syd, var den nordligste Udløber af North Cornwall, og at der lige nordenfor Øen skjærer sig et Sund ind mod Vest. Sundet døbte de „Hendriksens Sund“ og Fjeldet „Nicolays Fjeld“.

De reiste gjennem Sundet, passerte „Ringholmen“, bøiede omkring den lave Sydvestspids af „Amund Ringnes's Land“ og fulgte Kyststrækningen nordover.

Om Aftenen den 21de April blev de nødt til at skille sig ved en af Hundene. „Peary“ havde tidligere været en god Trækhund, men havde hele Vaaren udover næsten ikke været til at kjende igjen; den var vel blevet udslidt, stakkars Dyr. Lige før Exekutionen fandt Sted, gav Hassel den en halv Lons, idet han sagde, at saa meget fik man ialfald gjøre for en gammel Tjener; saa gik han med ham bag et Iskoss, der fulgte et Skud, og „Peary“ vandrede heden.

Ved Middagstid den 23de April havde de en meget livlig Bjørnejagt; om Aftenen fik de Øie paa Land baade i Vest og Sydvest, besluttede saa at drage vestover og ankom næste Dag til „Nathorsts Halvø“, hvor de fandt adskillig Vegetation og flere Spor efter sydfra kommende Rener.

Da de tørnede ud 27de April, saa de vest for sig et Land, der strakte sig saa langt syd, som de kunde skjelne. Landet blev døbt „Kong Christians Land". Paa Nordkysten saa dette ud til at være temmelig lavt, men paa Østkysten faldt det saa brat af, at Sneen intet Leie fik paa Fjeldsiderne.

Paa „Kristoffers Bugt" laa der flere Gammelisflorer, men kun et eneste større Iskoss, der muligens var Bræis. I saa Tilfælde var det det eneste Isfjeld, de saa i „Prins Gustav Adolfs Hav". Hid havde Bjørn og Ræv valfartet, nydt Udsigten og aget ned igjen.

De arbeidede sig gjennem „Danskesundet", passerte „Dyrebugten" og kjørte den 4de Mai ret nordover mod „Renkappet". Her var Landet mere vekslende i Form og bar paa sine Steder en ganske rig Vegetation. Hundene trak i vild Galop nordover, idet friske Renspor førte samme Vei. De stoppede ikke op, før Sporene viste ret over en brat, haardføget Snefonn, som de ikke kunde greie. Isachsen fortsatte og opdagede snart to Renokser i en halv hundrede Meters Afstand. Før Riflen var hentet, blev imidlertid Renerne skræmt og forduftede. Paa en Tur oppe paa Fjeldvidden tæt ved stødte Isachsen paa det ene Renspor efter det andet.

Det vestligste og nordvestligste Parti af „Isachsens Land" er ogsaa lavt, et fuldstændigt Ørland. Paa Vestsiden af det var Isen grov og opskruet i bølgeformede, nogenlunde parallele Skrugarder. Voldsomme Presninger maatte have foregaaet her; thi helt oppe paa Land laa der stuvet flere Meter høie Skrugarder. Fra Danskesundet op til „Kap Isachsen" havde der visselig ikke paa længe været aabent Farvand.

For Hundene var disse Dage en haard Tid. „Indiana" kvitterte en Hvalp saadan dann og wann under Kjøringen. De stoppede et Øieblik for at gjøre Ende paa den, hvorefter Toget straks drog videre, idet „Indiana" kastede et langt Blik tilbage. „Vesla" gjorde fra sig i Hviletiden, men havde

bare én Hvalp igjen om Morgenen; sandsynligvis var der holdt Gjestebud paa de øvrige. Mellem disse to Tisper herskede der ellers en sterk Jalousi; men nu var „Indiana“ meget øm ligeoverfor „Vesla“, lagde sig over hende for at varme hende og stelte med hende paa alle mulige Maader. En af „Indianas“ lidenskabeligste Tilbedere hed „Truls“, en stor Rusk paa 42 Kg. Alle hans Tilnærmelser blev dog energisk afvist af den skjønne, og „Truls“, der pleiede at være ligesaa flegmatisk som glad i Mad, tabte Appetiten og faldt rent sammen, idet han led Skinsygens bitre Kvaler.

Landet begyndte nu at bøie østover og noget mod Syd. Den 16de Mai slog de Leir midt udenfor „Louises“ Fjord. Her var Vegetationen temmelig sparsom, og de eneste Dyr, som saaes, var et Par Ryper. 17de Mai oprandt med straalende Veir og feiredes saa festlig som muligt med Tale og Hurraer for Dagen og med Extraforing for Folk og Hunde.

Paa Kyststrækningen her var der ikke langt mellem hvert Ulvespor; paa Isfoden stod der ogsaa et og andet Spor efter Hare. At faa Tag i Stuffer var ikke nogen let Sag, da Fjeldet var saa forvitret, at man næsten kunde plukke Stenene istykker med Fingrene.

De fulgte Kysten og fik den 20de Mai se Land i Øst. Nu satte de Kurs mod Nordøst, idet de i sydsydøstlig Retning intet Land kunde opdage og derfor gik ud fra, at her var et Sund. Det blev siden kaldt „Hassels Sund“.

24de Mai naaedes Nordspidsen af „Amund Ringnes's Land“. Dette Land er endnu lavere end „Ellef Ringnes's Land“; kun i den sydlige Del er der et høiere Parti, „Meheia“. Alle Terrænformer er sterkt afrundet og derfor jevnt dækket med Sne.

Saa satte de Kurs for Skjærtorsdagskappet, som de nu kjørte paa i samfulde tre Dage, indtil de endelig naaede frem efter en Fart paa 58 Kvartmil, siden de første Gang øinede det. Paa Veien saa de et og andet Isfjeld, men nær-

mere under Land havde vel Sydosten sørget for at holde Farvandet aabent; thi her fandt de lange Strækninger med Høstis.

Ved „De to Kratere“ saa de seks Polarokser, som i Fred og Ro gik og beitede midt oppe i noksaa dyb Sne, og den 29de Mai var de atter ved Kap Sydvest, hvor de fandt alt i samme Stand, som da de forlod Stedet.

Den 31te Mai blev Kursen sat for den vestlige Side af Graham Island. Heller ikke paa denne Tur var det muligt at opdage nogen anden af de Øer, som Belcher har afsat i disse Farvand, end Graham Island og Buckingham Island. Saa mange Gange som Slædeexpeditioner fra „Fram“ har kjørt i disse Egne allerede før Isachsens og Hassels Tur did i 1901, maatte vi for lang Tid siden have opdaget disse Øer, hvis de overhovedet eksisterte. Forklaringen turde ligge i, at det er Isfjeld, Belcher har seet; thi paa Frastand og i usigtbart Veir kan Isfjeld let forveksles med Øer.

I Sundet ved Graham Island saa de friske Spor efter Rener, og ved Nordstrand, som de naaede den 5te Juni, mødte de sin første Gaaseflok det Aar.

Da de om Kvelden skulde drage ombord, overfaldtes de af en forrygende Vestenvind, som hvirvlede Sneen saa tæt, at de ikke havde Anelse om, hvor det bar hen. Først næste Dag kunde de fortsætte og kom ombord ved Midnatstid.

VAARTURE OG SOMMERFORNEMMELSER

Ombord var alt i den bedste Orden. Peder havde skrabet Sne og Is bort fra Mellemdækket, og paa de Steder i Rummene, hvor Is brugte at lægge sig, var hvert Minde om Vinteren fjernet.

Forøvrigt hang Vinteren længe igjen ogsaa i Gaasefjorden; der var næsten ikke Spor af Smeltning at opdage, og 17de Juni var vistnok den første Dag, Termometret ombord havde staaet paa Plus. Men nu kom der Godveir, og Smeltningen var snart i fuld Gang. Paa nogle faa Dage var Gaasedalen næsten snebar med en Vrimmel af flaksende og skrigende Gjæs langs Elven opover. Gaasejagten, som allerede tidligere var begyndt og drevet med Fordel, fortsattes nu en Tid daglig og bragte os et vakkert Udbytte.

Vi rustede os straks til en Skrabetur i Jones Sound og op gjennem Hell Gate. Skrabelaget skulde bestaa af Peder, Simmons, Bay og Isachsen, mens Schei, Nødtvedt, Olsen og jeg skulde kjøre deres Bagage udover og paa Hjemtur foretage endel Exkursioner ind gjennem Fjorden.

Fra Nordsiden af Landet skulde en af Baadpartiet reise over Eidet til „Fram“ med Bud om, naar vi kunde hente

Baaden ved Fjordmundingen. Paa Sydtur gjennem Sundet skulde de foretage Skrabninger langs Kysten af North Kent.

Den 23de Juni brød vi op, otte Mand med fire Kobbel. Vi havde svære Læs; men Føret var let og Fremkomsten god. I Fjordens indre Del laa Isen blank og blaa, med store Vanddamme ovenpaa og næsten helt fri for Sne. Men efterhvert som vi kom længer ud, tog det slut med Dammene,

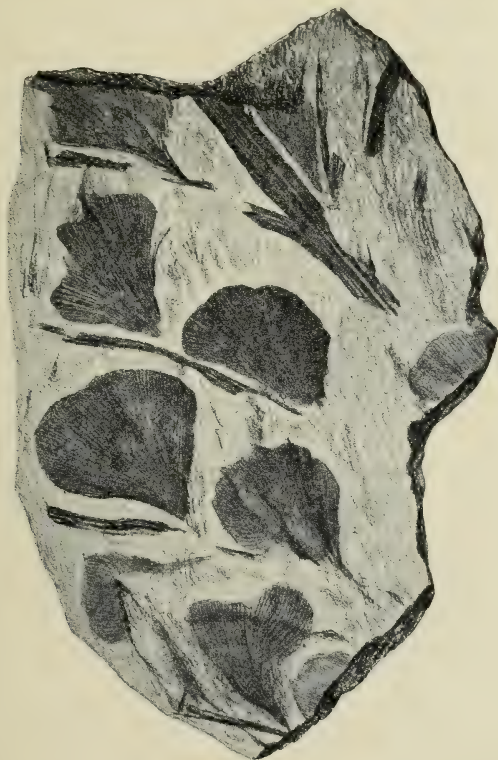
KULING OG LANDLIGGE.

og vi fik dyb, løs Sne, hvor Hundene sank i til langt op paa Siderne, og de tunge Læs skar igjennem helt ned paa selve den faste Is.

Om Kvelden slog vi Leir paa Ytre Eide, hvor vi skjød nogle faa Fugl i det aabne Vand ved Pollen.

Næste Dag rak vi frem til Baaden og fandt alt i bedste Orden derude. De sidste Dages Godveir havde gjort Baaden temmelig gissen i Naterne, saa den Talg, vi havde taget med os til Tætning, kom overmaade vel tilpas. Vi roede

Baaden indover til Leiren og anbragte den i en Vanddam oppe paa Isfoden for at faa den til at trutne. Dette og forskjellige Smaareparationer optog os næsten hele Dagen. Desuden gjorde vi en Visit paa Sydsiden af Maageberget og

ARCHÆOPTERIS ARCHETYPUS SCHMALH; FORSTENET BREGNE FRA DEVONTIDEN. GAASEFJORDEN. 1/2 nat. Størrelse.

samlede endel Maageeg for at lage Pandekage til Kvelds. Men Naturen er rig og omsorgsfuld — vi fik Kyllinger istedet. Thi da vi skulde have Eggene i Panden, kom der dumpende fra hvert af dem og lige ned i Stegesmørret en stor Unge med Klør, gult Neb og ikke saa lidet Fjær. De gik samtlige i Hundene.

Udpaa Kvelden kom der stimende en Flok Hvalros; de slog sig ned i Fjorden tæt udenfor Krakken og gav os en Serenade, som gik gjennem Marv og Ben. En mere afskyelig Laat end den, Hvalrossene opvarter med, kan jeg vanskelig tænke mig. De bæljede, saa det var en Gru at høre. Og da det aldrig tog slut, syntes vi, vi maatte takke for Opmerksomheden. Saa drog vi da i sluttet Trop nedover til Krakken, som nu ved Lavvand var sine seks otte Fod høi, stillede os op paa den og gav os til at herme efter Hvalrossene og erte dem paa forskjellig Vis. Thi det er Dyr, som lader sig erte! Det var en urkomisk Scene dette, i den lyse, deilige Sommerkveld: Oppe fra Ismuren hermende Skrig og underlige Fagter, sekunderet af Isklumper, som susende fôr udover Sjøen mod Flokken. Og derude de rasende Havdyr, som i vanvittig Sinne reiste sig lodret op fra Sjøen til over Forsveiverne, brølte, som de skulde revne, og slog om sig, saa Vandet piskedes til Skum.

Vi besluttede at tage Kjødlæs med indover, og Peder sendte en af Hvalrossene en Kugle. Men fra Iskanten kunde vi ikke naa den med Harpun; vi maatte ty til Baaden. Det blev en munter Manøvre! Det vilde sandelig ikke været godt, om Baad og Folk var af Glas. Otte Mand med Baaden mellem sig fôr i lynende Fart udover den stupbratte Ismur. Med det samme Baaden rækker Sjøen og er ifærd med at kantre, slænger vi os fire Mand op i den, og halvfuld af Vand duver den ud fra Krakken. Men ingen har Tanke for andet end Fangst; Harpuneren er paa Post, og i næste Sekund lyder Ropet „Fast Fisk!“ fra Stævnen af Baaden. Vi fik en ordentlig Dukkert nogen hver af os den Kveld.

Vi fangede to Dyr og bugserte dem ind til Isfoden, hvor vi lod dem ligge til første Høivand. Om Natten tørnede vi saa ud, greiede op med dem og forede Hundene.

Foreløbig var Veien ud til Jones Sound stængt af Drivis; men vi gik ud fra, at naar Strømmen vendte sig, vilde Far-

vandet blive klart. Dagen efter Hvalrosfangsten forlod vi Skrabepartiet og satte Kurs for Ytre Eide, hvor vi slog os ned et Par Dage for at drive Jagt i Pollen; derinde var der en Himlens Overflødighed af Sjøfugl, mest Edderfugl og Gjæs. Schei kaprede en Storkobbe, som laa paa Isen; en anden, som han skjød ude i Vandet, gik tabt.

Fra Ytre Eide kjørte vi tvers over Fjorden til Østsiden og slog Leir i en stor Dal der. Veiret var straalende, og det gik forbausende fort med Snesmeltningen. Over Fjorden havde vi ikke et Fnug Sne paa Isen, men saameget mere Vand; det var bare saavidt Hundene slap at svømme. Vadetiden var nok kommet for Alvor, lod det til. Vort Telt reiste vi paa Stranden lige ved den store Elv, som strømmer gjennem Dalen. Men det var Fjeldet paa den anden Side af Dalen, vi skulde undersøge, og Elven var baade bred og dyb. Over kom vi vel paa en Maade, men Vandet gik helt op til Bukselinningen.

Vi blev der en Dag eller to og havde fuld Sjau med at trense og bære Forsteninger. Der var en Mængde at tage af, og Schei syntes aldrig at faa nok; han havde gjerne taget hele Fjeldet med, om han havde kunnet. En og anden Stund ruslede vi omkring paa Jagt og skjød Edderfugl, Harer og Gjæs. Paa vore Streiftog stødte vi paa endel Ruiner af Vinterhuse.

Derfra flyttede vi vor Leir skraas over Fjorden til Indre Eide, lige under en brat Bergvæg. Hvilket Eldorado for Stenmanden Schei! Her var det næsten ikke muligt at finde en Sten, som ikke indeholdt Fossiler. Og saa letvindt som de laa til, strødd omkring paa Stranden lige for vore Fødder. Alle fire drev vi flittig paa hele Dagen udover; men Kveldene viede vi til Jagt. Eidet var som oversaaet med smaa Indsjøer, hvor Gjæssene frydede sig i Hundredetal. Skjønt de ikke var saa skye, havde vi vor fulde Hyre med at komme dem paa Skud. Vi maatte nemlig stadig skyde

langs Bakken, og i disse Dages sterke Varme stod Luften og bævrede over de hede Grusstrækninger, saa Dyrene hildrede op. Aldrig i mit Liv har jeg skudt saamange Bommer som paa de forheksede Gjæssene paa Indre Eide! Jeg mistede Troen baade paa mig selv og Riflen og opgav tilsidst hele Bedriften. En og anden Fugl fik vi jo Tag i der ogsaa, men langsomt gik det. De mindste af Indsjøerne kunde vi vade over; da gik rigtignok Vandet op til Beltet; men det brød ikke Olsen sig om. Han drog udi mangen god Gang for at hente Fugl, rent som en Vandhund.

Forresten var det ikke saa farligt, om vi blev lidt vaade. Bare vi kom til Teltet og lagde Klæderne fra os ude paa Sanden, var de tørre i en to tre. Naar der ustanselig blaaser en sterk Kuling med tør Luft, og Termometret viser op til + 8—9° i Skyggen, damper Vandet snart væk, og Sne og Is forsvinder som Dugg for Sol. En Tid var Vinden saa livlig, at vi maatte forstøtte Teltstængerne, hvis ikke Huset skulde ramle ned over os.

Det var deilige Dage, vi havde paa denne Tur. Et Veir saa vidunderligt som kun Midnatsolens Land kan byde paa, rigt videnskabeligt Udbytte, fornøielige Jagtudflugter og lækker Kost: Gaasebif, Edderfuglbif, Haresteg m. m. Olsen og Nødtvedt havde ikke taget Del i saamange Ture, og de især morede sig fyrstelig i disse Døgn.

Den 2den Juli reiste vi nordover til „Fram“ og kom ombord ved Kveldstid. Nu blev det slut med den lange Godveirsperiode. Det satte ind med nordlige Vinde, og Taagen kom seilende graa og klam. Det skulde desværre blive det fremherskende Veir den Sommer.

Tiden var inde til at gjøre Skibet fuldt sjøklart. I Maskinen blev alt sat istand; Styrmanden syede et nyt Gaffeltopseil til Stortoppen og eftersaa de øvrige Seil.

Forresten gik Arbeidet paa og ved „Fram“ for fuld Damp. Paa Stranden blev der reist et Telt, hvori Baumann

anbragte de magnetiske Instrumenter og foretog sine Observationer. I Sommersmien stod Stolz og Nødtvedt hele Dagen, mens Fosheim tømrede i sit Ansigts Sved. En Masse Tømmermandsarbeide maatte gjøres, før vi kunde stikke tilsjøs.

Aften efter Aften dyrkede vi den ædle Jagtsport, især oppe i Gaasedalen, hvor Gjæssene fik gaa ordentlig igjennem. De ivrigste af Jægerne holdt paa til langt paa Nat, nu og da helt til Morgenen. Nat til 4de Juli skjød Schei to voksne Renokser oppe i den nordlige Del af Dalen. De var svært magre; uden Ben, Hode og Skind veiede de respektive 32 og 34 Kg. Paa en Exkursion, som han og Olsen Dagen efter foretog til Skrabedalen, skjød de to Storkobber og endel Harer, Gjæs og Ryper, saa de maatte gjøre to Vendinger for at faa med sig sit rige Udbytte af Sten og Dyr.

Den 11te Juli kom Bay og Isachsen gaaende ned gjennem Skrabedalen fra Fjerde Leirplads, hvor Baaden den Gang befandt sig. Isachsen skulde hente endel nødvendige Rekvisiter, og Bay fandt, at Tiden var kommet til at samle Insekter i Gaasefjorden; han antog desuden, at Skrabningerne i Hell Gate ikke kunde bringe mere af Interesse.

Nu slog Veiret om for nogle Dage, og Tiningen skjød ordentlig Fart. Fosheim rammede en Stang ned i Isen og maalte hver Morgen, hvormeget den tog af pr. Døgn. I flere Dage tøede den en fire fem Centimeter bare paa Overfladen.

Efter en Dags Ophold ombord drog Isachsen tilbage gjennem Gaasedalen. Han fik en anstrengende Marsch; Veien var lang og Føret af fugtigste Art; alle Elve og Bække var saa fulde af Vand, at de knapt lod sig vade. Jeg fulgte ham til Vandskillet; det var en af de deiligste Nætter, vi havde den Sommer. I den stille, fredfulde Nat straalede Solen saa vakker rødlig gul og gav Sjø og Land denne un-

derfulde, varme, gyldne Farvetone, som gjør den arktiske Sommernat saa skjøn og løfterig. Desværre, jeg var ikke før kommet ombord igjen, før Veiret vendte den lodne Side ud: Nordenvind med Taage og et uhyggeligt Temperaturfald.

Aftalen med Baadpartiet lød paa, at vi skulde mødes ved Fjordmundingen 19de Juli, og den 18de drog Schei, Stolz og jeg afsted. Isen laa kompakt omtrent lige langt udover Fjorden, som sidst vi var der.

Skraberne havde havt rigtig en „Skrabtur“, næsten ikke andet end Uveir hele Tiden.

Jeg lader Simmons selv fortælle.

RAPPORT ÖFVER SKRAPNINGSEXPEDITIONEN 1901.

Den 24de juni anträddes resan ut till fjordens mynning, der vi, Bay, Isachsen, Peder Hendriksen och jag, skulle taga en på förhand ditkörd båt och fara längs landet upp genom „Helvetesporten“, eventuelt med afstickare till „St. Helena“ och North Devon. Ett följeparti på 4 man hjelpte till att transportera vår ganska betydliga utrustning och tog sedan kälkar och hundar tillbaka. Efter en besvärlig tur i djup lös snö slogo vi på aftonen läger på „Yttre edet“ [1] och fortsatte följande dag ut till iskanten. Då emellertid en mängd drifis låg packad i fjordens yttre del, kunde vi icke för än på morgonen d. 28de slippa ut med båten. Tiden tillbragtes med småexkursioner till häckplatsen vid „Måsbugten“, försök på skrapning och fogeljagt vid iskanten.

Efter en afstickare in i „Hvalrossfjorden“, der skrapning företogs, sökte vi lägerplats i en bugt strax utanför „Hel-

[1] Jag har ansett mig berättiget att upptaga det norska och färöiska uttrycket „Eide“, som betecknar ett lågt landparti som genom ett föröfrigt bergigt område sträcker sig från strand till strand t. ex. mellan två fjordar; den svenska formen „ed“ finnes i en mängd ortnamn, särskildt i vestra Sverige, ehuru den fallit i glömska såsom beteckning för ett geografiskt begrepp.

vetesporten", som senare fick namnet „Jammerbugten", på grund af de obehag en ofrivillig 6 dagars vistelse derstädes medförde. På morgonen d. 29de kunde vi visserligen skrapa men icke komma åstad åt det håll vi ville, och sedan höllos vi af storm och osigtbart väder qvar der ända till d. 5te juli, då vi rodde vidare, visserligen icke till „St Helena", såsom vår plan varit, utan direkte upp i „Helvetesporten", der vår första station togs i „Exkrementbugten". Den skrapning, som här företogs, blef rätt gifvande, bl. a. erhöllos flere rödalger, men kunde blott med svårighet utföras på grund af den hårda ström som råder i detta farvatten. Följande dag företogs en liten exkursion upp i landet, der sommaren nu gjort sitt inträde, äfven om rätt mycket snö ännu qvarlåg. *Saxifraga oppositifolia* stod i ymnig blomning. Spår och exkrementer af olika djur sågos i mängd, men intet vildt. Kl. 11 på qvällen bröto vi upp och kommo efter en hård kamp med den oberäkneliga strömmen i sundet upp till en udde „Kap Dönninghansen", der vi möttes af häftig motvind och hög sjö, som gjorde det omöjligt att ro vidare med vår tungt lastade båt.

På qvällen d. 7de fortsatte vi norrut och kommo fram på morgonen till „Renbugten", der vi efter en misslyckad renjagt slogo läger och företogo skrapning och landexkursion. Under natten blef värmen i tältet så stark, att vi voro ur stånd att sofva, och redan kl. $^1/_2$3 paa morgonen d. 9de voro vi åter på väg; vi måste ro förbi den nordligaste stora bugten i sundet, der vi tänkt taga station, då den ännu var täckt af is. Äfven längre norrut var det på grund af ett ännu qvarliggande isbälte utmed landet ganska svårt att finna lägerplats. Slutligen lyckades det dock på en udde, der isbrämet ej var så synnerligen bredt; här skrapedes ånyo med någorlunda godt resultat.

Tidigt på morgonen d. 10de rodde vi vidare, voro i förbifarten uppe bakom en väldig skrufvall vid sjelfva udden „Lands End" och rodde så längs stranden, tills vi ett par qvartmil

längre bort träffade iskanten. Här fingo vi i en liten bugt en utmärkt båthamn och en god tältplats. Vi skulle nu sofva ut efter de sista oroliga dygnen, men värmen gjorde det svårt nog äfven nu, så mycket mera som hvilotiden råkade att infalla midt på dagen.

På aftonen bröto Bay och Isachsen upp för att gå öfver land till vinterqvartéret, den förre för att blifva ombord, den

SAA LANGT OG IKKE LÆNGER.

senare för att hemta en teodolit samt en del proviant, som börjat bli behöflig på grund af vår förlängda frånvaro. Isachsen kom tillbaka på morgonen d. 12te. Under mellantiden hade Peder Hendriksen och jag sysselsatt oss med skrapning och jagt. Den förra gaf här ett relativt godt utbyte, ty utanför bugten låg en bank, på hvilken fanns en efter ellesmereländska förhållanden rätt artrik algflora. Jagten inbragte en del gäss, en ganska välkommen förstärkning i proviantförrådet.

Vår afsigt var att på morgonen d. 13de sätta öfver till North Kent, men vi uppehöllos till långt fram på dagen af tjocka. Så snart denna lättat, rodde vi emellertid åstad och nådde på 3½ timma öfver till den på förhand utsedda landstigningsplatsen vid mynningen af en liten elfdal. Aftonen tillbragtes men en exkursion upp på den undulerande högslätt, som upptar det inre af öns norra del. Det var emel-

STILLE BETRAGTNINGER.

lertid ett magert och fattigt land, som ej gaf någen vidare rik skörd. Senare på qvällen efter återkomsten till tältet hade vi stark sydlig vind och temperaturen steg till + 8° C., den högsta vi under hela båtfärden iakttogo.

Följande dag bar det åter söderut genom sundet, och för första gången kunde vi draga nytta af det segel vi medtagit till båten. Det var visserligen ej lång tid vi fingo behålla god vind, men som strömmen var gynsam, nådde vi

dock på få timmar lägerplatsen vid „Späckudden" söder om den stora nevén vid „Renbugten". Här gjordes uppehåll för att Isachsen skulle få en del för sundets kartläggning erforderliga observationer. På morgonen d. 15de flyttade vi ned till „Kap Dönninghansen", der ånyo observationer togos og senare på dagen till „Vändomkap". Följande morgon gjorde jag här en kort exkursion i de närmaste omgifningarne, under det Isachsen observerade, och sedan bröto vi upp, seglade ned till „Jammerbugten", der en på uppresan qvarlemnad glaslåda togs ombord, och derifrån vidare till „Hvalrossfjorden", der jag önskade få ännu ett par skrapningar. Deraf blef dock intet på grund af en häftig nordvestvind, hvarför vi efter en obehaglig natt på uddens rullstensstrand måste fortsätta till „Måsbugten."

Här borde ju vid denna tid ett någorlunda godt fanerogamutbyte kunnat väntas på häckplatsen, hvarför jag tog en tur dit upp, men resultatet blef tämligen ringa, då floran var märkvärdigt artfattig. På morgonen d. 28de skrapade vi i bugten, men fingo hufvudsakligen småsten i skrapan. Stort bättre gick det heller icke vid vår gamla tältplats innanför fjordmynningen, dit vi nu flyttade in; den nordliga vinden, vår gamla fiende, försvårade arbetet och gjorde det omöjligt att finna de rikt bevuxna fläckar, som jag förut lagt märke till der.

På morgonen d. 19de möttes vi af det parti, som nu skulle öfvertaga båten, og följande morgon skildes vi, i det båtpartiet, i hvilket Isachsen ingick, anträdde färden mot North Devon under det Peder Hendriksen och jag togo hundar och kälkar och körde till „Yttre edet", der jag använde eftermiddagen till en exkursion upp i „Falkberget", hvarifrån jag förutom ett ganska godt botaniskt utbyte — här var nämligen nedanför häckplatsen en för kalkland ovanligt tät och artrik vegetation — lyckades hemföra en jagtfalk som byte.

D. 21de körde vi vidare till „Inre edet", der jag på aftonen ströfvade omkring utan att dock göra någon vidare rik

botanisk skörd. Deremot fann jag ägg af ett par sjöfoglar, som vi ej förut fått exemplar af.

Följande dag anträddes återfärden ombord, dit vi anlände på aftonen, och dermed var skrapningsturen slut. Jag hade under de följande dagarne fullt upp att göra med att konservera utbytet, ty om än det på grund af ogynsam väderlek och den oproportionerligt långa tid, som rodden från plats till plats med den tunga båten kräft, icke blifvit så stort som önskligt varit, då nästan en hel månad användts till detta arbete, så var det dock större än de begge föregående årens algutbyte tillsammans. Äfven hade ju en del material af landväxter, särskildt mossor hemförts.

Det zoologiska utbytet från färden torde också innehålla ett och annat af intresse, ehuru det ej var synnerligen stort.

NORTH DEVON OG ST. HELENA

Jeg traf Aftale med Simmons om, at han skulde foretage en Botanisertur til Nordsiden af Landet og vi møde ham med Baad oppe ved Nordstrand den 6te August for at hente hans Samlinger. Den 20de Juli, Dagen efter vor Ankomst til Fjordmundingen, tog han og Peder paa at kjøre indover Fjorden med vore Hunde, mens Schei, Isachsen, Stolz og jeg overtog Baaden og satte Kursen over Jones Sound mod North Devon for at kartlægge de ukjendte Dele af Landet. Kjælke havde vi med. Med svag vestlig Vind og god Strøm haabede vi snart at kunne ro os saa godt op til Luvart, at vi kunde sætte Seil og styre mod den lille Ø nord for Odden. Men ude i Sundet fik vi Vind og Strøm imod, og da saa Brisen frisknede udover Dagen, avancerte vi ikke en Tomme; det bar snarere østover med os. Alt vort Kav var forgjæves, og vi maatte seile mod Nord. Efter en bevæget Seilas fik vi saavidt fat i Maageberget og halede Baaden op i en liden Vig, hvor vi slog Leir for at afvente gunstigere Strømforhold. Vi forstod jo, at en Seilas i sligt Farvand med en Baad uden Ror ikke var at anbefale. Vi satte derfor ind Stropper til en Styreaare og foretog endel andre nødvendige Ændringer med den.

Søndag Aften 21de Juli roede vi i stille Veir langs Kysten østover til Jammerbugten. Der briste det op; vi seilede tvers over Jones Sound og kom ved Sekstiden om Morgenen til den lille Ø, som vi døbte „St. Helena“. Rundt om den stod der en massiv Isbarriere, og det voldte os adskilligt Besvær at faa taljet Baaden op.

St. Helena er en meget interessant Kalkstens-Ø. Omgivet af et fladt Forland af en 2 à 300 Meters Bredde hæver der sig midt inde paa Øen et fladtoppet Fjeld, der med sine sælsomme Former livagtig ser ud som en gammel Ridderborg. Tidens Tand har tæret paa Stenen og dannet fantastiske Hvælv og Grotter, og til disse sluttede der sig lange Rader af Søiler, snart fritstaaende, snart indrammede i dybe Nischer.

Og der var Liv og Røre! Paa Toppen hækkede Maager; inde i Kløfter og Sprækker boede Tusender af Teister, og nede paa Forlandet lunt i Ly under Fjeldets Sider laa Edderfuglenes Reder i lange Rækker. Flere Teltringe fortalte os, at i sin Tid havde ogsaa Eskimoerne gjestet Øen. Saavidt jeg kunde forstaa, havde de endog bygget Reder for Edderfuglen, af den samme Konstruktion, som den Dag idag bruges til det Øiemed oppe i Nordland. Ialfald stødte vi paa en Masse ganske smaa Stenhuse. Rigtignok har jeg aldrig hørt, at Eskimoerne har befattet sig med at verne om Fuglene paa den Maade; men alt tydede paa, at vi var de første civiliserte Mennesker, som besøgte Stedet. Skjønt der var Unger i de fleste Eg nu, fandt vi dog mange brugbare af dem. Var vi saasandt kommet did før, skulde vi nok have samlet Eg i hundredevis.

Øen laa overmaade beleilig til for Observationer, og Isachsen tog endel Vinkler til forskjellige Pynter paa North Devon og Kong Oscars Land.

Efter en Dags Ophold her satte vi Kurs for North Devon. Farten begyndte med en frisk Seilas og endte med en Ro-

tur, hvorunder vi møisommelig sled os frem Tag for Tag. Vi landede under et meget høit Fjeld som har faaet Navnet „Kap Vera“. Her hækkede Masser af Havhest, og her fandt vi endelig Planteriget repræsenteret, men rigtignok ved en temmelig sparsom Vegetation.

Det var vor Agt at styre ind i „Sandspollen“; men et uhyre Isflak kom drivende op mod Land og satte os Stolen for Døren. Skulde vi frem, maatte vi ro udenom. Men herunder opdagede vi, at hele Ismassen langsomt ruslede fra Land, og med Strøm og Kuling stik i Stævnen maatte vi skyndsomst kare os til Land, hvis vi ikke vilde drive tilhavs. Vi havnede oppe paa en Bergodde, for næste Dag at kile paa indover. Et Stykke inde i Pollen naaede vi ud paa Eftermiddagen Kanten af Fastisen, som strakte sig tvers over Fjordgabet helt til Sydsiden af Bugten. Vi havde intet andet at gjøre end at krybe i Hi og fandt en lun Teltplads lige under nogle smaa Sjøer, hvor Fuglene plaskede af Hjertens Lyst.

Vor Bagage agtede vi at trække ind gjennem Fjorden; men under slig Storm Fjorden ret ud var en Slædetur indover Isen altfor risikabel. Hvert Øieblik kunde Massen gaa i Drift, og da vilde det ikke være videre hyggeligt at opholde sig paa Isen. De første Kvartmil, hvor Faren var størst, besluttede vi derfor at holde os til Isfoden.

Vi sad netop i Teltet om Morgenen og drak vor Kaffe, før vi skulde lægge ud. Stormen dængte slig med Teltdugen, at vi knapt kunde høre hverandres Stemmer; men pludselig overdøvedes Larmen af et forfærdeligt Rabalder udenfor. Vi styrtede paa Dør i Huj og Hast; vi skjønte, det var Baaden, det gjaldt. Stormen havde slængt den tunge, vastrukne Almebaad langt bortover Stranden og anbragt den der med Kjølen i Veiret. Vi fortøiede den grundig, stenede den ovenikjøbet ned, expederte Kaffen i en Fart og begyndte at trække indover efter Isfoden. Men med Stormen ret i Bringen gik

det traat med at stampe sig frem med Læsset over Isfodens utallige Sprækker og Revner. Regnet, som havde silet ufortrødent i to Dage, gjorde en Stans ud paa Kvelden, saa vi kunde tørke vore Klæder udenfor Teltet i Ly af en brat Berghammer.

Vi blev en Smule forbauset, da vi tørnede ud næste Morgen. Vi befandt os nemlig atter lige ved Kanten af Fjordisen; thi den heftige Vestenvind havde i Nattens Løb seet sig istand til at skydse hele Ismassen østenfor os langt ud tilhavs. Mens Schei ransagede Uren, drog vi andre afsted for at ro Baaden indover. Vi var lidt rædde for at drive tilsjøs under den Job; for Stormen var nu gaaet over til Nord og stod ret af Land. Heldigvis var det Lavvande, og klos under den høie Isfod fandt vi den Livd, vi trængte.

I vakkert Veir seilede vi saa tvers over Fjorden og landede tidlig paa Eftermiddagen paa en Odde, som vi døbte „Baadodden“. De lange Rader af Teltringe bar utvetydige Vidnesbyrd om, at vi ikke var de første, som her havde fundet en lun og hyggelig Leirplads. Et Sted havde Ild været opgjort, og der fandt vi en hel Del sammenbrændt Ben og Grakse, hvoraf vi tog med os en Kage.

Her var vel Leven! Tusender og atter Tusender af Teister hækkede oppe i det bratte Fjeld. Ustanselig, hele Døgnet rundt, fløi der Fugl frem og tilbage mellem Rederne og Havet. Naar de kom sættende ned fra Fjeldet, skar de som Projektiler gjennem Luften. De skjød slig Fart, at vi knapt kunde se dem, og hvislede og suste saa sterkt, at vi hørte det, om vi sad og pratede inde i Teltet. Ude paa Sjøen yrede og krydde det som i en Maurtue; Edderfugl og Teister holdt det gaaende uophørlig med Skrig og Skvalder høit oppe i Diskanten, mens Hvalrossen trut og støt gryntede Bas, snart solo, snart i Kor.

Fra Baadodden tænkte vi at reise sydøstover langs Kysten, men fandt det forsigtigst at se os for først. Og oppe

fra en Fjeldtop kunde Schei og jeg ganske rigtig konstatere, at den Vei var fuldpakket af Drivis og umulig at passere. Vestover derimod saa det ud til, at Fjordisen laa sterk og tryg, saa langt vort Syn rak.

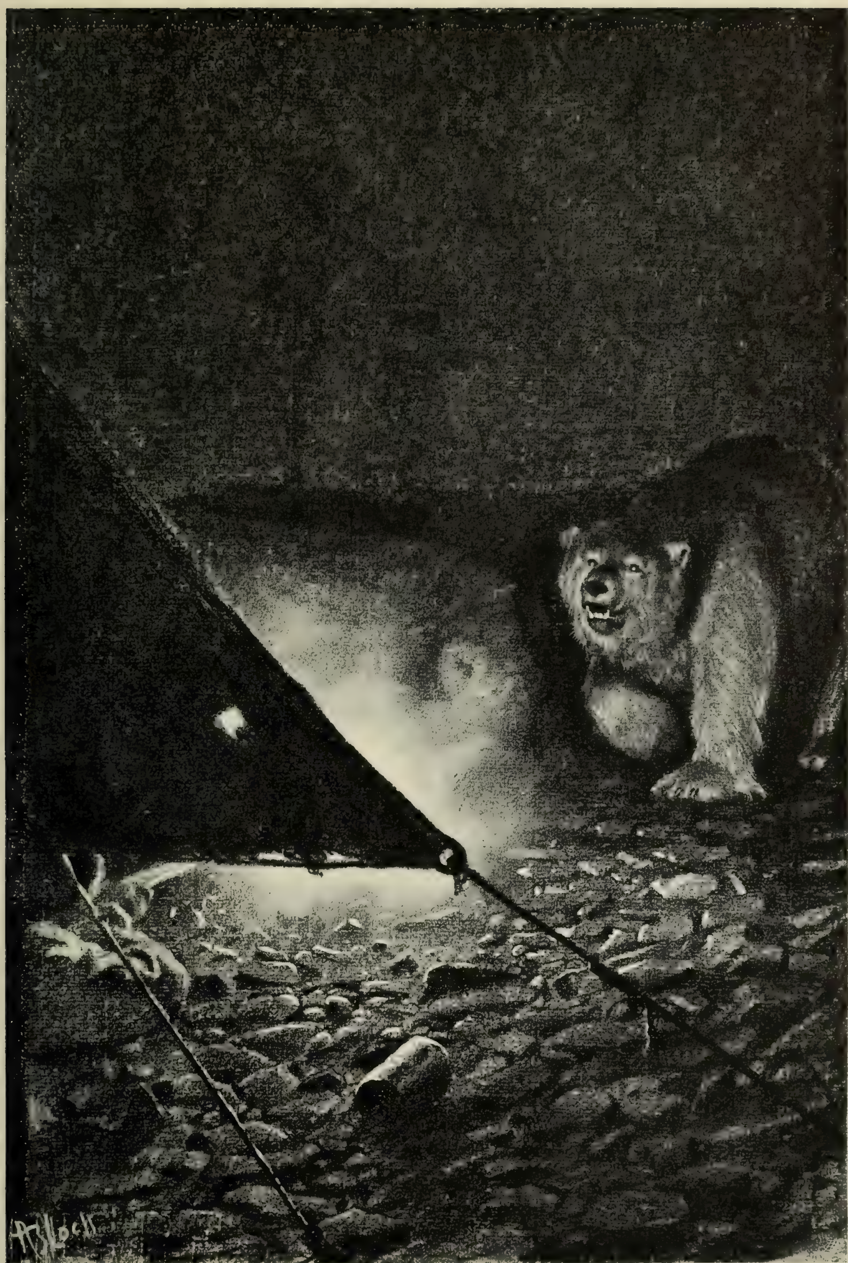
Næste Dag lagde vi saa i Vei med Slæden til det Indre af Fjorden, først langs Isfoden, senere nede paa Fjordisen.

FRA ST. HELENA.

Vi trak som Helte, ofte til Knæs i Vanddammene og med Himlens Sluser aabne over os.

Det var en Nydelse at telte paa taalelig tør Singel om Kvelden og faa slængt af sig den vaade Habit. Fuldt saa stor en Nydelse var det derimod ikke i Graaveiret næste Morgen at trække i de vaade Klæder, som om Natten havde ligget udenfor Teltdøren. Ved Bunden af denne Fjord, „Viks-fjorden“, blev vi liggende over en Dag; vi skulde tage Observationer, og Solen gav ikke Audiens før 29de og 30te Juli; da først tittede den allernaadigst frem mellem Skygar-

BAY VED YTRE EIDE HØSTEN 1901. „NU GÆLDER DET S'GU!“

dinerne et og andet Øieblik. Imens undersøgte vi Terrænet et Stykke indover og besteg flere af de høieste Punkter i Haab om at faa et Glimt af Wellington Channel vestenfor Landet. Vi fandt imidlertid ingen Tinder, som ragede høit nok op; det var bare afrundede Aasrygge altsammen; men af Luften at dømme kunde det ikke være langt did. Et goldere Land havde ingen af os seet, Sand og Grus og Sten hvor vi gik, ikke Fnug af Planter at se, ikke Spor efter Dyr. Og slig som vort Skotøi blev seende ud! Bunden blev rent kaput, og af Læder til at lappe med havde vi meget lidet.

Den 30te bar det udover Fjorden igjen. Der var mindre Vand paa Isen nu, og vort tunge Læs gled fortræffelig paa Staalmeierne. Vi agtede at tage en Middagsobservation; men i det samme vi trækker iland for at holde Rast, dukker Solen pludselig ned i et Skylag. Bredden fik vi derfor ikke; men Sorgen herover slukkede vi i nogle Kopper glohed Melk; de smagte udmerket, for det var ikke langt fra, vi hutrede lidt i vore gjennemblødte Klæder. Ud paa Kvelden slog vi os til Ro paa vor gamle Teltplads paa Baadodden, hvor Baaden laa igjen efter os.

Mens Isachsen assisteret af Stolz næste Dag maalte endel Vinkler og observerte Længde og Bredde, arbeidede Schei dels oppe i Fjeldet, dels sammen med mig i Ruinerne. Saa langt vi kunde øine, stængte Drivisen fremdeles al Passage mod Syd og Øst langs Landet, og Tiden var nu saa vidt fremskreden, at skulde vi tænke paa at naa Nordstrand i rette Tid, maatte vi forføie os nordover snarest muligt.

Den 1ste August satte vi saa Kursen ret over „Vestfjorden“. Det var stille, pent Veir, og det gik godt med Roningen, helt til vi midtfjords rakede op i en hel Del Drivis, som med Strømmen kom sigende indover Fjorden og slog sig ned ved Fastiskanten. Vi havde ingen Tid at spilde; over Isen maatte og skulde vi. Først trak vi Baaden med Indhold op paa Iskanten, derfra op paa Kjælken og

saa hele Stasen bortover Flaket. Naa ja, vi kom da frem den Gang ogsaa og tog atter paa at ro nordover uden at lade os friste af alle de Hvalros, vi saa baade paa Isen og i Vandet. Vi baksede svært den Dag; lange Stunder havde vi baade Strøm og Bris imod, og da gik det temmelig traat.

Vi agtede at overnatte paa St. Helena; men havde Adkomsten været vanskelig før, saa var den ti Gange værre nu ved Lavvand. Isfoden ragede en 10 à 12 Fod tilveirs og var fuldstændig undergravet, saa der stak frem et Istag paa en 14 à 15 Fods Længde. Vi roede i lange Tider paa kryds og tvers langs Ismuren, til vi endelig opdagede en Slags Tunnel eller overbygget Kanal med en smal Rende, hvor vi smat igjennem.

Vi gjennemstreifede Øen paanyt og aflagde blandt andet et Besøg i Edderfuglkolonien i det Haab, at vort Eggerov forrige Gang skulde have bragt Fuglene til atter at lægge Eg; men det havde de klogelig ladet være. Flere af Eddermadamerne var gaaet tilsjøs med sine Unger og var ivrig beskjæftiget med at indprente dem noget af denne Verdens Visdom. Vi kom over et Renskelet, hvor store Partier af Skind og Kjød endnu sad igjen. Stakkars Dyr! Det havde paa sine Streiftog ogsaa landet paa denne fattige Ø, havde ikke været istand til at komme derifra og havde vel saa lidt Hungersdødens langsomme Pinsler. Hvad skulde en Ren leve af derude paa Kalkstensøen?

Fra St. Helena seilede vi næste Dag nordover til „Kobbebugten". Her og paa flere Steder længer nord ved Hell Gate forsynte vi os grundig med Fossiler. Det var omtrent ligegyldigt, hvor vi landede i Hell Gate, overalt gjorde vi rige Indsamlinger. Et Sted fandt vi et smukt Udvalg, som vi lagde i Haug til Afhentning paa Retur. Alle de Skatte, Schei fandt ved vort næste Kvarter paa „Spækodden", pakkede han ned i en Kasse, som vi efterlod paa Stedet sammen med Slæden.

Nu satte det i med nordlige Vinde, og der skal saamænd mindre end det til, før Strømmen i Hell Gate gjør

Fremkomsten noget nær umulig. De store Drivismasser, som kom seilende sydover, forbedrede ikke Stillingen. Vi maatte indrette os saa, at vi hvilede, naar Vind og Strøm huserte som værst, og passede paa at avancere lidt, naar det lod sig gjøre. Tre fire Kvartmil syd for Land's End maatte vi lægge op for en Dags Tid, til Nordenvinden havde raset fra sig og foreløbig opbrugt sit Lager af Sne og Slud.

Den 6te August ved Firetiden om Morgenen begyndte Isen at slakne mod Vest, og der syntes at være meget aabent Vand i den Retning. Sneveir og Taage hindrede vort Udsyn, men vi roede alligevel mod Vest og naaede virkelig aabent Farvand. Saa heiste vi Seil og stod Bidevind nord over fra Isodde til Isodde.

Men Ismasserne stoppede os fuldstændig straks nordenfor Sundet. Vi havde intet Valg, vi maatte til Land. Men det var lettere sagt end gjort; lange Stykker maatte Baaden trækkes fra Isflak til Isflak; det føltes som en Lettelse, naar vi kunde slide den frem mellem de gyngende Flak. Vi naaede Land lidt nordenfor Fjerde Leirplads.

Den 6te August var jo den Dag, vi skulde møde Schei ved Nordstrand. I en Fart fik vi Teltet op og lidt Mad tillivs, og saa labbede jeg afgaarde. Underveis fik jeg Øie paa to Rener. Nu gjaldt det at holde sig tapper. Det var jo Simmons, jeg skulde have Tag i og ikke Renerne. Der oppe paa Nordstrand sad ganske vist Dyden i Simmons' Skikkelse og ventede, at jeg skulde gjøre min Pligt. Derborte spankulerte to spræke, lækre Rener. Havde det endda været 5te August! Den for . . . . . Drivisen! Aa, Gud ske Lov, der fik de Veiret af mig og satte tilfjelds. Let om Hjertet klemte jeg atter paa nordover.

Men den, som ikke var ved Nordstrand, var Simmons, og ikke et Menneske havde været der heller i Sommerens Løb. Han havde altsaa opgivet sin Tur.

INDESTÆNGT OG UDELUKT

Jeg havde Lyst til at se, hvorlangt Issmeltningen var kommet i Gaasefjorden, og vi besluttede derfor at tage over Land til „Fram“ og lade Baaden ligge, hvor den laa.

7de August ved Sekstiden om Morgenen drog vi afsted alle fire. Det blev en anstrengende Marsch; vi sank nedi til Anklerne, enkelte Steder til midt op paa Leggen. Paa Sletterne ved Aamot blev vi var tre Rener, som kom trækkende nordover paa den anden Side af Elven. Det kunde ikke falde os ind at lade Vandet gaa under Armene paa os for de Renernes Skyld; men vi kunde jo gjerne vente for at se, om de frivillig vilde komme os paa Skudhold. Saa slog vi os ned og kogte en Pemmikanlabskaus, mens vi saa Tiden an. Men Renerne gjorde ingen Tilnærmelse, vi fortsatte vor Vandring og var ombord ved Syvtiden.

Det var et trist Syn, som mødte os i Gaasefjorden. Omkring Skibet var der jo endel aabent Vand fra Elvemundingen, men saa elendig lidet! Vi havde ventet, det skulde strække sig meget, meget længer udover. Saa sørgeligt dette var, havde det sin naturlige Grund; thi Nordenvinden og Raataagen havde levet høit denne Sommer, og i den sidste Tid var Temperaturen sunket under Nul.

Der laa da „Fram“, sjøklar i en Haandvending, nappede en og anden Gang i Fortøiningerne, akkurat som den vilde minde om, at nu kunde det være paa Tide at vende Stævnen hjem mod gamle Norge, hvor de sikkert ventede os til Høsten. Men den rykkede saa besindig, saa forsigtig; den var vant til at vente og taale.

Paa en Tur udover Fjorden havde Fosheim fundet Isen over en Meter tyk. Udenfor de største Elve var der en og anden liden Kulp; det var det hele.

Den 8de August tog Baumann og jeg en Tur udover til „Skrabdalsodden“. Ved en Raak tæt udenfor Middagskollen laa der endel Hvalros. Det var bedst at belave sig paa at blive her en Vinter til, og da maatte vi have noget at give Hundene. Vi fik benytte Leiligheden, og jeg sendte derfor Fosheim og Peder udover paa Hvalrosjagt. De rustede sig med Proviant for en Uge, satte Prammen paa en Kjælke og trak i Vei sydover.

Lørdag 10de gjorde Bay og jeg en Visit hos dem og fandt dem i fuld Gang med Flaaning etc. af otte Hvalros og en Storkobbe. Vi lod os traktere med Kobbebif til Middag og lagde Hjemveien over Middagskollen for at speide udover Fjorden. Det var sandelig et lidet opmuntrende Syn; næsten ikke et Hul at se i Isen noget Sted.

Mandag 12te August fyrede vi op under Maskinen for at prøve, om alt var i Orden, og tænkte, vi ligesaa godt kunde forsøge, hvor tyk Is vi var istand til at ramme. Smien og Baumanns Observationstelt hentedes; ud paa Eftermiddagen hivede vi let og prøvede os frem gjennem den yderste Sprække i Krakken. To tre Timers ihærdigt Arbeide bragte os bare et Par Skibslængder udover. Vinden var nemlig gaaet over paa Nord og pakkede al Smaaisen sydover mod Kanten af den faste Is, saa Skuden mistede Farten i Sørpen. Selv midtfjords i den strideste Elvevandsstrøm blev vi stoppet, maatte gaa tilbage og fortøiede ind til Isen.

Nu satte det i med Klarveir og Frost; om Morgenen laa Isen saa sterk rundt Skibet, at den bar Hundene, og paa Vanddammene udover var den gaaendes. Simmons og jeg prøvede i en Fangstbaad at naa østre Land; men Nyisen tvang os tilbage.

Dag efter Dag stod Termometret paa Minus og vort Haab om Befrielse ligesaa.

PARTI FRA ST. HELENA.

Hundene, der som sedvanligt om Sommeren havde staaet tjoret inde paa Stranden, slap vi løs, da vi forlod vor Ankerplads, i den Tro, at de skulde følge Skibet. Men det gav de fleste en god Dag; næsten hele Kompaniet blev liggende derinde og maatte hentes udover; ja enkelte af Skøierne kunde vi knapt faa med.

Fredag den 16de August bragte os et merkeligt Omslag i Veiret. Nordenvinden løiede af, og isteden fik vi østlig

Bris med voldsom Temperaturstigning. Paa nogle Timer sprang Termometret op til + 6° C., og vort Haab steg ligesaa raskt. Vi vidste jo, at kunde vi bare faa en ti tolv Dages Godveir, vilde Tiningen gaa med Jernbanefart. Paa denne Aarstid er jo Vandet forholdsvis varmt, mens Isen er meget porøs og smelter paa Undersiden, selv om den fryser oven-

VED JAMMERBUGTEN. MISLYKKET HVALROSJAGT.

til. Næste Dag svingede Vinden noget mod Syd, saa Ismasserne seg indover og ved enkelte Odder pressedes op paa Land. Fra Fjeldet ovenfor Skrabedalen opdagede vi endel Kulper ved østre Land og et Par Raaker, som gik tvers over Fjorden, den ene fra Middagskollen over til Skrabedalen og en lidt indenfor. Klarede vi den første Kvartmil, troede vi ialfald at kunne naa Middagskollen, og Kl. 2 Søndag Morgen tog vi saa fat igjen. Langs østre Land gik det ikke;

vi maatte prøve midtvaters, hvor Elvestrømmen havde tyndet Isen. Foreløbig tog vi Sigte paa en Odde paa Østsiden lidt længer syd. Kneb det, skulde vi sprænge Isstrimmelen med Miner, og saa haabede vi, at Vind og stigende Vand vilde drive Isen indover. Det gik over Forventning, naar vi tog i Betragtning, at Isen var op til 1 Meter i Tykkelse; men saa brugte vi ogsaa næsten hele Tiden Maskinen som Kompound og havde fuld Fart paa Skuden ved hvert Ram. Ud paa Kvelden maatte vi dog stanse; Isen blev for tyk.

Baumann, som var Chef for vort Minevæsen, havde gjort Minerne istand; Fosheim havde lavet Gummipropper til dem, og saa gik vi da i Vei med at sprænge. Men det monnede fabelagtig lidet paa den seige Høstis. Saa gjorde vi Minerne lidt drøiere og opnaaede da vistnok en passende Størrelse; men synderlig dybt kunde vi alligevel ikke lægge dem. Vort Minevæsen var forresten i udmerket Orden; alle Miner exploderte, og raskt gik det. Vi forsøgte at skyde itu Isbeltet mellem Skibet og Odden i Øst; men Isen laa der lige urokkelig. Da saa Veir og Vind skiftede, og Kulden satte ind, gik Raaken igjen; Krav og Smaais frøs sammen til en eneste Kage og Skuden kom ingen Vei.

Onsdag 21de August maatte vi opgive Ævret derude gaa nordover gjennem den Raak, vi selv havde brudt, og forsøge langs Landet. Gammelisen var meget vekere, end forrige Gang vi prøvede herinde, og havde det ikke været for al Nyisen, var vi kommet raskt frem. Odden kom vi forbi og arbeidede os saa et Par Kvartmil sydover. Vi gik bare nogle faa Favne fra Land; men det var braadybt, og enkelte Steder havde vi god Plads til at skubbe Isbiterne væk, andre Steder maatte vi sage. Mellem Kulperne udenfor nogle Smaabække var Isen saa tynd, at vi satte bent igjennem den. Ud paa Kvelden naaede vi første Tverraak og vilde prøve at age os over til vestre Land, men maatte

snart retirere; Raaken var for smal og kroget. Den eneste Vei, som nu stod os aaben, var en Landraak, der ikke var synderlig bredere end „Fram“ selv; men Lodskud viste tilstrækkelig Dybde, og vi klemte paa. Fra Tønden kunde vi se, at paa Bugten søndenfor Odden ved Middagskollen var det udgrundt, men Raaken til Gjengjæld meget bred. Vi holdt i Udkanten af denne og lod det staa til; det var stigende Vand, og tog vi Bunden, kom vi vel snart af igjen. Ja, ganske rigtigt, der sad vi fast; men vi kom straks flot igjen og naaede kort efter det Sted, hvor Hvalroskjødet laa og ventede paa at tages ombord. Mens dette blev gjort, drog Fosheim og Isachsen gjennem Raaken tvers over Fjorden og hentede Prammen og alt det andet, som Fangstmændene havde lagt efter sig der. Imidlertid reiste Bay og jeg indover for at kapre endel af Hundene, som var blevet liggende igjen der, hvor Skibet sidst laa fortøiet. Det blev svare til Mas at faa dem med; enkelte af dem maatte vi leie hele Tiden. Styrmandens Hunde havde den sidste Uge holdt til ude ved Hvalroskjødet; men da „Fram“ nærmede sig, rømte de op paa Land og forførte fire af Bays Kobbel til at slaa Følge.

Om Morgenen Torsdag 22de August fortsatte vi udover uden at bekymre os om Rømlingerne; vi skjønte jo, det kom til at gaa smaat med os, og da kunde det hænde, de fik Tid til at betænke sig og indhente os. Vi var vel fornøiet med Resultatet af denne Dags Arbeide; vi rammede os frem et Par Kvartmil, og det var ikke værst under slige Forhold. Kunde vi gjøre det Stykke Arbeide hver Dag, var Isen snart forceret; det blev jo en tre fire Kvartmil i hvert Etmaal, og der var ikke saa svært mange Kvartmil til Iskanten.

Nu var det uheldigvis ved Niptider. Vandet stod lavt over den grunde Marbakke, og paa hele Strækningen udover løb Landraaken helt og holdent indenfor selve Bakken. Da saa Søndenvinden stuvede Isen sammen klos ind til Sydsiden

af alle Odderne, blev det ikke greit at puffe Isen op i Krakken; thi den opbrudte Nyis kom næsten ingen Vei for alle Iskossene, som havde ankret op paa Marbakken. Før Høivandet blev større, saa Iskossene flød op, kunde vi ikke rokke os af Flekken.

Tiden maatte nyttes. Mens vi ventede, tog vi fat paa Sagning og Sprængning og holdt skarpt Udkig. Tykisbeltet var meget smalt; en Kvartmil længer ud, og vi kom kanske hjem iaar! Udflugter foretog vi ogsaa og skjød endel Harer og Ryper, ligesom baade Schei og Simmons arbeidede i sin Videnskab; naar jeg undtager nogle enkelte frodige Flekker, var dog Vegetationen herude mere end kummerlig.

Den 26de avancerte vi en 900 Meter, den 27de bare ca. 3 Skibslængder; og grundt var her, ikke stort mere end 20 Fod ved Høivand. Det varede ikke længe, før vi maatte trække os tilbage og vente paa næste Høivand, men da havde vi ogsaa de bedste Udsigter til at slippe forbi.

Men at spaa skulde en aldrig give sig af med. Inden næste Høivand kom, havde vi det gaaende med Kulde og stiv Kuling fra Nord og Nordvest. Vi rakede løs, drev op i Krakken og strævede haardt, før vi fik hivet os saa langt fra Land, at Skuden laa flot ved Lavvand. Denne Uge afgjorde i det væsentlige vor Skjæbne. Den Vei, vi havde saget op, kunde ikke længer bruges; Nyisen blev tykkere for hver Dag og frøs snart saa sterk, at vi havde mere end nok med at ramme os gjennem den. En Sydost, som blaaste nogle og tyve Meter i Sekundet, hjalp ikke stort, skjønt den var noksaa varm og fik Termometret til at fly op og ned, eftersom Bygerne kom.

Da Stormen spagnede lidt, sled vi os endelig et Stykke forbi den meget omstridte Odde. Men Landraaken var smal, fuldpakket af Is og klos ved Marbakken, og indenfor denne var det ved Lavvand saa at sige tørt. Støt og stadig havde jeg en løbende foran for at lodde, om vi havde Vand nok

under os. Men det giver i Grunden liden Tryghed; thi bare et Par Favne nærmere Land kan man være paa Marbakken. For alle Tilfældes Skyld lod vi Skibet faa Slagside mod Land, saa vi kunde være sikre paa, at det vilde lægge sig den rette Vei, om vi satte os fast.

Her var det vanskeligt at manøvrere, og af dem, som hørte Dækket til, var bare to Mand ombord, en i Tønden og en ved Roret; Resten arbeidede nede paa Isen for at stikke unda alle de Flak, som Kulingen holdt tot ind til Iskanten.

Netop som vi skal svinge forbi en skarp Isodde, kommer Vinden sopende med et stort Isflak, som træffer Skuden paa Laaringen. „Fram“ hindres i at svinge og — lægger sig pent til Ro oppe i Marbakken! Vandet havde netop begyndt at falde, og vore Forsøg paa at komme løs strandede totalt. Nogen Fare var ikke paafærde, men en ni ti Timer maatte vi vente. For desto sikrere at komme af ved Høivande, fæstede vi en svær Staalkabel langt ude paa Isen og agtede i Nødsfald at bruge Talje („gin“) og Dampspil.

Det blev heldigvis ikke nødvendigt at bruge videre Kraft. Den 4de September Kl. 2 om Morgenen gled vi af og dampede sydover langs Iskanten. Paa Bugten syd for Odden maatte vi forlade Krakken og kom saa ud i meget skrøbelig Gammelis; men saa var Nyisen desto værre: haard, ubehagelig Ferskvandsis, ca. 8 Tommer tyk. Alligevel tror jeg, vi kunde have knebet os gjennem en Raak, som i et Par Fods Bredde skar tvers over Bugten; men 5te September kom Nordenvinden sættende og skruede Raaken sammen. Vi havde da ialt avanceret en ni Kvartmil gjennem Isen, og det Belte, som skilte os fra det aabne Hav, var neppe mere end fem seks Kvartmil bredt. Men der laa vi, og der blev vi liggende; det lod sig ikke ændre. Vandet blev blaast af Kjedlen og Maskinen lagt op for Vinteren.

Dette var et haardt Slag for os alle. Den fjerde Polarnat itræk er ikke at spøge med. Men værst var det jo, at vi ventedes hjem iaar, og at man kanske til Sommeren vilde sende en Expedition ud for at lede efter os. Sagen havde imidlertid endnu en Side. Hvem gav os Brev paa, at vi næste Aar kunde slippe ud?

Men — det var for tidligt at begynde at spekulere paa sligt nu. Skulde vi blive der et Aar til, maatte vi se til at berge Livet i Hundene Vinteren over, saa vi kunde faa udrettet noget det følgende Aar ogsaa.

Proviant til os selv havde vi mere end nok af; men Hvalroskjød til Hundene maatte vi for enhver Pris skaffe, jo før jo heller. Som Fangstmænd maatte vi imidlertid have Skotøi og Klæder i Orden; altsaa frem med Naal og Traad, og det lidt fortere end svint!

PAA JAGT EFTER VINTERFOR

Mens vi var ude paa vor Baadtur til North Devon, havde man fra Skibet seet to Polarokser i flere Dage gaa og beite paa Sletterne, som vi nu havde ret i Vest for os. Allerede Torsdag rustede Fosheim og jeg os til et Par Dages Fravær for at lede efter Okserne. Vi brød os ikke om at tage Hundene med, pakkede alle vore Sager paa en Kjælke og trak tvers over Fjorden. Underveis fik vi Bekræftelse paa, hvor skrøbelig Gammelisen var i denne Del af Fjorden. Havde ikke den forbistrede Nyisen været, kunde vi fint slaaet os igjennem. Der var lange sammenhængende Raaker, hvor Nyisen nu laa speilblank og saa fersk af alt Elvevandet, at vi godt kunde bruge den til Kogis. Lige ved Krakken paa vestre Side af Fjorden hørte vi nogle Hvalros snufse og bruge sig; men vi kom ingen paa Skud; for de havde sligt Hastverk med at komme sig tilhavs.

Vi reiste vort Telt i en Elvedal og drog sporenstregs ud paa Jagt; vi haabede ialfald at træffe paa nogle Harer. Men det blev omtrent brødløst Arbeide; Fosheim saa ikke et Dyr; jeg saa og skjød en eneste Hare.

Næste Morgen var det atter at tage Jagten fat, denne Gang paa søndre Side af Dalen. Fosheims Attentat paa en

Hare lyktes omsider; men jeg saa ikke mere Vildt end paa mit eget Stuegulv. Jeg fandt det mere lønsomt at gaa tilveirs og besteg det høie Fjeld indenfor Ytre Eide. Næsten dagstøt havde vi nu en Tid været oppe paa den mægtige Top, der kneiste saa stolt paa Østsiden af Fjorden, og som vi gav Navnet „Borgen". Udenfor Odden, hvor Fjorden er paa sit smaleste, havde der hele Tiden gaaet en Raak, som

DRIVISEN VI FORCERTE OS IGJENNEM. SYDØST FOR SKREIA. HAVNEFJORD 1900.

stadig blev større. I de tre fire Dage, siden jeg sidst var paa Borgen, var Raaken til min store Forundring vokset meget betydelig; Gammelisen tog altsaa fremdeles af.

Den magre Harebestand og de enkelte gamle Sommerspor efter Storvildt frembød intet af Interesse; Fredag var vi atter ombord og rustede os til Hvalrosjagt. Raanes, Peder, Stolz og Hassel skulde kjøre en af Fangstbaadene ud til Iskanten og drage videre ud til Jones Sound. Baumann

og Olsen skulde følge dem for at tage Hundene tilbage. Schei, Fosheim, Isachsen og jeg skulde reise over Land til Fjerde Leirplads, føre Baaden ned gjennem Hell Gate og drive Hvalrosjagt i Jones Sound. De 9 Kvartmil til Bunden af Fjorden skulde Bay skydse os, overnatte sammen med os derinde og saa føre Telt og Soveposer tilbage til Skibet; Baaden indeholdt jo, hvad vi siden trængte.

PAA YTRE EIDE. EFTER ENDT FANGST, HØSTEN 1901.

Mandag 9de September om Morgenen drog Partierne afsted hver til sin Kant. Vi, som reiste indover, naaede Bunden Kl. 1, tog efter Middag ud paa Jagt og skjød nogle Harer.

I god Tid Tirsdag Morgen fordelte vi Oppakningen ligelig mellem os; det var jo meget, vi maatte drage paa, især af Proviant. Styrmanden havde ført med sig nogen Proviant, som vi vilde faa, naar vi kom til Jones Sound; men naar vilde vi række did? Paa denne Aarstid er der jo en Masse

Drivis derude, og Uveir kunde vi selvfølgelig risikere at faa. Børen blev tung for hver især.

Søndenfor Vandskillet var Veiret klart, men saa mødte vi Raataagen, som tyk og tæt rugede nord over Landet. Ved den nordlige Del af Indsjøen deroppe indtog vi en let Middag, hvortil vi inviterte Bay, som havde fulgt os hid, sagde Farvel til ham og satte Kursen nordover.

Paa Sletterne ved Nordstrand opdagede vi til vor Overraskelse en stor Gaaseflok. Vi havde ikke ventet at finde Gjæs her paa denne Tid af Aaret; det var jo koldt med flere Tommer Løssne, og vi troede derfor, at dette var en Flok, som endda ikke var flyvedygtig. Schei og Fosheim skulde da prøve Jagtlykken. Men det viste sig snart nok, at kunde nogen bruge Vingerne, var det dem; længe før Jægerne kom i Hold, fløi Flokken op og pilede afsted, som om de to Framkarer repræsenterte alt, som ondt var i denne Verden.

Vi saa Spor efter et Par Rener, kom siden over Farene af to store Ulve, som havde snuset grundig omkring i Terrænet, og naaede ved Kveldstid frem til Baaden, hvor alt var urørt og i bedste Orden. Den Aften varede det ikke længe, før vi laa vel fortøiet i Poserne; vi var dugelig trætte efter den slidsomme Marsch.

Næste Morgen stod Skodden lige graa mod Nord og Vest. Saa meget saa vi dog, at i Sundet gik Isflakene, store og smaa om hverandre, i fuld Fart sydover, og paa den mørke Himmel i Nord og Vest kunde vi grant forstaa, at der paa de Kanter var meget aabent Vand.

Nu havde det været mit Ønske at aflægge Grahamøen et Besøg for at skyde Polarfæ og tage med en Baadladning Kjød sydover. Men slig som Veiret var nu, havde vi intet andet at gjøre end at se Tiden an, til Taagen lettede, saa vi kunde bringe paa det rene, om Farvandet var saa isfrit, at en Seilas over Bugten var tilraadelig.

Ventetiden maatte nyttes, og vi drog paa Jagt. Men Smaavildtet vilde ikke frem i saadant Veir. Desuden tror jeg, Ulvene havde skræmt det; thi naar Ulven har gjestet en Trakt, er Smaavildtet som blaast væk i flere Dage, om det saa før har vrimlet af det. En Hare, nogle faa Ryper, en Snadd og nogle Edderfugl var vort hele Bytte.

Da Taagen lettede næste Morgen, kunde vi konstatere adskilligt aabent Vand over Norskebugten mod Grahamøen og troede at kunne paavise meget Vand nordover mod Heureka Sund. Langs Landet flød der en Masse Drivis; men den var nogenlunde slak, og det vilde ikke været nogen Sag at gaa over til Øen. Men om al denne Is totnede, vilde vi saa senhøstes let staa i Fare for at stænges inde med Baaden; Nyisen frøs saa hurtig, at den paa et Par Timers Tid blev ufremkommelig med Baad. Vi resignerte derfor og tog Sundet fat.

For at undgaa Drivisen maatte vi holde os langs Landet. Trods den rivende Strøm var Skjælisen saa tyk, at det blev svært til Mas at kare sig gjennem med Baaden; heldigvis havde vi Strømmen med, saa vi kunde skure i Vei sydover, og da det saa briste friskt op fra Nord, seilede vi med god Fart gjennem Sundet og havnede ved Kveldstid ved Renbugten, hvor vi gik ud paa Jagt. Vi kom over Sporene efter ni Rener, rækte dem op gjennem Dalen, saa, at Dyrene var gaaet syd over Fjeldet, og maatte snart opgive Forfølgelsen. Vor hele Fangst blev en eneste Hare.

Kulingen af Nord vedvarede næste Dag og sendte os det ene voldsomme Vindkast efter det andet i en Temperatur af ÷ 13° C. Snefokk og Dimme skjulte alle Iskoss og andre Hyggeligheder, som flød med Tidevandsstrømmen, saa vi knapt opdagede dem, før vi var færdig til at stikke Snuden borti dem. Lidt nordenfor „Spækodden“ blev vi helt stoppet og maatte taalmodig vente en Stund, før vi kunde lægge iland ved Odden og hente Kjælker og Forsteninger, som

vi havde efterladt der. Vinden øgede villig væk, og da vi passerte Odden „Dønning-Hansen“ [1], havde den frisket paa saapas, at vi maatte drage en Klo. Nu satte Strømmen strid og rivende Nord gjennem Sundet, og Sjøen blev saa krap og styg, at vi uden Ror paa Baaden, bare med Styreaare, ikke længer kunde faa Styring paa den i den svære Fart gjennem Strømhvirvlerne. Men det blev ikke med dette. Hele tre Klør maatte vi sætte, før vi greiede os frem til „Exkrementbugten“, hvor vi agtede os til Lands. Men det var lettere tænkt end gjort at faa Baaden trukket i Land op over den bratte Isbakke. Skjønt vi alle fire sled som Heste, aarkede vi ikke at rokke Baaden. Det var nok bedst at tage den Hjælp, man kunde faa, og saa heiste vi vor lille Seillap, og lod det staa til op gjennem Bakken. Det hjalp; opover bar det, saa jeg var rent ræd for, at Masten skulde knække, og vi fik mere end nok med at holde Baaden paa ret Kjøl.

Vinden hylte, og Sundet var saa pakkende fuldt af Is, at vi med god Samvittighed blev liggende over en Dag. Vore Jagtture op gjennem Dalen kunde vi gjerne have sparet os. Schei og Fosheim fandt nogle Fossiler oppe i et Elveleie; det blev vor hele Fangst.

Da Vinden løiede næste Dag, begav vi os sydover. Det var vanskeligt at faa Baaden ud fra Land gjennem den tykke Skjælis, og ned gjennem Sundet gik det ogsaa i langsomt Tempo. Vi maatte tit gjøre Holdt og bie, til Isflakene var seget forbi Odderne, og nu og da ogsaa trække Baaden over en Isodde.

Om Kvelden fandt vi en lun Teltplads under en brat Berghammer i Jammerbugten. Det eneste Vildt, vi om Aftenen kunde øine, var et Par Storkobber paa Nyisen inde i Bugten.

Nu nærmede vi os Fangstfeltet for Hvalros og agtede at prøve vor Lykke her, før vi drog længer øst. Vi speidede saa skarpt, vi kunde, men var om Kvelden ude af

[1] Stuertens Benævnelse paa den gamle Roman „Dønninghausen“.

Stand til at opdage et eneste Dyr ude i Jones Sound. Sagen var, at den kraftige Nordenvind sendte Isen tvers over Sundet og kylte hele Oplaget ned i Bugterne paa Nordsiden af North Devon. Lige syd for Kong Oscars Land var omtrent ikke et Isflak at se.

Da vi heller ikke Mandag den 16de fandt en eneste Hvalros, seilede vi om Morgenen øst til Maageberget.

Som vi kom seilende langs Landet ved Odden mellem Hvalrosfjorden og Gaasefjorden, fik vi Øie paa en Hvalros ude i Vandet. I en Fart lagde vi til Lands og slængte alle vore Greier ud af Baaden for at forfølge den. Men saa opdagede vi fire Hvalros paa Isen langt ude i Sundet og bestemte os til at angribe de to nærmeste af disse. Fosheim, der gjorde Tjeneste som Skytter og Harpunér, var en dygtig Hvalrosfanger, og Dyrene var overmaade spage. Vi stillede hurtig ind paa dem, de blev skudt i en Snarvending og øieblikkelig flaaet.

Strømmen satte sterkt mod Øst, og under Flaaningen var vi drevet saa langt afsted, at vi maatte nøie os med vor Fangst og opgive de to andre Dyr, som laa endda længer østpaa. Da vi kom med Kjødet til vort Landingssted lidt vestenfor Maageberget, fandt vi, at det andet Jagtparti ogsaa havde taget sin Station der; deres Telt og alle deres Sager laa oppe paa Land. Enten maatte de nu være ude paa Fangst, eller ogsaa havde de roet indover Fjorden med en Ladning Kjød. Vi lagde vort Kjød i en Haug sammen med de andres rige Forraad og oprettede vor Station lidt vestenfor den anden Leir. Ud paa Kvelden kom Partiet tilbage. Styrmanden fortalte, at Peder, som var blevet syg derude, var sendt ombord og afløst af Bay; samtidig havde de bragt en Baadladning Kjød indover til Fastiskanten.

Da vi ikke fik Fangstveir næste Dag, roede vi med en Ladning Kjød indover til Ytre Eide. Hele Fjorden var dæk-

ket med et tykt Lag Sørpe, som ikke netop befordrede Farten; men efterhvert førte Kulingen den ud i Jones Sound og forebyggede, at Fjorden lagde sig. Skulde vi være sikre mod Rovdyr, maatte vi have Vagt liggende der, og Bay paatog sig Vagtholdet, men maatte først indover til „Fram“ efter Telt, Proviant etc. og skulde saa næste Dag vende tilbage.

Daglig drev vi nu Jagt efter Hvalros; men Fangsten var tarvelig, for Isen, som kom ned gjennem Hell Gate og Cardigan Strait, soptes af Vinden ustanselig nedover mod North Devon, og det var paa Isen, vi skulde søge vort Bytte. En og anden Isstrimmel, som kom seilende, bragte os jo en Slænger nu og da, saa vi alligevel fik skrabet sammen endel Hvalros. Vor Rute gik vestover mod Hell Gate som oftest langs Kysten, da Vinden stod tvers af Land og forbød enhver vidtløftig Seilas sydover. Undertiden blaaste det saa haardt, at vi fandt det raadeligst at holde os til Landjorden; paa saadanne Dage traskede vi omkring langs Stranden i Haab om at komme over Fugl eller andre Dyr, blandt andet endel Ræv, som havde fundet for godt at angribe vort Kjødmagasin. Det blev slut paa Rævetrafiken, da Stolz expederte to tre af dem.

Det var sure Dage, vi havde paa denne Fangsttur. Vi kunde jo ikke vente os andet heller paa den Aarstid og især der vest, hvor Vinden staar ud gjennem Fjordgab og Stræder. Naar man skal sidde og seile hele Dagen i en aaben Baad, nytter det ikke at holde sig varm, om man er aldrig saa godt klædt; vanskeligst er det at berge Fødderne. De væsentligste Glæder, vi havde, var Bordets. Til vore staaende Retter i disse Dage hørte stegt Hvalros- og Kobbelever; det var en ligesaa yndet som velsmagende Ret, som vi nød næsten hver eneste Morgen og Aften.

Lørdag 21de September roede vi sidste Ladning Hvalroskjød ind til Ytre Eide. Vi var næsten ikke istand

til at kare os gjennem Sørpen, og da nu vort Forraad var tilstrækkeligt for Vinteren, bestemte vi os til at slutte med Jagten.

Vi traf Bay paa Post ved Ytre Eide; han fortalte, at Peder var frisknet til igjen og havde skydset ham udover til Stationen Dagen efter, at vi skiltes fra ham.

Søndag Morgen lod jeg Styrmanden med sit Mandskab gaa ombord, mens mit Parti skulde ro ind til Iskanten og der losse alle Sager, vi havde brugt derude, som Soveposer, Telte o.s.v., og som vi trængte til forestaaende Jagter; det vilde være lettere at hente dette fra Iskanten end helt ude fra Ytre Eide.

Det var en slidsom Søndag. Da vi kom forbi Odden, røg der op en Kuling ret ud Fjorden; det er ikke noget Hviledagsarbeide at bakse sig frem tvers gjennem den tunge Issørpe med fuldlastet Baad — vi havde ogsaa endel Kjød ombord — og med en stiv Kuling stik i Stævnen. Sørpen minkede, men Vinden øgede, og tilsidst blev vi nødt til at gjøre Vendereise. Vi riggede op Seil og gik for strygende Bør udover til Kjødstationen, lossede Baaden der, roede den saa over til den anden Side af Bugten og lagde den op ved Siden af Styrmandens Baad, som vi om Morgenen havde hvælvet og fortøiet. Der skulde de ligge Vinteren over.

Min Aftale med Styrmanden lød paa, at han Kl. 8 Mandag Morgen skulde forlade „Fram“ for at hente vore Sager ved Iskanten, og nu gjaldt det for os at naa Skibet før dette Klokkeslæt; mens Schei og Fosheim blev ude hos Bay for at transportere de nødvendige Jagtrekvisiter over Eidet til Hvalrosfjorden, drog Isachsen og jeg indover ved Firetiden om Morgenen. Vi kjæmpede os frem gjennem Storm og Snefokk og rak Skibet i god betids.

Tirsdag reiste to Partier udover Fjorden; det ene drog til Iskanten efter Kjød, det andet til Ytre Eide efter vore Sager. Begge var ombord inden Aften.

Onsdag 25de September skiftede Skibet Ham. Seil og Taugverk blev forsynet i Kabelgattet, Baadene trukket iland, hvælvet og godt fortøiet der.

Dernæst kom Turen til Klæder, Kjælker og anden nødvendig Udrustning til Høstslagtningen. Fosheim og Styrmanden skulde danne det ene Parti, Schei og Isachsen det andet. Jeg havde rigtignok selv tænkt at reise sammen med Schei; men med en haardnakket Reumatisme i Hodet fandt jeg det vel saa behageligt at holde mig i Ro. Mandag 30te var Jagtpartierne reisefærdige og drog i Følge nordover.

Onsdag reiste Baumann og Hassel paa en Jagttur til Vestsiden af Fjorden. Sandsynligheden for at finde Vildt der var jo ikke stor; men der kan jo mangt hænde, og Veien var ikke lang.

Torsdag Morgen kom Bays Vagthund flyende indover mod „Fram". Vi skjønte, noget maatte være paafærde derude, og Stolz sendtes straks afsted med Hunden. Ved Indre Eide mødte han Bay i fuld Fart indover, og begge to kom igjen ombord.

Om sine Oplevelser ved Stationen paa Ytre Eide fortæller Bay:

„Om dette, mit andet, Eneboerliv er der egentlig, med en — dog meget væsentlig — Undtagelse, intet at sige, og desuden varede det ikke ret længe. Dagene gik ensformig med Læsning og mindre Ture omkring paa Tangen, hvor jeg stadig, men forgjæves, speidede efter Vildt. Den 26de September var dog mærkelig ved, at jeg skød en Ravn, som jeg endnu ikke havde faaet anskaffet til Expeditionens zoologiske Samling. Jeg begyndte saa smaat at kede mig og ønske, at der snart skulde komme Besøg fra „Fram", hvilket var bebudet, men dog ikke indtraf. Heller ikke syntes det, som om Kjødet snart skulde kunne bringes ombord, thi Fjorden var stadig isfri. Af og til dannede der sig nogen Sjap-Is, men den drev altid bort efter kortere

eller længere Tids Forløb. Da hændte der noget, der baade livede mig betydelig op og gjorde Ende paa mit Eremitliv.

Den 30te September laa jeg til sent ud paa Aftenen og læste, og da jeg endelig slukkede Lyset, var jeg længe vaagen. Ligesom jeg var ved at falde i Søvn, forstyrredes jeg pludselig — uden nogensomhelst Forberedelse — af en Række frygtelige Hyl fra „Susamel“. Ofte har jeg hørt Hunde

UDENFOR HAVNEFJORD. FRA „FRAM“S DÆK 1900.

hyle af Smerte eller Skræk; men en saadan Rædsel som den, der her gaves tilkjende, havde jeg endnu aldrig før været Vidne til; samtidig hørte jeg en vild Tummel ved Hundens Plads, idet „Susamel“ fôr omkring, saa vidt Kæden naaede, og forfulgtes af et eller andet Dyr med meget tungere Skridt. At der var noget paa Færde, var sikkert nok, og jeg skyndte mig derfor, alt hvad jeg kunde, at tænde Lampen og krybe ud af Soveposen. Men denne var meget snæver, og det varede derfor en god Stund, før jeg var klar af den;

under dette Arbeide væltede jeg Lampen, der straks gik ud; men jeg gav mig ikke Tid til at tænde den igjen.

Udenfor vedblev Hylene, og Hunden og dens Fiende, hvem denne saa var, fôre omkring, saa Smaastenene fløi raslende langt hen ad Jorden. Men pludselig kunde jeg høre, at Hunden kom løs, hvorpaa den, stadig hylende og med Kæden slæbende raslende efter sig, løb afsted i nordlig Retning, henimod det laveste af Tangen, saa raskt den kunde. Og paa denne Maade forlod „Susamel“, senere kaldet „Helten fra Ydre Eide“, Valpladsen, og overlod til mig at klare Ærterne, saa godt jeg kunde; den gjorde ikke et eneste Forsøg paa at hjælpe mig. Derefter blev alt stille.

Imidlertid var jeg altsaa kommen ud af Soveposen og havde grebet Geværet, der laa fuldt skudfærdigt ved Siden af mig. Jeg fik derpaa — stadig i Mørke — løsnet et Par Hægter i Teltdøren, saa at jeg kunde se ud. Det var meget mørkt, idet det var ganske overskyet, saa at jeg blot saa Kjøddyngen som en forvirret Masse. Jeg kunde akkurat skimte Konturerne af en Bjørn, der stod henne ved den med sænket Hoved, men uden at æde, som om den lyttede. Meget forsigtig fik jeg Geværløbet stukket ud af Teltdøren. Til at sigte var det alt for mørkt; men da jeg kjendte Geværet godt, pegede jeg dog paa Bjørnen med det, saa nøiagtig jeg kunde, og trak af. Der blev imidlertid blot en Klik ud af det, idet Hanen opfangedes af Teltdøren. Saa fik jeg med yderste Forsigtighed Døren helt aabnet og krøb ud, hvilket jeg kunde gjøre ganske ubemærket, da Baadseilet gik et godt Stykke frem foran Teltet og gjorde Indgangen til dette endnu mørkere end Omgivelserne. Men da jeg var kommen halvt ud af Teltet, greb en af Dørhægterne fat nederst i min islandske Uldtrøie, som var det Klædningsstykke, jeg havde yderst. Idet jeg mærkede dette, kom jeg til med Foden at støde til en Blikdaase inde i Teltet, saa at den klirrede ganske svagt. Neppe hørtes

denne Lyd, før Bjørnen — til min høist ubehagelige Overraskelse — kom anstigende imod mig i skarpt Trav.

Her var det aabenbart ingen Tid at give bort. Da min Angriber var ca. 8 Alen borte og stadig i rask Fremrykning, brændte jeg af paa den, liggende paa Maven og uden at kunne tage ordentligt Sigte. Glimtet fra Geværet kastede et skarpt, men kortvarigt Lys over Scenen, men gjorde straks derefter Mørket saa meget mere føleligt.

At jeg havde truffet, var tydeligt nok, thi Bjørnen reiste sig paa Bagbenene, hvinede af Raseri og Smerte, slog om sig med Forlabberne og snurrede rundt som en Top; det var det mærkeligste — jeg havde nær sagt det mest vanvittige — Syn, jeg nogensinde har set. I det samme fik jeg Øie paa to ganske smaa Bjørneunger, der kom frem fra Kjøddyngen og under den derpaa følgende Scene stode Side om Side som høist forundrede Tilskuere.

Som sagt — Bjørnen snurrede rundt og rundt; men efterhaanden hørte Hvinene op, og den løb om i større og større Kredse; det var tydeligt nok, at den søgte det, der var Aarsag til den Smerte, den følte. Om den har set mig, da jeg skød, ved jeg ikke; den maa i saa Tilfælde være bleven aldeles fortumlet af Skuddet, og det dybe Mørke under Baadseilet forhindrede den senere fra at se mig.

Jeg havde ikke faaet sat ny Patron i Riffelløbet. Endnu havde jeg dog Haglløbet, der var ladet med Rundkugle, som jeg vidste, nok skulde gjøre god Virkning paa nært Hold. Jeg var imidlertid bange for at skyde forbi, nu da Bjørnen var i saa voldsom Bevægelse; i saa Tilfælde vilde jeg være afvæbnet, og Skuddet blot blive et Varsko om, hvor jeg var. Jeg blev derfor liggende ganske ubevægelig, med Fingeren paa Aftrækkeren, parat til at bruge mit sidste Skud i det yderste Øieblik, naar jeg havde Bjørnen lige over mig.

Og at dette skulde indtræffe, nærede jeg intet Øieblik den aller svageste Tvivl om. Thi paa en af sine Rundture

naaede Bjørnen helt op paa venstre Side af mig og var da ca. 4 Alen fra mig. Saa dreiede den lige imod mig, og jeg fik ikke engang Tid til at vende Bøsseløbet om imod den. Men heldigvis traf den paa en af Teltbardunerne, og denne svage Hindring vilde den aabenbart ikke overskride, thi atter forandrede den Retning og løb ned mod Kjøddyngen.

Dette blev dens sidste Rundtur, thi nu syntes Skuddet pludselig at gjøre Virkning. Fulgt af Ungerne og efterladende sig en bred Blodstribe, styrtede den ned over Isfoden, der paa Grund af Springtid var helt overflydt af Vand, og gik tilsjøs, idet den svømmede sydover. Det varede dog kun kort, inden den atter lagde til Land, og jeg kunde derefter stadig høre dens Klynken og Ungernes pibende Stemme et Par hundrede Meter borte; men at se noget var umuligt.

Alt dette var gaaet utrolig hurtigt, saa at jeg ikke engang fik Tid til at skyde mit andet Skud, da Bjørnene løb bort. Saa ladede jeg Riffelløbet om, gjorde mig fri fra Hægten i Teltdøren, reiste mig op og saa mig om, men kunde ikke skjelne noget. Derpaa gik jeg ind i Teltet, hvor jeg tog nogle flere Klæder paa. Klokken maa have været omtrent 11½, da jeg hørte „Susamel“ skrige udenfor.

Jeg kunde stadig høre Bjørnen paa samme Sted og gik ogsaa nogle Skridt i den Retning. Men da jeg haabede, at de skulde blive, hvor de vare, til det lysnede, opgav jeg at lede efter dem i Mørket og satte mig ned foran Teltdøren med Ryggen lænet mod Telsstangen og Geværet klart.

Det blev en lidt lang Nat. Den gamle Bjørns Jamren døde snart bort, men Piben og Brummen hørtes stadig fra samme Sted. Kl. 1½ kom de to Bjørneunger frem paa Isfoden tvers af Teltet, men der fik de Veiret af mig og løb tilbage igjen, uden at jeg fik Skud paa dem. Jeg sad nogen Tid endnu og ventede, men da jeg begyndte at fryse lidt, bestemte jeg mig til at gaa ind i Teltet. Først reiste jeg mig dog op og saa mig om. Jeg fik da Øie paa en voksen

Bjørn, der i Skjul af Kjøddyngen kom krybende op imod mig. Den reiste sig med det samme den saa mig, hvorpaa jeg skjød paa den, og den svarede med et Brøl og løb sin Vei. Jeg gik nu ind og lagde mig ovenpaa en Sovepose med en anden over mig (jeg havde nemlig to saadanne), med Hovedet ude i den aabne Teltdør og Geværet parat ved Siden af mig. Jeg kunde stadig, af og til, høre Bjørnene paa det gamle Sted. Saaledes gik Tiden til Kl. $3^1/_2$, da jeg hørte Ungerne svømme forbi nedenfor Teltet; jeg er ganske sikker paa, at jeg da ogsaa hørte Stemmen af en gammel, som var med dem; men jeg saa intet, skjønt jeg løb ud af Teltet og helt ned til Isfoden. Derefter hverken hørte eller saa jeg mere til Selskabet.

Kl. 5 var det lysnet adskillig. Jeg tændte da Primusen og varmede mig rigtig godt; men jeg var alt for spændt paa Resultatet af min natlige Kamp til at føle Sult eller Tørst, og jeg lavede derfor ikke Mad, men spiste blot lidt Chokolade.

Da jeg gik ud, undersøgte jeg først Pladsen nærmest omkring Teltet. Her saa det høist mærkeligt ud, idet dybe Fodspor fandtes overalt blandt Smaastenene og i den løse Sne. Paa Isfoden, der nu var tør, da Vandet var faldt, saa det ud som i et Slagteri, idet der stod store Pøle med blodblandet Vand ret nedenfor Teltet. Det saa ogsaa ud, som om jeg havde truffet anden Gang, jeg skød, thi et bredt Blodspor førte sydover fra det Sted, hvor Bjørnen stod. Til Bjørnene saa jeg ikke det mindste. Jeg gik først et godt Stykke sydover, men fandt intet Spor af dem. Paa Tilbageveien fik jeg yderst ude paa Isfoden, trods Mørket, Øie paa noget mistænkeligt, gulhvidt, som ved en mere indgaaende Undersøgelse viste sig at være en fuldvoksen Hunbjørn. Om den var levende eller død, kunde jeg ikke se; men dens resolute Optræden om Natten indgjød mig saa megen Respekt, at jeg for en Sikkerheds Skyld gav den et Skud i Hovedet. Den var imidlertid stendød og havde været det

længe, thi den var allerede temmelig frossen yderst paa Labberne.

At flaa Dyret var ikke noget let Foretagende, da det laa yderst uheldigt, med hele Bagkroppen svævende frit ud i Luften, nu da Vandet var omtrent paa det laveste. Det lykkedes mig dog, ved Hjælp af en Line, at faa det anbragt i en heldigere Stilling. Ca. Kl. 10 var Bjørnen behandlet efter alle Kunstens Regler og Skind og Kjød bragte op over Høivandsmærket. Jeg gav mig derpaa til at lede efter de andre af mine natlige Gjæster; men skjønt jeg gik et godt Stykke mod Nord, fandt jeg dog hverken nu eller et Par Dage senere Spor af, at de var gaaet iland.

Saa syntes jeg, det var bedst at se efter min firbenede Kamerat, „Susamel", der havde havt det meste af Kæden med, da den løb sin Vei, og derfor let kunde blive hængende et eller andet Sted ved denne. Sporene viste imidlertid, at den, vild af Rædsel som den havde været, et Stykke nord for Teltet havde taget feil af Veien og var gaaet tilsjøs, hvorved jeg mistede dens Spor. Jeg fandt det imidlertid igjen efter nogen Søgning paa Isen i Bugten vest for Tangen. Lidt efter traf jeg ogsaa Spor af Bjørnene, saa jeg var istand til at danne mig et Begreb om, hvad disse havde taget sig til i den nærmeste Tid, før jeg stiftede deres Bekjendtskab.

De vare komne fra Hvalrosfjorden og havde aabenbart havt til Hensigt blot at gaa østom Vaagen i Mundingen af Bugten. Men paa Nordsiden af denne havde de truffet et Rævespor eller ogsaa Ræven selv, som de derpaa havde fulgt i sydøstlig Retning tvers over Tangen. Saa havde de fundet en Kasse med Forsteninger, som Schei havde ladet staa paa Stranden et godt Stykke nord for Teltet. Denne havde de undersøgt meget nøie, kastet Forsteningerne ud, slaaet en hel Del af dem itu, splintret Kassen, væltet det hele ned i Sjap-Isen og sluttelig danset en vild Triumf- eller

Krigsdans ovenpaa det hele. Opildnet ved saadanne Bedrifter havde de derefter taget Veien via Isfoden direkte til Teltet. Her havde den gamle Bjørn — eller den ene af disse — straks taget sig af „Susamel“, som den maa have overrumplet fuldstændig, saa at Hunden ikke har mærket noget, før Bjørnen var lige over den. Det mærkeligste var imidlertid, at der rimeligvis har været to gamle Bjørne. Thi da jeg skød anden Gang, var den første Bjørn vist allerede død, at dømme efter Labbernes frosne Tilstand, da jeg fandt den. Desuden er jeg sikker paa, at jeg hørte Stemmen af en gammel, foruden Ungernes, da Selskabet Kl. $3^1/_2$ svømmede forbi Teltet. Det var imidlertid ikke muligt at afgjøre Bjørnenes Antal efter Sporene, thi de havde gaaet tæt sammen, saa at Sporet viste sig som en fast, trampet Sti.

— Et Stykke syd for Indre Eide tabte jeg atter „Susamels“ Spor, men jeg fortsatte alligevel min Vei for at se, om jeg kunde finde det igjen paa Tangen. Dette lykkedes imidlertid ikke. Derimod fik jeg Øie paa en Mand og en Hund, der, da jeg naaede dem, viste sig at være Stolz og min tapre Vagthund. Denne var nemlig bleven opdaget om Morgenen ved „Fram“ i bedste Velgaaende og havde — saa vidt jeg kunde forstaa — derved givet Anledning til forskjellige Formodninger, hvoraf den almindeligst antagne var, at den var bleven kjed af at være hos mig, fordi jeg havde tilbragt Tiden med at fortælle den mine — ifølge disse for al god Smag blottede Folks Mening — kjedelige Historier. Kapteinen havde imidlertid dømt den til at udholde denne Tortur en Gang til og havde sendt Stolz afsted med den.“

Bay fortalte videre, at den uophørlige Kuling af Nord fremdeles holdt Fjorden udenfor Fastiskanten fuldstændig fri for Is; om der nu og da var aldrig saa meget Sørpe derude, saa drev den bestandig tilsjøs. Adkomsten over Indre Eide og Hvalrosfjorden var derimod let. I Henhold til denne

Meddelelse gik jeg i Gang med at lave en Slæde til Transport af Kjød over Ytre Eide til Pollen, idet jeg mente, at Bay og Stolz ligesaa gjerne kunde kjøre nogle Kjødlæs over Eidet som ingenting bestille; det vilde være en stor Fordel at kunne begynde saa tidlig med Kjøringen. Jeg var saa ivrig efter at faa Kjælken istand, at jeg forslog mit ene Knæ, hvad jeg jo i Grunden aldeles ikke havde behøvet at

EFTER SPYLINGEN.

gjøre. Jeg var saamænd ufør i Benet et Par Uger. Baumann og Hassel, som imidlertid var kommet tilbage efter en fuldstændig mislykket Jagttur i elendigt Veir, fik i Opdrag at kjøre Slæden med et Kobbel udover til Eidet, samtidig som de skulde prøve sin Jagtlykke paa Vestsiden af Hvalrosfjorden. Det sidste gik op i Røg, idet de glemte Teltet, og da de returnerte for at hente det, lod jeg dem blive ombord, da jeg ansaa det noget nær haabløst at lede efter Storvildt derude.

BUGTEN VED FANGSTSTATIONEN UDENFOR MAAGEBERGET. HØSTEN 1901.

Lørdag 12te Oktober kom Fosheim, Raanes og Isachsen anstigende med tre store Kjødlæs, mens Schei laa igjen som Vagtmand ved Nordstrand, hvorhen de havde kjørt Kjødet af de atten Dyr, som Schei og Isachsen havde skudt. De havde mødt Hjorden Dagen efter, at de skiltes fra det andet Parti og omtrent paa samme Sted, hvor vi forrige Aar traf de sidste 11 Dyr.

Hjorden havde ikke dannet Karré, men stillet sig op i en lang Slaglinje, idet intet af de to Kobbel talte nogen videre paagaaende Jagthunde. Men den største af Okserne tog Position en femti Skridt foran Fronten og optog Kampen alene. Tre af Isachsens Hunde satte lukt paa Oksen. Den første af dem var „Snipa“. Oksen plantede sit ene Horn tvers igjennem Dyret, bag Bogen, og gav den en Tryk seksten, saa den sprat flere Meter op i Luften. Før „Snipa“ naaede Bakken igjen, var næste Hund paa Hornet og Øieblikket efter kom Nr. 3. De to første var saa døde, som Dyr kan blive, kun den tredje overlevede Katastrofen.

Saa kom Jægerne til og gjorde først Ende paa den rasende Okse og siden paa hele Flokken.

De havde yderlig slet Veir og havde ikke rukket at flaa mere end 10 af Dyrene. De, som bragtes ombord, var allesammen uflaaet. Provianteret for syv Dage reiste Jægerne nordover igjen Mandag 14de sammen med Baumann og Hassel for at tilendebringe Kjødkjøringen.

Lørdag den 19de kom de tilbage. Kjødet havde deført i to Vendinger over Eidet, men for med én Gang at faa med sig ombord Restbeholdningen af Kjød, samt Skind og Hoveder havde de ved Bunden af Fjorden lagt igjen noget af den øvrige Oppakning, som Schei og Isachsen hentede næste Dag sammen med endel Hundehusdøre og forskjellige andre Trævarer, som laa igjen fra forrige Vinter.

Ogsaa denne Høst havde vi Hænderne fulde af Arbeide. Olsen modtog ligesom forrige Vinter omfattende Bestillinger paa Kogekar og forskjellige andre Greier til Slædeture.

Da Peder begyndte med sine Ismaalinger den 15de Oktober, fandt han, at Isen iaar kunde opvise en Tykkelse af 56 Cm. mod 37 Cm. samme Dato ifjor, en ikke uvæsentlig Forskjel.

Samme Dag kom Stolz dyvaad ombord. Paa Veien til „Fram“ for at hente enkelte Ting, de havde raket op for derude, var han plumpet ned i en Raak til midt op paa Livet. Det var en temmelig kjølig Fornøielse paa denne Aarstid. Han kunde fortælle, at tyve Læs Hvalroskjød allerede var expederet over Eidet. De to paa Ytre Eide fik Ordre til at hente en Spritdunk og forskjelligt indsamlet Materiale, som laa igjen ved Fjordmundingen siden i Sommer, og bringe det indover til Eidet, forat vi kunde have alt samlet paa ett Sted, naar det bar til med Kjøringen.

Hundehusene byggedes langs Skibssiden efter samme Princip som tidligere. Skylighterne muredes til med Sne, og indvendig blev Salonerne tættet efter bedste Evne, idet Skylighterne og de Døre, som ikke brugtes til dagligdags, spigredes til med Soveposer og Seildug.

Kjøringen af Hvalroskjød, som nu skulde have taget sin Begyndelse, maatte foreløbig stilles i Bero. Dag efter Dag stod Stormen ret ud Fjorden og gjorde al Transport umulig.

I Paavente af Oksekjød havde Peder og jeg reist Stillaser i Forsalonen; hele Salonen blev nu en eneste Slagterbutik, hvor Kjød blev tinet, lemmet op, renskaaret og hængt op eller af Stuerten taget under speciel Behandling for at forædles.

Fredag 25de Oktober drog Peder og jeg til Ytre Eide for at tage Kjødkjøringen fat. Stormen feiede ud Fjorden, bare saa det kost; Hundene fløi, alt hvad Remmer og

Tøi kunde holde; men alligevel var det vanskeligt for dem at holde Trit med Kjælkerne, slig som disse durede afsted.

Lørdag laa vi veirfast; men Søndag bar det indover med alle fire. Ved Indre Eide blev det et ordentligt Basketag at kare sig iland; det var nemlig Springflod, og der stod flere Fod Vand oppe paa Krakken. Vi kom ingen Vei, før vi tog Lasten i to Vend over det kritiske Punkt, og først ved Sekstiden var vi ombord.

Vi indsaa straks, at det ikke vilde lønne sig at kjøre denne Vei ved Springflodtid, og da det nu frøs raskt i ydre Del af Gaasefjorden, valgte vi den Rute. Frem og tilbage er gjerne lige langt: Kjødet maatte over Eidet igjen. Mandag kjørte saa seks Mand udover og gik for Alvor i Gang med Fragtningen af Kjød. Den 4de November var det ombord.

Eftersom Hvalroskjødet kom frem, blev det stablet op paa Mellemdækket, hugget op i Lonser og anbragt i dertil indrettede Binger, saa vi denne Vinter kunde have det meste af det under Dæk.

Hermed var i alt væsentligt vort Høstarbeide fuldført.

FJERDE VINTER OG VAAR

Vi havde flere Hunde, der nu ikke længer var synderlig duelige som Trækdyr; det gaar fort nedad Bakke med saadanne gamle Hunde, og for at slippe at føde paa dem om Vinteren, lod jeg dem skyde.

Ved Eftersyn af Proviant for Folk og Hunde viste det sig, at vi med vor Beholdning af Hundekjeks og Tørfisk kunde love Expeditionens firbenede Deltagere god Levemaade hele Vinteren igjennem.

Hvad vor egen Furage angik, frygtede jeg mest for, at vi skulde rake op for Smør og Kaffe. Jeg fandt det ialfald rigtigt at ræsonnere som saa: „Naar vi et Aar er blevet forhindret fra at komme løs, kan vi risikere samme Historie en Gang til, og da er det bedst at spare paa disse Provianttsorter." Eftermiddagskaffen gik derfor ud af Programmet, og Smørvegten blev taget i Brug. Parafinen blev ligeledes udmaalt, til Enkeltmandslugarerne 5 Liter pr. Maaned, til de andre 7 Liter, mens Lamperne i Salonerne som hidtil skulde brænde til Kl. 11 om Aftenen. Kullene til Kabyssen og begge Salonerne blev veiet for hver Uge.

Forresten gik omtrent alt i sine vante Gjænger. Vinteren forløb med flittigt Arbeide for kommende Vaarsæson, især Reparationer og Forbedringer af Materiellet.

Olsen havde et langt og vanskeligt Arbeide med nogle af de magnetiske Instrumenter, hvis Istandsættelse tog megen Tid og krævede stor Nøiagtighed. Derhos blev han ansat som Minefabrikant, forat alt skulde være parat til Sommerens Issprængninger.

Nødtvedt havde en hel Slump Arbeide med at tilberede Hundeskindene og var desuden sterkt optaget af Smieri. Han experimenterte blandt andet med at smie forskjellige Sorter Isborer til Brug ved Nedlægning af Minerne.

Ogsaa denne Vinter havde Fosheim mangen kold Arbeidsdag ved Høvelbænken paa Mellemdækket, hvor han snedkererte tidlig og sent og altid lige ufortrødent. Det var Fabrikationen af Maalebord og Kasser og Æsker til forskjellige Instrumenter, som denne Vinter især lagde Beslag paa hans Tid, og det er sandelig Arbeide, som fordrer megen Omhu.

Stuerten laa i det, saa det havde god Skik. Elegant og smagfuldt Bagverk i haugevis saa Dagens Lys under hans rappe Fingre. Juletræet skulde iaar prange saa pyntet og festligt som nogensinde, Simmons og Baumann assisterte med at tegne og male en hel Hob Flag. En særskilt Omtale fortjener det Specialflag, der betegnedes som Bays og Lindstrøms. I daglig Tale gik de to velnærede Herrer for at være Kompagnoner og sloges i Hartkorn ogsaa ved denne Leilighed. Deres Farver var rødt, blaat og — fedt!

Naar jeg saa nævner, at hver Mand efter Tur stelte Ovnene en Uge ad Gangen, at Meteorologvagterne som vanligt gik paa Omgang, og at Hundenes Pas dette Aar kostede os meget lidet Bryderi, da de var saa forbausende fredelige af sig, staar det kun tilbage at omtale to Grene af vor Virksomhed i dette Tidsrum, den ene industriel, den anden litteraær.

Der blomstrede op en hel ny Industri denne Vinter, idet man begyndte at skjære i Ben. Knivskaft og Slirer af

sirlig udskaaret Hvalrosben gik af Stabelen i lange Baner. De var tænkt som Gaver til Venner og Bekjendte.

I denne Periode falder den „framske“ Litteraturs Guldalder. Bay udgav en veritabel Roman(!) „Gunhild“. Den omhandlede et høist romantisk Tema. En Flok Opdagelsesreisende foretog en Færd i det nordlige Grønland. Efter en

BLADBÆRENDE STÆNGELDELE AF SEQUOIA OG GLYPTOSTROBUS, NAALETRÆR FRA TERTIÆRTIDEN. STENKULFJORDEN. Nat. Størr.

besværlig Vandring gjennem Isørkenen naaede de frem til en stor og frugtbar Oase, hvor de traf paa Efterkommere af de gamle Nordmænd. Disse havde delt sig i to fiendtlige Stammer, som laa i uophørlige Feider med hinanden. Blandt mange andre Rariteter, som de Reisende stødte paa, kan nævnes Mammut og Næsehorn.

UDENFOR HAVNEFJORDEN.

Under Udarbeidelsen viste Forfatteren sig som en Mester i den Kunst at skjærpe Publikums Nysgjerrighed, idet han indhyllede sig i den sorteste Hemmelighedsfuldhed. Ikke engang om Bogens Titel sivede der ud nogetsomhelst mere eller mindre sikkert Forlydende. Som enhver Bog, der ønsker at komme i Betragtning paa Markedet, forelaa den færdig til Jul. Den var overmaade spændende og slugtes med stor Graadighed.

Vi turede Jul baade vel og længe og spaserte flittig i det straalende Maaneskin. Vi maatte knibe paa Kognaken; men saa overlod jeg Simmons endel Sprit; af den bryggede han „Glødgad", og da var den Sorg slukket.

Da det lakkede lidt ud paa Vinteren, begyndte vi at træffe Forberedelser til at kjøre Sand udover Isen for at hjælpe paa Smeltningen til Vaaren. Fosheim arbeidede Kasser, og Nødtvedt smidde Hakker til det Brug, og saa tog vi fat. Det gjaldt en Strækning paa fire Kvartmil, og den inddelte vi i Roder, saa vi hver fik et Stykke at sørge for. Vi kunde se hverandre, mens vi arbeidede bortover Isen, og det vakte en svær Kappestrid. Arbeidet gik som en Røg; men saa var det nu det da, at vi længtes hjem allesammen og fuldt og fast troede paa, at Sanden vilde gjøre Underverker. Foreløbig sandkjørte vi Fjorden udover til Odden ved Borgen for at lade Resten staa igjen til efter Vaarturen. Sanden lagde vi læssevis henover Sneen for at brede den ud, naar Sneen var smeltet væk; ellers vilde Smeltevandet tage med sig al den fine Sand, og den er jo det virksomste af det hele.

Vi omgikkes med store Planer for Vaaren. For det Tilfælde at der i Sommerens Løb skulde komme Skib ind i Jones Sound for at lede efter os, bestemte vi os til at bygge Varder og nedlægge Beretning om vor Expedition paa Cone Island og paa forskjellige Odder i Sundet. Kyststrækningen vestenfor Greely Fjord skulde undersøges, og den endnu

ikke kartlagte Kyststrækning af North Devon kartlægges. Til Beechey Island agtede vi at sende en Slædeexpedition dels for at korrigere vore Kronometre ved Hjælp af Engelskmændenes Stedbestemmelser der, dels for at efterse de Depoter, som Engelskmændene havde nedlagt der for et halvt Aarhundrede siden, og dels for at prøve at finde Sluppen „Mary“, som JOHN ROSS satte efter sig i 1850. Hvis det ikke skulde lykkes os at komme ud med „Fram“ dette Aar heller, maatte jeg se til at sende Efterretning om os til Dansk Grønland, og da kunde det være bra at komme i Besiddelse af et sjøgaaende Fartøi. Vi kunde rigtignok seile i en af vore egne Baade, men det vilde jo være langt bekvemmere at disponere over en saadan Slup.

Isachsen, Fosheim og Hassel skulde sætte Kursen østover og nedlægge Efterretningerne om Expeditionen. Schei og jeg skulde tage paa Langtur nordover og kartlægge Egnene vestenfor Greely Fjord. Baumann og Raanes skulde følge os til Storøen, hvor det var vor Agt at nedlægge et lidet Depot, som det nordgaaende Parti kunde ty til paa Hjemveien. Naar saa Returningpartiet igjen var ombord, vilde ogsaa Vardebyggerne være kommet hjem, og da skulde Baumann, Fosheim og Styrmanden drage over til Beechey Island, Isachsen og Bay kjøre over Sundet til North Devon paa Kartlægningsarbeide.

Den 1ste April 1902 reiste alle tre Partier.

I den første Del af Vaarsæsonen var Veiret af sletteste Sort: Nordenvind og Snefald med et yderst besværligt Føre. Dertil kom, at vor Hundeproviant iaar var adskillig tyngre. Patentfôret var snart sluppet op, og vi maatte tage Tørfisken til Hjælp. Efter vort Kjendskab til Bjørnebestanden paa Norskebugten og Trakterne nordover mod Bjørekap og Heureka Sund havde vi Ret til at ræsonnere som saa, at det ikke lønnede sig at slæbe med sig Spæk og Kjød fra Skibet, vi maatte kunne nøie os bare med Tørfisk; men selv den tyngede forsvarlig.

Paa Norskebugten gjorde vi imidlertid snart den sørgelige Erfaring, at ikke alle Aar er lige bjørnerige. Vi ventede Dag for Dag at skulle faa Ram paa en Bamse; men vi saa ikke et eneste Spor engang. Hundene tog svært af under alt dette Mas og blev med hver Dag slappere til at trække. Vi sled os dog opover til ydre Del af Heureka Sund, og den 8de April reiste vi vort Telt ved „Hareneset". Hundene var rent udkjørt allerede, og jeg fandt det bedst, at Baumann og Styrmanden vendte om; vi fik prøve at klare os uden Depotet.

Ved det Sted, hvor Leiren var reist, havde der før været Alfarvei for Bjørn, og Odden søndenfor os, der hvor Landet svinger østover mod Baumanns Fjord, havde af den Grund faaet Navnet „Bjørnesvingen". Jeg ansaa det Umagen værdt at lige over her en Dag og forsøge Jagten.

Næste Dag blev Veiret ikke værst; Solen tittede frem en og anden Gang. De to reiste i god Tid om Morgenen og haabede inden Aften at naa Bjørnekaplandet. Efter at have sagt Farvel gik Schei og jeg iland for at speide efter Harer; den bedste Jagttid paa Dagen var rigtignok over, men vi kneb alligevel nogle Stykker og bestemte os til at raste ogsaa næste Dag. I det hele skjød vi femten Harer der; Nogle Biter forbeholdt vi os selv, men Mesteparten gik i vore Hunde, som virkelig kom sig endel i disse Dage.

Ingen Bjørn, men fælt Føre og ordentligt Stygveir, saa lød de følgende Dages Program. Et Par Dage maatte vi endog ligge for under nogle Nabber. Det blaaste slig, at Is og Land stod i en eneste Røg hele Sundet nedigjennem.

Den 16de April slog vi os ned temmelig tidlig paa Kvelden, i Læ af en Odde. Paa Turen nordover havde vi Gang paa Gang seet efter, hvad Dalene havde at byde paa; men ikke et Haar af et eneste Dyr var vi istand til

at opdage. Og langs Landet, hvor her tidligere havde været et ustanseligt Traakk af Bjørn hele Veien opover, stod ikke en eneste Bjørnelab. Kan hænde det kom af, at Gammelisen ikke var brudt op forrige Sommer, og at Sælen som Følge deraf havde trukket hen til Steder, som den Gang bød paa aabent Vand, og hvor Isen altsaa nu bare var vintergammel. Ialfald tror jeg, dette Fænomen paa en eller anden Maade hang sammen med sidste Sommers ugunstige Isforhold.

Ud paa Kvelden løiede Vinden af, og vi gik til Ro i vakkert Veir. I Ellevetiden fôr vi op ved, at Hundene holdt et syndigt Leven. De skreg og bar sig saa høilydt, at vi straks skjønte, der var Ugler i Mosen. Vi styrtede ud det forteste vi kunde; men Bjørnen, som vi ventede at se, var ingensteds at øine. At der havde været noget usedvanligt paafærde, forstod vi imidlertid straks; med strittende Buster stod de og glante nordvestover, mens de rykkede og sled i Stjerterne og halsede, som det gjaldt Livet. Vi fulgte Retningen af deres Blik og opdagede endelig „han Far sjøl i Stua“ langt ude i Sundet i strakt Trav vestover.

Jeg løb til mit Kobbel og sendte dem afgaarde en for en, efter hvert som jeg fik skilt dem med Sæler og Stjerter, saa de var løse og ledige. „Gammelgulen“ gik først af Stabelen, de andre fulgte Slag i Slag, og ikke mange Øieblikke efter naaede de den, fik den snudd og kom drivende med den indover mod Land. Bjørnen vilde partout op i en styg Urdal lidt nordenfor vor Leir, og alt det Hundene forsøgte at stoppe den, saa bar det op gjennem Dalen. Schei og jeg strøg i fuld Fart nordover langs Isfoden og hørte snart at Hundene havde Standlos deroppe. For at tage en Snarvei rendte vi over nogle Grushauger, og da vi naaede Toppen, fik vi paa den anden Side af Dalen se Bjørnen sidde oppe paa en høi Fjeldknatt, som stupte omtrent lodret ned; men paa Nordsiden var den tilgjængelig, og her var det vel,

Bjørnen havde løbet op. Der tronede Ismarkernes Konge, oppe paa et Slags Piedestal, med hele Staben af bæljende Bikjer i ærbødig Afstand. Jeg prøvede med et Par Skud, men overvurderte Holdet, saa Kuglerne peb Bamsen over Hodet. Saa bad jeg Schei gaa bortover og skyde den, mens jeg selv blev staaende igjen for at overskue Dramaets videre Udvikling.

Bjørnens Position var fortrinlig. Den havde taget Stilling paa et lidet Plateau øverst paa Fjeldknausen, og til den lille Afsats førte der en Bro, bare en god Meter bred. Der stod han, som salig Sven Dufva, parat med Storslæggen til at daske den første, som vovede sig over.

Imens pæste og pustede Schei i Sne og Sten uden at se Kviten, som skjultes af Terrænet. Først paa nogle faa Alens Afstand dukkede hans Majestæt frem for ham i al sin Herlighed; men da var han ikke sen med at trykke løs heller. Bjørnen sakk sammen, og et Par Øieblikke efter laa hele Hunderøisen over den. De var ikke forvænt med Bjørnekjød de Karerne, det var ikke farligt at se. De ruskede og rev i Pelsen paa den, saa Haardotterne føg, og før de vidste Ordet af, havde de draget Skrotten til Kanten af Plateauet, og ud over Afgrunden bar det. Forbløffet stod Hundene igjen og gloede ned i Dybet, hvor Bjørnen styrtede i svimlende Fart, men ikke alene; thi oppe paa den stod to lyslevende Hunde, som havde glefset sig ordentlig fast i Ragget og nu stod plantet Hode mod Hode og bed sig endda fastere for at holde Balancen. I aandeløs Spænding fulgte jeg denne uventede Luftfart. I næste Sekund vilde Bjørnen i sit lodrette Fald have naaet den fremstaaende Klippespids. Og mine stakkars Hunde — det var en blodig Hevn, Bjørnen vilde tage. Nu fik jeg bare tre Hunde igjen i mit Kobbel!

Med et voldsomt Dump tørnede Bamseskrotten mod Fjeldet, gjorde et Hallingkast ud fra Bergvæggen og faldt videre,

indtil den efter en samlet Faldhøide af mindst 100 Fod naaede Skraaningen ved Elven og det med slig Fart, at den seilede tvers over Elveisen og et godt Stykke op i Bakken paa den anden Side. Og Hundene? Da Bjørnen tog Fjeldet, sprat de op som Viskelærsbolde, beskrev en stor Bue, og med stive, sprikende Ben fortsatte de Seilasen for egen Regning og drattede med et vældigt Klask ned paa den haardføgne Sne i Dalbunden. Men i en to tre var de paa Benene og satte sporenstregs over Elven efter Bjørnen. Ikke mange Minuter senere kom hele Flokken sættende; men da de blev jaget væk fra Skrotten, lagde de sig resigneret ned for at vente, til deres Tur kom. Jeg skyndte mig til Leiren for at hente Hundesælerne; saa satte vi Samlestjerten i Næsen paa den faldne Storhed og lod det staa til.

Men Hundene skjønte nok, at her blev Smaus, og jo nærmere vi kom Leiren, desto ivrigere trak de. For at holde dem i Ave maatte jeg til syvende og sidst sætte mig paa Skrotten. Og dinglende frem og tilbage paa det nye Kjøretøi gjorde jeg mit Indtog i Leiren i den lyse Vaarnat.

Bjørnen blev øieblikkelig flaaet, og Hundene fik sit Maaltid. Da de sluttede, fandtes der neppe videre Tomrum indenfor Ribbenene.

Forat Hundene kunde godgjøre sig rigtig tilgagns, blev vi liggende over en Dag i „Bjørneleiren“ og brød først op Fredag 18de under fuld Musik af Kuling fra Nord. Skjønt vi havde Vinden bent i Bringen, blev Fremkomsten ikke værst i det haardføgne Føre, og om Kvelden kunde vi slaa os for i vor gamle Leirplads paa Sydsiden af Storøen. I Nærheden laa der et godt bevaret Eskimohus, som nu var halvt tilføget af Sne; men vi kjendte Bekvemmeligheden fra før, grov os ind i Huset, lagde igjen en Del Sager derinde, og for at holde Ræven ude stængte vi Døren med opstablede Sten.

Der havde været noksaa meget aabent Vand langs Østkysten af Storøen, og en tre Kvartmil søndenfor havde vi det gaaende med sterkt opskruet, tynd Høstis, som var høist uhyggelig at kjøre i, men hvor der stod Bjørnespor ved Bjørnespor. To levende Eksemplarer dukkede ogsaa frem; men vi havde ikke Tid til at bryde os om

VOR BJØRNELEIR I STORFJORDEN 1902.

dem nu, og vi kunde heller ikke drage paa mere Fôr, end vi allerede havde.

Næste Dag strøg vi videre nordover i stille, deiligt Veir, men med samme Slags Føre og med utallige Merker efter Bjørn, Ræv og Ulv. De havde nok danset om hverandre her paa Nyisen rundt Øen. Ved Middagstid passerte vi en Odde, hvor der sad to Harer lidt ovenfor Krakken. Det blev mig for sterkt et Stykke; jeg maatte op og skyde dem.

Da vi ud paa Kvelden blev overfaldt af Stygveir, havde vi allerede gjort en pen Dagsmarsch og kunde slaa Leir noget søndenfor Maiodden.

Uveiret holdt sig; men vi var saa forsinket, at vi fik klemme paa. Vi kjørte forbi den ene Polarhjord efter den anden, men gav os ikke Tid til at jage; først naar vi naaede Isfjeldodden, var det vor Hensigt at ofre en Dag eller saa

SKRUGARD VED LANDS LOKK. 1902.

til Jagt og Opforing af Hundene, før vi satte Kurs for de ukjendte Kyststrækninger i Vest. Et Kjøddepot til Brug paa Retur, tænkte vi ogsaa at nedlægge deroppe; efter vort Kjendskab til Egnen deromkring ansaa vi det nemlig for en letvindt Affære at skaffe Forraad nok.

Vi havde ikke glemt Fjoraarets Erfaringer om Isen i Heureka Sund opover til Smørgrautberget og lagde denne Gang vor Rute langs østre Land. Jeg følte mig sikker paa at finde bedre Fremkomst der, ialfald naar vi svingede et Stykke ind gjennem Greely Fjord. Isen bestod væsentlig

af opskruet Nyis med en og anden Gammelisflore indimellem. Sandsynligvis havde Sundet paa denne Strækning været noget nær isfrit forrige Sommer.

Vor Jagt ved Isfjeldodden gik i Vasken af den simple Grund, at vi ikke fandt et Dyr. De talrige Spor i Sneen overtydede os vel om, at hvis vi vilde spendere et Par Dage og kjøre ind i Landet, vilde vi ikke komme tomhændte tilbage; men Tiden led, og vi skulde vestover.

Fra Nordspidsen af Odden satte vi Kursen ret over Greely Fjord til Blaafjeld, idet vi holdt os paa Østsiden af en Skrugard, som strakte sig tvers over Fjorden. Jeg antager, Skrugarden saa nogenlunde dannede Grænsen mellem forrige Aars Fastis paa Greely Fjord og Drivisen udenfor. Det gik galant, helt til vi var lige under det lodrette Fjeld; der fik vi det samme væmmelige Føre, som vi kjendte saa godt fra den nordlige Del af Sundet. Midt ude paa Blankisen stak der op den ene Sneknold efter den anden præcis af Form som en diger Kusop, og Passagen mellem disse lange Rækker af Sop var saa smal, at Kjælkerne ikke fik Plads der. I ett væk rendte disse sig fast, og hver eneste Gang maatte Forenden løftes op, før de gik klar af Soppen. Det var uden Sammenligning det værste Føre, vi kunde faa. Ski lod sig ikke bruge; men det var ilde uden Ski paa Fødderne ogsaa. Længer vest var Isen i Nærheden af Land dækket med Sand og Sten og Grus, som i en Fart vilde gjøre det af med Nysølvet. Vi maatte svinge et godt Stykke ud i Sundet og heller lade Kjælkerne bide sig fast i hver Kusop, vi passerte.

Det Fjeld, vi her havde mod Nord, er visselig det høieste i alle de nyopdagede Lande. Det er en kolossal Bergvæg, som paa lange Strækninger styrter lodret ned i Havet. Under disse mægtige Stup lod det til, at Vindene likte sig fortrinlig; det var en førsterangs Tumleplads for dem. Grus og Smaasten laa feiet flere Kvartmil udover, og skulde vi

i det hele taget komme frem, maatte vi vakkert holde os en halv op til én Kvartmil af Land, hvor vi til Gjengjæld laa i ustanselig Feide med Gammelisen. Længer vest bedredes Forholdet, og vi kunde delvis styre næsten lige under Krakken. Nu og da drog Schei iland og fandt ogsaa her endel Forsteninger.

Nu fik vi nogle Dage med særdeles høi Temperatur til denne Aarstid at være. I den disige Luft under Blaafjeld viste Termometret undertiden lige op til ÷ 9°, og i Middagstiden kunde det hænde, at der fløď Smeltevand paa Isen under de bratte Fjeldvægge.

Længer vest veg Fjeldvæggen ind fra Havet og gav Plads for et smalt Stykke Forland; samtidig tog Føret sig op, saa vi længe kunde kjøre efter Isfoden. Her var da Harer nok, saa det ud til; Sporene viste, at de havde gaaet i Flok og Følge. Nu og da sprang der en Hare langs efter Isfoden, idet vi suste forbi. Tre af dem kaprede vi.

Den 28de April kom vi til et stort Farvand, som skjærer sig langt ind gjennem Landet i nordlig Retning. Fra først af tog vi det nærmest for et Sund, bestemte os til at undersøge det og drog med stort Besvær i stadig løsere Føre ind gjennem Fjordarmen.

Da vi lidt efter Middag skulde svinge forbi en Odde, opdagede vi to tre Harer lidt ovenfor Krakken. Dem maatte vi have, for nu kneb det svært med Fôr til Hundene; Dag for Dag blev de mere slunkne og trak daarligere og daarligere. Slid og Uveir havde vi havt næsten hele Tiden, og intet Extrafôr paa længe. Nogle Steder havde vi rigtignok seet Renspor, som pegte fra Vest mod Øst, og en fem seks Kvartmil østenfor Blaafjeld saa vi et Bjørnespor. Men vort Haab om Storvildt sank dybere og dybere for hver Dag;

vi fik nok tage med, hvad der bødes af Smaavildt, saafremt vi havde Raad til det for Ammunitionens Skyld.

Da jeg havde skudt de to Harer og skulde opover og hente dem, fik jeg pludselig Øie paa en hel Flok af samme Sort lidt høiere oppe. Det varede ikke saa længe, før jeg i alt havde tolv Harer paa min Samvittighed. For at spare paa Ammunitionen stoppede jeg op; det blev da ialfald en hel Hare tilhunds og en halv tilmands.

Jeg tog saa stor Bør, jeg aarkede, og drog nedover. Uagtet Odometret bare viste en Dagsmarsch paa 6 à 7 Kvartmil, leirede vi os ved Odden, forat Hundene kunde faa hvile ordentlig ud. Det blev kraftig Kost den Dag: den ordinære Lons og en Kjæmpehare atpaa.

Vi døbte Fjorden „Harefjorden" og ikke uden Grund. Næsten hvor vi vendte vort Øie, saa vi Harer paa Farten; det yrede og krydde af dem overalt. De fløi omkring, som de var halvtomset allesammen. Det var midt i Parringstiden, og vi antog, det var Kjærligheden, som steg dem til Hodet og gjorde dem øre. Det kan jo ogsaa hænde andre end Harer.

Da Leiren var i Orden, gjorde Schei en Sviptur iland og skjød i Forbigaaende fire Harer.

Vi tog straks fat paa forskjellige Reparationer. Kjælkerne havde især havt en haard Tørn derude i den gamle, grove Polaris, og jeg havde mangen Gang ventet at høre dem knase, naar de tog Raus udover de bratte, knudrede Isskraaninger. Odometerbeslaget havde faaet en styg Knæk; det maatte skrues af og varmes ved Primus, før vi fik Skik paa det.

Indover Fjorden næste Dag havde vi noksaa bra Føre, de Stunder vi kunde følge Isfoden. Enkelte gamle Oksespor i Leren underrettede os om, at det ikke bare var Harer,

som pleiede at besøge denne Egn. Idet vi svingede forbi en Odde, dukkede der frem for os en høi Bergvæg, som vi troede stængte Fjorden. Da fandt vi, det var paa Tide at gjøre Vendereise, og søgte saa over til det andet Land. Men nu skulde det blive rent ilde: bundløs Fokksne, som Hundene drattede ned i, saa de tog Svømmen fat. Paa de værste Steder maatte vi gaa foran paa Skiene og trampe Vei. Vi havde intet andet at gjøre end at sætte Kursen tvers over Fjorden i det fortrøstningsfulde Haab, at der klos under Land skulde være bedre Føre. Og det var der ogsaa. Ved Kveldstid slog vi Leir ved Isfoden lige under Kappet paa vestre Side af Fjorden. Hundene var rent opgivet og fik lidt Extrafôring igjen, idet Schei skjød nogle Harer til dem.

Næste Dag den 30te April bar det afsted vestover paa noksaa haardt Føre, men blandt styg Skruis, som laa presset helt op under de bratte Vægge mod Nord. Vi kunde ikke undgaa Polarisen her, idet Terrænet lige under Land var fuldt af Grus og Smaasten. Mangen Gang vidste vi hverken ud eller ind; men frem maatte vi jo. Vi havde i den senere Tid stadig klart en 15 à 16 Kvartmil om Dagen; men her maatte vi nøie os med 10 à 12. Taage og Snefald forbedrede ikke Situationen hverken for os eller Hundene.

Om Kvelden slog vi Leir ude paa Isen med Udsigt til det vestligste Kap, vi forrige Aar saa fra Smørgrautberget. Vi gissede Distancen til en otte Kvartmil.

Torsdag den 1ste Mai blev vi atter af Sten og Grus drevet ud fra Land og fik da samme Kommers som før med afvekslende blank Is og løst Føre. Bortenfor Kappet, som vi længe havde seet, svingede Landet mere nordover, men i den snetunge Luft kunde vi ikke se stort af det. Vi overnattede ved en stor Skrugard og kunde om Morgenen konstatere, at vi befandt os paa en Fjord eller et Sund, som i nordlig Retning trængte ind gjennem Landet. Vi

maatte bringe paa det rene, hvad det var, og satte Kurs mod Nord.

Ligesom forrige Gang, vi forsøgte gjennem en Fjordarm nordover, blev Føret atter værre og værre, jo længer ind vi kom, og Veiret tyknede udover Kvelden. Vi maatte bakse os over brede Belter af Gammelis, snart med kjedelige Knulter, snart med dybe Søkk og Groper fyldt af Løssne. Vi grov os nogle Kvartmil indover og kamperte under en meget høi Berghammer, som stak et Stykke ud i Fjorden.

Da næste Dag ikke bragte os nogen Bedring i Veir og Føre, bestemte vi os til at vende. Vi fandt det for risikabelt at kjøre slig paa det uvisse i dette elendige Føre. Var det en Fjord, kunde det forsinke os, saa vi ikke fik undersøgt Landets Udstrækning mod Vest, og det vilde være skammeligt. Saalænge vi fulgte vor egen Vei, gik det letvindt, men da vi satte Kursen mod Vestre Kap, kunde vi næsten ikke faa Hundene frem; vi maatte gaa foran og trampe Vei med Skiene, og det gik smaat med Avanceringen, især da det briste op. Den Nat laa Leiren lunt i Læ under Grushaugene ved Vestre Kap.

Dagen efter klemte vi paa igjen. Landet svingede omtrent retvisende Nord, og da det efterhaanden klarnede, fik vi se Land i Nordvest; vi havde altsaa en Bugt foran os. Paa den anden Side af Bugten havde Landet fuldstændig skiftet Karakter. Det bestod af lave, afrundede Aasrygge med saa flade og rummelige Dale imellem, at vi først tog det for en Øgruppe. Det syntes os saa nær, at vi maatte kunne række det paa en fire fem Timer, og vi satte derfor Kurs for den fjerneste Del af det. Vistnok var Fremkomsten vanskelig, men en fjorten femten Kvartmil krækede vi os vel fremover. Dog, Kappet holdt sig paa Frastand, og vi maatte slaa Leir om Kvelden uden at kunne se nogen Forskjel i Distancen.

Næste Dag *vilde* vi naa Kappet. Vi drog afsted før halv syv og kilede paa af alle Livsens Kræfter. Hver Gang vi gjennem Dis og Snedrev fik et Glimt af Landet, forekom det os fremdeles lige langt borte. Naa, til Kvelds rak vi jo frem, snuste lidt omkring for at finde Ly mod den forrygende Snestorm og tyede omsider indenfor en Kjede med Skrugarder, hvoraf flere sikkert maalte sine 50 Fod.

Her var Terrænet saa slemt at tage sig frem i, at da Stormen grasserte lige ilde næste Morgen, Onsdag den 7de, og Luften var stappende tyk, fandt vi det raadeligst at blive, hvor vi var. Udover Formiddagen næste Dag klarnede det saa vidt, at vi fik en Meridianhøide og kunde drage iland for at se os lidt om. Langs Landet, især ude ved alle Odder, stod der plantet mægtige Skrugarder ligesom Fæstningsverker, der vilde spærre os Veien. Skjønt, derinde var der ikke meget, som trængte Forsvar: Sten og Grus i store Masser, men knapt et eneste Tegn til Vegetation.

Vi kunde ikke vente at finde Storvildt paa de første fjorten Dage, og vore Hunde var i en saa ynkelig Forfatning, at vi ikke turde andet end vende. Om Eftermiddagen besteg jeg Høiden nordenfor os, mens Schei foretog endel Observationer. Jeg fik et ypperligt Rundskue over Terrænet og saa, at det Land, vi laa ved, var en Ø, der ved et smalt Sund skiltes fra Landet i Øst, som jeg mistænkte for ogsaa at være en Ø. I det hele taget tror jeg den Dag idag, at en hel Del af Landene der vest er Øer. Fra dette Punkt, ca. tre Kvartmil nordenfor Leiren, svingede Landet mod Nordøst, medens det i vestlig Retning bredte sig ud som et stort Lavland med langstrakte Sandører, hvor Havisen laa presset op til rent utrolige Høider. I Nord og Vest for dette Land øinede jeg intet andet end Hav og atter Hav med almindelig grov Polaris. Søndenfor os havde vi Axel Heibergs Land, som vel ikke hævede sig videre høit, men som til Gjengjæld stupte desto brattere ned i Havet. Jeg

tegnede en Kartskisse af Landet, saaledes som det fortonede sig fra dette Punkt, og fik med Møie samlet saa meget Sten, at jeg kunde mure en liden Varde, som ialfald ikke var mindre, end at vi kunde se den fra Leirpladsen, der laa ca. tre Minuter i Syd for Stedet.

VED LANDS LOKK. VOR NORDLIGSTE LEIRPLADS. 1902.

Jeg gik hjem, vi tog endda nogle Azimuter til forskjellige Steder og gik saa i Gang med at lave Smørgrøden. Det var jo en staaende Ret paa vort nordligste Punkt.

Dette Sted ligger paa 81°40′ nordlig Bredde og har faaet Navnet „Lands Lokk“. Det blev Expeditionens nordligste Punkt.

TIL SMØRGRAUTBERGET

Fredag den 9de Mai 1902 tog vi Hjemveien fat, i sydlig Bris med tyk Luft. Før vi vidste Ordet af det, rendte vi os ned i dybe Groper eller sad fast i digre Fokkskavler. Vi lagde Kursen østenfor „Bergholmen“ tvers over „Fridtjof Nansens Sund“ til Nordspidsen af Heibergs Land. Terrænet var svært kuperet, opfyldt som det var af høie Skrugarder. Men Fremkomsten var ikke værst alligevel; thi for det første var Gammelisen afrundet ved Smeltning, og dernæst stødte vi længer af Land paa et omfangsrigt Belte med jevn, vintergammel Is, som tydede paa, at der forrige Høst havde gaaet en Raak tvers over Sundet nedover mod Heibergs Land. Enkelte Steder var Raaken aabenbart skruet sammen; men alt i alt blev Fremkomsten ikke værst.

Efter at have tilbragt Natten midtvaters i Læ af nogle overmaade høie Skrugarder tog vi næste Morgen en Del Azimutobservationer og fortsatte vor Vei med Kurs paa en høi, brat Fjeldvæg, som vi naaede ud paa Eftermiddagen. Det viste sig, at Fjeldet hovedsagelig bestod af Flint og Lava. Schei blev svært optaget ved denne interessante Forekomst, rodede ivrig omkring og forsynte sig med adskillige Prøver. Derimod fandt han næsten ikke Spor af Vegetation.

Vort Telt reiste vi oppe paa Krakken mellem nogle Grushauge, hvor jeg i Førstningen troede at have fundet Ruiner efter tidligere Bebyggelse. Men det gik senere op for os, at Vand og Is her havde fungeret som Bygmestre og taarnet Stenene op.

Skjønt Føret var løst og traat og Hundene i daarlig Kondition, havde vi alligevel, siden vi tog Hjemveien fat, slidt os frem en femten seksten Kvartmil hver eneste Dag.

Vi indsaa, at det vilde knibe haardt med Hundemad, hvis vi ikke skulde faa Vildt, før vi kom et Stykke ned i Heureka Sund, og bestemte os da for en anden Inddeling af Økterne. Vi fastsatte hver Tørn til 6 Timer med 12 Timers Hviletid mellem. Derved opnaaede vi gjennemsnitlig tre Kjøringer paa to Døgn og kunde saaledes pr. Uge indkjøre betydelig større Distance end tidligere. Dette blev rigtignok svært til Mas baade for Folk og Hunde. Endda var det ikke værst for Hundene; thi den Hviletid, som blev dem tilmaalt, fik de beholde ubeskaaret. Vi derimod skulde slaa Leir, fore Hundene, koge vor Mad og udføre alle disse velsignede Observationer; desuden skulde Schei paa hver eneste Leirplads gaa paa Jagt baade efter Sten og Planter. Naa, dette fik nu gaa, bare Veiret havde været nogenlunde retskaffent; men det var Synd at sige.

Naar det lettede en og anden Gang, fik vi et Glimt af vor gamle Kjending Kvitberg. Omgivet af Lavland ligner det mest en Ø. Det rager høit op over sine Omgivelser og imponerer ligesaa meget ved sin Høide som ved sine dristige Former. Mens det fra Øst hæver sig temmelig skraat og helt snedækt op af Havet, har det sin steileste Reisning mod Nordvest.

Vi drev paa, saa godt vi kunde, og for hver Kvartmil, vi kom frem, speidede vi mere og mere spændt og utaalmodig efter Vildt. Landet havde igjen skiftet Karakter og syntes nu at maatte kunne huse en noksaa talrig Vildtbestand.

Smaa, lune Fjordarme søgte ind gjennem Landet, og vakre Dale skar langt vestover; fra dem kunde det ikke være langt igjen til Fjordene paa Vestkysten.

Fremkomsten paa Isen var besværlig; hele Tiden maatte vi holde os ved Krakken, og lange Stykker var vi henvist til at kræke os frem efter Isfoden og omhyggelig følge den i alle dens Kriker og Kroker.

Da vi den 12te Mai havde kjørt en tre fire Timer, opdagede Schei gjennem Kikkerten langt inde i Landet en Flok paa tolv fjorten Polarokser. Vi holdt stor Raadslagning, men fandt, at Dyrene gik saa ubeleilig til, at det neppe vilde lønne sig at spendere Tid og Kraft paa dem. De var langt borte, og Terrænet uredigt at fare i; høit tilveirs maatte vi ogsaa. Til Afveksling havde vi desuden ganske bra Kjøreveir den Dag og fik nytte det, saa godt vi kunde. Naar vi nu ogsaa først var kommet til Egne, hvor Vildtet holdt til, vilde vi vel snart slumpe til at finde en Flok, som gik mere beleilig.

Men vi kom nok til at angre paa den Bedrift.

Straks efterat vi var kommet i Kjøringen igjen, briste det op, og nu grasserte Uveiret i mange Dage. Ofte var ogsaa Isen saa slem, at vi ingen Vei kom; vi maatte slaa Leir og se Tiden an. Men vi drev trut paa, benyttede enhver Chance og naaede endelig Kvitberg om Kvelden den 14de Mai.

Kvitberg var et fortrinligt Observationssted. Vi lagde vor Leir klos under det og agtede at gaa tiltops. Men Veiret nedlagde et absolut Forbud mod Fjeldbestigning. Vi fik nøie os med at plante Teodoliten et Stykke ovenfor Teltet ude paa en Odde, hvor Udsigten mod Vest og Øst ikke var værst, naar det bare vilde klarne lidt. Vi ventede taalmodig et Døgns Tid og fik virkelig baade Længde, Bredde og Azimut; men Solen var ikke videre god, og lidet saa vi af Terrænet ogsaa.

Den 15de forlod vi Stedet. En stiv Nordvest sopte Sneen i vild Dans bortover Isen; men vi havde Veiret ret agterind og skjød slig Fart, at der stod som en Sky efter Slæderne.

Vi besluttede nu at bringe Klarhed i det Spørgsmaal, som vi længe havde stillet os, om Scheis Ø virkelig var en Ø, eller om den var en lang Halvø. Vi kjørte mod Syd gjennem Farvandet vestenfor Øen og fik Vished for, at den i Virkeligheden er en Ø. Sundet mellem Heibergs Land og Scheis Ø har vi kaldt „Flatsund“.

Nu havde vi rigtignok gjort en stor Krog; men Fremkomsten var lettere saa langt mod Syd, og jeg tror, vi stod os paa det. Da vi igjen svingede mod Nord, fik vi imidlertid saa løst Føre en Stund, at Hundene sank i til midt op paa Siderne. Hvor de sled, stakkars Dyr! Jeg havde ondt af dem; men frem maatte vi. At give sig over, vilde jo blive Undergang baade for dem og os.

Om Kvelden kunde vi leire os en seks Kvartmil fra Smørgrautberget.

16de Mai ved Ettiden rykkede vi ind paa vor gamle Teltplads ved Smørgrautberget. Vi gjorde Middagen kortest mulig og drog iland paa Observationer; de lyktes meget godt baade denne Dag og den følgende. Paa en Exkursion et Stykke ind i Landet opdagede Schei Sporene efter en Polarhjord paa otte ni voksne Dyr og nogle Smaakalve.

SYTTENDE MAI. PINSEGLÆDER

Udover Dagen fik vi et straalende Solskin, og lige vakkert var Veiret, da jeg ved Midnatstid tørnede ud for at tage en Meridianhøide.

Vi trængte haardt til Vildt nu; den sidste Rest af Fôret vilde gaa i Hundene med det allerførste, og vi fik ofre nogle Dage paa Jagt. Men vi maatte vente, til vi naaede de gode Jagtfelter lidt længer syd.

Det gik noksaa glat sydover langs Landet. Efter en Fart paa en tre fire Kvartmil tog vi ind gjennem et Dalføre og sled os omsider op paa en Aasryg, som lovede os god Udsigt over de vidtstrakte Sletter. Ganske snart opdagede vi en Polarhjord nede i en Dal, en Kvartmil eller saa borte fra os, og gjorde straks op vor Slagplan. Vi maatte kjøre et Stykke tilbage for at komme ned i Dalen, men fik nok først lægge Slædedragene under Kjælkerne; for naar Hundene nu efter saa lang Tids Forløb atter fik Veiret af Storvildt, kom det vel til at gaa over Sten og Ur.

Dragene fæstedes godt under Meierne, Ammunitionen toges frem og anbragtes paa et hændigt Sted, Geværerne blev efterseet, og saa bar det afsted. Nedfarten til Dalen saa først lidt problematisk ud; men vi lod det staa til ned

gjennem nogle Sandgroper og kom pent frem med vore lette Læs. I Dalbunden fik Hundene kave ordentlig i den dybe Løssne. De var saa kloge, at de godt forstod, hvad der vilde følge paa en slig Manøvre. Ja, de havde endog hele Dagen snuset og speidet ligesaa ivrig som vi, og da de saa fik Tæften af Dyrene, var det tydeligvis ikke mere, end hvad de forlængst havde ventet.

Sidst vi saa Dyrene, havde de lagt sig i en liden Forsænkning. Vi tog Merke paa nogle Sandrygge; men da vi nærmede os, skiftede disse Fysiognomi og viste sig overmaade lette at tage feil af. Saa kjørte jeg over en af Sandhaugene i den Formening, at jeg havde Flokken bag den næste; men med ett faar jeg se Ryggene af Dyrene nede i en Slugt, et Par hundrede Meter borte. Jeg stoppede, veltede Læsset og bestemte mig til ikke at slippe Hundene; jeg vilde bare avancere nogle Skridt og saa expedere tre fire af Dyrene. Dermed haabede jeg, at Resten af Flokken vilde forsvinde, naar de ikke havde Hundene til at erte sig op.

Schei med sit tunge Læs sakkede agterud; Førstemand, som skal bane Vei for de følgende Læs, maa jo have lettere Doning. Jeg naaede derfor Slagfeltet meget tidligere end min Kamerat, og min Hensigt at lade Schei skyde, hvad han havde svær Moro af, lod sig ikke realisere; jeg fandt det for voveligt at vente.

Saa tog jeg Riflen og begyndte forsigtig at stille ind. Men jeg var ikke kommet mere end en ti tolv Skridt foran Bikjerne, før de satte i at hyle af Utaalmodighed og bære sig, som om det gjaldt Livet. I ett Nu skvat Dyrene op. Da havde jeg ikke andet at gjøre end at lade Samlestjerten gaa, og afsted suste hele Koblet i rasende Fart. Da Dyrene fik Øie paa Hundene, sluttede de øieblikkelig op i Karré.

Jeg gav mig god Tid paa Veien til Karréen for ikke at være stakaandet, naar jeg skulde til at skyde. Før jeg naaede frem, havde allerede to af Okserne brudt ud og sloges med

Hundene for privat Regning. Lidt efter saa jeg til min store Forbauselse Karréen løse sig halvt op, mens Udfaldene mod Hundene blev hidsigere og hidsigere. I alt var der tretten Dyr, deraf endel Ungdyr og fire bitte smaa Kalve, bare nogle Uger gamle. Af de voksne deltog hvert eneste Dyr i de forbitrede Udfald, lige til Ungdyrene, og flere af dem gjorde Udfald paa samme Tid og indtog derefter saa nogenlunde sin Plads igjen. Magen til dette havde jeg aldrig seet før.

Saa hidsige Kroppe som dette var, gjaldt det nok at være stø paa Labben, saa hvert Skud kunde fælde; ellers kunde her let blive Historier. Okserne var det ikke muligt at faa Ram paa; jeg fik tage, hvad jeg kunde. I det samme en af Kjørene løfter Hodet paa det høieste, smelder det, og Dyret stuper stendødt paa Flekken. Jeg maatte vente en Stund, før jeg kunde tage det næste paa Kornet. Børsepiben pegte i diverse Retninger, før det rette Øieblik kom. Atter smaldt det, og Dyret blev liggende paa Pletten.

Imens blev Kampen med Hundene hidsigere og hedere for hvert Sekund; Flokken spredte sig tilsidst over hele Terrænet og langede ud efter Hundene som rasende Djævle. Jeg begyndte allerede at gjøre mig fortrolig med den Tanke, at jeg skulde miste dem alle eller faa dem saa lemlæstet, at jeg maatte gjøre Ende paa dem. Nu beklagede jeg i høi Grad, at jeg ikke havde givet mig Tid til at skille dem med Sæler og Stjerter. Ret som det var, trampede Dyrene paa Dragstjerterne, og da tumlede Hunden overende, saa Forfølgeren fik Tag i den og sendte den i Luften. Det var ikke én af Hundene, uden at de gjentagne Gange fik gratis Befordring nogle Meter tilveirs.

Jeg stod og svingede med Riflen baade i Øst og Vest for at faa Has paa de to Okser, som først havde optaget Kampen, men det varede og det rak, før jeg saa mig istand til at give den ene et Skud midt i Planeten. Den faldt død om paa Flekken. Men endnu havde jeg igjen det værste af

Bæsterne, Storoksen, som først havde forladt Karréen. Han sagde Sparto til dem alle. Slig Grassering skulde du aldrig have seet.

Naa da, der kommer den endelig sættende, saa jeg kan sigte paa den. Men den vil ikke løfte Hodet høit nok. Jeg faar friste likevel. Den fik en ordentlig Sansekage, og Røgen stod ud gjennem Saaret i Panden. Da fandt den det

EFTER VOR SIDSTE JAGT PAA SCHEIS Ø.

nok paakrævet at tænke sig lidt om; den kastede sig paa Knæ med Forbenene og blev staaende en liden Stund og lure paa dette. „Hvad gjør vi nu?“ sagde Manden, det tog Varme i Skjegget hans. Formodentlig fandt den, at Skuddet var gaaet under Hjernen; thi op fôr den og satte paa Hundene; den gik rent Berserkergang. Nu kan du vel snart se baade Sol og Maane gjennem Bikjerne dine, tænkte jeg. Det var, som den Lede selv var faret i Oksen, og der maatte saa durkdrevne Hunde som mit Kobbel til for bare at faa Rifter

VOR STATION VED YTRE EIDE. HØSTEN 1901.

og Flærer, men ingen Ulivssaar. Behændig dansede de foran det vanvittige Dyr, snart i Rædsel, snart i Sinne. Men saa samler der sig en tre fire Stykker af dem for at tage sig specielt af Oksen. De faar den ned paa en Slette bortenfor Kollen, saa jeg mistede dem af Syne, og der barberte de den ganske eftertrykkelig. Haaret røskede de af den i store Kager, saa den snøtt nok havde Haar igjen; men de magtede ikke at faa Bugt med den. En og anden Gang gjorde den en Afstikker bort imod mig, og jeg ventede mig saa smaat et personligt Angreb; men paa Skudhold kom den ikke.

Skulde jeg have nogensomhelst Udsigt til at beholde mine Hunde, gjorde jeg nok rettest i at smelde løs paa endel af de andre Dyr. Imidlertid kom Schei opover med Fotografiapparatet for at tage nogle Billeder af de gjenstaaende fire Kjør; de var mere fredelige af sig og holdt sig hos sine Kalve, som endnu var svært ubehjælpelige.

Men pludselig dukkede atter Storoksen op paa Skuepladsen og denne Gang for fuldt Alvor. Den stilede lige mod os og nærede neppe synderlig fredelige Hensigter. Men nu smeldte Schei paa den med „Expressen“, og dens Dage var talte.

Om Scheis Hunde havde bidt Dragstjerten af eller havde slidt sig, ved jeg ikke. Nok er det, de kom sættende opover, men interesserte sig betydelig mere for de faldne Dyr end for de gjenlevende.

Skjønt vi ikke havde tænkt at skyde mere end tre fire Dyr, blev vi nødt til at gjøre Ende paa dem alle, for det var næsten ugjørligt at fange Hundene ind, saalænge der var levende Storvildt isyne. Ikke kunde vi nærme os Dyrene, for da vilde de fly paa os, og ikke vilde de gaa sin Vei heller. Forresten var vel flere af dem skadeskudt. Kalvene, stakkar, havde ikke Vet paa at være rædde; de stod saa ene og forladt og lod sig tage som tamme Dyr.

Vi tog straks fat paa at skille Dyrene med Indvolde og Skind og begyndte saa at renskjære Kjødet, saa vi slap at drage paa Benene. Det var et langvarigt Arbeide, som vi ikke greiede den Dag. Da vi var blevet ordentlig sultne og trætte, gjorde vi os istand til at reise vort Telt og koge lidt Middag. Det var syttende Mai og Pinseaften, altsaa dobbelt Fest, og derfor syntes vi, vi maatte gjøre os det saa festligt og koseligt, som Omstændighederne tillod. Vi bredte en stor Oksehud udover Bakken, satte Teltet paa den og lagde en svær Hud udenfor Døren, forat vi kunde trække Skoene af og kose os lidt under aaben Himmel; det var jo straalende Solskin og bare nogle faa Kuldegrader. Under Kogningen stod Teltdøren paa vid Væg, og efter et delikat Maaltid paa Suppe, Kjød, Marvben og andre lækre Sager tændte vi vore Piber og lagde os magelig tilrette foran Teltet, halvt gjemt i de lange, bløde Haar, mens vort vakre norske Flag vaiede fra Mønen med sin kjærkomne Hilsen fra det Land og Folk, vi havde saa kjær.

Hvilken Forandring for os! Ugers Slid og Uhygge, blandet med tiltagende Bekymring for Hundenes Skjæbne. Og nu her, sorgløst henslængt i usigeligt Velvære! Vistnok havde vi ikke en eneste Taar i Flaskeforet; men det trængtes sandelig ikke. En hyggeligere 17de Mai skal du lede længe efter. Og vore Hunde delte trolig Tilværelsens Glæde med os. De fraadsede i det deilige, varme Kjød, til de knapt aarkede at røre Kjæverne.

Det gik her som saa ofte, at den 18de Mai ikke var nær saa hyggelig som den 17de. Der var indtraadt fuldstændig Sceneforandring, Storm af Vest med drivende Snefokk. Men vi maatte fortsætte med at flaa og renskjære, før Kjødet frøs sammen. Surt var det at flaa i sligt Veir; men surere var det at skjære Kjødet fra Benene. For en velsignet Appetit de Bikjerne havde! Man kunde rent misunde dem, slig som de lagde i sig! Det ene Kobbel blev

fortøiet til en Okseskrot, og det andet havde en svær Haug med Kjød liggende hos sig; det var bare at tygge, og det blev omsorgsfuldt røgtet.

Hele Pinsen blev vi liggende paa samme Sted og med samme Uveir. Først Onsdag 21de ved Sekstiden om Eftermiddagen kunde vi tænke paa at kjøre ned gjennem Dalen og ud paa Havisen. Efter den voldsomme Storm var Føret saa let, at vi kom godt frem med vore tunge Læs. Og hvilken Forandring der var foregaaet med Hundene! Det var, som det skulde været andre Dyr; det gik i fuldt Firsprang sydover. Men saa forspist, som de var, indsaa vi snart, at vi ikke maatte drive paa for længe i ett Kjør, og ved Midnatstid stoppede vi.

En af mine Hunde, „Rex", gjorde denne Gang sin anden Langtur. Han var ganske ung endnu og havde bestandig været saa ræd af sig, at han aldrig tog igjen, naar han blev pryglet af sine Kamerater, og det gjorde han støt. Det var rent en Mode i mit Kobbel at hundse den stakkars Stymper, skjønt jeg paa mange Ting merkede, at han i Grunden var den sterkeste af dem alle. Den, som huserte værst, var selvfølgelig „Svartflekken"; han var en brutal Tyran, hvis største Fornøielse bestod i at mishandle Kollegerne. Men den Nat foregik der en Revolution. Den egentlige Aarsag til Sammenstødet har jeg aldrig faaet Rede paa; nok er det, „Rex" vilde ikke længer tie og taale, og saa røg de to sammen i et vældigt Slagsmaal. „Svartflekken" blev først en Smule forbløffet, men var snart paa Høide med Situationen og bed fra sig saa godt han kunde; men „Rex" var ung, havde skarpe Tænder, og det var lange Tiders indestængte Harme, som nu gav sig Luft. De andre Hunde vidste ikke, hvad de skulde tro, da de saa, „Svartflekken" fik saa herlig Juling; kan hænde de undte ham det ligesaa godt som vi. Da han havde faaet de Bank, han med rette tilkom, skilte vi dem ad, jeg var jo ikke tjent med, at han

blev bidt helt ihjel heller; men vi havde ikke før gjort det, saa var „Rex“ over ham igjen og var nu saa rent besat, at vi maatte binde ham for sig selv. Før havde han vist ikke havt Ide om sin egen Styrke; men da det gik op for ham, hvilken Matador han var, blev han saa krakilsk, at han fløi paa, hvad det skulde være.

BLAAMANDEN OG BAYS FJORD

Ved Ellevetiden næste Formiddag var vi atter i Kjøring sydover. Veiret var straalende klart og saa varmt, at det næsten generte os. Føret var tungt, men vi kom godt frem, for det er merkeligt, hvordan fire Dages kraftig Foring kan øge en Hunds Kræfter. Og slig som de kan lægge i sig! Paa sidste Leirplads havde de ikke faaet en Bid Mad, men alligevel besværedes de endda af sin Slugvorrenhed. Ud paa Eftermiddagen begyndte de at blive saa kortpustet og anstrengt, at vi fandt det raadeligst at lade dem fordøie i Fred og Ro. Allerede ved Tretiden slog vi os derfor ned paa Nordsiden af Skrællingodden i Læ af et stort Isfjeld. „Svartflekken“ havde nok faaet mere Prygl, end vi anede; den havde hele Tiden gaaet og hinket paa tre Ben og var saa skral, at den maatte placeres for sig selv.

Da vi skulde begynde at kjøre ved Tretiden om Morgenen, briste det pludselig op, og snart havde vi det gaaende med en regulær Storm af Vest. Føret var løst og tungt, og vi kunde ikke se mange Fingerlængder foran os gjennem Fokket. Først da vi naaede Skrællingodden og kunde kjøre langs Landet, kom vi nogenlunde rimelig frem; men da vi saa raakede op i haard, blank Is, mens Vinden blev værre og værre og hele Tiden stod tvers af vor Vei, maatte vi for-

trække op paa Isfoden, hvis vi i det hele taget skulde klare at holde Kursen.

Ret som vi kjørte, stødte vi paa en haardføget Sneskavl, som strakte sig helt ud mod Blankisen. Ja, vi prøvede at klore os fast til Skavlen saa godt vi formaaede. Men saa kom der et voldsomt Vindkast og slængte os paa tverre bortover Isen. Det var ikke Raad skabt at faa stanset.

„FRAM“ I SIT TREDJE VINTERKVARTER.

Hundene sprikede med Fødderne og sparkede imod; men længer og længer fra Land bar det. Først da vi tørnede op i nogle Fokkskavler, fik vi Styring paa Kjælkerne. Men der sad vi net i det; hvordan skulde vi komme os op mod Land igjen? Hist og her bortover Isen laa der smaa Skavler, og vi havde ikke andet at gjøre, end at age os indover fra Skavl til Skavl. Det var langt mellem hvert Holdepunkt, og mere end én Gang kneb det saa stygt, at jeg troede, vi ikke skulde række Land.

FRA OMEGNEN AF BJØRNEBORG.

Endelig kom vi frem; men dermed var ikke vore Gjenvordigheder forbi. Længer sydpaa dumpede vi op i skarp Sand og Smaasten, og det var Greier for Nysølvet! Vi var yderst forsigtige, men sled alligevel Hul paa Beslaget og maatte reparere det, før vi kunde tage fat igjen.

Udpaa Formiddagen slog vi Leir inde paa en lun Bugt, hvor vi hverken plagedes af Løssne eller Fokksne; her havde vi en deilig Dag og kunde rigtig nyde det milde, straalende Veir. Vi reparerte Kjælkerne lidt grundigere, brød op igjen om Eftermiddagen og kunde udpaa Morgenen reise vort Telt udenfor Blaamanden. Saavidt muligt foretog vi nu Observationer ved hver eneste Holdeplads sydover.

Slig som Stormen rasede ved Odden, var der saamænd liden Hygge i at staa derude og pirke med Instrumenter for at tage Længde og Azimuter baade mod Syd og nordover til Smørgrautberget og endda mindre Hygge i at tørne ud ved Middagstid for at faa en Meridianhøide.

Videre sydover holdt vi os klos under østre Land, bare nogle faa Meter fra Krakken. Schei havde nemlig megen Interesse af at stifte nærmere Bekjendtskab med det store Sletteland, som tager sin Begyndelse straks østenfor Blaamanden, hvorfra Kysten svinger saa noget nær retvisende Øst. Vel er Blaamanden ganske høi; men da den falder brat af mod Øst, faar den nærmest Udseendet af en kjæmpemæssig Stabbe, som fortsættes nordover i en smal Bord af Fjelde.

Oppe i Skrenterne gik der paa mange Steder beitende Dyr; snart var det større eller mindre Flokke, vi saa, snart en enkelt gammel Okse eller flere Okser, som havde slaaet sig sammen. En Gang opdagede vi fire Okser i Følge; knusende rolig stod de og saa paa os, idet vi fôr forbi. Vi havde jo Kjød nok nu, og der var ingen Grund for os til at forstyrre Landefreden.

Paa Morgenkvisten slog vi Leir i en Elvedal, som skar sig midt gjennem Fladlandet. Paa Sletten straks ovenfor os

beitede der en Polarhjord paa tyve Stykker, og Schei, som gjorde en Afstikker paa nogle Timer ind gjennem Landet, saa Dyreflokke næsten hvor han gik. Jeg turde ikke fjerne mig langt fra Teltet, da vi let kunde risikere, at Hundene strøg afsted for at jage paa egen Haand; ret som det var, fik de jo Veiret af Dyr.

Om Aftenen drog vi videre sydover langs Landet med temmelig traat Føre og kamperte næste Gang ret nord for Maiodden, hvor en Række Observationer forestod. Siden Syttendemaileiren havde vi alt i alt havt godt Veir uden Nedbør, de sidste Dage endog glimrende Veir. Om Dagen havde Hundene været ligefrem generet af Varmen og havde pustet og tanet værre end værst, med Tungen dinglende langt ud af Svelget.

Da vi næste Dag passerte vor gamle Leirplads lidt nord for Maiodden, holdt vi Rast en liden Stund, og Schei begyndte at rode som sedvanligt, denne Gang hverken i Urer eller Eskimoruiner, men paa Tomten for vor gamle Teltplads, og han gav sig ikke, før han havde fundet — en Kniv, jeg mistede der paa nordgaaende.

Da vi om Kvelden havde reist vort Telt ved den yderste Spids af Maiodden og var som bedst optaget med Maden, hørte vi, at Hundene blev urolige. Det lod ikke til at have noget videre Hast med dem, saa vi skjønte, det ikke var Bjørn. Schei krøb ud, satte Brillerne paa og tog Situationen nærmere i Øiesyn. Saa fandt han det klogest at forsyne sig med Patroner, gik hen til Slæderne og begyndte at rumstere der. Jeg spurgte ham inde fra Teltet, om der var noget paafærde. „Ja," svarede Schei, „vil De have Skud paa Ulv, saa kom ud!" Forsigtig krøb jeg ud gjennem Døren og fik Øie paa to Ulve, som stod et Par hundrede Meter fra Teltet; men før jeg fik Tag i Børsen, trak de sig tilbage. Jeg forsøgte med et Par Kugler; men Holdet var for langt, og Belysningen slem, og snart saa vi dem forsvinde mellem Iskos-

sene. Af Sporene bragte vi paa det rene, at Ulvene var kommet sydfra og hele Tiden havde holdt sig langs Krakken.

Vi fuldendte vort Maaltid og lagde os til for at sove. Men jeg var ikke istand til at faa Blund paa mine Øine, og ved Ellevetiden tørnede jeg ud for at observere. Det var en stille, fredelig Nat; en enslig Gaas kaglede oppe iland; forresten hørtes ikke en Lyd. Schei gjorde en Tur iland for at finde Gaasen, men forgjæves. Efter Midnat gik vi atter tilkøis. Men heller ikke da kunde jeg falde i Søvn og gav mig til at udregne en Observation; der var jo fuldt Dagslys inde hos os.

Ved Totiden lod Hundene atter høre fra sig. Jeg var ikke sen med at komme ud og snige mig bortover mod Kjælken, hvor Riflen uheldigvis var blevet liggende igjen. Det var en Ulveflok paa otte Stykker, ifærd med at kaste sig over mit Kobbel, som stod bundet yderst. Et Par af Røverne var saa nær, at „Lillemor", som havde den længste Dragstjert, stod og kjæftedes med den ene; der var ikke mange Centimeter mellem Snuderne, hver Gang de glefsede efter hverandre.

Da Voldsmændene blev opmerksomme paa mig, trak de sig lidt afsides. Saa kom Schei ud, og vi satte os udenfor Teltdøren for ganske rolig at vente, til Graabenene kom nærmere. Men fuldt saa dumme var de nu ikke; de trak sig længer og længer væk, og Holdet blev temmelig drøit. Schei vilde absolut have mig til at skyde, og den er jo let at lokke, som gjerne efter vil hoppe. Saa brændte jeg løs paa den nærmeste, men skjød under; Fyren blev bare staaende og glane efter Smeldet uden at rikke sig af Flekken. Saa forsøgte jeg en Gang til, med grovere Korn. Jo virkelig tog den til at snurre rundt nogle Gange som almindeligt, og saa bar det overende med den. Jeg tænkte et Øieblik paa at give den en Dosis til, men ansaa det for unødvendigt og var ræd for at skræmme det øvrige Pak. Men Ulven havde ikke liggetl ang Stund,

saa reiste den sig op, gik nogle Skridt og deisede paany overende. Vi kunde jo have sprunget til og skudt den straks; men vi sad bare og biede paa, at de andre skulde komme op til Leiren igjen, og følte os sikre paa, at Karen snart vilde stryge med alligevel. Men vi tog grundig feil. Vi ventede og ventede, helt til vi skjønte, de andre slet ikke vilde vende tilbage, og drog saa afsted for at lede efter den anskudte; men borte var den, og borte blev den.

Allerede da vi kom til Leirpladsen, havde vi seet to Polarhjorde oppe i en liden Dal; den nærmeste bestod af fire Kjør med hver sin Kalv. Da nu Skrubbene maatte forlade os lige tommavet, som de var kommet, drog de syv usaarede op i Landet, og idet de satte Kursen nordover efter Sletterne, rendte de bent paa Dyrene. Mødet var visselig lige uanet for begge Parter, thi Luften var saa stille, at de knapt havde faaet Tæften af hverandre, og vi kunde se, at det formelig kvak i Ulvene, da de fik Øie paa Flokken; de braastansede og stod stille en Stund, mens de formodentlig gjorde op sin Angrebsplan. Endelig slog de Ring om de nærmeste Dyr; men ikke én af dem vovede sig nærmere end paa to tre hundrede Meters Afstand. Der lagde de sig for, og saa længe vi var paa Pletten — og det var da flere Timer —, holdt de Musiken gaaende uden at unde sig Rist eller Ro. Og slig Musik! Langtrukne, uhyggelige Hyl, som om en kjørte Kniven i dem, hver Gang de skreg til.

Fra først af var vi meget spændt paa at se, hvorledes dette skulde gaa; vi mente jo, de fire Kjør med sine smaa Kalve maatte være en fin Chance for Vargene. Men Kjørne lod sig paa ingen Maade imponere af dem; de estimerte dem ikke saapas, at de reiste sig op engang. Da Ulvene senere syntes at ville nærme sig den anden Flok, som gik temmelig spredt udover Terrænet, trak Dyrene sig noget tættere sammen, men sluttede ikke op i Karré.

Af denne Scene fik vi det bestemte Indtryk, at Polarokserne ikke lider af nogen overdreven Ængstelse ligeoverfor Ulvene, ialfald naar disse ikke optræder talrigere end ved denne Anledning. Paa den anden Side saa det ud til, at Ulvene nærede megen Respekt for Okserne. Vi gjorde os en Sviptur iland for at betragte Optrinet paa nærmere Hold; men stædig opretholdt begge Parter Status quo, og den eneste Fornøielse, vi fik af vor Tur, var at faa vore Ører tudet fulde af Ulvehyl.

Nogen Søvn den Nat blev der for mit Vedkommende ikke Tale om. Vi stegte Bif, pratede og nød Tilværelsen efter bedste Evne, indtil vi ved Halvfemtiden var i Gang med Observationerne igjen. Ved Sekstiden kjørte vi i Vei og fulgte foreløbig Sporene efter den saarede Ulv. I smaa Marscher paa en tyve tredive Skridt havde den trukket sig opover mod Land, men havde hver Gang ligget og hvilet en Stund. Vi lod Ulv være Ulv og satte Kursen over til Bays Fjord.

Al den Parafin, vi nu havde tilovers, rummedes paa Primus; det var ikke meget at rutte med, men den kolde Tid var forbi, og vi fik spare. Vi kunde jo kanske have Haab om at skyde baade Bjørn og Sæl, og skulde Oljen slippe op, greiede vi os nok alligevel. Hvis vi raakede op i Stygveir, kunde det jo se slemt ud; men det var der liden Udsigt til. Og saa bestemte vi os til at følge vor Hjertens Lyst og stikke ind til Bunden af Bays Fjord.

Veiret var varmt, og da er Hundene altid slappere, selv om de er i god Kondition. Da vi nærmede os det andet Land, blev Føret afskyelig løst, og Hundene fik det hedt.

Over Sundet stødte vi paa flere nye Bjørnespor og saa blandt andet, at ved et Isfjeld havde en Bjørn udført et større Ingeniørarbeide, som visselig havde taget flere Dage. I en Sne-

fonn havde han nemlig foretaget Gravninger paa kryds og tvers, sandsynligvis for at anlægge en Gang ned til et Sælhul; men Beregningerne havde nok slaaet feil for ham, stakkars Fyr.

I disse varme Dage var det ikke let at finde en Teltplads ude paa Isen, hvor man kunde ligge tørt; saasnart vi kunde, tyede vi til Singelen ovenfor Isfoden. Vi havde en Herrens Velsignelse af Kjød, som maatte bruges, og det vilde ikke være godt for os med vor glubende Appetit paa Bif og vor snaue Beholdning af Parafin, om vi ikke paa alle disse Odder, hvor vi havde vor Leir, havde fundet en hel Del Salix arctica; her var minsandten nok baade af friske og tørre Grene.

Den 29de Mai om Kvelden kom vi til den indre Del af Bays Fjord og havde en seks otte Kvartmil igjen til Tommen, som Bay og jeg drog forbi paa vor Tur i 1899. Jeg kunde tydelig kjende igjen de Dale og Fjelde, vi saa rundt om os, og følte mig ligesom forrige Gang særlig imponeret af det majestætiske Fjeldparti paa Nordsiden af Fjorden. Vi grebes begge af en brændende Lyst til at kjøre til Bunden af Fjorden og saa fortsætte over Eidet til de kjendte Farvande paa Østsiden af Landet, specielt fordi vi indbildte os, at kunde vi naa frem til Brevoort Island eller til Vestsiden af Pim, vilde vi finde den Post, som Peary havde bragt did Høsten 1899. I Foulkefjord var det jo med rene Ord blevet os fortalt, at Posten var ført iland der, idet en amerikansk Expedition skulde overvintre der 1899—1900.

Men det var nok bedst at tage Fornuften fangen og ikke give os ud paa Vidtløftigheder. Det var langt ud i Sæsonen, og Veiret spaaede, at vi vilde faa vor fulde Hyre med at stræve os ombord, selv om vi kjørte den kortest mulige Vei til „Fram“.

Havde Naturen været karrig med Hensyn til anden Vegetation her inde i Fjorden, saa havde den saa meget flottere ødslet med Salix. I Flodmaalet fandt vi i forskjellig Høide,

eftersom Floden havde været stor eller liden, det ene Lag efter det andet af denne iaar saa kjærkomne Plante. Hvad vi ikke brugte paa Stedet, tog vi med os i en Sæk.

Den sidste Nat vi kjørte ind gjennem Bays Fjord, fik vi Øie paa en lang Stribe, som strakte sig tvers over Fjorden. Vi spekulerte længe paa, hvad dette kunde være, og kom tilslut paa det rene med, at det var en bred Harevei. Men hvad skulde denne umaadelige Hareflok ind i

I STENKULFJORDEN. FUND FRA ESKIMOERNES TID.

denne magre Fjord? De var kommet fra søndre Land, havde sat ret over Fjorden, og efter at have taget Land paa Nordsiden havde de holdt sig en 40 à 50 op til 2 à 300 Meter fra Kysten; men lige distinkt kunde vi skjelne Veien paa den hele, flere Kvartmil lange Strækning. Om det var en kolossal Hareflok, som havde skiftet Marklænde for Aarstiden, eller om det var Harer, som bare havde rendt frem og tilbage, kunde vi ikke afgjøre; men besynderligt saa det ud. Ikke et eneste Spor førte ud fra Veien; i ubrudt

Endrægtighed havde de alle som én fulgt i Forgjængernes Fodspor.

Vi tog vore Observationer og kjørte udover Fjorden næste Morgen 30te Mai. Det gik traat; men vi naaede dog vor gamle Teltplads paa en af Odderne i Fjordens ydre Del. Snesmeltningen skjød ordentlig Fart i denne Tid. Da vi for to Dage siden havde vor Leir ude paa Odden, fandtes

EN GAASEJÆGER.

der ikke mere end en eneste, ganske liden bar Flek, saavidt Teltet kunde reises paa den. Og nu — næsten ikke Sne igjen paa hele Odden, og Kogevand kunde vi tage omtrent hvorsomhelst ude paa Isen.

Vi kom sent frem til Leiren den Kveld; det blaaste hardt om Natten, og Bifstegningen ude paa Bakken med Kvist og Lyng som Brændsel blev en kjølig Adspredelse.

Videre ud gjennem Fjorden var Føret haardt og godt, idet Sneen var smeltet sammen og ikke føg, selv om det blaaste

aldrig saa uforskammet. Mest havde vi af blank Is med smaa Vanddamme hist og her. Sælen laa og solede sig hele Fjorden udover, og smaa Dyreflokke beitede rundt om os. Men Kjød havde vi jo nok af, og vi holdt os tapre uden at lade os friste til Jagt hverken tillands eller vands.

Om Eftermiddagen 31te Mai passerte vi „Grethas Øer“ i Bays Fjord og slog Leir ved „Hatøen“, som var et fortrinligt Observationssted. Teltringe og Kjødgrave talte om fordums Eskimobesøg. Begge havde vi en Masse Arbeide at udføre her, og det var sent paa Kveld, da vi vendte hjem til Leiren; Schei bragte blandt andet med sig tre Harer, som han havde skudt paa en Fjeldtur. Den Nat blaaste det saa infamt, at vi ofte var rædde for, at Teltet skulde rives i Filler over Hoderne paa os.

I Halvnitiden om Morgenen Søndag 1ste Juni satte vi Kursen over til Storøen. Vinden varede ved; men vi kom godt frem, da Sneen var sammensmeltet. Hvad der mest hindrede vor Fremkomst var de talrige store Baareskavler [1], som dog forgjæves søgte at stænge os Veien. Da vi kunde svinge sydover og holde os under Øen, gik det strygende med Vinden ret agterind. Men her var Smeltningen temmelig langt fremskreden, og Krisen for Hundelabberne begyndte; paa enkelte Stykker maatte vi derfor holde langt fra Land.

Noksaa langt oppe i en Dal paa Sydsiden af Øen fik vi Øie paa en stor Flok Polarkvæg. Der var slig merkværdig Uro blandt dem, akkurat som om der var fuldt Slagsmaal. Ialfald rendte de efter hverandre med stor Hidsighed. Jeg har aldrig seet en Kamp mellem Polarokser; men jeg tviler ikke paa, at der i Parringstiden kan staa mangt et heftigt Slagsmaal. Vi havde Interesse af at se lidt nærmere paa dette og stoppede op en Stund. Men Veiret stod ret ned gjennem Dalen, og jeg frygtede for, at Hundene vilde kjøre løbsk med vore lette Læs, naar de fik

[1] Sneskavler af Form som krappe Bølger.

Tæften af Dyrene. Det havde jeg ikke Lyst til, og saa peisede vi paa igjen. Da vi ved Halvtretiden om Eftermiddagen slog Leir ved Depotet paa Sydsiden af Øen, havde vi siden Morgenen kjørt 21½ Kvartmil. Vi tog vore ordinære Observationer, og Schei gjorde en Exkursion tilfjelds.

Nu begyndte mine Hunde at blive rent desperate af Kjærlighed, og det bare for den letsindige „Lillemors“ Skyld. Hun fik et Anfald af slappe Seder, opsagde „Gammelgulen“ Huldskab og Troskab og hyldede i sin hele Optræden den farlige Leveregel „jo galere, desto bedre“. Istedetfor at spise og hvile, naar Tiden var der, røg Hundene sammen i det ene Slagsmaal voldsommere end det andet. De havde jo Mundkurv paa, men jeg kunde alligevel intet Øieblik være tryg for dem. En eller anden af dem kunde tygge den op og skubbe den af sig for saa at lade det gaa løs over sine maalbundne Rivaler. Maden rørte de omtrent ikke. Naar vi saa skulde tage fat paa Kjøringen igjen, var de rent udaset og duede ikke stort mere end gamle Vaskefiller. Saa prøvede vi med at binde „Lillemor“ saadan, at Kavalererne ikke saa hende; men det blev lige ilde paa begge Sider, og hun selv skreg og jamrede sig saa erbarmelig, at hun maatte flyttes tilbage igjen.

Vi blev liggende ved Depotet et helt Døgn, da vi foruden vore almindelige Pligter ogsaa havde forskjellige Reparationer at foretage. Derefter satte vi Kurs paa skraa syd gjennem Sundet over mod vestre Land. Føret var bra, under vestre Land lidt løst; men Veiret var ubehageligt; i den bidende Vind blev vi slig gjennemblaast, at vi knapt kunde holde Varmen, skjønt vi sprang lange Stykker.

Efterat vi nu en Tid bare havde havt én Kjøretørn pr. Dag, begyndte vi atter at kjøre i seks Timer og hvile i tolv. Det monnede adskillig mere pr. Uge.

Tirsdag 3dje Juni naaede vi vor gamle Teltplads ude ved Bjørnesund, udførte vore Observationer og krabbede tilkøis. Men en har ikke Fred længer, end ens Bikjer vil, ialfald naar man er paa Slædetur; det er desværre en patent Sats, om hvis ufeilbarlige Sandhed jeg blev i en sørgelig Grad overbevist i disse Dage og Nætter. De var saa rispende gale, som de overhovedet kunde blive, de vasede sig sammen i stygge Floker og var færdig til at ødelægge hverandre, hvad Øieblik det skulde være. Ret som det var, maatte jeg ud og se til dem.

Ved Tolvtiden Natten mellem 3dje og 4de Juni kjørte vi vestover igjen; Schei vilde gjerne undersøge nogle Bræer i Ulvefjorden. Vi havde blank Is og stiv Kuling, og da kan en jo skjønne, hvordan det gik: Bikjer og Kjælker med Tilbehør soptes langt afsted, uden at vi fik Suk for os. Tvers over Sundet gik der en temmelig bred Raak, som ogsaa under ordinære Omstændigheder vilde voldt os meget Bryderi, men som nu skaffede os et skrækkeligt Plunder. Og det var atter Bikjernes Skyld, som intet andet Bud vilde lystre end dette ene store: Kjærlighedens.

Mens der ude i Heureka Sund, hvor Kulingen længe havde raset, neppe nok var nogen Smeltning at spore, var Snetiningen saa langt fremskreden i den lune Ulvefjord, at det næsten ikke var Raad skabt at komme frem. Bare en Kvartmil inde i Fjorden begyndte Blodflekker fra Hundelabberne at markere vor Vei. Men naar vi først havde givet os paa at kjøre indover, fik vi ialfald kræke os frem til yderste Bræ.

Bagagen var blevet drivende vaad; men værst var det, da vi skulde iland og maatte passere den svære Landraak. Da Hundene skjønte, de skulde tillands, stod de ikke til at styre længer; de fløi ret ud i Raaken og lagde paa Svøm baade med Læs og Kjælke. Jeg havde ikke andet at gjøre end at stille mig paa Knæ oppe paa Bagagen og se til at

balancere det ranke Læs, saa godt jeg kunde. Hvor mange Gange jeg var paa Nippet til at gaa i Vandet, ved jeg ikke; men det ved jeg, at Læsset var mere under end over Vandet. Heldigvis var det god Tørk, saa det ikke var saa farligt, om noget blev udblødt. Vi bredte det bare ud paa Sanden og i en to tre var det tørt igjen.

Mens Schei i sit Ansigts Sved arbeidede med Bræmaaling, tog jeg en Jagttur opover de store Sandører. Jeg saa ikke et Liv af nogen Art, hverken Gaas eller andet skydeligt, men kom snart paa det rene med, at det var midt i den værste Vaarflomstid derinde. Der var Top paa hver eneste Bæk omtrent. Schei skildrede Dalen, han besøgte, som et af de vakreste Steder, han havde truffet, hvad Vegetationen angaar. Der var saadan Rigdom paa Lyng, hvor han gik, at han næsten kunde tro sig hensat til en Fjelddal hjemme i Norge. At andre ogsaa havde fundet Behag i Dalen, fremgik tydelig nok af en Masse Spor og Exkrementer efter Polarokser. Harer og Ryper i lange Baner tumlede sig af Hjertens Lyst deroppe, og som Prøve bragte han hjem en Hare.

HJEMOVER TIL „FRAM“

Ved Femtiden om Morgenen 5te Juni tog vi Hjemveien fat. Paa alle Pytter og Damme udover Fjorden havde der dannet sig saa sterk Skjælis, at den tildels bar Hundene; men vel saa ofte traadte de grundig igjennem. Ogsaa indimellem alle disse Damme gik Koblene for det meste dybt ned igjennem; for der laa Sørpen tyk og bundløs. Kort sagt: Føret var paa den første Strækning saadan bortimod rent umuligt baade for Folk og Hunde.

Vi satte Kurs for Eidet over Ulvingen, og da vi ud paa Eftermiddagen nærmede os Øen, fik vi tæt under Land Øie paa en Bjørn, som med to Unger kom rendende paa skraa udover mod os.

Vi kunde se, at Bjørnen manøvrerte for at faa Veiret af os. Som Svar tog da jeg ogsaa mine Forholdsregler og drev paa af alle Livsens Kræfter for at hindre den i dens Hensigt. Desværre var Bikjerne saa saarbente og aandsfraværende, at jeg ikke fik stor nok Fart paa dem. Ikke før havde Bjørnene veiret os, saa tog de tilbens vestover og gjemte sig bag nogle Iskoss. Jeg efter; men da strøg de videre vest. Hundene trak saa ivrig, at jeg antog, de havde observeret Udyrene; derfor slap jeg dem. Men det var nok

en Feiltagelse fra min Side. De sprang et lidet Stykke bortover, men stoppede saa op og fordybede sig snart i ganske andre Ting. I disse Dage opførte de sig i det hele saa ubeskrivelig pøbelagtig, at jeg var nær ved at gaa ud af mit gode Skind for deres Skyld. Der stod jeg rent magtesløs og havde ikke andet at gjøre end at fiske dem ind en for en og sætte dem i Skydsen igjen.

Vi drog indover Bugten og transporterte vore Læs over Eidet ned til Sundet paa den anden Side. Et Stykke fra Land var her endda ingen Smeltning at spore, vi kom godt frem, og en tre Kvartmil udenfor Eidet fandt vi en ypperlig Teltplads oppe i Krakken. Mens Schei samlede Stuffer, og jeg puslede med Observationer og forskjelligt andet, laa derimod Hundene urørlig næsten hele Tiden, mens vi opholdt os der. De var saa ynkelig saarbente, at de ikke vidste, hvilken Fod de skulde staa paa, og saa blev de ligesaa godt liggende der, de laa.

Fredag Aften 6te Juni var vi paa'n igjen. Vi havde smigret os med det forfængelige Haab, at vi skulde aarke at naa Bjørnekaplandet i én Økt. Men Føret og Hundebenene tog os ved Næsen, saa vi maatte bide i det sure Æble, at slaa Leir ude i Drivisen. Lørdag 7de blev det endnu værre. Sneen var som Skum. Alt i ett gik Hunderyggene i Høide med Sørpen, og vi, som labbede paa Ski ved Siden af, sank mere end én Gang nedi til langt over Knæet. Det var Synd at sige, at vi gik tørskoet, da vi ved Midnat, udasede og slitne, satte Foden paa Bjørnekaplandet.

Kl. 7 Søndag Morgen var vi i fuld Virksomhed med at observere. Efter Frokost drog Schei afsted over Slettelandene op mod Aasryggene i Sydøst, og jeg fulgte ham et Stykke for at undersøge, om der laa saapas Sne syd over Landet, at vi kunde slippe den rædsomme Havis. Der var antagelig Sne nok til at kjøre over Lavlandet, og selv om det var i mindste Laget, fandtes der græsgroet Land

hele Veien, og da er det ikke saa farligt, om det stryger nedpaa en Gang imellem; endog bare paa Græsbakkerne glider det bra, og nu var jo vore Læs ganske lette. Desuden stak der ud saa mange Sandører, at hvis vi skulde holde Havisen, maatte vi gjøre en lang Sving vestover, og det havde vi ikke Lyst til. Vor eneste Betænkelighed ved at kjøre over Land var alle Elvene, som nu i Vaarflommen med rivende Fart kom brusende nedover Skrenterne. Begge to ansaa vi det dog for givet, at der vel maatte findes en eller anden Raad til at komme over dem.

Jeg var netop gaaet i Gang med mine Middagsobservationer nede ved Leiren, da en Gaaseflok slog sig ned nær Teltet. Mere beleilig kunde Aarets første Flok ikke komme. Selv syntes de ogsaa en Smule forskrækket over sin Dristighed; thi da jeg kom ruslende med Riflen, viste de sig noksaa sky, og det var først efter meget Besvær, jeg kneb et Par af dem. Nu fik jeg det travelt med at flaa og putte i Gryden, og da Schei kom, var Middagen straks færdig Vel var der ikke mere end én fed Gaas pr. Mand; men ikke desto mindre gjorde han store Øine og maatte sætte Brillerne godt tilrette, før han vilde erkjende Faktum. Selv havde han ikke seet en eneste Gaas, men derimod en Række større og mindre beitende Polarhjorde, i alt omkring 60 Dyr.

Vi gav os god Tid i denne Leir, forat Hundene kunde komme sig lidt; især var mit Kobbel svært medtaget af Saarbenthed. Om Natten flød der mindre Smeltevand over Terrænet, og først Kl. 11 næste Kveld drog vi derfor afsted sydover med Kurs for Lille Bjørnekap. Den første Tid gik det svært fint, endog i Elvene stak vi ikke dybere end tilknæs. Længer syd blev det mindre Sne, og over Barlandet sled vi hardt nok; men nede i Slugterne var jo Føret bra, og alt i alt kunde vi ikke klage. Vi passerte den ene Gaaseflok efter den anden uden at give os Tid til at stanse.

Ret som vi kjørte, blev vi stoppet af en diger Elv. Alle vore Forsøg paa at passere den mislyktes, og det var rimeligt nok; thi Elven var gode 100 Meter bred, Bunden dækket med Is af blankeste Sort, og Strømmen gik saa strid, at Elven saa ud som en eneste sammenhængende Fos. Lidt Bløite tog vi os ikke saa nær af; men at varpe sig udi her med Kjælker og Hunde var den visse Undergang. Atter fik

FRA SIMMONS' OG ISACHSENS TUR VAAREN 1902.

vi prøve Finnens Raad og „gang' omkring“ Elven. At gaa op til dens Udspring vilde kanske blive vel vidtløftigt; men vi havde bare tre Kvartmil til Havet, og der maatte det da blive slut paa denne Kjæmpeelv ogsaa.

Det gik ikke saa glat, som vi havde forestillet os. Der var bart Land næsten over det hele, og paa Isfoden stod Vandet flere Fod høit. Det blev mange og lange Kroge, vi kjørte frem og tilbage, før vi fandt et rimeligt Overfartssted,

og endda maatte Hundene flere Gange lægge paa Svømmen. Paa Havisen fulgte vi Krakken sydover, men overfaldtes af saa tæt Taage, at vi knapt kunde øine hverandre, kjørte endel i Tul og havnede til syvende og sidst oppe paa en Sandør, hvor vi bestemte os til at slaa Leir, neppe saa meget som en Kvartmil fra det Sted, hvor vi første Gang blev stanset af Elven.

Schei havde nu tildels kjørt foran, idet hans Hunde var mindre saarbente end mine. „Lillemor", „Rex" og „Veslegulen" trak næsten lige godt trods sine ømme Poter; men „Svartflekken" og „Gammelgulen" havde givet sig rent over. Jeg havde forsøgt med Seildugssokker for Hundene, men til liden Glæde og Nytte; for Vaarisen skar Hul paa dem omtrent med det samme.

Naar vi bare kunde række frem til Store Bjørnekap, saa skulde vi lade Hundene hvile sig godt ud; men da maatte vi skaffe os Fôr, vi var nu næsten læns for Kjød igjen.

Under meget Mas og i mangfoldige Bugtninger snoede vi os frem langs Isfoden og forbi de store Elvemundinger, hvor Isfoden som oftest var tæret væk. Traf vi Gjæs, og det hændte flere Gange, var det gjerne Schei, som besørgede Skydningen. Vi havde bedre Lykke med os iaar; Gjæssene var ikke saa hardskudt som ifjor.

Ved Femtiden om Morgenen 11te Juni kunde vi slaa Leir ved Store Bjørnekap omtrent paa samme Plet som Aaret forud. Endda havde vi en Lons Hundemad igjen; men vi fandt det heldigst at se Tiden an med Foringen; kanske en eller anden Sæl var elskværdig nok til at lade sig lokke frem, naar Solen steg høiere. Vi gik derfor rolig i Gang med vor egen Frokost, og da vi efter grundig udført Arbeide igjen tittede ud, saa vi ganske rigtig to tre Sæl paa Isen. Rustet med Børse, Kjælke og Skytterseil drog jeg straks afgaarde.

Det var en deilig stille Dag, med straalende Solskin, og stegende hedt efter vore Begreber. Vandet stod høit, og Sørpen var dyb paa lange Strækninger, saa det var jo ikke den letteste Sag at stille ind; men jeg havde Tiden for mig, og det trængtes saamænd. I Baggrunden oppe paa Stranden sad Schei og fulgte gjennem Kikkerten Slagets Gang saa ivrig som nogen General.

Jeg nærmede mig to Sæl, som laa ved Siden af hverandre; Sæl speider aldrig saa godt, som naar de er flere i Følge og kan skiftes paa at holde Udkig. Dertil kom, at det denne Gang gjaldt Snadd, og den er meget mere var end f. Eks. Storkobben. Naa, Lykken stod mig bi, og den største blev paa Pletten. Det var rigtig en diger Rugg; jeg fik den bakset op paa Slæden og fragtet til Leiren. Da Dyret var flaaet, fik Hundene sin Frokost, først en durabel Portion Spæk og saa Kjød efter Smag og Behag. Da de var propfulde, lagde de sig ned og lod sig stege i Solen uden næsten at røre sig den hele udslagne Dag, selv om vi slap dem løs, saa de kunde gaa, hvor de vilde.

Vi besteg Store Bjørnekap for at faa et Overblik over Omgivelserne, tage endel Peilinger og tegne en Kartskisse. Da vi saa, hvilket Føre der ventede os over den store Bugt, bestemte vi os til at ligge rolig et Par Dage, saa Vandet kanske kunde faa Tid til at skjære sig ud.

Begge forsøgte vi os gjentagne Gange paa Sælen, mest for Sportens Skyld, ikke fordi vi nu længer trængte Fôr; thi paa denne Aarstid nøier Hundene sig med ganske lidet, og siden sit sidste Sprængmaaltid havde de næsten ikke smagt en Bid. Men der indtraadte Veirforandring, og Sælen jumpede op og ned i evig Uro.

Paa en af sine mange Exkursioner havnede Schei ude paa en stor Sandør, som var oversaaet med smaa vakre Sjøer, rent et Gaasedistrikt. Men i den intrikate Belysning led han samme Skuffelse, som mangen brav Skytter har lidt

før ham og mangen brav Skytter vil lide herefter. Udbyttet stod ikke i Forhold til Skuddenes Antal, og han kom til Leiren i en Sindsstemning, som var alt andet end begeistret.

Ved Midnatstid mellem 12te og 13de tog vi til at kjøre tvers over Bugten med Kurs for en af de store Sandører paa Sydsiden. Hundene flottede sig i Seildugssko med dobbelt Bund; for Øieblikket var de Bjørnekaplandets største Spradebasser. Føret var over al Beskrivelse grusomt. Hele Isen var dækket med et digert Lag løs Sørpe, saa vi trods vore Ski ofte sank i tilknæs, og Kjælkerne kunde suge sig saa knagende fast, at vi bare saa vidt aarkede at røske dem løs igjen.

Vi trampede trut hele Natten, og efter ti Timers anstrengende Marsch naaede vi endelig den nærmeste Sandør. Hvilen blev kort; jeg længtede efter at komme ombord, hvor meget Arbeide forestod os inden vor Afreise. Hvis Veiret i Jones Sound havde været ligesaa godt som her, vilde Tiden for Skrabningerne nu være inde.

Da vi fortsatte Reisen, kom det os i høi Grad tilgode, at vi var kjendt i Terrænet, for tæt Taage hindrede alt Udsyn. Vi lagde Veien tvers over alle de store Sandører og kom som Regel ned til Havet kun ved den inderste Snip af Bugterne; men heller ikke der tangerte vi Havisen; thi paa Land var der endda Sne nok og bedre Lænde for Hundebenene. Men Elvene plagede os adskillig og tvang os alligevel nu og da udpaa Isen. Vi fandt det raadeligst at slaa Leir en Kvartmil eller saa fra det Sted, hvor vi skulde tage over Land til Gaasefjorden; for det var ikke greit med Sikkerhed at orientere sig i saa fladt et Land, naar Skodden somme Steder stod tyk som en Væg.

Straks før vi stansede for Dagen, blev jeg var en hvid Tingest borte ved en Sandgrop en hundrede Meter væk. Jeg stoppede, tog Fyren nærmere i Øiesyn og kom straks paa det rene med, at det maatte være et rigtig stort Bæst

af en Bjørn. Da var jeg ikke sen med at velte Læsset og varsle Schei. Vi blev straks enige om, at han skulde skyde; han kantrede sin Kjælke, fik Riflen løs i en Fart, forsynte sig med Patroner og labbede afsted, uden at ane, hvilken gruelig Skjæbne der forestod ham.

Paa en Jagt kan man jo opleve mangt og meget, som ofte synes andre rent utroligt, og det er ikke uden Grund, der staar et vist Ry af „Jagthistorier“. Sjeldnere træffer det vel, at man oplever Ting, som man selv har yderst vanskeligt for at tro. Men hør nu her. Yderst forsigtig, med Børsen parat og Blikket stivt fæstet paa Bjørnen, rykker Schei fremad. Imens sad Bjørnen og vuggede paa Hodet, men holdt godt Udkig, lod det til; for da Schei var kommet en saadan 20—25 Skridt nærmere, da var det, det frygtelige skede. Bjørnen tog til Vingerne og fløi sin Vei! Jeg liker ikke Folk, som gaber og glor; men jeg tror, det vil holdes mig tilgode, at jeg med halvaaben Mund blev staaende og kope efter Bjørnen, da den med lange, overlegne Vingeslag seilede henover Hoderne paa os. Det saa ud, som det ikke var første Gang den gjorde en Luftreise; den fløi saa godt som nogen Fugl, og det var i Grunden ikke saa rart, for det var en lyslevende Stormaage! Jeg var baade fælen og slukøret, og Skytteren selv ikke mindre end jeg. Hvad vi gjorde, da vi fik summet os? Schei svor med slig inderlig Overbevisning, som jeg sjelden har hørt ham gjøre, og jeg fulgte desværre hans Eksempel.

Den 15de Juni var Taagen lige tæt, saa vi paa et hængende Haar var kjørt forbi det Sted, hvor vi skulde tage op over Landet; men Schei reddede Situationen, idet han kjendte igjen endel Sandhauger. Det var en overmaade kroget Vei, vi nu maatte tage, da vi skulde til at sno os frem i Slangebugtninger for at omgaa de værste Vasdrag. Ved Storsjøen maatte vi lægge Veien nordenom, over Blaalere, Sten og Urer. Vistnok brugte vi vore Trædrag; men hvor Leren

var seigest, maatte begge Spand sættes for Kjælken, og endda trak vi som Ponier begge to. Under slige Omstændigheder havde vi ikke Stunder til at tage Notis af de ganske friske Renspor, som førte mod Øst oppe ved Storsjøen. Lidt søndenfor Vandskillet havde vi vort Nattekvarter, og den 16de Juni sled vi os syd gjennem Gaasedalen, som praktisk talt var bar for Sne; vi nyttede efter bedste Evne en og anden liden Snefonn langs Elvefaret. Det vilde sandelig været vondt, om vi ikke havde havt saa meget unda Bakke.

Vi naaede Fjordisen ved Høivande og havde ikke andet at gjøre end at vente en Times Tid, til Vandet faldt saapas, at vi kunde komme frem langs Isfoden. Imens tænkte vi at stege os en delikat Gaasebif af de Gjæs, vi havde skudt paa Veien nedover Dalen. Men Gjæssene havde gaaet i Bikjerne til sidste Bid, og vi maatte nøie os med at lunke lidt paa Pemmikanlabskausen, som stod igjen i Gryden siden Morgenen. Da vi kom lidt udenfor det Sted, hvor vor Smie havde staaet forrige Aar, fik vi se en Leir oppe paa Land. Vi kjørte nærmere og fandt udenfor Teltet et Kobbel Hunde og indendørs Teltets Beboer i den sødeste Søvn. Det var Bay, som samlede Insekter. Vi inviterte os til Frokost, drog ganske snart afsted igjen og kom ombord ved Halvtotiden efter 77 Dages Fravær.

Dette var altsaa den anden Langtur, jeg havde gjort sammen med Schei, foruden alle de kortere Ture. Vi har kjørt mangen Mil i Følge, staaet Last og Brast i onde og gode Dage og altid kommet godt ud af det med hverandre. Ofte havde Schei den sureste Job; men han fandt sig taalmodig i alt. Ja, mangen haard Tørn maatte vi tage, men af Moro havde vi alligevel mest, og jeg vil altid erindre disse to Ture som i særlig Grad underholdende; de gik gjennem interessante Egne og over rige Jagtfelter.

KAMERATERNES OPLEVELSER

Ombord fandt vi alt i den ønskeligste Tilstand. Arbeidet havde den hele Tid gaaet sin jevne, lune Gang. Hvad der straks faldt i Øinene, var den brede sammenhængende Sandgade over Isen helt ud til ydre Odde ved Borgen. Alt Arbeide paa den var tilendebragt en Uges Tid før vor Ankomst.

Som før omtalt, skiltes Baumann og Raanes fra Schei og mig oppe ved „Hareneset“ den 9de April. Til Trods for sin lette Oppakning kom de ikke synderlig raskt frem, for Hundene var slitne og Føret traat. Da de saa om Aftenen slog Leir borte ved Bjørnekaplandet, vilde ikke Bikjerne have en Bid mere af den evindelige Tørfisk. I Nattens Løb blev denne Nyhed formodentlig kolporteret rundt paa Bjørnekaplandet; thi allerede ved Firetiden næste Morgen kom der traskende en Bjørn opover mod dem og lod sig skyde for det almene Bedste. Det saa ud, som Bjørnen var gaaet over baade Land og Vand for at komme tidsnok; thi Pelsen var sterkt iset, og om Hagen paa ham hang der Iskager saa store som Knytnæver. Sligt er jo et rent Særsyn.

Med godt opforede Hunde og rigelig forsynet med Kjød satte de Kurs for Lille Bjørnekap. Underveis passerte de mange Polarhjorde paa otte, op til femten Dyr; men de

havde hverken Lyst eller Trang til at binde an med dem. Rener saa de ogsaa, i alt en Snes Stykker fordelt i Flokke paa fire fem. De skjød to og fragtede med sig baade Skind og Kjød. Hundene kom snart i udmerket Kondition, og skjønt Veiret var baade vondt og haardt, gik det ganske raskt syd over Norskebugten. Paa Slutten af Turen fik

„ADAM" OG „EVA" UNDER HAARSKIFTNING.

Baumann en Snev af Sneblindhed; saa tog Styrmanden Teten, og det gik bra fremover alligevel.

Den 16de April kom de ombord og gav sig øieblikkelig i Kast med Forberedelser for Reisen til Beechey Island.

Den 18de April vendte Isachsen, Fosheim og Hassel hjem fra sin Tur østover. Efter Aftale havde de paa Cone Island og forskjellige andre Steder i Jones Sound nedlagt Beretninger om Expeditionen. Straks efter Tilbagekomsten gik Isachsen og Bay i Gang med at ruste sig til Kartlægningsturen til North Devon.

HELLER ALENE ILAND END I LÆNKER OMBORD!

CONE ISLAND.

Den 1ste April, 3dje Paaskedag, drog Fosheim, Isachsen og Hassel til Cone Island for at reise Varder og nedlægge Beretninger til Veiledning for en eventuel Undsætnings-expedition. Beretninger og orienterende Karter over „Fram“s Beliggenhed med den sikreste, mest isfrie Rute indigjennem Jones Sound var nedloddet i cylindriske Bukbokser, der skulde indmures i Varder ved Stormkap, Baadsfjordnuten, Sydkap, Skreia og Cone Island.

Over Moskusfjorden havde Slædepartiet den 2den April en forrygende Kuling fra Nord med Taage og Snedrev. Naar Vindstødene kom som allerværst, sopte de baade Hunde og Læs langt bortover Isen. Udover Eftermiddagen gav det sig noget, og om Aftenen reiste de den første Varde paa Vestsiden af Baadsfjordnutens yderste Odde, straks ovenfor Krakken.

Lidt senere ud paa Vaaren skulde Isachsen, paa en Kartlægningstur til North Devon, passere disse Distrikter, og de besluttede sig derfor til at lægge igjen mest muligt baade af Hundemad og Proviant. Paa forskjellige Steder murede de ned ca. 150 Kg., hvoraf Størsteparten i et Depot ved Sydkap. Her byggede de ogsaa sin anden Varde omtrent 150 Meter fra Stranden, paa østre Side af Kappet.

Da de om Morgenen den 5te April skulde starte for Cone Island, kom en stor Bjørn labbende ret imod dem. Fosheim havde paa denne Tur Bays Hunde, og da de ansaaes for de bedste, var det dem, som nu blev sluppet; afsted bar det saa i fygende Fei baade med Bjørn og Bikjer. Hassel slængte sig op paa Isachsens Kjælke, og begge kjørte saa efter, alt hvad Remmer og Tøi kunde holde. Fosheim tog sig af Hassels herreløse Hunde, som hylte og bar sig af Utaalmodighed efter at komme afsted. Dog, de fik andet at vide end at muntre sig med Jagt; isteden maatte de trække baade

sit eget og Fosheims Læs og traktertes dertil med en ordentlig Dragt Prygl; thi Starten kunde selvfølgelig ikke foregaa uden et voldsomt Slagsmaal mellem „Storebron“ og „Basen“, som i disse Dage leverte rasende Bataljer om Herredømmet inden Koblet. „Storebron“ gik ud af Kampene som Seierherre og kunde senere glæde sig ved lykkelig Besiddelse baade af Trone og Harem.

Imidlertid var det for liden Futt i Hundene til, at de aarkede at sætte Bamsen; de fulgte den bare Side om Side et Par Kvartmil østover uden at vove et Angreb. Da Bjørnen var blevet saa træt, at Dampen stod som en hvid Røgsky ud af Kjæften paa den, søgte den endelig Redning ved at styrte sig hovedkuls ned i en stor Spræk i Isen. Forgjæves, den fik snart sin Bekomst. Det var en svær gammel Rugg af en Hanbjørn saa tung, at alle tre Kobbel maatte til for at trække den op af Raaken.

De følgende Dage fik de tungt Føre og Stygveir med tæt Taage og Snefald, men naaede alligevel Cone Island om Eftermiddagen 8de April og slog Leir ved Øens sydvestre Hjørne. Øen er overhændig brat paa alle Kanter. Mod Sydvest løber der dog ud en temmelig lav Odde, hvor der fandtes baade Rævefælder og Teltringe.

Paa Toppen af en ca. 50 Fod høi Holme, som ved et lavt Eide er forbundet med Cone Island, stod der en Varde, antagelig reist i Femtiaarene af SHERARD OSBORN. De undersøgte den nøie, men fandt ingen Beretning i den. Paa samme Sted byggede Fosheim og Hassel den følgende Dag en ny Varde, noget høiere end den forrige. Imidlertid gik Isachsen en Tur og skjød en stor Bjørn i Sundet mellem Øerne Cone og Smith. Til Beskyttelse mod Uveir eller for at lure paa Sæl havde den gravet sig ned i en Grop, hvor den kunde ligge helt skjult, med Hodet klar af Skavlen for Udsigtens Skyld.

Mens Isachsen og Hassel flaaede og parterte Bjørnen, reiste Fosheim paa Øens nordvestre Pynt en Stang med en

sort Kugle paa Toppen og med et roterende Flag af Jernblik, hvorpaa følgende Inskription var anbragt: „Cone Island, April 1902, „Fram“ 76°39′ N. Br. 88°59′ L. W.“ I Varden ved Stangens Fod nedlagde han sit Brillehus med Isachsens Visitkort, hvorpaa foruden Deltagernes Navne ogsaa „Fram“s Beliggenhed var noteret.

Først den 10de April fik de Klarveir, saa de kunde tage de nødvendige Observationer, og med Prøver af Grundfjeldet drog de saa hjemover igjen den 11te. Paa Retur reiste de den fjerde Varde paa Sydspidsen af Skreia og den femte paa Stormkap, hvor man væsentlig benyttede to Eskimoteltringe til Byggemateriale. Varden fik en meget iøinefaldende Plads paa en fritliggende Fjeldknaus paa vestre Side af Kappet.

Den 18de April var Partiet atter ombord.

BEECHEY ISLAND. KUTTEREN MARY. DEPOTET ØDELAGT.

Med ett Kobbel paa seks og to Kobbel paa fem Hunde drog Baumann, Fosheim og Raanes den 23de April afsted til Beechey Island. De var udrustet med Folkeproviant for 30 og Hundefôr til 24 Dage, 40 Liter Petroleum og et Odometerhjul til agterste Kjælke.

De lagde Veien over Norstrand, videre paa Sjøisen nordenom North Kent og derfra til Arthur Strait, som viste sig at være en Fjord. Føret var tungt og vanskeligt, og flere Ski blev knækket. Paa Veien skjød de to Rener, saa en Ulv og stødte paa Spor baade efter Bjørn, Ulv og Ræv.

Den 28de April kjørte de syd gjennem Arthur Fjord og naaede Bunden i en Afstand af 17½ Kvartmil fra østre Odde ved Indløbet. Derpaa passerte de en Indsjø og slog Leir oppe paa Land for at rekognoscere. Der stødte de paa en Varde, som Sir E. Belcher reiste i 1853, og fandt en Beretning, hvori han sagde, at han var kommen fra Jones

Sound. Over det lave Land ret i Syd saa de Sjøisen i en Distance af vel et Par Kvartmil.

Paa dette Sted lagde de efter sig et lidet Depot og drog den 30te April atter i sydlig Retning, idet de fulgte Krakken fra Odde til Odde. Odometret viste en Distance fra Arthur Fjord til Wellington Channel af 4½ Kvartmil. Lige efter Middagsrasten skjød de en Bjørn; mens de var i fuld Gang med Flaaningen af den, kom der nok en traskende; det kneb om Tid, og de lod den fare.

I Sneveiret næste Dag drøiede de noget med at drage. Men ved Titiden maatte de ud, enten de vilde eller ei; for „Moses" sled sig og satte afsted efter en Bjørn. Mens Fosheim og Styrmanden kjørte efter Bamsen og gav den sin Bekomst, maatte Baumann slippe Resten af sit Kobbel for at faa „Moses" indfanget.

Den 3dje Mai saa de fire Bjørne, deraf tre paa én Gang. En blev skudt og efterladt som Depot.

Den 4de Mai var de fremme ved Beechey Island.

Man har forlængst bragt paa det rene, at Beechey Island ikke er nogen Ø, men er det sydvestligste Hjørne af North Devon; paa Frastand fortoner det sig rigtignok som en Ø, idet det er forbundet med Fastlandet ved et ganske smalt og lavt Eide.

Straks efter Ankomsten til Beechey Island fik de en liden Bjørn i Sigte, og Baumanns Kobbel blev sluppet. Sandsynligvis var Hundene trætte; thi de var ude af Stand til at stoppe Bamsen, og sammen med sit Bytte forsvandt de ganske straks ud gjennem Skruisen, hvor al Kjøring forbød sig selv.

Næste Dag 5te Mai toges de sedvanlige Observationer, og mens Fosheim fulgte Hundenes Spor, gik Baumann og Raanes i Gang med at undersøge det engelske Depot.

Depotet existerer ikke længer. Af Huset findes kun Reisverket med de nederste Gange af Bordklædningen. Kasser, Tønder og Bokser ligger spredt udover; Kasserne er

slaaet itu, de fleste Tønder hugget op paa Midten, og ialfald alle de Bokser, Slædepartiet saa, var aabnet ved Hjælp af et skarpt Instrument, Kniv eller Boksaabner. Intet brugbart af noget Slags var at se; alt var tomt og ruineret.

Kutteren „Mary“ er kun at betragte som Vrag, skjønt Træværket har holdt sig godt. Dæksbjelkerne er saget af, og Dækket brudt op. Ca. tre Fod over Dækket er Masten oversaget. Kutteren har været diagonalt klædt og har udenpaa denne Klædning baaret Zinkhud; men om Bagbord var baade Hud og Klædning adskillig ødelagt.

Der existerte endnu en Livbaad; heller ikke denne var sjødygtig, men dog i betydelig bedre Stand end Kutteren. Imidlertid var hvert eneste vandtæt Skott og hver eneste Luftkasse slaaet eller hugget itu.

Paa Stranden laa der endel stort Blokverk; men ingensteds kunde der opdages noget, som var at henregne til Takkelage eller Taugverk. Alt, som hed Seildug og Aarer, var sporløst forsvundet. Hist og her laa der Sne, ja omkring Huset endog noksaa meget Sne, saa der er en Mulighed for, at noget kan have undgaaet Partiets Opmerksomhed. Om Fartøierne var det imidlertid snebart, og Sandsynligheden for, at der kan findes Taugverk og Aarer, er efter Baumanns Mening overmaade ringe.

Alt gav Indtryk af planløs Ødelæggelse; men om det er Eskimoer eller Fangstmænd, som bærer Skylden, lader sig neppe med Bestemthed afgjøre. Ialfald maa der da foretages en minutiøs Undersøgelse, mens Landet ligger helt snebart.

Ud paa Eftermiddagen vendte Fosheim tilbage til Leiren uden at have seet hverken Bjørn eller Hunde. Først ved Totiden om Natten kom Landstrygerne hjem, skrubsultne og trætte.

Den 6te Mai tiltraadtes Hjemreisen i vekslende Veir, mest ugunstigt. Baumann var sneblind i et Par Dage, og

Expeditionen blev liggende over. Heller ikke paa nordgaaende kunde der opdages nogen Gjennemfart, som berettiger Arthur Fjord til dets gamle Navn Arthur Strait. Omtrent en Kvartmil fra Bunden stikker der en Bugt ind i østnordøstlig Retning; men Baumann tror heller ikke her paa noget Sund, da dets sydlige Udløb i Tilfælde vil faa en ganske anden Retning, end Karterne angiver.

BAY VED MORGENTOILETTET.

Paa Hjemturen skjød de to Snadd og tre Harer og saa en Ulv og flere Bjørne.

Henimod Middag 20de Mai kom de atter ombord.

Helt fra Gaasefjorden over til Kap Osborn, et Stykke nord for Beechey Island, var Føret saa løst, at Skiene maatte sidde paa næsten hele Dagen.

Fra Nordstrand over til Arthur Fjord fandtes der omtrent ikke andet end skruet Høstis, mens Arthur Fjord ikke var gaaet op forrige Aar. Fra Arthur Fjord til Kap Osborn havde de Gammelis paa Størsteparten af Strækningen, videre

syd adskillig skruet Høstis; under Land var der Klarer, men ved hvert eneste Kap stødte de dog paa styg Skruis. Paa Tilbageveien stod der Vand over Isen nordenfor North Kent, og én Gang under Farten op til Nordstrand vilde de sikkerlig have dumpet igjennem, hvis de havde gaaet uden Ski.

De havde 11 Dages Hundefôr igjen, da de naaede „Fram“.

FANGERNE PAA DJÆVELØEN.

NORTH DEVON OG STENKULFJORDEN.

Om Turen til North Devon skriver Isachsen:

„Den 12te bar det afsted igjen. Det var Bay og jeg, der havde til Opgave at faa Rede paa Nordkysten af North Devon. Vi var udrustet for 35 Dage.

Det første, vi gjorde, var at kjøre ind Baadsfjorden. Vi syntes, det var for galt, om denne Fjord skulde være den eneste, der ikke skulde blive kartlagt.

Baadsfjorden var i Knæet nogle hundrede Meter bred, men den blev bredere mod Bunden, hvor en mægtig Bræ trængte sig frem. Østre Side var høie, mægtige Fjelde. Vegetationen var overordentlig sparsom, og Spor efter Dyr af nogetsomhelst Slags var ikke at se paa Land. Paa Isen saa vi denne Dag flere Sæl, der laa og solede sig ved sit Hul, kort sagt, der laa Vaar i Luften. Det var overraskende at skulle faa saa høi Temperatur som ÷ 6° saa tidlig som 26de April.

Føret var elendigt i disse Dage, og det gik traat med Fremkomsten. Da jeg syntes, jeg ikke kom fort nok unda Bay, der kjørte efter mig, tog jeg „Posekongen“ — saa kaldte vi en stor Pose med en hel del mindre Poser, der indeholdt vore tørre Madsager — og slængte over paa hans Læs. Nu sakkede imidlertid Bay af, og det saa sterkt, at han fandt sig beføiet til at skrige ud: „Jeg tror, F . . . . . sad i den Pose, Isak.“ Jeg fandt ogsaa dette meget sandsynligt, da Vegten af de Poser, „Kongen“ indeholdt, ikke var over 15 Kg.

Den 1ste Mai kjørte vi fra Sydkap i sydsydøstlig Retning.

De fleste Isfjelde i Jones Sound vil vistnok altid findes paa Strækningen Sydkap til Cone Island. En Kolos, der var opimod 30 Meter høi, og som stod i Grunden, syntes jeg at kjende fra før. Den lignede nemlig paafaldende et Isfjeld, som vi ufrivillig holdt paa at stifte et for intimt Bekjendtskab med i 1899. Vi holdt paa at bakse os frem gjennem Isen i temmelig tæt Taage, da jeg, der stod tilrors, pludselig skreg ud: „Isfjeld paa bagbord Baug!“ Kommandoordet „Hardt styrbord!“ paafulgte øieblikkelig fra Tønden, og vi undgik denne Gang i sidste Liten at faa brynt vor Næse.

Vi gjorde en liden Stans ved dette Isfjeld. For at fordrive Tiden stod vi og gnog paa hver vor Tørfisk. Bay hungrede imidlertid efter Kjød, og han sagde som Løven: „Det er Middag, men endnu ingen Neger (Bjørn) i Sigte.“ Bay pleiede nemlig at udtrykke sig temmelig „tropisk“.

Vi saa idag flere Havhester (Fulmarus glacialis), der fløi vestover. De skulde formodentlig foretage en Rekognosceringstur til sine gamle Hækkepladse.

Vi kom under North Devon øst for „Kap Sparbo“. Vi havde i 1900, da vi gik fra Havnefjorden, seet denne Halvø paa Afstand og antaget, at det var en Ø, da vi ikke havde kunnet se det lave Eide bagom den.

Det viste sig imidlertid nu, at det var en Halvø.

Østenfor Kap Sparbo skyder en hel Del Bræer sig ned mod „Bræbugten“ fra det isdækte Indre.

Vi fortsatte vestefter. Landet blir efterhaanden lavere, og vestenfor „Bjørneodden“ saaes intet Isdække. Her afløses ogsaa Graniten af Sand- og Kalkstensfjelde.

Der var en Masse Bjørnetraakk langs Landet.

Føret var af værste Sort og Isen sterkt skruet. Jeg gik paa Ski, naar ikke Isen var for styg, mens Bay „valgte“ at stampe efter i Skjorteærmerne. Føret var næsten ikke til at komme frem i.

Ved Midnatstider den 8de vækkedes vi af en frygtelig Opsang af Hundene. Det var ikke til at tage feil af, hvad der stod paa. Som et voksende Skred hørtes Hundene suse forbi Teltet. Vi ud. Af vore ti Hunde var kun to tilbage. Bay havde Lyst til at gaa efter i Haab om at faa skyde Bjørnen, som imidlertid ingen af os havde seet paa Grund af det usigtbare Veir. Da Hundene merkede Bjørnen, havde de rykket til alle paa én Gang, saa at Stroppen i Isen røg. Tre Hunde af det andet Kobbel havde af Interesse for Sagen bidt af sine Dragstjerter og slaaet Følge.

Da mine Hunde var daarlige Jagthunde, havde jeg liden Tro paa, at de skulde faa stanset Bjørnen, og var samtidig ræd for, at det skulde bære for langt afsted. Bjørnen vilde ogsaa have let for at skade dem, da hele det ene Kobbel hang sammen i samme Stjert.

Ved at undersøge Sporene saa jeg, at Bjørnen havde været Hundene ca. 100 Meter nær, da de skreg op.

Da jeg intet havde at tage mig til, forsøgte jeg at sove, men det gik kun daarlig. Kl. 6 gav jeg mig til at koge Pemmikanlabskaus for at kunne traktere Bay med varm Mad, naar han kom. Jeg kogte, gik ud, saa mig om i Kikkert, saa paa Klokken, men ingen Bay kom. Alt var tyst og stille. Tanken paa, at der kunde være noget galt paafærde, vekslede med Tanken paa det komiske i Situationen. Jeg opfattede mig nemlig som Tidsobservatør i dette interessante Løb og var meget spændt paa, hvem der skulde komme først ind af Bay og de „andre“ Hunde.

Kl. 7 om Morgenen fik jeg i Vest se en liden sort Prik, der bevægede sig. Det maatte være Bay! Jeg gik ind for atter at gjøre Maden færdig, men maatte ud igjen, da jeg syntes, det drog for længe ud, inden han kom. Ved at lede længe med Kikkerten fik jeg Øie paa en Prik ligesaa liden som forrige Gang, men nu i Nord. Endelig Kl. 9 Formiddag kom Bay ind til Teltet som en god Numer 1.

Bay havde fulgt Sporene nordover, vestover og tilslut sydover. Han havde paa Retur gaaet hele Ruten op igjen for at være sikker paa Veien, usigtbart som det var. Endel af Hundene havde han passeret, men kunde ikke faa dem med tilbage.

Ved Femtiden om Eftermiddagen kom „Ola“ og „Skrika“, hvorefter de øvrige indfandt sig med en Times Mellemrum, mens „Indiana“ og „Basen“ var væk i to Døgn.

Nat til den 11te havde vi samme Leven igjen. Bjørnen havde i Læ af nogle Iskoss stillet ind paa Hundene paa nogle faa Skridts Afstand. Da Koblet derpaa merkede den, skreg de op, sled sig og satte efter. Det andet Kobbel kom sig derimod ikke løs. Da vi kom ud, saa vi Bjørnen foran og Koblet efter; afgaarde bar det. I Løbet af Eftermiddagen kom fire af Hundene tilbage, men „Svarten“ var og blev borte.

Landet mellem Bjørneodden og „Kap Svarten“ er det laveste paa Nordsiden af North Devon. Vestenfor stiger det igjen noget og er gjennemgaaende mellem 3 og 400 Meter høit.

Vi havde ikke havt Solskin en eneste Dag endnu paa North Devon. Stille Veir med sagte Snedrys. Gjennem Disen saa vi Solen skinne paa Nordsiden af Sundet. Sneen ligger her saa løs, at man skulde tro, her ikke havde været Vind i hele Vinter. Fra „Kap Skogn“ til „Skruisodden“ var Isen af værste Slags. Det var noget af den styggeste Is, jeg endnu havde kjørt i. Der var Faldgruber som i en Ur i Nysne. Ved et Blik paa Kartet vil man ogsaa finde det rimeligt, at Isen paa „Bjørnebugten“ og Strækningen Sydkap —Cone som Regel maa være meget kuperet paa Grund af Vind og Strømretning. De fremherskende Vinde i Jones Sound er nemlig Nordvest og Sydost.

Bay sled i disse Dage voldsomt. Uøvet som han var med at gaa paa Ski, kunde han ikke bruge disse og greie Lasset samtidig. For i det hele taget at komme frem maatte han faa en af mine Hunde. Jeg kjørte foran med de fire. Det var merkeligt, at Bay klarede at komme efter, men det var ogsaa Slid, som tog paa. Jeg husker saaledes, at han en Dag besvimede to Gange af Overanstrengelse. Man vil heraf kunne skjønne, hvilken enorm Fordel man har af at kunne bruge Ski.

Vi saa nu hele Kysten nordvestover indtil „Baadodden“, hvor vi var ifjor. Isen var her praktisk talt ufremkommelig i nogenlunde rimelig Tid, hvorfor vi satte Kursen paa Stormkap.

„Bjørnebugten“ maa være et yndet Tilholdssted for Bjørn; thi der var Spor næsten overalt, enkelte Steder næsten optraakket Vei.

Vi teltede paa Stormkap om Kvelden den 17de Mai i fint Solskinsveir og ca. ÷ 15°, hvorefter vi feirede Dagen med „fuld Musik“, som Bay udtrykte sig, det vil sige med Opdiskning af det bedste, vi havde med. Vi skulde jo ogsaa samtidig feire Pinsekvelden og Dagen for vor Ankomst til Kong Oscars Land.

De følgende Dage havde vi en forrygende Storm med Snefokk, og det var umuligt at komme nogen Vei. Vi forsøgte, men Hunde og Slæder gik agterover istedetfor fremover. Først den 21de kunde vi komme videre. Flere Stenskred var i disse Dage gaaet mellem Stormkap og Gaasefjorden.

Vi kom ombord den 22de ved Middagstid.

Ud paa Kvelden overraskedes vi ved, at „Svarten“, der som bekjendt forsvandt efter Bjørneoverfaldet den 11te, kom ombord. Den var merkværdig nok i god Stand og brød sig ikke det mindste om Mad. Antagelig havde den gaaet ombord paa Bagspor og skaffet sig Mad ved at gaa Bjørnen i Næringen.“

I længere Tid havde vi talt om, at det vilde være af stor Interesse, om Simmons eller Schei kunde komme opover til Stenkulfjorden for at undersøge de store Kullag, som Baumann havde opdaget der Vaaren 1901. Saa blev det bestemt, at Simmons skulde reise og Isachsen følge ham. Expeditionen burde helst foregaa saa langt ud over Vaaren som muligt, forat Terrænet kunde være saa nogenlunde snefrit. Det vilde imidlertid ikke blive nogen let Sag at passere Bjørnekapeidet ved Sommertid, for der kneb det jo oftest svært med Sne.

Den 25de Mai drog de to afsted. Over Bjørnekapeidet fandtes der meget lidet Sne; men Veirforholdene var i det hele gunstige, og de fik godt Udbytte af Turen. De undersøgte Kulleierne og tog med sig tilbage en hel Del Kulstykker med Plante-Fossiler. Desuden bragte de med ombord endel smukt tilskaarne Bengjenstande, hvoraf nogle lignede Barneleker, mens andre var Brugsgjenstande, som f. eks. Svivler.

De fandt dem, mens de grov i Jorden, et Stykke ovenfor nogle Teltringe; der laa de i Haug, halvt dækket af Mos. Det saa livagtig ud, som de var lagt hen i en Pose, men at Posen var smuldret væk i Tidens Løb.

Paa Turen skjød de tre Polarokser, hvoraf den ene blev skeletteret.

De naaede „Fram" den 9de Juni efter at have kavet sig frem gjennem dyb og løs Sne.

SIDSTE SOMMER

Vi havde allesammen meget at gjøre ud over Sommeren. Det gjaldt hurtigst muligt at faa istand Skrabebaaden, som laa ude ved Ytre Eide. Der maatte nyt Drag under den, og Ror maatte den ogsaa have. Vi tog Maal af Roret paa Søsterbaaden, som laa paa Stranden inde ved Skibet, og Fosheim gik i Gang med selve Roret, mens Nødtvedt smidde Rorbeslaget og Raanes begyndte paa Styrvolen.

Den 19de Juni reiste Styrmanden, Fosheim og Stolz med to Spand ud til Baaden. Efter endt Reparation skulde den kjøres til Iskanten og sættes iland et Sted der.

Da Schei var færdig med at fremkalde Billeder fra sin sidste Tur, drog han, Olsen og Nødtvedt udover Fjorden for at samle Fossiler, først til Ytre Eide og saa til den store Dal paa Østsiden af Fjorden, tvers af Eidet.

Peder og Hassel ryddede ordentlig op i Forrummet, og Okseskindene hentedes frem til Luftning og Eftersyn.

Allerede før Sandgaden var oparbeidet, havde Peder, Nødtvedt og Stolz paa forskjellige Steder, som blev dem anvist, bygget Varder til Brug ved Triangulering af Fjorden. Nu maalte Isachsen op en Grundlinje og tog fat paa at triangulere hele Fjorden udover, assisteret af Stolz.

Simmons og Bay samlede Insekter og Planter.

Ogsaa iaar maalte Fosheim Smeltningen paa Isens Overflade. Paa de bedste Dage kunde den tine op til 7 Cm. pr. Døgn, til andre Tider omtrent ingenting. Sandgaden saa ud til at ville skaffe os megen Glæde; det varede ikke mange Dage, før vi kunde ro hele Gaden udover.

PAA FLUGT FRA DJÆVELØEN.

Efter nogle Dages Fravær kom Fosheim, Styrmanden og Stolz tilbage. Baadreparationen var udført, og Baaden bragt til vestre Kap ved Fjordens Munding. Forholdet var, som vi kunde vente os efter de haardnakkede sydlige Vinde. Jones Sound laa fuldpakket af Drivis saa langt vest, syd og øst, som de kunde øine.

Riggen var slaknet svært op, og det var absolut nødvendigt at sætte den, før vi lagde ud; alt løbende Taugverk skulde skjæres ind, Seilene bendes o. s. v. Med dette Arbeide

gik Styrmanden, Peder og Hassel i Gang. Baumann og jeg hjalp til, saa godt vi kunde; Baumann maatte jo i Godveirsdage først og fremst passe sine magnetiske Observationer.

Læg saa hertil endel Sæljagt — for Sælen gik saa flittig op paa Isen, at den skaffede os rigeligt med Hundefôr — desuden lidt Gaasejagt og anden Jagt udover Aftenerne, mest for Moro Skyld, og du vil indse, at vi ikke laa paa Ladsiden.

Nat til 26de Juni Kl. mellem 1 og 2 kom Schei sættende ombord og purrede mig. Han kom med Olsen, som atter havde været uheldig. Stakkars Fyr, det var rigtig Synd, at han skulde være udsat for saa mange Uheld, straks han skulde ud paa Tur fra Skibet, dobbelt Synd, at det netop skulde ramme ham, der glædede sig rent som et Barn til at kunne være med.

Denne Gang var det høire Arm, som var ude af Led. Jeg tørnede ud, fik fat i Fosheim og Simmons, som assisterte mig forrige Gang, jeg var Leddoktor, fyrede ordentlig op i Agtersalonen, fik Invaliden anbragt paa en Kasse og begyndte at trække Klæderne af ham. Han hang svært med Nebbet, der han sad bleg og betagen. Saa spurgte jeg ham, om han ikke vilde have en ærlig Rus denne Gang ogsaa; men nei, det vilde han ikke vide noget af.

Det er fabelagtigt, hvilken Kraft der fordres for at trække et Lem i Led. Begge to drog vi, alt vi orkede; vi syntes, vi maatte slide Armen i Filler. Og alligevel mislyktes vort første Forsøg; men anden Gang, vi tog fat, lød det forløsende Smeld. Saa blev der lagt en Bandage paa Armen, og Olsen var arbeidsudygtig for længere Tid; i Sandhed lyse Udsigter, naar Hjemturen stod for Døren; han var jo „Fram“s Førstemaskinist!

Da Armen var sprunget i Led, fortalte Olsen, at efter Aftens var han gaaet ud paa Jagt. Hans Hu stod til nogle

Sjøfugl, som laa og plaskede i en Kulp udenfor Krakken. Han havde ogsaa skudt nogle af dem og skulde netop til at krabbe over en Skrugard, da han rullede nedover Kast i Kast og plumpede ud i Vandet. Hvad han gjorde derude i Raaken, kunde han ikke rigtig forklare, men Børsen fik han ialfald berget, skjønt han var lige ved at drukne. Da han havde karet sig paa det tørre igjen, merkede han, at Armen var ude af Led.

Den 4de Juni kom Isachsen og Stolz ombord efter at have tilendebragt Opmaalingen af Fjorden. De fortalte, at saa langt som de kunde skjelne fra de Dele af Fjorden, hvor de havde været, var Jones Sound fuldkommen isfrit.

Helt siden tidlig ivaares havde Ulvene staaet bundne ude paa Dækket. De trivedes fortræffelig, og saa lang som Dagen var, holdt de Legen gaaende med hverandre eller, naar Leilighed gaves, med Folkene ombord. Især var det Legen med en eller anden af Besætningen, som gjensidig vakte uhyre Moro. Men fede var det ikke muligt at faa dem, uagtet de som alles erklærede Yndlinge blev trakteret med de lækreste Sager. Det var mangen delikat Skive med renskaaret Kjød, som forsvandt i deres Gab, for en glubende Appetit havde de; men tykkere end i godt Huld fik vi dem aldrig. Ræven derimod var saa sinna, at det næsten var ugjørligt at staa i Baas med ham; han fræste og skreg, bare nogen kom i Nærheden af ham.

Hvis vi overhovedet skulde befatte os med Skrabning denne Sommer, maatte vi skynde os. Det blev bestemt, at Bay, Simmons, Isachsen og Peder skulde reise Mandag 7de Juli og Schei og jeg følge dem til Baaden med Proviant og Udrustning. Først skulde de drage over til St. Helena og derfra til North Devon for at skrabe omkring Kap Vera. Saa skulde de forsøge sig op gjennem Cardigan Strait og i Tiden omkring 20de—21de Juli være tilbage i Gaasefjorden. Hvis ikke „Fram“ til denne Tid var kommet udover Fjorden,

skulde de ro nordover langs østre Land; blev de der stoppet af Is, fik de tage over Land og vilde da blive afhentet.

Nu gik Smeltningen med Kjæmpeskridt. Da vi Mandag 7de kjørte udover, maatte vi næsten midtfjords, før vi kunde komme forbi „Kadaverelven“, skjønt man en Dag eller to tidligere kunde gaa trygt, næsten hvor det skulde være. Paa Strækningen fra Odden ved Indre Eide til Odden ved Ytre Eide var Isen god, forresten meget skrøbelig; enkelte Steder var Vanddammene saa dybe, at vi maatte vade til midt op paa Laaret.

I Jones Sound saa vi en hel Del Is, men da Schei og jeg drog indover næste Dag, briste det op fra Nord, og vi haabede, at Isen snart vilde gaa tilsjøs. Det gik ikke fort indover; Hundene var saarbent og Isen elendig. Ved Odden indenfor Eidet bestod hele Fjordisen bare af en tynd Skorpe, som vi saavidt fik slængt os frem over. I Uren paa Indre Eide hentede vi endel Forsteninger. Hist og her laa der Storkobber paa Isen, men uden Skytterseil vilde et Jagtforsøg være faafængt. Fra Kadaverelven tvers over Fjorden var Isen saa vek, at vi maatte holde Isfoden ved vestre Land til et Stykke indenfor Elven, før vi vaagede os ud paa den lumske Is, hvor der saa at sige for hver Time aabnede sig nye Faldgruber. Raaken agtenfor Skibet aad sig længer og længer udover, og vi havde nu Elvevandet lige inde ved „Fram“.

Da Baumann omkring 10de Juli afsluttede sine magnetiske Observationer, gik han i Gang med at sy Lugepresenninger, Mastekraver og forskjellige andre Ting, som maatte gjøres, før Skibet var sjøklart. Næsten alle vore Mastekraver var nemlig blevet ødelagt. Fosheim spigrede dem paa og var ogsaa forøvrigt sterkt optaget med Tømmermandsarbeide. Blandt andet lagede han en hel Del Aarer og foretog saa en grundig Reparation af Slingrebretterne til Salonbordene, uden merkværdigt nok et eneste Øieblik at

føle sig sjøsyg. Schei bragte ombord de Forsteninger, han havde samlet inde i Fjorden den Sommer og var nu færdig med den geologiske Undersøgelse af dette Felt. Saa tog han og jeg fat paa at pakke ned vort betydelige Bibliotek. Forresten bestod netop nu en større Del af vort Arbeide i at stuve væk alt, som var løst, forat vi ikke skulde have noget, som laa og slang, naar vi tog Seilasen fat.

Fra 12de Juli hang Skibet i en ganske smal Isstrimmel, og med den friske, stadige Søndenvind kunde vi hvert Øieblik vente at rage løs. Saa loddede vi langs østre Land for at se, hvor vi kunde ankre op og fandt overalt stor Dybde; ganske nær Land havde vi 30 à 40 Favne.

Tirsdag den 15de Juli kom vi løs, ankrede paa 30 Favne og stak ud 60 Favne Kjetting. Hele Ismassen paa Indersiden af Sandgaden var i Drift, og vi kunde gjerne have gaaet ud gjennem „Trangsundet“; men i Fjordens ydre Del havde vi endnu intet at gjøre, for der laa Isen fremdeles.

Den 16de blev Kjedlen fyldt fra en Bæk, hvor Vandet var frit for Grus og Grums, og Baadene, som en Tid havde ligget paa Vandet for at trutne til efter sit langvarige Landsophold, blev taget ombord.

Kort sagt: „Fram“ holdt igjen paa at gaa over til at blive et Skib; det havde længe nok været en Mellemting mellem Pakbod og Vaaningshus.

Hele Ismassen var opbrudt i større og mindre Flak, som Strømmen satte i ustanselig Drift. Ofte stuvede den endel af Flakene sammen rundt Skibet, og Hundene, som var ført iland, dengang vi kom løs, saa daglig sit Snit til at aflægge os et Besøg. Mangen Gang kneb det vel stygt nok for dem med at komme iland igjen, alt som tiest risikerte de at faa baade én og to Dukkerter, der de hoppede og sprang fra Isblok til Isblok, og endda en lang Svømmetur atpaa; men ud til os maatte de, saa nødig de end gik i Vandet.

To tre Dage efterat vi kom løs, kunde vi ro indover til Middagskollen, og derfra var Fjorden isfri helt til Bunden.

Med Skjegten foretog Schei først en Tur indover til Kollen og Skrabedalen, hvor han skjød nogle Gjæs, Ryper og Sjøfugl, og drog senere udover til Borgen. Indenfor denne var der svært lidet Is igjen, men udenfor laa Isflakene pakket tæt ind til hverandre; for det meste var de vel med Søndenvinden trykket ind gjennem Fjorden fra Jones Sound.

Den 19de Juli frisknede Brisen til og havde nær kjørt os iland. Søndag 20de var alle Mand sterkt optaget med Slumpen af Rydningsarbeidet, og ud paa Kvelden fyrede vi op under Maskinen, da Isen pressede saa sterkt. Ved Fire-Femtiden om Morgenen havde vi Dampen oppe, tog Hundene ombord og prøvede at hive let. Saa slog vi fuld Fart i Maskinen og hivede paa Ankerkjettingen, alt hvad Spillet var istand til; men Isen pressede saa haardt, at vi bare fik ind en Tomme nu og da, og ofte maatte vi ned paa Isen for at sage over Flakene foran Stævnen. Vi arbeidede i syv lange og syv brede, fik enkelig Ankret op og begyndte at forcere os ud fra Land. Vi tog Sigte paa en ganske stor Landraak under vestre Land, men midtvaters maatte vi opgive det, blev liggende ved Kanten af et af de største Flak og drev i den sterke Kuling et Stykke indover Fjorden sammen med Ispakken. Vi havde intet at frygte, vi laa jo saa godt klar af Land, og derfor delte Baumann og jeg Nattevagten mellem os, saa Resten af Mandskaberne kunde sove; de havde jo ligget i det fra den tidlige Morgen.

Med løiere Vind gik vi næste Morgen op i Raaken ved vestre Land, fulgte den ud til Odden nord for Indre Eide og ankrede op paa en liden Bugt indenfor Odden. Men et Døgns Tid senere kom der et digert Isflak drivende med Strømmen ud Fjorden, lagde sig tvers for Baugen paa os, og vi maatte bytte Plads. Idet vi atter ankrede op, kom

der en to tre Hvalros krabbende op paa Isen nær Skibet. Fosheim skjød den ene, Dyret blev flaaet, Kjødet taget ombord, og vi dampede ud gjennem Fjorden for at bore os ind i Drivispakken. Tvers af Borgenodden blev vi liggende i flere Døgn og slænge frem og tilbage. Vi kjendte lidet til Søndenvinden; men baade nord og syd for Trangsundet blaaste den meget friskt, og i hele Fjorden udover laa Isen saa tæt pakket, at der ofte var stuvet to tre Flak oppaa hverandre.

Derude i den trangeste Del af Fjorden blev vi nu liggende og male rundt og rundt, tildels med Dampen oppe for at gaa klar af Land, men uden at kunne ramme os igjennem. Vi var avancert et Par Kvartmil, da det den 26de Juli briste op med stiv Kuling af Sydøst, saa Isen slakkede under østre Land. Øieblikkelig forcerte vi os op i Landraaken og fulgte den udover, skjønt den var smal nok. Uagtet det kneb stygt enkelte Steder ude ved Odderne, krækede vi os dog frem, til vi var tvers af Eskimoruinerne ret overfor Ytre Eide; men der sagde det bom stop. Ankre op kunde vi ikke, for Isen vilde sige paa Land, straks Vinden løiede, saa lagde vi os paa Udsiden af et meget stort Flak.

Ganske rigtigt, da Vinden løiede udpaa Natten, seg Isen mod Land og blev liggende saa tæt stappet, at vi ikke engang kunde komme tillands med Baaden uden at trænse over Isen med den. Skjønt Jagtens Glæder lokkede oppe fra Dalen, maatte vi lade Tanken fare; det blev for slidsomt.

Det er en ganske merkelig Fjord denne Gaasefjorden. Længe maatte den vente, før fremmede fandt Veien did, men den Kunst at holde paa sine Gjester forstaar den sandelig til Fuldkommenhed. Ifjor gik Isen ikke op, og iaar, med det samme Verten gløttede paa Stuedøren og slap Gjesterne ud, blev de grebet i Kraven og holdt fast ude i Entreen. „Nei, det her gjør jeg aldrig mer," sagde Gutten, han hugg af sig Venstrehaanden. Jeg skal se mig vel for, før jeg atter sætter min Fod i Gaasefjorden.

Men Skrabekarerne? De var ingensteds at finde; formodentlig holdt Isen dem indestængt et eller andet Sted vestpaa.

Onsdag 30te Juli friskede Vinden paa, Isen drev med god Fart udover, og vi med den. Nu gjaldt det at faa Dampen op; det vilde blive et ordentligt Basketag at skjære

HJEMOVER FRA KULLEIERNE.

klar af Odden søndenfor os, hvor der hele Veien langs Land stod en Barriere af store Iser, som havde rendt sig paa Grund. Jeg saa, vi vilde blive klemt ind paa den, men haabede, der skulde være Vand nok, saa vi kunde skure forbi sydover. Med ett blev vi grebet af et stort Isflak og svinget rundt med uimodstaaelig Magt, og en Stund drev vi saa nydelig baglængs. Men pludselig tager vi Bunden med Agterenden, Isblokkerne svirrer med ustanselig Fart udover, og høiere og høiere presses vi op paa Grunden.

Der stod vi. Sjøen havde saavidt begyndt at falde. Der var ikke Tale om at skubbe os af, ja slig Drift, som der var i Ismasserne, kunde vi ikke engang faa ud et Varp. Men saa gik vi straks i Gang med at lempe over forskjellige Ting, saa Skibet fik Slagside mod Land; for Sikkerheds Skyld satte vi op et Par forsvarlige Trosser paa Stortoppen og Fortoppen og halede dem tot ved Hjælp af Taljer og

HOLD KJÆFT, BIKJER!

Dampspillet, forat „Fram“ ikke skulde velte udover. Skuden stod fast bare med Agterenden, mens Baugen var flot, og da Lavvandet kom, blev den liggende næsegrus. Efter nogle Timers Forløb var Fjorden næsten tømt for Is; havde vi nu været klar, kunde vi taget en kraftig Spurt. Da Høivandstid nærmede sig, svingede Skuden rundt igjen og blev liggende med Agterenden mod Strømmen. Frivagten blev purret, og vi gik i Gang med at sætte ud Varp; men da vi med meget Besvær havde roet ud den tunge Staalkabel paa sin Tamp

og netop var ifærd med at lade Ankeret gaa, gled „Fram“ af Grunden, rolig og lunt, som det var den naturligste Ting af Verden.

Vi dampede straks mod vestre Kap i Gaasefjorden for at se efter Skrabekarerne. De havde ikke været der. Slæden, de skulde bruge, hvis de blev nødt til at trække paa Isfoden, stod der urørt. De maatte altsaa søges længer vest. Saa fulgte vi en smal Landraak, men midt udenfor Hvalrosfjorden blev vi stoppet af Drivisen, som i rasende Fart kom sættende østover; det var knapt nok, vi kom os ind i Gaasefjorden igjen. Ved Ytre Eide hentede vi Baaden og fortøiede til et Isflak ude i Fjorden. Vi holdt stadig Udkig fra Tønden, men saa ingen af vore Kamerater, og da Isen Nat til 1ste August atter kom sættende voldsomt ind Fjorden, roede Styrmanden, Hassel og jeg for alle Tilfældes Skyld indover til Ytre Eide og deponerte lidt Proviant og Petroleum der.

Dette var en slem Tid; ankre op kunde vi ikke, og naar vi skulde drive frem og tilbage med Isen, maatte vi altid have Dampen oppe, ellers vilde vi let risikere at komme paa Grund. Vi fik friste en Ankring, og saa loddede vi os frem til en Ankerplads paa 25 Favne Vand, lidt søndenfor Ruinerne, stak en Masse Kjetting og slukkede i Maskinen.

Siden vi forlod Vinterkvarteret, havde vi gaaet almindelig Sjøvagt og efter gammel god Sjøskik brugt Hundevagtskaffe. Nu gik vi bare Enkeltmandsvagt, men selvfølgelig havde Vagtmanden streng Ordre til øieblikkelig at purre ud, naar et farligt Isflak eller lignende var i Anmarsch. Ved samme Leilighed blev Kaffen inddraget og erstattet med Te for Libhabere.

Der var strid Strøm i Fjorden. Og Isen havde altid en Forkjærlighed for at kline sig ind til østre Land. Naar Isstykkerne kom seilende ind og ud med Strøm og Tidevand, fulgte de bestandig den infame Maner at gjøre en Runde

inde paa Bugten og forsøge at sope os med; men vi var groet ganske utrolig fast. Var Flakene store, dræggede vi rigtignok lange Stykker, men undgik lykkelig alle Uheld.

Nu gik Forbindelsen med Land ganske let, og daglig var der nogen ude paa Udkig eller paa Jagt efter en og anden Slænger af Gaas, Edderfugl og Hare. Jones Sound frembød et trøstesløst Skue: Is og atter Is, saa langt Øiet kunde naa, næsten ikke en eneste Raak, det sørgede Sydosten for.

Lidt før Midnat Lørdag 25de kommer Vagtmanden, Hassel, styrtende ned og purrer mig med den Besked, at et Kjæmpeflak kommer deisende ret mod os. I en to tre blev Resten af Styrmandens Vagt purret, og det andet Anker gjort klart, om den Kjetting vi havde ude, skulde brække.

Saa kommer Flaket seilende, giver os en Dask og soper os indover med uimodstaaelig Magt; det hagede sig godt fast dette Flak og vilde nødig lade sin Fangst gaa. Der var ikke mange Fod under Kjølen, da Taget glap, og vi var fri. Mellem tre og fire om Morgenen, da Vandet faldt, kom samme Flak lurkende ud gjennem Fjorden igjen, snappede os atter med sig, og udover bar det. Denne Gang sigtede det bent paa Halvøen udenfor os; nærmere og nærmere seg vi. Naa vel, „Fram“ stod vel den Støden ogsaa; men paa Post fik vi nok være. Begge Vagter paa Dæk! En Trosse om de store Iserne, som staar i Grunden derborte! Da saa Trossen totnede, stak vi ud paa Kjettingen og fik saaledes Skibet klar af Flaket og nærmere op mod Land.

Da Flaket med uforrettet Sag var seget forbi, blev ogsaa Maskinfolkene purret, og med alle Mand paa Dæk begyndte vi at hive let. Vi var kjed af Uroen i vort gamle Logis; ved Springflodstider duede det ikke, det var bedst at flytte. Saa agterfortøiede vi klos under Land bare med et Par Fod Vand under Kjølen ved Lavvand; der havde vi Grunden at ty til, om det rigtig skulde knibe. Vi lagde en svær Staalkabel

rundt en diger Sten et Stykke oppe i Land; thi der trænges rigtig en suffisant Sten, hvis den ikke skal trækkes afsted, naar Isen trykker paa; Kabelen holder sagtens, for det er sterke Greier. Her fik vi imidlertid ligge i Fred uden at risikere hverken Anker eller Kjetting.

Det var merkeligt, hvor Søndenvinden var seig iaar. Ja ja, gav den sig ikke før, saa blev det vel slut paa den, naar Kulden kom. Spørgsmaalet om Skrabekarerne bekymrede os mere. Farvandet der vest var stygt, og med den rivende Strøm og al denne Is kunde der jo hænde noget af hvert. Min eneste Trøst var, at Peder var med; han havde Greie baade paa Is og Strøm. Forhaabentlig laa de i Arrest et eller andet Sted og ventede paa bedre Vind.

Den 5te August, mens Schei stod og speidede med Kikkerten udover mod Ytre Eide, fik han se noget, som rørte sig derude. Det varede ikke længe, før han fik ud, at det var to menneskelige Væsener, og da var det jo noksaa sandsynligt, at det var et Par af Skrabekarerne; de havde forresten ogsaa heist Flag. Det behøver vel ikke at siges, at Glæden blev stor, da vi saa, de var ilive.

Ved Ellevetiden tog Styrmanden, Hassel, Stolz og jeg Baaden fat. Først maatte vi kare os et Par Kvartmil indover Fjorden for at faa Tag i det aabne Vand; mangen Gang kneb det stygt med Fremkomsten, og da var det gjerne at ty til den gamle Vei over Flakene. Vi landede lidt indenfor Odden, hvor Skrabekarerne var seet. De modtog os med Salut, og Styrmanden besvarede Hilsenen.

Skrabebaaden var kommet over til St. Helena, Dagen efterat vi havde skiltes med Partiet. De havde skrabet baade der og ved Kap Vera, havde rigtig deilige Dage til at begynde med og levede høit baade paa Fugl og Eg. Saa lagde de Ruten op gjennem Cardigan Strait; men der havde Isen holdt dem indestængt i hele ti Dage paa en liden Ø, som de fandt i den Grad fortryllende med al Kulingen og Regn-

veiret og med Hungersnøden i Udsigt, at de gav den Navnet „Djæveløen". Derfra havde de under et livligt Slagsmaal med Isen saavidt sluppet helskindet til det aabne Vand under North Kent og saa seilet sydover til Kong Oscars Land. De havde skrabet, saa godt de kunde; men de ugunstige Isforhold hindrede dem meget.

Paa Vestsiden af Hvalrosfjorden maatte de forlade Baaden og gaa over Fjeldet til Indre Eide; men da de ikke fandt „Fram" paa sin gamle Plads, tænkte de straks paa Bugten ved Ruinerne og var saa ankommet til Ytre Eide ved Middagstid 4de August. De havde næsten ikke Madbiden igjen, men til alt Held fandt de Depotet omtrent med én Gang. Skuden kunde de fra først af ikke se, da Riggen stod mod Skyggen paa Land; selv var de ogsaa saa noget nær usynlig i Skyggen under det mægtige Fjeld ved Odden.

Af Depotet forstod de, at vi ventede dem til Ytre Eide og havde saa slaaet sig til Ro der. Næringssorger havde de ikke, men værre var det med Husrum; selv paa denne Aarstid er det jo koldt at tilbringe Natten uden Soveposer eller andet Extratøi; deres Telt og hele Oppakning maatte ligge igjen ved Baaden. Nu laa der Sten i massevis spredt udover Odden, saa de havde Byggemateriale nok, og gik derfor straks i Gang med at lave smaa Huler, den største til to Mand, de andre til én. Det blev en kjølig Fornøielse at sove der; ret som det var, maatte de ud og movere for at faa Varmen i sig og saa prøve at „lure 'n" af igjen.

Der blev kogt Chokolade, vi spenderte en Dram og en Pibe Tobak, og da drøiede det ikke længe, før Stemningen naaede Toppunktet. Tobaksbeholdningen ombord var jo krympet svært sammen i disse fire Aar, men en Pibe til Skraberne kunde vi sagtens afse; det var mangen god Dag, siden de havde faaet sig en ærlig Røg. At Mosen ikke smagte dem, var ikke saa rart; den er afskyelig at smatte paa.

De bragte os den overmaade glædelige Nyhed, at fra Toppen af Hvalroskappet havde de seet over Iskanten i Jones Sound og fundet aabent Vand paa hele Strækningen østenfor Bjørneborg. Bare der nu kunde blaase Fralandsvind i tre fire Timer, maatte den da kunne feie væk den elendige Isklat, som laa presset op til Kysten og stængte os inde.

Før vi var færdige med Chokoladen og Tobakken, var Isen drevet saa langt ud, at vi kunde sætte tvers over til „Fram". Med otte Mand i Baaden gik det som en Røg, og Kl. ½5 var vi ombord.

Denne Gang gjorde Nordenvinden Alvor af det; udover Kvelden kulede det op, saa de sidste Rester af Isen kapseilte ud gjennem Fjorden. „Fram" gik ikke fri; Stenen, vi laa fortøiet til, begyndte at spasere som en Vandreblok og stoppede ikke, før den sad i Leren under Fjeldet. Kl. 4 Mandag Morgen sendte jeg Baumann paa Speideri op i Fjeldet, Kl. 6 fyrede vi op, tog Agterfortøiningerne ombord, og Kl. 11 Formiddag den 6te August dampede vi ud gjennem Fjorden for først at hente Baaden lidt vestenfor Hvalroskap. Vi gik bare en Kabellængde fra Land, men Nordvesten var kommet med slig Taage, at vi ikke saa en Døit af det. Snart var dog Baaden fundet og heist op, og nu bar det østover, først i tæt, siden i slakkere Is. For hver Kvartmil, vi arbeidede os østover, blev Slakkerne større, snart satte vi alle Seil til, og med fuld Fart bar det hjemover.

HJEMOVER!

Hjemover! Hvilken sælsom Klang i dette enkle Ord. Paa vore lange og slidsomme Slædereiser havde vi mangen Gang brugt det, naar vi tænkte paa „Fram“, og et godt Hjem havde „Fram“ været i disse fire Aar, lun og sterk og velforsynt; men det blev alligevel paa en anden Maade. Nu jagede Hjemlængselen gjennem Blodet, al den Attraa, som vi havde trængt tilside i disse lange Aar, nu slog den sig løs, suste for vore Ører og fik Hjertet til at banke heftig. Halvglemte Minder og dæmrende Haab dukkede frem, et Hav af Tanker strømmede ind paa os og bandt vor Tunge midt i Hjemreisens Rus. Det var en Stund af løfterig Stemning, da vi skjønte, at vi for sidste Gang saa disse Fjorde og Fjelde, som saa længe var Maalet og Scenen for vor Forskning.

Men Vestenvinden havde ikke Vet paa sligt. Den syntes vel ikke, det havde slig Hast med os. Udpaa Kvelden gik den hjem og lagde sig.

I Nattens Løb tog Østenvinden fat, og paa Morgenkvisten, efterat vi havde passeret den sidste Isstrimmel, gik Seilasen Bidevind. Kulingen øgede, og snart havde vi Sjøen saa styg og krap, at „Fram“, som dog nu laa noksaa høit,

Gang paa Gang satte hele Bakken under. Men saa pressede vi ogsaa ordentlig paa baade med Damp og Seil.

„Fram“ er en Rullebøtte, det lader sig ikke negte. Men slig Skaking skulde du aldrig have seet! Det var, som den frydede sig over at være i sit rette Element igjen, det var, som den rigtig vilde tage sig en ordentlig Sjøvask efter den lange Dvale.

Ombord var Tilstanden kritisk, Tendensen sterkt nedadgaaende og Udsigterne yderst flaue. Ogsaa denne Gang

KOBBEBUGTEN.

ofrede „Fram“karerne med inderlig Hengivenhed til Havets vrede Guder.

Om Formiddagen den 7de, da vi netop havde gaaet Baut under North Devon, kom der sættende en rigtig kraftig Byge, og før vi vidste Ordet af, skjørnede Klyveren, som dog skulde være et sterkt Seil; men saa blaaste det nu ogsaa ganske ordentlig. Da vi ud paa Eftermiddagen stod ret udenfor Havnefjorden, besluttede vi at søge ind did, til Kulingen gav sig. Saa kunde vi reparere Klyveren og fylde Bunkerne med Kul; det sidste havde vi nemlig und-

ladt, forat Skibet kunde ligge paa saa jevn Kjøl som muligt, saa længe vi seilede paa grundt Vand. Det lysnede i mangt et blegt, forgræmmet Ansigt, da vi atter laa til Ankers paa vor gamle Plads derinde.

Under Kulsjauen næste Dag sad Baumann og nidsyede paa Klyveren, og om Natten fik han Hjælp af Styrmanden og mig, saa der bestandig var en, som holdt det gaaende med Seilet.

Da Kulsjauen var over udpaa Eftermiddagen, gik jeg iland for at titte paa Aspekterne. Is saa jeg ikke i Jones

EN NATTEJÆGER PAA MORGENKVISTEN.

Sound, men Kulingen rasede med uformindsket Voldsomhed, saa derude var intet for os at gjøre. Jeg lagde Veien om Braskeruds Gravkors. En nysgjerrig Bjørn havde gjestet Stedet og lempet væk endel af Stenene, saa Korset stod lidt paa skakke; dette rettede jeg paa, saa godt jeg kunde.

Da vi forlod Havnefjord for to Aar siden, laa der efter os nogle Rester af Hvalros. De laa der fremdeles omtrent uforandret; endel, som altid laa under Vand, saa præcis ligedan ud, som da vi reiste.

Lørdag 9de August løiede Vinden noget. Vi begyndte da at tage ind Vand og fyldte blandt andet en hel Del Tønder med Vand til Hundene. Jeg havde skudt en Hare, da jeg var iland, og sendte nu Schei op for at kapre nogle til, mens Simmons fulgte med for at hente endel levende Planter.

Ved Totiden hivede vi let, og da vi stak ud i Jones Sound og satte Kurs for Cone Island, var det overskyet og næsten blik stille. Vi gjorde bra Fart, jevnt mellem fem og seks Mil, og kom udpaa Natten ned i Lady Ann Strait, hvor nogle spredte Isstrimler ikke formaaede at stanse vor Fart. Kl. 4 Søndag Morgen var vi tvers af Cobourg Island's Sydspids og satte Kurs for Devil's Thumb. Til at begynde med havde vi fint Veir; men siden fik vi Kuling stik i Stævnen, med svær Sjø og saa tæt Taage, at vi ikke kunde se en Skibslængde fra os. Paa hele Melvillebugten saa vi næsten ikke Spor af Drivis, men passerte store Masser med Isfjeld, saa Farten var alt andet end farefri; mere end én Gang var vi ifærd med at rende Snuden lige borti disse uhyggelige Bæster.

Søndag 10de August var en deilig Dag med fin Bris og smult Vand, uden Sjøsyge og med godt Humør. Det var vor første Søndag tilsjøs paa to Aar, og i den Anledning besluttede vi at holde et Festmaaltid. Nu var snart al Tobakken gaaet op i Røg, men var Lykken god, kom vi til Godhavn om nogle Dage. Jeg lod Restbeholdningen af Cigarer tælle op og fandt, at der blev tyve Stykker pr. Mand. Disse buntede Styrmanden sammen, pakkede dem sirlig ind i Tinfolie og lagde en Bunt ved hver Kuvert. Det siger sig selv, at de blev modtaget med Begeistring.

16de August fik vi Landkjending. Det var Halvøen Svartenhuk, som dukkede frem gjennem Taagedisen. Her fik vi Klarveir et Par Vagter, men saa kom Taagen atter sættende tyk som en Væg. Observationer var der ikke Tale om at faa, og Kompasset i disse Egne er lidet at stole paa,

men da vi havde faaet Tag i Øen Disko, kunde vi allerede Søndag 17de August ankre ved Godhavn, paa samme Sted som forrige Gang. Straks Ankeret faldt, kom Kolonibestyrer Nielsen ombord, ledsaget af Presten i Egedes Minde, der netop besøgte Godhavn paa Embeds Vegne. I stor Spænding ventede vi alle at faa Post hjemmefra, og det blev en kolossal Skuffelse, da de fleste ingen Breve fik. Schei, Nødtvedt og Olsen var de eneste af Nordmændene, som modtog Breve, og det var vel aflagrede Breve ogsaa; de var tre Aar gamle. Simmons og Bay fik derimod ferske Nyheder fra Hjemmet. Det var dog ikke saa at forstaa, at Slegt og Venner rent havde glemt os; der havde saamænd indløbet mange Breve ogsaa til os andre; men disse var sendt nordover til Upernivik, skjønt Godhavn var det eneste Sted paa Grønland, hvor vi nu havde noget at gjøre, idet vi havde endel Kul at tage ombord der.

Da den elskværdige Kolonibestyrer gik fraborde, hilsedes han med Salut fra „Fram"s Kanoner med Peder og Hassel som Batterichefer. Saluten besvaredes øieblikkelig fra Forterne iland. Til Middag blev vi indbudt af Bestyreren, derefter holdt Presten en Extragudstjeneste for os, og endelig gjestede vi Inspektøren over Nordgrønland, det vil sige hans Frue, idet Inspektøren selv var paa Reise.

Det var nogen overmaade hyggelige Dage, vi tilbragte deroppe mellem disse gjestfrie og hjælpsomme Mennesker. De anstrengte sig til det yderste for at gjøre vort første Møde med Civilisationen saa behageligt som muligt. I Bestyrerens Hus var vi stadige Gjester. Denne forekommende Mand skaffede os rigelig Arbeidshjælp til at føre Kullene ombord, skifte Vand paa Kjedlen og fylde vore Ferskvandstanker. Ligeledes fik vi os overladt en Mand til at gaa Nattevagt. Presten inviterte Bay, Simmons og Schei til en Jagttur indover Fjorden; de kom tilbage efter et Døgns Forløb og priste meget sin Verts Gjestfrihed.

Den 19de holdt vi Middag ombord for Inspektørens Frue, Bestyreren og Presten. Vi dekorerte vor gamle Skude saa fint og festlig, som vi formaaede. Man skal ikke forlange formeget af Folk, som i fire Aar har boet nordenfor Folkeskikken.

Saa rustede vi os til Afreise, kompletterte vor Beholdning med mange lækre Sager, som salt Kjød, Flesk, Kaffe og last but not least den uundværlige Tobak; desuden fik vi bagt en hel Del mygt Brød.

Et sørgeligt Minde har vi dog fra dette Sted. Vi maatte skille os ved en hel Del af vore trofaste firbenede Ledsagere fra Slædeturene. Endel foræerte vi bort, mest til Bestyreren og Presten. Men de ældste af dem havde vi ikke Lyst til at overlade i fremmede Hænder; de blev ført iland og skudt. Dyrene var smekfede, og der blev svært til Konkurrance om at faa Tag i dem. Eskimoerne flaaede dem og holdt grand Kalas paa de døde Skrotte.

Da det saa havde lyktes Baumann at faa saapas Klarveir, at han kunde foretage nogle Klokkeslætobservationer, var vi endelig helt færdige. Den 21de August sagde vi Farvel til vore Venner og Veninder, og under Salut fra begge Forterne, besvaret af „Fram"s to Kanoner, stævnede vi om Eftermiddagen ud fra Godhavn.

For østsydøstlig løi Bris og i smult Vand gik det med forholdsvis rask Fart over Diskobugten. Men udpaa Natten satte Taagen ind, og saa fik vi alt andet end gunstigt Veir sydover langs Grønlands Kyst; Modvind næsten hele Tiden og som Regel stiv Kuling med høi Sjø. Det blev mest at baute sig frem, bare en og anden Gang havde vi lidt „Stræk paa'n". Nu havde vi ikke nogen Overflod paa Kul, og derfor maatte vi spare lidt paa dem. Ved Krydsning under Modvind brugte vi derfor ikke mere end en 90 à 100 Omdreininger, skjønt Maskinen kunde gjøre ca. 150; naar vi laa Kurs eller bortimod Kurs, havde vi vel en 120 à 130 Omdreininger.

Under Opholdet i Godhavn havde Peder stukket sig med en Merlespiger i Knæet og var omtrent utjenstdygtig, ialfald ude af Stand til at gaa tilveirs og berge Seil. Hassel maatte fungere som Stuert, og Lindstrøm blev taget til Fyrbøder. Følgen heraf blev, at paa hver Vagt fandtes der bare en eneste Mand, som kunde gaa tilveirs og løse eller berge Seil, og det var Vagtchefen selv, henholdsvis Baumann og Raanes. Dette var jo et høist uheldigt Forhold, som kunde blive ligefrem skjæbnesvangert for os.

Søndag 24de August laa vi sydvestover med løi Bris, da vi ved Tolvtiden opdagede en Seiler til Luvart. Vi saa straks, det var et af de kongelige grønlandske Handelsskibe, og jeg bestemte mig til at praie ham og spørge, om han kunde overlade os et Par Mand. Ved Totiden vendte vi for at komme nær op under Skibet; det var Barkskibet „Ceres“. Ved Halvfiretiden praiede vi, men fik nei til Svar. Vi vendte øieblikkelig og stod vestover.

Imidlertid havde vi ikke seilet mere end en halv Times Tid, før vi saa, Skuden braste bak og signaliserte til os. Saa vendte vi igjen og styrede nedover til den. Da vi var klos under den, ropte Kapteinen, at han kunde overlade os én Mand. Vi tog med Glæde mod Tilbudet, satte Baad ud og roede ombord. Første Gang havde det ikke gaaet op for „Ceres“, hvem vi var, men nu blev vi saa meget venligere modtaget.

En halv Time senere fik vi atter se en Seiler. Det viste sig at være Briggen „Tjalfe“, ligeledes tilhørende den kongelige grønlandske Handel. Der fik vi ogsaa én Mand overladt.

Vi skulde faa mere Brug for de to, end vi den Gang anede.

Allerede ud paa Natten briste det op fra Syd, og saa kom Ruskveiret atter sættende. Hverken de danske Skibsførere eller vi kunde opdage nogen Is nede ved Kap Farvel,

og Vandet var saa varmt, at ingen af dem kunde erindre nogensinde at have fundet det saa varmt. Vi observerte en Temperatur af 11—12° C.

Kl. 12 Middag Søndag 31te August havde vi en nordlig Bredde af 57° 46.5′ og en Længde vest for Greenwich af 47° 47′.

Ved Halvtretiden kom Olsen farende op fra Maskinen og varskuede, at Fyrgangene var brændt ned. Øieblikkelig Skaden blev observeret, var Ilden raget ud, og Sikkerhedsventilen aabnet. Begge Fyrgangene havde faaet en svær Bulk, især var den ene meget stygt tilredt. Ved nærmere Eftersyn viste det sig, at Ulykken var foraarsaget ved, at noget Fedt havde brændt sig fast. Et Par Stag var gaaet læk. Da de var digtet og Kjedlen fyldt, forsøgte vi med et Koldvandstryk af 120 Pund, og det greiede sig fint. I Tilfælde det skulde knibe haardt for os, var der altsaa ingen Risiko ved at fyre op og for en kortere Tid gaa med en 70 à 80 Punds Tryk; samtidig kunde vi anvende Maskinen som Compound.

Dette var en høist fortrædelig Affære for os, som havde sligt Hastverk med at komme hjem; men paa den anden Side, naar Ulykken skulde være ude, var det jo bra, at det først skede nu, da vi ikke længer havde nogen Is at frygte. Hele Atlanterhavet laa jo aabent og isfrit foran os, og det skulde ikke være nogen Heksekunst at seile over det, saa gode Seil som „Fram“ havde og paa en Aarstid, da man kunde gjøre sikker Regning paa gunstig Vind. Nogle Dage mere eller mindre paa slig Langtur, som vi kom fra, fik ikke være saa farligt. Men for de fleste af Expeditionens Medlemmer var dette et haardt Slag, og da vi saa lige efter Uheldet fik nogle Dages Ruskveir og Modvind, var det ikke frit for, at Humøret hist og her sank ned i Skoene.

Stort bedre blev det ikke, da vi efter Stygveiret blev liggende og daske i Stille et Par Dage. Men da var ogsaa

vore Gjenvordigheder slut; vi fik snart god Bør, og østover bar det med bra Fart. 16de September om Kvelden fyrede vi op for at kunne have Maskinen til Hjælp, om vi skulde faa Stille, naar vi kom under Land; men om Eftermiddagen 17de September passerte vi Fair Hill med nordlig Bris og syv Mils Fart, saa vi bare brugte Maskinen til at pumpe lens. Derfra satte vi Kurs til Utsire, det nærmeste Punkt paa Norges Kyst, og den 18de om Eftermiddagen var vi ved Fyret; men da vi ikke kunde faa Lods om Kvelden, og vi ikke brydde os om at gaa ind til Stavanger ved Nattetid uden Lods, blev vi liggende bak Natten over.

Den 19de September Kl. 8 om Morgenen fik vi Lods fra Utsire og for frisk nordlig Bris og med Maskinen i Gang, satte vi Kurs for Stavanger. Da Lodsen kom ombord, kjendte han os ikke; men straks han fik Rede paa os, ropte han over til Kameraten i Lodsbaaden, hvem vi var.

Kan nogen blive spurgt ihjel, saa maa det være Førstemand, som kommer ombord i et Skib efter en Tur som vor. Der var ikke Ende paa alt det, vi vilde vide. Om saa Vandet stod lige under Dæk, kunde vi ikke pumpe ivrigere, end vi pumpede den arme Mand, som lodsede os indover til Stavanger.

I de sidste Dage havde vi været rastløst beskjæftiget med at skrive Telegrammer; men vi blev aldrig færdig, for jo mere vi nærmede os Fædrelandet, desto flere Depecher randt det os ihu, at vi burde sende. Jeg numererte dem og lagde dem i Orden for at have dem parat; det blev en Bunke, større end stor.

Allerede i den ydre Del af Boknfjorden fik vi de første Velkomsthilsener af Baade fra Stavanger. Lodsen paa Utsire havde nemlig telefonert, at „Fram“ havde passert Utsire Kl. 8 og faaet Lods for Stavanger. Og jo længer vi kom, des flere Skibe og Baade mødte vi, fuldpakkede af festklædte Mennesker. Vi havde jo ogsaa ifført os vor bedste

Puds og vasket og skrubbet os tilgagns, saa vi selv syntes, vi var svært fine; men det saa vi snart, at vore Toiletter stak betydelig af mod alle disse straalende Dragter.

Ved Indløbet til Stavanger Havn kom Byens Autoriteter ombord; Byens ærværdige Borgermester foretrak dog at blive i Baaden fremfor at vove sig op i „Fram“s bratte Ladder.

EN BUKET FRA GODHAVN.

Kaien og Havnens Omgivelser var tæt besat med Mennesker, som viftede og ropte os imøde.

En blir varm om Hjertet paa en saadan Dag. Den virker saa voldsomt betagende, at en rent savner Ord til at tolke det med; men den brænder sig ind i Barmen, saa den varmer gjennem mange Aar.

Før „Fram“ ankrede op, blev jeg i Havnefogdens Baad sat iland med mit Engroslager af Telegrammer, først og fremst til vore nærmeste Paarørende, dernæst til diverse Aviser.

Det var ikke mere, end saavidt jeg kunde komme frem paa Kaien og faa karet mig op til Telegrafkontoret gjennem den tætte Stimmel af Mennesker. Mens jeg der staar og forklarer for Bestyreren, at jeg ikke vidste, om jeg havde Penge nok, men at jeg snart skulde skaffe mere, faar jeg høre en Stemme bagenfor mig, som siger: „Ja, har du ikke Penge

FRA ATLANTEREN. BAUMANN MED SEKSTANTEN.

nok, kan du faa laant.“ Jeg vender mig braat om og staar Ansigt til Ansigt med min gamle Ven Overlærer Christensen. Vi fulgtes ad til et Hotel tæt ved og gik Gang med at læse og besvare Telegrammer. Isachsen kom snart for at assistere, og vi tre holdt da paa med dette til langt paa Nat; næste Dag begyndte vi paa en frisk igjen. Blandt andet fik jeg Telegram fra Admiral Sparre, som bød os Marinens Chefsskib „Heimdal“ til Slæbning frem til Kristiania. Med

Tak modtog vi Tilbudet, og „Heimdal“ kom under Kommando af min Kamerat fra første „Fram“færd, Kaptein i Marinen Scott-Hansen. Til samtlige Deltagere ankom der Telegrammer, som fortalte, at alt stod godt til i de respektive Hjem. Min Hustru sendte mig desuden den glædelige Underretning, at hun samme Dags Aften reiste fra Kristiania for at møde mig i Stavanger.

Havde vi kunnet modtage alle de venlige Indbydelser, som strømmede ind fra Byerne langs Kysten til Kristiania, vilde vi sent være naaet frem til Hovedstaden. Langt var det paa Aaret, lidet trænet til Turing er man efter en fire Aars Færd i Isen, og alle længtes efter at se sine Kjære i Hjemmet, derfor maatte vi afslaa de allerfleste Invitationer. Efter en overmaade vakker og stemningsfuld Borgerfest i Stavanger forlod vi den gjestevenlige By Nat til 23de September. Chefen paa „Heimdal“ havde tilbudt at overflytte til sit Skib dem af Expeditionens Medlemmer, som maatte ønske det; Bekvemmelighederne ombord i „Fram“ er jo ikke saa store, og da vi i Stavanger havde forhyret endnu nogle Leiemandskaber, blev det svært knapt med Plads. Sagen ordnedes da paa den Maade, at alle Sjøfolk blev igjen paa „Fram“, de andre flyttede, blandt disse min Hustru og jeg.

Udenfor Obrestad Fyr paa Jæderen fik vi Kuling midt imod, maatte gjøre Vendereise, tyede ind til Risviken og blev liggende der en Dag eller to for Storm. Men saa var baade Veir og Vind færdig med de bevægede Dage og overlod til os selv og vore kjære Landsmænd at sørge for Bevægelsen i Gjensynets gribende Glædesstund.

Fredag 26de September gjestede vi Kristiansand, hvor vi feiredes med Festmiddag og Bal, og Lørdag Aften blev Colin Archer i Larvik hentet ombord. Søndag Morgen ankrede vi op ved Langgrunden udenfor Horten for en Time eller to og ventede paa endel Venner og Bekjendte. Senere

kom den norske Regjering ombord paa „Heimdal“, længer inde førtes vi over til et Orlogsskib og derfra til Kristiania Kommunes Isbryder „Isbjørn“, hvor Kristiania Kommunestyre modtog os.

Allerede ude ved Horten mødtes vi af en hel Flotille af Dampere og Seilere, og „Fram“s Triumftog fra Stavanger til Kristiania fik sin skjønneste Afslutning hin straalende Høstsøndag, der saa levende kaldte til Live hos Færdens Deltagere de Dage for fire Aar siden, da vi drog den anden Vei. Hvilken Forskjel mellem da og nu! Og dog, hvor nær hinanden disse Dage forekom os! Det var, som om Polarnattens Frost og Is smeltede hen for al denne Hjertevarme, som lyste os imøde gjennem erkjendtlige Landsmænds Velkomsthilsen, det var, som Mindet om de fire lange Aar med deres tunge Slid begravedes under de duftende Blomster, som i Tusendtal dryssede over os, da vi kjørte op gjennem Byens Gader, som om alle de vaiende Flag kunde vifte væk de Furer, Vinteren gav os.

Saa var „Fram“s anden Polarfærd tilende.

Et Omraade af mellem to og tre hundrede tusen Kvadratkilometers Udstrækning blev bereist og i den norske Konges Navn taget i Eie. Har Færdens Deltagere kunnet udrette noget, da skyldes dette i første Række de Ofre, som høisindede Nordmænd bragte. Naar vi ikke gjorde mere, er det ialfald ikke svigtende Vilje, som bærer Skylden.

En varm Tak til mine Redere, d'Herr. Konsul Axel Heiberg og Bryggerieierne Amund og Ellef Ringnes, som ved sine gavmilde Ofre fik Færden istand. Tak for den Tillid, I viste os alle!

En Tak til den norske Regjering, som laante os „Fram“, og til Norges Storting, som satte Skuden istand.

En hjertelig Tak til mine Kamerater for eders Elskværdighed og gode Kameratskab, for eders store Interesse og for det trofaste Arbeide i de lange Aar, vi levede sammen.

Og saa en Tak til de mange, som paa forskjellig Vis har staaet os bi, lige fra Planerne begyndte at tage Form, og til vi atter satte Foden paa norsk Grund.

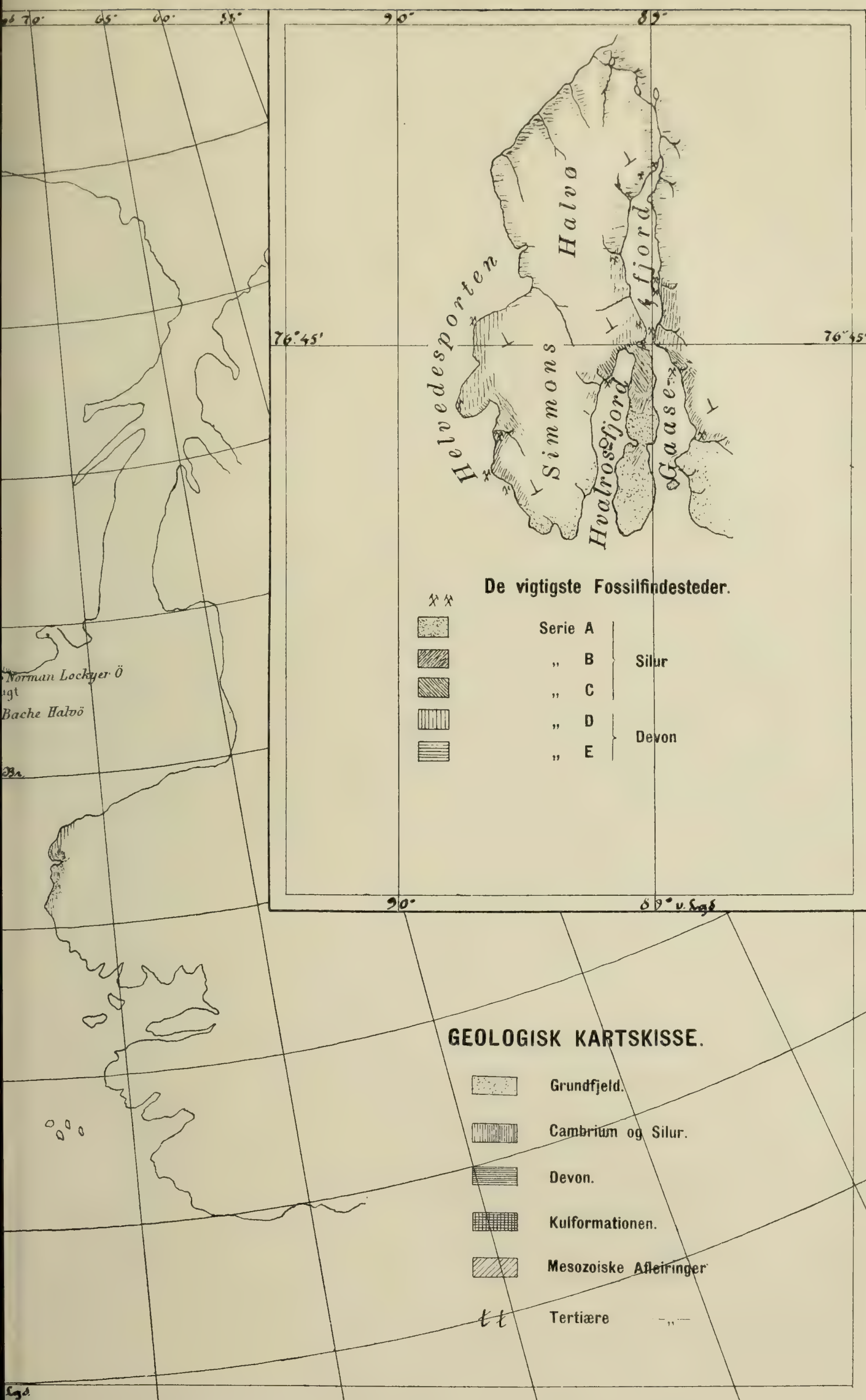
OTTO SVERDRUP.

OVERSIGT OVER REDERNES UDGIFTER VED EXPEDITIONEN.

Proviant	Kr.	47 000,00
Assurance af Skibet	„	2 250,00
Do. - Mandskabet	„	6 200,00
Hyre	„	85 000,00
Diverse Omkostninger	„	19 000,00
Instrumenter, Ski, Kjælker, Udstyr	„	50 000,00
Reparation af „Fram“	„	6 800,00
Tilsammen	Kr.	216 250,00

BILAG TIL OTTO SVERDRUP: „NYT LAND".

FORLAGT AF H. ASCHEHOUG & CO. KRISTIANIA.

KART

over ARBEIDSFELTET for

DEN 2. NORSKE POLARFÆRD MED „FRAM"
KAPTEIN SVERDRUP
1898 - 1902

ved

RITMESTER GUNN. ISACHSEN.

KONTUR MED TERRÆNG BETEGNER DET AF EKSPEDITIONEN KARTLAGTE

MAALESTOK 1:2000000

KILOMETER

GEOGRAFISKE MILE

Otto Sverdrup: Nyt Land. H. Aschehoug & Co's

Fotolitografi: Kristiania lith. Aktiebolag

